

"Havada korkunun kokusunu hissedeb
-New York Times

CALEB CARR

RTA

*"Yaşlandıklarında gençleşecek olanlar,
daha gençken yaşlı idi onlar."*

John Ray, 1670

Açıklama

20. yy'dan önce, akıl hastalarının içine ruh karıştığı, 'ruhlandıkları' düşünülürdü. Böylece toplumdan dışlanmakla kalmaz, kendi benlikleri tarafından da reddedilirlerdi. Zihinsel bozukluklar konusunda uzmanlaşmış insanlar, *ruh avcısı* olarak bilinirdi.

ALGI

Algıladıklarımızın bir kısmı, söz konusu nesneden duyular yoluyla geliyorsa bile, başka bir kısmı da -ki muhtemelen daha büyük bir kısımdır bu- daima, kendi zihnimizden kaynaklanır.

*William James,
Felsefenin İlkeleri*

*Bu lanet düşünceler,
ne doğuruyor bunları?*

*Piave,
Verdi'nin Macbeth'inden*

Bölüm 1

8 Ocak 1979

Theodore toprağın altında...

Tabutu, en sevdiği yer olan Sagamore Tepesi yakını-
larında kumlu toprağa bırakıldığında, duyduğum his-
kadar anlamsızlaşıyor, yazdıkça kelimelerim. Bu öğleden
sonra orada, soğuk ocak rüzgârlarının estiği Long Island So-
und'da dururken, *kesinlikle bir saka olmalı bu.* diye düşün-
düm. Kesinlikle şimdi tabutun kapağını açacak, yüzündeki
komik gülümsemeyle gözlerimizi kamaştıracak ve yüksek
perdeli kahkahası kulaklarımızda çınlayacak. Sonra, yapa-
cak işler olduğunu -harekete geçmek gerektiğini- haykıra-
cak. Biz de. az bulunan bir tür semenderi, bu küçük sürün-
genin yuvası üstüne pis kokulu bir fabrika kurmak isteyen
acımasız bir endüstri devinin hışmından korumakla görevli
savaşçılar olacağız. Böyle hayallere kapılan yalnız ben de-
ğildim. Cenaze törenindeki herkesin benzer bir beklenti
içinde olduğu yüzlerinden okunuyordu. Bütün raporlar, ül-

kenin ve dünyanın büyük bir çoğunluğunun da aynı şekilde hissettiğini gösteriyor. Theodore Roosevelt'in ölmüş olduğu gerçeği kabul edilemiyor.

İnsanlar kabullenmeye yanaşmasa da aslında o, çok daha uzun bir zamandır, oğlu Quentin'in, Great Butchery'nin son günlerinde öldürülüşünden bu yana, ağır ağır ölmekteydi. Cecil Spring-Rice bir keresinde, Britanyalılara has o şefkatli ve iğneleyici ses tonuyla, Roosevelt'in hayatı boyunca altı yaşlarda kaldığını söylemişti. Herm Hagedorn da, Quentin'in 1918 yazında vuruluşundan sonra, Theodore'un içindeki çocuğun öldüğünü fark etmişti. Bu gece Delmonico'nun yerinde Laszlo Kreizler'le akşam yemeği yedik. Ona Hagedorn'un söylediklerinden bahsettim. Yemeğin kalan bölümünde Quentin'in ölümünün Theodore için çok üzücü olmaktan öte bir anlam taşımasının nedenleri üzerine uzun ve tutkulu açıklamalara maruz kaldım. Theodore, 'zor hayat' felsefesini tüm çocuklarına aşlamaya çalıştığı ve çocuklarının da sevgili babalarını memnun edebilmek uğruna kendilerini kasten tehlikeye attıkları için, kendini son derece suçlu hissediyordu. Keder, Theodore için neredeyse katlanılmazdı. Ne zaman yakın birinin ölümüyle karşılaşsa, bu savaşa devam edemeyecekmiş gibi görünürdü, bunu hep biliyordum. Ama ancak bu gece Kreizler'i dinlerken, kendini zaman zaman adalet timsali hissediyor görünen yirmi altıncı başkan için manevi belirsizliğin de çekilmez bir şey olduğunu anladım.

Laszlo Kreizler... Cenazeye katılmak istemedi, halbuki Edith Roosevelt onun gelmesini isterdi. Edith Roosevelt, 'muamma' diye adlandırdığı bu keskin zekâlı doktora daima iltimas geçerdi. Kreizler'in insan zihni üzerine yaptığı çalışmalar, son kırk yıldır birçoklarını fazlasıyla rahatsız etmişti.

Kreizler, Theodore'un olmadığı bir dünya fikrinden hoşlanmadığını açıklayan bir not yazdı Edith'e. Altmış dört yaşında ve tüm hayatını çirkin gerçeklerle yüz yüze geçirmiş biri olarak kendini sıkmayacak, dostunun gidişini göz ardı edecekti. Edith bugün bana Kreizler'in notuyla gözyaşlarına boğulduğunu söyledi, çünkü Theodore'un sonsuz şefkat ve coşkusunun, toplumdan uzak duran, kimsenin bağ kuramadığı böyle bir adamı bile etkileyecek kaçlar güçlü olduğunu anlamıştı.

Times'tan birkaç çocuk, bu gece yapılacak bir anma yemeğine katılmamı istedi ama Kreizler le sakın bir akşam geçirmek bana çok daha uygun göründü. New York'ta paylaşılmış bir çocukluğu anmak için kaldırmadık kadehlerimizi, çünkü Laszlo ve Theodore, Harvard'a başlayana kadar tanışmıyorlardı. Hayır, Kreizler ve ben 1896 baharını -yaklaşık çeyrek yüzyıl öncesini!- ve bu şehir için bile fazlaca tuhaf olan bir dizi olayı yad ediyorduk. Tatlılarımızın ve Madeira'nın sonuna doğru (anıları yad ettiğimiz bu yemeğin Delmonico'nun yerinde olması nasıl da dokunaklı, eski güzel Del de tıpkı geride kalanlarımız gibi artık sona yaklaştı, ama o günlerde en önemli buluşmalarımızın daimi keşmekeş mekânıydı) ikimiz de katılarak gülüyor, o günleri postu deldirmeden nasıl atlattığımıza hayret ediyorduk. Kreizler'in yüzünde gördüğümü kendi göğsümde de hissediyordum. Kurtulamayanların anısıyla hâlâ kederleniyorduk.

Bunu tasvir etmek kolay değil. Geçmişini düşününce, üçmüzün ve diğer birçoklarının hayatının kaçınılmaz bir biçimde o deneyime neden olduğunu söyleyebilirdim, ama sonradan, psikolojik nedensellik konusunu açarak insanın özgür iradesini sorgulayabilir ve bu karabasanlarla dolu gelişimden taşan felsefi bilmeceleri, zor bir operanın vızıl-

yan ilk nağmesi gibi başka kelimelerle tekrar başlatabilirdim. Ya da o aylar akıp giderken, tanıdığım en iyi insanların yardımıyla Roosevelt, Kreizler ve benim, bir caninin izini sürüp sonunda dehşete kapılmış bir çocukla yüz yüze geldiğimizi söyleyebilirdim. Hayır, bunu yapmanın tek yolu var; o da, doğranmış ilk bedeninin bulunduğu o korkunç geceye dönüp her şeyi anlatmak. Hatta daha da eskiye, Harvard'da Profesör James'le geçirdiğimiz günlere gitmek. Evet, her şeyin üzerinden geçip herkesten önce ortaya koymak, tek yolu bu.

Halk bundan hoşlanmayabilir; aslında, bizi yıllarca bunu bir sır olarak saklamaya zorlayan da onların göstereceği tepkiydi. Theodore'un ölüm ilanlarının çoğunda bile bu olaydan bahsedilmiyordu. Onun 1895-1897 yılları arasında New York Polis Teşkilatı'nın şefliğini yaptığı sıralardaki başarılarından yalnızca, o zamanlar neredeyse hiç okunmayan *Herald* bahsetmişti: "...Ve nihayet '1896'da şehri sarsan korkunç cinayetler aydınlatıldı." Yine de, Theodore bu başarı, sı için asla bir onurlandırma talep etmedi. Gerçekten de, araştırmalarını bu bilmeceyi çözebilecek bir adamın ellerine, tüm huzursuzluğuna rağmen bırakacak kadar açık fikirliydi. 'Bu adamın Kreizler olmasını, gizliden gizliye her zaman onaylardı.

O, bu işi zor da olsa alenen yaptı. Theodore, Amerikan halkının ona inanmaya, hatta açıklamanın ayrıntılarını duymaya bile hazır olmadığını biliyordu. Merak ediyorum, acaba şu anda hazırlar mı? Kreizler bundan şüphe ediyor. Ona, hikayeyi yazmaya niyetlendiğimi söyledim, alaycı bir kıkırdamayla karşılık verdi ve bunun insanları korkutup tiksindirmekten başka bir işe yaramayacağını söyledi. Bu gece ifade ettiği gibi bu ülke. aslında 1896 dan beri Theodore, Ja-

RUH AVCISI

ke Riis ve Lincoln Steffens gibi adamların işleri için çok fazla değişmemiştir. Kreizlere göre hala kaçıyoruz, özel anlarımızda, biz Amerikalılar, hızla ve korku dolu bir şekilde tıpkı eskiden yaptığımız gibi; karanlıktan, sırtımızı yaslayabileceğimiz huzurlu bir ev kapısına, sevme ve güvenme içgüdü taşıyan insanlar tarafından çocuklara aşılana devam eden kâbuslardan, zehirlerden, baruttan, rahiplerden, bu tür korku ve kâbusları yok edeceğine söz verirken, karşılığında kölelik gibi bir bağlılık bekleyen felsefelerden kaçıyoruz. Gerçekten haklı olabilir mi?

Ama ben tereddüt içinde mum gibi kaldım. O halde en başa!

Bölüm 2

3 Mart 1896 sabahı saat ikide büyükannemin Washington Meydanı'nın kuzeyindeki on dokuz numaralı evinin kapısı sert bir biçimde yumruklandı; önce hizmetçi, ardından büyükannem yatak odasından fırladı. Ben sarhoşluğun etkisinden henüz kurtulmuş; ama hâlâ ayılamamış bir halde yatarken, kapıdaki her kimse, sorununun büyükannemle değil, benimle olduğunu biliyordum. Kafamı keten kılıflı yastığıma gömdüm ve kapıdaki vazgeçip geri dönmesini bekledim.

Hizmetçinin sesini duydum. "Bayan Moore! Bu korkunç bir gürültü, kim olduğuna bakayım mı?"

Sert ve acımasız sesiyle, "Bakma," diye yanıtladı büyükannem "torunumu uyandır, Harriet. Unuttuğu bir kumar borcu vardır şüphesiz!" Odama doğru yaklaşan ayak seslerini duydum ve uyanmaya karar verdim. Washingtonlu nişanlım Bayan Julia Pratt ile iki yıl kadar önce ayrıldığımızdan beri büyükannemde kalıyordum. Bu süre boyunca ihtiyar kız, boş zamanlarımı nasıl geçirdiğime dair iyiden iyiyeye şüphelenir olmuştu. Ona defalarca, *New York Times* için

çalışan bir polis muhabiri olarak şehrin çirkin bölgelerinde, evlerinde, yanımda pek de hoş olmayan tiplerle bulunmak zorunda olduğumu açıklamaya çalıştım; ama o, gençliğimi bu hiç kuşkusuz sahte olan hikayeleri kabul etmeyecek kadar iyi anımsıyordu. Öğlen vakitlerinde eve dönüşüm onun şüphesini güçlendiriyordu; beni her gece Tenderloin'deki dans pistleri ve kumar masalarına iten şey, işimle ilgili bir zorunluluk değil, ruh halimdi. Harriet'a kumardan bahsetmesinden sonra, o anda ciddi kaygılara sahip, dengeli bir adam izlenimi vermem gerektiğini anladım. Siyah sabahlığı-mu giyip saçlarımı alnımın arkasına attım ve tam Harriet geldiği sırada kapıyı kibirle açtım.

"Ah, Harriet," dedim sakince, tek elim sabahlığımın içinde, "telaşa gerek yok. Bir hikayenin notlarını gözden geçiriyordum ve ofisten bazı malzemelere ihtiyacım olduğunu gördüm. Kapıdaki çocuk şüphesiz onları getirmiştir."

Harriet şaşkınlık içinde başını sallarken büyükannem bağırdı. "John! Sen misin?" "Hayır, büyükanne," dedim, yerdeki kalın İran halısının üzerinde koşururken. "Ben Doktor Holmes." Doktor H. H. Holmes, şu anda Philadelphia'da asılmayı bekleyen korkunç bir katildi. Celladıyla randevusundan önce kaçıp New York'a gelmesi ve büyükannemi bulması ihtimali, anlatılması güç bazı nedenler yüzünden büyükannemin en büyük kâbusuydu. Odasının kapısına gidip onu yanağından öptüm. Bu hoşuna gittiği halde gülümsemedi.

"Kaba olma, John. Bu seni en az çekici kılan özelliğin. Ve yakışıklılığın sayesinde beni daha az kızdıracağını da sakın düşünme." Kapı yeniden yumruklanmaya başladı ve bir çocuk bana seslendi. Büyükannemin kaşları daha da çatıldı. "Kim bu lanet olası ve ne istiyor?"

"Ofisten bir çocuk olduğuna eminim," dedim yalanımı sürdürerek, ama kapıyı böylesine sert yumruklayanın kim olduğu konusunda da kaygılanıyordum.

"Ofisten mi?" dedi büyükannem, söylediklerimin tek bir kelimesine bile inanmadığını gösteren bir tavırla. "İyi, aç kapıyı o halde."

Hızla ve dikkatle merdivenlerden indiğimde, kapıdaki sesi tanıdığımı, ama tam olarak çıkartamadığımı fark ettim. Genç birinin sesi olması beni rahatlatmadı, çünkü 1896'da New York'ta karşılaştığım acımasız hırsız ve katillerin çoğu gençti.

"Bay Moore!" diye yalvardı genç adam. Kapıdaki yumruklara, sağlam tekmeler de eşlik etmeye başladı. "Bay John Schuyler Moore'la konuşmam gerekiyor!" Holdeki siyah beyaz mermer zeminde durdum. "Kim o?" diye seslendim, bir elimle kapının kilidini tutarken.

"Benim, efendim. Stevie!" Rahat bir nefes alıp ağır tahta giriş kapısını açtım. Dışarıda, büyükannemin, yerine elektrikli ampul koymayı reddettiği son gaz lambasının loş ışığı altında bekleyen Stevie Taggart'tı, yani bilinen adıyla, Pipo Stevie. Stevie ilk on bir yılında, on beş polis bölgesinin başına dert olmuştu, ama daha sonra yakın dostum, saygın doktor ve 'ruh avcısı' Laszlo Kreizler tarafından ıslah edilmiş ve onun hem şoförü olmuş hem de ayak işlerine bakmaya başlamıştı. Stevie dışarıdaki beyaz sütunlardan birine yaslanmış, nefesini yavaşlatmaya çalışıyordu. Bir şeyler bu genci çok korkutmuştu.

Uzun, düz kahverengi saçları terden matlaşmıştı. "Stevie," dedim. "ne oldu?" Arkasında. Kreizler'in küçük at arabasını gördüm. Arabayı Frederick adında siyah, iğdiş edilmiş bir at çekiyordu. Hayvan da Stevie gibi ter içinde kalmıştı.

"Doktor Kreizler seninle mi?"

Stevie aceleyle nefes nefese yanıtladı. "Doktor benimle gelmenizi söyledi. Hemen şimdi!"

"Ama nereye? Saat sabahın ikisi."

"Hemen şimdi!" Açıklama yapacak durumda olmadığı belliydi. Ona, üstüme bir şeyler giyip gelene kadar beklemesini söyledim. Bu sırada büyükannem odamın kapısına doğru bağırıyordu, sabahın ikisinde "şu kaçık doktor" ile her ne yapıyorsak saygı duyulacak bir şey olmadığına emindi. En iyisini yaptım, onu görmezden gelerek dışarı çıktım. Tüvit paltomu ilikleyip arabaya atladım.

Ben daha oturmadan Stevie uzun bir kamçıyla Fredericks harekete geçirmişti bile. Kestane renkli deri koltuğa yuvarlanınca çocuğu azarlamayı düşündüm, ama yüzündeki o korku dolu ifade beni etkilemişti. Araba, Washington Meydanı kaldırımlarında felaket tellalı gibi sarsılarak ilerlerken. kendimi olabilecek kötü şeylere hazırlıyordum. At arabası içinde sallanıp sağa sola çarpmalar, Broadway üzerindeki uzun ve geniş Russ asfaltına dönünce biraz olsun hafifledi. Şehir merkezine doğru iniyorduk, şehir merkezinin doğusuna doğru. Laszlo Kreizler'in ticaret yaptığı ve hayatın başladığı Manhattan'ın içlerinden ileriye, daha ucuz ve daha sefil bir yere; Aşağı Doğu Yaka'ya.

Bir an Laszlo'ya bir şeyler olduğunu düşündüm. Tabii bu, Stevie'nin her zaman nazik davrandığı Fredericks huzursuzca kamçılıyıp sürmesine de yansımıştı. Kreizler, Stevie'den bir ısıruk veya yumruktan başka bir şeyler alabilmiş tek insandı ve Stevie'nin artık Randalls Adası'ndaki, bilinen adıyla "Erkek Sığınma Evi'nde bulunmayışının da tek nedeni. Stevie, polis kayıtlarına göre "bir hırsız, yankesici, alkolik, nikotin bağımlısı bir çocuk," dolandırıcılık yapan bir

banka çetesinin üyesi ve potansiyel bir tehdit unsuru olmasının dışında, o sadece on yaşındaydı. Randalls Adası'ndaki koruma görevlilerinden birine, kendisini iğfal etmeye çalıştığı gerekçesiyle saldırmış ve onu ağır yaralamıştı. Koruma görevlisinin bir eşi ve ailesi olduğu için, çocuğun dürüstlüğünden ve sonunda akıl sağlığından kuşkulandı. Dönemin adli psikiyatri alanında önde gelen bir uzmanı olarak, Kreimer bu yorumu yapmıştı. Kreizler, Stevie'nin üç yaşında başlayan sokaklardaki yaşamını, oğlundan çok afyon bağımlılığını önemseyen annesi tarafından terk edilmesini ustaca resmetti. Yargıç, Kreizler'in sözlerinden oldukça etkilenmiş ve yaralı koruma görevlisinin ifadesinden şüphe duymuştu, ama Kreizler'in Stevie'yi yanına alıp onun geleceğine kefil olması şartıyla çocuğu serbest bırakmıştı. O anda Laszlo'nun tam bir deli olduğunu düşündüm, ama birinci yılın sonunda Stevie'nin bambaşka bir genç olduğundan kuşku kalmamıştı. Laszlo için çalışan herkes gibi bu çocuk da, onu tanıyan çoğu insanın kafasını karıştıran alışılmadık mizacına rağmen, koruyucusuna sadıktı. At arabasının tekerlekleri Russ asfaltının eski granit taşlarını gürültüyle döverken çocuğa seslendim. "Stevie, Dr. Kreizler nerede? O iyi mi?"

"Klinikte," diye yanıtladı, mavi gözleri fal taşı gibi açılan Stevie. Laszlo seksenli yıllarda kurduğu, bir okul ve aynı zamanda bir araştırma merkezi olan Kreizler Çocuk Kliniği'nde çalışmalarını sürdürüyordu. Sabahın köründe Laszlo'nun orada ne yaptığını soracaktım ki, paldır küldür Broadway-Houston Caddesi kavşağına daldık. O saatte bile yol tıkalıydı ve ben de Stevie'yi sorguya çekmekten vazgeçip sustum. Bu kavşak, ortalığa rastgele ateş edilmeye başlansa, vuracak tek bir dürüst adam bile bulunamayışıyla nam salmıştı.

"Öyleyse biz de kliniğe mi gidiyoruz?" diye bağırdım. Ama Stevie atın dizginlerini aniden çekti ve sağa, Spring Caddesi'ne yöneldik. Birkaç konser salonunun ve kapısındaki fahişelerin şehir dışından gelen talihsiz aptalları ayartmak için gösteri yaptığı randevu evlerinin bulunduğu caddeydi burası. Spring Caddesi'ni geçtikten sonra inşası henüz başlamış olan Williamsburg Köprüsü'nün olası trafiğini rahatlatmak için genişletilen Delancey Caddesi'ne daldık. Sonra da kapatılmış tiyatroların önünden hızla geçtik. Geçtiğimiz her sokakta, batakhanelerden yükselen umutsuz ve Çılgınca sesleri duyabiliyordum. Buraları, bar niyetine kirli tahta tezgahlar'üzerinde, benzinden kafura kadar birçok şeyle sertleştirilmiş ucuz viskinin beş sente satıldığı pislik çukurlarıydı. Stevie yavaşlamıyordu, adanın en ucuna kadar ilerleyecek gibi görünüyorduk. Son kez iletişim kurmaya yeltendim. "Kliniğe gitmiyor muyuz?" Stevie başını iki yana sallayarak yanıtladı ve uzun kırbacı tekrar şaklattı. Omuz silkip yerime oturdum, bu çocuğu neyin bu kadar korkuttuğunu merak ediyordum. Delancey Caddesi bizi kepenkleri inmiş meyve ve giysi tezgahlarının bulunduğu Aşağı Doğu Yakaya getirdi. Burası, Corlears Hook'taki rıhtımın hemen yakınlarında bir mahalleydi. Küçük kulübelerle yeni yapılmış ucuz apartmanlar engin bir deniz gibi her iki yanımızı da sarmıştı. Bu bölge, içinde değişik kültürlerin ve dillerin kaynadığı bir kazan gibiydi. Delancey Caddesi'nin güneyinde İrlandalılar çoğunlukta ve kuzeyinde Houston'a doğru Macar nüfusu ağır basıyordu. Sıra sıra dizilmiş iç karartıcı binalar arasından kimi mezheplerin kiliseleri görünüyor ve sabahın bu saati olmasına rağmen asılmış çamaşırlar bina cephelerini kaplıyordu. Bazı elbise ve çarşaf donup kaskatı hale gelmiş ve rüzgârda sav rularak aldıkları şekiller-

le yapay açılar oluşturmuşlardı. Aslında böyle bir mekânda hiçbir şey için yapay sıfatını kullanmak doğru değildi. Bu mahalle yasalardan pek anlamazdı, onun kendi yasaları vardı. Mahalle sakinleri ya da ziyaretçilerine keyif veren tek şey, buradan kaçarken geride bıraktıkları manzarayı izlemektir.

Denizin ve Manhattan sınırına her gün dökülen çöpün pis kokuları, Delancey Caddesi'nin sonlarına doğru birleşiyordu. Sıklıkla gelgitlerin olduğu East River denilen nehrin kokusu da işte bu iki kokunun bir karışımıydı. Henüz yapım aşamasındaki Williamsburg Köprüsü'ne çıkan yokuştaydık ve bu dev yapı görüş alanımıza girmişti. Stevie duraksamadan ve benim kapıldığım korkuya da aldırmadan, tahtayla kaplanmış yola paldır küldür daldı. Atın toynakları ve arabanın tekerleklerinin tahta yolda ilerlerken çıkardığı gürültü, taş yoldakine nazaran çok daha fazlaydı.

Yolun altındaki çelik destekler, tümsekler oluşturuyordu ve onların üzerinden geçerken birkaç metre havaya zıplıyorduk. Nereye varacağımızı merak ediyordum. Yıllar önce açılışı yapılan bu köprünün neredeyse hiç tamamlanmamış direkleri, bir anda aklıma büyük Çin tapınaklarının aniden yükselen heybetli duvarlarını getirdi. Devasa granit blokların tepelerine kondurulmuş iki gözetleme kulesi ve her birini çevreleyen ince çelik geçitleriyle bu gösterişli yapı, köprünün Manhattan'a bakan tarafıydı. Çelik asma kabloları, köprünün merkez ayağını destekliyor, gotik kemerleriyle Brooklyn Köprüsü'nün bende yarattığı tapınak izleniminin aynısını uyandırıyor. Son on beş yıl içinde Manhattan'ı inşaat bankalarıyla kaplayan mühendisliğe duydukları güvenden ötürü birçok işçi, East River'ın üzerindeki bu yeni yola kurban gitmişti. Böylesi bir ruh halindeyken, Willi-

amsburg Köprüsü'nün batı ayağına akıtılan kanlara anlam veremiyordum.

Gözetleme kulelerinin girişine yakın bir yerde, birkaç ampul ve taşınabilir fenerin zayıf ışığı altında devriyeler duruyordu. Küçük pirinç nişanları, onların On Üçüncü Bölge'den geldiklerini gösteriyordu (polis merkezini Delancey Caddesi'nden birkaç dakika önce geçmiştik). Aralarında On Beşinci Bölge'den bir komiserin bulunması şaşırtıcı bir durumdu. *Times* için suç devriyesinde geçirdiğim iki yılın sonunda -New York'taki çocukluğumdan bahsetmiyorum bile- her polisin kendi bölgesini kıskançlıkla koruduğunu öğrenmiştim. On Üçüncü Bölge'nin, On Beşinci Bölge'den birini göreve çağırması, ortada önemli bir şeylerin döndüğüne işaret ediyordu.

Stevie mavi paltoların yanına gelince, nihayet atı dizginleyip durdurdu. Oturağından atlayıp nefes nefese kalmış atı geminden tutarak, onu yapı malzemelerinin yığıldığı yola yönlendirdi. Polislere bildik bir güvensizlikle baktı. On Beşinci Bölge'nin komiseri, uzun boylu bir İrlandalı'ydı. Solgun yüzünün hatırda kalmasının tek nedeni, meslektaşları arasında yaygın olduğu halele posbıyık bırakmayışıydı. Stevie'nin karşısına geçip tehditkar bir gülümsemeyle onu şöyle bir süzdü ve İrlanda aksanıyla konuştu.

"Bu küçük Stevie Taggert değil mi? Şube müdürünün beni buraya kadar sırf senin gözünü morartayım diye gönderdiğini düşünmüyorsun değil mi, Stevie? Seni küçük pislik!" Arabadan inip komisere ters ters bakan Stevie'nin yanına gittim. Becerebildiğim en sempatik şekilde, "Aldırma Stevie," dedim, "aptallık o deri kasketlere yakışıyor." Çocuk gülümsedi. "Burada ne yaptığım seni ilgilendirmez."

Stevie başıyla kuzeydeki gözetleme kulesini gösterdi. "İşte orası. Doktor oraya çıkmanızı söyledi."

Granit duvarın kapısına doğru ilerledim ama Stevie atın yanında duruyordu. "Gelmiyor musun?"

Çocuk ürperdi ve dönüp cebinden ezilmiş bir sigara çıkardı. "Bir kere gördüm ve bir daha görmezsem daha iyi olacağım." Korkum artarak kapıya yönelmişken, komiser silahıyla beni durdurdu. "Gecenin bu saatinde Pipo Stevie'nin yanında getirdiği bu adam da kim oluyor? Burası bir olay mahalli, bilmem farkında mısınız." Adama kendimi tanıttıca, altın dişini göstererek sırttı. "Ah, basından. Hem de *Times*'tan bir beyefendi, az buz değil! Pekala, Bay Moore. Şimdi anladım. Acil çağrı. Anlaşılan güvenebilecekleri başka adam yok. Kodlayın efendim, F-l-y-n-n, beni devriyelerden biri sanmayın, ben bir komiserim. Haydi, yukarıya beraber çıkalım. Hareketlerine dikkat et genç Stevie, yoksa seni Randalls Adası'na yaka paça geri götürürüm!"

Stevie atın yanına dönerken komiserin duyacağı şekilde mırıldandı. "Neden gidip kendini yakalamıyorsun." Flynn öfke dolu bir bakışla Stevie'ye döndü, ama benim varlığımı hatırlayıp kendini tuttu. "Bundan adam olmaz, Bay Moore. Sizin gibi birinin onunla ne işi olabilir aklım almıyor. Yeraltı dünyasıyla bağlantı kurmanız için gereklidir şüphesiz. Çıkıyoruz efendim, unutmayın yukarısı zifiri karanlık!"

Öyleydi. Tökezledim ve merdivenin birinci katını güçlkle çıktığımda, yukarıda bir deri kasketli daha olduğunu fark ettim. On Üçüncü Bölge'den bir devriye polisi, yaklaştığımızı görüp birine seslendi. "Bu Flynn, efendim. O burada."

Merdivenlerden inip, küçük bir odaya girdik. İçerisi testere tezgahları, kalaslar, kovalar dolusu perçin çivisi, metal

ve elektrik teçhizatıyla doluydu. Geniş pencereler, ufuk çizgisi manzarasının tamamını görebilen farklı açılar yaratıyordu: Ardımızda kalan kent, nehir ve önümüzdeki köprünün kısmen tamamlanmış kuleleri. Kuleyi çevreleyen, yola açılan bir kapı vardı. Kapıya yakın bir yerde, Patrick Connor adındaki kısıp gözlü ve sakallı dedektif komiseri duruyordu. Bu adamı Mulberry Caddesi'ndeki polis karargahına yaptığım ziyaretlerden hatırlıyordum. Hemen yanında çok daha tanıdık bir sima vardı. Theodore, ellerini arkasında kavuşturmuş nehri izlerken ayaklarını yere vuruyordu.

Roosevelt arkasına dönmeden seslendi. "Çavuş Flynn, bu korkunç bir iş. Korkunç."

Theodore dönüp bize bakınca huzursuzluğum büsbütün arttı. Görüntüsünde olağandışı bir şey yoktu. Üzerinde, o zamanlar hoşuna giden pahalı bir takım elbise vardı. Tıpkı gözleri gibi gözlükleri de, iri, köşeli yüzüne küçük geliyordu. Geniş burnunun altındaki bıyıkları diken diken olmuştu. Bununla birlikte yüzündeki asıl tuhaflığı sonradan fark ettim. Dişleriydi. Normalde birbirine vurup durduğu dişleri, görünmüyordu. Çenesi, öfke ya da vicdan azabından dolayı mengeneyle sıkıştırılmış gibi kapalıydı. Bir şeyler Roosevelt'i fena halde sarsmıştı.

Kapıldığı dehşet beni görünce arttı. "Moore! Burada ne arıyorsun?"

"Ben de seni gördüğüme memnun oldum, Roosevelt" deyip, öfkemi dizginleyerek elimi uzattım. Kolumu yerinden çıkarmadan benimle tokalaştı. "Ah, özür dilerim Moore. Elbette seni gördüğüme sevindim, ama bunu sana kim söyledi?"

"Neyi? Kreizler in yardımcısı, onun buyruğuyla, tek bir açıklama bile yapmadan beni apar topar buraya getirdi."

"Kreizler," diye mırıldandı Theodore. Pencereden dışarı bakarken, yüzünde görmeye alışmadığım, korku dolu ve alalak bullak bir ifade vardı. "Evet, Kreizler buradaydı."

"Burada mıydı? Gitti mi demek istiyorsun?"

"Ben gelmeden önce. Bir not bırakmış. Ve de bir rapor." Sol elinde sıkıca tuttuğu kâğıt parçasını gösterdi. "Daha çok, bir ön hazırlık raporu. O, bulabildikleri ilk doktordu. Durum tamamen umutsuz olsa da..."

Omzundan tuttum. "Roosevelt, umutsuz olan ne?"

"Emin olmak için, Müdür Bey. Emin olmaktan zarar gelmez," diye ekledi Çavuş Flynn itaatle. "On Beşinci Caddede'de pek uyuyamadık ama ben birazdan..."

"Çok iyi," dedi Theodore sertçe, "mideniz nasıl beyefendi?"

Hiçbir şey söylemedim ve Flynn hayatı boyunca karşılaştığı korkunç olaylara dair saçma sapan şakalar yaptı, ama Theodore'un akli başka yerdeydi. Yola açılan kapıyı işaret etti. Dedektif Connor kenara çekildi ve Flynn'in peşinden ilerledik.

Tüm korkuma rağmen ilk düşüncem, yoldan görünen manzaranın, kulenin penceresinden görünen manzaradan çok daha olağanüstü olduğuydu. Williamsburg'ün altından akan suyun karşısındaki, bir zamanlar huzur dolu olan bu semt, artık hızla metropolün keşmekeşine karışıyor ve Büyük New York'a dahil oluyordu. Tekrar güneye, Printing House Meydanı'ndaki yeni kulelerin güneybatısına, Brooklyn Köprüsü ne ve altımızda çalkalanan nehrin kapkara suyuna baktım.

Ve sonra onu gördüm.

Bölüm 3

Gördüğüm şeyi algılayabilmemin bu kadar zaman alması tuhaftı. Belki hâlâ algılayamadım, ortada çok yanlış, çok karmaşık ve... çarpık bir şey vardı. Bu durumu nasıl birden kavrayabilirdim ki?

Geçitteki, genç bir insan bedeniydi. "İnsan" diyorum, çünkü fiziksel özelliklerine bakıldığında yeniyetme bir erkekken, giysileri (iç çamaşırından biraz daha farklıydı ve tek kolu eksikti) ve makyajı ile tam bir kızdı. Ya da kızdan ziyade bir kadındı; itibarı pek de sağlam olmayan bir kadın. Talihsiz yaratığın bilekleri, arkasından sımsıkı bağlıydı, dizüstü çökmüş ve suratı geçidin metal zeminine dayanmıştı. Pantolon veya ayakkabıya dair herhangi bir iz yoktu, yalnızca ayakucundan hazin bir şekilde sarkan bir çorap görünüyordu. Ama vücuduna olan olmuştu.

Yüzünde ciddi bir darp ya da çürük izi yoktu; makyajı ve pudrası hâlâ bozulmamıştı; ancak bir zamanlar gözlerinin bulunduğu yerde şimdi derin ve kanlı oyuklar vardı. Ağzından nereye ait olduğu belirsiz bir parça et çıkmıştı. Boğazında boydan boya bir yarık ve bu derin yarığın ucun-

da biraz kan vardı. Karnı, iç organları görünecek genişlikteki çapraz kesiklerle doluydu. Sağ eli parçalanmıştı. Kasıklarında bir başka yara açılmış ve cinsel organları kesilerek ağızına tıkmıştı. Kaba etlerinden öyle iri parçalar koparılmıştı ki bu ancak kuşbaşı doğrama diye tabir edilebilirdi.

Tüm bu ayrıntıları yazmak bir iki dakikamı almıştı ki etrafımdaki manzara belirsiz bir zifiri karanlığa dönüştü ve düşüncelerimin, bu deniz içindeki bir gemi gibi kendi kanımda çalkalandığını hissettim. Aniden rahatsızlandığımı anlayınca dönüp geçidin parmaklıklarına tütündüm ve kafamı suya doğru sarkıttım.

"Başkan!" diye seslendi Connor, gözetleme kulesinden çıkarak-. Ama bana ilk yetişen bir boksör çevikliğiyle Theodore oldu.

"Rahatla John," dediğini duydum, "derin nefes al."

Ben, Theodore'un dediklerini yaparken cesedi seyretmeye devam eden Flynn uzun uzun ıslık çalıyordu. "Evet, şimdi," derken sesinde zerre kadar kaygı yoktu. Cesede işaret ederek, "Birileri bunu senin için yaptı genç Georgio ya da Gloria, değil mi? Sen pisliğin tekisin!" dedi.

Theodore beni gözetleme kulesinin duvarına yaslayıp, "Yani sen bu çocuğu tanıyor musun Flynn?" dedi. Artık kendime geliyordum.

"Aynen öyle, Başkan." Flynn loş ışıktaki gülümser gibi görünüyordu. "Çocukluk, davranışların yargılanmayacağı anlamına gelse de bu bir çocuk değil. Santorelli ailesinden. On üç yaşında olmalı ya da o yaşlarda. Gerçek adı Georgio, Paresis Hall'de çalışmaya başladığından beri kendini Gloria diye tanıtıyor."

Alnımda biriken soğuk teri ceketimin koluyla silerken, "Bu mu?" dedim. "Ona neden bu diyorsun?"

Flynn artık gülümsemiyor, sırtıyordu. "Doğru ya, buna nasıl seslenmek isterdiniz Bay Moore? Bu bir erkek değil, soytarılığını yargılamıyorum, ama Tanrı bunu bir kadın olarak da yaratmadı. Bana göre böylelerine sadece 'bu' denilebilir, bu hayvan için de geçerli bu."

Theodore ellerini beline koydu ve yumruklarını sıktı. Flynn boyunun ölçüsünü alacaktı. "Durumla ilgili felsefi saptamaların beni ilgilendirmiyor Çavuş. Neyse ne, o bir çocuktuktu ve bu çocuk öldürüldü."

Flynn kıkırdadı ve cesede tekrar baktı: "Bu konuda hemfikiriz, efendim!"

"Çavuş!" Theodore'un sesi dimdik duran Flynn'e bağırırken her zamankinden daha sertti, "ben soru sormadıkça senden tek kelime duymak istemiyorum. Anlaşıldı mı?"

Flynn başını salladı; ama şubede uzun süredir çalışan bütün memurların, Polis Merkezi'nde sadece bir yıldır bulunan Başkan hakkında hissettiği alaycı ve iğneleyici gazezin ve şube komutasının tüm zincirinin Başkanın ağzından çıkacak tek bir söze baktığı aşıkardı. Theodore bunu gözden kaçırmazdı.

"Pekala," dedi Roosevelt, dişleri, o kendine has tuhaf gıcirtısıyla ağzından çıkan her sözcüğü kesiyordu. "Çocuğun adının Georgio Santorelli olduğunu ve Paresis Hall'de çalıştığını söyledin. Cooper Meydanı'ndaki Biff Ellison'ın bina sındaydı burası, değil mi?"

"Evet orası, Başkan."

"Peki, sence şu anda Bay Ellison nerede olabilir?"

"Şu anda mı? Hall'de olmalı, efendim."

"Oraya git. Onunla bugün Mulberry Caddesi'nde görüşmek istediğimi söyle."

Flynn ilk kez kaygılı görünüyordu: "Özür dilerim, Başkan, ama Bay Ellison böyle bir çağrıya sıcak yaklaşacak türden biri değildir."

"O halde onu tutukla," dedi Theodore, dönüp Williamsburg'e doğru bakarak.

"Tutuklayayım mı? Tabii, Başkan, her genelev ya da bar sahibini orada çalışan bir fahişe öldü diye tutuklarsak, efendim, biz asla..."

"Belki bana karşı çıkmanın gerçek nedenini söylemek istersin," dedi Theodore, elleri arkasında, yumruklarını esnetmeye başlamıştı. Yukarı doğru yürüyüp bakışlarını Flynn'in yüzüne çevirdi. "Bay Ellison senin başlıca rüşvet kaynaklarından biri, değil mi?"

Flynn'in gözleri büyüdü; ancak kibirli bir havaya bürünerek gururunun kırıldığını göstermeye çalıştı. "Bay Roosevelt, on beş yıldır bu teşkilatta çalışıyorum efendim ve sanırım bu şehirde işlerin nasıl yürüdüğünü biliyorum. Birkaç göçmen pislik belasını buldu diye Bay Ellison gibi bir adamın canını sıkmayın."

Hepsi buraya kadardı, biliyordum. O anda atılıp Roosevelt'i kolundan yakalamam onun için bir şanstı; yoksa Flynn kanlı bir et yığınınına kadar dayak yiyecekti. Bu güçlü kolları zaptedebilmek başlı başına bir savaştı. Kulağına "Hayır, Roosevelt, hayır!" diye fısıldadım, "bu tür adamların istediği bu, biliyorsun. Üniformalı bir adama saldır ve onlar da senin kelleni ele geçirsin, belediye başkanı bu konuda hiçbir şey yapamaz!"

Roosevelt güçlükle nefes alıyordu, Flynn bir kez daha gülümsüyor ve Dedektif Connor ile devriye polisi ise ayırmaya yeltenmiyorlardı. O anda hepsi şüpheli bir konuma düştüklerinin farkındaydılar. Bir yıl önce, polis teşkilatında-

ki yozlaşma konusunda Lexow Heyeti'nin edindiği bulgulara dayanarak .(Roosevelt de bunun savunucusuydu) New York'u temizleyen belediye reformunun güçlü dalgası ile, oluşumu teşkilat kadar eskiye dayanan bu yozlaşmanın belki daha da büyük olan gücü arasında kalmışlardı. Şimdilerdi; teşkilattaki yozlaşma, halk reform modasından sıkılana dek ve bu, her zamanki gibi bir işe dönüşene kadar geçecek zamanı sabırla bekliyordu.

"Senin için kolay bir seçim Flynn," dedi Roosevelt, öfkeli bir adama nazaran oldukça tehlikesiz bir tavırla. "Ya Ellison'ı ofisimde istiyorum ya da rozetini masamda. Bu sabah."

Flynn somurttu ve savaştan vazgeçti. "Elbette, Başkan." Topuklarının üzerinde döndü ve "polisçilik oynayan aptal çocuk," gibi bir şeyler mırıldanarak gözetleme kulesinin basamaklarına yöneldi. Kulenin altında bekleyen polislere biri, yargıcın arabasının geldiği haberini verdi. Roosevelt onlara birkaç dakika beklemelerini söyleyip Connor ve devriye polisinin gitmesine izin verdi. Şimdi, az önceki ürkütücü olaydan kalanlar ve bulunduğumuz yerden batıya dek uzanan karanlık ve sefil apartman denizinin her mevsim pisliğe bulaşan çaresiz genç adamları dışında, geçitte yalnızdık. Kendi başlarına hayatta kalabilmek için ne gerekiyorsa yapan bu çocuklar -ki Georgio Santorelli buna en temel örnekti- 1896'da New York varoşlarını bilmeyenlerin hayal edebileceğinden de fazla yalnızlardı.

"Kreizler, çocuğun bu geceden önce öldürüldüğünü tahmin ediyor," dedi Theodore, elindeki kâğıt parçasına bakarak. "Vücut ısıyla ilgili bir şey. Yani katil hâlâ buralarda olabilir. Adamlarım bölgeyi tarıyor. Birkaç tıbbi ayrıntı daha var ve bir de bu not."

Kâğıdı bana uzattı ve üzerinde, Kreizlerin karmakarışık el yazısıyla şunlar yazılıydı: "ROOSEVELT, KORKUNÇ HATLAR YAPILDI. SABAH YA DA ÖĞLE YEMEĞİNDE MÜSAİTİM. BAŞLAMALIYIZ. BİR PROGRAM VAR." Bir süre anlamaya çalıştım.

"Kreizler'in bu kadar gizli kapaklı davranması oldukça can sıkıcı." Varabildiğim tek sonuç buydu.

Theodore kıkırdadı: "Evet, ben de öyle düşünmüştüm, ama sanırım şimdi anlıyorum. Buna, ceset incelemesinde ortaya çıkan sonuçlar neden oldu. Her yıl New York'ta kaç kişinin öldürüldüğüne dair bir fikrin var mı Moore?"

"Aslında yok." Cesede meraklı gözlerle yeniden baktım. "Eğer tahminde bulunmam gerekseydi yüzlerce derdim. Belki bin ya da iki bin."

Roosevelt: "Ben de öyle," dedi, "ama ben de sadece tahminde bulunmuş olurum. Çünkü biz birçoğuyla ilgilenmiyoruz bile. Eğer kurban saygıdeğer ve varlıklı biriye, polis tüm gücünü kullanır. Ama bunun gibi bir çocuk, -etini pazarlayan bir göçmen- için söylemeye utanıyorum Moore, Flynn'in tavrından da gördüğün gibi, bu olaya örnek bir dava daha yok." Ellerini yine beline koydu. "Ama bundan yordum. Bu aşâğılık mahallelerde karı-kocalar birbirini öldürüyor, ayyaşlar ve madde bağımlıları, çalışan suçsuz insanların canına kıyıyor, fahişeler pezevenkleri tarafından katlediliyor ve dışarıdakiler tüm bu olup biteni amansız ve heyecan verici bir manzara gibi seyrediyorlar. Bu yeterince kötü. Ama kurbanlar böyle çocuklar olunca genel tepki Flynn'inkinden farklı olmuyor. İçimde bir his, kendi halkımla savaşağımı söylüyor. Neden, koca sene sadece bunun gibi üç davayla uğraştık, o da yargıcın ya da dedektifin fıştıısından ileri gitmedi."

"Üç mü?" diye sordum. "Ben sadece Draper'ın yerindeki kızı biliyorum." Shang Draper. 6. Bulvar ile 24. Cadde üzerindeki, müşterilerinin, genellikle çocukları (çoğunlukla kızları ve nadiren erkekleri) tercih ettiği kötü şöhretli bir genelevdi. Ocak ayında, genelevin kabin benzeri odalarından birinde, öldürülene dek dövülmüş on yaşında bir kız çocuğu bulunmuştu.

"Evet, sen yalnızca *onu* biliyorsun, çünkü Draper rüşvet ödemelerini biraz geciktiriyordu," dedi Roosevelt. Şu anki belediye başkanı Albay William L. Strong, bu yozlaşmaya karşı ciddi bir savaş açmıştı ve Roosevelt gibi teğmenler cesaretliyeliler; ama onlar da polislerin en eski ve en karlı aktivitelerinin-otel salonlarının yöneticilerinden, konser salonlarından, genelevlerden, afyon ve fuhuş yuvalarından topladıkları rüşvet koleksiyonunun- kökünü kurutmakta başarılı olamadılar. Altıncı bölgeden biri, hâlâ kim olduğunu bilmiyorum, çarkın nasıl döndüğünü göstermek için bu hikayenin büyük bir kısmını basına vermişti. Ancak diğer iki kurban ela bunun gibi sokakta bulunan çocuklardı ve böylece onları pazarlayan pezevenkleri engelleme konusunda faydasız oldu. Bu yüzden hikayeleri anlatılamadı...."

Sesi, aşağıda akan suyun ve nehrin durgun kokusunun içinde kayboldu. "Diğerleri de bunun gibi miydi?" diye sordum.

"Neredeyse. Boğazları kesilmişti. Her ikisini de kuşlar ve sıçanlar yemişti, tıpkı bunun gibi. O görüntüye bakmak hiç de kolay değildi."

"Sıçanlar ve kuşlar mı?"

"Gözlerini." diye yanıtladı Roosevelt. "Dedektif Connor bunu sıçanlar ya da leş yiyiciler diye rapor eder. Ama gerisini..."

Kayıtlarda diğer iki ölüm hakkında hiçbir şey yoktu, bu hiç de şaşırtıcı değildi. Bir an, bir kadın fahişe gibi boyanıp, vücudunu çoğu sözde saygıdeğer olan yetişkin adamlara satarak geçinmeye çalışan ve şehrin karanlık bir köşesinde vahşice öldürülen bir erkeğin hikayesini yazma teklifiyle 27-masttaki editörlerimin karşısına çıksam ne yaparlardı, diye düşündüm. Sadece işten kovulsam yine iyi, Bloomington Akıl Hastanesi'ne zorla yatırılmam ise daha olası bir sonuçtu.

"Kreizler ile yıllardır görüşmüyorum," dedi Roosevelt, derin düşüncelere dalmıştı. "O bana çok nazik bir not gönderdiği zaman bile..." Bir an sesi tuhaflaştı "ki oldukça zor bir zamandı."

Ne demek istediğini anladım. Theodore, ilk eşi Alice'in 1884'te, kendisiyle aynı adı taşıyacak kızlarını doğurduktan sonra ölmesini kastediyordu. O günkü kaybı iki kat yıkıcıydı; çünkü karısından birkaç saat sonra annesi de ölmüştü. Theodore bu trajediyle başa çıktı; eşinin kutsal hatırasını kalbine gömdü ve bir daha asla ondan bahsetmedi.

Dalgınlığından kurtulmaya çalışarak bana döndü ve "Doktorun seni buraya çağırması olmasının bir nedeni olması," dedi.

"Eğer bunu anlayabilirsem berabere oluruz," diye yanıtladım omuzlarımı silkerek.

Theodore etkileyici bir gülüşle, "Evet," dedi "dostumuz Kreizler, bir Çinli gibi esrarengiz. Ve belki onun gibi ben de son birkaç aydır berbat bir haldeyim. Ama sanırım onun niyetini anlayabilirim. Görüyorsun ya Moore, buna benzeyen diğer cinayetleri göz ardı etmek zorundaydım; çünkü emniyette bu meseleleri araştırmaya gönüllü olan yok. Olsaydı bile, dedektiflerimiz böyle kıyımları çözmek için eğitilmi-

yor. Ama bu çocuk... Adalet ancak buraya kadar tepkisiz Kalabilir. Aklımdan bir şeyler geçiyor; sanırım Kreizlerin de öyle. Ve bence bizi bir araya getirecek olan sensin."

"Ben mi!"

"Neden olmasın? Harvard'da yaptığın gibi, tanıştığımız zamanki gibi."

"Ama ne yapmam gerek?"

"Kreizler'i ofisime getir. Onun dediği gibi, sabahın ilerleyen saatlerinde. Düşüncelerimizi paylaşır, ne yapılabileceğine bakarız. Ama aklımdan çıkarma, sessiz ol. Herhangi biri şüphelenirse de. bu sadece eski dostların buluşması."

"Kahretsin Roosevelt, eski dostların buluşması da ne?"

Ama o, kendini bu planın yarattığı sevince kaptırmıştı bile. Dokunaklı sorumu duymazdan geldi, derin bir nefes alarak göğsünü şişirdi, artık çok daha rahattı. "Hareket Moore, hareketle yanıt vermeliyiz!"

Ve sonra beni omuzlarımdan kavrayıp sıkıca kucakladı, heves ve kararlılığı tüm gücüyle geri gelmişti. Bense kararlığımın, herhangi bir konudaki kararlılığımın geri gelmesini boş yere bekliyordum. Tüm bildiğim, tanıdığım en tutkulu kararlılığa sahip iki adamın da dahil olduğu bir şeylerin içine çekiliyordum ve bu düşünce hiç huzur verici değildi. Kreizlerin arabasına binmek üzere merdivenleri inerken, zavallı çocuk Santorelli'nin vücudunu kulede, şafağın izine henüz rastlanmayan dondurucu göğün altında yalnız bıraktık.

Bölüm 4

Sabahla beraber, soğuk ve insanın içine işleyen bir mart yağmuru başlamıştı. Kısa bir uykunun ardından erkenden uyandım ve Harriet'in lütfederek hazırladığı sert bir kahve, tost ve meyveden oluşan kahvaltıya oturdum (Harriet, sarhoşlarla dolu bir aileye hizmet etmenin tecrübesiyle, bu kahvaltının sık sık içen herkese gerekli olduğuna inanırdı). Büyükannemin arka bahçe manzaralı pencere köşesine kurulup cansız güllerini seyrettim ve Kreizler'in kliniğini aramadan önce *Times*'ın sabah baskısına göz atmaya karar verdim. Bakır kaplamalı çatıya aceleyle düşen yağmur damlaları ve etrafımdaki cam duvarların arasında, büyükannemin geçen yıldan beri canlı tutmayı başardığı birkaç bitkiyle çiçeğin kokusunu duydum. Elimde gazete, dün geceki olaylardan sonra ani ve rahatsız edici bir biçimde harekete geçmiş gibi görünen dünyayla bağlarımı yeniden kurmaya çalışıyordum.

İSPANYA ÖFKE DOLU diye yazıyordu, Küba'daki milliyetçi ayaklanmalara karşı yapılan Amerikan desteği sorunu, Madrid'de kötü ve parçalayıcı bir rejime neden olmaya de-

vain ediyordu. Şehrin kadavraya dönmüş eski cumhuriyetçi yöneticisi patron Tom Platt, *Times* editörleri tarafından suçlanıyordu. *Times'a* göre Platt. kötü amaçları uğruna, şehrin daha büyük bir New York'a dönüştürülmesi gibi tehlikeli bir düzenlemede aracılık yapmaya çalışıyordu (bu planın, Queens, Bronx ve Manhattanın yanı sıra Brooklyn ve Staten Adası'nı da içine alması muhtemeldi). Demokratlar ve Cumhuriyetçiler, yaklaşan kongrelerde çift metal maden standardı meselesi (ya da gümüş para biriminin kabul edilmesiyle Amerika'nın eski altın standardının gerileme ihtimali) üzerine yoğunlaşacakları sözünü veriyorlardı. Üç yüz on bir siyah Amerikalı, gemiyle Liberya'ya kaçmıştı. İtalyanlar isyan ediyordu, çünkü askeri birlikleri karanlık adanın diğer tarafında Habeşli kabilelerce bozguna uğratılmıştı.

Tüm bunlar şüphesiz çok ciddiye, ama benim durumumdaki bir adam için fazla önem taşıyordu. Daha ("»nemsiz haberlere döndüm. Proctor Tiyatrosu'nun bisiklet kullanabilen filleri. Hubert'in 14. Sokak Müzesi'nde Hint fakirlerinin askeri birliği vardı. Max Alvary, Müzik Akademisi'nin yetenekli Tristan'ıydı ve Lillian Russell, Abbeys'de *Gerçeğin Tanrıçası* olmuştu. Elenora Duse, *Camille'de* 'no Bernhardt'tı ve Otis Skinner, *Hamlet'te* kolaylıkla ve sıkça ağlama tutkusunu paylaşıyordu. *Zenda Hapishanesinin* Lyceum'daki dördüncü haftasıydı -bu oyunu iki kez izlemiştim ve bir an yeniden izlemeyi düşündüm. Bu, gündelik kaygılardan büyük bir kaçış olacaktı (olağandışı bir gecenin vahşet görüntülerinden bahsetmiyorum). Su dolu hendekleriyle şatolar, kılıç savaşları, eğlenceli bir gizem ve insanı kendinden geçiren gizemli kadınlar...

Oyunu düşünürken bile, gözüm diğer başlıklara takılıyordu. Bir süre önce Dokuzuncu Cadde'de. sarhoşken kar-

deşinin boğazını kesen bir adam, yine sarhoş olup bu defa da annesini vurdu. Sağır ve Dilsizlerin Geliştirilmiş Eğitim Enstitüsü'nde görev yapan sanatçı Max Eglau'nun öldürüldüğü vahşi cinayetin sır perdesi hâlâ aralanamadı. Eşini ve kayınvalidesini öldürdükten sonra boğazını keserek intihara teşebbüs eden John Mackin iyileşmişti, ancak şimdi de aç kalarak kendisini öldürmeye çalışıyordu. Uzmanlar, Mackin'e ürkütücü 'zorla-yedirme' aparatlarını göstererek onu yemesi için ikna etmeye çalışıyorlardı; aksi takdirde idam vaktine kadar hayatta kalabilmesi için o aparatları kullanacaklardı...

Gazeteyi fırlatıp attım. Şekerli kahvemden son bir yudum daha alıp Georgia'dan gönderilen şeftalinin tadına baktım, Lyceum gişesine ulaşma isteğim iki misli arttı. Tam giyinmek için odama dönüyordum ki telefon gürültüsüyle çaldı ve büyükannemin, kahvaltı salonundan yükselen panik ve öfke dolu sesiyle "Ah. Tanrım!" diye bağırdığını duydum. Onu böyle korkutan telefonun sesiydi; ama şimdiye dek ne telefonun yerini değiştirmeyi ne de en azından sesini kısmayı düşünmüştü.

Harriet mutfağın kapısında belirdi; yumuşak ve orta yaşlı yüzü sabun köpükleriyle benek benek olmuştu. Ellerini önlüğüyle silerken, "Telefon size, efendim," dedi, "Dr. Kreizler arıyor."

Sabahlığımı giyip mutfağın yanındaki küçük ahşap kutuya doğru ilerledim ve bir elimle ağır siyah ahizeyi kulağıma götürürken diğeriyle de demir ağızlığı kaldırdım. "Evet" dedim, "sen misin Laszlo?"

"Ah, demek uyandın. Moore," dedi, "güzel." Sesi donuktu, ama tavrı her zamanki gibi enerjikti. Sözcüklerindeki Avrupa aksanı kolayca fark ediliyordu. Zengin bir yayıncı ve

1848 Cumhuriyetçisi olan Alman babası ile Macar annesi, dönemin modası olan siyasi sürgünle monarşi zulmünden kaçıp yeni bir hayata başlamak için New York'a gelmişlerdi Kreizler, Birleşik Devletler'e göç ettiğinde küçük bir çocukturdu. Theodore'un görüşmeyi reddetmiş olmasına ihtimal vermeden, "Roosevelt bizi saat kaçta istiyor?" diye sordu.

"öğleden önce!" dedim, sesindeki baygınlıktan kurtulmak için ses tonumu yükselterek.

"Ne diye bağıryorsun?" dedi. "öğle yemeğinden önce ha? Mükemmel. O halde vaktimiz var. Gazeteye baktın mı? Wolff denen adam hakkındaki bölüme?"

"Hayır."

"O zaman, giyinirken oku."

Sabahlığıma baktım. "Nasıl anladın henüz..."

"Onu Bellevue'de tutuyorlar. Onunla görüşmeyi planlıyorum, neyse, bizim işimizle ilgisi olup olmadığını anlamak için ona birkaç soru sorabiliriz. O zaman, Mulberry Caddesi'nde buluşuyoruz, sonra klinikte kısa bir mola ve Del'de öğle yemeği, güvercin, düşünmem lazım ya da güvercin krepinet. Ranhofer'ın biber soslu mantarı da müthiştir."

"Ama..."

"Cyrus ve ben evden geleceğiz. Bir araba bulman lazım. Buluşma dokuz buçukta. Geç kalmamaya çalışacaksın, değil mi Moore? Bu işte tek bir dakika bile harcamamalıyız."

Telefonu kapatmıştı. Pencere önündeki köşeme döndüm ve *Times*'ı yeniden alıp sayfalarını karıştırdım. Makale sekizinci sayfadaydı.

Henry Wolff önceki gece komşusu Conrad Rudesheimer'in sefil evinde içki içiyormuş. Rudesheimerin beş yaşındaki kızı odaya girince, Wolff'un uygunsuz konuşmalarını kızının duymasını istemeyen baba. buna mani olmaya

çalışmış. Bunun üzerine Wolff silahını çekip küçük kızı kafasından vurarak öldürmüş ve kaçmış. Birkaç saat sonra Wolff. East River yakınlarında başıboş bir halde gezerken yakalanmış. Gazeteyi tekrar bıraktım, bir anda, önceki gece kulede yaşanan olayların sadece bir başlangıç olduğunu hissettim.

Koridordan geçip paldır küldür büyükannemin odasına girdim; gümüş rengi saçlarını kusursuzca toplamıştı; gri siyah elbisesinin inkâr edilemez bir zarafeti vardı ve gri gözleri (ben de göz rengimi ondan almıştım) ışıldıyordu. Sanki evinde on tane daha adam varmış gibi şaşkınlıkla, "John" dedi, "telefondaki kimin nesiydi?"

"Dr. Kreizler'di, büyükanne," dedim basamakları hızla tırmanırken.

Peşimden seslendi "Dr. Kreizler! Peki canım! Bir gün içinde yeterince Dr. Kreizler adını duydum!" Odamın kapısını kapatıp giyinmeye başladığımda hâlâ sesini duyuyordum. "Bana soracak olursan o tam bir kaçık! Ve onun doktor olması da bir şey ifade etmiyor. Holmes denen adam da bir doktordu!" Ben duş alırken, tıraş olurken ve dişlerimi Sozodont'la fırçalarken büyükannem aynı şeyi savunup durdu. Onun tarzı buydu ve bu, herkes için can sıkıcı bir şeydi; ama elinde yalnızca anıları kalan bir adamın mutlu bir ev ortamına sahip olması için tek şanstı. Yine de inzivaya çekilmiş adamlarla dolu bir binanın yalnız bir dairesinde yaşamaktan iyiydi.

Gri bir kasket ve siyah bir şemsiye kapıp ön kapıya fırladım, seri adımlarla Altıncı Bulvarın yolunu tuttum. Yağmur şimdi daha şiddetliydi ve sert bir rüzgâr çıkmıştı. Bulvara vardığımda hava akımı aniden yön değiştirdi. Rüzgâr, caddenin her iki tarafındaki kaldırımların üzerinde uzayan

New York yükseltilmiş demiryolu hattının rayları altından esmeye başlamıştı. Havanın bu ani değişimi, şemsiyemin ters dönmesine neden oldu. Raylar altında itişip kakışan bu büyük kalabalığın diğer üyeleri ile soğuşun, yağmurun ve uçurucu rüzgârın birleşen etkisi burada tam bir cehennem kargaşası yaratmıştı. Hantal ve işe yaramaz şemsiyemle savaşıırken bir araba durdurmuştum ki genç ve nezaketten yoksun bir çift, önüme geçip durduğum arabaya atladı. Arkalarından ölü şemsiyemi sallayıp yüksek sesle soylarına soplarına küfredince kadın korkuyla çığlık attı, adam da öfkeli bakışlarını bana doğrultarak deli olduğumu söyledi.

Tüm bunlar -gideceğim yeri de hesaba katınca- beni güldürdü ve ıslak ıslak bir sonraki arabayı bekleyişimi kolaylaştırdı. Washington Place'in köşesinden bir başka araba dönünce durmasını beklemeden içine atladım, ayağıma takılan kapıyı çarpıp şoföre bağırarak beni Bellevue'deki Akıl Hastanesi'ne götürmesini söyledim. Hiçbir şoförün duymak istemeyeceği türden bir istekti. Yolda ilerlerken şoförün yüzündeki korku dolu ifade beni bir kez daha güldürdü. Bu sırada Madison Square Garden'daki İtalyan usulü kemer ve kulelerin önünden geçiyorduk. Ayaklarımın altındaki ıslak tüvit hissini umursamadım bile. Bellevue'nin kare biçimindeki, kırmızı tuğlalı vakur binaları ufukta göründü, birkaç dakika içinde Birinci Bulvar ı geçtik ve 26. Cadde'nin hastane girişine bakan tarafında siyah bir ambulansın arkasında durduk. Akıl hastanesinin girişine yaklaşmıştık. Şoföre parasını verip indim.

Hastane dikdörtgen şeklinde uzun ve sıradan bir binaydı. Küçük ve davetkâr olmayan bir giriş, ziyaretçilerle gözaltına alınmış kimseleri karşılıyordu. Bunun arkasında, demir kapılardan ilkinin içerisinde binanın merkezine uzanan

geniş bir koridor vardı. Yirmi dört 'oda' -asında hücre- koridora açılıyor ve koridorun ortasındaki sürgülü demir kapı da bu hücreleri kadın ve erkek olarak ikiye ayırıyordu. Hastane, öncelikli olarak ağır suçlar işlemeye teşebbüs eden insanları gözlemlemek ve yargılamak için kullanılıyordu. Akıl sağlıkları (ya da akli bozuklukları) incelenip rapor ediliyor ve gözaltındaki bu kimseler daha da az davetkâr olan başka bir enstitüye gönderiliyordu.

Antreye girer girmez ötedeki hücrelerden -bazıları protesto, bazılarıysa yalnızca deliliğin, umutsuzluğun feryadı olan- bildik bağırtilar ve iniltieler duydum. O anda Kreizler gözüme çarptı, tuhaftır, onun görüntüsü zihnime hep bu tür seslerle beraber kazınmıştı. Her zamanki gibi siyahlar içindeydi ve yine *Times'taki* müzik yazılarını okuyordu. Büyük kuşlarınkine benzeyen kara gözleri, ani ve hızlı hareketlerle çevirdiği sayfalarda geziniyordu. *Times'ı* sağ elinde tutuyor; çocukluğunda geçirdiği bir kaza yüzünden gelişemeyen sol eli ise gövdesine bitişik duruyordu. Ara sıra sol elini kaldırıp muntazam kesilmiş bıyığını ve dudagının altındaki küçük sakalını kaşıyordu. Geriye doğru taradığı koyu renkli uzun saçlarının kesimi günün modasından çok uzaktı ve şapka kullanmadığı için de saçları hep nemliydi. Bu hali, gazetenin ardından beliren yüzüyle birleşince, dünyanın can sıkıcı durumundan haz duyan aç ve uykusuz bir şahini andırıyordu.

Kreizler'in yanındaki dev, Laszlo'nun hizmetçisi, ara sıra şoförü, etkileyici koruması ve ikinci benliği olan Cyrus Montrose'du. Kreizler'in çoğu çalışanı gibi Cyrus da eski hastalarındandı. Kontrollü tavrı ve görünüşüne rağmen, beni biraz sinirlendiriyordu. O sabah gri pantolon ve sımsıkı düğmelenmiş kahverengi bir ceket giymişti: geniş, siyah yü-

zünde benim gelişimden bihaber olduğu ifadesi vardı. Ama onlara yaklaşırken Kreizler'in koluna dokunarak beni işaret etti.

"Ah, Moore," dedi Kreizler. Köstekli saatini sol eliyle yelinelinden çıkarıp baktı ve gülümseyerek sağ elini uzattı. Muhteşem."

Tokalaşırken, "Laszlo," dedim ve "Cyrus," diye eklediğimde aldığı karşılık baş sallamasından ibaretti.

Kreizler saate bakarken gazeteyi gösterdi. "Patronlarınıza biraz kızıyorum. Dün akşam Metropolitan'da Melba ve A neona ile başarılı bir *Pagliacci* izledim, ama *Times* m konuştuğu tek şey Alvary'nin Tristan'ı." Durup yüzümü inceledi. "Yorgun görünüyorsun, John."

"Nedenini aklım almıyor. Gece yarısı, üstü açık bir arabayla çılgınlar gibi koşturmak oldukça dinlendiricidir aslında. Bir mahsuru yoksa burada ne aradığımı bana söyler misin?"

"Bir dakika." Kreizler yanındaki dik arkalıklı sandalyede yayılıp oturan lacivert üniformalı ve kasketli görevliye döndü. "Fuller, hazır mıyız?"

"Evet, Doktor." diye yanıt verdi, kemerinden geniş anahtarların asılı olduğu dev bir anahtarlık çıkarıp ana koridordan kapılara doğru yürümeye başladı. Kreizler ve ben de peşi sıra gittik, Cyrus ise ardımızda balmumundan bir heykel gibi öylece duruyordu.

Görevli, birinci koğuşa giden kapının kilidini açarken Kreizler, "makaleyi *okudun* değil mi Moore?" diye sordu. Kapının açılmasıyla beraber hücrelerden yükselen bağırıtı ve iniltiler neredeyse sağır ediciydi ve cesaretimi tümüyle kırıyordu. Penceresiz koridorda miadımı doldurmuş ampullerden yayılan küçük bir ışık vardı. Hücrelerin heybetli demir

kapılarındaki küçük gözlem pencerelerinden bazıları açıktı.

Sonunda güçlkle "Evet," cevabını verdim, "okudum ve muhtemel bağlantıyı da anladım, ama neden *hana* ihtiyacın var?"

Kreizler yanıt vermeden önce sağımızdaki ilk kapıda aniden bir kadın yüzü belirdi. Saçları, darmadağınk olmasına rağmen çekiciydi ve geniş, yıpranmış yüzündeki ifade de vahşi zulmün izini taşıyordu. Ziyaretçinin kim olduğunu gördüğünde yüzündeki o ifade bir anda değişti. Hırsıyla soluyarak boğuk sesiyle "Dr. Kreizler!" dedi.

Tepki zinciri hızla ilerledi. Kreizler'in adı koridorda hücreden hücreye, mahkûmdan mahkûma; kadınlar koğuşunun duvarları ile demir kapı arasından erkekler koğuşuna kadar yayıldı. Bu olayı daha önce farklı enstitülerde birçok kez gördüm, ama bu da en az diğerleri kadar dikkat çekiciydi. Sözcükler, kömürün üstüne dökülen su gibi, çıtırdayan sıcaklığı yok ediyor ve geriye sadece buharlaşan bir fısıltı bırakıyordu.

Bu garip olayın nedeni basitti. Kreizler'in saptamaları, zamanın diğer ruh doktorlarına nispeten mahkemenin verdiği sonucu değiştirebilecek güçteydi ve bu durum New York'taki ceza, sağlık ve yasa kurumlarında olduğu gibi hastalar arasında da biliniyordu. Hapse mahkûm edilen biri Kreizler sayesinde daha hafif bir cezayla enstitüye gönderilebiliyor ya da sokaklara geri dönebiliyordu.

Hastaların davranışına Kreizler'in verdiği tepki ise az şaşırtıcı değildi. Böylesi bir mekânda yürüyebilme ve böylesi çaresiz gösterilere (hepsi ölçülü ama yine de tutkulu "Doktor Kreizler sizinle konuşmalıyım". "Doktor Kreizler ben diğerleri gibi değilim" iddialarına) korku, nefret ya da umutsuzluğa kapılmadan tanık olabilmek gücünü, bir insan hangi

yaşamsal ve mesleki tecrübeler sonucunda edinebilirdi?

Kreizler uzun koridorda büyük adımlarla ilerlerken kaşları, parıldayan gözlerinin üzerinde birleşiyordu. Her iki taraftaki hücrelere, sanki içindeki bu insanlar yaramaz çocuklar gibi sempatik bir uyarı ile bakıyordu. Hastalara doğrudan hitap etmeyi kendisine yasaklamıştı, ama bu yasak zaimce değildi, tam aksine, içlerinden biriyle konuşmak sadece o talihsiz kişinin umutlanmasına ve pek gerçekçi olmasa da diğer ricacıların umutlarını yitirmesine neden olabiliyordu. Daha önce tımarhanede ya da hapiste bulunan veya

Bellevue'de uzun süreli gözlem altında tutulmuş olan her hasta, bunun Kreizler'in bir alışkanlığı olduğunu bilirdi. Bu hastalar, empatik müdafaalarını gözleriyle yaparlardı, çünkü Kreizler onları yalnızca bu şekilde kabul ederdi.

Sürgülü demir kapıları geçerek erkekler koğuşuna girdik. Ve sol taraftaki son hücreye kadar görevli Fuller'ı takip ettik. Fuller, ağır şeritlerle çevrili kapının önünde durup küçük gözlem penceresini açtı. "Wolff!" diye seslendi, "ziyaretçin var. Resmi iş, hizaya gel."

Kreizler pencereden hücrenin içine bakıyordu ve ben de içeriği onun arkasından izliyordum. Küçük ve çıplak duvarlı hücrede bir adam, çukurlaşmış metal bir oturağın üzerine serili Örtüde oturuyordu. Hücrenin tek küçük penceresi kalın demirlerle kaplıydı ve sarmaşıklar, içeri girmeye çalışan azıcık ışığı da gizliyordu. Metal bir sürahi ve bir parça ekmekle yulaf unu dolu bir kâse, yerdeki tepside; başını ellerinin arasına almış adamın yanında duruyordu. Adam sadece bir atlet ve yün pantolon giymişti, intihara teşebbüs ihtimali nedeniyle kemeri ya da pantolon askısı yoktu. El ve ayak bileklerinden zincirlenmişti. Fuller seslendikten birkaç saniye sonra kafasını kaldırdığında, bana yaşadığım bazı sa-

bahları hatırlatan bir çift kırmızı göz gördüm ve derin çizgileri olan bu sakallı yüzde çözülmüş bir teslimiyet ifadesi vardı.

Kreizler adamı dikkatle inceleyerek, "Bay Wolff," dedi, "ayık mısınız?"

"Kim ayık olmaz ki?" diye yavaşça cevap verdi adam, sözcükleri ayırt edilemiyordu. "Burada bir gece geçirdikten sonra..."

Kreizler küçük metal pencereyi kapatıp Fuller'a döndü. "Uyuşturucu kullanıyor muydu?"

Fuller rahatsız bir biçimde omuz silkti. "Buraya getirdiklerinde bağırp çağırıyordu, Doktor Kreizler. Polis Şefi, onda sarhoşluktan fazlasının görüldüğünü söylüyordu, bu yüzden ona epey kloral verdiler."

Kreizler tiksintiyle derin bir iç çekti. Kloral hidrat onun başındaki belalardan biriydi; acı bir tadı olan, renksiz ve yakıcı özelliğe sahip bu bileşim, kalp ritmini yavaşlatıyor ve böylece uygulandığı kimseyi tuhaf bir biçimde sakinleştiriyordu ya da birçok salonda olduğu gibi kullanılsa insanı komaya sokup hırsızlar ve yankesiciler için kolay hedef haline getiriyordu. Tıp toplulukları kloralin bağımlılık yapmadığı konusunda ısrarcıydılar (Kreizler şiddetle bunun aksini savunuyordu). Tek dozu yirmi beş sentti, ucuzdu ve hastaları zincirlemek ya da deri koşumlarla bağlamak için onlarla güreşmekten daha iyi bir alternatifti. Bu yüzden özellikle zihinsel rahatsızlığı olanlarda ya da sadece şiddet eğilimi gösterenlerde kullanılıyordu, ama piyasaya sürüldükten sonraki yirmi beş yıl içinde kullanımı yaygınlaşmış ve insanlar eczaneden yalnızca kloral değil, morfin, afyon, kenevir ve indica gibi diğer maddeleri de satın almaya başlamışlardı. Binlerce insan kloralin (bir imalatçının deyimiyle.) 'üzün-

tü ve endişeden uzaklaştırıp huzurlu bir uyku sunan gücüne teslim olarak hayatını mahvetmişti. Aşırı dozdan ölüm sıradanlaşmış. gittikçe artan intiharların kloral kullanımıyla bağlantısı olduğu saptanmıştı. Yine de bugün doktorlar, klorin güvenilir ve faydalı olduğu konusundaki iddialarını kaygısızca sürdürüyorlardı.

Kaç tane?" diye sordu Kreizler. Öfkesini üzüntüsüyle bastırmaya çalışıyordu. Fuller ne ilaç yönetiminden sorumluydu, ne de bu onun yaptığı bir hataydı.

Yirmiyle başladılar," diye yanıtladı görevli utana sıkıla.

"Onlara söyledim efendim, hazırladığınız programa uymalarınızı aksi takdirde sizin kızacağınızı söyledim, ama efendim biliyorsunuz."

"Evet," dedi Kreizler sessizce. "Biliyorum." Kreizler'in durgun halinden ve olası itirazlarından anladığımız kadarıyla, hastanenin müdürü kloralin dozunu neredeyse iki katına çıkarmıştı. Kreizler, alkol ya da uyuşturucunun etkileri üzerine serbest bir konudan yola çıkarak yoklayıcı sorularla değerlendirme yapmaktan hoşlanırdı. Kreizler'le aynı kuşaktan olan diğer meslektaşları da bu tür değerlendirmeleri severlerdi. Ama Wolff'a uygulanan kloral, onun bu değerlendirmeye girebilme yetisini gittikçe azaltıyordu.

"Pekala," dedi Laszlo, "yapacak bir şey yok, işte geldik Moore ve az vaktimiz var." Kreizler'in bir gece önce Roosevelt'e gönderdiği notta sözü geçen 'program'la birden tuhaf bir bağ kurdum. Laszlo, ağır, sürgülü kapıyı açarken ona hiçbir şey söylemedim. "Bay Wolff," diye seslendi Kreizler, "konuşmalıyız."

Sonraki bir saat boyunca Kreizler, bu şaşkın ve şüpheli adamı incelerken orada bekledim. Vücudundaki kloral hidratin izin verdiği ölçüde ayakta durabilen bu adam, taban-

casiyla Louisa Rudesheimer'in kafasını uçurup uçurmadığını bilmiyordu, biz de onu, bunu yaptığına ikna ettik. O halde bu adam deli olmalıydı ve hapisane ya da darağacı yerine elbette ki akıl hastanesine gönderilmeliydi. Kreizler bu dikkat çeken davranışı not aldı, ama o an için bununla ilgilenmek yerine Wolff'un geçmişi, ailesi, arkadaşları ve çocukluğu hakkındaki alakasız gibi görünen uzun bir soru listesini gözden geçirdi. Sorular hayli kişisel ve normal koşullar altında küstahça, hatta saldırganca bile sayılabilirdi. Kreizler'in sorgusuna Wolff'un tepkisi ise birçok adama oranla daha ılımlıydı, hiç kuşkusuz bunun nedeni uyuşturulmuş olmasıydı. Ancak Wolff'un bu ılımlı hali yüzünden, verdiği yanıtlar kesinlikten ve açık sözlülükten uzaktı; görüşmenin vakitsiz bir sona ilerlediği belliydi.

Kreizler'in sonunda Louisa Rudesheimer hakkında sorular sormaya başlamasıyla, Wolff'un kimyasal madde kaynaklı sükûneti son bulmuştu. Wolff o kıza karşı cinsel bir istek barındırıyor muydu? Laszlo, onu, bu tür konularda pek rastlanmayacak bir kabalıkla soruşturuyordu. Oturduğu apartmanda ya da mahallede cinsel istek duyduğu herhangi bir çocuk var mıydı? Kız arkadaşı var mıydı? Geneleve gider miydi? Kendini cinsel anlamda genç erkeklere yakın hissettiği olmuş muydu? Kızı neden bıçaklamadı da silahla öldürdü? Wolff önce tüm bu sorular karşısında serseme döndü ve sonra görevli Fuller'a itiraz ederek cevaplayıp cevaplamaması gerektiğini sordu. Fuller oldukça yoğun bir neşe içindeydi ve Wolff'a cevap vermesi gerektiğini açıkça söyledi. Wolff buna ancak yarım saat itaat edebildi; sonra ayağındaki kelepçe zangır zangır titremeye başladı ve kimenin böylesi müstehcen bir sorguya onu zorla alet edemeyeceğini söyleyip küfretti. Kreizler ayağa kalkıp gözlerini

Wolff'a diktiğinde Wolff küstahça, celladıyla yüzleşmeyi yeğlediğini belirtti.

Korkarım, New York eyaletinde darağacının yerini hızla elektrikli sandalyeler alıyor Bay Wolff," dedi. "Bundan şüpheli olsam da, sorularıma verdiğiniz yanıtlara bakılırsa siz de kendinizi orada bulacaksınız. Tanrı sizi bağışlasın, bayım."

Fuller, Wolff'un hücrelerini yeniden kilitlerken, Kreizler ve ben hastanenin ana koridoruna yöneldik. Diğer hastaların sessiz yakarıları tekrar başladı; ama aralarından geçip gittik dışarı çıkıp girişe ulaştığımızda bağırıtı ve iniltiler bir kat daha artmıştı.

Kreizler, Cyrus'un tuttuğu eldivenlerini takarken yorgun argın bir halde, "Bu adamı gözden çıkarabiliriz, Moore" dedi "İlaç verilmiş olsa Wolff kendini açığa vururdu, kesinlikle şiddet yanlısı ve çocuklara öfke duyuyor. Bir de alkolik.

Ama deli değil ve bizim uğraştığımız olayla da bir ilgisi yok."

"Ah" dedim, fırsatını bulmuşken, "hazır o konuda-

Laszlo derin düşüncelere dalmış, beni duymuyordu.

"Onun deli olmasını *isteyecekler* elbette. Buradaki doktorlar, gazeteler, yargıçlar, hepsi, ancak bir delinin beş yaşındaki bir kızı kafasından vurabileceğine inanmak istiyorlar. Toplumun bu tür suçlar işleyen deliler yetiştirdiğini kabul etmek zorunda bırakılırsak, bu kesin... güçlük çıkaracaktır." İç çekti ve Cyrus'tan şemsiyesini aldı. "Evet, mahkemede uzun geçecek bir iki gün var, düşünmem lazım..."

Hastaneden ayrıldık. Kreizler'in şemsiyesine sığındım ve üstü artık kapalı olan arabaya bindik. Ne olacağını biliyordum. Kreizler için katarsis olacak bir monolog ve ardından, ölüme giden bir adamı kurtarmak için duyulan muazzam

sorumluluğun yarattığı temel meslek ilkelerinin kısa bir tekrarı. Kreizler, suçlu Wolff gibi bir katil de olsa, infaz tatbikatı yapılmasına kesinlikle karşıydı, ancak bu düşüncesinin -daha dar fikirli olan birkaç meslektaşıyla kıyaslandığında- yargılarını ya da tanımladığı deliliği etkilemesine izin vermezdi. Cyrus arabanın sürücü koltuğuna geçip Bellevue'den hareket ettiğinde Kreizler'in şiddetli eleştirisi, daha önce çok kez tartıştığını işittiğim konuları da kapsamaya başlamıştı: Nasıl oluyor da deliliğin geniş bir tanımlaması toplumun tümüne huzur verebiliyorken, psikoloji bilimi için hiçbir işe yaramıyordu, hatta gerçek akıl hastasının göreceği bakım ve tedavi şansını dahi azaltabiliyordu. Bu ısrarlı bir konuşmaydı -Kreizler kafasından Wolff'un elektrikli sandalyedeki hayalini silmeye çalışıyormuş gibi görünüyordu- ve bu konuşma sürdükçe ben, burada neler olduğu ya da burada ne işim olduğuna dair bir şeyler öğrenebilme umudumu yitiriyordum.

Yanından geçtiğimiz binalara hüsrana içinde bakarken gözüm Cyrus'a takıldı, bir an için onun bu tür şeyleri herkesten daha çok duymuş olduğunu düşündüm. Onu anlayabiliyordum. Stevie Taggart gibi, Cyrus da Laszlo ile çalışmaya başlamadan önce zor bir hayat geçirmişti ve şimdi arkadaşşıma kalpten bağlıydı. Cyrus küçük bir çocukken, 1863'teki iç savaş karşıtı isyanlarda ailesinin parçalandığına şahit olmuştu. Beyazlardan oluşan ve birçoğu da göçmen olan öfkeli bir kalabalık iç savaşa katılma zorunluluklarına ve kölelerin serbest bırakılmasına karşı çıkıyordu. Bulabildikleri tüm siyahları -buna çocuklar da dahildi- ele geçirip onları parçalıyor, canlı canlı yakıyor, katrana buluyor ve 'Eski Dünya' zihniyetiyle becerebildikleri tüm ortaçağ işkenelerini uyguluyorlardı. Muhteşem bir bas bariton sese sa-

hip yetenekli müzisyen Cyrus, ailesinin ölümünden sonra, gene siyah kadınların, varlıklı beyaz adamlara peşkeş çekildiği bir genelevde, kadın satıcısı olan amcasından, iddialı bir piyanist olmak için piyano eğitimi almaya başladı; ama gençliğinde yaşadığı kâbus, onu genelev müşterilerinin sustimallerine karşı oldukça hoşgörüsüz kılmıştı. 1887 yılında da bir gece, rüşvet alan sarhoş bir polisle karşılaştı, polisin 'zenci fahişe' alaylarına ve vahşi saldırılarına karşısında, Cyrus sakince mutfağa doğru gitti, büyük bir kasap bıçağı kapıp polisi, New York Polis Teşkilatı'nın şehit polislerine ayrılan Valhalla'ya gönderdi.

Kreizler bir kez daha devreye girmişti. Cyrus'un bu eyleminin nedenlerini 'patlayıcı birlik' diye izah ettiği teoriye dayanarak mahkemedeki yargıca şöyle açıklamıştı: Cinayet sırasında, dedi Laszlo, Cyrus'un zihni ailesinin öldürüldüğü geceye dönmüş ve olay gecesinden beri hiç ortaya çıkmamış olan öfke seli bir anda taşmıştı, bu öfke, kabahatli polis memurunu yutarak yok etti. Cyrus deli değildi, diye belirtti Kreizler, böyle bir geçmişe sahip olan bir adamın verebileceği karşılığı vermişti. Yargıç, Kreizler'in savunmasından etkilenmişti, ancak halkın tepkisini de düşünerek Cyrus'u güçlükle salıvermişti. Yargıç, Cyrus'un, Blackwells Adasındaki New York Akıl Hastanesi'nde gözlem altında tutulmasını önerdi, ancak Kreizler, Cyrus'a kendi kliniğinde iş vermenin tedavi için daha etkili olacağı kanısındaydı. Davadan kurtulmaya bakan yargıç da Kreizler ile aynı kanıya vardı. Davanın sonucu, Kreizler'in sosyal ve mesleki itibarında herhangi bir düşüşe neden olmadı, hatta Laszlo'nun misafirleri mutfakta Cyrus'la yalnız kalmaktan en ufak bir endişe dahi duymadılar. Aksine, bu olay Cyrus'un Kreizler'e duyduğu sadakati pekiştirdi.

New York'un tek ana caddesi Bowery'ye doğru hızla hareket ettiğimizde, sicim gibi bir yağmur aralıksız yağıyordu. Bildiğim kadarıyla bu caddede hiç kilise yoktu. Meyhanelerin, konser salonlarının ve ışıklandırılmış ucuz konaklama yerlerinin önünden Cooper Meydanı'na geçtiğimizde Giorgio Santorelli'nin dokunaklı öyküsünün merkezi olan Paresis Hall'un geniş elektrikli tabelasını ve gölgeli pencerelerini gördüm. Kaldırımlarındaki kargaşanın sadece yağmur sayesinde hafiflediği bir bölgeye girdik. Bleecker Caddesi'ne döndükten sonra polis merkezine yaklaşırken, "Cesedi gördün," dedi Kreizler.

"Gördüm mü?" dedim, sonunda bu konuyu konuşmak beni rahatlatırsa da, bir tür rahatsızlık içinde. "Gözümü her kapattığımda görüyorum, aklımdan çıkmıyor. Bütün evi uyandırıp beni zorla oraya götürme fikri de nereden çıktı? Bu tür işlerle uğraştığım için değil, biliyorsun ki tüm bunlar sadece büyükannemin telaşlanmasına neden oldu ve bu da bir başarı sayılmaz."

"Üzgünüm, John. Ama uğraşacağımız şeyin ne olduğunu görmem gerekiyordu."

"Ben hiçbir şeyle uğraşmıyorum ki!" diye itiraz ettim. "Ben sadece bir muhabirim, hatırlasana, anlatılamayacak kadar iğrenç bir hikayesi olan bir muhabirim."

"Kendine haksızlık ediyorsun, Moore," dedi Kreizler. "Farkında olmasan da, sen en hakiki bilgiye sahip tek kaynaksın."

Sesimi yükselttim. "Laszlo, bu lanet-"

Ama yine, daha ileri gidemedim. Mulbery Caddesi'ne döndüğümüzde sesler duyup dışarı baktım. Link Steffens ve Jake Riis arabaya doğru koşturuyorlardı.

Bölüm 5

Çeteler, "Kiliseye ne kadar yakın olursan, Tanrıya da o kadar yaklaşırsın," zihniyetiyle hareket ederek, suç mahalli olarak Polis Merkezi'nin etrafını seçmişlerdi. Bu cümleyi, Mulberry Caddesi'nin kuzey sınırındaki Bleecker'da (karakol da burada, 300 numaralı binadaydı), orayı bir fakirhane, genelev, konser salonu, pavyon ve kumarhane yuvasına çeviren düzinelerce tipten biri söylemiş olmalıydı. Buranın sakinleri ve müşterileri, ortamı bir tür karnavala dönüştürmek için bir araya gelmişti. Veya burası, New York yürütme organının baş belası olan, gün içinde defalarca suç mağdurlarının ve yaralı suçluların içine sürüklendiği otel benzeri acayip yapılarla dolu şu vahşi Roma sirklerinden biriydi. Kaldırımlarda gaddar ve acı izler bırakan binalara ölüm sinmişti.

Mulberry Caddesinin karşısındaki 303 numaralı bina. ben ve meslektaşım polis muhabirlerinin bazen bir olayla ilgili tek bir cümle duyabilmek için uzun vakitler geçirdiğimiz, gayri resmi karakolumuzdu. Bu yüzden Riif ve Stef-

fens'in gelmemi bekliyor olmaları hiç şaşırtıcı değildi. Ri-

is'in tedirgin tavrı ve Steffens'in sıska ama yakışıklı suratındaki neşe dolu sırıtması güzel bir haberin belirtisiydi.

Steffens şemsiyesini kaldırıp Kreizler'in arabasına atarken, "Bak şu işe," dedi. "Gizemli misafirler beraber geldi. Günaydın Dr. Kreizler, sizi görmek ne güzel, efendim."

Kreizler pek de cana yakın olmayan bir ifadeyle selamladı. "Steffens."

Riif, genç Steffens'in ardında, onun kadar kıvrak olmayan hantal Danimarkalı cüssesini ağır ağır taşıyarak geliyordu. "Doktor," diye selam verdi, Kreizler yalnızca başını salladı. Riis'e karşı saklamadığı bir antipati duyuyordu. Öyle ki, bu Danimarkalının yoksul hayatın zorluklarını gün ışığına çıkardığı ve diğer tüm denemeleriyle fotoğraflarını gölgede bırakan öncü çalışması "*Diğer Yarı Nasıl Yaşar* Kreizler'in gözünde onun, katı bir ahlakçı ve geri kafalı olduğu gerçeğini değiştiremiyordu. Ve ben de Laszlo'nun bu görüşünün haklılığına sıkça şahit olmuşum. "Moore," diye devam etti Riis, "Roosevelt sizinle önemli bir konu hakkında görüşmeyi beklediği için bizi odasından kovdu. Sanırım burada oldukça tuhaf bir oyun dönüyor!"

"Dinlemeyin onu," dedi Steffens yeniden gülerek, "gururu kırıldı. Öyle görünüyor ki arkadaşımız Riis'in kişisel inançları yüzünden *Evening Sun* sayfalarında asla göremeyeceğimiz başka bir cinayet daha var. Hepimiz utanmadan adamın üstüne gidiyoruz, üzgünüm!"

"Steffens, Tanrı aşkına, eğer devam edersen..." Riis okkalı İskandinav yumruğunu havaya kaldırıp Steffens'a doğru savurdu. Hareket halindeki arabaya ağır adımlarla yetişmeye çalışırken güçlkle nefes alıyordu. Cyrus atları dizginleyip arabayı karakolun önünde durdururken Steffens aşağı atladı, muzipçe "Haydi gel, Jake, korkma!" dedi, "gırgır geçiyoruz!"

"Siz neden bahsediyorsunuz?" dedim. "Aptal rolü yapma şimdi" diye yanıtladı Steffens. "Sen cesedi gördün, Doktor Kreizler de bu kadarını biliyoruz. Ancak maalesef Jake bu iki erkek fahişe gerçeğini reddetmeyi tercih ediyor bu yüzden olayı rapor edemiyor!"

na göstereceğim..."

ğı için John, korkarım bu *Post* gazetesine kalacak, ne dersiniz Doktor Kreizler? Şehirde bunu yayınlayacak tek gazeteye ayrıntıları vermek ister misiniz?" Kreizler'in yüzünde beliren gülümseme ne kibar ne de şaşkıncı, ama karşı koyar gibiydi. "Tek gazete mi Steffens? *World* ya da *Journal* a ne oldu?" Ah, daha açık konuşmalıydım, şehrin bu olayı basacak tek *saygın* gazetesi."

Kreizler, Steffens'ın sıksa görünümüne şöyle bir baktı. Başını sallayarak, "Saygın," dedi ve üst kata çıktı.

Steffens, Kreizler'in ardından seslendi. "Ne hoşunuza giderdi Doktor?" Hâlâ gülümsüyordu. "Ama bizim sayemizde Hearst ya da Pulitzer'den daha fazla ses getireceksiniz!" Kreizler bu yorumu onaylamadı. "Bildiğimiz kadarıyla katille bu sabah görüştünüz," diye üsteledi, "en azından bu konuda konuşmayacak mısınız?"

Kapı önünde duraklayan Kreizler dönerek, "Bu sabah görüştüğüm adam gerçekten bir katildi. Ama onun Santorelli olayıyla hiçbir ilgisi yok," dedi.

"Gerçekten mi? Pekala, Dedektif Connor'ın bunu bilmesini isteyebilirsiniz. Bize tüm sabah, kana susamış Wolff'ün küçük kızı öldürdükten sonra dışarı çıkıp kendine yeni bir kurban aradığını anlatıp durdu."

Kreizler bu sahneyi görmezden gelip

Riis yine bozuldu, koca yüzü kızarıyo

"Ve sizin editörünüz böyle tatsız bir ol

"Ne?" Kreizler'in yüzünde gerçek bir şaşkınlık ifadesi oluştu, "Hayır, hayır olamaz. O bunu kesinlikle yapamaz!"

Laszlo hızla binaya girdi. Avının kaçıyla meslektaşım boş duran elini beline attı, yüzünde çekingен bir gülümseme vardı. "Biliyorsun, John, o adam bu hareketleriyle fazla hayran kazanamaz."

"Yapmaya çalıştığı bu değil zaten," dedim merdivenlerden çıkarken. Steffens kolumu tuttu.

"Hiçbir şey söyleyemez misin, John? Bu, Roosevelt'in, beni ve Jake'i polis işlerinden uzak tutması gibi bir şey değil. Kahretsin, biz Komisyoner Sendikası'nın üyeleriyiz, onun yanında kalan aptallardan değiliz."

Bu doğruydü. Roosevelt politik sorunlarla ilgili sık sık onlara danışmıştı. Buna rağmen, sadece omuz silktim. "Eğer bir şey bilseydim, sana söylerdim, Link. Onlar bana da bir şey anlatmıyor."

Riis söze karıştı. "Ama ceset, Moore, kulağımıza insafsız dedikodular geldi, kesinlikle doğru değillerdir."

Bir an köprüdeki cesedi düşündüm, iç çektim. "Dedikoduları ne kadar insafsız olursa olsun, bunu açıklayamazlar," diyerek döndüm ve merdivenleri çıktım. Henüz kapıdan girmemiştim ki, Riis ve Steffens yine oradaydı. Steffens iç-neli sözlerle arkadaşını alaya alıyor ve Riis de onu susturmaya çalışıyordu. Ama Link haklıydı, o kendini adice ifade etse bile, Riis'in homoseksüel fahişeliğın olmadığına dair takındığı inatçı tutumu, şehrin büyük gazetelerinin bu vahşi cinayeti tüm ayrıntılarıyla asla yayınlamayacağını gösteriyordu. Ve raporu Steffens'in değil de Riis'in hazırlamış olması, Link in gelecekte ilerici hareketi temsilen yapacağı birçok önemli işi daha da önemli kılacaktı. Riis, uzunca bir süredir otoritenin basındaki sesiydi ve öfkeli açıklamaları

Mullerry Bend'i (New York'un göbeğinde adı kötüye çıkmış beş Kenar mahalleyi) ahlaki çöküntüye uğramış diğer birçok bölge ile beraber yerle bir etmişti. Yine de Jake, şahit olduğu tüm dehşete rağmen, Santorelli cinayetini, böyle bir suçun gerçekleşmesini kabullenemiyordu. Karakolun büyük yeşil kapısından içeri girdiğimde, daha önce *Times* toplantılarında defalarca merak ettiğim şeyi hâlâ merak ediyordum. Basın mensupları (politikacıları ve halkı saymıyorum) kötülüğün kasıtlı olarak göz ardı edilmesiyle hiç var olmamış gibi gösterilmesini bir tutmaya daha ne kadar devam edebilirlerdi.

İçeride, Kreizler, tel kafesli asansörün yanında durup evvelki gece olay yerinde bulunan Dedektif Connor ile hararetli bir konuşma yapıyordu. Tam onlara katılmak üzereydim ki biri kolumdan tutup beni merdivenlere doğru çektii, karakoldaki güzel manzaralardan biriydi. Sara Howard, eski bir arkadaşım.

Kurduğu her cümlede ortaya çıkan bilgece bir tavırla, "Bu işe bulaşma, John," dedi. "Connor, arkadaşından zılgıt yiyor, bu ona müstahak. Ayrıca Başkan seni üst katta bekliyor. Doktor Kreizler olmadan."

"Sara!" dedim mutlulukla, "seni gördüğüme sevindim, bütün geceyi ve sabahı manyaklarla geçirdim. Akli başında bir ses duymaya ihtiyacım vardı." Sara, modeli sıradan olan, ama gözleriyle uyumlu yeşil tonlarından vazgeçmeyen bir giyim zevkine sahipti ve o gün de yine karmaşadan uzak, iş kıyafetine pek benzemeyen, ama uzun boyuyla atletik vücudunu ortaya çıkaran bir kıyafet giymişti. Çarpıcı bir yüzü yoktu, ama güzel denebilecek bir sadelikteydi. Gözlerinin ve ağzının, haylazlıkla mutsuzluk arasında gidip gelen ifadesi, onu izlemeyi keyfe dönüştüren bir oyundu. Yetmiş-

lerin başlarında, ailesi bizim evin yakınındaki Gramercy Parkı'nda bir eve taşınmıştı. Ben daha yeniyetmeyken, onun, tek haneli yaşlarında, usturuşlu mahalleyi bir oyun alanına çevirişini izlerdim. Zaman onu pek değiştirmemişti, sadece eski heyecanlı hali yerine biraz daha dūřünceli ve dalgındı artık. Julia Pratt'ten ayrılmamın akabinde bütün kadınların şeytan olduğunu dūřündüęüm bir gece içkiyi fazla kaçışıp Saraya evlenme teklif etmiştim. Cevabı, beni taksikle Hudson Nehri'ne götürüp atmak olmuştu.

"Bugün burada fazla aklı başında ses bulamazsın" dedi Sara, üst kata çıkarken. "Sonuçta o Başkan. Ona Teddy diye hitap etmek biraz tuhaf değil mi, John?" Gerçekten öyleydi. Roosevelt, dört kişilik komisyon heyeti tarafından idare edilen polis merkezinde *Şefti*.. Diğer üçünden, sahip olduğu 'başkan' sıfatıyla ayrılıyordu. Sadece birkaçımız, yakın gelecekte onun bu sıfatla özdeşleşeceğini tahmin etmişti. "Pekala, Santorelli olayından dolayı bir süredir hiddetli. Herkes zaman zaman böyle..."

O sırada Theodore'un sesi ikinci katın girişinden gürlmeye başladı: "Ve Tammany'deki arkadaşlarımı bu işe bu-laştırmakla kendini yorma, Kelly! Tammany, Demokratların başımıza saldığı berbat bir yer ve burası da yenilikçi Cumhuriyetçilerin yeri. Zıtlaşmak sana hiçbir şey kazandırmadı, işbirliği yapmanı tavsiye ederim!" Buna verilen tek yanıt merdivenlerden gelen küçük kıkırdamalar oldu ve sesler bizim ilerlediğimiz yoldan geliyordu. Birkaç saniye içinde Sara ve ben, züppe kılıklı, kolonyayla yıkanmış devasa Biff Ellison figürü ve ona nispeten daha ufak tefek, daha düzgün giyimli ve daha az kokan ceza müfettişi Paul Kelly ile yüz yüze geldik.

1896 sonlarına doğru. Aşağı Manhattan'ın, düz

serbest sokak gangsterleri tarafından bölüşülen yeraltı işle-
rinin büyük bir kısmı sona ermişti. Kalan işler ise, en az di-
yerleri kadar tehlikeli ama daha çok tüccarlığa benzeyen bir
yaklaşımla ortaya çıkan ve daha kalabalık gruplar tarafın-
dan teslim alınıp birleştirildi. Eastman'lar, -isimlerini renkli
şeflerinden, Monk Eastman'dan almışlardı- Bowery'nin do-
ğusunu, Dördüncü Cadde'den Clatham Meydanı'na kadar,
batıda, New York entelektüel ve sanatçı kesiminin sevgili-
lerini(çünkü çoğunluğu doymak bilmeyen bir kokain açlı-
ğı çekiyordu) Hudson Dusters'ı, On Üçüncü Cadde'nin gü-
neyini, Broadway'in batısını ve On Dördüncü Cadde'nin üst
tarafındaki, Darwin'in bile açıklamakta güçlük çekeceği bir
evrim geçirmiş olan İrlandalı bir grubun; Mallet Murphy's
Gophers'ın sahip olduğu semti kontrol ediyorlardı. Polis
merkezine birkaç blok uzaklıktaki bu suç hortumunun gö-
beğinde, Broadway'i, Bowery'yi ve On Dördüncü Cad-
de'den City Hall'a kadar uzanan alanı idare eden Paul Kelly
ve onun Aşağı Doğu Yakalı adamları vardı.

Kelly'nin çetesi, korku versin diye, adını şehrin en bela-
lı mahallesinden almıştı. Onlar işlerini hallederken eski Aşa-
ğı Doğu Yaka gruplarına (Whyos, Plug Uglies, Dead Rab-
bits ve diğerleri) oranla daha az sorun çıkarıyor olsalar da
eskilerin vahşi ve asi kalıntıları mahalleyi hâla korkutuyor-
du. Kelly, tarzlarındaki bu değişikliği yansıtıyordu, giyimine
yansıyan zekâsı, cilalı konuşması ve tavrıyla da bütünleş-
iyordu. Sanat ve politika konusunda da bilgiliydi, sanatta
modernizm, politikada sosyalizm yanlısıydı. Ancak Kelly,
müşterilerini de tanırdı ve Great Jones caddesindeki Aşağı
Doğu Yakanın merkezi olan New Brighton Dans Hall'ü
zevkli sözcüğüyle tanımlamak doğru olmazdı. Hepsini Ye

Jack McManus diye bilinen bir devin tek başına idare ettiği New Brighton: Gösterişli aynaları, kristal avizeleri, pirinç merdiven korkulukları ve neredeyse tamamen çıplak dansçılarıyla Tenderloin'de bile eşi benzeri olmayan ışıltılı bir mekândı. Kelly'nin yükselişinden önce kanundışı servetin sorgulanmadığı yerd.

Öte yandan James T. 'Biff Ellison, daha geleneksel bir New York serserisini temsil ediyordu. Kariyerine kötü bir salonda fedailik yaparak başladı ve bir polis memurunu ölümüne döverek ilk şöhretini kazandı. Patronunun yerini almaya heveslendiği halde, bu teşebbüsü acayip bir fiyaka yaptı. Kelly'nin, yaptıkları işler pek bilinmeyen öldürücü ve gözü pek vekilleri vardı, ancak Ellison, New York'taki üç dört salondan biri olup Jake Riis'in var olduğuna inanmadığı geniş bir çevreye hizmet veren Paresis Hall'ü açmaya niyetlendiğinde vekillerden hiçbiri onu korumadı.

"Peki," dedi Kelly sevimli bir tavırla, kravat iğnesi ışıltıyordu. "Bu, *Times*'tan Bay Moore ve yanındaki de Polis Teşkilatı'nın yeni şirin bayanlarından biri." Eğilip Sara'nın elini siyah İrlandalı tavrıyla öptü. "Bugünlerde polis merkezine çağrılmak daha da keyifli olmaya başladı." Sara'ya bakarken gülümseyişi talimli ve güvenilirirdi, ama bu tavırları odada aniden değişen tehditkar havayı değiştiremedi.

Sara, cesur bir selamlamayla karşılık verdi, "Bay Kelly." Oldukça sinirli olduğu seziliyordu. "Yazık ki bu inceliğiniz işlettiğiniz mekânla pek uyuşmuyor."

Kelly güldü, ama Sara ve benim tepemde kule gibi yükselen Ellison'ın şişman suratı ve gözleri karalıyordu. "Ağzınızdan çıkan kulağınız duymalı, bayan, polis merkezinden Gramecy Park'a epey yol var. Yapayalnız bir kızın başına bu yolda kötü şeyler gelebilir."

Adam beni ortadan ikiye bölebileceği halde fazla düşünmeden, "Sen tam bir tavşansın değil mi, Ellison?" dedim.

"Sorun nedir? Küçük oğlanları itip kakmaktan sıkıldım da sı-
ra kadınlara mı geldi?"

Elison'ın yüzü iyiden iyiye kızarmıştı. "Ne, seni zavallı küçük bok. Elbette, Gloria sorundu, başlı başına bir sorun, ama bu yüzden onunla uğraşmazdım. Ve önüme çıkan herkesi öldürürüm eğer biri bana..."

"Tamam, Biff, tamam," Kelly'nin ses tonu yumuşaktı, ama ne demek istediği açıktı. "Bunların hiçbirine gerek yok " Ve bana dönerek, "Biff'in o çocuğun ölümüyle hiçbir ilgisi yok Moore. Ve ben adımın bu olayla anılmasını istemiyorum," dedi.

"Bunu düşünmek için kötü bir zaman Kelly!" diye cevap verdim. "Cesedi gördüm, bu Biff'e yaraşır türdendi, tamam mı?" Aslında Ellison böyle tüyler ürpertici bir şey yapmamıştı, ama bunu onlara söylemenin de gereği yoktu. "O sadece bir çocuktur."

Kelly birkaç basamak inmişti ki kıkırdadı. "Evet, tehlikeli oyunlar oynayan bir çocuktur. Hadi, Moore, bu şehirde her gün bunun gibi çocuklar ölüyor. Onun özelliği ne? Birileriyle gizli bir bağlantısı mı vardı? Morgan'ın ya da Frick'in piçlerinden miydi?"

Nedense kırılgan bir tavırla "Sizce olayın araştırılmasında tek neden bu mu olabilir?" diye sordu Sara, epeydir merkezde çalışmamıştı.

"Sevgili kızım." dedi Kelly, "bay Moore ve ben *biliyoruz* ki tek neden bu. Sen istediğin gibi düşün. Roosevelt cahilleri savunuyor!" Kelly, merdivenlerden inmeye devam etti ve Ellison'ı peşinden ittim. Biraz ileride durakladılar ve Kelly dönüp mesleğini ele veren bir ses tonuyla: "Seni uya-

rıyorum, Moore, adımın bu olayla anılmasını *istemiyorum*," dedi. "Dert etme Kelly, editörlerim bu öyküyü yayınlamazlar."

Tekrar gülümsedi. "Mantıklı bir hareket olur. Dünyada çok daha ciddi şeyler oluyor, Moore, neden enerjinizi bu saçmalıklara harcayasınız ki?"

Onlar gittikten sonra, Sara ve ben kendimizi toparladık. Kelly yeni nesil bir gangster olabilirdi, ama sonuçta bir gangsterdi ve bu görüşme de oldukça huzursuzluk vericiydi.

Üst kata çıkarken, "Biliyor musun," dedi Sara düşünceli bir biçimde, "arkadaşım Emily Cort bir gece sırf Paul Kelly ile buluşmak için o batakhaneye gitti ve onu dünyanın en eğlenceli adamı ilan etti. Ama zaten, Emily boş kafalı aptalın tekiydi." Kolumdan tuttu, "Bu arada, John, Bay Ellison'a neden tavşan dedin? O daha çok bir maymuna benziyor."

"Onların dilinde tavşan, belalı müşterilere denir."

"Oh. Bunu bir kenara not etmeliyim. Kriminal sınıfı bilgilerimi elimden geldiğince tamamlamak istiyorum."

Sadece gülebildim. "Sara, bugünlerde kadınlara açılan bunca iş kolu varken, neden bu işte diretiyorsun? Senin gibi zeki biri bilim adamı, hatta bir doktor olabilir."

"Senden de olur, John," diye sertçe cevapladı. "Tabii sen böyle bir şey yapmak istemiyorsun. Ben de. Dürüst olmak gerekirse, bazen dünyanın en aptal adamı oluyorsun. Ne istediğimi çok iyi biliyorsun." Sara'nın diğer arkadaşlarının da istediği şeydi bu, şehrin ilk kadın polisi olmak.

"Ama Sara, hedefine hiç yakın değilsin. Sadece bir sekreterisin, hepsi bu."

Bilgece gülümsedi, gülüşünün ardında yine o keskinlik vardı. "Evet. John, ama binanın içindeyim, değil mi? On yıl önce bu da imkânsızdı."

Omuz, silktim, bunu onunla tartışmanın lüzumsuz olduğunu biliyordum, sonra tandık bir yüz bulabilmek için ikinci katın koridoruna baktım. Ama odalara girip çıkan dedektif ve memurların hiçbirini tanıımıyordum. "Lanet olsun," dedim sessizce, "Bugün buradaki *hiç kimseyi* tanıımıyorum." Evet, kötüye gidiyor. Geçen ay bir düzine çalışan ayrıldı. Yüz tetkiki yapmaktansa istifa etmeyi ya da emekli olmayı tercih ediyorlar."

"Ama Theodore bütün teşkilatı çaylaklarla dolduramaz." Çaylak, yeni memurlar için kullanılan bir deyimdi.

"Herkes böyle söylüyor. Ama yozlaşma ve deneyimsizlik arasında bir seçim yapması gerekirse, hangi yola gideceğini biliyorsun." Sara sırtımı sıvazladı, "Oyalmayı bırak, John, seni bekliyor." Üniformalı deri şapkalıların ve sivil memurların önünden geçip salona kadar ilerledik. "Ve daha sonra," diye ekledi Sara. "Bana bu tür dosyaların neden soruşturulmadığını açıkça anlatmalısın." Sonra telaş içinde Theodore'un ofisinin kapısında durdu, kapıyı açtı ve beni içeri itip "Bay Moore, kurul üyesi." diye tanıttı. Kapıyı kapatıp beni içeride bıraktı. İyi bir okuyucu ve yazar olarak Theodore, masif masalara düşküdü. Merkezdeki ofisinde de bir tane vardı. Etrafındaki koltuklar rahatsız edici bir kalabalık yaratmıştı. Şöminenin beyaz örtüsünün üzerinde uzun bir saat duruyordu, sehpanın üzerinde ışıldayan bir pirinç telefon vardı, bunlar da olmasa odadaki tek şey, yerdens tavana yükselen kitap ve kâğıt yığınları olacaktı. Mulberry Caddesi'ne bakan pencerelerdeki güneşlik yarıya inmişti ve Theodore, bir iş günü için uygun olan muhafazakâr gri takımıyla pencere önünde duruyordu.

"Ah, John, mükemmel," dedi, masanın etrafından dolaşp elimi sıktı, "Kreizler alt katta mı?"

"Evet. Benimle yalnız mı görüşmek istediniz?"

Theodore ciddi ama neşeli bir beklenti ile adım attı. "Ruh hali nasıl? Nasıl bir karşılık verir sence? Hiddetli bir arkadaşta, doğru adımı atıp atmadığımı bilmek istiyorum."

Omuz silktim, "İyi olduğunu sanıyorum. Şu küçük kızın katili Wolff denen adamı görmek için Bellevue'deydik. Oradan çıktığında berbat bir haldeydi, ama bundan kurtuldu. Her neyse, Roosevelt, herhangi bir fikrim olmadığı için soruyorum, Kreizler'den istediğiniz nedir..."

Tam o sırada kapı çalındı ve Sara tekrar belirdi. Arkasından da Kreizler. Sohbet ediyorlardı, konuşmaları kesilirken Kreizler'in Sara'yı incelediğini fark ettim. O anda bu pek önemli değildi, çünkü polis merkezinde çalışan bir kadını gören herkes bu tepkiyi verirdi.

Theodore konuşmayı aniden bölüp yüksek sesle, "Kreizler," dedi, "memnun oldum Doktor, seni gördüğüme çok memnun oldum!"

Kreizler içten bir gülümsemeyle "Roosevelt," dedi, "uzun zaman oldu."

"Çok uzun, çok uzun! Oturup konuşalım mı ya da ofisi temizletip bir karşılaşma daha yapalım?"

Harvard'da boks maçı yaptıkları ilk karşılaşmalarını kastediyordu, gülüşüp oturduk, buzlar eriyordu, aklıma o eski günler geldi.

Theodore'u 1876'ca Harvard'a geldiği ilk günün çok öncesinde tanımama rağmen, hiçbir zaman onunla çok yaklaşmamıştım. Çok zayıf ve solgun olmasının yanı sıra oldukça çalışkan ve iyi huylu bir çocuktu, oysa ben ve erkek kardeşim gençliğimizi Gramercy Park sokaklarında hüküm süren anarşiyi destekleyerek geçiriyorduk. Ebeveynlerimizin arkadaşları bize 'elebaşları' adını takmıştı ve iki kara koyun

yüzünden başı belaya giren bir ailenin talihsizliği konuşuluyordu. Aslında yaptığımız çok kötü bir şey yoktu, evleri, bizim doğumuzda kalan gazhanenin antresi ve arka sokaklar olan küçük bir grup çocuğun arkadaşı olmak bizim tercihimiz değildi. Bu tür çocuklarla arkadaşlık yapmak da bizim temkinli çevremizde kabul edilebilir bir şey değildi, ancak o yetişkinlerden hiçbiri bir çocuğa nasıl yaklaşılması gerektiğini bilmiyordu. Hazırlık okulunda geçirdiğim birkaç yıl bu eğilimlerimin önüne geçmedi. On yedinci doğum günümle birlikte olgunlaşan davranışlarım aslında daha büyük bir tehlikenin işaretiydi. Harvard'a yaptığım başvuru neredeyse reddedilmişti ve ben bu talihi keyifle kabullenmiştim. Ama babamın dolgun cepleri, dengeleri benim aleyhime çevirdi ve kendimi Cambridge'in bir köyünde buldum. Burada geçen bir ya da iki yıllık kolej hayatımda Theodore gibi genç bir alimle arkadaş olmaya hiç hevesli değildim.

Ancak 1877 güzünde, benim son yılımdı, Theodore'un ikinci yılıydı ki her şey değişmeye başladı. Zor bir aşk hikayesi ve ölümcül hasta bir babanın çifte yükü altındaki Theodore içe kapanık bir yeniyetmelikten çıkıp açık fikirli ve artık iletişim kurulabilen genç bir adama dönüştü. Hiçbir zaman görmüş geçirmiş bir adam havasına bürünmedi elbette, bununla birlikte akşamlarımızı bir şeyler içip felsefi düşünceler üzerine kafa yorarak geçirmeye başladık. Daha sonra Boston'daki hem üst, hem de alt tabaka sosyal çevreye yöneldik ve böylece aramızda sağlam bir arkadaşlık gelişti.

Bu sırada, bir başka çocukluk arkadaşım La

Colombia Tıp Koleji'ni yüksek başarıyla erkenden bitirip Harvard'da yeni bir kürsü kuran Doktor William James'in tavsiyesiyle Blackwells Adası'ndaki akıl hastanesine asistan

olarak atandı. Bir filozof olarak ün yapan bu insan canlısı terrier kılıklı profesör, Lawrence Hall'de birkaç odadan oluşan Amerika'nın ilk psikoloji laboratuvarını kurmuştu. Ayrıca 1877 güz döneminde üniversitede karşılaştırmalı anatomi dersi veriyordu ve not konusunda da öğrencilere gayet eli bol davrandığını duyunca dersine kayıt yaptırdım. İlk gün kendimi, gençliğinden beri vahşi olan her şeye yoğun bir ilgi duyan Theodore'un yanında otururken buldum. Roosevelt sıklıkla kimi hayvan davranışlarından yola çıkarak James ile ruhani tartışmalara girse de, o da tıpkı hepimiz gibi, öğrencileri gevşemeye başladığında yere oturup öğretme eyleminin 'müşterek bir süreç' olduğunu belirten bu gencecik profesöre hayran kalmıştı.

Kreizler'in James ile olan ilişkisi biraz daha karmaşıktı. James'in çalışmalarına saygı duyup ondan fazlaca etkilendiği halde (ki etkilenmemek mümkün değildi), onun felsefesinin temel taşını oluşturan meşhur özgür irade teorilerini kabul etmiyordu. James hassas ve sağlıklı bir çocuktuktu, ayrıca gençken defalarca intiharı düşünmüştü; ama bu eğiliminden Fransız filozof Renouvier'nın çalışmalarını okuyarak kurtuldu. Renouvier, kitaplarında, insanın fiziksel ve ruhsal tüm hastalıkları zorla ya da kendi iradesiyle aşabileceğini söylüyordu. James'in ilk zamanlardaki sloganı, 1877'de düşüncesinde baskın olacak "özgür iradeyle ilgili ilk eylemim, ona inanmak olacak!" idi. Böylesi bir felsefe, Kreizler'in 'bağlam' adını verdiği, büyüyen inançlarıyla çatışmıyordu. Bağlam, insan eylemlerinin erken yaşlarda edinilen deneyimler sonucu oluştuğunu ve hiçbir insan eyleminin bu deneyimlerden bağımsız olarak analiz edilemeyeceğini savunan bir teoriydi. Hayvanların sinir sistemiyle insan tepkilerini test ve tahlil eden cihazlarla dolu Lawrence Hall la-

boratularında, Kreizler ve James, insan yaşamının şekillenmesi ve insanın bir yetişkin olarak kendi istediği hayatı seçebilmesinin mümkün olup olmadığı üzerine tartışıyorlardı, Bu görüşmeler oldukça hararetle geçiyordu -kampus dedikodularından bahsetmiyorum- ve ikinci yarıyılın bir gecesi, bu İkili üniversitenin konferans salonunda "Özgür İrade Psikolojik bir Olay mıdır?" başlıklı bir münazara başlattılar.

Öğrenci katılımı fazlaydı, Kreizler düşüncesini gayet iyi savunduğu halde kalabalık onun düşüncelerini bertaraf etme yanlısıydı. Bununla birlikte James'in mizah duygusu Kreizler'inkinden fazla gelişmişti ve Harvardlı gençler hocalarının Kreizlere yaptığı şakalarla eğleniyorlardı. Öte yandan Laszlo'nun, Alman filozof Schopenhauer gibi karamsar felsefi düşünceye yaptığı göndermeler ve insanın zihinsel gelişim amacının tıpkı fiziksel gelişim amacı gibi hayatta kalma dürtüsüne dayandığını açıklarken, C. Darwin ile H. Spencer'in evrimci teorilerinden faydalanması öğrencileri kıskırttı ve salonda uzun süren bir kınamaya maruz kaldı. İtiraf etmeliyim ki inançları beni her daim tedirgin eden bir arkadaşta duyduğum sadakat ile felsefesi sistemi insanoğluna sınırsız imkânlar sunan bir profesörün düşüncelerinin bende yarattığı heyecan arasında kalmıştım. Kreizler ile henüz tanışmayan ve tıpkı James gibi çocukluğunda salt irade gücünün neden olduğuna inandığı ciddi hastalıklar atlatmış biri olarak Theodore, bu tür karamsar düşüncelerle ilgilenmiyor ve James'in kaçınılmaz zaferini keyifle kutluyordu.

Tartışmadan sonra, Charles'ın karşısında, Harvardlıların çok uğradığı bir restoranda Kreizler ile akşam yemeği yedik. Yemeğimizin tam ortasında Theodore birkaç arkadaşı ile restorana girdi ve beni Kreizler ile görünce onunla tanışmayı rica etti. İyi başladı, ama sonra Laszlo'nun insan ruhu

üzerine anlamsız mistik ifadelerde bulunduğunu ve tüm bunların, onun Avrupa kökenli olmasına bağlı olduğunu söyledi. Ancak Theodore konuyu 'çingene kanı'na bağlayınca, Laszlo annesinin Macar olması yüzünden çok kırıldı ve bunu bir onur meselesi haline getirdi. Theodore da keyifle ona bir boks maçı yapmayı teklif etti. Laszlo'nun flöre-yi tercih edeceğini biliyordum, sakat sol eli yüzünden ringde pek şansı yoktu, ama düello kurallarına göre olması şartıyla kabul etti ve silah seçimini Theodore'a bıraktı.

Sene başında bir emanetçiyi pokerde yenerek kazandığım anahtarlar sayesinde, geç bir saatte Hemenway Spor Salonu'na girebildik ve nihayet iki adam dövüşmek için soyunduklarında Roosevelt, Kreizler'in kolunu gördü ve yumruklarını kullanmak yerine silah seçimini ona bıraktı, ama Kreizler inatçı ve gururluydu. Böyle olmasına rağmen aynı gece ikinci kez yenilgiye mahkûm görülmesine rağmen, beklenenden daha da iyi bir dövüş çıkardı ve yiğitliği ile Roosevelt'in kalpten takdirini kazandı. Hepimiz restorana dönüp geç saatlere kadar içtik ve Theodore ile Laszlo arasında, hiçbir zaman çok candan arkadaş olmamalarına rağmen özel bir bağ kuruldu. Böylece Kreizler'in teori ve fikirleri az da olsa Roosevelt'in aklına girmiş oldu.

Şimdi Theodore'un ofisinde bir araya gelmemizde o gecenin büyük payı vardı ve Cambridge'deki eski günleri yad ederken asıl meseleden de bir an için uzaklaşmıştık. Konu daha yakın bir geçmişe kaydı ve Roosevelt, Kreizler'in kliniğinde yaptığı akıl sağlığı bozuk suçlular ve çocuklarla ilgili çalışmalarına dair ilginç sorular sormaya başladı. Laszlo ise, Theodore'u, Albany'deki meclis üyeliği ve Washington'daki İdari Teşkilat Kurulu Başkanlığı yaptığı sıralarda ilgiyle takip ettiğini söyledi. Önemli bir iş peşindeki bu eski

dostların bir araya gelmesi oldukça hoştu ve ben de evvelki geceden sonra, sohbet esnasında uzunca bir süre sadece oturup dinleyerek keyiflendim.

Konu kaçınılmaz bir biçimde Santorelli cinayetine geldi ve kuledeki çocuk bilinmeyen bir vahşi tarafından nasıl acımasızca öldürüldüyse, odadaki hoş atmosferin yerini de aynı merhametsizlikle yayılan bir üzüntü aldı.

Bölüm 6

Roosevelt masasının üzerindeki belgeleri aldı ve "Raporunu aldım, Kreizler," dedi, "bilirkişininkiyle birlikte. Bize fazladan bir anlayış göstermediğini duy-
mak seni şaşırtmayacaktır."

Kreizler hoşnutsuzluk içinde kafasını salladı. "Herhangi bir kasap ya da eczacı bilirkişi olarak tayin edilebilir, Roosevelt. Neredeyse akıl hastanesinde denetçi olmak kadar kolay."

"Gerçekten öyle. Durum ne olursa olsun, senin raporun gösterecek ki..."

Kreizler konuşmayı dikkatle bölerek, "O rapor benim ortaya çıkardığım *her şeyi* göstermiyor," dedi, "aslında, bazı önemli noktaları içermiyor."

"Yani?" Theodore şaşkınlıkla bakıyordu, ofiste kullandığı kelebek gözlüğü burnundan düşmek üzereydi. "Ne demek istiyorsun?"

"Polis merkezindeki birçok kişi bu raporu gördü, Başkan," Kreizler zor olduğu halde elinden geldiğince diplomatik davranmaya çalışıyordu. "Bazı ciddi ayrıntıların... halka yayılmasını istemedim. Şimdilik."

Theodore durakladı, gözleri dalgın dalgın ufaklı. Sonunda sessizce, "Sen," dedi, "korkunç hataları yazıyorsun."

Kreizler ayağa kalkıp pencerenin önüne

kenarından biraz açtı. "Her şeyden önce bana söz vermeli-sin Roosevelt, bazı insanlara, mesela..." Rütbesini gerçek bir tiksinti ile söyleyerek, "...Dedektif Connor'a hiçbir şey söylenmeyecek. Adam bu sabah çıkıp basına yanlış bilgi vererek propaganda yaptı. O bilgi daha fazla insanın canına mal olabilir."

Theodore'un kaşları iyice çatıldı. "Tanrı aşkına! Eğer bu doğruysa, Doktor, ben o adamı ne yapacağımı..." Kreizler elini kaldırdı, "Bana sadece söz ver, Roosevelt." "Söz veriyorum. Ama en azından Connor'ın ne anlattığını söyle."

"Birkaç muhabire..." ofisin içinde yürümeye başlamıştı, "Wolff denen adamın Santorelli cinayetinden sorumlu olduğunu söyledi."

"Sen başka türlü mü düşünüyorsun?"

"Kesinlikle. Wolff'un düşünce ve hareketlerinde o tasar ve sistematikten eser yok. Duygusal açıdan otokontrol yok-sunu ve şiddete karşı da bir nefret duymuyor."

"Sence o bir..." Roosevelt'in aşına olmadığı bir dildi "...psikopat mı?"

Kreizler tek kaşını kaldırdı.

"Yakın dönemdeki yazılarının bir kısmını okudum," diye devam etti Theodore, bu konuda biraz bilinçli görünüyordu, "yine de tam olarak anladığımı söyleyemem."

Kreizler gizemli bir gülümsemeyle başını salladı. "Wolff psikopat mı, diye soruyorsun. Yapısal olarak psikopatlık derecesinde, tartışmasız. Ancak ona psikopat damgasını

vurmaya gelince -eğer birkaç yazı okuduysan, Roosevelt-bunun, kabul ettiğimiz anlayışa göre değiştiğini bilirsin."

Roosevelt başını sallayıp koca eliyle çenesini kaşdı. O ana kadar bilmediğim, ama birkaç hafta içinde öğreneceğim bir şey vardı. Kreizler ile birçok meslektaşı arasındaki çekişmenin asıl nedenlerinden biri. Amerikan Akl Sağlığı Bülteni'nin sayfalarında yaşanan bir savaştı. O sayının konusu, gerçek bir deli katilin nasıl oluştuğuydu. Şiddet içeren eylemlerde bulunan kadın ve erkekler, ahlaki düşünce bozukluğu sergiliyorlar; ancak zihinsel işlevleri onların sağlıklı olduğunu gösteriyordu ve bu da Alman psikolog Emil Krapelin'in geniş 'psikopat kişilikler' sınıflandırmasına dahil oluyordu. Bu sınıflandırma, meslekte genel bir kabul görmüştü, ama doğruluğu hakkında tartışılması gereken sorun, bu tip psikopatların gerçekten akli bozukluklarının olup olmadığıydı. Birçok doktor bu soruya olumlu cevap verdi, akli bozukluğun tam doğasını ve nedenlerini ortaya koyamadıkları halde bu tür araştırmaların sadece süreçle ilgili olduğunu düşünüyorlardı. Öte yandan Kreizler, psikopatların, çocukluktaki olağandışı çevre, yaşantı ve deneyimlerin bir ürünü olduklarına ve onlara doğru patoloji ile yaklaşılmadığına inanıyordu. Bağlam içinde ele alınırsa, bu tür hastaların davranışları anlaşılabilir ve hatta tahmin edilebilirdi (gerçek delilerden farklı olarak). Bu, Henry Wolff u inceleyerek vardığı tanıydı.

Roosevelt, "O zaman, davanın açılması için yetkili mahkemeye Wolff'un durumunu bildirecek misin?" diye sordu.

"Bildireceğim." Kreizler'in yüzü karardı, ellerini kavuşturup, "Ve daha önemlisi, bahse girerim ki dava başlamadan onun Santorelli olayıyla bir ilgisi olmadığını gösteren bir kanıtımız olacak. Sağlam bir kanıt."

sessizligimi korumakta zorlandım. "Nasıl bir kanıt?" diye sordum. Pencereye dönerken kolları iki yanında düştü, "Korkarım daha fazla ceset. Bilhassa Santorelli cinayeti Wolff'a bağlanırsa. Evet." Sesinde umutsuzluk vardı. "Kendi fırtınasının başka yöne estiğini görürse öfkelenir."

"Kim

Ama Laszlo'nun beni duyduğunu sanmıyorum. Sesindeki o aynı soğuk tonla devam etti. "Aranızda hatırlayan biri var mı? Üç yıl kadar önce öldürülen çocuklarla ilgili enteresan bir dava vardı. Roosevelt, korkarım o zamanlar

Washington'daki uğraşların hayli fazlaydı, sen duymamış olabilirsin. Ve Moore, sanırım sen de o sıralar Roosevelt'in kellesini tabakta isteyen *Washington Post*'la bir savaş halindeydin. "Post," diye nefretle iç geçirdim. "Post yasal olmayan bütün hükümet atamalarını yüzüne gözüne bulaştırmıştı.

Kreizler sakat olan sol kolunu kaldırıp beni onayladı.

Evet, evet. Hiç kuşkusuz Sen onurlu, ayrıca sadık olan taraftın. Her ne kadar editörlerin sana aynı şevkle destek olmasalar da."

Sonunda kendilerine geldiler," dedim oflayıp püfleyerek "tabii bu, işimi kurtarmadı," diye ekledim ve yine sustum.

"Hayır, kendini suçlama Moore. Ama dediğim gibi, üç yıl önce, Suffolk Caddesi'nde geniş bir apartmanın tepesindeki su kulesine yıldırım düştü. Kule, mahalledeki en yüksek yapıydı ve biraz tuhaf da olsa yıldırım gayet açıklanabilir bir olaydı. Bina sakinleri ve itfaiye çatıya ulaştığı zaman, bazıları gördüğü şeyi 'Tanrısal' bir mesajmış gibi algıladı, kulede iki çocuk cesedi vardı. Biri kız, diğeri erkek iki kardeş, Boğazları kesilmisti. Ailelerini tanyordum. Avusturyalı Ya-

hudilerdi. Son derece güzel çocuklardı -güzel bir yüz, iri kahverengi gözler- ve güzel oldukları kadar baş belalıydılar. Aile için tam bir utanç kaynağıydılar. Hırsızlık yapar, yalan söyler, diğer çocuklara saldırır ve kontrol edilemezlerdi. Bu yüzden onların ölümünden sonra mahalleli pek üzülmedi. Cesetler, bulunduğu neredeyse tamamen çürümüşlerdi. Erkek olan, katilin onları bıraktığı iç taraftaki bir yükseltiden suyun içine düşmüştü. Fena şişmişti. Kızın vücudu ise kuru kaldığı için pek bozulmamıştı, ama cesetten toplanabilecek herhangi bir ipucunu bir başka bilirkişi mahvetmişti. Resmi raporlardan başka bir şey görmedim, ama merak uyandıran bir ayrıntıyı not aldım." Sol eliyle yüzünü işaret etti. "Gözleri yoktu."

Sadece Santorelli'yi değil, Roosevelt'in önceki gece anlattığı iki cinayeti de hatırlayınca korkuyla ürperdim. Roosevelt'e bakınca onun da aynı bağlantıyı kurduğunu gördüm, vücudu hareketsiz dururken gözleri endişe ile büyümüştü. Hepimiz bu histen kurtulmaya çalışırken Roosevelt ekledi, "Bu olağandışı bir şey değil. Eğer cesetler orada uzun süre kaldıysa ve boğazları kesilmişse, orada leş yiyicileri çeken bir kan birikintisi olur." Kreizler ofisi adımlarken, "belki," diyerek sağgörüyle kafa salladı. "Ama su kulesi, leş yiyicilerle böcekleri uzak tutmak için kapatılmıştı."

"Anlıyorum," Theodore'un kafası karışmıştı, "bunlar rapor edildi mi?"

"Edildi," dedi Kreizler. "*World'de*. galiba."

Karşı çıktım. "Ama bazı hayvanları uzak tutabileceğiniz bir su kulesi ya da bina yeryüzünde yok. Sıçanları mesela."

"Doğru. John." dedi Kreizler "ve bunun gibi birçok ayrıntı atlanmışken açıklamayı kabul etmeye zorlandım. Neden New York sıçanları bir çift ceset bulup da onların sa-

dece gözlerini kemirsin? Bu, görmezden gelmeye çalıştığım ve cevabı bulunmamış bir sırdı, dün geceye kadar."

Kreizler yine ofisi adımlamaya başladı. "Santorelli'nin halini görür görmez kafatasındaki oküler yörüngeyi inceledim.

El feneri ile çalışmak kolay olmasa da aradığımı buldum. Elmacık kemiğinde tıpkı göz çukurlarındaki gibi bir dizi oyuk vardı ve sfenoide -yani çukurların alt kısmına- küçük çentikler atılmıştı. Diyebilirim ki tüm bunlar, avcıların kullanabileceği türden bir bıçağın izleriydi. Tahminimce, 1893'te öldürülen iki kurbanı mezarlarından çıkarıp incelesek -ki böyle bir niyetim var- aynı sonuca varacağız. Diğer bir deyişle, beyler, kurbanların gözleri katil tarafından oyulmuştur."

Dehşetim artıyordu ve bir şeyler sö

ki ama Çavuş Connor'ın söyledikleri..."

Moore," Kreizler'in sesinde bir kesinlik vardı, "eğer bu tartışmaya devam edeceksek Çavuş Connor gibi adamların fikirlerini bir yana bırakmalıyız."

Roosevelt, koltuğunda kaygıyla kıpırdandı. Son olayları Kreizler'dan saklamanın yollarını tüketmişti ve bu Roosevelt'in yüzünden okunuyordu. "Sanırım, sana söylemek zorundayım Doktor," dedi, koltuğun kolçaklarına tutunarak, elimizde, son üç ayda senin anlattığın *örneğe* uygun olan iki cinayet daha var."

bu cümle Laszlo'yu olduğu yere çiviledi. Aniden sessizce "Ne?" dedi, "Nerede? Cesetler nerede bulundu?"

Theodore, "Tam emin değilim." diye cevapladı.

"Onlar da fahişe miydi?"

"Öyle zannediyorum, evet."

"Öyle mi zannediyorsun? Kayıtlar, Roosevelt, kayıtlara ulaşmalıyım! Bu merkezde hiç kimse bir bağlantı kurulabileceğini düşünmedi mi? Sen de mi düşünmedin?"

Kayıtlar gönderilmişti. Kayıtlara göre, diğer iki çocuk da fahişelik yapıyormuş ve cesetleri de bilirkişinin dediğine göre öldürüldükleri birkaç saat içinde bulunmuş. Cesette, Santorelli cinayetinin aksine daha az bir bozulma vardı, yani, nitelikten ziyade nicelik olarak farklıydı ve cinayetler arasındaki benzerlik, farklılıklardan ağır basıyordu. İlk çocuk, sadece adının Millie olduğu bilinen on iki yaşında bir Afrika göçmeniydi ve Ellis Island Feribotu'nun kış tarafına zincirlenmişti. Diğer çocuk, on yaşındaki Aaron Morton ise Brooklyn Köprüsüne ayaklarından asılmış olarak bulundu. İkisi de neredeyse çıplaktı, raporlara göre boğazları kesilmiş, bazı organları parçalanmış ve gözleri oyulmuştu. Laszlo elindekileri okumayı bitirdiğinde, kendi kendine enine boyuna düşünmek gerektiğini mırıldanıyordu.

"Önerini anladığımı sanıyorum, Kreizler." Theodore sessizli düşünüyordu, hiçbir zaman bir entelektüel tartışmanın gerisinde kalmak istemezdi, bir tek konu bile olsa kendini yabancılaşmış hissedirdi. "Bir katil böyle bir zulmü üç yıl önce gerçekleştirdi. Bu rapor edildi. Ve şimdi başka bir adam, olayı bir şekilde okuyarak etkilendi ve onu taklit ediyor." Tahmini hoşuna gitmişti. "Bu doğru mu, Doktor? Gazetelerimizde yayınlanan bu hikayelerin böylesi bir etki yaratması ilk değildir herhalde."

Kreizler büzdüğü dudaklarına işaret parmağıyla dokunarak düşünüyordu. Olayların, Theodore'un tahmin ettiğinden de karışık olduğuna emindi.

Farklı bir sonuca varmaya çalışıyordum. "Devamı nasıl?" diye sordum. "Kayıp... kayıp organlar ve parçalanmış etler... Hepsi bu. Daha önceki olaylarda bunlar yoktu."

"Hayır," dedi Kreizler sessizce, "eminim bu farklılığın da bir açıklaması vardır, bizi kaygılandırmasına gerek yok."

Gözler, bir bağlantı noktası, bir anahtar, bir yol. Buna her şeyimi verirdim..." Sesi yine alçaldı.

"Tamam," dedim ellerimi kaldırarak. Birisi o iki çocuğu üç yıl önce öldürdü, şimdi elimizde taklitçi bir manyak var o da cesedi kendi ellerimizle bozmamızı istiyor. Ne yapmamız gerekir?"

"Bu söylediklerinle John, neredeyse hiçbir şey

yacağımız kesin," diye yanıtladı Kreizler. "Ben onun bir deli olup olmadığından bile emin değilim. Yaptığı şeyden hoşlanmış olabileceğini de ima etmiyorum, anladığınızı düşünüyorum.. Ama en önemlisi, korkarım bu noktada seni de hayal kırıklığına uğratacağım, Roosevelt, ama eminim bu bir taklitçi değil, *katilin ta kendisi*."

O anda duyduğumuz cümle ile Roosevelt ve

te kapıldık. Daha önce anlattığım gibi, idari teşkilattaki atama sistemine karşı sürdürdüğü savaşta Roosevelt'i koruduğum için Washington'dan pek de törensel olmayan bir biçimde ayrıldım ve o zamandan beri polis muhabirliği yapıyordum. Birkaç ünlü cinayetin raporlarını aktarmıştım. Bu nedenle Kreizler'in bahsettiği türden katillerin var olduğunu biliyordum, ama bunun, şimdiki olayı kolaylaştırıcı hiçbir etkisi yoktu. Bu olay, doğuştan bir savaşçı olup suçlu psikolojisini en ince ayrıntılarına kadar anlayabilen Roosevelt için bile kolay lokma değildi.

"Ama... üç yıl!" dedi Theodore, korku içinde. "Elbette ki, Kreizler, böyle bir adam varolsaydı kanundan uzun süre kaçamazdı!"

"Devam etmeyen bir şeyden kaçmanın gereği yok ki," diye yanıtladı Kreizler. "Ve bu, polisin dikkatini çekmiş olsaydı bile bir şey yapamazlardı, çünkü katili motive eden şeyin ne olduğunu anlayamazlardı."

"Peki sen?" Roosevelt'in sorusu umut doluydu.

"Tam olarak değil. Elimizde birkaç parça var, ama tamamını bulmalıyız. Onu, öldürmeye iten şeyin ne olduğunu anlarsak, ancak o zaman olayın çözülmesi için dua edebiliriz."

"Ama bir adamı, bunları yapmaya iten şey ne *olabilir*." diye sordu Roosevelt, huzursuz bir şaşkınlıkla. "Bunların dışında, Santorelli'nin hiç parası yoktu. Ailesini araştırıyoruz, ama olay gecesi hepsi evdeymiş gibi görünüyor. Bu, herhangi biriyle kişisel bir hesaplaşma değilse, o zaman..."

"Ortada bir hesaplaşma olabileceğinden şüpheliyim," diye yanıtladı Laszlo. "Hatta çocuk, katilini o geceden önce hiç görmemiş de olabilir."

"Demek istediğin, katilin öldürdüğü çocukları *tanıma*ma ihtimali de var öyle mi?"

"Mümkün. Onları *tanımak*, katil için önemli değil, önemli olan onların *simgelediği* şey."

"Yani?" diye sordum.

"Yani, karar vermemiz gerekir."

Roosevelt soruşturmaya dikkatle devam etti: "Böyle bir teoriyi destekleyecek kanıtın var mı?"

"Bahsettiğin türde bir kanıtım yok. Sadece bu tip kişilikler üzerinde sayısız araştırmalar yaptığım hayatım var. Ve bu araştırmalar sayesinde güçlenen sezgim."

"Ama..." Roosevelt, ofisi adımlarken Kreizler biraz rahatlamış görünüyordu, işin zor kısmını atlatmıştı. Theodore yumruğunu diğer elinin avucuna vuruyordu. "Dinle, Kreizler. hepimiz gibi ben de ayrıcalıklı bir evde büyüdüm. Mesleğe başladığımdan beri bu şehrin yeraltı yaşamını öğrenmeyi kendime is edindim ve birçok şey gördüm. Kimsenin bana, ahlsızlığın ve insanlık dışı olayların New York'ta.

Başka hiçbir yerde olamayacak denli boyut kazandığımı söylemesine gerek yok. Ama bir adamı, burada *bile*, böyle bir şeyi yapmaya iten ne olabilir?"

"Nedeni bu şehirde arama," dedi Kreizler sessizce ve açık konuşmaya çalışarak. "Ne son zamanlardaki durumlar da, ne de olaylarda. Aradığın yaratık zaten çok önce yaratıldı belki bebekliğinde, belki de çocukluğunda. Yani burada değil."

Theodore cevap veremedi, çelişkili hisleri yüzüne yansıtıyordu. Bu konuşma, onu, Kreizler'le tanıştığı ilk günkü konuşma kadar rahatsız etmişti. Sözün dönüp dolaşıp buraya geleceğini biliyordu. Anlamaya başlamıştı, Kreizler'i ofisine getirmemi benden istediği ilk andan itibaren böyle olacağını biliyordu. Hoşuna giden bir yanı da vardı, kendi bölümündeki dedektiflere yasak ve bilinmeyen bir okyanus gibi görünen bu olaya, deneyimli Kreizler çok yönlü bakabiliyordu. Theodore'un çözülmez bir gizem olarak baktığı ve polis merkezindeki hiç kimsenin çözemeyeceği bu ölümlere, Laszlo'nun teorileri bir çözüm yolu üretiyordu. Ama bunlardan hiçbiri benim neden orada *olduğumu* açıklamıyordu.

Theodore aniden, "John," dedi. bana bakmıyordu, "Kelly ve Ellison buradaydı."

"Biliyorum. Sara ve ben onlarla merdivende karşılaştık."

"Ne?" Theodore kelebek gözlüğünü burnunun üstüne oturtup "Bir sorun çıktı mı?" diye sordu, "Kelly bir şeytandır. Özellikle etrafta bir kadın varsa."

"Pek hoş olduğunu söyleyemem," diye cevapladım, "ama Sara onun karşısında bir asker gibi dimdik durdu."

Theodore rahat bir nefes aldı. "Tanrıya şükür. Bunun doğru bir fikir olup olmadığını hâlâ düşünüyorum." New

York şehir polisinde ilk iki kadın çalışandan biri olan Sara'yı burada çalıştırma fikrinden bahsediyordu. Diğer kadın çalışan da, bir başka bölümde sekreterdi. Roosevelt, bu iki kadın çalışanı yüzünden, basından ve dışarıdan birçok alaycı eleştiriye maruz kalmıştı. Amerikan toplumunda kadına sabırla yaklaştığını gördüğüm ilk erkekti ve bu iki kadına bir şans vermek istemişti.

"Kelly," diye devam etti Theodore, "eğer bu dava için Ellison'la bağlantıya geçersen, beni, göçmen topluluklar içinde ciddi bir sorun yaratmakla tehdit etti. Polis Teşkilatı'nda küçük yabancı çocuklara işkence etmenin cezai ehliyeti olmadığını halka duyurup onları tahrik edecekmiş."

Kreizler başını salladı. "Zor olmazdı, çünkü aslında bu doğru." Roosevelt, Kreizler'in yüzüne sert sert baktı sonra onun haklı olduğunu düşünüp yumuşadı. "Anlat, Moore," dedi Laszlo, "Ellison hakkında ne düşünüyorsun? O bu işe karışmış olabilir mi?"

"Biff mi?" Arkama yaslandım, ayaklarımı öne uzatıp toparladım. "O, hiç kuşkusuz, bu şehirdeki en kötü adamlardan biri. Tüm bu gangsterlerin içinde insani bir taraf var, içlerinde bir yerlerde gizli. Monk Eastman bile kuş ve kedi besliyor. Ama Biffi hiçbir şey etkilemez. Zulüm onun tek sevdiği spordur ve ona haz veren tek şeymiş gibi görünür. Eğer cesedi görmemiş olsaydım ve eğer bu Paresis Hal Tela çalışan erkek bir fahişenin ölümüyle ilgili soru bir varsayımdan ibaret olsaydı, hiç tereddüt etmeden Biff şüphelidir dedim. Ona bu cinayeti işleten şey mi? O, çocukları hizada tutmayı sever, bütün rüşveti kendisinin yediğinden emin olmak ister. Ama tek sorun var, o da Biff'in tarzı. Biff ufak bir hançer gibidir, demek istediğimi anladınız mı? Sessizce, zekice öldürür ve öldürdüğü düşünülen birçok kişinin cesedi

bulunamamıştır. O sadece kıyafetleri içinde dikkat çeker, işini yaparken değil. Yani bu işe onun karışmış olabileceğini söyleyemem, ama bunun Biff'in tarzında bir cinayet olmadığını söyleyebilirim."

Laszlo'nun bana bilmece gibi baktığını fark ettim. "John, bu şimdiye kadar senden duyduğum en zekice laftı," dedi sonunda. "Ve neden buraya getirildiğini düşünmene gelince," Theodore'a döndü, "Roosevelt, Moore'u asistan olarak istiyorum. Bu şehrin suç olaylarına ve bu olayların geçtiği mekanlara dair bilgi sahibi olması, onu paha biçilmez kılıyor."

"Asistan mı?" diye tekrarladım. Ama onlar yine beni göz ardı etmişlerdi. Theodore'un dişleri ve kısık gözleri bu fikri benimsediğini ve Kreizler'in görüşünden hoşlandığını gösteriyordu.

"O halde sen de bu araştırmanın içinde görev almak istiyorsun," dedi. "Bence istiyorsun."

"Araştırmanın içinde görev almak mı?" Şaşkına dönmüştüm. "Roosevelt, o Alman aklını kaçırdın mı? Bir ruh doktoru mu? Bir psikolog mu? Teşkilattaki kıdemli memurların hepsine ve idari teşkilattakilerin de yarısına bir düşman yaratmış olursun. Şehirdeki kumarhanelerin yarısı, senin Bağımsızlık Günü'nde kovulacağına bahse girer. Kreizler gibi birini aldığın da duyulursa, artık Afrikalı büyücü bir doktorla çalış, daha iyi olur!"

Laszlo kıkırdadı. "Birçok saygın vatandaşımızın benim hakkımdaki düşünceleri aşağı yukarı böyle. Moore haklı, Roosevelt. Bu proje kesin bir gizlilik içinde yürütülmeli."

Roosevelt onayladı. "Durumun ciddiyetinin bilincindeyim, beyler. Gizlilik olmalı."

"Ve zaten var," diye devam etti Kreizler, diplomatik bir yaklaşımla, "Sözleşme şartlarına gelince,"

"Ücretten bahsediyorsan," dedi Roosevelt, "bir müşavir sıfatıyla hareket ettiğin için, doğal olarak..."

"Korkarım aklımdan geçen şey ücret değil. Bir müşavir sıfatına sahip olmak da değil. Yüce Tanrım, Roosevelt, teşkilatındaki dedektifler, cinayette gözlerin ortadan kayboluşunu bir ipucu olarak değerlendiremiyorlar bile. Üç ayda üç cinayet ve en can alıcı nokta ise bu olayların sıçanların üstüne yıkılması! Yaptıkları diğer gafları kim söyleyebilir? Bunu üç yıl önceki olaylara bağlarsak, varsayalım ki cinayetlerin arasında bir bağlantı var, bu dedektifler o bağlantıyı bulana kadar biz çoktan ölmüş oluruz. Hayır, onlarla çalışmak işe yaramaz. Aklımdaki şey, *yardımcı* bir güç."

Roosevelt dinlemeye niyetliydi. "Devam et," dedi.

"Bana, çağdaş yöntemlerden haberdar olan iki üç genç dedektif ver. Bunlar emniyetteki eski çalışma düzeniyle ilgisi olmayan ve Byrnes'e karşı sadakat duymamış adamlar olsun." (Thomas Byrnes, saygı duyulan bir yaratıcı ve Dedektifler Bölümü kurucusuydu. Memuriyet süresi boyunca eline büyük fırsatlar geçen karanlık bir adamdı ve Roosevelt yönetim kuruluna geçince pek tesadüfi olmayarak emekliye ayrılmıştı.) "Polis' merkezinin dışında bir ofis kuracağız, buraya çok uzak olmayacak. Kendine güvenilir birilerini tahsis et; tekrar söylüyorum, yeni, genç birilerini. Operasyonu ortaya çıkarmadan bütün zekânı göster." Laszlo geriye yaslandı, emsalsiz bir teklifte bulunduğu farkındaydı. "Bize bunların hepsini temin et, o zaman bir şansımız olacak."

Roosevelt, Kreizler'i izlerken masasına yaslandı ve koltuğunda yavaşça sallandı. "Ortaya çıkarsa, bu, işime mal olabilir," dedi kaygısızca. "Gerçekten farkında olup olmadığını merak ediyorum, Doktor, yaptığın iş bu şehrin politika ve

iş dünyasındaki birçok ismini korkutup öfkeliendirecek. Moore'un Afrikalı büyücü doktor yorumu bir şaka değildi."

Seni temin ederim ki durumun farkındayım. Ama eğer şu olayları durdurmaya gerçekten niyetin varsa anlamak mecburiyetindesin." Kreizler ricasında çok ciddi idi. Hâlâ şaşkındım ve artık Roosevelt'in bu düşüncelerle fingirdemeyi kesip kararından döneceğini düşünmeye başlamıştım. O ise yumruğuyla avucuna bir kez daha vurdu. "Peki, Doktor isteklerine uygun iki dedektifim var! Ama söyle bana, nereden başlayacaksın?"

"Bunun yanıtı için," dedi Kreizler, "Moore'a teşekkür etmeliyim. Bu kıvılcımın beynimde çok önce oluşmasını sağladı."

"Ben mi sağladım?" Egom bu tehlikeli önerinin telaşının önüne geçti.

Laszlo pencerenin yanına gidip güneşliği kaldırdı, böylelikle dışarıya bakabiliyordu. "Hatırlayacaksın, John, birkaç yıl önce kendini Londra'da 'Karındaşen' cinayetlerinin ortasında bulmuştun."

"Elbette hatırlıyorum," dedim homurdanarak. Başarılı tatlillerimden biri değildi. 1888'de Londra'da kana susamış bir cani, konuşmak bahanesiyle East End'deki fahişelerin yanlarına gidip sonra da bağırsaklarını çıkarıyordu.

"Ben senden bilgi ve yerel basın raporlarını istemiştim. Sen de mecburen genç Forbes Winslow'dan duyduğun birkaç cümleyi içine katmıştın."

Hafızamı yokladım. Forbes Winslow, aynı isimli babası Britanyalı saygın bir ruh doktoruydu ve Kreizler ilk zamanlarında ondan etkilenmişti. Genç Winslow, 1880'de babasının başarılarını kullanarak bir akıl hastanesinin başına geçmeye niyetlendi. Kibirli bir aptaldı ve Karındaşen Jack cina-

yetleri başladığında hemen kendisini araştırmaya dahil etti, kendi katılımıyla bu cinayetlerin sona ereceğini iddia etmişti (oysa cinayetler bugün bile hâlâ çözülemedi).

"Winslow'un sana yol gösterdiğini bana söyleme," dedim şaşkınlıkla.

"Sadece yanlışlıkla. Karındaşen üzerine yazdığı saçma tezlerden birinde olaydaki bir şüpheli üzerine tartışıyordu, eliyordu ki, eğer o bilinen katil özelliklerini oturtabilmek için 'hayali bir adam' yaratmışsa -bu onun cümlesiydi, 'hayali adam'- daha iyisini yapamazdı. Ve elbette, ortaya attığı şüpheli şahsın masumiyeti kanıtlandı. Ama onun bu ifadeleri aklıma takılıp kaldı." Kreizler bize dönüp, "Aradığımız kişi hakkında hiçbir şey bilmiyoruz ve bizden fazla bilgiye sahip bir tanık da bulamayacağız. İkincil kanıtlar azalacak. Katil yıllardır bu işi yapıyor ve tekniğini geliştirmek için de yeterince zamanı var. Burada yapmamız gereken ve *yapılabilecek* tek şey, bu tür bir eylemi gerçekleştirebilecek tipte hayali bir adam yaratmak. Elimizde böyle bir resim olsaydı, küçük kanıtların önemi büyük ölçüde artardı. Samanlıkta iğne arayabiliriz, eğer kabul ediyorsanız."

"Ben *etmiyorum*, teşekkür ederim," dedim. Kızgınlığım artıyordu. Bu Roosevelt'in düşüncelerini ateşleyecek türden bir konuşmaydı ve Kreizler de bunu biliyordu. Eylem, planlar, kampanya. Böyle duygusal bir ayartmanın ardından Theodore'un duyarlı bir karar vermesini istemek hiç de adil değildi. Ayağa kalkıp meydan okur gibi kollarımı kavuşturdum. "Siz ikiniz, dinleyin," diye başladım, ama Laszlo kolumdan hafifçe tuttu, o can sıkıcı otoriter bakışlarından biriyle. "Biraz otur, Moore. Bilmeniz gereken bir şey daha var. Belirttiğim koşullar altında başarıma şansımız var, demiştim, gerçekten başka hiçbir şeyimiz yok. Bunca yıllık tecrübemiz

boşuna değil. İki çocuğun cesedi su kulesinde bulundu, hatırlayın, şans eseri bulundu. Bu adam hakkında başka hiçbir şey bilmiyoruz; hatta onun bir *adam* olup olmadığını da bilmiyoruz. Kadınların doğumdan sonra kendi ya da başkalarının çocuklarını öldürme olayları veya bugünkü deyimiyle doğum sonrası psikoz artık olağandışı değil. Olumlu düşünmek için güçlü bir nedenimiz var," dedi.

Theodore'un gözleri parladı. "Santorelli mi?" Hızlı anlıyordu,

Kreizler başını salladı. "Kesinlikle, Santorelli'nin cesedi, bulunduğu yer ve diğer ikisinin bulunduğu yer. Katil sonuza kadar kurbanlarını saklayabilirdi. Son üç yılda kaç kişiyi öldürdüğünü Tanrı bilir. Yaptıklarının açık bir özetini bize sunuyor, Moore, Karındeşen'in cinayet sırasında Londra'nın resmi görevlilerine yazdığı mektuplardan değil. Katilimizin, gömülen, körelen ama henüz ölmemiş olan tarafı kan dökmekten yorgun düşmüş görünüyor. Ve bu üç cesede bakarak şunu anlayabiliriz, onu yakaladığımızda kaçık çılgınlıklarını duyacağız. Onu bir an önce yakalamamız lazım. Öldürdüklerine bakınca onun sert biri olduğunu düşünüyorum. Bu kurban sırasını da deşifre etmemiz gerek."

Theodore, "Yani, bunu hızlıca yapabileceğine mi inanıyorsun, Doktor?" diye sordu. "Ortaya koyduğunuz araştırma böyle belirsiz bir şekilde sürdürülemez. *Sonuçlarımız* olmalı!"

Kreizler omuz silkti, Roosevelt'in aceleci tavrından etkilenmemiş gibi görünüyordu. "Sana dürüstçe fikrimi söyledim. Sadece savaşa şansımız var, ne eksik ne fazla." Kreizler elini Roosevelt'in masasına koydu. "Pekala, Roosevelt?"

Eğer daha fazla karşı koymayışını saçma gibi göründüyse sadece şunu söyleyebilirim, Kreizler, bu olayla ilgili yap-

tığı açıklamada, yıllar önce ona gönderdiğim bir dokümandan esinlenmişti ve bunu Harvard'la ilgili olan ortak anılarımız aklına getirmişti. Theodore'un hevesle kurduğu bu plan da, bir anda bugün ofiste olan her şeyin Georgio Santorelli ölümünün sonuçlarından biri olduğunu anlamamı sağladı. Bütün bu nedenler silsilesi çok daha gerilere, çocukluğumuza ve yalnız ya da ortaklaşa yarattığımız yaşantılara gidiyordu. Kreizlerin inancının doğru olduğunu hissettim, hayattaki önemli sorulara verilen cevaplar asla rastlantısal olmuyordu. O cevaplar, yılların üst üste koyduğu deneyimlerin ve hayatın gidişatının yarattığı davranışlarımızın bir sonucuydu. Theodore, hayatındaki tüm zorluklara karşı acil çözümler üretme formülü sayesinde, gençliğindeki tüm hastalıkları ve yetişkinliğindeki politik ve şahsi deneyimleriyle başa çıkmayı başarmıştı. Şimdi Kreizlerin teklifini kolaylıkla reddedebilir miydi? Ve eğer o kabul etseydi, bu sefer ben, birçok çılgınlığı beraber yaşadığım ve insanlar tarafından gereksiz görülen ders dışı bilgilerimin vahşi bir katili yakalamakta hayati önem taşıdığını söyleyen bu iki arkadaşına hayır diyebilir miydim? Profesör James şöyle derdi, "Evet, herkes, her zaman herhangi bir şeyi devam ettirmek ya da sona erdirmek konusunda özgürdür." Belki de nesnel olarak bu doğrudur, ama Kreizlerin de dediği gibi, öznel bir şeyi nesnelleştiremezsin ve özel bir şeyi genelleştiremezsin. İnsanın seçimleri tartışılır, Theodore ve ben oradaki insanlardık.

Böylece o kasvetli mart sabahında, zorunluluk bilinciyle, Kreizler ve ben dedektif olduk. Bu kesinlik, birbirimizin karakterini ve geçmişini iyi bilmemizden kaynaklanıyordu, ayrıca New York'ta tek bir adam, o tartışmayı ve hiç beklemediğimiz sonu, ta en başında doğru olarak tahmin etmişti.

Geçmişe baktığımda da, sadece bu adamın bizim tüm yaptıklarımızı dikkatle takip ettiğini görüyordum, bu yüzden o muğlak huzur kaçırıcı mesajı yollamak için Kreizler'in ve benim polis merkezinden ayrıldığıımız zamanı seçmişti.

Laszlo ve ben, tehditkar gökyüzünün ta

yağmurdan kaçıp arabaya atladığımızda şehrin alışlagelmiş at pisliği ve çöp kokusu dışında iğrenç bir koku duydum.

Kreizler arkamda dikilirken, burnumu kırıstırarak "Kreizler" dedim, "birisi buraya..."

Laszlo'nun kara gözlerini arabanın zeminindeki bir noktaya diktiğini görünce sustum. Bakışlarını takip ettim ve buruşturulmuş beyaz, lekeli bir bez parçası gördüm. Kreizler, "Tamamen değişik bir koku," diye mırıldandı, "yanılmıyorsam, kan ve dışkı."

Haklı olduğunu anlayınca sol elimle burnumu tuttum. Şemsiyemin ucuyla bez parçasını kaldırıp "Birkaç çocuğun eğlence anlayışı," dedim. "Arabalar, iyi hedeflerdir." Bez parçasını pencereden dışarı atarken buruşturulmuş lekeli bir kâğıt parçası yere düştü. Sızlana sızlana şemsiyemin ucunu kâğıda sapladım. Bu sırada kâğıt açıldı ve üzerindeki yazıyı gördüm.

Şaşkınlıkla "Tamam," dedim, "*Senin alanınla ilgili bir şeymiş gibi duruyor, Kreizler. Hijyen ve Diyetin Çocuğun Sinir Sistemiyle İlişkisi.*"

Kreizler büyük bir şaşkınlıkla elimdeki şemsiyeyi aldı ve kâğıtla beraber pencereden dışarı fırlattı.

"Kreizler, ne oluyor!" Arabadan atladım, şemsiyemi geri aldım ve iğrenç kâğıt parçasını ondan ayırıp arabaya bindim. Kreizlere baktığımda yüzünde gerçek bir endişe oluştuğunu gördüm, ama o, bu ifadeyi yok etmeye çalışıp normal bir tonda konuşmaya başladı. "Üzgünüm, Moore. Ama

o yazıyı yazanı tanıyorum. Üslubu da düşünürlüğü kadar zayıftır. Ve dikkatimizi dağıtmanın zamanı değil. Yapacak çok şey var." Öne eğilip Cyrus'a seslendi ve Cyrus'un kafası tentenin altında belirdi. "Kliğine. Oradan da öğle yemeğine," dedi. "Mümkünse biraz hızlan Cyrus, burada biraz temiz hava alabiliriz."

O pis bez parçasını arabanın içine bırakanın bir çocuk olmadığı kesindi. Kâğıtta yazılanı okuduğumda Kreizlerin verdiği tepkiye bakılırsa, o sayfa Laszlo'nun kendi çalışmalarından birine aitti. Kreizlerin eleştirilerinden biri, bu eylemin sorumlusu olabilir, diye düşündüm. Fazla derine inmedim ama ilerleyen haftalarda bu olay tüm ciddiyetiyle açığa kavuşacaktı.

Bölüm 7

Emrimizdeki güçlere araştırma için yol göstermeye haşlamamız gerekiyordu, ama ertelemeler kısa sürse de sinir bozucuydu ve biz tedirgindik. Kreizler'in polisi merkezine yaptığı ziyaretin muhabirler ve polis memurları tarafından dillendirilmesi Theodore'un kulağına gitti ve toplantıyı orada yapmanın bir hata olduğunu anlayınca ortalığın sakinleşmesi için birkaç gün beklememizi söyledi. Kreizler ve ben bu zamanı 'sivil' işlerimizi halletmek için kullandık. Editörlerime işe gelmeyeceğimi kabul ettirmek zorundaydım ki Roosevelt'in doğru bir zamanlamayla onları arayıp önemli bir polis meselesi için gerekli olduğumu söylemesi işimi kolaylaştırdı. Bununla birlikte, araştırma basılmaya hazır hale geldiğinde, diğer gazeteler kaç para teklif ederse etsin, haberi onlara vermeyeceğim güvencesiyle *Times*'ın Otuz İkinci Cadde ve Broadway'deki ofislerinden ayrıldım. Angaryacı patronlarımı başkalarının bu haberi almak istemeyeceğine dair temin ettikten sonra Broadway'den aşağı inmeye başladım. New York'taki sıradan

mart sabahlarından biriydi, saat on birde hava yirmi dokuz derecedeydi ve rüzgar saatte kırk mil hızla esiyordu. Kreizler ile klinikte buluşacaktık. Editörlerime belirsiz bir süre boyunca hesap vermeyecek olmanın özgürlüğüyle yürümeyi düşünmüştüm, ama cadde kenarında birikmiş at sidiğini bile donduran gerçek New York soğuğu galip gelecekti. Beşinci Cadde Otelinin önünden at arabasına binmeye karar verdiğim sırada bir arabadan inip gözden kaybolan Patron Platt'i görebilmek için durakladım, kaskatı ve yapay hareketlerinde hiç hayat belirtisi yoktu. Arabada giderken düşündüm de Kreizler'in yokluğu benim yokluğum kadar basit bir şey olamazdı. Kliniğindeki iki düzine kadar çocuk onun varlığına ve rehberliğine muhtaçtı. Klinikte ona duyulan ihtiyaca rağmen ikinci bir iş almayı kabul edebilmesini anlayamıyordum, ama sonra, araştırmayı bana teslim edeceği haftanın iki gün ve bir gecesini klinikte geçirmeyi planladığını söyledi. Bu benim anlamakta güçlük çektiğim bir sorumluluk duygusuydu ve bu duygu sayesinde içimdeki kaygının yerini heves alınca şok olmuşum.

Arabam Clatham Meydanı'nı geçer geçmez Doğu Broadway'deki 185-187 numaralı binanın önünde indim. Kreizler Kliniği. Laszlo'nun arabasının kaldırımında park ettiğini görünce, kliniğin pencerelerinden birinde beni izliyordur diye düşündüm, ama kimse yoktu.

Kreizler, kliniğin kırmızı tuğlalı, dörder kattan oluşan iki binasını 1885'te kendi parasıyla almıştı, daha sonra iç kısımları yeniden düzenleyerek burayı tek bina haline getirdi. Mekânın sonraki bakımını, bilirkişilik görevinden kazandığı gelir ile zengin müşterilerinin ödemeleri sayesinde yaptırdı. Kliniğin en üst katında çocuk odaları, üçüncü katta sınıflar ve dinlenme salonları vardı. İkinci katta Kreizler'in görüşme

ve inceleme odaları ile çocukların algılama, tepkime, çağrışım hafıza yetenekleri ve diğer zihinsel işlevlerini test ettiği psikoloji laboratuvarı bulunuyordu, burası ruh doktoru topluluğunun dikkatini çeken kısımdı. Zemin kat, Kreizler'in ürkütücü otopsi ve beyin incelemesi operasyonları için ayrılmıştı. Arabam 185 numaralı ana girişteki siyah metal merdivenlerin önünde durdu. Cyrus Montrose, merdivenin başında kafasında melon şapka ve devasa paltosu içinde bekliyordu geniş burun deliklerinden soğuk alev çıkıyordu.

merdivenleri tırmanırken onun köpekbalığı bakışlarına her yakalanışında hissettiğim tedirginliği gizlemeyi umarak zorla gülümsedim ve "Tünaydın, Cyrus," dedim, "Doktor Kreizler burada mı?"

Şehirdeki en büyük aptallardan biri olduğumu ima eden, ama hiç değilse kibar bir tonla, "Bu onun arabası, Bay Moore" dedi. Israrla sırtıma sürdürdüm.

"Doktorla bir süre beraber çalışacağımızı duymuşsunuzdur."

Yanlış anlamadığıma eminim, Cyrus yüzünde hoşnutsuz bir gülümsemeyle başını salladı. "Duydum, efendim."

"Pekala!" Ceketimi silkeleyip yeleğimi düzelttim. "Gidip onu bulayım. Görüşürüz, Cyrus!"

Kapıdan girerken Cyrus'dan herhangi bir yanıt almadım, hak ettiğimden değil, ama birbirimize moron gibi davranmanın da hiç gereği yoktu.

Kliniğin koyu tahtalarla kaplanmış küçük girişinde ve ön koridorda iki uzun sıra halinde Kreizlerle görüşmeyi bekleyen ebeveynler ve çocuklar vardı. Hemen her kış sonu ve bahar başında, Laszlo bireysel görüşmeler yaparak kliniğe sonbaharda kimin kabul edileceğine karar verirdi. Başvuranlar, kuzeydoğunun en varlıklı ailelerinden en fakir göçmen

ailelere ve kırsal kesim işçilerine doğru sıralanırdı, ama hepsinin problemi aynıydı: Aşırı ve açıklanamayan davranışlar sergileyen sorunlu ya da sorun yaratan çocuklar. Bunların hepsi elbette çok ciddiye, ama böyle sabahlarda kliniğin bir hayvanat bahçesine dönüştüğü gerçeğini değiştirmiyordu. Koridor boyunca ilerlerken, zihinsel eksiklikleri nedeniyle aşırı şımartılmış çocuklar yüzünden tökezleyebilir, ağız dalaşına tutulabilir, küfür yiyebilir ya da kötü davranışlara marul kalabilirdiniz. Zaten aileler de kendilerini tüm bunlardan korumak için Kreizler'in ofisini ziyaret ediyorlardı.

Kreizler'in görüşme odasının kapısında küçük şişman bir baş belasının sadist bakışlarını üzerimde hissettim. Şalına sarınmış elli yaşlarında şişman, esmer bir kadın, galiba Marcara bir şeyler mırıldanıp kapı önünde ileri geri yürüyordu. Kapıyı çalabilmek için onun ve çocuğun ayaklarının üzerinden atlamam gerekti. Kreizler, "Evet!" diye seslenince odaya girdim, kapıdaki kadın beni merakla izliyordu.

Kliniğin küçük ve zararsız girişinden sonra Laszlo'nun görüşme odası, müstakbel hastaların (Kreizler onlara 'öğrenciler' derdi, çünkü onun işi, çocukların kendi durum ve koşullarının bilincine varmalarını sağlamaktı) buranın 'Kreizler Kliniği' olduğunu idrak ettikleri ilk mekândı. Bu yüzden mobilyaların bile gözdağı vermemesine özen gösterirdi. Duvarlarda Laszlo'nun başarılı zevkini yansıtan hayvan tabloları ve çocukları burada oyuncakların olduğuna temin eden legolar, kurşun askerler, bebekler vardı. Laszlo, bu oyuncakları, çeviklik, tepkime hızı ve duygusal eğilimleri ölçen başlangıç testlerinde kullanırdı. Tıbbi aletler yok denecek kadar azdı, çoğu, ilerideki inceleme odasında bulunuyordu. Kreizler, ilgilendiği olaylarla ilgili ilk fiziksel araştırmaları da orada gerçekleştirmişti. Bu testler, çocuktaki so-

runun ikincil nedenlerden mi (davranışı etkileyen fiziksel bozukluklar) yoksa birincil nedenlerden mi (zihinsel ya da davranışsal bozukluklar) oluştuğunu ortaya çıkarmak içindi.

Eğer çocuktaki sorun ikincil nedenlerden kaynaklanmıyorsa ve Kreizler onda bir iyileşme olabileceğini düşünüyorsa (diğer bir deyişle, çaresiz bir beyin hastalığı veya tahribatı yoksa) hasta kabul edilebilirdi, yani, evine sadece tatillerde ve Kreizler'in uygun bulduğu durumlarda gitmek şartıyla kliniğe tam zamanlı olarak yerleşebilirdi. Laszlo, arkadaşı ve meslektaşı Dr. Adolf Meyer'in teorilerine katılır ve sıkça ondan alıntılar yapardı. "Çocuklardaki yozlaşma süreçlerini hatalı aile ortamları tetikler." Sorunlu çocukları yeni bir çevresel düzenlemeye dahil etmek kliniğin en büyük amacıydı, bunun da ötesinde, Laszlo'nun tutku dolu tüm çabaları, 'orjinal kalıp' dediği insan ruhunun yeniden yapılandırılabilirliğini keşfetmekti.

Kreizler süslü yazı masasına oturmuş, küçük Tiffany masa lambasının yeşil ışığında bir şeyler yazıyordu. Kafasını kaldırmamasını beklerken yazı masasının yanındaki kitap rafında en sevdiğim kitaplardan birini gördüm: *Çılgın Hırsız ve Katil Samuel Green'in Hayatı Ve Ölümü*. Laszlo öğrencilerinin ailelerine 1822 tarihli bu kitaptan sıkça söz ederdi; alçak Green, Kreizler'in deyimiyle 'kamçılanmanın bir ürünüydü. Çocukluğu boyunca dayak yemiş ve yakalandığında işlediği tüm suçların bir tür intikam olduğunu açıkça söylemişti. Kitabın ilk sayfasında dikkatimi çeken şey, Boston darağacında tasvir edilen 'Çılgın Adam Green'in Sonu' adlı resimdi. Bu resimde, Green'in çıldırması bakışları beni oldum olası eğlendirmiştir. Kreizler masasından başını kaldırmadan birkaç sayfa yazı uzatıp, "Şunlara bak, Moore. İlk başarımız, küçük de olsa." dedi.

Kitabı yerine bırakıp kâğıtları elime aldığımda gördüm ki bunlar mezarlıkla ilgili belgelerdi ve iki mezarın açılmasıyla ilgili bir izin kâğıdı da vardı; ayrıca aralarında Abraham Zweig tarafından imzalanmış okunaksız bir not da bulunuyordu.

Biri tarafından izlendiğimi hissetmekte yanıltıcı olamazdım ve bu beni çok rahatsız ediyordu. Arkamı dönünce on iki yaşlarında bir kızın güzel, yuvarlak yüzündeki korku ve acı ifadesiyle karşılaştım. Az önce yerine koyduğum kitabı almış, bir bana bir de kitabın ilk sayfasındaki tasvire bakıyordu. Nahoş bir sonla biten kısa efsaneyi okudu ve benden ürküp Kreizler'e korku dolu gözlerle baktı.

Laszlo ona dönüp "Ah, Berthe. Ayrılmaya hazır mısınız?" diye sordu.

Kız önce kitabı işaret etti, sonra da parmağıyla beni gösterip titrek bir sesle "O halde... Ben de mi deliyim, Doktor Kreizler' Bu adam beni, kitaptaki gibi bir yere mi götürecektir?"

"Ne?" Kitabı kızın elinden aldı ve bana uyarıcı bir bakış attı. "Deli mi? Gülünç! Sana sadece iyi haberlerimiz var." Laszlo kızla, herhangi bir yetişkinle konuştuğu gibi konuşuyordu; doğrudan ve dobra dobra. Ama yine de ses tonunda çocuklara özel sabırlı, nazik ve oldukça hoşgörülü bir ifade vardı. "Buraya gel." Kız ona yaklaştı ve Kreizler onu dizlerine oturttu. "Sen çok sağlıklı ve çok zeki genç bir baysın." Kızın yanakları pembeleşti, sessizce gülümsedi. "Senin problemin burnunda ve kulaklarında bulunan bir dizi urdan kaynaklanıyor. Bu urlar, senin aksine evinizin *çok fazla* soğuk olmasından hoşlanıyorlar. Seni arkadaşım olan bir doktora göndereceğim ve o burnundaki bu urları temizleyecek. Bütün bunlar olup biterken sen güzel bir uyku çe-

keceksin. Ve bu adama gelince..." Kızı tekrar yere indirdi, "Kendisi arkadaşım, Bay Moore. Ona merhaba de."

Kız beni kibarca selamladı ama konuşma

karşılık verdim, "Tanıştığımıza çok memnun oldum, Berthe." Yine sadece gülümsedi. "Bu kadar kıkırdama yeter. Git ve anneni bul, biz her şeyi ayarlayacağız."

Kız kapıya doğru koşarken Kreizler kâğıt

me tutuşturdu. "Hızlı iş, ha, Moore? Buraya geleli daha bir saat olmadı."

"Kim geleli?" Hayretle sordum, "ne geleli?"

"Zweig kardeşler!" diye sessizce cevapladı. "Su kulesindeki kalıntıları alt katta!"

Ürpermekten başka bir şey yapamadım. Tam böyle bir şeyi ne diye yaptığını soracaktım ki Berthe şala sarınmış annesiyle beraber ofise girdi. Kadın Kreizler ile Macarca bir şeyler konuşmaya başladı; ama Kreizler bu dili pek iyi bilmiyordu (Alman babası, annelerinin dilini konuşmalarını istememişti) ve sonra diyalog İngilizceye döndü.

Kreizler canı sıkılarak "Bayan Rajk, gerçekten beni dinlemelisiniz!" dedi. "

"Ama Doktor," diye karşı çıktı kadın, "bazen siz de biliyorsunuz her şeyi anlıyor, ama sonra bir şeytan gibi bize eziyet etmeye başlıyor."

"Bayan Rajk, size daha ne şekilde açıklayabilirim bilmiyorum," el çabukluğuyla yeleğinin cebinden gümüş saatini çıkarıp baktı, "Ya da daha kaç dilde anlatmalıyım. Şişlikler genellikle dikkat çekmez, anlıyor musunuz?" Kendi eliyle burnunu, kulağını ve boğazını gösterdi. "Böyle zamanlarda kolaylıkla duyar, konuşur ve nefes alıp verir. Bu yüzden uyanık ve dikkatlidir. Ama genizdeki ve arka nazal boşluktaki -boğazdaki ve burundaki- urlar bu eylemleri büsbütün

engellemese de zorlaştırır. Sizin evinizin soğuk olması da bu durumu ağırlaştırır." Kreizler ellerini kızın omuzlarına koydu ve kız yine mutlulukla gülümsedi. "Kısaca, kız bu kötü davranışları size ya da öğretmenine kasıtlı olarak yapmıyor. Anlıyor musunuz?" Keskin bakışlarla kadının yüzünü inceledi, "Hayır, tam olarak anlamadınız. Pekala, o halde sadece söylediklerimi kabul edin. Bu kızın zihninde ya da ruhunda hiçbir sorun yok. Onu St. Luke'e götürün. Doktor Osborne bu işlemleri takip edecektir ve onu ücret konusunda uyaracağım. Önümüzdeki güz -ona minnetle bakan kızın saçlarını okşadı- Berthe iyileşmiş ve okula başlamak için hazır olacak. Yanılıyor muyum genç bayan?"

Kız cevap vermedi; sadece güldü. Kadın bir kez daha "Ama..." diye söze başlayacaktı ki Kreizler onu kolundan tutup apar topar ön kapıya götürdü. "Gerçekten Bayan Rajk, bu kadarı yeter. Eğer bir şeyi anlayamıyorsanız, bu o şeyin var olmadığı anlamına gelmez. Berthe'yi Doktor Osborne'a götürün! Onunla görüşeceğim ve eğer söylediklerimi uygulamadığınızı görürsem gerçekten kızacağım." Kreizler ön kapıyı onların ardından kapatıp girişten geçerken içeride kalan aileler dört bir yanını sardılar. O sırada görüşmelere kısa bir ara verileceği anons edileli ve Kreizler görüşme odasına kaçıp kapıyı hızla çarptı.

Yazı masasına geçip kâğıtları düzenlerken "Büyük zorluk," diye mırıldandı, "İnsanları, çocuklarının küçük sorunların arkasında deldi durumları gizlediklerine inanmaktansa, onların zihinsel sağlığıyla ilgilenmeleri gerektiğine inandırmak büyük zorluk. Ah, neyse..." Yazı masasını kapatıp kilitledi ve bana döndü. "Şimdi, Moore. İniyoruz. Roosevelt'in adamları burada olmalı. Cyrus'a, onları zemin katın kapısına getirmesini söyledim."

Kliniğin avlusuna çıkan arka kapıyı kullanarak dışarıda bekleyen ailelerden kaçtık ve inceleme odasına doğru yürümeye başladık. "Onlarla *burada* mı görüşeceksin?" diye sordum

Soğuk hava bizi dondururken Kreizler, "Aslında

görüşmeyeceğim," dedi. "Bunu Zweig kardeşlere bırakacağım. Ben sadece sonuçları inceleyeceğim ve Moore, unutma, ben bu adamların güvenilirliğinden emin olana kadar, onlara bu yaptıklarımıza dair tek bir kelime dahi söylemek yok"

Kar atıştırmaya başlamıştı, Kliniğin mavi gri üniformalı genç hastaları kartopu oynamak için avluya iniyorlardı. Kreizler'i gördüklerinde ona doğru koşup neşe içinde; ama saygılı bir tavırla selam verdiler. Kreizler onlara gülümseyip öğretmenleri ve okul çalışmalarıyla ilgili birkaç soru sordu, Bir iki küstah tavırlı öğrenci şu ya da bu öğretmenin görünüşü ve davranışları hakkında samimi cevaplar verince Kreizler onları kaba olmayan bir dille uyardı. Biz zemin katın girişine doğru ilerlerken, avlu duvarlarında yankılanan neseli bağrıışmalar duydum ve bu çocukların birçoğunun sokaklardayken Santorelli'nin kaderine ne kadar da yakın olduklarını düşündüm. Zihnim gitgide her şeyi bu olaya bağlıyordu.

Karanlık ve nemli koridor, içinde yanan gaz sobası sayesinde sıcak ve kuru kalan inceleme odasına çıkıyordu. Beyaza boyalı duvarlar pürüzsüzdü ve bu duvarlar boyunca uzayan cam kapılı bölümlerin içinde parıldayan, tüyler ürpertici aletler duruyordu. Beyaz raflarda ise oldukça gerçekçi boyanmış insan ve maymun kafasına benzer kalıplar vardı. Kafatasları, beyni daha ayrıntılı gösterebilmek için ayrılmıştı ve yüzlerinden ölüm sancılarının izleri okunuyordu.

Birçok türe ait gerçek beyin örnekleri de formaldehitte dolu kavanozlarda bu raflara sıralanmıştı. Duvarların boş kalan kısımlarına insan ve hayvan sinir sistemlerini gösteren tablolar asılıydı. Odanın tam ortasında iki tane metal operasyon masası vardı. Masaların kenarlarına akan vücut sıvılarının biriktiği metal kaplar konulmuştu. Her iki masanın üzerinde de insan boyutlarına yakın bir şeyler vardı ve üstleri steril örtülerle kaplıydı. Güçlü bir çürümüş hayvan kokusu vardı ve yeryüzü de onlardan meydana gelmişti.

Masaların yanında üç parçadan oluşan yün kıyafet giymiş iki adam duruyordu; uzun boylunun giysisi moda da daha uygundu, kısa olansa düz siyah giyinmişti. Yüzleri, masaların üzerindeki inceleme lambalarının güçlü ışığı yüzünden neredeyse seçilemiyordu.

Laszlo onlara doğru ilerleyerek, "Beyler," dedi, "ben Doktor Kreizler, umarım sizi fazla bekletmemişizdir."

"Pek değil, Doktor," dedi uzun olan ve Kreizler'la tokalaştı. Işığın altından uzaklaşınca belirginleşen yüz yapısı Sami ırkına benziyordu; muntazam burnu, kahverengi gözleri ve kıvrık saçlarıyla gayet yakışıklıydı. Kısa adamın ise tam tersine küçük gözleri, ince telli saçları ve boncuk boncuk terlemiş şişman bir yüzü vardı. İkisi de otuzlu yaşlarda görünüyordular. "Ben Başkan Marcus Isaacson," diye devam etti uzun adam "ve bu da kardeşim Lucius."

Kısa olan sinirlendi, elini uzatırken "*Dedektif Başkan* Lucius Isaacson, Doktor." dedi. Sonra eğilip ağzının kenarından mırıldandı "Bunu bir daha yapma. Yapmayacağını söylemiştin." Marcus Isaacson, gözlerini bize çevirip gülümsemeye çalışarak yarım ağızla cevap verdi "Ne? Ne yaptım?"

"Beni kardeşin olarak tanıtmıyordun," diye aceleyle fısıldadı Lucius Isaacson.

Bu ağız dalaşına biraz şaşırılmış olan Kreizler,

dedi, "müsaade edin size arkadaşımı tanıtayım, John Schuyler Moore." Kreizler devam ederken ikisiyle de tokalaştım, "Başkan Roosevelt bana yeteneklerinizden bahsetti ve sizin, yaptığım araştırmalarda bana küçük çaplı yardımlarınızın dokunabileceğini düşündü. İlgimi çeken iki uzmanlık alanınız var..."

"Evet," dedi Marcus, "adli bilim ve adli tıp."

Kreizler devam etti, "İlk olarak, bilmek istediğim..."

Marcus, "Eğer isimlerimiz hakkındaysa," deyip Kreizler'in lafını kesti, "anne ve babamız Amerika'ya geldiklerinde çocuklarının okuldaki Yahudi karşıtı düşüncelere hedef olmalarından endişelenmişler."

"Biz gayet şanslıydık," diye ekledi Lucius, "kız kardeşimizin adı Cordelia."

"Görüyorsunuz," Marcus devam etti, "Shakespeare çalışarak İngilizce öğrenmişler. Ben doğduğumda Julius Caesar ile henüz başlamışlardı. Bir yıl sonra onlar hâlâ aynı eser için çalışırken erkek kardeşim doğdu. Bundan iki yıl sonra kız kardeşim doğmak üzereyken Kral Lear'a geçmişlerdi."

"Şüphem yok, beyler," diye böldü Kreizler, kaygılıydı, çatık kaşları ve hışımlı bakışlarını onlara doğrulttu. "İlginç olabilir, ama benim sizden öğrenmek istediğim, bu uzmanlık alanlarınızı nasıl edindiğiniz ve neden polis teşkilatında çalışmak istediğinizdi."

"Kimse bizim isimlerimizi nasıl aldığımızla ilgilenmiyor Marcus, sana söylemiştim," diye iç çekerek mırıldandı Lucius.

Marcus'un yüzü kızardı ve görüşmenin iyi gitmediğini fark edip ciddi bir ifade takınarak Kreizler'e döndü. "Evet, Doktor, bunun ilginç bir açıklama olmadığını biliyorum; an-

cak sorunuzun cevabı yine ebeveynlerimizdi. Annem avukat olmamı istemişti ve erkek kardeşim, buradaki *dedektif*, güya doktor olacaktı. Olmadı. Çocukken Wilkie Collins okumaya başladık ve koleje başladığımız sırada dedektif olmaya karar verdik."

"Her şeyden önce, hukuk ve tıp eğitimi faydalıydı." diye devam etti Lucius, "Ama sonra ayrıldık ve Pinkertonlar için çalışmaya başladık. Başkan Roosevelt müdürlüğün başına geçince gerçek birer polis olma şansını yakaladık. Onun... Ortodoks olmayanları tercih ettiğini duymuşsunuzdur."

Ne demek istediğini anlamıştım ve Laszlo'ya da daha sonra açıkladım. Polis Teşkilatı'ndaki her memur ve dedektifi araştırıp bazılarını istifaya teşvik eden Roosevelt, kadroya yeni çalışanlar olarak Thomas Byrnes, 'Clubber Williams ve 'Koca Bill' Devery gibi yöneticilerin teşkilatta oluşturdukları çemberi kırmaya çalışıyordu. Theodore, teşkilatta özellikle dürüstlüğüne, cesaretine güvendiği ve 'Makabim'in adalet savaşçıları' olarak adlandırdığı Yahudileri tercih ediyordu. Isaacson kardeşler de, bıraktıkları ilk izlenimin 'savaşçı' kavramından çok uzak olmasına rağmen bu durumun tipik örneğiydiler.

"Anladım," diye atıldı Lucius, geçmişleriyle ilgili konuyu kapatmak için, "mezardan çıkarılmış bir işte bize ihtiyacınız var." Odanın ortasındaki iki masayı işaret etti.

Kreizler onu ölçtü. "Mezardan çıkarılmış olduğunu nasıl anladın?"

"Kokusundan. Doktor. Çok keskin. Vücutların konumu da resmi bir defin olduğunu gösteriyor, gelişigüzel bir gömülme değil."

Bu Kreizler'in hoşuna gitmişti. "Evet. Dedektif Başkan, doğru bir varsayımda bulundunuz." Örtüleri kaldırdı ve iç-

renç koku, daha da iğrenç olan iki küçük iskelet görüntüsüyle tamamlandı; biri çürümeye başlamış siyah bir bezle kaplıydı, diğeri de aynı derecede yıpranmış beyaz bir giysiyle bazı kemikler hâlâ birleşikti, bazılarıysa birbirinden ayrılmıştı ve üzerlerinde pisliğe bulanmış saç ve tırnak parçaları vardı. Gerildim ve bakmamaya çalıştım; ama bu tür şeyler bir süreliğine hayatımda olacaktı, bu yüzden alışmam gerektiğini düşündüm.

Isaacson kardeşler masaya yaklaşıp Laszlo'yu dinlerken yüzlerinde büyülenmiş bir ifade dışında hiçbir şey yoktu, "Benjamin ve Sofia Zweig kardeşler. Öldürüldüler. Cesetleri..."

"Bir su kulesinde bulundu," dedi Marcus, "üç yıl önce. Dava resmi olarak hâlâ devam ediyor."

Bu da Kreizler'i etkiledi. "Şurada," üzeri kupür ve belgelerle dolu küçük beyaz masayı işaret ederek, "Davayla ilgili toplamaya çalıştığım bütün bilgileri bulacaksınız. Onlara bakmanızı ve cesetler üzerinde çalışmanızı istiyorum. Acele etmeniz gerekiyor, bu yüzden ancak öğle ve akşamı kullanabilirsiniz. Gece on bir buçukta Delmonico'nun yerinde olacağım. Orada buluşalım, bilgilerimizi paylaşmak için size muhteşem bir akşam yemeği teklif ediyorum."

Marcus Isaacson'un hevesi merakına yenik düştü. "Teklifiniz bizim için önemli olduğu halde, bu resmi bir işse, akşam yemeği gerekli değil, Doktor."

Laszlo hafif bir gülümsemeye başını salladı, Marcus'un onu etkilemesine şaşırılmıştı. "O halde, on bir buçukta görüşüyoruz."

Isaacson kardeşler materyaller üzerinde çalışmaya başlamışlardı bile, Kreizler ile gidişimizi ancak fark ettiler. Üst

kata çıktık ve ben görüşme odasından paltomu alırken Kreizler hâlâ merak içinde görünüyordu.

Beni kapıya yürürken "Özel durumlarla ilgilendiklerine şüphe yok," dedi, "ama işlerini bildiklerini düşünüyorum. Göreceğiz. Oh, bu arada, Moore, bu gece için temiz bir takım elbisen var mı?"

Şapkamı ve eldivenlerimi giyerken, "Bu gece için mi?" diye sordum.

"Opera," dedi, "Roosevelt'in bizim araştırmamızda ve ofiste çalıştıracağı aday, saat yedide benim evimde olacak."

"Kim o?"

"Fikrim yok." Omuz silkti. "Kim olursa olsun, ortağın rolü büyüktür. Onu operaya götürebiliriz diye düşündüm, hem nasıl bir tepki verdiği de bakarız. Bu iyi bir karakter testidir. Metropolitan'daki locamı kullanacağız. Maurel, Rigoletto'yu söylüyor. Bizim amacımıza da uygun."

"Kesinlikle," dedim sevinerek, "amaçlarımızdan konuşuruz. Kamburun kızı rolündeki kim?"

Kreizler yüzünde hafif bir tiksinti ifadesiyle döndü, "Tanrım, Moore, çocuk kalan kısımlarını almak istiyorum. Şu bastırılmaz seksüel saplantı..."

"Sadece kamburun kızı rolünde kimin olduğunu sordum!"

"Tamam, tamam! Frances Saville, senin deyimimle bayan bacak!"

"Öyleyse," dedim, hızla arabaya ilerleyerek, "kesinlikle temiz bir takımım var."

"Herhalde sen Metropolitan'da Nellie Melba, Lillian Nordica ve bunun gibi yarı çekici dört yıldızlı sesleri tercih ederdin. Stevie Taggart'in dediği gibi, git kendini kovala."

Bana gerçekten kadife sesli güzel bir kadın söyle, ben de onun ağız var dili yok dinleyicisi olayım."

"Yedide sende olacağım."

Kaşlarını çatarak, "Çok güzel," dedi, "beklemek zor olacak. Cyrus! Bay Moore'u Washington Meydanı'na götür!"

Kısa dönüş yolculuğunda, bir cinayet dosyasını, opera ve Delmonico'da akşam yemeği eşliğinde açmanın tuhaf ve bu o kadar da keyifli olabileceğini düşündüm. Maalesef bu eğlence, bir açılış olmadı; çünkü eve vardığımda, telaş içindeki Sara Howard'i kapımın önünde buldum.

Bölüm 8

Sara selamıma karşılık vermedi. "Bu, Doktor Kreizler'in arabası değil mi?" diye sordu "ve onun adamı. Onları alabilir miyiz?"

"Nereye alabilir miyiz?" dedim. Büyükannem salon penceresinden merakla bizi

izliyordu. "Sara, neler oluyor?"

"Komiser Connor ve diğer adam, Casey, bu sabah Santorelli'nin ailesiyle konuşmaya gitti. Döndüklerinde hiçbir şey bulamadıklarını söylediler, ama Connor'ın gömleğinin kolunda kan lekesi vardı. Bir şeyler oldu, biliyorum ve ne olduğunu öğrenmek istiyorum." Bana bakmıyordu, belki de nasıl bir tepki vereceğimi biliyordu.

"Bir sekreter için biraz alışılmadık bir yöntem değil mi bu?" diye sordum. Sara yanıt vermedi, ama yüzünü acı bir hayal kırıklığı kapladı. Morali öyle bozdu ki arabanın kapısını açmakla yetindim. "Ne dersin, Cyrus?" dedim, "küçük bir iş için Bayan Howard ve beni almanda sakınca var mı?"

Cyrus omuz silkti. "Hayır, efendim. Gör-

timinde klinikte olmam koşuluyla, sorun yok."

"Olacaksın. Atla Sara ve Bay Cyrus Montrose'la tanış."

Bir an Sara'nın ifadesindeki sertlik, coşkuya dönüştü. Bu, onun için anormal bir değişim sayılmazdı. Arabaya binerken "Bazen, John," dedi, "senin hakkında bunca yıldır yanıltılmış olabilirim gibi geliyor." Cyrus'un elini sabırsızlıkla sıktı ve oturdu. Bacaklarımızın üzerine bir battaniye örttüm, Cyrus'u Mott Caddesi'ndeki bir adrese yönlendirdim. Araba hareket ettiğinde Sara heyecanla ellerini çırdı.

Aşağı Doğu Yaka'nın en kötü bölgelerinden birine girmeyi, böyle bir hevesle bekleyen pek kadın yoktur. Ancak

Sara'nın maceracı ruhu, mantıklı hareket etmekten hoşlanmıyordu. Hatta bu bölgede daha önce de bulunmuştu. Ba-

bası, aldığı eğitimi pekiştiresin ve gerçek yaşam tecrübesi edinsin diye Sara'yı kolejden sonra, (Howardların malikânelerinin bulunduğu) Rhinecliff ve Gramercy Park dışında

bir yere göndermek istemişti. Böylece Sara, kolalı beyaz bluzu, çirkin siyah eteği ve gülünç hasır şapkasını giyip

Onuncu Bölge'ye stajyer hastabakıcı olarak gitmişti. Orada geçirdiği aylar boyunca, Aşağı Doğu Yaka'da insanın başına neler gelebileceğini anlamıştı. Ama hiçbiri, o gün yaşayacaklarımızla kıyaslanamazdı.

Santorelliler, Canal Caddesi'ne birkaç blok ötedeki binalardan birinde yaşıyorlardı. Büyük apartmanların arka taraflarına kondurulan bu sefil yapıların inşası, 1894'te yasaklanmıştı ama kanundaki daha eski bir madde, o tarihten daha önce inşa edilenlerin yıkımını engelliyordu. Cadde üzerindeki binalar ne kadar karanlık ve tehlikeliyse, arka binaların da bu anlamda eksigi yok, fazlası vardı. Caddedeki apartmanların önünden daha önce de geçmiştik. Umumi tu-

valete dönmüş duvar diplerinde çöp yığınları vardı ve hepsi birbirinin aynı olan bir grup berduş, binalardan birinin önünde toplanmıştı. Kendi aralarında içip eğleniyorlardı ama arabayı ve Cyrus'u görür görmez durdular. Sara ve ben inerek kaldırıma çıktık.

"Fazla uzaklaşma, Cyrus," dedim heyecanımı gizlemeye çalışarak.

"Peki, efendim," dedi Cyrus bir eliyle kamçuları sıkı sıkı tutarak. Diğer elini paltosunun cebine sokup birkaç demir muşta çıkardı, "bunları alsanız iyi olur, Bay Moore."

Elimdeki silahı inceliyordum. "Hımm, bunların gerekli olacağını sanmıyorum." Numara yapmayı bıraktım. "Ayrıca nasıl kullanıldığını da bilmiyorum."

"Acele et, John," dedi Sara ve hemen apartmanların arasına girdik.

"Hey!" Serserilerden biri koluma yapışmıştı. "Senin aleti bir zenci kullanıyor, farkında mısın?"

Adamlardan yayılan pis koku neredeyse havada görülebilirdi. "Öyle mi?" dedim Sara'yı yanına çekerek.

"Maça ası kadar siyah!" dedi şaşkın görünen bir diğeri, üstüne basa basa.

"İlginç," diye yanıtladım Sara içeri girerken. Onu takip ediyordum ki ilk adam beni tekrar tuttu.

"Polis değilsin, değil mi?" diye sordu tehditkarca.

"Kesinlikle hayır, onlardan hoşlanmam."

Adam hiçbir şey söylemeden kafasını salladı. Artık gidebilirsin demekti bu. Arka kısımdaki binaya ulaşabilmek için öndeki apartmanın zifiri karanlık koridorundan geçmek gerekiyordu ki, her daim rahatsız edici bir deneyim olmuştur bu. Sara önden gidiyordu, pislik içindeki bu karanlık kordorda yolumuzu bulmaya çalışıyorduk ama nafiye. Sara bir

şeye takılıp tökezledi ve ayağının takıldığı o şey feryat etmeye başlayınca büsbütün dehşete kapıldım.

bir bebek,"

anladım, bir bebektir ve zavallı bebek altını pisletmiş olmalıydı.

adamlar geldi. Giriş kapısına baktığımda, silüetlerini gördüm. Bizi izleyip gülüyorlardı, onlardan bize hayır yoktu. Bunun üzerine koridordaki kapıları çalmaya başladım. Sonunda biri açıldı ve Sara'yı içeri ittim.

vardı ve ancak elli sent karşılığında bebeği eve kabul ederlerdi. Bebeğin, koridorun karşısında kalan bir çifte ait olduğunu söylediler. Şu anda evde değillermiş, aslında eve pek uğramazlarmış. Morfin alıp köşedeki batakhanede içki içermiş. Sara yaşlı çifte bir dolar daha verdi ve yaşlı adam, bebeği temizleyip ona bir şeyler yedireceklerine dair bizi temin etti. Bu küçük bakım ve karın tokluğunun bu bebeğin geleceğini garanti etmediğini elbette biliyorduk. Ama New York gibi, insana hepsi birbirinden berbat seçeneklerden fazlasını sunmayan bir şehirde, olağan bir durumdu bu. Sonunda arka kapıya ulaştık. Arka binaya giden patika, fiçılardan ve kovalardan geçilmiyordu. Kokuysa tarif edilecek gibi değildi. Sara, bana da aynı şeyi yapmamı söyleyerek ağzını ve burnunu mendille kapattı. Binanın zemin kat koridoruna vardık. Birinci katta, içlerinde binlerce insan yaşıyormuş gibi görünen dört daire vardı. Konuşulan bütün dilleri saymaya çalıştım ama sekizde bıraktım. Bir grup Alman merdivenlere yayılmış bira içiyordu. Biz üst kata çıkar-

"Aman Tanrım John," de

Hala hiç bir şey göremiyordum ama yaklaşınc

"Bir şeyler yapmalıyız," d

İçeride, çöp toplayıcılığı yapan yaşlı bir adam

ken isteksizce ayrılıp yol verdiler. Merdivenler, yarı karanlıkta bile görülebilen, neredeyse bir parmak kalınlığında yapış yapış bir şeyle kaplanmıştı, tarif etmek istemiyorum. Almanlar bundan rahatsızlık duymuyorlardı.

Santorelliler, ikinci katın en sonundaki dairede oturuyordu. Burası apartmandaki en karanlık yerdi. Kapıyı çalınca karşımıza ufak tefek, son derece zayıf, gözleri içine çökmüş, Sicilyalı aksarıyla konuşan bir kadın çıktı. Ben opera sayesinde İtalyanca'yı çok az anlıyordum, ama Sara hemşirelik günlerinden kalma İtalyanca'sı sayesinde kadınla oldukça rahat anlaştı. Bayan Santorelli Sara'yı gördüğünde rahatsız olmadı, sanki onu bekliyor gibiydi, ama karşısına ben çıktığımda kaygılandı ve polis ya da muhabir olup olmadığını öğrenmeye çalıştı. Sara hızlı düşünmeliydi. Onun asistanı olduğumu söyledim. Bayan Santorelli'nin kafası karışmış gibiydi ama bizi içeri aldı.

"Sara," dedim içeri girerken, "bu kadını tanıyor musun?"

"Hayır, ama o beni tanıyormuş gibi. Tuhaf."

İki odalı dairede gerçek bir pencere yoktu, yalnızca duvarlarda ufak delikler vardı ve bu da yeni daire düzenlemelerine uysun diye havalandırma olarak düşünülmüştü. Santorelliler diğer odayı bir başka Sicilyalı aileye kiralamışları. Bu da elemek oluyordu ki altısı birden, yani anne, baba ve Georgio'nun dört kardeşi aynı odada kalıyorlardı. Çıplak ve kurumla kaplı duvarda asılı hiçbir şey yoktu ve köşelerde iki büyük kova duruyordu. Aile, bu tür binalarda kullanılması yasaklanan ucuz bir gaz sobasıyla ısınyordu.

Köşedeki lekeli döşeğin üzerinde, battaniyelerle sarmalanmış yaşlı biri yatıyordu. Bayan Santorelli'nin muazzam kederinin nedeni olan kocasıydı bu. Adamın yüzü çürük içinde, kesik ve şişti. Alnından ter damlıyordu. Döşeğin ya-

nında kanlı bir bez parçasıyla birkaç yüz dolar tutarında bir deste para vardı. Bayan Santorelli parayı Sara'ya gösterdi ve sonra kocasını işaret etti, yanaklarından yaşlar süzülüyordu.

Sonradan anladık ki Bayan Santorelli, Saranın hemşire olduğuna inanmıştı. Dört çocuğunu henüz bir saat önce birini bulmaları için yollamıştı. Sara hızla düşünüp adamı muayene etmeye başladı. Kolunda bir çatlak vardı ve gövdesi çürük içindeydi. Sara bana dönüp "John," dedi, "Cyrus'u bandaj, dezenfektan ve morfin almaya gönder, Koldaki çatlağı sarmamız için düzgün bir tahta parçası da bulsun."

ridoru geçip caddeye çıktım. Cyrus'a alması gerekenleri

Bir adımla evin dışındaydım, Almanları, patikay

söyledim ve dönerken apartmanın önündeki a

biri beni durdurdu.

"Bir dakika," dedi, "tüm bunlar ne için?"

"Bay Santorelli," diye yanıtladım, "ağır yaralı."

Adam yere tükürdü. "Lanet olasıca polisler. O köpeklerden nefret ediyorum, onlara günlerini göstereceğim!"

Bu tekrar eden sahne, gitmeme izin verdiklerinin bir işaretiydi. Üst katta, Sara sıcak suyla Santorelli'nin yaralarını temizliyordu. Karısıysa gözyaşları içinde konuşmaya devam ediyordu.

Sara birkaç dakika dinledikten sonra bana döndü. "Altı adam var, John," dedi.

"Altı mı? İki dediğini sanmıştım."

"Buraya gel ve bana yardım et, yoksa kadın şüphelenecek," diyerek yatağı gösterdi Sara.

Oturdum, hangisinin daha kötü koktuğunu ayırmak güçlü; yatak mı, Santorelli mi? Ama Sara bundan hiç rahatsızlık duymuyormuş gibiydi. "Connor ve Casey buradaymış." de-

di, "yanlarında iki adam ve iki rahiple," Sıcak kompresi kaldırıırken, "rahiple mi?" dedim, "ne ilgisi-"

"Birinin Katolik olduğu belliymiş, diğerini bilmiyorum. Rahiplerde para varmış. Santorelliler'e paranın bir kısmını Giorgio'nun cenazesini kaldırmaları için, kalan kısmını da susmaları için vermişler. Giorgio'nun cesedinin mezardan çıkarılmasına izin vermemeleri de söylenmiş, bunu yapmak isteyen polis bile olsa. Ve bu konu hakkında kimseyle, özellikle de gazetecilerle konuşmamaları tembih edilmiş."

"*Rahipler* mi?" diye tekrar sordum, Santorelli'nin vücudundaki sopa izlerini temizlerken. "Neye benziyorlarmış?"

Sara kadına sordu ve yanıtı tercüme etti. "Katolik olanı kısa boyluymuş ve beyaz geniş favorileri varmış. Diğeri de zayıf, gözlüklüymüş."

Merak ediyordum "İki rahibin böyle bir olayla ne ilgisi olabilir ki? Ve neden polisi bu olayın dışında tutmaya çalışıyorlar? Connor ve Casey bunları söylemek için mi gelmiş?"

"Öyle görünüyor."

"Karıştıkları şey her ne ise, Theodore bunu duyduğuna sevinecek. Bahse girerim Dedektifler Birliği'nde iki kişilik açık vardır. Bu arada, diğer iki adam kimmiş?"

Sara Bayan Santorelli'ye soruyu yöneltti, ama kadının yanıtını anlayamadı. Tekrar sordu, ama Santorelli aynı yanıtı verdi.

"Bu aksanı anlayamıyorum," dedi. "Önce iki adamın polis olmadığını söyledi, sonra onlar polislerdi, dedi. Bilmiyorum ..."

Sara durdu ve o anda kapı gürültüyle çalındı. Bayan Santorelli bu gürültüden korkmuştu, bense kapıyı açıp açmakta tereddüt ettim, ama Sara. "Hadi, John, aptal olma, kapıdaki muhtemelen Cyrus'tur," dedi.

Kapıyı açtım, karşımda caddedeki o berduşlardan biri duruyordu. Elinde bir paket vardı. "İlaçlarımız," dedi, sırtıyordu, "Bu binaya zencileri sokmuyoruz."

Paketi alırken "Ah, anlıyorum. Teşekkür ederim," dedim.

Malzemeyi Sara'ya verip tekrar yatağa oturdum. Santorelli'nin bilinci yarı açıldı. Sara, koluna bir morfin iğnesi yaptı. Kırık çok kötü değil, dedi ama kolu hareket ettirdiğinde mide bulandırıcı bir çıtırtı duyuldu. Santorelli yorgunluğun ve morfinin etkisiyle hiçbir şey hissetmemiş gibi görünüyordu, oysa karısı inleyerek dua ediyordu. Ben diğer yaraları dezenfektanla silmeye başladım ve Sara da kadınla konuşmayı sürdürdü.

"Anlaşılan," dedi Sara, "Santorelli bu duruma fena içerlemiş. Parayı rahiplerin suratına fırlatmış ve polislerden katili bulmalarını isteyeceğini söylemiş. O anda rahipler dışarı çıkmış ve-"

"Evet," dedim, "ve," İrlandalı polislerin İngilizce konuşmayan topluluklara karşı yardımseverlikten ne kadar uzak olduklarının bilincindeydim. Bunun en güzel örneği de şu anda yanımda yatıyordu.

Sara kafasını salladı. "Çok tuhaf," diyerek iç geçirdi ve kötü haldeki yaraları gazlı bezle kapatmaya başladı. "Santorelli neredeyse kendini öldürtüyormuş, oysa Georgio'yu görmeyeli dört yıl olmuş. Çocuk sokaklarda yaşıyormuş."

Sara'nın kocasına gösterdiği ilgi sayesinde Bayan Santorelli'nin bize duyduğu güven artmıştı ve oğlu Georgio'nun hikayesini anlatmaya başladı. Onu susturmak zor olacaktı.

Georgio utangaç bir çocuktü, ama Hester Caddesi'ndeki yatılı okula kayıt yaptıracak ve yüksek notlar alacak kadar da zeki ve kararlıydı. Yedi yaşında okula başladı, ama okuldaki bazı çocuklarla sorun yaşıyordu. Büyükler, cinsel

bir takım isteklerini yerine getirmesi için Georgio'yu zorluyordu. Bayan Santorelli bu isteklerin ne olduğu hakkında açıklama yapmamıştı. Sara daha açık konuşması için Bayan Santorelli'yi zorladı, çünkü bu davranışların bilinmesinin önemli olduğunu belirtti ve sonunda anladık ki Georgio'ya yapılanlar, anal ve oral oğlancılıktı. Öğretmen bu davranışları fark edip aileye haber vermişti. Latin erkekleri bağışlayıcı olurdu, ama Georgio'nun babası aklını yitirmiş gibiydi ve oğlunu düzenli aralıklarla dövmeğe başladı. Bayan Santorelli, kocasının Georgio'yu ayak bileklerinden ön kapıya nasıl bağladığını gösterdi ve sonra da kalın bir kemerle kamçılmasını. Kemer, acımasız bir aletti ve babanın ellerinde bile izi kalıyordu. Georgio bazen okula gitmiyordu, çünkü hiç oturamıyordu.

İşin tuhaf yanı, tüm bunlara rağmen, Georgio itaatkâr olacağına, her kamçılanmadan sonra daha da istekleniyordu. Bu tür cezalarla geöen birkaç aydan sonra, Georgio ailesinden ayrı yaşamaya başladı ve okulu bıraktı. Günün birinde ailesi onu Washington Meydanı'nın batısındaki bir caddede kadın kılığında müşteri araken gördü. Santorelli oğluna, eğer eve dönerse onu öldüreceğini söyledi. Georgio babasına bağırarak hakaret etti ve babası tam saldırıcağken, muhtemelen Georgio'nun pezevenđi olan bir adam ortaya çıktı. Santorelli ailesine Georgio'dan uzak durmalarını tavsiye etti. Bu, oğullarını son görüşleriydi, daha sonra onun morgdaki cesedini teyide gitmişlerdi.

Bu hikaye, kafamda bir sürü soru yarattı ve Sara'nın da benim gibi hissettiğini biliyordum. Ama onlara asla sormazdık. Santorelli'yi yeniden o eski ve kirli battaniyelerle sarmalarken kapıda bir gürültü koptu. Yine şu dışarıdaki serserilerden biridir diye düşünerek kapıyı açtım. Bir anda

iriyarı, bıyıklı, takım elbiseli ve şapkalı iki haydutla yüz yüze geldim. Görünüşleri Bayan Santorelliyi korkutmuştu.

"Siz de kimsiniz?" dedi haydutlardan biri.

Sara kalkıp cesurca, hemşire olduğunu söyledi. Ama benim de asistanı olduğumu söylemesi, İngilizce bilmeyen çaresiz, Bayan Santorelli'de yarattığı saygıyı bu adamlarda yaratmadı.

"Asistan mı?" dedi haydut üzerime doğru yürürken. Sara ve ben dikkatle kapıya doğru yanaştık. "Burada hemşire ve asistana gerek yok!"

"Pekala, düşüncenize saygı duyuyorum," dedim gülümseyerek ve Sara'yı tuttuğum gibi merdivenleri uçarcasına inmeye başladık. Sara'nın bu kadar atletik olmasına minnettardım, etekle bile bizi takip edenlerden hızlı koşuyordu. Bu bir işe yaramadı çünkü ön binanın koridoruna vardığımızda, eli sopalı serserilerin bizi girişte beklediklerini gördük. Ellerindeki sopaları avuçlarına vurarak bize yaklaşmaya başladılar.

"John," dedi Sara, "bizi tuzağa mı düşürdüler?" Sesi o kadar sakindi ki, sinirim bozuldu.

"Elbette bizi tuzağa düşürdüler be kadın!" Güçlükle nefes alıyordum. "Sen ve senin dedektifçilik oyunların yüzünden, ölümüne dayak yiyeceğiz! Cyrus!"

Kapıdaki adamlar üstümüze gelirken yumruklarımı sıkıp böğürdüm, "Cyrus!" Umutsuzluğa kapıldım, kollarım iki yanıma düştü. "Hangi cehennemde bu adam?"

Sara çantasını sıkı sıkı tutuyor ve ağzını bile açmıyordu. İki haydut da koridorun arka girişinde belirince, "Merak etme, John," dedi Sara güvenle, "sana bir şey olmasına izin veremeyeceğim." Bu cümleyle birlikte çantasından 45 kalibrelik, dört buçuk inç namlulu ve gümüş saplı askeri model bir kolt tabanca çıkardı. Sara ateşli silah meraklısı denebilecek biriydi.

"Aman Tanrım," eledim. Artık daha büyük bir tehlikedeydik. "Sara, böyle karanlık bir koridorda ateş edemezsin, neyi vuracağını göremezsin..."

Etrafına bakmıyordu, ilk kez haklı olduğumu fark etmiş ve ilk kez paniğe kapılmıştı, "Daha iyi bir fikrin var mı?"

"Aslında..."

Ama çok geçti. Girişteki güruh haykırarak bize yaklaşıyordu. Sara'yı yakalayıp arkama aldım, o karmaşada beni vurmamasını umut ediyordum.

Hiçbir şey olmadığında yaşadığım şoku tahmin edebilirsiniz. Eli sopalı berduşlarla çarpıştık, ama sadece onlar yanımızdan geçerken. Hala bağıyorlardı ve arka girişteki iki haydutun üzerine çullandılar. Mücadelenin uzun sürdüğü söylenemezdi. Birkaç bağırta, hırıltı, biraz güreş, sonradan yerini derin soluk alıp verişlere ve iniltilere bıraktı. Sara'yla ben caddeye çıkıp arabaya atladık. "Cyrus!" dedim. "Neredeyse öldürülecektik, farkında mısın?"

"Pek öyle görünmüyordu, Bay Moore," dedi Cyrus, sakince, "adamlar içeri girdiklerinde başka şeyler söylüyorlardı."

"Ne diyorlardı, lütfen söyler misin?" Sakin tavrı beni daha tatmin etmemişti.

Cyrus yanıt vermeden, iki haydutun vücudu apartmanın kapısından uçup karlı asfalta çakıldı. Şapkaları da peşlerinden geldi. Adamlar kendilerinde değildi ve Bay Santorelli bile onlara nazaran daha iyi görünüyordu. Eli sopalı dostlarımız zafer sevinciyle dışarı çıktılar, bazıları sağlam yumruklar yemişti. Benimle ilk konuşan bize baktı, zorla nefes alırken burnundan dışarı soğuk bulutlar üflüyordu.

"Zencilerden nefret ediyor olabilirim," dedi sırtarak, "ama polislerden daha çok nefret ediyorum!"

"Bunu," diye mırıldandı Cyrus, "söylemişlerdi."

Yerdeki haydutlara baktım. "Polisler mi?" diye sordum adama.

"Eski polisler," dedi bana yaklaşarak. "Bu mahallede devriye gezerlerdi. Büyük nefret kazanmışlar ki bu hale geldiler" Arkamda yatan baygın vücutlara baktım. "Takdir edersiniz ki," diye uyararak ağzını işaret etti. "Biraz susadık" Cebimden bozukluk çıkarıp ona fırlattım. Yakalamaya çalıştı ama başaramadı. Onun yerine arkadaşları, paraları toplamak için yere üşüştiler. Sonra da boğuşmaya başladılar. Sara ve ben arabaya bindik ve birkaç dakika içinde Broadway'in yolunu tuttuk.

Sara neşe içindeydi. Artık güvendeydik ve arabanın içinde yerinde duramıyor, yol boyunca yaşadığımız her tehlikeli dakikayı tekrar tekrar anıyordu. Gülümseyip başımı salladım, hala kendini iyi hissediyor olmasından memnundum, ama aklım başka bir şeye takılmıştı. Bayan Santorelli'nin anlattıklarını düşünüyor ve Kreizler'in yapacağı gibi çözülemeye çalışıyordum. Genç Georgio'nun hikayesinde, su kulesinde bulunan çocuklarınki gibi önemli bir ayrıntı vardı. Tam olarak anlayamasam da, o noktayı yakalamıştım. Davranışları.

Kreizler, ailesine yaka silktiren iki sorunlu çocuğu tarif etmişti ve bana da az önce aynı şeyden bahsedildi. Üçü de Kreizler'in varsayımına göre aynı adamın ellerinde can vermişlerdi Karakterlerindeki bu benzerlik onların ölümünde bir etken mi yoksa sadece bir tesadüf müydü? İkincisi olabilirdi. Ama Kreizler'in de böyle düşündüğünü bilmiyordum...

Bu düşünceler içinde kaybolmuştum ve Sara'nın bana oldukça hoş bir soru sorduğunu duymadım bile. Sorusunu tekrarladığında bulunduğum durumun saçmalığını fark ettim. O gün büyük bir bela atlatmıştık ve Sara'yı hayal kırıklığına uğratamazdım.

Bölüm 9

Kreizler'in On Yedinci Doğu Caddesi'ndeki 283 numaralı evine birkaç dakika erken geldim. Beyaz kravatım, pelerinim ve Sara'yla tam da emin olmayarak paylaştığım bir komplom vardı. İyi ya da kötü, bu oyun sonuna kadar gidecekti. Kar, Laszlo'nun evinin karşısındaki Stuyvesant Parkan demir çitleri ve çıplak fundalıklarına huzur veren, güzel bir örtü gibi serilmişti. Küçük ön bahçenin kendisi gibi küçük kapısını açıp içeri girdim ve pirinç kaplama zili kibarca çaldım. Üst kattaki salonun Fransız usulü pencereleri hafif aralıktı ve Cyrus'un piyanoda *Rigoletto*'dan "Pari siamo"yu çaldığını duyabiliyordum. Kreizler kulaklarını geceye hazırlıyordu.

Kapı açıldı ve Laszlo'nun. üniformalı, kıpır kıpır hizmetkârı Mary Palmer'la yüz yüze geldim. Mary de Kreizler'in tedavi ettiği hastalarından biriydi ve onun hikayesini bilmek, eve gelen misafiri biraz tedirgin ederdi. Mavi gözlü ve büyüleyici güzellikteki Mary'nin ailesi, onun doğuştan geri zekâlı olduğunu düşünüyordu, çünkü Mary'nin konuşması hiç anlaşılır değildi. Sözcükleri ve heceleri düzenlemiyordu,

bu yüzden de okuma yazma öğrenememişti. Ailesi, Brooklyn'de saygıdeğer bir öğretmen tuttu ve öğretmen, Mary'ye bir evi nasıl idare etmesi gerektiğini öğretti. Onunla yerli yerince ilgileniyormuş gibi görünüyordu. Ama 1884 yılında, Mary on yedi yaşındayken, ailenin geri kalanının evde olmadığı bir gün, babasını yatağına zincirledi ve evi ateşe verdi. Baba korkunç bir şekilde can verdi ve geçerli neden bulunamadığı için Mary ele Blackwells Adasındaki akıl hastanesine gönderildi.

Kreizler, Mary'yi orada keşfetti. Mary'de erken bunama belirtilerinin birçoğu görülmüyordu ve Kreizler'e göre onda, ileri akıl hastalığı vardı. (Bu tanım, şimdi yerini Dr. Eugene Bleuler'in 'şizofreni'sine bıraktı. Anladığım kadarıyla bu sözcük, gerçekliği tanımayı ve gerçek dünyayla iletişim halinde olmayı engelleyen patolojik bir yetersizlik anlamına geliyordu.) Kreizler kızla iletişim kurmaya çalıştı ve kızın dil ve yazı yitimi sorunu olduğunu fark etti. Duyduğu sözcükleri anlıyor ve zihninde düzgün cümleler kurabiliyordu, ama beyninde konuşmayı ve yazmayı kontrol eden kısım ciddi bir hasar görmüştü. Mary, benzer durumdaki birçok şanssız insan gibi, içinde bulunduğu durumun bilincindeydi, ancak bunu ifade etme yeteneğinden yoksundu. Kreizler, Mary'ye yanıtı 'evet' veya 'hayır' olan sorular sorarak onunla anlaşmaya çalışıyordu ve ona algılayabildiği ölçüde yazmayı öğretiyordu. Bu çalışmanın üzerinden haftalar geçmişti ki Mary'nin şok edici hikayesi ortaya çıktı. Öz babası ona yıllarca cinsel tacizde bulunmuştu, ama Mary anlatabilme yetisine sahip olmadığı için bu gerçeği kimse bilmiyordu.

Kreizler, davanın yargıtayca tekrar incelenmesini istedi ve sonunda Mary serbest bırakıldı. Daha sonra Mary, ideal

bir yardımcı olabileceğini ilettili Laszlo'ya. Kızın bağımsız bir yaşam sürebilmesi için tek şansı buydu ve Laszlo onu işe aldı. Şimdi Laszlo'nun evini yalnızca çekip çevirmekle kalmıyor, koruyordu da. Mary'nin varlığının yarattığı etki, Cyrus Montrose ve Stevie Taggart'ınki ile birleşince, bu evi ne zaman ziyaret etsem ruh halim değişiyordu. Çağdaş ve klasik sanat eserlerinden oluşan bir koleksiyon, muhteşem Fransız mobilyaları ve Cyrus'un o koca piyanoyla aralıksız çaldığı güzel müzik bile, bu evde hırsızlar ve katillerle çevrelenmiş olduğum gerçeğinden sıyrılmama yetmiyordu. İşledikleri tüm suçların yeterli açıklamaları vardı, ancak hiçbiri, bir daha kuşkulu bir eylemde bulunmayacağını garantisini de vermiyordu.

"Merhaba, Mary," dedim pelerinimi verirken. Tek dizini hafifçe kırıp selam vererek karşılık verdi. "Erken geldim. Doktor Kreizler hazır mı?"

"Hayır, efendim," dedi güçlkle.. Ağzından çıkan her doğru sözcükten sonra yüzünde rahatlama ve hüsrana karışımı bir ifade oluşurdu. Başarının yarattığı rahatlama ve tamamını getirememenin yarattığı hüsrana. İçinde mavi keten örtülerin bulunduğu bir dolabı açıp pelerinimi astı.

"O halde kendime bir içki alıp Cyrus'un olağanüstü şarkılarını dinleyeyim." dedim.

Kıyafetlerimin içinde biraz rahatsız hissederek basamakları ikişer ikişer çıktım ve salona girdim. Cyrus beni başıyla selamlayıp şarkısına devam etti. Şöminenin üzerindeki mermerden gümüş sigara tablasını alırken tedirgindim.

Virginia ve Rusya tütünlerinin lezzetli bir harmanı olan sigaralardan birini çıkarıp yaktım.

Kreizler, üzerinde beyaz papyon ve kusursuz bir frakla merdivenlerden indi. "Roosevelt'in adamından ses yok mu?"

dedi, Mary elinde gümüş bir tepsiyle belirirken. Tepside Sevruga havyarı, birkaç ince dilim kızarmış ekmek, bir şişe buz gibi votka ve birkaç soğutulmuş bardak vardı. Kreizler'in St. Petersburg gezisinde edindiği hayranlık uyandıran bir alışkanlıktı bu.

'Yok," dedim, sigaramı söndürüp hevesle tepsiye yönelirken.

Saatine bakarak, "Pekala, bu işin içindeki herkesin dakik olmasını isteyeceğim," dedi "ve eğer o adam olmazsa..."

O anda kapı çalındı; girişteki sesler üst kat

du Kreizler kafasını salladı. "En azından bu iyi bir işaret.

Cyrus, daha neşeli bir şeyler çal, mesela *Di provenza il mar*."

Cyrus talimata uyarak yumuşak bir *Verdi* ezgisine başladı. Ağzımdaki lokmayı tedirginlikle yuttum ve Mary içeri girdi. Yüzünde belirsiz bir ifade vardı, biraz heyecanlıydı, konuşumumuzun geldiğini bildirecekti, ama başaramadı. Aceleyle kapıya doğru gitti, hafif bir diz kırmayla selam verdi.

Biri karanlık merdivenlerden çıkıp salona girdi. Sara'ydı bu.

"İyi akşamlar Doktor Kreizler," dedi. Zümrüt yeşili ve tavus mavisi gece elbisesinin katları, yürüdükçe fısıltıya benzer sesler çıkarıyordu.

Kreizler şaşırmişti. Gözlerinde memnun bir bakış vardı.

"Bayan Howard," dedi. "Ne hoş bir sürpriz. Ortağımızı gelirdiniz mi?" Uzun bir sessizlik oldu. Kreizler önce Sara'ya baktı, sonra bana ve tekrar Sara'ya döndü. Kafasını sallarken yüzündeki ifade hâlâ değişmemişti. "Ah. Ortağımız sizsiniz, doğru mu?"

Bir an Sara kendinden emin değilmiş gibi göründü. "Başkanın başının etini yediğimi düşünmenizi istemem. Biz bunu baştan sona konuştuk."

Kararsız olmama rağmen atılıp, "Ben de oradaydım," dedim. "Ve bu öğlen yaşadıklarımızı duyunca, Sara'nın bu iş için doğru insan olduğundan kuşku duymayacaksın, Kreizler."

"Bu işimizi kolaylaştıracak, Doktor," diye ekledi Sara. "Yaptıklarım Mulberry Caddesinden kimsenin dikkatini çekmeyecek ve benim yokluğum en ufak bir merak uandırmayacak. Emniyet müdürlüğünde bunları söyleyebilecek fazla insan yok. Kriminoloji bilgim var, ayrıca bugün gördüğümüz gibi, sizden ya da John'dan daha fazla mekân ve insan tanıyorum."

"Anlaşılan bugün büyük bir olay kaçırdım," dedi Kreizler muğlak bir ses tonuyla.

Laszlo'nun yüzündeki soğukkanlı ifade nedeniyle biraz tereddüt eden Sara, "Sonuç olarak," dedi "olay anında..." sol eline taktığı geniş eldivenin içinden Derringer marka küçük bir *kolt* tabanca çıkarıp şömineye doğrulttu, "John'dan daha iyi bir nişancı olduğumu göreceksiniz."

Geriye birkaç adım atarak silahtan uzaklaştım. Kreizler kıkırdadı. Sara kendisine güldüğünü sanarak biraz gerildi.

"Sizi temin ederim ki gayet ciddiym, Doktor. Babam keskin nişancıydı. Annem hastaydı, kardeşim de yok. Bu yüzden av ve trap atıcılığında babamın partneri bendim." Bunların hepsi doğrudu. Stephen Hamilton Howard, Rhinebeck yakınlarındaki malikânesinde, toprak ağası olarak yaşamıştı ve tek çocuğunu at binme, atış, kumar, içki gibi konularda eğitmişti. Yani Sara tüm bu alanlarda çok iyiydi. "Çoğu insan, Derringer'in zayıf bir silah olduğunu düşünür, ama bu tabanca kırk bir kalibre ve piyano çalan adamınızı arkasındaki pencereye çivileyebilir," dedi küçük, oymalı tabancasını göstererek.

Kreizler, dönüp Cyrus'un tepkisine baktı, ama o ara veremedi, "Di provenzci il mar" i çalıyordu. Laszlo bunu not

"Bu tip silahları tercih ettiğimden değil," diye ta

sözünü ve silahı tekrar eldiveninin içine soktu, "ama ne de olsa..." Derin bir nefes aldı, elbisesinin altındaki solgun çıplak göğsü kabardı. "Operaya gidiyoruz." Boynundaki zümrüt gerdanlığa dokundu ve ilk kez gülümsedi. Şarap gibi bir kadın,, diye düşündüm ve votkamdan büyük bir yudum daha aldım.

Sara ve Kreizler'in gözleri keşiştiğinde uzun bir

daha oldu.. Sonra Laszlo gözlerini kaçırarak her zamanki çılgın haline döndü. "Şimdi buradayız," dedi, bir parça havyar ve bir kadeh votka alıp Saraya uzatarak "ve acele etmezsek, Questa o quella'yi kaçıracağız. Cyrus, Stevie'nin arabayı hazırlayıp hazırlamadığına bakar mısınız?" Cyrus yerinden kalkıp merdivenlere doğru ilerlerken Kreizler onu durdurdu, "Cyrus, bu Bayan Howard."

"Biliyorum, Doktor," dedi, "biz tanıştık."

Kreizler, "Ah, o halde bizimle çalışacağını duymak seni şaşırtmamış olmalı," dedi.

Cyrus, Sara'yı başıyla selamladı "Hayır, efendim."

Sara gülümserken, Cyrus merdivenlerden indi.

"Evet, Cyrus da dahildi, değil mi," dedi Kreizler. "İtiraf etmeliyim ki gücendim. Yola çıktığımızda bu gizemli keşfin her ayrıntısını bana anlatmalısınız. Nereye gittiniz?"

Havyarımdan son bir lokma daha alıp, "Santorellilere," diye yanıtladım. "Ve elimizde çok yararlı bilgiler var."

"Santo..." Kreizler çok etkilenmiş ve aniden ciddileşmişti. "Ama... Nerede? Nasıl? Bana her şeyi, her şeyi anlatmalısınız. Aradığımız yanıt ayrıntılarda gizli olmalı!"

Sara ve Laszlo merdivenlerden inerken, sanki bu gelişmeyi zaten bekliyorlarmış gibi sohbet ediyorlardı. Kreizler'in Sara'ya nasıl tepki vereceğini bilmediğimden çok gerilmiştim ve şimdi artık rahat bir nefes alma zamanıydı. Bir sigara daha yakacaktım ki Mary Palmer'la karşı karşıya geldik. Yemek odasının kapısından geçerken aniden karşıma çıktı. İri gözleri endişeyle Sara'ya kilitlenmişti ve sanki titriyordu.

"Olaylar biraz beklenmedik şekilde ilerleyecek gibi görünüyor, Mary. Özellikle de yakın gelecekte," diye fısıldadım onu rahatlatmaya çalışarak. Beni duymamış gibi görünüyordu. Anlaşılmaz birtakım sesler çıkarıp uzaklaştı.

Dışarıda kar devam ediyordu. Kreizler'in iki arabasından büyüğü, siyah oymalı, bordo olanı bizi bekliyordu. Stevie Taggart, Frederick'in ve başka bir atın koşumlarını takmıştı. Sara başlığını örtüp ön bahçeden çıktı ve Cyrus'un yardımıyla arabaya bindi. Kreizler beni ön kapıda alıkoydu* "Sıra dışı bir kadın, Moore," diye fısıldadı.

"Onunla zıtlasma yeter," diye mırıldandım onaylayarak, "siniri piyano telleri kadar gergindir."

"Evet, belli oluyor," dedi, "bahsettiği babası... Ölmüş mü?"

"Av kazasında. Üç yıl önce. Çok yakınlarmış, Sara daha sonra sanatoryumda epey vakit geçirmiş." Tüm bunları anlatmalı mıydım, bilmiyorum; ama bizim durumumuzda, bunlar bilinmesi gereken şeylerdi. "Kimileri bunun intihar olduğunu söylüyor, ama Sara buna şiddetle karşı çıkıyor. Belki de bu, senin uzak durman gereken bir konudur."

Kreizler dinlerken Sara'yı izliyordu, kafasını salladı ve eldivenlerini giydi. "Bizim toplumumuzda bu mizaçtaki kadınlar mutlu olmak için doğmuş sayılmazlar. Ama yetenekleri de ortada," dedi arabaya doğru yürürken.

Arabaya bindik ve Sara, Bayan Santorelli'yle görüşmemizin ayrıntılarını anlatmaya başladı. Gramercy Park'ın güneyini Irki karla kaplı yollardan Broadway'e doğru ilerlerken, Sara'yı dinleyen Kreizler in ağzını bıçak açmıyordu ve heyecanını ele veren tek hareketi, parmaklarının kıpırtısıydı. Tren istasyonunun bulunduğu ve insan kalabalığının kargaşaya dönüştüğü Herald Meydanı na vardığımızda, Kreizler daha fazla ayrıntı duyabilmek için biraz dinlenmemize izin verdi. Eski polisler ve onlara eşlik eden iki rahibin hikayesi Laszlo'nun kafasını kurcalıyordu, ama onu daha çok (tahmin ettiğim gibi) genç Georgio'nun cinsel eğilimleri ve karakteri ilgilendiriyordu. "İlk hedeflerimizden biri, bir sonraki kurbanı belirlemek olmalı," dedi Kreizler ve Metropolitan Opera House'u aydınlatan küre biçimindeki lambaların altında durduk. Kreizler, Sara ve bana, bu çocuğun bizde nasıl bir his yarattığını sordu. Biraz düşünmemiz gerekiyordu, her ikimiz de sessiz kaldık ve Stevie arabayı sürmeye devam etti.

New Yorklu Eski Muhafızlar'a göre Metropolitan Opera, 'şehir merkezinin dışındaki sarı bira fabrikası'ydı. Bu söz, binanın Erken Rönesans Dönemi mimarisinin özelliklerini taşıması ve inşasında kullanılan tuğlaların rengi nedeniyle söylenmişti ama bu yorumun ardındaki tavır, Metropolitan'in sonradan oluşturulan tarihinde ortaya çıkmıştı. 1883'te açılan Metropolitan, Broadway'i, Yedinci Meydan'ı, Otuz Dokuzuncu ve Kırkını Caddeleri içine alıyordu ve yapım masraflarını, aralarında Morgan, Gould, Whitney, Vanderbilt gibi isimlerin bulunduğu, New York'un en ünlü yetmiş beş (sonradan olma) zengini üstlenmişti. Köklü Knickerbocker sülalesi ise, bu sonradan görme zenginlerin hiçbirini On Dördüncü Cadde'deki Müzik Akademisinde

loca sahibi edecek kadar benimsemedi. Metropolitan kurucuları da kendilerine üstü kapalı, ama gayet belli olarak biçilen bu değere karşılık, opera salonundaki loca bölümünü bir ya da iki değil, üç kat olarak düzenlediler ve böylece Knickerbocker sülalesiyle Metropolitan kurucuları arasında, en az şehrin merkezinde gerçekleşen olaylar kadar tehlikeli olan bir sosyal savaş başladı. Tüm bu dedikodulara rağmen Metropolitan'ın iki organizatörü Henry Abbey ve Maurice Grau, dünyanın en iyi opera dehalarını buraya getirdi ve 1896'da bir akşam 'sarı bira fabrikası'nda dünyadaki hiçbir şirketin alt edemeyeceği bir müzikal deneyim gerçekleşti.

Avrupa'daki kopyalarının gösterişine sahip olmayan ana girişe vardığımızda, Kreizler'in zenci bir eşlikçisi olduğunu görüp yüzünü ekşiten sözde geniş fikirli gürhunun bakışlarını üstümüzde toplamıştık. Halbuki birçoğu, Cyrus'u daha önceden görmüş ve onun varlığına, bıkkın bir aşinalıkla katlanmışlardı. Oditoryuma en son girenlerin arasındaydık. Dar ve köşeli ana merdiveni hızla tırmanıp locaya çıktık. Kreizler'in locası 'Pırlanta Nal'ın (localara böyle deniyordu) ikinci katında, sol taraftaydı. Kırmızı kadife salonu hızla geçip koltuklarımıza oturduk. Biz oturur oturmaz ışıklar kararmaya başladı. Katlanabilir gözlüklerimi çıkarıp ışıklar tümüyle kararmadan civar localarda tanıdık yüzler aradım. Gözüme Theodore ve Belediye Başkanı Strong ilişti. Roosevelt'in locasında derin bir tartışma içinde oldukları anlaşılıyordu. Sonra nalın kör noktasına, 35 numaralı locaya baktım. Çirkin burnuyla, ekonominin koca ahtapotu J. Pierpont Morgan, gölgeler içinde oturuyordu. Etrafında birçok kadın vardı, kim olduklarını anlamaya çalışırken ışıklar karardı.

Verdi'nin kendisi için unutulmayan parçalar yazdığı, Gaskonyalı muhteşem opera sanatçısı ve aktör Victor Marel o gece ender rastlanan bir performans sergiliyordu, ama biz -muhtemelen Cyrus hariç- Kreizler'in locasında başka konularla öylesine meşguldük ki, gösterinin tamamını seyredemeyecektik. Birinci perde bitiminde konu aniden müzikten Santorelli davasına döndü. Sara, Georgio'nun babasından yediği dayakların onu cinsel sapkınlığa iyice yöneltmiş olma ihtimalini düşünüyordu. Kreizlerde aynı şekilde bu ironik duruma takılmıştı ve eğer Bay Santorelli oğlulla konuşmayı deneyip bu sapkın davranışın köküne inme çalışsaydı belki de her şeyi değiştirebilirdi diye düşünüyordu. Ama işin içine şiddet girince bu, baba oğul arasındaki bir savaşa dönüşmüştü ve Georgio da babasının karşı olduğu hareketleri yaparak mücadelesini sürdürmüştü. Sara ve ben ikinci sahne boyunca bu bağlam üzerinde düşündük, ancak ikinci perde bitiminde anladık ki bir çocuk, bilerinin kendisini en kötü şekillerde kullanmasına izin vererek yaşıyorsa, kendini haklı çıkarmaya çalışıyor demektir. benzer bir durum Zweig kardeşler için de söylenebilirdi, Kreizler, düşüncemi haklı çıkarırcasına iki olay arasındaki benzerliğin sadece tesadüf olmadığını belirtiyordu. Laszlo, edindiğimiz bu yeni bilginin önemini fazla vurgulayamayacağımızı söyleyerek devam etti, çünkü sadece bir başlangıç yapmıştık. Hangi niteliklerin katilimizde şiddet duygusunu uyandırdığına dair kabataslak bir resim ortaya koymuştuk, bu bilgiyi, Sara'nın Santorelliler'i ziyaret edip Bayan Santorelli'nin güvenini kazanmasına borçluyduk. Laszlo duyduğu minneti beceriksizce, ama yine de içten bir biçimde ifade etmişti ve Sara'nın yüzünden okunan tatmin, bütün gün yaşanan belalı uğraşa değerdi.

Ortam gayet samimiydi, ta ki Theodore, Belediye Başkanı Strong'la beraber locamıza gelene kadar. Bir anda o küçük bölmedeki hava değişti. 'Albay' rütbesinden sonuna kadar yararlanması ve bir yenilikçi gibi davranmasıyla, William L. Strong da diğer tüm orta yaşlı, New Yorklu zengin işadamlarından farksızdı. Yani Kreizler için bir anlam ifade etmeyenlerdendi. Majesteleri selamımıza karşılık vermedi, yalnızca locadaki boş koltuklardan birine kurulup ışıkların kararmasını bekledi. Strong'un söylemek istediği önemli şeyler olduğunu da Theodore ifade etmek zorunda kaldı. Metropolitan'daki bir temsil esnasında konuşmak görgüsüzlük olarak addedilmezdi, hatta şehrin en kayda değer kişisel ve kurumsal görüşmeleri de böyle zamanlarda gerçekleştirilirdi, ama ne Kreizler ne de ben sahnedekilere yapılan bu saygısızlığı kabul ediyorduk. Üçüncü sahnenin uğursuz açılışıyla beraber, Strong konuşmasına başladığında biz pek oralı olmadık.

"Doktor," dedi Belediye Başkanı, Kreizler'in yüzüne bile bakmadan, "Başkan Roosevelt, polis merkezine yaptığımız son ziyaretin tamamıyla sosyal amaçlı olduğunu belirtti. Kendisine bu konuda güveniyorum." Kreizler'in yanıt vermemesi Strong'u biraz rahatsız etti. "Yine de, operaya emniyet müdürlüğünün bir görevlisiyle gelmeniz beni şaşırttı," dedi, incelikten yoksun bir tavırla Sara'yı işaret ederek.

"Eğer bütün sosyal aktivitelerimi görmek isterseniz, Başkan Strong," dedi Sara cesurca, "sizin için ayarlamalar yapabilirim."

Theodore sessizce elini alnına götürdü. Strong, Sara'nın sözünü duymazdan geldiği halde öfkelenmişti. "Doktor, belki bilincinde değilsiniz, ama şehrimizdeki yozlaşmanın kökünü kazımaya çalışmak, ortak amacımız." Kreizler hâlâ

yanıt vermiyor ve gözlerini Victor Maurel ile Frances Saville'den ayırmıyordu. "Ve bu savaşta birçok düşmanımız var," diye devam etti Strong. "Eğer düşmanlarımız bizi mahcup edecek veya gözden düşürecek bir şeyler bulurlarsa bunu kullanacaklardır. Yeterince açık mı, efendim?"

"Açık mı?" diye yanıtladı sonunda Kreizler. Strong'un yüzüne hâlâ bakmamıştı. "Kaba olduğunuz kesin, ama açık olmaya gelince..." Omuz silkti.

Strong ayağa kalktı. "O halde daha yalın konuşayım. Eğer Emniyet Müdürlüğü'yle herhangi bir işbirliği içine girme niyetindeyseniz Doktor, düşmanlarımızın bizi gözden düşürmesi için bir olanak sağlamış olursunuz. Saygın kimselerin sizin çalışmalarınıza, Amerikan aile yapısıyla ilgili rezil fikirlerinize veya Amerikan çocuklarının zihniyle ilgili müstehcen araştırmalarınıza ihtiyacı yok. Bu tür işler, ebeveynlerin ve onların ruhani önderlerinin ilgi alanına girer. Eğer sizin yerinizde olsaydım, çalışmalarımı olmaları gereken yerle, akıl hastanesiyle sınırlardım. Öyle veya böyle, bu yönetimle ilgisi olan kimsenin bu tür pisliklerle işi olamaz.

Lütfen bunu aklınızdan çıkarmayın." Belediye Başkanı ayağa kalktı, locayı terk etmeye hazırlanırken duraklayıp Sara'ya döndü. "Ve siz, genç bayan, emniyette kadınların çalıştırılmasının sadece bir deney olduğunu ve bu deneylerin hep başarısızlıkla sonuçlandığını unutmayın!"

Ve Strong gözden kayboldu. Theodore, ilerleyen zamanlarda üçümüzün bir arada görülmesinin akıllıca olmayacağını fısıldayıp Belediye Başkanı'nın ardından gitti. Bu çirkin ama tipik bir olaydı. Kuşkusuz, o gece izleyiciler arasında Kreizler'e benzer şeyler söyleyecek birçok insan vardı. Laszlo, Cyrus ve ben, bunların hepsini daha önce de duymuştuk ve bu tür bir hoşgörüsüzlükle ilk kez karşılaşan

Sara kadar etkilenmemiştik. Temsilin geri kalanında, Sara'nın içinden Derringer tabancasıyla Strong'un beynini uçurma düşüncesi geçiyor gibiydi, ama Maurel ve Saville'in son düeti öylesine yürek parçalayıcıydı ki, Sara bile gerçek dünyadan uzaklaşmıştı. Işıklar son kez yandığında hepimiz temsili ayakta alkışlıyorduk. Sara'nın gözü, localarında oturan Theodore ve Strong'a ilişkin bütün kızgınlığı geri geldi. "Dürüst olalım Doktor, buna nasıl katlanabiliyorsunuz?" dedi locadan çıkarken. "Bu adam tam bir salak!"

"Zamanla sen de öğreneceksin ki, Sara," dedi Kreizler sakince, "İnsan zamanını bunlarla uğraşarak harcamamak. Ama Belediye Başkanı'nun ilgisini çeken bir konu merak uyandırıcı."

Bunun ne olduğunu keşfetmek için düşünmeme bile gerek yoktu. Daha Başkan konuşurken anlamıştım. "İki rahip," dedim.

Laszlo başıyla onayladı. "Aynen öyle, Moore. Şu iki baş belası rahip. Biri, bu 'ruhani önderlerin' dedektiflere eşlik etmesini kimin ayarladığını merak ediyor. Şu an için, bu bir sır olarak kalmalı." Gümüş saatine baktı. "Güzel. Vaktinde yetişeceğiz. Umarım misafirlerimiz de öyle yapar."

Sara, "Misafirler mi?" dedi, "ama biz nereye gidiyoruz ki?"

Kreizler "Akşam yemeğine," dedi. "Ve aydınlatıcı bir konferansa, diye umuyorum."

Bölüm 10

Bugün, insanların, çeşitli restoranlarda çalışan bir ailenin, bütün bir ülkenin beslenme alışkanlığını değiştirebildiğine inanması zordur. Ama Delmonicolar, geçen yüzyılda, Birleşik Devletler'de bunu başardı. William Caddesi'ndeki küçük kafeyi 1823'te açmadan önce, Aşağı Manhattan'daki iş yerlerine ve ekonomi kurumlarına yemek servisi yapıyorlardı ve o zamana kadar Amerikan yemek alışkanlığı, ağır iş koşullarında çalışanları haşlanmış ya da kızarmış şeylerle doyurmak ve alkol seviyelerini dengede tutmak amacıyla şekillenmişti. Delmonicolar, İsviçreli olmalarına rağmen, Amerika'ya Fransız metodunu getirdi ve ailenin her yeni kuşağı da deneyimleriyle bu metodu geliştirdi. Mönüleri baştan sona hem sağlıklı hem nefis yiyeceklerle doluydu ve malzemesiyle hazırlanışını da düşündüğünüzde fiyatları gayet makuldü. Şarap mahzenleri, Paris'tekiler kadar geniş ve kusursuzdu. Başarıları o denli büyüktü ki, on yıl içinde şehir merkezinde iki ve şehir merkezi dışında bir restoran daha açtılar. İç Savaş sırasında dünyanın dört bir yanından gelip Delmonico'nun sıcak ortamındaki

sağlıklı yemekleri tadan insanlar, restoranın kendi ülkelerin de de açılmasını talep ediyordu. İkinci on yılda, birinci sınıf yemek yeme arzusu, bütün ulusun tutkusu oldu ve bunun sorumlusu da Delmonicolardı. Ancak bu başarının tek nedeni, iyi yemek ve iyi şarap değildi, ailenin eşitlikçi tavrı da müşteri çekiyordu. Beşinci Meydan'la Yirmi Altıncı Cadde üzerindeki restoranda herhangi bir gece, Diamond Jim Brady ve Lillian Russel'a rastlanabileceği gibi, Bayan Vanderbilt'le veya New York'un yüksek sosyetesinden iş adamlarıyla da karşılaşmak olasıydı. Paul Kelly gibi adamlar bile bu restoranda geri çevrilmezdi. Buranın en ilginç özelliği ise kuşkusuz, içeri giren herkesin masa için beklemek zorunda olmasıydı, rezervasyon kabul edilmiyordu (sadece toplantılar için ayrılmış yemek odaları vardı) ve hiçbir müşteriye öncelik tanındığı görülmemişti. Beklemek bazen can sıkıcıydı, ama kendinizi, dır dır edip ayağını yere vura vura bekleyen Bayan Vanderbilt gibi biriyle aynı sırada görmek çok eğlenceli olabiliyordu.

Isaacson kardeşlerle görüşeceğimiz akşam için Laszlo önlemini almış, özel bir oda ayırtmıştı, çünkü aramızda geçen konuşmalar salondaki birçok insanı fazlasıyla rahatsız edebilirdi. Bir blok uzunluğundaki restorana Broadway tarafından geliyorduk ve Yirmi Altıncı Cadde'deki ana girişte arabadan indik. Cyrus ve Stevie akşam için izinliydi, geri kalanımız eve dönüşte araba çağıracaktı. İçeri girdiğimizde bizi genç Charlie Delmonico karşıladı.

1896'ya kadar ailenin eski kuşaktan neredeyse bütün üyeleri ölmüştü ve Charlie de, Wall Street'teki kariyerinden vazgeçerek restoranın başına geçmişti. Charlie bu görev için biçilmiş kaftandı. Güler yüzlü, şık ve her daim kibardı. Tüm ayrıntılarla ilgilenir ve yüzünde telaşın izine rastlanmazdı.

Hepimizle tokalaştı ve gülümseyerek, "D

Bay Moore, sizi görmek büyük zevk, bilhassa ikinizi beraber. Ve bayan Howard, bir süredir gelmiyordunuz. Dönmenize çok sevindim," dedi. Charlie, Sara'nın gelmeyişi babasının vefatına bağladığını göstermeye çalışıyordu. "Diğer konuklarınız da geldi Doktor ve üst katta sizi bekliyorlar." Biz vestiyere paltolarımızı bırakırken Charlie konuşmaya devam etti. "Sindirimi kolaylaştıran renklerin ne yeşil ne de kırmızı olduğunu söylemiştiniz, bu nedenle size mavi odayı ayırdım, hoşunuza gider mi?"

Kreizler, "Her zamanki gibi çok düşüncelisin, Charles," dedi, "teşekkür ederim."

"Üst kata buyurun," dedi Charlie. "Ranhoffer her zamanki gibi hazır."

"A-ha!" dedim Delmonico'nun eşsiz aşçısından bahsedince. "Eminim acımasız eleştirilerimize karşı kılıç kuşanmıştır"

Charlie yine kibarca gülümsedi. "İyi bir planı olduğuna inanıyorum. Buyurun, beyler."

Charlie'nin ardından, duvarları aynalarla kaplı, maun mobilyalı ve fresk tavanlı yemek salonunu geçip ikinci kattaki mavi odaya çıktık. Isaacson kardeşler küçük ama şık bir masaya oturmuşlardı, biraz şaşkın görünüyorlardı. Merkezden tanıdıkları Sara'yı görünce şaşkınlıkları büsbütün arttı, ama Sara, onların sorularına karşılık ser verip sır vermedi ve bu davaya ilgi duyan Roosevelt adına not tutmak için orada olduğunu söyledi.

Marcus Isaacson'un gözleri büyüdü. "İlgileniyor mu?"

"Bu bir... Bu bir çeşit sınav değil, değil mi? Emniyetteki herkesin teftişe hazır olduğunu biliyorum ama üç yıllık bir davayla bizi yargılamak pek adil görünmüyor..."

Lucius, alnında biriken teri mendille silerken, telaşla, "Davanın halâ sürüyor olmasını takdir etmediğimizden değil," dedi. O sırada garsonlar masaya istiridyeye tabağı, beyaz İspanyol şarabı ve bira getirdi.

"Sakin olun Dedektif," dedi Kreizler, "bu bir teftiş değil. Buradasınız çünkü teşkilattaki sorun yaratmaya hevesli kesimle ilginiz olmadığımız biliyoruz." Bunun üzerine Isaacson kardeşler rahatlayıp şaraba saldırdı. "Anladığım kadarıyla," diye devam etti Kreizler, "siz, Müfettiş Byrnes'in gözdelerinden değildiniz, öyle mi?"

İki kardeş göz göze geldi. Lucius kafasını salladı ve Marcus, "Hayır, efendim. Byrnes modası geçmiş metotlara inanırdı. Kardeşim, Dedektif Isaacson ve ben yurtdışında eğitim gördük ve bu da müfettişi şüphelendiriyordu; yani, geçmişimiz," dedi.

Kreizler başını salladı, emniyetteki eski muhafızların Yahudiler hakkındaki düşünceleri bir sır değildi. "Pekala, beyler," dedi Laszlo "bize bugün neler bulduğunuzdan bahsedebilirsiniz herhalde."

Önce kimin konuşacağına dair kısa süren bir tartışmanın ardından ilk sözü Lucius aldı.

"Bildiğiniz gibi Doktor, ileri derecede çürümüş bir cesetten çıkarabileceğiniz bulgular sınırlıdır. Yine de, sorgu yargıcı ve dedektiflerin göz ardı ettiği bazı şeyler bulduk. Ölüm nedeniyle başlayalım. Affedersiniz Bayan Howard, not almayacak mısınız?"

Sara gülümsedi. "Zihnime not alıyorum. Daha sonra kâğıda geçireceğim." Bu yanıt, Sara'ya kızgın gözlerle bakan Lucius için hiçbir şey ifade etmemişti. "Evet, peki... Ölüm nedeni." Garsonlar yine belirdi ve istiridyeye tabaklarımızı alıp yerine yeşil kaplumbağa çorbası koydu. Lucius geniş

alnındaki teri sildi ve garsonun açtığı Amontillado'nun tadına baktı. "Mmm... Çok lezzetli!" dedi, yemek onu gevşetiyordu. "Dediğim gibi, polis ve bilirkişi raporları, ölümün boğaz kesilmesi yüzünden gerçekleştiğini belirtiyordu. Şah damarda kesik ve dahası... Boynu kesik bir ceset varsa yapabileceğiniz en basit yorum bu olur. Gırtlakta, özellikle gırtlak kemiğinde büyük bir hasar olduğunu fark ettim, kemik kırılmıştı. Bu, boğmaya işaret ediyordu.

"Anlamıyorum," dedim "eğer katil onları boğduysa neden boğazlarını kessin ki?"

"Kan tutkusu," diye yanıt verdi Marcus, sıradan bir şeyden bahsediyormuş gibi. Bir yandan da çorbasını içiyordu.

"Evet, kan tutkusu," diye onayladı Lucius da. "Muhtemelen elbiselerini temiz tutmaya çalışıyordu, böylece kaçarken kimsenin dikkatini çekmezdi. Ama kanı görmesi ya da koklaması gerekiyordu. Bazı katiller kanı görmekten çok, koklamaktan hoşlandıklarını söylemişlerdir."

Neyse ki çorbamı bitirmiştim. Sara'ya baktım, o da lokmasını yutmaya çalışıyordu. Kreizler'se büyülenmiş gibi Lucius'u dinliyordu.

"Yani," dedi Laszlo, "boğuldukları varsayımını ortaya koyuyorsun. Muhteşem. Başka?"

"Gözlerle ilgili bir mesele var," diye yanıt verdi Lucius ve üzerine eğildiği çorba kâsesinden geriye doğru yaslandı, bu konudaki raporla ilgili bir sorunum var."

Şimdi de masaya, Morney soslu levrek *aiguillettes* gelmişti ve son derece lezzetliydi. Amontillado'nun yerini Hochheimer aldı.

"Affedersiniz, Doktor." dedi Marcus sessizce, "ama söylemek istedim, olağanüstü bir yemek. Şimdiye dek böyle bir şey tatmamıştım."

"Buna sevindim, Dedektif," dedi Kreizler, "devamı var. Neyse, gözler demiştik."

"Doğru, polis raporunda gözleri kuşların ve sıçanların yediği belirtilmiş. Belli ki sorgu yargıcı da bu sıra dışı olayın arkasında duruyor. Cesetler, kapısı açık olan su kulesinin içinde değil, dışında bile bulunsalar, leş yiyiciler neden sadece gözleri yemiş olsun ki? Beni en çok şaşırtan şey, bıçak izleri bu kadar belirgin olduğu halde böyle bir teori üretmiş olmalarıydı," dedi Lucius.

Kreizler, Sara ve ben yemeğin ortasında kalakaldık. "Bıçak izleri mi?" dedi Kreizler sessizce. "Hiçbir raporda bıçak izlerinden bahsedilmiyor."

"Evet, biliyorum!" dedi Lucius neşe içinde. Konuşma tüyler ürperticiydi ama onu rahatlatıyordu ve şarap da çarpmamıştı. "Bu gerçekten çok tuhaftı. Ama elmacık kemiğiyle göz çukurunun üstüne derin oyuklar vardı ve sfenoidde de kesikler."

Bunlar, Kreizler'in Santorelli'nin cesedini anlatırken söylediği sözlerle aynıydı.

"İlk bakışta," diye devam etti Lucius, "kesiklerin birbiriy-le bağlantısı olmadığı ve gelişigüzel vurulan bıçak darbele-rinin bir sonucu olduğu düşünülebilir. Ama bana, aralarında bir bağlantı varmış gibi geldi ve bunun üzerine küçük bir deney yaptım. Kliniğinizin bulunduğu mahallede, çatal bıçak satan güzel bir dükkân var, Doktor. Av bıçakları da satıyor. Cinayette kullanıldığına ihtimal verdiğim türden, farklı boylarda birkaç bıçak satın aldım." Ceketinin iç cebine elini soktu. "En büyükleri en iyi sonucu verdi."

Masanın ortasına devasa boyutlarda, parıldayan bir bıçak bıraktı. Sapı geyik boynuzundan yapılmıştı, kabzası pirinç

kaplamasaydı ve kullanılan çeliğin üstüne geyik resmi oyulmuştu.

"Arkansas kürdanı," dedi Marcus, "yirmili yılların başında, Jim Bowie mi yoksa erkek kardeşi mi bu bıçağı tasarladı bilinmiyor, ama İngiltere'de Sheffield firması tarafından üretilip batıdaki eyaletlerimize ihraç edildiğini biliyoruz. Av için kullanılabilir ama aslında bir yakın dövüş bıçağıdır."

"Bu bıçak aynı zamanda şey için... Oymak ya da doğramak için de kullanılabilir mi? Yani, yeterince ağır ve keskin mi?" dedim Georgio Santorelli'yi hatırlayarak.

"Kesinlikle," dedi Marcus, "keskinliği çeliğin kalitesine bağlıdır ve bu boydaki bir bıçak, eğer Sheffield üretimiye, iyi sonuç verir. Sağlam çelik." Bir an kendine gelip öğleden sonra sergilediği aynı şüpheli ifadeyle bana baktı. "Neden soruyorsunuz?"

"Pahalı görünüyor," dedi Sara hemen, konuyu değiştirmek için. "Gerçekten öyle mi?"

"Elbette öyle," dedi Marcus, "dayanıklı da. Yıllarca kullanırsınız."

Kreizler bıçağına bakıyordu, bu onun kullandığı bıçak, diyecek gibiydi.

Lucius ara verdikten sonra konuya devam etti. "Sfenoiddeki izler, elmacık kemikleri ve göz çukurlarının üzerindekiyle aynı anda yapılmış. Bu kadar küçük bir alanda çalışmış olmasına rağmen, oldukça doğal... Küçük bir çocuğun kafatasındaki göz çukurları ve böyle büyük bir alet. Usta bir el olduğu söylenebilir. Verdiği hasar çok daha büyük olabilirdi. Şimdi..." Şarabından büyük bir yudum aldı. "Eğer bu adamın *ne* yaptığını bilmek isterseniz ya da *nederi* sadece kuramsal konuşuyoruz diye sorarsanız... Bizce, bu adam anatomistlere ve tıp fakültelerine vücut parçaları satıyor ola-

bilir. Eğer öyleyse, bu olayda gözlerden fazlasını da almış olmalıydı. Bu da kafa karıştııcı bir durum."

Hiçbirimiz bir şey söyleyemedik. Bıçağa bakıyorduk. Kendi adıma, dokunmaya bile korkuyordum. O sırada garsonlar ellerinde *a la Colberl* koyun sırtı tabağı ve Chateau Lagrange şişeleriyle geldi.

"Taktire şayan," dedi Kreizler. Şarabın etkisiyle, şişman yüzü sonunda kızaran Lucius'a baktı. "Harika bir iş çıkardınız Dedektif."

"Hepsi bu değil," dedi Lucius, tabağındaki koyun etini yerken.

"Yavaş yavaş ye, mideni unutma," diye fısıldadı Marcus.

Lucius önemsemedi. "Hepsi bu değil," diye tekrarladı sözünü. "Kafatasının ön ve arka kemiklerinde ilginç çatlaklar vardı. Ama bunun açıklamasını kardeşime, Dedektif Isaacson'a bırakacağım." Lucius bize sırtarak baktı. "Konuşmaktansa yemeğin tadını çıkarmayı tercih ediyorum."

Marcus ona bakarak başını salladı. "Rahatsızlanacaksın ve beni suçlayacaksın, ama ben seni uyardım," diye mırıldandı.

"Dedektif," dedi Kreizler ve elinde bir kadeh Lagrange ile arkasına yaslandı. "Bize ilginç bilgiler vermelisiniz, tabii eğer *meslektaşımızdan* üstün olmayı umuyorsanız."

"Peki, *bu* ilginç," dedi Marcus "ve bu bize daha somut bir şeyler söyleyebilir. Kardeşimin bulduğu çatlaklar oldukça yukarıdan yapılmıştı. Yukarıdan, ama *dümdüz*. Şimdi, normalde, darbelerde bir aç olması beklenir. Bunlar, yükseklik farkından ya da boğuşma sırasında hamle yapmanın zorluğundan kaynaklanır. Cesetteki izlerin gösterdiğine göre saldırgan, kurbanları üzerinde tam bir fiziksel kontrol sağlamış ve onlara aşağıya doğru dik bir açıyla vurabilecek

kadar da uzun boyluymuş. Emin değiliz ama vururken yumruğunu kullanmış da olabilir."

Marcus'a yemesi için birkaç dakika müsaade ettik, ama koyun etinin yerine sulu Maryland kaplumbağası getirilince, Lucius'u yemekten ayıramayacağımızı anladık ve Marcus'a devam etmesini söyledik.

"Biraz düşüneyim. Bunu anlaşılabilir hale getirmeye çalışacağım. Bu çocukların boylarını bilirsek ve kafadaki çatlakların açılarını da denkleme eklersek, saldırganın boyu hakkında bir varsayımda bulunabiliriz." Lucius'a döndü. "Kabaca kaç hesaplamıştık, yüz seksen santim civarı mıydı?" Lucius başıyla onayladı ve Marcus devam etti. "Antropometri hakkında bir bilginiz var mı, bilmiyorum, Bertillon'un tanımlama ve sınıflandırma sistemi."

"Bu konuda eğitim aldınız mı?" dedi Sara. "Böyle biriyle tanışmayı çok istemiştim."

Marcus şaşırmişti. "Bertillon'un çalışmasından haberiniz var mı, Bayan Howard?"

Sara sabırsızca kafasını salladı ve Kreizler araya girdi. "Cehaletimi itiraf ediyorum, Dedektif. İsmi duymuştum ama o kadar."

Sulu Maryland kaplumbağasından da kurtulduktan sonra, seksenli yıllarda, ortaya koyduğu tanımlama sistemiyle suç biliminde devrim yaratan, titiz ve insanları sevmeyen bu Fransız'ın, Alphonse Bertillon'un başarıları üzerine konuştuk. Bertillon, Paris Emniyet Müdürlüğü'nde kayıtlı suçluların dosyalarından yola çıkarak, insan vücudundaki on dört organın (sadece boy uzunluğu değil, el, burun, kulak vb.) ölçüsüyle, 286 milyonda sadece iki kişinin aynı sonucu verebileceği bir sınıflandırma sistemi geliştirdi. Üstlerini itirazlarına rağmen, Bertillon, bilinen suçluların organ boyutları-

nı kaydetmeye başladı ve elde ettiği sonuçları, asistanları ve fotoğrafçılarıyla kategorilere ayırarak sonuçlanmamış davaları çözmeye başlayınca, Paris dedektiflerini şaşkına çevirdi. Sonunda uluslararası bir şöhrete sahip oldu.

Bertillon'un sistemi kısa süre sonra Avrupa'da, sonra Londra ve son zamanlarda da New York'ta kabul görmeye başlamıştı. Dedektifler Bölümü Başkanı Thomas Byrnes, fazlaca entelektüel bir ilgi gerektiren Antropometri sistemini, yaptığından kuşku bile duymadan reddetmişti. Daha sonra Byrnes, Birleşik Devletler'de en tanınmış katillerin fotoğraflarının sergilendiği Rogues Gallery'yi yarattı. Bertillon'u kıskanmıştı ve katilleri tanımlayabilmek için onların fotoğraflarının gösterilmesini yeterli görüyordu. Byrnes, kendi dedektiflik ilkelerini ortaya koymuştu ve bunların bir Fransız tarafından yıkılmasına izin vermeyecekti. Ama Byrnes'in teşkiltattan ayrılmasıyla Antropometri yandaşlarının sayısı arttı ve bunlardan biri de o gece masamızda oturuyordu. "Bertillon'un sistemindeki tek kusur," dedi Marcus, "yetenekli ölçücülerini gerektirmesinin yanı sıra, verilerin yalnızca onun kayıtlarındaki şüpheli ve suçlularla eşleşmesiydi." Bir kâse Elsinore şerbetini de içtikten sonra, Marcus yemeğin sona erdiğini düşünerek cebinden bir sigara çıkardı. Bir kadeh Chambertin eşliğinde, kuşüzümü jölesi ve mısır lapasıyla hazırlanmış ördek tabağı gelince, Marcus mutlu bir şok yaşadı.

"Sorumu bağışlayın, Doktor," dedi Lucius şaşkınca, "ama... Bu yemeğin bir sonu olmalı, yoksa kahvaltıya kadar devam mı edeceğiz?" diye sordu.

"Siz faydalı bilgilerle dolana kadar, yemek gelmeye devam edecek Dedektif."

"Peki. o halde..." Marcus gözlerini kapatıp ördekten minnet dolu koca bir lokma aldı. "İlginç şeyler anlatmaya

devam etmeliyiz. Şimdi, diyordum ki, Bertillon sistemi fiziksel bir kanıt sunmamaktadır. Bu sistem bir adamı olay malulüne yerleştiremiyor. Ancak bilinen suçluların listesini daraltmamıza yarıyor. Zweig kardeşleri öldüren adamın bir seksen boylarındaki herhangi biri olduğunu iddia edebiliriz, bu iddia, karşımıza New York polisinin kayıtlarında bulunan birçok zanlı adayını çıkartabilir. Başlamak için cesurca bir nokta. İyi haber şu ki, bu sistemi kullanan birçok şehirde, yani yurt çapında ve hatta Avrupa'da araştırma yapabiliriz, tabii eğer istersek."

"Ya bu adamın adli kaydı yoksa?" diye sordu Kreizler.

Marcus omuz silkti. "O zaman, söylediğim gibi, pek şansımız yok." Kreizler hayal kırıklığına uğradı ve anladığım kadarıyla Marcus, o anda gözünü tabağına dikmiş, bir sonuca ulaşmazsak yemeğin sonu gelecek diye düşünüyordu. Boğazını temizledi. "Yani, Doktor, resmi metotların kullanımına bağlı. Bununla birlikte, faydalı olasılıkları kanıtlayacak başka teknikler üzerinde çalışıyorum." Lucius tedirgin görünüyordu. "Marcus," diye mırıldandı, "ben emin değilim, bu henüz kabul edilmedi..."

Marcus, sessizce yanıt verdi. "Mahkemede kabul edilmedi. Ama bir araştırmada işe yarayabilir. Bunu tartışmıştık."

"Beyler," dedi Kreizler "sırrınızı paylaşacak mısınız?"

Lucius, Chambertin'inden sinirle bir yudum aldı. "Bu, hâlâ teorik, Doktor. Dünyanın hiçbir yerinde yasal bir kanıt olarak kabul edilmedi, ama..." Marcus'a baktı, bu durum yemek sonrasındaki tatlıya mal olacaktı.

"Tamam. Devam edin."

Marcus güvenle konuştu "Buna daktiloskopi deniyor."

"Parmak izinden bahsediyorsunuz," dedim.

"Evet, o konuşma dilindeki karşılığıdır."

Sara araya girdi. "Alınmayın dedektif, ama daktiloskopi dünyadaki bütün emniyet güçleri tarafından reddedildi. Bilimsel temelleri henüz kanıtlanmadı ve hiçbir dava bu teknik sayesinde çözülmedi."

"Alınmıyorum, Bayan Howard," diye yanıtladı Marcus. "Ve umarım haksız olduğunuzu söylersem siz de alınmazsınız. Bilimsel temelleri kanıtlandı ve birçok dava bu teknik kullanılarak çözüldü. Her ne kadar dünyanın sizin duyduğunuz kısmında olmasa da."

"Moore," diye araya girdi Kreizler "senin sıklıkla kendini nasıl hissettiğini anlamaya başladım. Beyler, kayboldum."

Sara, konuyu Laszlo'ya açıklamaya başladı, ama Laszlo'nun iğneli sözünden sonra açıklamayı devraldım. Daktiloskopi ya da parmak izi bulma yöntemi (alçakgönüllü bir ses tonuyla açıklamaya çalışıyordum) on yıllardır insanoğlunu tanımlamaya çalışan bir yöntem olarak tartışılmaktaydı. Bilimsel dayanak noktası ise, bir insanın parmak izinin ömür boyu değişmediği idi. Ama birçok antropolog ve fizikçi, ezici çoğunluktaki kanıtlara rağmen bu bilgiyi kabul etmiyordu. Örneğin, Arjantin, Buenos Aires'te, Amerika ve Avrupa pek umursamasa da, parmak izi tekniğinin işe yaradığı ispatlanmış ve Vucetich adındaki taşralı bir polis memuru bu tekniği kullanarak, iki çocuğun sopayla dövülerek öldürülmesi olayını çözmüştü.

"Anladığım kadarıyla," dedi Kreizler, garsonlarımız yine belirerek *petits aspics de foie gras* getirirken. "Bertillon sisteminde genel bir değişiklik oldu."

"Henüz değil," diye yanıtladı Marcus. "Bu devam eden bir savaş. Parmak izinin güvenilirliği kanıtlanmış olsa da, güçlü bir karşıt görüş de var."

'Önemli bir şey daha," diye ekledi Sara. Onun Kreizler e bu şeyler anlatıyor olması ne hoştu! "Parmak izi, olay mahallinde kimin olduğunu gösterir. Bu, bizim araştırmamızda ." Bir anda kendine geldi. "Çok işe yarar."

"Peki izler nasıl alınıyor?" diye sordu Kreizler.

"Üç temel metot var," diye yanıtladı Marcus. "Birincisi, görünen izler; yani elin boya, kan, mürekkep ya da başka bir şeye daldırılıp sonra da herhangi bir yere dokundurulduğunda bıraktığı izler. Sonra, plastik izler; yani, macun, kil, ıslak harç gibi şeylere dokunulduğunda kalan izler. Sonuncusu ve en zoru, gizli izler. Eğer önünüzdeki bardağı tutarsanız Doktor, parmaklarınız terle vücut yağından oluşan ve parmak izinizin örneği olan bir tortu bırakacak. Eğer sizden şüphelenirsem," cebinden iki küçük ampul çıkardı, birinde gri-beyaz bir toz ve diğerinde de benzer nitelikte siyah bir madde vardı. "Ya alüminyum tozunu," gri-beyaz ampülü gösterdi, "ya da inceltmiş karbonu bardağa süreceğim." Bu da siyah olandı. "Ampulleri üzerinde kullanacağım nesnenin rengine göre seçiyorum. Koyu renkli nesnelere üzerinde beyaz tozu, açık renklilerin üzerinde de siyahı. Ama sizin bardağınız için her ikisi de uygun. Ter ve yağ tozu emiyor, geriye parmak izinizin harika bir görüntüsü kalıyor.

"Hayranlık uyandırıcı," dedi Kreizler, "ama eğer insanoğlunun parmak izinin asla değişmediği bilimsel olarak kabul edilmişse, neden bu teknik mahkemelerde yasal kanıt olarak görülüyor?"

Marcus elindeki ampulleri masaya bıraktı ve gülümsedi. "Değişim, herkesin hoşlandığı bir şey değildir, ilerici de olsa. Ama eminim siz bunun farkındasınızdır. Doktor Kreizler."

Kreizler bu ifadeyi anladığını gösterir biçimde kafasını salladı, tabağını itip geriye yaslandı. "Tüm bu anlattıklarınız

için müteşekkirim" dedi, "Bunların daha özel bir amaçları olduğunu hissediyorum, Dedektif."

Marcus, tekrar Lucius'a döndü. Kardeşi boyun eğerek omuz silkti. Marcus ceketinin iç cebinden düz bir şey çıkardı.

"Şansımıza," dedi, "bir bilirkişi, böyle bir şeyle bugün karşılaşırsa bile fark etmez ya da önemsemezdi. Üç yıl önceki bir olayıysa hatırlamaz bile." Kâğıdı, daha doğrusu fotoğrafı masanın üstüne bıraktı. Üçümüz birden, aynı anda üzerine eğildik. Bir şeyin, beyaz bir şeyin ayrıntılarıydı, galiba kemiklerin. Ama emin olamıyordum.

"Parmaklar mı?" diye merakla sordu Sara.

"Parmaklar," diye yanıtladı Kreizler.

"Sofia Zweig'in sol elinin parmakları," dedi Marcus, "başparmak tırnağına dikkat edin." Cebinden bir mercek çıkarıp bize uzattı ve *foie gras*ını mideye indirmeye devam etti.

"Ezilmiş gibi görünüyor," dedi Kreizler derin düşüncelere dalarak. "En azından renginde bir bozulma var."

Marcus, Sara'ya döndü, "Bayan Howard?"

Sara, merceği gözüne yaklaştırıp fotoğrafa daha yakından baktı. Odaklanmaya çalışırken dikkat kesilen gözleri, keşfinin heyecanıyla birden açıldı. "Anlıyorum..."

"Neyi anlıyorsun?" diye sordum dört yaşında bir çocuk gibi meraktan kıvrınarak.

Laszlo da Sara'nın omzunun üzerinden fotoğrafa bakıyordu, bir anda hayretler içinde kaldı "Yüce Tanrım, sakın bu..."

"Ne, ne, ne?" dedim ve sonunda Sara mercekten fotoğrafı bana uzattı. Söylenenleri yapıp başparmağının tırnağına dikkatle baktım. Merceksiz bakınca Kreizler'in dediği gibi renkte bozulma olduğu görülüyordu. Büyütüldüğünde, par-

mak izine benzeyen siyah bir leke ortaya çıkıyordu. Afallamıştım.

"Bu çok büyük bir şans," dedi Marcus. "Kısmi de olsa tanımlamak için yeterli. Sorgu yargıcının ve cesedi gömenlerin eli değmiş olmasına rağmen, her nasılsa bu leke yok olmamıştı. Bu arada, siyah leke kan. Muhtemelen kızın kendi kanı ya da erkek kardeşinin kanıydı. Ancak kanda beliren iz, ikisine de ait olamayacak kadar büyüktü. Tabut bu lekeyi iyi korumuş. Şimdi elimizde bunun kalıcı bir kaydı var."

"Sevgili Dedektif, bu, beklenmedik olduğu kadar etkileyici bir gelişme!" dedi Kreizler, Marcus'a içten bir gülümsemeyle bakarak.

Marcus kendinden emin gülümserken, Lucius, aynı kaygılı tonla söze girdi. "Lütfen unutmayın Doktor, bu yasal ya da adli bir anlam ifade etmiyor. Bu sadece bir ipucu ve sadece araştırma amaçlı kullanılabilir, başka bir şey için değil."

"Zaten başka bir şey de gerekmiyor, dedektif. Belki sadece..." Laszlo ellerini iki kez çırpı ve garsonlar yeniden ortaya çıktı, "Tatlılar hariç tabii. Bunu fazlasıyla hak ettiniz, beyler." Garsonlar tabakları toplayıp tatlıyla geri döndüler. Tatlımız, şarapla ıslatılıp kızartıldıktan sonra kayısı sosuyla kaplanmış armuttu. Lucius bunu görünce saldıracak, diye düşündüm. Kreizler gözünü Isaacson kardeşlerden ayırmıyordu. "Bu gerçekten övgüye değer bir çalışma. Ama üzgünüm beyler, sorumluluğunu aldığınız iş, asıl iş değildi. Bu nedenle özür diliyorum."

Armut tatlısını ve ardından servis edilen *petit foursu* yerken, Isaacsonlar'a her şeyi anlattık. Bahsetmediğimiz hiçbir ayrıntı kalmadı. Georgio Santorelli'nin cesedi, Flynn ve Con-

nor ile yaşadığımız sorunlar, Roosevelt'le yaptığımız görüşme ve Sara'nın Bayan Santorelli'den dinlediği tüm ayrıntılar. Hiçbirimiz bu işi kolaymış gibi göstermeye çalışmadık. Kreizler'in dediği gibi, aradığımız adam bilinçsizce, bizi kendisini bulmaya zorluyor olabilirdi, ama bilinçli düşüncelerini de şiddete sabitlemişti ve eğer çok yaklaşırsak o şiddetten payımızı alabilirdik. Bu uyarı, tıpkı araştırmanın gizlice yürütülmesi ve eğer her şey ortaya çıkarsa kimlik gizleme zorunluluğu kurallarında olduğu gibi, Marcus ve Lucius'u bir anlığına duraklattı. Ama bu manzara karşısında iki adamın verdiği tepki de şaşırtıcıydı. Her dedektif, bunun hayatının şansı olduğunu düşünürdü. Bölümde uygulanan bürokrasinin boğucu baskılarından uzakta, yeni teknikler denemek ve araştırma başarıyla sonuçlandığında ismini duyurmak.

Ve itiraf etmeliyim ki, öyle bir akşam yemeğinden sonra bu son kaçınılmazdı. Isaacsonlar'ın ortaya koyduğu iş, Kreizler'in, Sara'nın ve benim onlardan duyduğumuz şüpheyi boşa çıkarmıştı. Bir gün içinde, katilimizin boy ölçüsüne, kullandığı silaha ve kalıcı bir fiziksel özelliğine dair bilgi sahibi olmuştuk. Bu bilgiler, onu yakalamamıza yetebilirdi. Buna ek olarak, benim gibi sarhoş bir adam için, Sara'nın, kurbanların ortak niteliğiyle ilgili yaptığı çözümleme de sonuca yaklaştığımızın bir göstergesiydi.

Buna rağmen, sahnedeki rolüm oldukça küçüktü. Sabahın erken saatlerinde Sara'ya eşlik etmek dışında bu araştırmaya bir katkı olmamıştı. Lucius Isaacson'u at arabasına taşırken saat ikiyi geçiyordu. Bir çıkış yolu bulabilmek için bulanık zihnimi taradım. Bulduğum şey de bulanıktı. Sara ve Kreizler'i arabaya bindirip onlara iyi geceler diledikten sonra (Sara, Gramercy Park¹ ta inecekti) güneye döndüm ve Paresis Hall'un yolunu tuttum.

Bölüm 11

Paresis Hall'a vardığımda ayakta duracak halim olmaydı. Bu yüzden, Cooper Meydanı'na kadar yürüyüp soğuk havanın etkisiyle ayılmaya karar verdim. Broadway caddeleri, kar küreyen beyaz üniformalı bir grup genç adam hariç, bomboştu. Bu grup, Albay Waring'in özel askerleriydi. Rhode Island'da Providence sokaklarını temizleyip düzenleyen bu ekip, New York'a da aynı düzeni vermesi için getirilmişti. Waring'in askerleri oldukça çalışkandı ve New York'ta çalışmaya başladıklarından beri caddelerde çöpe, gübreye ve kara rastlanmaz olmuştu, ama o üniformayı giydiklerinde kendilerini kanun adamı sanıyorlardı. Waring'in beyaz tunik ve miğferini giyen on dört yaşlarında bir çocuk bile, caddeye çöp atan vatandaşları yakalayıp tutuklamaya çalışıyordu. Bu temizlik fanatiklerini, halk üzerinde hukuki bir otoriteye sahip olmadıklarına ikna etmek imkânsızdı ve bu tür olayların sonu gelmiyordu. Bazen bu olayların şiddetle noktalandığı da oluyordu ve beyaz üniformalı askerler yaptıklarından gurur duyuyorlardı. O gece de böyle bir olay dikkatimi çekti.

Cooper Meydanı'na yaklaştığım sırada tamamen ayrılmış ama soğuktan donmuştum. Kahverengi, devasa Cooper Union binasının önünden geçerken, Paresis Hall'a girip büyük bir kadeh brendi içmeye niyetlendim. Tam o sırada Cooper Meydan Parkı'nın kuzeyinden bir işçi kamyonu son sürat geliyordu. Üzerinde GENOVESE & SONS-IRON-WORKS-BKLYN.N.Y. yazan kamyonu çeken huysuz gri at, öyle soğuk bir gecede sokakta olmaksızın başka herhangi bir yerde olmayı tercih eder gibiydi. Araba gıcırdayarak durdu ve madenci başlığı giymiş dört ızbandut, arabadan atlayıp parka daldılar. Tekrar ortaya çıktıklarında, iyi giyimli iki adamı peşlerinden sürüklüyorlardı.

"Aşağılık herifler!" diye bağırды ızbandutlardan biri, boruya benzer bir şeyle birinci adamın suratına vurarak. Adamın ağzından ve burnundan boşalan kan giysilerine ve kara sıçradı. "Birbirinizi becermek istiyorsanız bu işi başka yerde yapın!"

Brooklynli ızbandutlardan ikisi, daha yaşlı görünen diğer adamı tuttular ve üçüncüsü de adamın suratına yaklaşp, "Oğlanları becermekten hoşlanıyorsun, değil mi?" diye sordu.

Yaşlı adam soğukkanlı bir tavırla, "Üzgünüm ama gerçekten benim tipim değilsiniz," diye yanıt verdi. Bu daha önce de başına gelmiş olmalıydı. "Ben duş alan genç erkeklerden hoşlanırım." Bu yanıtın ardından midesine yediği üç sert yumrukla yere yıkılıp donmuş yola kustu.

Hızlı düşünmem gereken anlardan biriydi. Ya oraya gidip *kafamı* kıldıracaktım, ya da...

"Hey!" diye seslendim ızbandutlara. Soğukkanlı bakışlarını bana çevirdiler. "Dinleyin, yarım düzine polis yolda. Burası Brooklyn değil. On Beşinci Bölge'de sorun çıkarmasınız iyi olur!"

Elebaşları olduğunu sandığım biri, "Yoldalar mı?" dedi ve kamyonu doğru ilerledi, "hangi taraftan geliyorlar?"

"Broadway'in aşağısından," dedim parmağımla işaret ederek.

"Hadi çocuklar!" dedi elebaşı, "gidip biraz kafayı bulalım." Bu sözün üstüne neşe içinde bağırsarak kamyonu atladılar, bana da gelmek isteyip istemediğimi sordular ama yanıtımı beklemeden uzaklaştılar.

Yaralanan iki adama yaklaştım. Onlar kaçmadan önce söyleyebildiğim tek şey, "Bir şeye ihtiyacınız..." oldu. Yaşlı olan kaburgasını tutuyor ve güçlkle hareket ediyordu. Belalı adamların polisi bulamayınca dönüp beni bulabilecekleri aklıma geldi ve Bowery'nin karşısındaki yükseltilmiş Üçüncü Bulvar Yolu altından hızla Biff Ellison'ın mekânına gittim.

Saat sabahın üçüne gelirken, Paresis Hall'un ışıklı tabelası hâlâ yanıyordu. Bu eğlence yeri adını, reklamı tuvaletlerde yapılan ve ciddi sosyal hastalıklara karşı koruyacağı vaat edilen patentli bir ilaçtan almıştı. Semtin namuslu sakinleri rahatsız olmasın diye, Hall'un pencereleri perdeyle kaplıydı. Efemine adamlarla genç erkekler, mekânın kalabalık girişine diziliyor ve içeri girip çıkan müşterilerle anlaşmaya çalışıyorlardı. İçeride pirinç kaplamalı parmaklıklarla çevrili bir bar, birçok tahta masa ve bu masaların etrafında da kavga sırasında kolayca kırılacak türden sandalyeler vardı. Bu yüksek tavanlı uzun salonun sonuna kurulan sahneye, kadın kıyafetleri giymiş oğlanlar ve adamlar çıkıp tepiniyor, onlara piyano, klarnet ve kemandan oluşan orkestra. kulak tırmalayan bir müzikle eşlik ediyordu.

Paresis Hall'un temel amacı, müşterilere orada çalışan fahişeleri pazarlamaktı. Fahişelerin içinde Georgio Santorelli

gibi çocuk yaştakilerden, kadın kıyafeti giymeyi tercih etmeyen homoseksüellere kadar her çeşidi bulunurdu. Buluşmaların birçoğu Hall'da gerçekleşir, sonra civardaki ucuz otellere gidilirdi, ama üst katta bir düzineden fazla oda vardı ve Ellison'ı memnun eden bazı gençler, işlerini o odalarda görebiliyordu.

Hall'un en belirgin özelliği ise, şehirdeki diğer randevu- evlerine nispeten homoseksüel ilişkilerin neredeyse tamamen göz önünde yapıldığı bir mekân olmasıydı. Ellison'ın patronları diledikleri gibi davranıyor, özgürce para harcıyor, hiçbir şeyden kaygı duymuyorlardı ve Hail büyük kazanç sağlıyordu.

Sonuçta, yapılan işin ne ölçüsü ne de sıra dışılığı onu ucuz, kirli ve moral bozucu bir iş olmaktan öteye taşıyabiliyordu.

İçeri girili otuz saniye bile olmamıştı ki sırtımda küçük ama kuvvetli bir el ve boğazımda soğuk bir metal parçası hissettim. Burnuma gelen leylak kokusu bana Ellison'ın varlığını hatırlattı ve hissettiğim metal de Biff'in dostlarından biri olan Razor Riley'in tabancasıydı. Riley, Hell's Kitchen'daki küçük, tehlikeli bir şeytandı; Gopher ailesinden olduğu halde, cinsel tercihlerini paylaştığı Ellison için çalışıyordu.

"Kelly'yi ve kendimi geçen gün temize çıkardığımı sanmıştım, Moore," dedi Ellison. Onu hâlâ göremiyordum. "Beni Santorelli işine karıştırmaya çalışma. Buraya böyle gelebildiğine göre ya çok cesursun ya da çıldırmışsın."

"İkisi de değil, Biff," dedim, korkumun elverdiği ölçüde açık konuşmaya çalışarak. Riley insanları parçalara ayırmaya olan eğilimiyle ünlenmişti. "Sana bir iyilik yaptığımı bilmeni istedim."

Ellison güldü. "Sen mi, yazar bozuntusu? Benim için ne yaptın?" O anda karşıma çıktı, gülünç takım elbisesi ve gri şapkası buram buram kolonya kokuyordu. Kuvvetli elinde uzun ince bir sigara tutuyordu.

"Başkana, senin bu işle hiçbir ilgin olmadığını söyledim," diyebildim soluk soluğa.

Yaklaştı, kalın dudaklarını araladığında, ağzından ucuz viski kokusu yayıldı. "Öyle mi?" dedi, küçük gözleri parlayarak "onu ikna edebildin mi?"

"Elbette," dedim.

"Öyle mi? Nasıl?"

"Basit. Senin tarzında bir cinayet olmadığını söyledim."

Ellison bu cümleyi algılayabilmek için biraz duraklayıp düşünmek zorunda kaldı. Sonra gülümsedi. "Bir şey diyeyim mi, haklısın, Moore. O benim tarzım *değil* Nasıl da bildin! Bırak onu, Razor."

Kan dökülecek mi diye etrafımızda toplanan müşteriler ve çalışanlar, hayal kırıklığıyla dağıldı. Adaleli ve ince vücutlu Razor Riley'e döndüm; favori silahını yerine koydu ve sonra da briyantınli bıyıklarını düzeltti. Elleri belinde, kavgaya hazır. Ama ben sadece beyaz kravatımı ve manşetlerimi düzelttim.

"Süt içmeyi dene, Riley," dedim, "kemiklerin gelişmesine yaradığını duydum."

Riley tekrar silahına davrandı, ama Ellison gülerek ona sarıldı ve onu engelledi. "Tamam, Razor, bırak eğlen, zarar yok." Sonra bana dönüp elini boynuma attı. "Hadi, Moore, sana bir içki söyleyeyim. Ve sen de bana nasıl bir anda dostum olmak istediğini anlatırsın."

Bara geçtik, ucuz likörlerin sıralandığı duvarda boylu boyunca uzayan geniş aynadan Hall'daki acınası piyasayı

görebiliyordum. Kimle ve neyle uğraştığımı hatırlayıp bren-di içme hayalimden vazgeçtim (düşük kalitede olması ve kafur, benzin, kokain, talaş, kloral hidrat gibi maddelerle karıştırılmış gibi görünmesi de cabasıydı) ve kendime bir bira aldım. İçtiğim şey, belki bir zamanlar biraydı, arada bir içindeki o tadı alabiliyordum. Salonun öbür ucundaki sahneye çıkan şantözlerden biri cıyıklamaya başladı:

*Hiç söylenmemiş ismi birinin
Ve kırık kalbi bir annenin
Bir eksiği daha var bu eski evin
Hepsi bu*

Ellison bir kadeh viski aldı ve erkek fahişelerden biri poposuna çimdik atınca döndü. Biff, genç oğlanın yanağından sertçe bir makas aldı.

"Evet, Moore," dedi, çocuğun boyalı gözlerine bakıyordu. "Neden bana iyilik yaptın? Bana, buradaki malların tadına bakmak istediğini söyleme sakın."

"Hayır, bu gece değil, Biff," dedim, "ben seni polislerden kurtardığım için sen de benimle bazı bilgilerini paylaşmak isteyebilirsin diye düşünmüştüm. Bilirsin, olayla ilgili, bu tür şeyler işte!"

Erkek fahişe kalabalığının içinde kaybolunca Ellison dönüp beni tepeden tırnağa süzdü. "Tanrı aşkına, ne zamandan beri *New York Times* böyle olaylarla ilgileniyor? Ve sen bu gece hangi cehennemdeydin, cenazede filan mı?"

"Operadaydım ve *Times* da şehirdeki tek gazete değil."

"Öyle mi?" İkna olmuş görünmüyordu. "Pekala, o konu hakkında hiçbir şey bilmiyorum, Moore. Gloria iyiydi. Gerçekten. Üst kattaki odalardan birini kullanmasına bile izin

vermiştim. Ama sorun çıkardı. Daha fazla indirim istemeye başladı ve diğer kızları da kışkırtıyordu. Bu yüzden birkaç gece önce Gloria'ya, toparlan ve küçük kıçını buradan götür, dedim. Sonra düzgün davranacakmış gibi yaptı ama artık ona güvenmiyorum. Onu başımdan savacaktım -lafı yanlış anlama, tamam mı?- yani onu buradan kovacaktım, bir İki hafta sokakta çalışıp gününü görecekti. Ve sonra da zaten... bu oldu." Viskisinden bir yudum alıp sigarasından bir nefes çekti. "Küçük sokak çocuğu belasını buldu."

Devam etmesi için bir an bekledim ama o sırada dans pistindeki uzun çoraplı ve jartiyerli iki adam birbirine girdi. Sonra bıçaklar ortaya çıktı. Ellison kıkırdadı ve müdahale etti:

"Siz iki kancık birbirinizi doğrayın, kimseye faydanız yok!"

Sonunda, "Biff?" dedim, "bana söyleyeceklerinin hepsi bu mu?"

"Hepsi bu," dedi kafasını sallayarak. "Şimdi sorun çıkmadan burayı terk etmeye ne dersin?"

"Neden? Bir şey mi gizliyorsun? Üst katta mesela?"

"Hayır, hiçbir şey gizlemiyorum." Sinirlenmişti. "Sadece mekânımda muhabir olmasından hoşlanmıyorum ve müşterilerim de hoşlanmıyor. Bazıları saygın çocuklar, bilirsin, aileleri ve kariyerleri var."

"O hâlde belki üst kata çıkıp Geor... Gloria'nın odasına bir göz atmama izin verirsin. Sadece dürüst olduğuna beni ikna etmek için."

"Zorlama, Moore." dedi Ellison, içini çekip bara yaslanarak.

"Beş dakika," diye yanıtladım.

Düşündü ve kafasını salladı. "Beş dakika. Ama kimseyle konuşmayacaksın. Merdivenleri çıktığında soldan üçüncü kapı."

Hemen hareket ettim.

"Hey!"

Arkamı döndüm, bana bir bira uzattı.

"Misafirperverliğimi suistimal etme, ahbab."

"Kafamı sallayıp birayı aldığım gibi kalabalığı yararak Hall'un arka tarafındaki merdivenlere gittim. Birçok çocuk ve adam bana dokunup giysilerime bakarak paramın kokusunu almaya çalıştı. Bütün olası şekillerde sevişme teklif ettiler, bazıları ellerini göğsümde ve kalçamda gezdirdi. Ama ben cüzdanımı sıkı sıkı kavramıştım ve merdiven istikametine durup bu nahoş ısrarları engellemeye çalıştım. Sahnenin önünden geçerken şişman, orta yaşlı ve yüzünde ağır bir makyaj olan şarkıcı nakaratı tekrarlıyordu:

Evet, biç silinmeyecek bazı hatıraların

Hiç affetmeyeceğini biliyorum beni babamın

Artık yüzü duvara dönük o fotoğrafın

Merdiven karanlıktı ama salondan sızan ışık, nereye gittiğimi görmeme yetiyordu. Duvarlardaki eski, solgun boya dökülüyordu. Birinci kata tırmanırken, arkamdan bir inilti geldiğini duydum. Girişin öbür tarafındaki karanlığa baktım, yaşlı bir adam, genç ve zayıf bir çocuğun yüzünü duvara dayamış, çıplak vücuduna bastırıyordu. Ürpererek dönüp merdivenleri hızla çıktım ve ikinci katın çıplak zeminine geldiğimde duraklayıp elimdeki biradan büyük bir yudum aldım.

Biraz sakinleşmiştim ama kendimi bu girişime nasıl ikna ettiğimi merak etmeye başlamıştım. Soldaki üçüncü kapıyı buldum. İnce, basit tahta işi, tıpkı koridordaki diğer kapılar gibi. Tokmağı tuttum, sonra kapıyı tıklatmayı düşündüm. İçeriden bir çocuk sesi duyunca şaşırđım:

"Kim o?"

Yavaşça kapıyı açtım. Odada eski bir yatak ve hemen yanındaki tuvalet masası dışında hiçbir şey yoktu. Duvarların rengi, artık kahverengiye dönmüş bir kırmızıydı ve köşelerden dökülmeye başlamıştı. Yaklaşık üç metre ötedeki yan binanın duvarını gören küçük bir pencere vardı.

Yatağın üzerinde belki on beş yaşlarında lepiska saçlı bir çocuk oturuyordu; yüzü, en az Georgio Santorelli'ninki kadar makyajlıydı. Kolları ve yakası dantelli, incecik keten bir gömlek giymişti ve altına da parlak bir pantolon. Gözlerindeki makyaj akmıştı, ağlıyordu.

"Şu anda çalışmıyorum," dedi sesini inceltmek için çaba sarf ederek, "bir saat kadar sonra gelebilirsin."

"Tamam," dedim, "ben zaten..."

"Çalışmıyorum dedim!" diye bağırdı genç adam, sesinin kontrolünü tamamen kaybederek.

"Tanrım, üzgün olduğumu görmüyor musun?"

Yüzünü kapatıp gözyaşlarına boğuldu ve ben de kapının önünde öylece kalakaldım. Aniden odanın fazlaca ısındığını hissettim. Çocuğu birkaç dakika izledim ve sonra:

"Gloria'yı tanıyor muydun?" dedim.

Çocuk burnunu çekip gözlerini dikkatle sildi. "Evet, onu tanıyordum. Ah, yüzüm, lütfen git."

"Hayır, anlamıyorsun. O çocuğu, ya da kızı kimin öldürdüğünü bulmaya çalışıyorum."

Ağlamaklı gözlerle suratıma baktı. "Polis misin?"

"Hayır, muhabirim."

"Muhabir mi?" Tekrar yere baktı, gözlerini sildi ve keyifsizce kıkırdadı. "Peki, sana anlatacak bir öyküm var."

"O gece köprüde cesedi bulunan her kimse, Gloria olmazdı," dedi hüzünle pencereden dışarıya bakarak.

"Gloria değil miydi?" Odanın artan sıcaklığı yüzünden susadım ve biradan bir yudum daha aldım.

"Neden böyle düşünüyorsun?"

"Çünkü Gloria bu odadan dışarı hiç çıkmadı."

"Hiç..." Çok yorgun olduğumu ve çok içtiğimi fark ettim. Çocuğun söylediklerini takip etmekte zorlanıyordum. "Ne demek istiyorsun?"

"Ne demek istediğimi anlatacağım. O gece, koridordaydım, odamın dışında bir müşteriyle birlikteydim. Gloria'nın buraya tek başına geldiğini gördüm. Koridorda tam bir saat kaldım ve odasının kapısı hiç açılmadı. Uyuyakaldığımı düşündüm. Müşterim bana birkaç kadeh içki ısmarladıktan sonra gitti. O herif Sally'nin ücretini ödemek istemedi. Yani benim. Sally pahalıdır ve adamın o kadar parası yoktu. Bu yüzden orada yarım saat daha kalıp birilerinin gelmesini bekledim. Asgari ücretle çalışacak değildim. Sonra kızlardan biri ağlayarak geldi ve polisin Gloria'yı şehir merkezinde ölü bulduğunu söyledi. Hemen bu odaya koştum, Gloria yoktu, ama odadan hiç çıkmamıştı."

"Peki..." Anlamakta zorlandım, "Ya pencere?" Pencereye giderken tökezledim. Gerçekten yardıma ihtiyacım vardı. Pencere açılırken gıcırdadı ve kafamı dışarı uzattığımda hava eskisi kadar soğuk gelmedi.

"Pencere mi?" dediğini duydum Sally'nin. "Nasıl? Uçtu mu? Burası dimdik, Gloria'nın merdiveni, ipi ya da başka

bir şeyi yoktu ki. Sonra, ara sokakta çalışan kızlardan birine Gloria'yı görüp görmediğini sordum. Hayır, dedi."

Pencereden aşağıdaki dar geçide baktım, oldukça dikti; buradan kaçmak mümkün değildi. Çatı da iki kat üstteydi ve kalın duvarları geçit vermiyordu. Binada yangın çıkışı da yoktu. İçeri girip pencereyi kapadım. "O halde..." dedim.

"O halde..."

Aniden yatağın üstüne düştüm. Sally çığlık attı ve sonra kapıya bakıp tekrar çığlık attı. Kapıda Ellison, Razor Riley ve iki genç daha vardı. Riley meşhur silahını çıkarmıştı ve onu avuç içiyle siliyordu. O halime rağmen anladım ki, binimin içine kloral katmışlardı. Epey miktarda kloral.

Ellison "Sana kimseyle konuşmamanı söylemişim, Moore," dedi. Sonra da gençlere döndü. "Pekala kızlar... İyi parça değil mi? Kim muhabirle biraz eğlenmek ister?"

Makyajlı gençler yatağa atlayıp elbiseme asıldılar. Dirseklerimden destek alıp kalkmaya çalıştım ama Riley hızlı davrandı ve çeneme bir yumruk indirdi. Geriye düştüm. Alt kattaki şarkıcının, "You made me what i am today - I hope you're satisfied" şarkısına başladığını duydum. Sonra gençler cüzdanıma saldırdılar ve onlar pantolonumu yırtarken Riley de beni bağlamaya başladı.

Bilincimi yitirmek üzereyken Stevie Taggart gözüme ilişti. Odaya vahşi bir kurt gibi dalıp paslı çivilerle dolu uzun bir odun parçasını savurmaya başladı...

Bölüm 12

Uyuşturucunun etkisiyle gördüğüm rüyada, yarı insan yarı hayvan şeklindeki tuhaf yaratıklar büyükçe bir beton duvarın üzerinden uçuyor, tırmanıyor, süzülüyorlardı ve ben de bunu umutsuzca izliyordum. Duvarın etrafındaki bu eski çağlardan kalma yaratıkların sayısı arttıkça uyanmak daha da zorlaşıyordu. Tam o sırada bir sarsıntı oldu ve Kreizler'le konuştuğumu sandım. Bilincim sonunda açılmıştı ve biraz rahatladım, ama nerede olduğuma dair hiçbir fikrim yoktu. Saatlerce uyumuş ve tertemiz bir bilinçle uyanmış gibiydim. Ancak içinde bulunduğum geniş ve havadar oda, bana tamamen yabancıydı. Büro stili masalar ve lüks İtalyan mobilyaları ile döşenmiş oda. resmi bir mekân izlenimi yaratıyordu. Yeni bir rüya için gayet uygundu. Gotik tarzdaki kemerli pencereler, odaya manastır havası vermişti, ama boyutlarındaki genişlik, orayı daha çok Broadway'in iş yerlerine benzetiyordu. Burayı daha yakından incelemek için kalkmaya çalışınca, bayılacak gibi olup geriye düştüm. Ortalıkta kimse görünmediğinden, kendimi rahatlatmaya çalışarak arkama yaslandım ve bu tuhaf ortamı seyre daldım.

On dokuzuncu yüzyılın başlarından kalma bir tür divanda yatıyordum. Divanın yeşil-gri renklerdeki döşemesi, sandalyeler, koltuk ve çift kişilik sedirle uyumluydu. Maun kakmalı uzun yemek masasının üzerinde gümüş bir şamdan ve yanında da Remington marka bir daktilo duruyordu. Duvara asılı tablolar da aynı uyumsuzluk vardı. Divanın karşısında Florence'in gösterişli bir çerçeveye konmuş yağlı boya manzarası ve hemen yanında da üzeri raptiyelerle kaplı dev bir Manhattan haritası asılıydı. Raptiyelerin üzerinde küçük kırmızı bayraklar vardı. Karşı duvara genişçe bir tebeşir tahtası ve onun önüne de, yüzleri birbirine dönük beş masa konmuştu. Tavandan koca bir pervane sarkıyordu ve yerde, koyu yeşil zemin üstüne karmakarışık desenler işlenmiş iki büyük İran halısı seriliydi.

Burası akli başında bir insanın yaşayacağı bir yer olmazdı ve bir ofis hiç değildi. Halüsinasyon diye düşünmeye başladım, ama sonra tam karşıdaki pencereden dışarı baktığımda, tanıdık iki şey gözüme ilişti. McCreery şubesinin lüks çatısı ve dökme demirden yapılmış kemerli pencereleriyle, solundaki St. Denis Oteli'nin üst katı. Bu iki binayı biliyordum: Batı Broadway'deki On Birinci Cadde'nin karşı köşesindeydiler.

"O halde... Caddenin karşısında olmalıyım," diye mırıldandım. Kulağıma dışarıdan sesler gelmeye başladı. At tounaklarının ritmik vuruşu ve tramvayın metal tekerleklerinin sesi. Sonra, aniden gürültülü bir çan sesi. Vücudumun izin verdiği ölçüde hızla sola döndüm, bir kemerli pencere daha ve sanırım bu da, Onuncu Cadde'deki Grace Kilisesi'nin çan kitesiydi. Dokunacak kadar yakındaydı sanki.

Sonunda insan sesleri de duydum ve tüm gücümü kullanarak divanda doğrulmaya çalıştım. Sorularım hazırды, ama

içlerinden birini bile tanımadığım yarım düzine işçiyi görünce kesin bir sessizliğe büründüm. Küçük, tekerlekli bir kızak üzerinde önce süslü bir bilardo masasını, sonra da küçük bir piyanoyu odaya taşıdılar. Huysuzlanıp birbirlerine küfrediyorlardı ve bir tanesi uyandığımı fark etti.

Sırıtarak, "Hey!" dedi, "şuraya bakın, Bay Moore uyanmış! Nasılsınız, Bay Moore?" Diğerleri de gülümseyip şapkalarını çıkardılar, bir yanıt beklemiyorlardı.

Konuşmak tahmin ettiğimden de zordu ve ancak, "Neredeyim? Siz kimsiniz?" diyebildim.

Aynı adam "Biz, ahmaklarız," dedi, "asansöre bu kahrolası bilardo masasını sokmaya çalışan ahmaklarız. Buraya getirmenin tek yolu bu. Bu bir deli işi, ama doktor parasını ödüyor ve yaptırıyor."

"Kreizler mi?" dedim.

"Aynen öyle," diye cevap verdi.

Midemdeki rahatsızlıktan dolayı dikkatim dağılıyordu. "Acıktım," dedim.

Devasa odanın bir başka köşesinden gelen kadın sesi, "Acıkmalıydın zaten," diye yanıt verdi. "Yemek yemeden geçen iki gece üç gün, bu etkiyi yaratır, John." Karanlığın içinde Sara'yı gördüm, içinde rahatça hareket edebileceği, sade bir elbise giymişti. Elinde bir tepsi vardı ve üzerindeki kâsedan buhar tütüyordu. "Çorba ve biraz ekmeği dene, güç verir."

"Sara!" dedim zorlukla. Divana oturup tepsiyi kucağıma bıraktı, "neredeyim?"

Sara yanıma oturunca işçiler aralarında fısıldaşıp güldüler, bu da Sara'nın dikkatini dağıttı. Sara onlara bakmadan sessizce konuştu.

"Bay Jonas ve adamları, yaptığımız işten habersiz ve benim köle olmadığımı bildikleri halde, buradaki görevimi ev sahibine hizmet etmek sanıyorlar." Lezzetli tavuk suyu çorbasını bana içirmeye başladı. "Eğlenceli olansa, hepsinin karısı var..."

Çorbamı hüpürdetmeyi kestim. "Sara biz neredeyiz?"

"Evdeyiz, John. En azından araştırma süresince ev olarak kullanacağımız yerdeyiz."

"Grace Kilisesinin yanı ve McCreery'nin karşı caddesi. Bu mu ev?"

"Merkezimiz," diye yanıtlarken, bu sözden hoşlandığını görebiliyordum. Sonra düşünceye daldı. "Ne diyorduk. Benim Mulberry Caddesine dönüp Theodore'a rapor vermem gerekiyor. Telefon hattı takıldı, bunu bekliyordu."

Arkasına dönüp "Cyrus! Buraya gelip Bay Moore'a yardım eder misin?" dedi.

Cyrus da bize katıldı, mavi beyaz çizgili gömleğinin kollarını sıvamıştı ve geniş göğsünü saran bir pantolon askısı takmıştı. Bana sempatiden ziyade kaygıyla bakıyordu. Sara'nın beni kaşıkla beslemesinden hoşlanmadığı açıktı.

"Bu kadar yeter," dedim ve Sara'dan kaşığı aldım, "şimdi daha iyiyim. Kendim devam edebilirim. Ama Sara, bana hâlâ anlatmadın..."

"Cyrus her şeyi biliyor," dedi ve kapının yanındaki meşe ağacından yapılmış askılığa gidip paltosunu aldı. "Geç kalıyorum. Çorbanı bitir, John. Bay Jonas!"

Ve gözden kayboldu. "Asansörü çağırmalıyım!"

Kendi başıma yiyebildiğimi görünce, Cyrus biraz rahatlamıştı. Dik arkalıklı ve yeşil-gri döşemeli sandalyelerden birini çekip yanıma oturdu. "Daha iyi görünüyorsunuz, efendim," dedi.

"Hayattayım," diye yanıtladım "ve daha da iyisi, New York'tayım. Güney Amerika'da ya da bir korsan gemisinde uyanacağımdan emindim. Anlat, Cyrus. Hatırladığım son şey Stevie. O..."

"Evet, efendim. Köprüdeki cesedi gördüğünden beri uykuyu problemi çekiyordu. O gece de biraz dolaşmak için dışarı çıkmış ve sizi Broadway'de görmüş. Sendeleyerek yürüdüğünüzü fark edince, efendim, sizi takip etmiş. Siz Parris Hall'a girdiğinizde o da dışarıda beklemeye karar vermiş. Anlaşılır bir durum. Ancak bir polis onu Hall'un önünde görünce malum işi yapmakla suçlamış. Stevie de reddetmiş ve sizi beklediğini söylemiş. Memur ona inanmayınca Stevie içeri girmek zorunda kalmış. Sizi kurtarmaya değil, polisten kaçmaya çalışıyormuş, ama olaylar ardı ardına gelişmiş. Polis kimseyi tutuklamamış, elbette. Ama sizi oradan tek parça halinde çıkarmış."

"Anlıyorum. Peki, ben buraya nasıl... Hangi cehennemdeyiz, Cyrus?"

"Broadway, 808 numaralı bina, Bay Moore. En üst kat, altıncı kat olmalı. Doktor burayı araştırmanın ana merkezi olarak tuttu. Mulberry Caddesi'ne pek yakın değil, ama arabayla birkaç dakikalık mesafede. Veya trafik yoğunsa tramvayla da aynı süreyi bulur."

"Peki, tüm bunlar neyin nesi? Mobilyalar ya da her neyse işte?"

"Doktor ve Bayan Howard dün Brooklyn'e mobilya bakmaya gittiler. Büro malzemeleri satan bir yerden. Ama Doktor, öyle eşyalarla değil uzun bir süre, bir gün bile geçiremeyeceğini söyledi. Oradan sadece masaları alıp Beşinci Bulvardaki bir açık artırmaya katıldılar. İtalyan Marchese

Luigi Carcano mobilyaları satılıyordu. Sadece bir kısmını alabildiler."

"Belli oluyor," dedim. İşçilerden ikisi ellerinde büyük bir saat, iki Çin vazosu ve biraz yeşil kumaşla yeniden göründü.

"Eşyaların tamamı getirildiğinde, Doktor sizi kendi evinden buraya taşıyacakmış."

"Bu tam bir sarsıntı olur," dedim.

"Efendim?"

"Bir rüya gördüm de. Neden buraya taşıyacakmış?"

"Hastabakıcılıkla harcayacak vaktimiz olmadığını söyledi. Size biraz daha kloral verdi, böylece daha kolay atlatacaksınız. Uyandığınızda sizi iş başına bekliyor."

Daha sonra kapının dışında bir gürültü oldu. Kreizler'in "Ah, öyle mi? Güzel!" dediğini duydum. Lucius Isaacson ve Stevie'yle birlikte içeri daldı. "Moore! Sonunda uyandın, ha?"

Yanıma gelip bileğimi tuttu ve nabzımı kontrol etti. "Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Umduğum kadar kötü değil." Stevie pencere eşiğine oturdu ve elindeki büyük çakıyla oynamaya başladı. "Sana teşekkür borcum olduğunu öğrendim, Stevie," dedim. Gülümseyip pencereden dışarı baktı, saçları yüzüne dökülüyordu, "asla unutmayacağım bir borç." Güldü, takdir edilmenin ne olduğunu bilmiyor gibiydi.

Kreizler, "Seni takip etmesi büyük bir mucize, Moore," dedi ve göz kapaklarının iç tarafını inceledi, "ölebilirdim"

"Teşekkür ederim, Kreizler," dedim. "Öğrendiğim şey hakkında hiçbir fikrin olduğunu sanmıyorum."

Bazı aletlerle ağızımın içine bakıyordu, "Ne olabilir ki?"

"Santorelli'nin o gece Paresis Hall'dan çıktığı görülmemiş. Odasında olduğu bilmiyormuş, oranın da ikinci bir çıkışı yok."

O gece verdiğim çetin sınavın hiçbir anlamı olmadığı düşüncesi, moral bozucuydu.

"Bunu nereden biliyorsun?"

Lucius Isaacson, "Önce bunun anlamsız sayıklamalar olduğunu düşündük," dedi, masalardan birine yaklaşıp üzerindeki kâğıt yığınını boşalttı. "Ama sen tekrar ediyordun, bu yüzden Marcus ve ben gidip arkadaşın Sally ile ilgili hikayeni araştırdık. Çok ilginç. Marcus şu anda dışarıda ve olası yanıtlar peşinde koşturuyor."

Cyrus oda boyunca yürüyüp Lucius'a bir zarf uzattı. "Başkan Roosevelt bunu kahya ile yolladı, Dedektif."

Lucius zarfı çabucak açıp mesajı dikkatle okudu. "Evet, bu resmi bir yazı," dedi şüpheyle, "kardeşim ve ben, kişisel nedenlerden ötürü, geçici bir süreliğine Dedektifler Birliği'nden ayrılıyoruz. Sadece annemin bunu duymamasını umuyorum."

Kreizler ona "Harika," dedi, "polis kaynaklarına orada sürekli bulunmanız gerekmeden ulaşabileceksiniz, takdire değer bir çözüm. Belki şimdi zamanının bir kısmını John'a araştırmacılığın inceliklerini öğreterek geçirebilirsin." Laszlo güldü, sonra da beni kırmamak için sesini alçaltarak, "Senin çabalarını küçümsemiyorum, Moore. Önemli bir iş yaptın. Ama unutma, bu bir şaka değil, özellikle de görüştüğümüz birçok insan için. Böyle durumlarda yalnız dolaşmamak daha mantıklı olur."

"Tereciye tere satıyorsun," dedim.

Kreizler bana şakayla dirsek attı ve ayağa kalktı. "Çenen nasıl?"

Bunu unutmuştum, ama elimi ağzıma götürdüğümde hafif bir acı hissettim. "Şu cüce!" dedim. "Razor olmadan hiçbir iş yapamaz."

Kreizler güldü. "İyi adam!" Sırtıma yavaşça vurdu. "Şimdi çorbanı bitir ve giyin. Bellevue'de bir görüşmemiz var ve Jonas'ın adamları da buradaki işi bitirsin istiyorum. İlk toplantımız saat beşte."

"Görüşme mi?" diyerek ayağa kalktım, yeniden bayılmak istiyordum, ama çorba beni gerçekten kendime getirmişti. "Kimle?" diye sordum ve o anda üzerimde bir gecelik olduğunu fark ettim.

Forsyth Caddesi 75 Numara, Harris Markowitz," diye yanıtladı Lucius ve elinde bir tomar kâğıtla bana doğru yürüdü (ördek gibi salındı demek istemiyorum, ama öyleydi). "Bir tuhafiyeci. Birkaç gün önce karısı Onuncu Bölge'ye gelip Harris'in, sütlerinin içine 'pudra' dökerek iki torununu da zehirlediğini iddia etti. Samuel ve Sophie Rieter, on iki ve on altı yaşlarında."

"Zehir mi? İyi ama bizim adamımız zehir kullanmıyor ki."

"Bunu bilmiyoruz," dedi Kreizler, "belki eylemleri düşündüğümüzden geniştir. Gerçi Markowitz'in bizim davamızla ilgisi, Henry Wolff'unki kadar bile olamaz diye düşünüyorum."

"Çocuklar, kurbanların niteliğiyle uyuyor." dedi Lucius sezgi dolu bir ifadeyle. Sonra bana döndü. "Rieter kardeşler göçmendi. Anne ve babaları onları Bohemia'dan Bayan Rieter'in ailesinin evine kalmaya gönderip kendileri de ev işi bulmaya çalışıyorlardı."

"Göçmenler, doğru," dedi Kreizler, "üç yıl önce olsaydı daha fazla etkilenirdim, ama bizim avımızın kurbanlarını fahişelerden seçmesi, göçmenlerden seçmesine nazaran daha

önemli görünüyor. Markowitz'in bizim davamızla bir ilgisi bulunmasa bile, bu olayı araştırmak için başka nedenleri de var. Seçenekleri eleyerek kimi *aramadığımızı* ortaya çıkarabiliriz, yani negatif figürü. Başarırsak, o negatif resmi pozitif çeviririz."

Cyrus bana giysilerimi getirince giyinmeye başladım. "Ama çocuk katilleriyle ilgili görüşmeler yaparak bizden şüphelenenleri arttırmış olmaz mıyız?"

"Polis Teşkilatı'nın hayal gücü yoksunluğuna güvenmeyiz," dedi Laszlo. "Ben bu tür işlerle uğraştığımın görülmesine alıştım. Senin varlığının açıklaması da, elbette röportaj yapmak olacak. Bu arada, emniyetten herhangi biri bizim uğraştığımız şeylerin seri cinayetler olduğunu düşünürse ki umarım düşünür, o zaman işimiz kolaylaşır." Lucius'a döndü. "Haydi, Dedektif, buradaki maceraperest dostumuza olayın ayrıntılarından bahsedebilirsiniz."

"Pekala," dedi Lucius. Adama hayranlık duyuyordu sanki "Markowitz, oldukça zekiydi. Yüksek dozda afyon kullanmış ve tahmin edeceğin gibi, ölümün üzerinden saatler geçmesiyle, vücutta afyon artığı filan kalmamış. Afyonu, çocukların gece yatmadan önce içtikleri süte koymuş ve çocuklar komaya girdikleri esnada odalarındaki gaz borusunun memesini açmış. Ertesi gün polis geldiği zaman odada gaz kokuyormuş ve orada bulunan dedektif de çocukların ölümünü gaz zehirlenmesinin doğal bir sonucu olarak görmüş. Dedektifin bu kanısı, sorgu yargıcı (gerçekten yetenekli bir adamdır) olay yerine gelip çocukların midelerini kontrol ettirdiğinde de onaylanmış, çünkü ortada hiçbir tuhaflık yokmuş. Ama kadın, bunu kocasının yaptığı konusunda ısrar edince aklıma bir fikir geldi. Alt kata inip çocukların yatak örtülerini buldum. En azından çocuklardan biri

bilincini yitirmek ya da ölmek üzereyken kusmuş olmalıydı. Örtüler yıkanmasaymış üzerlerinde iz bulabilirdik. Yine ile buldum. Standart Stas ile ayraç testlerini yaptık ve sonunda afyonun izine rastladık, kustumukta. Markowitz bunu görünce darmadağın oldu."

"Ve o içki içmiyor öyle mi?" diye sordu Kreizler "uyuşturucu bağımlısı da mı değil?"

Lucius, "Göründüğü kadarıyla, hayır," deyip omuz silkti.

"Çocukların ölümünden bir şey kazandığı da yok?"

"Hiçbir şekilde."

"Güzel! Elimizde birçok şey var. Önceden tasarlama, yerinde bir bilinç ve sıfır kazanç. Tüm bunlar katilimizi tanımıyor. Ama Markowitz'in bizim aradığımız katil olmadığını anlasak bile -ki bence öyle olacak- bu sefer ele aradığımız adamın *neden* o olmadığını araştıracağız." Laszlo eline bir parça tebeşir alıp tahtaya hafifçe vurmaya başladı. Bizden bilgi koparmaya çalışıyordu sanki. "Onu Santorelli'nin katilinden ayıran fark nedir? Neden kurbanların vücutlarını parçalamamış? Bunu anladığımız zaman hedefe biraz daha yaklaşacağız. Sonra, katilimizin özelliklerini belirginleştirdikçe, şüpheli sayısını düşürmüş olacağız. Şu an için, maalesef geniş bir araştırma alanındayız." Eldivenlerini taktı. "Stevie! Arabayı sen süreceksin. Cyrus piyanoyu yerleştirenlerin başında dursun. Onu parçalamalarına izin verme, Cyrus. Dedektif, siz klinikte mi olacaksınız?"

Lucius başını salladı. "Cesetler öğlene kadar gelmiş olur."

"Cesetler mi?" dedim.

"Bu senenin başında öldürülen iki gencin cesedi," diye yanıtlayarak kapıya ilerledi Kreizler. "Acele et, Moore, geç kalacağız!"

Bölüm 13

Kreizler'in tahmin ettiği gibi, Harris Markowitz'in bizim davamızın şüphelisi olmadığı kanıtlandı. Kısa, şişman ve altmış yaşlarında biri olarak, Isaacson kardeşlerin Delmonico'da fiziksel özelliklerini belirledikleri katil tanımına uymuyordu ve ayrıca bu adam, aklını tamamen kaçırmıştı. İfadesine göre, torunlarını bu vahşi dünyadan korumak için öldürmüştü ve ifadenin en göze çarpanıysa, anlamsızca bir dizi büyük patlamadan söz etmesiydi. Kreizler, nedensiz yere üretilen korku dolu inanç ve düşünceler sisteminin ve Markowitz'in kendi hayatından kesinlikle kaygı duymayışının tipik erken bunama belirtileri olduğunu anlattı. Markowitz ziyareti bizim davamızla ilgili olmasa da değerliydi, çünkü bu sayede karşılaştırma yöntemiyle katilimizin kişisel özelliklerini bulabilirdik. Açıkçası bizim aradığımız katil, çocukları öldürürken onları sonsuz mutluluğa ve refaha kavuşturma arzusunda değildi. Cesetlerin üzerindeki tahribat bunu apaçık ortaya koyuyordu. Acaba bu davranışlarının sonucunda başına gelecekleri düşünüp kaygılanmıyor muydu? Katilin açık elişi sergisinden

anlaşıldığı üzere, işlediği cinayetler onu içten içe rahatsız ediyordu. Diğer bir deyişle, cesetler, *onun akli dengesi?!deki bozukluğun değil, akıl sağlığının yerinde olduğunun bir kanıtıydı.*

808 Numaralı binaya gelene kadar kafamın içinde bu düşünceler dönüp durdu, ama vardığımda, ayık kafayla ilk kez incelediğim mekânımızı ya da Sara'nın deyimiyle evimizi görünce dikkatim dağıldı. Sarı tuğlalı güzel bir binaydı. Gotik tarzdaki Grace Kilisesi'yle St. Deniz Oteli'nin mimarı James Renvick'in bu binayı yaptığını bana Kreizler söylemişti. Merkezimizin güneydeki pencereleri, Grace'in sivrilerle yükselen çan kulesinin gölgesinin vurduğu kilise avlusuna bakıyordu. Broadway'deki bu küçücük mekân, insana durgun, sakin bir his veriyordu. Halbuki şehrin en kalabalık alışveriş caddelerinden birindeydik. Tekstil ürünlerinden ayakkabıya ve fotoğrafa kadar her şeyin satıldığı dükkânlardan oluşan McCreery, 808'e birkaç adım ötedeydi. Buradaki en görkemli yapı, Onuncu Cadde'nin karşısındaki A.T. Stewart'ın dökme demirden inşa edilmiş mağazasıydı. Hilton, Hughes & Company tarafından işletilen yer, Wanamakers adıyla ün kazanmıştı.

808'in geniş, kafesli ve gayet yeni olan asansörü bizi sessizce altıncı kata çıkardı. Biz yokken burada epey gelişme olmuştu. Görüşmelerin yapılabileceği bir yer haline gelmişti burası, ama yine de mekânı tam olarak tanımlamak biraz zordu. Saat tam beşte, her birimiz beş masadan birinde yerimizi aldık, buradan her şeyi açıkça görüp tartışabilirdik. Yerleştiğimizde heyecanlı ve hoş bir sohbet başladı. Hudson üzerinde batmaya başlayan akşam güneşinin altın ışıkları, batı Manhattan'daki çatılarda ve bizim gotik ön pencerelerimizde geziniyordu ve o sırada, dikkate de-

ğer bir hızla, bir çalışma grubu oluşturabilcliğimizi fark ettim.

Düşmanlarımız vardı, orası kesin. Lucius Isaacson, öldürülen diğer iki çocuğun cesetlerini incelemeyi bitirdiğinde, cesetlerin alındığı mezarlığın vekili olduklarını iddia eden iki adamın kliniğe geldiğini ve davayı sona erdirmemizi talep ettiklerini anlattı. Lucius ihtiyacı olan bütün bilgiyi toplamıştı ve onlarla aramızda bir husumet çıkarmamaya karar vermişti, ama fiziksel özelliklerini tarif ettiği iki adam, Santorellilerin dairesinden Sara'yla beni kovalayan o iki haydutla benziyordu. Neyse ki bu iki eski polis, Lucius'u polis merkezinden hatırlamamıştı (onlar muhtemelen Lucius gelmeden çok önce kovulmuşlardı), ama kim tarafından yönetildiklerini ya da amaçlarının ne olduğunu bilmediğimiz bu adamlara bakılırsa, klinik artık iş için güvenli bir yer değildi.

Lucius'un incelemesi, umduğumuz sonucu çıkarmıştı. Her iki cesette de Georgio Santorelli ve Zweig kardeşlerde kullanılan bıçağın izlerine rastlanmıştı. Bunun üzerine Marcus Isaacson, geniş Manhattan haritasının önüne geçti ve iki raptiye alıp birini Brooklyn Köprüsü'ne, diğerini de Ellis Island Feribot İstasyonu'na batırdı. Kreizler sağındaki tebeşir tahtasına ölümlerin tarihlerini yazdı. İlki ocakta ve ikincisi şubatta. Martın üçüydü, yani Georgio'nun öldürüldüğü gündü. Bu tarihler de çözülmeyi bekleyen bir sır taşıyorlardı. (Tarihlerden yola çıkarak ipucu aramak daha karmaşık bilmişti, bu nedenle Kreizler ay ve gün benzerlikleriyle pek ilgilenmiyordu.)

Marcus Isaacson, Gloria'nın Paresis Hall'daki odasından kimseye görünmeden çıkartılabileceğini savunuyordu. Sara, Roosevelt'le ikisinin bir plan hazırladıklarını ve böylelikle,

aynı katilin işlemiş olabileceği yeni cinayetlerin mahallini dedektiflerden ve sorgu yargıçlarından önce bizim grubun ziyaret edebileceğini belirtti. Bu plan, Theodore için de riskliydi ama o kendini tümüyle Kreizler'in yönetimine bırakmıştı. Ben, Harris Markowitz ziyaretimizi gruba naklettim. Toplantı bitmek üzereyken, Kreizler kalkıp tahtayı işaret ederek hayali adamımızı yaratmamız gerektiğini söyledi. Onun fiziksel ve ruhsal özelliklerini listelemeli, dayanakları belirtmeli, gözden geçirmeli ve birleştirmeliydik. Böylece keşfettiğimiz ve varsayımda bulunduğumuz tüm olay ve durumları tahtaya yazdı.

Bitirdiğinde, büyük karatahtada bazı beyaz izler kalmıştı ve Kreizler bizi, bunların da kalmaması konusunda uyardı. Tebeşir kullanmasının nedeni de kaç yanlış yaptığını görebilmektir. Balta girmemiş bir ormandaydık ve önümüze çıkan engeller, zorluklar ya da yönetmemiz gereken görevlerin çokluğu bizi yıldırılmamalıydı. Bu cümleye biraz şaşırmıştık. Kreizler kitap ve kâğıtlardan oluşan dört ayrı ama özdeş yığını ortaya çıkardı.

Laszlo'nun arkadaşı Adolf Meyer ve diğer ruh avcılarının makaleleri, Hume ve Locke'dan, Spencer ve Schopenhauer'a kadar uzanan evrimcilerle filozofların eserleri, Kreizler'in teorisini bağlamsal açıdan etkilemiş olan Forbes Winslow'un monografisi ve nihayet, tüm ihtişamıyla iki ciltlik çok önemli bir eser olan William James'in *Psikolojinin İlkeleri*. Bunlar ve daha fazlası masalarımıza bırakıldı. Isaacsonlar, Sara ve ben okulun ilk gününde abluka altına alınan çocuklar gibi tedirgindik. Kreizler, amacını hepimiz için zor bir sınavmış gibi dile getirdi.

"Şu andan itibaren." dedi, "kendimizi insan davranışlarına dair düşünebileceğimiz her türlü önyargıdan kurtarmaya

çalışmalıyız. Dünyaya farklı gözlerle bakıp, onu farklı bakış açılarından değerlendirmeyi öğrenmeliyiz, mesela aradığımız katilin bakış açısı gibi. *Onun* deneyimleri ve *onun* hayatını göz önüne almalıyız. En önemsizinden en korkuncuna kadar, bizi şaşırtan her türlü davranışının, onun çocukluk yaşantılarının bir sonucu olduğu varsayımını unutmamalıyız. Bu neden-sonuç sistemi, ileride öğreneceğimiz psikolojik nedensellik anlayışıdır. Her zaman tümüyle mantıklı gelmeyebilir, ama tutarlı olacağı kesindir."

Kreizler, bu adamı bir canavar olarak görmenin bize bir fayda sağlamayacağını altını çizdi, çünkü bir adamdan bahsediyorduk (ya da belki bir kadından) ve bu adam veya kadın da bir zamanlar çocuktü. Öncelikle bu çocuğu tanımalıydık, ebeveynlerini, kardeşlerini ve tüm dünyasını tanımalıydık. Kötülükten, vahşetten ve delilikten bahsetmenin yararı olmazdı, bunlardan hiçbirini bizi ona yaklaştırmazdı. Ama hayal ettiğimiz çocuğu yakalayabilirsek, o adamı da yakalayabilirdik.

"Ve bu ödül yeterli gelmezse," diye tamamladı Kreizler, "her zaman yemek vardır."

Yemek. Sonraki birkaç gün içinde öğrendik ki, Kreizler'in 808 numaralı binayı seçmesindeki en büyük etken, Manhattan'ın en iyi restoranlarına sadece yürüme mesafesinde olmasıydı. Dokuzuncu Cadde ve University Place'de Louis Martin tarafından işletilen otelin geleneksel Paris masalarıyla dekore edilmiş yemek salonunda ve Cafe Lafayette'te Fransız yemeği yiyebilirdik. Alman mutfağı içinse, Broadway'den Union Meydanına yürüyüp Lüchow'un büyük ve koyu renk cameranlı Mecca'sına gidebilirdik. Onuncu Cadde ve İkinci Bulvarda doyurucu Macar yemekleri yapan Cafe Boulevard vardı. Sekizinci Cadde ile Mac Dougal Cad-

desi üzerindeki Hotel Gonfarone'yse, bölgedeki en iyi İtalyan mutfağına sahipti. Ve elbette Del's vardı, hepsinden biraz daha uzaktaydı ama kesinlikle yürümeye değerdı. Tüm bu mekânlar bizim gayrı resmi toplantı odalarımızdı, ancak çetin bir işle uğraşıyorduk ve kafamız bu olaya yoğunlaşmışken yemeğın tadını çıkarmak hayli zor oluyordu.

Özellikle ilk günlerde böyleydi. Halbuki bu meslekte yeni yeni yol kat ediyorduk ve başarılı bir sonuç elde edebilmek için tıpkı kriminoloji bilgimiz gibi psikoloji bilgimizi de geliştirmek için zamana ihtiyacımız vardı, ancak zamana karşı da yarışıyor olduğumuzu bilmek bu durumu güçleştiriyordu. Dışarıda, sokaklarda Georgio Santorelli gibi düzinelerce çocuk, aralarında yeni ve vahşi bir tehlikenin kol gezdiğini bilmeden etini satıyordu. Kreizler'le görüşmelere gitmek, 808 Broadway'de kalıp çalışmak, büyükannemin evinde gece yarılara kadar uyumadan zihnime bilgi yüklemeye çabalamak ve bunu da alışılmadık bir hızda sürdürmek tuhaftı; tüm bunlar olurken kafamın içinde bir ses bana, "Acele et yoksa bir çocuk ölecek!" diye fısıldıyordu. İlk birkaç gün neredeyse çıldıracaktım. Cesetlerin buldukları yerlere çalıştığım gibi, ne halde bulduklarına da çalışıyordum, her iki grubun örneklerini bulmaya uğraşırken, tesadüf eseri Herbert Spencer'ın şu yazısını gördüm:

"Molekül salınımı, bilinçle sinirsel şokun yan yana bir tasviri olabilir mi ve bu ikisi bir bütün gibi algılanabilir mi? Hiçbir güç bunları özümsememize yetmez. Bir duygu birliği ile hareket birliği arasında müşterek hiçbir şey yoktur ve bu, ikisini yan yana koyduğumuzda her zamankinden daha açık bir biçimde görülür."

Bu cümleyi ilk okuduğumda, "Bana silahını ver, Sara," dediğimi hatırlıyorum, "kendimi vuracağım." Neden bu tür

şeyleri anlamak zorundaydım ki? Bunu ilk hafta merak etmiştim, ama bilmek istediğim, aradığımız katilin *nerede* olduğuydu. Zamanla bu tür çabaları da anlamaya başladım. Şu Spencer alıntısı mesela; o, insan organizmasının yaptığı maddi eylemlerin karmaşık etkilerini, zihinsel aktivitelerini yorumlarken kullanmakla hata etmişti. Bu hata sayesinde Kreizler ve Adolf Meyer gibi genç ruh avcıları, bilincin temellerini ilk olarak çocukluk yaşantılarında araştırmaya ve fiziksel fonksiyonları, bilinç üzerindeki ikincil etken olarak görmeye başladılar. Bu bilgi, katilin doğduğu andan itibaren katil olduğu ana kadar geçen sürenin sadece fiziksel gelişimin rastlantısal sonuçları olmadığını anlamamızı sağladı.

Katilin, yöntemlerini geçmişteki hangi kötü deneyimlerine bağlı olarak oluşturduğunu kuramlaştırmak bize kalmıştı. Evet, eğer hayali katilimizi ete kemiğe bürümek istiyorsak, tüm bunları ve daha fazlasını öğrenmemiz gerekiyordu. Ve gerçekler yerine oturdukça, hepimiz daha büyük bir azim ve hızla çalışmaya başladık. Sabah akşam düşüncelerimizi paylaşıyorduk. Sara ve ben, gece saat ikide cızırtılı telefonlardan birbirimize çarpıcı fikirler sunuyorduk ve ilk başlarda el yordamıyla aradığımız bilgiye artık ulaşmıştık. Daha da önemlisi, aşırı hızlı bir eğitim alıyorduk (ilk on günde tümüyle kavrayamadığımız önemli konuları yalayıp yutmuştuk) ve bunu, uygulamalı derslerle, Marcus ve Lucius Isaacson'un ortaya çıkarıp planladığı teoriler ve fiziksel ipuçlarına göstermek zorunda olduğumuz dikkat sayesinde gizliyorduk. Başlarda hiçbir olay yerini kullanamıyorduk. Sahip olduğumuzdan daha fazlasına ihtiyaç duyduğumuz bilgiyi edindikçe, katilin yöntemlerini daha ayrıntılı resmetmeye başlamıştık ve bu da umudumuzu hastalıklı bir biçim-

de büyütüyordu. Kafamızı işe gömdüğümüz halde, bir şeylerin olmasını bekliyorduk.

Nisan ayına girdiğimizde, oldu. Cumartesi sabahı saat 1:45'te büyükannemin evindeki odamda, elimde Profesör James'in *Prensipler*inin ikinci cildi vardı ve uzanmış şekerleme yapıyordum. O öğleden sonra, Broadway 808'de, James'in "Zorunlu Gerçekler ve Deneyimin Etkileri" başlıklı yazısını anlayabilmek için kayda değer bir çaba sarf etmeye başlamıştım ki Stevie Taggert'ın içeri girmesiyle dikkatim dağıldı. Elinde *Herald*'ın öğle baskısından kopardığı, Long Island'da yeni açılan Acqueduct Yarış Parkı'nın ertesi günkü programı vardı ve benden tüyo istiyordu. Son zamanlarda Stevie'yi bahis acenteme kahya olarak almıştım (Kreizler bunu bilmiyordu, elbette) ve çocuk bu spora kendini kapırmıştı. Ne yaptığını bilene kadar kendi parasını yatırmaması konusunda onu uyarmıştım, ama Stevie'nin geçmişi, bu uyarıyı dikkate alma süresini kısalttı. Her neyse, o gece telefon çaldığında, yoğun okumalarla geçen saatlerin ardından derin bir uykunun tam ortasındaydım. Telefonun sesiyle irkilip elimde kalan James kitabını bir kenara fırlattım. Sabahlığı giyerken telefon yine çaldı ve ben koridora fırlamadan önce son bir kez daha çalan telefona alelacele yetişip ahizeyi kaldırdım.

"Boş levha," dedim uyku sersemliğiyle, telefonun diğer ucundaki Sara'ydı.

"Pardon?"

"Bu öğlen konuştuğumuz şey," dedim gözlerimi ovuştururken, "doğduğumuzda, zihin boş bir levha mıdır yoksa doğuştan sahip olduğumuz mutlak bilgiler var mıdır? Paramı boş levhaya yatırıyorum."

"John, biraz susar mısın?" Sesi kaygıyla titriyordu. "Beklediğimiz şey oldu."

Bu beni kendime getirdi. "Nerede?"

"Castle Garden. Battery. Isaasonlar fotoğraf makinelerini ve diğer aletleri hazırladılar. Hepimizden önce oraya varmaları gerek, böylece olay yerindeki memuru gönderebilirler. Theodore şu anda orada, bir sorun çıkmayacağını garantilemeye çalışıyor.

"Tamam."

"John..."

"Evet?"

"Ben daha önce hiç... Aranızda bir tek ben daha önce hiç... Ne kadar kötü olabilir?"

Ne diyebilirdim ki? Orada incelenmesi gereken bir şeyler vardı.

"Amonyak isteyeceksin. Ama fazla etkilenmemeye çalış. Hepimiz orada olacağız. Arabaya bin ve gelip beni al, beraber gidelim."

Derin bir nefes aldığını duydum. "Tamam, John."

İLİŞKİ

Bizim dışımızdaki bir nesne, daha önce ilişkilendirildiği çok sayıda gerçeklikten herhangi birini çağrıştırabilir... Dış dünyaya dair deneyimlerimiz değişken olduğu için, farklı rehberlerle, aynı şeyi bulmakla yükümlüyüz.

*William James,
Felsefenin İlkeleri*

*Doğru olduğunu düşündüğüm her şeye yanlış dedi başkaları;
bana yanlış gelen ne varsa,
başkaları onayladı.
Kendimi nerede bulsam, hep peşim deydiler,
nereye gitsem bozuk çaldılar;
mutluluk arasam, sefalet buldum;
'Kederli' denmeli bu yüzden bana,
kederdir tüm yarattığım.*

*Wagner,
Die Walküre*

Bölüm 14

Bir at arabasıyla Washington Meydanı'na vardığında, Sara korkularının büyük kısmını geride bırakmış, onun yerine sağlam bir kararlılığa bürünmüştü. Broadway'in granit kaldırımlarında ilerlerken sorduğum basit sorulara kayıtsız kalıyor, gözlerini ileriye sabitlemiş, aklı başka yerdeymiş gibi bakıyordu. Neredeydi? Sara bunu söylemezdi ve tahmin etmek de imkânsızdı. Ama bence hayatına rehber kıldığı o büyük hedefiyle, bir kadının etkin ve yetenekli bir polis memuru olabileceğini ispatlamakla uğraşıyordu. Atın arkasını inceleyerek güçlkle bir şeyler söylediğinde, deneyimli her dedektif gibi, zamanı gelince onun da işleri yoluna koyabileceğini göstermek için, varolan tüm zihinsel gücünü kullanıyordu.

Tüm bunlar, benim işleri kolaylaştırmak için havadan sudan konuşmaya çalışmamla ters düşüyordu. Prince Sokağına geldiğimizde kendi tedirgin sesimden oldukça rahatsız olmuş. Broome'a geldiğimizdeyse iletişim için sarf ettiğim tüm çabadan vazgeçip konser salonlarından çıkan fahişelerle müşterilerini izlemeye koyulmuştum. Bir köşede.

salyalarını üniformasına akıtacak kadar sarhoş olmuş Norveçli bir denizci, iki kadın tarafından sıkıştırılıyor, bir üçüncüsü ise adamın ceplerini yokluyordu. Pek de alışılmadık bir görüntü sayılmazdı ama o gece kafamda bazı düşünceler oluşmasına neden olmuştu.

Canal Caddesi'nden geçip belediye binasına yaklaşırken, "Sara," dedim, "Shang Draper'da hiç bulundun mu?"

"Hayır," diye cevaplarırken nefesi soğuk havada asılı kalıyordu. Her zaman olduğu gibi New York'ta nisan ayı, yine mart ayının ısırtıcı soğuğunu bir nebze de olsa yumuşatmıştı.

Bu yanıt bir konuşma başlatmak için yeterli sayılmazsa da şansımı denedim. "Genelevde çalışan bir fahişe müşterilerin nasıl kafaya alınacağını muhtemelen benden daha iyi biliyordur. Draper ve Paresis Hall gibi yerlerde çalışan çocuklar da en az yetişkinler kadar gözü açıktır. Ya aradığımız adam da böyle bir müşteriye? Belki daha önce çok kötü kazıklandı ve şimdi de ödeşmek için fırsat kolluyor. Karındaşen Jack cinayetleri için böyle bir teori vardı."

Sara kucağımızdaki battaniyeyi biraz çekti ama hâlâ tam olarak ilgili olduğu söylenemezdi. "Mümkün olabilir herhalde. Nereden aklına geldi?"

Ona döndüm. "Zweigler'le bu ocak ayındaki ilk cinayet arasındaki üç seneyi düşün. Ya bulamadığımız başka cesetler olduğu teorimiz yanlışsa? Ya New York'ta başka cinayet işlemediyse, hatta o sırada burada bile değilse?"

"Burada değilse mi?" Derken Sara'nın sesi daha canlı bir hal almıştı. "Yani yolculuğa mı çıkmıştı? Şehri terk mi etmişti?"

"Ya terk etmek zorunda kaldıysa. Bir denizci olabilir mesela. Draper ve Ellison gibi yerlerdeki çoğu müşteri deniz-

cidir. Akla yatkın geliyor. Hatta düzenli bir müşteriye ilgi çekmemiş olmasını bırak, çocukları uzun zamandır tanıyor bile olabilir."

Sara söylediklerim üzerinde düşündükten sonra başını salladı. "Hiç fena değil, John. Böylece hiç kimseye fark ettirmeden istediği gibi gelip gidebilir. Oraya vardığımızda diğerlerinin..." Sara'nın konuşması hızlandı ve huzursuzca caddeye dönerek devam etti. "...Ne düşündüğünü sorarız."

Araba bir kez daha sessizliğe gömüldü.

Castle Garden, Battery Park'ın göbeğindeydi ve oraya gitmek için Broadway'in arkasından dolanmamız gerekiyordu. Bu da, o günlerdeki özenti mimarisiyle Manhattan'ın yarıncılık ve finans bölgelerine hızlı bir yolculuk anlamına geliyordu. İlk bakışta 'Eski Postane Binası' ve Adil Yaşam Güvence Cemiyeti' merkezi gibi küçük ve süslü yapıların üzerinde 'World Binası' ve on iki katlı 'Ulusal Ayakkabı ve Deri Bankası' gibi devasa yapıların (ya da en azından Woolworth ve Singer kulelerinden önce devasa gibi görünen yapıların) yayıldığını görmek oldukça tuhaftı. Ama insan bu muhitteki binaları gördükçe stillerinden öte daha farklı bir özelliğini keşfediyordu; zenginlik. Ben çocukluğumun büyük bir kısmını Manhattan'ın bu bölümünde geçirmiştım (babam orta ölçekli bir yatırım ofisi işletiyordu) ve çok erken yaşlardan beri paranın elde edilip saklandığı bir çevrede yaşamıştım. Bu faaliyet istenirse baştan çıkarıcı, istenirse itici olabilirdi ama 1896 yılı New York'unun başlı başına varoluş nedeniydi.

Saat sabaha karşı iki buçuktaki karanlık ve kasvetli havaya rağmen bu muazzam gücün akımını hissettim ve Amerikan ekonomik sisteminin babası olan Alexander Hamilton'ın yattığı Trinity Kilisesi mezarlığından geçerken kendi-

mi keyifli bir şekilde gülümser ve derin düşüncelere dalmış buldum. Adam kendine güveniyordu. Peşine düştüğümüz kişi kim olursa olsun ve nasıl bir kişilik bozukluğunun pençesinde bulunuyorsa bulunsun artık eylemlerini şehrin pek de saygın olmayan bölgeleri ile sınırlamıyordu. Bu zengin ve seçkin bölgeye gelme cesaretini göstermiş ve nüfuz sahibi finans kodamanlarının gözleri önünde Battery Park'a bir ceset bırakabilmişti. Evet, eğer aradığımız adam akli başında bir adamsa bile bu son icraatına bakılınca sadece barbar değil aynı zamanda kesinlikle kendine aşırı güvenli olduğu da görülüyordu. Bu kendine has özellikler, şehir sakinlerinde daima dehşet ve kin karışımı bir tepki yaratırdı.

Bowling Green'de arabadan indikten sonra Battery Park'a girmek için karşıya geçtik. Kreizler'ın arabası köşede durmuş, Stevie Taggart da genişçe bir battaniyeye sarılmış, arabanın içinde oturuyordu.

"Stevie," dedim, "etraftaki çocuklara göz, kulak mı oluyorsun?"

Titreyerek başını salladı. "Böyle şeylerden de uzak tutmaya çalışıyorum," diyerek parkın içini işaret etti, "bu korkunç bir iş, Bay Moore."

Parkın içinde Castle Garden'ın devasa taş duvarlarına doğru giden yolda ilerlerken birkaç ışık üzerimizi aydınlatıyordu. 3812 yılındaki savaş sırasında New York'un savunması için inşa edilen Castle Clinton adındaki kale, sonradan, opera salonu olarak kullanılan bir köşk halini almıştı. 1855'te yeniden değiştirilmiş ve New York göçmen bürosu halini almıştı. 1892 yılında bu iş Ellis Adası'nda yapılmaya başlanana kadar Battery Park'taki eski taş duvarların dibinden en az yedi milyon kişi geçmişti. Şehir yetkilileri son zamanlarda buraya yeni bir işlev katmak istemiş ve bu duvar-

ların içinde New York Su Müzesi'ni kurmaya karar vermişti. Yeniden yapılandırma devam ediyordu ve Sarayla duvarın dibine yaklaşırken, inşaat levhaları bize yol gösteriyordu.

Duvarların ardında uzun pardösü giymiş ve geniş kenarlıktı şapkasını elleriyle sıkıca tutmuş bir adamın önünde duran Marcus Isaacson'ı ve Cyrus Montrose'yu gördük. Adamın pardösüsüne iğnelenmiş bir rozet vardı ama adam o anda pek de yetkili gibi görünüyordu sayılmazdı. Kesilmiş kallasların üzerine oturmuş, solgun yüzünü bir kovanın üzerine tutarak derin derin nefes alıyordu. Marcus birkaç soru sormaya çalışsa da adam hâlâ şoktan çıkamamış gibiydi. Yaklaştığımızda Cyrus ve Marcus başlarıyla selam verdiler.

"Bekçi mi?" diye sordum.'

"Evet," diye yanıtladı Marcus. Sesi canlı ama kontrol altındaydı, "cesedi saat birde çatıda bulmuş. Saatte bir devriyeye çıkıyor galiba." Marcus adama doğru eğildi. "Bay Miller? Ben üst kata çıkacağım. İstedığınız kadar kalın, kendinizi hazır hissettiğinizde gelebilirsiniz. Ama hiçbir koşulda buradan gidemezsiniz. Anlaştık mı?" Adam dehşetini yansıtan yüzünü kaldırarak boş gözlerle başını salladı. Ardından hızla kafasını kovaya gömdüyse de kusmadı. Marcus, Cyrus'a dönerek "Bir yere ayrılmadığından emin ol, olur mu Cyrus?" dedi. "Daha soracak çok sorumuz var."

"Başüstüne, dedektif."

Marcus, Sara ve ben Castle Garden'in büyük ve simsiyah giriş kapısından geçtik.

"Adam mahvolmuş," dedi Marcus başıyla bekçiyi işaret ederek, "adamdan elde edebildiğimiz tek bilgi, saat on iki on beşte cesedin orada olmadığı ve ön kapıların da kilitli olduğuna dair defalarca edilmiş yeminler. Arka kapılar da

zincirliymiş. Kendim baktım. Kilitler zorlanmamış. Paresis Hall olayını fazlaca andırması beni korkutuyor, John. İçeri girilmesi de dışarı çıkılması da imkânsız ama birinin bunu becerdiği açık."

Castle Garden'ın iç duvarlarının yenilenmesi için yapılan çalışmalar yarılanmıştı.. Parkeler ve boyalar arasında kimisi hâlâ yapım aşamasında, kimisi yapılmış ama içi doldurulmamış cam su tankları vardı. Bazılarıysa o gece başlarına gelenler göz önünde bulundurulduğunda pek de tuhaf görünmeyen kocaman açılmış gözleri ve ürkek hareketleri ile yüzen çeşitli egzotik balıklarla doluydu. Birkaç loş lambanın ışıltısı gümüş renklerin üzerinden yansıyor ve balıklar bu ölüm kokan yerden kaçıp insanoğlunun ve onun vahşetin bilmediği karanlık sularına geri dönmeyi arzuluyor gibi görünüyordu.

Kalenin duvarlarından birindeki merdivenlerden çıkıp önceden açık olan merkezi avluyu kapatan rampaların üzerine çıktık. Çatının ortasında iki tarafında birer pencere olan on köşeli bir kule bulunuyor, buradan New York Limanı ve Bartholdi'nin Bedloe Adası'ndaki Özgürlük Heykeli görülebiliyordu.

Çatının kıyıya en yakın yerinde Roosevelt, Kreizler ve Lucius Isaacson duruyordu. Yanlarında ahşap bir ayaklığın üzerinde büyükçe bir fotoğraf makinesi duruyordu. Makinenin önündeki başka bir ışığın altında ise, burada toplanmamızın nedeni duruyordu. Olay yerindeki kan, uzaktan bile görülebiliyordu.

Lucius'un ilgisi tamamen cesedin üzerinde yoğunlaşmıştı ama Kreizler ve Roosevelt öteye doğru bakıyor ve oldukça ateşli bir tartışma yapıyorlardı. Kreizler merdivenlerden geldiğimizi görür görmez doğrudan bize yöneldi. Roosevelt

haşini iki yana sallayarak onu izledi. Laszlo Sarayla bana doğru dönerken Marcus fotoğraf makinesinin yanına gitti.

"Cesedin durumu," dedi Kreizler, "şüpheye pek yer bırakmıyor. Bu aradığımız adamın işi."

"Olay mahallinde ilk bulunanlardan biri, Yirmi yedinci bölge bekçisiymiş," diye ekledi Theodore, "çocuğu devamlı Golden Rule'da gördüğünü ama adını tam olarak hatırlamadığını söyledi." (Golden Rule Keyif Kulübü, Dördüncü Cadde'de bulunan, özellikle oğlan fahişelerin çalıştığı bir genelevdi.)

Kreizler ellerini Sara'nın omuzlarına koydu. "Dayanması kolay bir görüntü sayılmaz, Sara."

Sara başını salladı. "Öyle olmasını beklemiyordum zaten."

Laszlo Sara'nın tepkilerini dikkatle izledi. "Cesedin otopsisinde dedektife yardımcı olmanızı istiyoruz. Kendisi sizin hemşirelik eğitimi gördüğünüzü biliyor. Bölge müfettişleri birazdan burada olur ve onlar gelmeden burada hepimiz için yapılacak çok iş var."

Sara tekrar başını sallayıp derin bir nefes alarak Lucius'la cesede doğru ilerledi. Kreizler benimle konuşmaya başlamıştı ama onu bir saniyeliğine bekletip çatının köşesindeki parlak ışıklara doğru yürüyen Sara'nın arkasından birkaç adım ilerledim.

Çocuk, koyu teni ve başının sağ yanındaki kalın siyah saçlarıyla Yahudi özellikleri taşıyordu. Sol tarafında ise kafa derisinin büyük bir kısmı yırtılmış, kafatasının bir kısmı açıkta kalmıştı. Bunun dışında vücutta gerçekleştirilen deformasyonlar Georgio Santorelli'dekiyle aynı görünüyordu (ama kalçadaki yaralar tekrarlanmamıştı). Gözler yerinden çıkarılmıştı, genital organı kesilip, ağzına tıkılmış, gövde

kısmı çapraz ve derin yaralarla kaplanmış, bilekler birbirine bağlanmış, sağ el kesilmiş ve büyük ihtimalle de olay mahallinden götürülmüştü. Kreizler'in dediği gibi bu işi yapan kişinin kim olduğuna dair pek şüphe yoktu. Tıpkı bir imza gibi ayırt edilebiliyordu. Williamsburg Köprüsü'nde üzerime çöken korkunç his, nefesimi kesip vücudumdaki tüm kemikleri titreterek geri dönmüştü.

Fazla yaklaşmadan Sara'yı dikkatle izliyor ve yardıma ihtiyacı olursa diye hazır bekliyordum ama yardıma ihtiyaç duymadığını düşünüyormuş gibi davranıyordum. Sara'nın gözleri, gördüklerinin şokuyla açıldı ve kafasını sallamaya başladı. Ellerini sıkıca birleştirerek derin bir nefes daha aldı ve Lucius'un yanında durdu.

"Dedektif," dedi, "Dr. Kreizler size yardım etmemi söyledi."

Lucius, Sara'nın sakinliğinden etkilenmiş görünerek başını kaldırdı ve alnını bir mendille sildi. "Evet. Teşekkürler, Bayan Howard. Kafa derisine verilen hasardan başlayacağız..."

Roosevelt ile Kreizler'in yanına dönerek, "Ne cesur kız," diyerek başımı salladım ama ikisi de söylediğimle ilgilenmiş gibi görünmüyordu.

Kreizler bir gazeteyle göğsüme vurup oldukça sert konuştu. "Arkadaşın Steffens, *Post* un sabah baskısına bir makale yazmış, John. Nasıl, *nasil* bu kadar büyük bir aptallık yapılabilir?"

"Bunun mazereti yok." dedi Roosevelt ümitsizce, "tek düşünebildiğim, Steffens'ın, sizin davaya karıştığınızı belirtmezse makaleyi yazmasında bir sakınca olmayacağını düşünmüş olması. Doktor. Ama sabah ilk iş onu ofisime çağıracağım ve durumu kendisine bizzat açıklayacağım!"

Post'un ön sayfasında "yüksek yetkili polislerin" Zweig cinayetleri ile Santorelli cinayetinin aynı kişinin elinden çıktığına inandığını belirten haber manşetten verilmişti. Makale, bu 'hayalet düşmanın' Zweig olayı ile olan bağlantısından bahsederek cinayetlerin sadece çocuk fahişelerle sınırlı kalmadığını iddia ediyordu. Böylece Steffens hadise çıkartmaya meyilli gazeteci tarzıyla "Hiçbir çocuk güvende değil" mesajını veriyordu. Bunun dışında başka sansasyonel ayrıntılar da vardı. Santorelli'nin ölümünden önce 'tacize uğradığı' belirtiliyor (oysa Kreizler hiçbir cinsel taciz izine rastlamamıştı) ve şehrin bazı bölgelerinde cinayetlerin doğa üstü bir güç tarafından gerçekleştirildiğinin konuşulduğu söyleniyorsa da 'rezil Ellison ve arkadaşlarının' böyle bir suç için 'daha olası şüpheliler' olduğu anlatılıyordu.

Gazeteyi katlayarak yavaşça dizime vurdum. "Bu çok kötü oldu."

"Kötü," dedi Kreizler sesindeki öfkeyi gizlemeye çalışarak, "ama olan olmuş. Yapmamız gereken bunu düzeltmek. Moore, editörlerini *Times* gazetesinde bu spekülasyonları yalanlayan bir yazı yazmalarını konusunda ikna etme şansın var mı?"

"Olabilir," dedim, "ama söylersem benim de davaya karıştığımı anlarlar. Bu kadar bilgiye sahip olduktan sonra olayı daha da didikleyecek birilerini mutlaka bulurlar. Zweigler'le olan bağlantı, bir çok insanın ilgisini çekecektir."

"Evet, eğer bu yazıya karşı savunmaya geçerse her şeyi daha da kötü bir hale sokarız," dedi Theodore. "Steffens'a sessiz kalmasını önermeli ve makalenin fazla önemsenmeyeceğini ummalıyız."

"Nasıl olabilir?" diye patladı Laszlo. "Şehirdeki herkes bunu görmezden gelse bile haberi görecektir *bir* kişi mutlaka olacak. Benim asıl korktuğum da onun tepkisi!"

"Benim korkmadığımı mı sanıyorsunuz, Doktor?" diye araya girdi Theodore. "Basının önünde sonunda işe karışacağını biliyordum. Sizden acele etmenizi istememin nedeni de buydu. Birileri olaydan bahsetmeden haftalarca olay üzerinde çalışabilmeyi bekleyemezsiniz!"

Theodore ellerini kalçasına dayadı ve Kreizler de cevap veremeden başını çevirdi. Birkaç saniye sonra Laszlo daha sakin bir sesle konuşmaya başladı. "Haklısınız, Başkan. Tartışmak yerine elimizdeki fırsatı değerlendirmenin yollarını aramalıyız. Ama Tanrı aşkına Roosevelt, eğer resmi işleri Reis ve Steffens'la paylaşman gerekirse bu davayı olayın dışında tut."

"O konuda endişelenmenize gerek yok, Doktor," diye yanıtladı Roosevelt barışçı bir sesle. "Bu, Steffens'ın spekülasyonlarıyla benim ilk sinirimi bozuşu değil, ama sonucusu olacak."

Kreizler bir kez daha tiksintiyle başını iki yana salladı ve sonra omuz silkti. "Peki o zaman. İş başına."

Tekrar Isaacsonlar'la Sara'ya katıldık. Marcus cesedin ayrıntılı fotoğraflarını çekerken Lucius sakin ve amacının farkında bir sesle, medikal ve anatomik terimlerle yaraları tarif ederek otopsiye devam ediyordu. Görenlerde normalde kahkahaya ya da şaşkınlığa neden olacak o tuhaf hareketlerden ne kadar azını sergilediklerine tanık olmak oldukça ilginçti. Sanki ilham gelecekmiş gibi çatıda bir oraya bir buraya dolaşılıyor, eğitilmiş köpekler gibi hiç belirgin olmayan ayrıntılar üzerine odaklanıyor, davayı sanki Roosevelt ya da Kreizler değil de kendileri yönetiyormuş gibi işi üstleniyor-

lardı. Onlar çalışmalarına devam ederken biz (hatta Theodore)mümkün olan her fırsatta notlar alarak, ekipman parçalarını ya da ışık kaynaklarını tutarak yardımcı olmaya çalışıyor, konsantrasyonlarını bozmamaları için ne gerekirse yapmaya özen gösteriyorduk.

Marcus cesedin fotoğraflanmasını bitirdikten sonra Lucius ve Sara'yı korkunç görevleri ile baş başa bırakıp etrafı 'tozlayarak' çatıdaki parmak izlerini aramaya başladı. Bu sırada Roosevelt, Kreizler ve ben bu tip İzleri 'tutabilecek' kapı kolları, pencereler ve cesedin yattığı yerin birkaç adım ötesindeki on köşeli kulenin yanında bulunan seramik baca gibi düzgün ve sert yerleri aramaya koyulduk. Marcus'un söylediğine göre özellikle bu bacada oldukça fazla parmak izi olmalıydı çünkü bekçi birkaç saat önce aşağı kattaki ateşin sönmesine izin vermişti. Parıldayan seramiğin özellikle temiz olan bir tarafında, Marcus ve Lucius'un boylarında birinin destek almak için elini bacaya yasladığı anlaşılıyordu. Marcus ize yüzünü yaklaştırdığı sırada biraz sarsılmış gibiydi. Theodore'la bana rüzgârı kesmek için bir muşamba germemizi söyledikten sonra deve tüyünden yapılmış bir fırça ile bacanın üzerine karbon tozu sürdü ve ortaya lekeye benzeyen parmak izleri (sanki büyü yapılmışçasına) çıktı. İzlerin konumu katilin yaslanıyor olduğu teorisine uygundu.

Marcus pardösüsünün cebinden Sofia Zweig'ın kan lekeli parmağının fotoğrafını çıkararak bacaya doğru kaldırdığında Lucius ona doğru yaklaştı ve olanları dikkatle izlemeye koyuldu. Marcus izlere bakarken gözleri iyice açıldı. Kreizler'e dönüp, kendini kontrol etmeye çalışan bir sesle uyuyor gibi," derken ateş saçıyorlardı. Marcus, Kreizler'le birlikte büyük fotoğraf makinesine doğru giderken Theodo-

re ile ben hâlâ muşambayı tutuyorduk. Marcus izlerin yakından birkaç fotoğrafını çekerken flaş tozunun patlayışı tüm çatıyı bir anlığına aydınlatıyor ama daha sonra ışık limanın karanlığı içinde kayboluyordu.

Ardından Marcus bize çatının her köşesini incelememizi ve onun deyişle, özellikle, "Herhangi bir tuhaflık ya da eylem olduğunu gösteren işaretleri, küçük kıymıklardan, kırık ve deliklere kadar tüm ayrıntıları," bulmamızı söyledi. New York Limanı'na bakan bir çatıda kıymık, kırık ya da delik olmaması mümkün değildi ama yine de görevimizi kararlılıkla yerine getirmeye koyulduk. Ama Roosevelt ve Kreizler'le ciddiyetle işe koyulduk. Talimatlarımızda belirtilen özelliklere sahip bir iz bulduğumuzda birbirimize seslenerek haber veriyorduk. Marcus tüm ilgisini çatının ön tarafındaki sağlam korkuluklara yoğunlaştırmışken bulduğumuz şeyleri görmek için bize doğru gelip gidiyordu. Bulduklarımızın çoğu vakayla bağlantılı değildi ama Roosevelt'in çatının en arkadaki karanlık köşesinde bulunduğu bazı işaretler Marcus'a göre oldukça önemli görünüyordu.

Marcus'un isteği oldukça tuhaftı. Eline aldığı halatın bir ucunu beline bağladı ve geri kalanını toplayıp çatının ön korkuluklarından geçirerek Roosevelt'le bana verdi. Marcus kalenin arka duvarından aşağı inerken halatı tutacaktık. Bu isteğin ardındaki nedeni sorduğumuzdaysa, Marcus sadece, katilin girilmesi mümkün görünmeyen noktalara ulaşma yöntemi hakkında bir teori üzerinde çalıştığını söyledi. Dedektifin işine yoğunlaştığını görerek dikkatini dağıtmak istemediğimizden başka bir açıklama istemedik.

İpi sarkıttıkça Marcus yeni bir şeyler keşfettiğini belirten sesler çıkarıyor, bize ipi daha da sarkıtmamızı söylüyordu. Roosevelt'le bense halatla cebelleşiyorduk. Tüm bunların

ortasında, Kreizlerle (kolu yaralı olduğundan bize yardım etmemeyi seçmişti) katilin mesleği ve alışkanlıkları hakkında aklıma gelenleri konuşma fırsatı bulmuştum. Tepkisi karmaşık olmakla birlikte özenliydi.

"Adamın çocukların çalıştığı evlerde müşteri olabileceği fikrinde haklı olabilirsin, Moore. Ama adamın bir çeşit gezgin olması..." Laszlo, Lucius Isaacson'ın çalışmasını izlemek için yanına kayd. "Neler yaptığını bir düşün. Halka açık yerlerde altı ceset bıraktı. Tabii bu sadece bizim bildiğimiz sayı."

Theodore halatı indirirken kükreyerek "Şehri bilen bir adam gibi görünüyor" diye ekledi.

Yorumlarımızı duyan Lucius, "Hem de iyi biliyor," diyerek lafa girdi, "açtığı yaralarda aceleden eser yok. Kesikler ne yırtılmış ne de saplanarak yapılmış. Yani pek de acelesi varmış gibi görünmüyor. Diğer vakalarda olduğu gibi, adamın, işinin ne kadar süreceğini kesin olarak bildiğini tahmin ediyorum. Suç işlediği alanları da buna bağlı olarak seçiyor olmalı. Bu da, gayet düzgün planlar yapabilen bir adam olduğu yolundaki tahminlerimize uyuyor. Gözlere yaptıklarına bakılırsa dikkatli ve sağlam ellere sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca iyi bir anatomi bilgisi de var."

Kreizler Lucius'un bu sözlerini bir anlığına düşündü. "Kaç kişi böyle bir yeteneğe sahip olabilir, Dedektif?"

Lucius omuz silkti. "Bana kalırsa birçok ihtimal var. Bir doktor ya da en azından kısa da olsa tıbbi eğitim görmüş biri olmalı. Yetenekli bir kasap ya da belki deneyimli bir avcı da olabilir. Bir cesetten en iyi şekilde nasıl faydalanılacağını, ana et kaynakları dışında, ikincil besin kaynakları olan gözleri, iç organları, ayaklan ve geri kalan kısımları nasıl çıkaracağını da biliyor."

"Ama bu kadar dikkatliyse," dedi Theodore, "neden cinayetleri açık alanlarda işliyor? Neden kendine daha gizli yerler bulmuyor?"

"Gösteriş," dedi Kreizler bize doğru gelirken, "halka açık bir yerde olma düşüncesi onun için çok önemli olsa gerek."

"Yakalanma arzusu mu?"

Kreizler başını salladı. "Öyle görünüyor. Ve bu, kaçma isteği ile savaş halinde." Limana bakmak için arkasına döndü. "Ayrıca bu mekânların başka ortak yanları da var..."

Tam o sırada Marcus'un onu yukarı çekmemizi söylediğini duyduk. Theodore sayarak yardımcı olurken, halatı birkaç kez çekip Marcus'u kısa sürede yeniden çatıya çıkardık. Kreizler'in orada ne bulduğunu öğrenmek istemesine karşın Marcus kesinlikle emin olmadan konuşmak istemediğini söyledi ve birkaç not almak için uzaklaştığı sırada Lucius seslendi.

"Dr Kreizler? Şuna bir bakar mısınız?"

Kreizler derhal cesedin yanına gitti. Theodore'la ben daha çekingendik. Manzara, eğitimsiz gözlerin kaldırabileceği gibi değildi. İşe cesurca başlayan Sara bile imkânını buldukça gözlerini kaçırıyor, görüntülere maruz kalma süresi uzadıkça işin duygusal faturası ağırlaşmaya başlıyordu.

"Georgio Santorelli'yi incelediğinizde," dedi Lucius ölü çocuğun bileklerini birbirine bağlayan kısa ipi göstererek, "bu alanda herhangi bir aşınma ya da zedelenmeye rastlamış mıydınız?" Kurbanın sol elini kaldırarak alt tarafını işaret etti.

"Hayır" diye yanıtladı Kreizler, "sağ elin yaralanmış olması dışında kayda değer hiçbir şey yoktu."

"Uyluk kısmında herhangi bir yara ya da morarma da söz konusu değildi, öyle mi?" diye sordu Lucius.

"Hayır, değildi."

"Evet. Daha önce öne sürdüğümüz teorileri destekliyor." Lucius cansız kolu bırakarak alını sildi. "Kaba bir ip," diye devam etti bir ipi bir de çocuğun bileğini işaret ederek, "en ufak bir boğuşmada bile mutlaka vücutta iz kalması gerekir."

Sara gözlerini ipten Lucius'a kaydırdı. "O zaman boğuşma olmamış mı yani?" Sorusunda gerçek bir hüznün vardı, öyle bir hüznü ki ağırlığı göğsüme inmiş, ima ettiği gerçekler apaçık belli olmuştu. Lucius açıklamaya girişti.

"Şüphelerim doğruysa çocuk bağlanmasına kendisi izin vermiş olmalı. Ve hatta boğulması sırasında bile katile karşı koymak için pek girişimde bulunmamış. Neler olduğunu tam olarak anlamamış olabilir. Gördüğünüz gibi eğer bir saldırı ve gerçek bir savunma söz konusu olsaydı uyluk kırsımlarında kesikler, en azından morluklar olurdu. Ama hiçbir şey görülüyor. Yani..." Lucius gözlerini dikerek bize baktı, "Ben derim ki çocuk katili tanıyormuş. Bu tip bağlama olaylarını daha önce de yapmış olmalılar... Cinsel amaçlı olarak."

Theodore derin bir nefes aldı. "Yüce Tanrım..."

Sara'nın yüzüne baktığımda gözlerinin kenarlarında ıslaklıklar gördüm. Hızla gözlerini kırıştırarak gözyaşlarını silmeye çalışıyordu.

"Bu son kısmı sadece teoriden ibaret tabii ki," diye ekledi Lucius, "ama çocuğun adamı tanıdığından emin sayılırım."

Kreizler yavaşça başını sallarken gözleri kısıyor, sesi yumuşuyordu. "Tanıyormuş ve güveniyormuş."

Lucius sonunda ayağa kalkıp cesetten uzaklaştı. "Evet," diyerek çalışma lambasını söndürdü.

O sırada Sara ani bir hareketle kalkarak çatının bizim durduğumuz yerinden uzaklaştı. Geri kalanımız neler olduğunu anlamadan, birbirimize baktıktan sonra ben Sara'nın peşinden gittim. Yavaşça yaklaşırken Özgürlük Heykeli'ne bakmakta olduğunu gördüm. Açıkçası hüngür hüngür ağlamadığını gördüğüme şaşırılmışım. Aksine oldukça sakin, hatta belki de katı görünüyordu. Arkasını dönmeden konuşmaya başladı.

"Lütfen yaklaşma, John." Ses tonu histerik olmak bir yana, tamamen buz gibi geliyordu. "Şu anda etrafımda hiç erkek olmamasını tercih ederim. Bir süre!"

Ne yapacağımı bilmeden olduğum yerde dikildim. "Özür dilerim, Sara. Sadece yardım etmek istedim. Bu gece çok şey gördün."

Acı dolu bir gülüşten sonra, "Evet," dedi, "ama yapabileceğin hiçbir şey yok." Duraksadı ama ben yine de olduğum yerden ayrılmadım. "Kadın olabileceğini düşünmüş olduğumuz aklıma geldikçe..."

"Düşünmek mi?" dedim, "bildiğim kadarıyla cinsiyeti konusunda henüz bir sonuca varmadık."

"Belki siz varmadınız. Varmış olmanızı da beklemiyordum zaten. Bu konuda bir dezavantajınız var."

Birinin yaklaştığını hissederek döndüğümde Kreizler'in dikkatli adımlarla yanımıza doğru geldiğini fark ettim. Sara konuşmaya devam ederken, o bana ses çıkarmamamı işaret etti.

"Ama sana şu kadarını söyleyeyim, John. O arkada gördüğün şey bir erkeğin eseri. Bir oğlan çocuğunu öldüren herhangi bir kadın..." Anlatmak için doğru kelimeyi arıyordu. "Tüm o bıçaklamalar, bağlamalar, deşmeler... Bunu asla anlayamam ama... Bunu bir kere yaşadın mı yanılman

mümkün değil." Daha sert bir gülüşle devam etti. "Ve her şey güvenle başlıyor gibi..." Yine tuhaf bir duraksama olmuş, o sırada Kreizler koluna hafifçe dokunarak başıyla çatının diğer tarafına dönmeme işaret etmişti. Sara, "beni sadece birkaç dakikalığına yalnız bırak John," diyerek sözlerini bitirdi. "Düzeleceğim."

Kreizler'le birlikte sessizce uzaklaşırken Sara'nın duymayacağı bir yere gelince Laszlo fısıldadı. "Elbette haklı. Bununla' karşılaştırılabilecek sapık bir kadınla hiç karşılaşmadım. Yine de fark etmem için fazlasıyla uzun bir zaman geçmesi gerekti. Sara'nın bakış açısından yararlanmak için her türlü yolu denemeliyiz, John." Hızla etrafına göz gezdirdi. "Ama ilk önce buradan çıkmamız gerek."

Sara çatının köşesinde dururken biz de Isaacsonlar'ın aletlerini toplamaya ve işaretlenen yerlerdeki alüminyum ve karbon tozundan başlayarak alandaki varlığımıza dair fark edilebilecek bütün izleri ortadan kaldırmaya koyulduk. Biz bu işleri hallederken Marcus, söz konusu katilin elinden çıktığına emin olduğumuz altı cinayetin yarısının çatılarda gerçekleştirildiği konusunda bir tartışma başlattı. Çatılar, 1896 yılının New York'unda kendine has bir trafiği olan, ikincil ama yine de sık kullanılan oldukça önemli yollardan oluşan yüksek kaldırımlar gibiydi. Özellikle fakir mahallelerde epey geniş bir kesim, sokaklara inmeden işlerinin çoğunu buralardan yürütüyordu. Sadece paylarını isteyen tefeciler değil, aynı zamanda belediye ve kilise çalışanları, satıcılar, eve gelen hemşireler ve birçok başka meslekten insan çatıları kullanıyordu. Fakir mahallelerdeki kira bedelleri, daireye ulaşılırken gösterilen çaba ile orantılı olduğundan en fakir kiracılar çatı katlarında oturuyorlardı. Bu en fakir halkla işi olan kimseler de dik ve çoğu zaman tehlikeli

merdivenlerden inip çıkmak yerine çatılar aracılığıyla bir daireden diğerine geçiyordu. Aradığımız adamın çatılara nasıl ulaştığını hâla bilmiyor olabilirdik ama nasıl ulaşırsa ulaşsın bu konuda büyük bir yetenek geliştirdiği kesindi. Bir zamanlar ya da hâlâ bu çatılarda gezinmeyi gerektiren işlerden birinde çalıştığı olasılığı düşünülünce, konunun araştırılması gerektiği ortaya çıkıyordu.

Theodore, Marcus'u aşağı sarkıttığımız halatı toplarken, "İşi ne olursa olsun," dedi, "böyle vahşi bir eylem planlayıp bunu düzenli bir şekilde hayata geçirmesi, bu düzenin anlaşılmasının pek de zor olmayacağını bilen biri için oldukça soğukkanlı bir düşünce sistemi gerektirir."

"Evet," diye yanıtladı Kreizler, "neredeyse savaşçı bir ruha sahip olduğunu gösterir, öyle değil mi Roosevelt?"

Roosevelt incinmiş bir ifadeyle Kreizler'e dönerek, "O da ne demek?" diye sordu. "Savaşçı mı? Benim söylemek istediğim bu değildi. Hem de hiç! Buna bir askerinin işi gözüyle bakmam için delirmiş olmam gerekir."

Laszlo, Roosevelt'in (ki San Juan Hill'deki maceralarına daha yıllar vardı) askeri gücü hâlâ çocukluğundaki gibi onuru ifade eden bir kavram olarak gördüğünü fark ederek hafifçe gülümsedi. "Belki de," diyerek alayla ekledi, "ama dikkatle planlanmış vahşeti uygulayan soğukkanlı bir zihinden bahsetmiyor muyuz? Askerlerin yaptığı da buna benzer bir şey değil midir?" Theodore gürültüyle boğazını temizledikten sonra gülümsemesi daha da büyüyen Kreizler den uzaklaşmaya başladı. "Şunu unutmayın Dedektif Isaacson," diye seslendi Lászlo, "böyle bir askeri geçmişin söz konusu olduğu belli."

Theodore bir kez daha dönüp gözlerini açarak, "Tanrı aşkına, efendim!" diye bağırdığı sırada Cyrus merdivenden koşarak geldi.

"Doktor!" diye bağırdı. "Gitmemiz gerek," diyerek parmağıyla kuzeyi gösterdiğinde hepimiz gösterdiği noktaya doğru başımızı çevirdik.

Battery Park'in çevresinde, girişin hemen önünde bir kalabalık toplanıyordu. Gün boyunca bölgeyi dolduran iyi giyimli ve kibar kalabalıktan çok, fakirliği o uzaklıktan bile fark edilen, hırpani kılıklı kadın ve adamlardan oluşan bir topluluktan bu. Kimisi ellerinde fenerlerle, bazıları ise yanlarında çocuklarıyla, sabahın bu saatinde beklenmeyecek bu isyandan büyük keyif alıyormuş gibi yaklaşıyor, pek tehditkar görünmeseler de bir isyanın izlerini taşıyorlardı.

Bölüm 15

Sara yanıma gelerek durdu. "John, kim bunlar?"
"Herhalde," dedim gece hissettiklerimden tamamen farklı ve çok daha canlı bir endişe duygusuyla, "Post'un sabah baskısı sokaklara ulaşmış."

"Sence ne istiyorlar?" diye sordu Lucius. Soğuğa rağmen alnından her zamankinden fazla ter damlıyordu.

"Galiba bir açıklama istiyorlar," diye yanıtladı Kreizler "ama buraya gelmeleri gerektiğini nasıl öğrenmiş olabilirler?"

"Yirmi Yedinci Bölge'de bir polis vardı," dedi Cyrus. Şimdi karşı karşıya olduğumuz gibi bir isyan, ailesinin işkence görerek ölmelerine neden olduğu için Cyrus tedirgindi. "Yanında iki adam daha vardı. Onlara bir şeyler anlatıyordu. Ardından o iki adam kalabalığın arasına karışıp sadece yabancı ve fakir çocukların öldürüldüğünü anlatmaya başladılar. Görünüşe bakılırsa kalabalığın çoğu Doğu Yaka'dan gelmiş."

"Polis memuru şüphesiz Bekçi Barclay'clir," dedi Theodore. Memurların güvenilmezliğine duyduğu öfkeyle yüzü asılmıştı. "Daha önce burada gördüğümüz adam."

"İşle Miller!" diye seslendi Marcus. Aşağıya baktığımda bekçinin şapkasını çıkarmış, Bedloe Adası feribot istasyonuna kaçmaya çalıştığını gördüm. "Neyse ki anahtarları bende," dedi Marcus, "uzun süre ortalıkta duracak bir adama benzemiyordu."

O sırada parkın yapraksız ağaçlarının dallarından görülen ve tam bizim hizamızda bulunan en kalabalık gruptan, giderek artan bağırışlar duyulmaya başladı. At kişnemeleri ve tekerlek sesleri duyduk. Hemen ardından, Kreizler'in arabasının ana yol üzerinden kaleye doğru geldiğini gördük. Stevie, kırbacını yukarıda tutarak Frederick'i son hızla sürüyordu. Onu, kalenin ön duvarlarından geçirerek arkadaki geniş kapılara doğru yönlendirdi.

"Aferin, Stevie," diye mırıldandım diğerlerine dönerek, "arka kapıdan çıkıp parkın nehir tarafındaki kısmından gitsek iyi olacak!"

"Hemen yola koyulalım," dedi Marcus. "Yaklaşıyorlar."

Ana girişin önündeki kalabalık bağrışarak parka girerken, onların sağındaki ve solundaki gruplar da ilerlemeye başlamıştı. Çevredeki sokaklardan da başkalarının akın etmekte olduğu ve çok yakında sayılarının yüzlerce olacağı anlaşılıyordu. Biri onları fena halde ateşlemiş olmalıydı.

"Kahretsin!" diye homurdandı Theodore. "Yirmi Yedinci Bölge'nin bekçisi nerede? Onu bulursam kızgın kömürlerin üzerinde yürüteceğim!"

"Sabah için harika bir plan," dedi Kreizler merdivene doğru ilerlerken, "ama şu anda kaçmaktan başka çare yok."

"Ama burası suç mahali!" diye inledi Theodore. "Ne şikâyetle gelirlere gelsinler herhangi bir kalabalığın bu alana girmesine izin veremem!" Çatının çevresine şöyle bir göz gezdirdikten sonra eline bir odun parçası aldı. "Doktor, hiç-

birinizin burada görünmemesi gerek. Bayan Howard'ı da alıp gidin. Biz de dedektiflerle birlikte ön kapıdaki insanları engelleyeceğiz."

"Öyle mi yapacağız?" Lucius daha ne söylediğini bile fark edemeden sözler ağzından dökülürmüşü.

"Hazır ol," diye yanıtladı Roosevelt gülümseyerek. Lucius'un omzunu samimi bir şekilde tutarken, sopasını gece nin karanlığına doğru bir iki kere salladı. "Ne de olsa bu kale bizi İngilizlerden korumuştü. Aşağı Doğu Yaka'dan gelecek bir kalabalığı da engelleyebilir." Kendine olan güveni ne kadar yerinde olursa olsun, bir adamı tokatlamak isteyeceğiniz anlardan birini yaşıyorduk.

Yaptığımız çalışmaların esasını tamamen saklayabilmemiz için Isaacsonlar'ın aletlerini kaldırıp arabaya götürmemiz gerekiyordu. Balık havuzlarının yanından geçerek arka tarafa ulaşıncı, kutuları arabaya yerleştirdik ve Isaacsonlar'a iyi şanslar diledik. Marcus yerde bir şeyler ararken Lucius pek de hoşnut olmayan bir şekilde, polislerin kullandığı silahını kontrol ediyordu.

"Kavga etmek zorunda kalabilirsiniz," dedim yüzümde güven veren bir gülümseme olmasına çalışarak, "ama Roosevelt'in sizi zorla kavgaya sokmasına da izin vermeyin."

Lucius sadece inlemekle yetinirken Marcus cesurca gülümseyerek elimi sıktı. "808'de görüşürüz."

Tam o sırada kalenin arka kapılarını kapatıp zincirlerle kilitleri yerleştirdiler. Kreizler ve Sara çoktan arabaya binmişti. Cyrus ise Stevie'yle birlikte ön tarafta oturuyordu. Benim de binmemle birlikte liman kıyısına, oradan da nehrin kuzeyine doğru yola çıktık. Castle Garden'ın dışındaki kalabalıktan gelen gürültü gittikçe büyüyordu ama kalenin ön kapısından çıktığımız anda bağırışlar azalmaya başladı. Ka-

famı çevirdiğimde Theodore'u, binanın siyah kapısının önünde elinde bir sopayla dikildiğini ve diğer eliyle ele parkın diğer köşesini işaret ettiğini gördüm. Adrenalin delisi adam, yine içeride güvenli bir şekilde durmayı reddetmişti. Isaacsonlar ise onun arkasında durmuş tek bir işaretle kapıları yeniden kilitlemeye hazır bekliyordular. Ama buna gerek kalmayacak gibi görünüyor, kalabalık sahiden de Theodore'u dinliyordu.

Parkın kuzey kısmına yaklaştığımız sırada Stevie daha da hızlanarak, Castle Garden'a doğru gelen yirmi civarında polis arasında hızla geçti. Battery Place'den sola döndüğümüzde kalenin görüntüsünün keyfini çıkarmakta olan pahalı bir arabanın köşeye park etmiş olduğunu gördük. Önce, serçe parmağında gümüş bir yüzük olan manikürlü bir el, ardından da onu takip eden bir gövde, arabanın kapısında belirdi. Sokak lambalarının loş ışığında bile şık kravat iğnesinin parıltısı insanın gözünü alıyor, ardından da adamın İrlandalılara özgü çekici özellikleri görülebiliyordu. Adam Paul Kelly'ydi. Kreizler'e seslenerek bakmasını söyledim ama onu göremeyeceği kadar hızlı gidiyorduk. Ama gördüklerimi bir kez daha düşününce, Kreizler'in durumun zaten farkında olduğunu anlamıştım.

Söz konusu kalabalık Kelly'nin işi olmalıydı. Steffens'ın *Postta* Biff Ellison hakkında söylediklerine bir tepki olsa gerekti. Her şey yerine oturmuştu. Kelly boş tehditler savuracak tipte bir adam değildi. Böyle kurnaz birisi için alt tabakanın kızgın insanların öfkeyle bir araya toplanmasını sağlamak çok kolaydı. Ama bu yaptıkları, ekibimizin neredeyse dağılmasına neden olacaktı ve belki de hâlâ böyle bir ihtimal vardı. Hızla giden arabanın kenarına tutunurken eğer Theodore ve Isaacsonlar'ın başına bir şey

gelirse bu adamı şahsen sorumlu tutacağıma yemin ediyordum.

Stevie eve gidene kadar atı hiç yavaşlatmadığı gibi kimse de ondan böyle bir şeyi talep etmemişti. Batı Yaka'nın derme çatma kaldırım sokaklarında yağmur sularının biriktiği küçük havuzlar oluşmuştu. 808'e ulaştığımızda çamur içinde kalmış, soğuktan donmuş ve geceyi (belki de sabahı demek daha doğru olur) orada sonlandırmaya karar vermiştik. Ama geriye aletleri üst kata çıkarma ve cinayet hakkındaki düşüncelerimiz hâlâ tazeyken bunları kayıt altına alma işleri kalmıştı. Asansör altıncı kata ulaştığında Kreizler anahtarını kaybettiğini fark etti, ben de çamura bulanmış anahtarımı ona verdim. Sonunda, o cumartesi günü sabaha karşı beşi çeyrek geçe, yorgunluktan bitap düşmüş halde merkeze gelmiştik.

İçeri girer girmez ilk fark ettiğim şey kızaran biftek ve yumurtalarla ısınmakta olan taze kahvenin kokusu olmuş, şaşkınlığım da keyfim de artmıştı. Küçük mutfaktan ışık geliyor, gözlerim Mary Palmer'ı seçebiliyordu. Mavi üniforması yerine beyaz bir bluz, ekoseli bir etek ve bir aşçı önlüğü giymiş, hızla oradan oraya koşturuyordu. Elimdeki çantaları yere bıraktım.

"Tanrı bana meleğini göndermiş," deyip sendeleyerek mutfığa ilerledim. Mary, gölgelerin içinden gelen çamurlu halimi görünce biraz şaşırды ama sonra mavi gözleri yumuşadı ve gülümseyerek elindeki çatalın ucundan bir parça biftek ile bir fincan kahve ikram etti. "Mary, nasıl oldu da..." diye söze girecektim ki birden ne söyleyeceğimi bile unutup leziz yiyecek ve içeceklere daldım. Oldukça özenli bir sofraya hazırlanmıştı. Kreizler'in evinden getirmiş olduğunu tahmin ettiğim derin tavalarda içinde kızarmış biftekler ve

yumurtalar vardı. Orada uzun süre dikilip kokuların sıcaklığıyla yıkanabilirdim ama arkamı döner dönmez Laszlo'yu kollarını birleştirmiş halde yüzü asık bizi izlerken buldum.

"Galiba anahtarına ne olduğunu şimdi anladım."

Bize takıldığının farkındaydım. "Laszlo," dedim ağızımdaki bifteği yutmaya çalışarak, "sanırım bunu açıklaya..."

"Mary'yle beni bir saniyeliğine yalnız bırakabilir misin, Moore?" dedi Kreizler aynı sert ses tonuyla. Kızın yüzündeki ifadeden Laszlo'nun oldukça ciddi olduğunu anladığını görebiliyor ama yine de öyle olmadığını düşünüyordum. Daha fazla soru sormak yerine, tabağıma birkaç parça yumurta ve biftek doldurup kahvemi alarak masama doğru ilerledim.

Mutfaktan çıkar çıkmaz Kreizler'in, Mary'ye vaaz vermeye başladığını duydum. Zavallı kız sürekli "hayır," demek ve hafifçe iç çekmekten başka bir şey yapamıyordu. Olanlara bir anlam veremiyordum. Kızcağız verdiğim para karşılığında hizmetçilik yapıyor, Kreizler'se ona olmadık şekilde sert davranıyordu. Ama Cyrus'la Stevie'nin tabağıma saldırmasıyla mutfakta olanları bir anda unuttum.

"Durun çocuklar," dedim kollarımla tabağımyı korumaya çalışarak, "kayışmanıza gerek yok. Mutfakta yeterince yemek var."

İkisi de hızla mutfağıya doğru koştu ama Laszlo'yla karşılaşınca irkildiler. "Yiyecek bir şeyler alın," dedi Kreizler sertçe, "Sonra da Mary'yi derhal On Yedinci Caddeye götürün. Hemen."

Stevie ve Cyrus mırıldanarak boyun eğdikten sonra biftek ve yumurtalara uzandılar. Kreizler'se, Sara'yla benim masalarımızın arasına Marchese Carcano'nun yeşil sandalyelerinden birini çekti ve kendini masanın üzerine bıraktı.

"Sen bir şey yemeyecek misin, Sara?" diye sordu.

Sara kollarını masaya dayayıp başını ellerinin arasına almıştı. Başını hafifçe kaldırıp gülümseyerek "Hayır, teşekkürler Doktor," dedi, "ayrıca Mary'nin mutfağa girmemden hoşlanacağını da sanmıyorum." Kreizler başını salladı.

"Kıza biraz sert davranmadın mı Kreizler?" diye sordum ağzımdaki lokmaların arasından konuşmaya çalışarak.

Laszlo içini çekip gözlerini yumdu. "Araya girmemeni rica ediyorum John. Sert görünebilir ama Mary'nin bu dava hakkında hiçbir şey bilmesini istemiyorum." Gözlerini açarak mutfağa baktı. "Pek çok nedenden dolayı."

Hayatta bazen insanın bir oyun sırasında yanlış tiyatroya girmiş gibi hissettiği anlar vardır. O anda Laszlo, Mary ve Sara arasında tuhaf bir kimya olduğunu hissettim. Tam olarak ne olduğunu bilemiyordum ama masamın çekmecesinden bir şişe Fransız konyağı çıkarıp kahveme eklerken kocaman odanın bir anda elektrikle dolduğunu fark ettim. Mary, Stevie ve Cyrus mutfaktan çıktığında ve Kreizler anahtarını geri istediğinde bu duygu daha da belirginleşmişti. Mary isteksizce anahtarı verdi ve diğer ikisiyle kapıdan çıkarken Sara'ya hızlı ama öfkeli bir bakış attığını görebildim. Tüm bu yaşananların içinde bir iş olduğuna hiç şüphe yoktu.

Ama o anda elimizde bundan çok daha önemli sorunlar vardı. Mary, Cyrus ve Stevie odadan çıktığında bu sorunları konuşabilme şansını yakalamıştık. Kreizler tahtanın başına gitti. Tahtayı üç genel bölüme ayırmış, sola ÇOCUKLUK, ortaya ARALIK, sağa ise SUÇLARIN ÖZELLİKLERİ yazmıştı. Castle Garden'ın çatısında aklımıza gelen düşünceleri uygun başlıkların altına yazan Laszlo, Isaacsonlar'ın biz oradan ayrıldıktan sonra edinmiş olabilecekleri düşünceleri de

ekleyebilmek için boşluklar bırakmıştı. Arkamıza yaslanıp ayrıntıları tekrar gözden geçirirken, bir gecede epey bilgi elde ettiğimizi düşünüyordum ama Kreizler bu bilgilerin yerli olmadığını düşünüyor gibiydi. Elindeki tebeşir parçasını atıp tutarken bir o ayağına, bir diğerine yükleniyordu. En sonunda da not almamız gereken önemli bir konu daha olduğunu söyledi. Tahtanın sağ yanındaki SUÇLARIN ÖZELLİKLERİ başlığının altına SU yazdı.

İşin bu kısmı kafamı karıştırmıştı ama Sara bir süre düşündükten sonra ocak ayından beri işlenen tüm cinayetlerin suyla bağlantılı yerlerde gerçekleştiğini söyledi. Hatta

Zweigler, bir su kulesinde bırakılmıştı. Ben bunların tesadüften ibaret olup olamayacağını sorunca, Kreizler söz konusu katilin pek az şeyi tesadüfe bırakacak bir yapıda olduğunu söyledi. Laszlo masasına doğru yürüyüp bir dizi kitabın arasından deri kaplı bir cildi çıkardı. Masa lambasını yaktığı sırada, kendimi 'Turin'li Profesör Mosso'dan teknik bir alıntı duymaya hazırlamıştım. Yakın zamanda öğrendiğime göre profesör, duygusal durumların fiziksel ifadelerini değerlendiren köklü bir araştırma yapıyordu. Ama Laszlo'nun alçak ve yorgun bir sesle okuduğu parça beklediğimden daha farklı bir şeydi.

"Hatalarını kim anlayabilir? Mahrem günahlardan arındır beni."

Kreizler masa lambasını söndürerek yerine oturdu. Kaba bir tahmin yaparak alıntının İncil'den olduğunu söylediğinde Kreizler, arınma ile ilgili sayısız göndermenin hep dini eserlerden çıkmasına hâlâ şaşırdığını söyleyerek beni onayladı. Ama yine de aradığımız adamın dini bir sapkınlık ya da delilikten muzdarip olduğunu düşünmediğini, tam tersine katilin şiirsel bir şekilde günah ve suçluluk gibi duygu-

larla baskı altında tutulduğunu belirtmek için bu alıntıyı yaptığını söyledi. Halihazırda su, sık kullanılan metaforik bir panzehir sayılırdı.

Bu ifade Sara'yı sarsmıştı. Tedirgin ve sabırsız bir sesle, Kreizler'in ısrarla, adamın yaptıklarının farkında olan ve istekleri doğrultusunda harekete geçen biri olduğu yönündeki teorisine döndüğünü söyledi. Eğer akli başında olduğunu onayiasak bile, adamın tüm bu kesip biçmeler sonucu ne gibi bir tatmin hissi ya da fayda sağlayabileceği sorusu havada asılı kalıyordu. Yöneltilen bu soruyu yanıtlamadan önce Laszlo durup kelimeleri zihninde toparlamaya çalıştı. O da benim gibi bu gecenin Sara için oldukça sarsıcı olduğunun farkındaydı. Tüm geceyi cesetlerin başında geçirdikten sonra, ben de bir insanın en son isteyeceği şeyin bütün bunlardan sorumlu olan adamın akli durumunu analiz etmeye çalışmak olduğunun farkındaydım. Üzüntü, öfke ve dehşet birbirine karışmıştı. Ama özellikle de o anda böyle bir analiz yapılması gerekiyordu. Sara işe hemen koyulmuş, Kreizler ise konuyla ilişkili değilmiş gibi görünen ucu açık somlar sormaya başlamıştı.

Farz edelim, dedi, kendi kendilerine mırıldanarak devamlı aynı sözleri tekrar eden insanların seslerinin yankılandığı büyük ama harap bir salondasınız. Etrafınız, çaresizlikten ağlamakta olan insanlarla dolu. Neredesiniz? Sara'nın cevabı hemen gelmişti: Akıl hastanesinde. "Belki de," diye yanıtladı Kreizler, "bir kilisedesiniz. Bu yerlerden birinde davranışlarınız delilik olarak görülebilirken, diğerinde akli olarak gayet normal kabul edilmesi bir yana, herhangi bir davranış kadar saygın bulunabilir." Kreizler başka örnekler vermeye devam etti. "Bir kadın ve çocukları, bir grup saldırganın gösterebileceği her türlü şiddetin tehdidi altınday-

ken ve annenin elindeki tek silah da bir kasap bıçağıyken kadının yarattığı mecburi dehşet, delirmiş bir yabaninin hareketleri olarak görülebilir miydi? Ya da başka bir anne kocasının çocuklarını dövdüğünü ve onlara tecavüz ettiğini öğrenip gecenin bir yarısı adamın boğazını kestiğinde yaptığı hareket kabul edilemez bir vahşet olarak algılanabilir miydi? Sara bu sorulara cevap veremeyeceğini ama bu örneklerin üzerinde çalıştıkları davayla pek de ilgili olduğunu düşünmediğini söyledi. Laszlo'nun yanıtı hazırды. Aradaki tek fark, Sara'nın değişik örnekleri değişik şekilde algılıyor oluşuydu. Bir yetişkinin bir çocuğu korurken ya da bir çocuğun kendini korurken gösterdiği korkunç bir davranış, Sara'ya göre gerekçelendirilebilirdi. Peki ama ya katil gösterdiği davranışları bu tip bir koruma işlemi olarak görüyorsa? Sara kendi görüşünü, henüz nedenini bilmesek de, deneyimleri nedeniyle onu cinayete iten kurbanların ya da şartların, katil tarafından tehdit ya da şiddet tehlikesi olarak algılanması ve onun da kendini savunmak için öfkeyle harekete geçmiş olması durumunda, cinayetin meşru olacağını kabul edebilecek kadar değiştirebilir miydi?"

Sara tüm bunları düşünmeye istekli değildi. Bense düşüncelerimin Kreizler'inkilerle aynı doğrultuda olduğunu görerek şaşkınlığa düşmüştüm. Belki de içtiğim konyak, zihnimin sınırlarını biraz daha genişletmişti. Ama durum ne olursa olsun gördüğümüz her cesedin, Laszlo'nun tuttuğu ışık altında bir ayna gibi göründüğünü söyleyebildim. Kreizler tatmin olmuş bir ifadeyle yumruğunu kaldırdı ve "Kesinlikle!" dedi. Cesetler, adamın zihninin evriminin merkezi olan bazı vahşi deneyimlerin yansımasıydı. Biyolojik yaklaşıma yönelip Profesör James'in nöral yapılar' dediği düzene odaklansak da, felsefik açıdan yaklaşıp ruhun gelişimini

tartışsak da varacağımız sonuç aynı olacaktı. Karşı karşıya olduğumuz adam için şiddet, ruhunun derinliklerine kazınmış bir davranış olmanın yanında, aynı zamanda, hatırladığı ilk deneyimlerini şekillendiren ana etken olmalıydı. O ölü çocuklara baktığında gördüğü şey, sadece geçmişinin derinliklerinde kendisine yapılanlar karşısında hissettiklerinin bir yansımasıydı. Bizse cesetlere baktığımızda, ilk olarak ölümlerin öcünü almayı ve gelecekteki muhtemel kurbanları korumayı düşünebiliyorduk. İşin acı tarafı, katil de yapmaya çalıştığı şeyin bu olduğunu sanıyordu. Çocukluğunun öcünü aldığını ve zamanla dönüştüğü bu acılı ruhu koruduğunu zannediyordu.

Kreizler bunları Sara ya ne kadar özenle anlatmaya çalıştıysa da söyledikleri Sara'nın tavrında hiçbir değişikliğe yol açmamıştı. Castle Garden'da gördüklerini bir anda unutup işe dönmesini beklemek için henüz çok erkendi. Sandalyesinde kıvranıp başını sürekli iki yana sallayarak Kreizler'in söylediği her şeye itiraz etmesi gülünç mazeretlere benziyordu. Sara'ya göre Laszlo, çocukluğa ait fiziksel ve duygusal deneyimleri bir yetişkinin saçtığı kanlı dehşetle kıyaslıyor ama gerçekte böyle bir bağlantı bulunmuyordu. Bu iki fenomen birbirlerinden dünyalar kadar uzak kalıyordu. Kreizler olayın böyle görünüyor olabileceğini ama öyle görünmesinin tek nedeninin Sara'nın bu bağlantıyı kendi deneyimleri doğrultusunda değerlendirmesi olduğunu söylüyordu. Sara'nın yaşamını yönlendiren içgüdüleri öfke ve yıkımdan ibaret değildi. Ama ya Sara daha bilinçli düşünemeyecek yaşa gelmeden önce bu içgüdülerle yoğrulsaydı? Böyle derine yerleşmiş bir öfkeyi tatmin edecek fiziksel eylem nasıl bir şey olabilirdi? Aradığımız adamın zihninde, bu tatmini vahşi cinayetler bile sağlayamıyordu. Eğer öyle ol-

saydı işine sessizce devam edecek, yaptıklarının ortaya çıkmasını engelleyerek yarattığı cesetleri saklayacaktı.

Bu mantıklı noktaların Sara'ya yavaş da olsa etki etmeye başladığını görünce hepimizin biraz uyuması gerektiğini söyleme fırsatı buldum. Biz konuşurken güneş şehrin üzerinde yükselmiş, bizim gibi gece uyanık kalanların zihnini bulandırmaya başlamıştı. Kreizler'in de biraz uykunun her şeyi yoluna koyacağına inandığından emindim. Sara benimle birlikte daireden ayrılırken Laszlo ondan son bir şey istemiş, korku ve öfkenin onu görevimizin hedefinden uzaklaştırmasına izin vermemesini söylemişti. O gece Sara'nın aramızdaki rolü, Laszlo'nun düşündüğünden çok daha açık bir şekilde ortaya çıkmıştı. Katilimiz çocukluğunu erkeklerin ve kadınların arasında geçirmişti ve bu deneyimleri yaşayan kadınlar hakkında ne kadar fikir yürütürsek yürütelim vardığımız sonuçların bir dizi tahminden öteye gitmeyeceği gayet açıktı. Bize farklı bakış açıları sunarak, üzerinde çalıştığımız türden bir öfkenin yaratılmasına bir kadının (ya da birden fazla kadının) nasıl neden olabileceğini düşünmek Sara'ya düşüyordu. Onsuz bu işin altından kalkamazdık.

Bu yeni sorumluluğu düşünerek yorgunlukla başını sallayan Sara'yi, uykusunu almış bir insanı bile kısa sürede yorabilecek olan Kreizler'den uzaklaştırmam gerektiğini biliyordum. Ön kapıyı açarak asansöre doğru ilerledim. Aşağı inerken kulaklarımızın duyduğu tek ses asansör motorunun karanlık apartman boşluğunda yankılanan hafif ve tuhaf bir şekilde rahatlatıcı mırıltıydı.

Birinci kata geldiğimizde Isaacsonlar'la karşılaştık. Dönüşleri, Castle Garden'daki isyan yüzünden değil (ki o kargaşa zaten biz ayrıldıktan kısa süre sonra sona ermişti), Theodore'un biftek yiyip bira içerek zaferlerini kutlamak

için Bowery'ye gitmeleri konusunda ısrar etmesi nedeniyle gecikmişti. Her iki dedektif de Sara'yla benim gibi yorgun görünüyorlardı. Daha yukarı çıkıp rapor vermek zorunda olduklarını bildiğimizden, onları fazla lafa tutmadık. Marcus'la ertesi gün buluşarak Golden Rule Keyif Kulübü'ne gitmek üzere sözleştikten sonra Isaacsonlar asansöre bindi. Sara'yla bense neredeyse bomboş Broadway sokaklarında taksi bulabilmek için dışarı çıktık.

Sabah soğuşunda etrafta pek taksi yoktu ama yolun karşısındaki St. Denis Oteli'nin önünde birkaç tanesi bekliyordu. Sara'nın arabaya binmesine yardım ettim ama o, sürücüye gideceği yeri söylemeden hemen önce 808 numaralı binanın hâlâ ışıkları yanan altıncı katına baktı.

"Dur durak bilmiyor," dedi, "sanki bu işten kişisel bir çıkarı varmış gibi."

"Elde ettiği sonuç pek çok mesleki fikri geçerli kılacaktır," dedim esneyerek.

"Hayır," dedi Sara. Hala fısıldıyordu, "başka türlü bir şey..."

Sara'nın bakışlarını takip edip merkeze bakarak kendi endişemi dile getirdim. "Mary'yle aralarında ne olduğunu bilseydim keşke."

Sara gülümsedi. "Romantik açıdan etrafındaki şeyleri pek anlayabilen bir adam değilsin, John."

"O da ne demek?" diye sordum, cidden şaşırarak.

"Mary ona aşık demek," diye yanıtladı neredeyse sabırla. Ben orada boş gözlerle ona bakarken Sara arabanın tepesini tıklatarak "Gramercy Park, lütfen," dedi.

Araba dönüp Broadway'e doğru ilerlerken Sara hâlâ gülümsüyordu. Civardaki birkaç araba yanıma gelerek taksiye ihtiyacım olup olmadığını sordu ama az önce öğrendikleri-

min şokuyla sadece başımı iki yana sallayarak yanıt verebilirdim. Belki eve doğru kısa bir yürüyüş (ya da sendeleyiş) beni kendime getirir diye düşündüm ama yanılmışım. Sara'nın söyledikleri ve söylerken yüzüne yayılan ifadesi birkaç dakikada anlaşılamayacak kadar tuhaftı. Yürümek beni daha da yormuştu ve büyükannemin evindeki yatağa uzandığım anda vücudum öyle güçsüz düşmüş, ruhum öyle hırpalanmıştı ki üzerimdeki çamurlu kıyafetleri bile çıkaramamışım.

Bölüm 16

Çok huzursuz bir gece geçirdim ve öğlen uyandıgımda halim içler açıştıydı. Elinde Laszlo'dan getirdiği bir notla ulak çıkagelince, karamsarlığım büsbütün arttı. Long Island'daki Bayan Edward Hulse, kendi çocuklarını bir et bıçağı ile öldürme teşebbüsünde bulunduktan bir gece sonra tutuklanmıştı. Kadın, kocasının gözetimi altında olması kaydıyla salıverildiği halde, Kreizler onun akli durumunu incelemek istemiş ve Sara'yı da yanına çağırmişti. Kreizler'in, Bayan Hulse'la bizim davamız arasında bir bağ kurma düşüncesi yoktu ama bizim hayali adamımızı daha iyi anlayabilmek için Sara'dan da hayali bir kadın yaratmasını istemişti ve şimdi Sara, (uzun bir uyku çektikten sonra canlanmış olarak) bu kadını inceleyip kendi hayali kadınının karakter özelliklerini geliştirecekti. Benim canımı sıkan bunlar değildi. Kreizler'in bunları anlatış biçimiydi. Sanki Sara ve o beraber keyifli ve heyecanlı bir gün geçireceklermiş gibi. Gönderdiği notu buruşturdum ve hiç içimden gelmeyerek onlara harika zaman geçirmelerini diledim. Söylemem gerekeni söylediğimi düşünüyordum.

Marcus Isaacson'dan gelen telefonla görüşmeyi saat beşle, Üçüncü Bulvarla Dördüncü Cadde üzerindeki *El* istasyonunda yapmayı kararlaştırdık. Giyinirken öğleden sonramı nasıl geçirsem diye düşündüm; ama bütün olasılıklar çok keyifsizdi. Odamdan çıktığımda büyükannemin bir öğle yemeği verdiğini gördüm. Davetlileri, kafasında birkaç tahtası eksik yeğeni, onunla aynı ölçüde çekici olan kocası (babamın yatırım şirketindeki ortağıydı) ve kuzenlerimden biriydi. Üçünün de aylardır görüşmediğim babamla ilgili soracakları o kadar çok şey vardı ki. Ama benim onlara verebileceğim bir yanıt yoktu. Ayrıca o sıralar bir ortağıyla birlikte Avrupa gezisinde olduğunu sandığım annemle ilgili de kibar bir sorgudan geçtim ve son olarak eski nişanlım Julia Pratt konusuna geldik. Ama Julia ile arkadaş olduklarından, bu konu es geçildi. Konuşma boyunca sonu gelmeyen sahte gülümsemeler ve kıkırdamalar yüzünden suratım asılmıştı.

Doğrusu, aile üyeleriyle iyi diyalog kurduğum zamanlar epey geride kalmıştı. Bunun, güçlü ama yine de açıklanabilir nedenleri vardı. Ben Harvard'ı bitirdikten sonra, yetişkinliğe geçişi benimkinden çok daha problemliler olan erkek kardeşim, Boston gemisinden düşüp boğulmuştu. Soran herkese tereddüt eteneden anlattığım otopsi sonucuna göre, kardeşim bir alkol ve uyuşturucu bağımlısıydı (hayatının son yıllarında. Roosevelt'in küçük kardeşi Elliot ile birlikte sürekli içiyorlardı ve birkaç yıl sonra Elliot da alkol bağımlılığı yüzünden ölmüştü.) Cenaze töreninde kardeşime, hiçbir anlamı olmayan övgü dolu sözler edilmiş ama korkunç melankoli krizleriyle yaşadığı yetişkinlik sorunlarından hiç bahsedilmemişti. Mutsuzluğunun birçok nedeni vardı ama o zamanlar olduğu gibi şimdi de, bunların en büyüğünün yaşadığı aile ortamı olduğunu düşünüyordum. Orada duygu-

sal tepkilere en iyi ihtimalle kaş çatarak, en kötü ihtimalle ise boğazınıza sarılarak yanıt verilir. Bu düşüncemi malesef cenaze töreninde de dile getirdim ve bu yüzden neredeyse tımarhaneye tıklıcağım. Ailemle ilişkilerim bir daha asla düzelmedi. Yalnızca, erkek kardeşimi çok seven büyükanmem davranışlarıma anlayış göstermiş, onun evine ve hayatına girmeme izin vermişti. Geri kalanı benim ruhen hasta ve belki de tehlikeli olduğumu düşünüyordu.

İşte bütün bunlar yüzünden, akrabalarımın ziyareti, moralimi dibe vurmak için başarılı bir darbe olmuştu. Ön kapıdan buz gibi sokağa çıkarken kendimi bundan daha kötü hissedemezdim herhalde. Nereye gideceğim hakkında hiçbir fikrim yoktu, basamaklara oturdum ve aniden kıskançlığımın farkına vardım. Bu o kadar şaşırtıcıydı ki yorğun gözlerim bir anda fal taşı gibi açıldı. Bir şekilde, bilincaltını, önceki gece edindiğim bilgileri nahoş bir sonuçta birleştirdi: Eğer, Mary Palmer, Kreizler'e aşıkta Sara'yı bir tehdit olarak görüyordu ve Kreizler'le Sara da bunun bilincindeydiler. Bu yüzden Kreizler, Mary'yi etrafında pek istemiyordu. Bahar öğleden sonralarını Sara'yla beraber geçirmenin bir sorun yaratacağını da sanmıyordu. Evet, her şey gayet açıktı. Benimki romantik bir kıskançlık değildi. Sara ile ilişki yaşayabileceğimi bir yıl önce ve biraz da sarhoşken düşünmüştüm. Beni yaralayan, kapıldığım dışlanma hissiydi. Böyle bir günde arkadaşlarla Long Island'a yapılacak bir gezinti kesinlikle bana iyi gelirdi.

Julia Pratt mevzusu kapandıktan sonra birkaç günümü (ve de gecemi) geçirdiğim bir aktris vardı. Onu aramayı düşündüm ve sonra aklıma aniden Mary Palmer geldi. Eğer Sara'nın dedikleri doğruysa, Mary şu anda kendini çok kötü hissediyor olmalıydı. Neden Stuyvesant Park'ta küçük bir

gezintiye çıkmayalım ki, diye düşündüm ve neden dışarıda bir şeyler yemeyelim? Kreizler bunu hoş karşılanmayabilirdi ama Kreizler dışarıda harika bir kadınla keyifli bir gün geçiriyordu ve bu yüzden şikâyetleri geçersizdi. (Böylece kin, düşüncelerime kaçınılmaz bir biçimde nüfuz etmişti.) Washington Meydanı parkının kuzey ucuna yeni yapılan kemerden geçerken, Mary'yi dışarı çıkarma düşüncesi aklıma tamamen yatmıştı ama onu nereye götürebilirdim?

Broadway'de gazete satan çocuklardan gazete alarak bir kaçının yükünü hafiflettim. Castle Garden'da önceki gece gerçekleşen olaylar, gazetelerin ilk sayfasındaydı. Göçmen nüfusla ilgili artan bir kaygı vardı. Bir vatandaş komitesi, cinayetler ve bunun sosyal düzene olası etkileriyle ilgili düşüncelerini *City Halt* da açıklamak üzere hazırlık yapıyordu. O an bunların hiçbiri benim için bir anlam ifade etmiyordu. Hızla eğlence sayfalarına geçtim. Gazetenin yan geliri düşük görünüyordu. O anda Yirmi Üçüncü Cadde'de gösteri yapan Koster ve Bial Tiyatrosu'nun ilanı dikkatimi çekti. Şarkıcılara, komedyenlere ve Rus palyaçoya ek olarak New York'ta ilk kez projeksiyondan film gösterimi yapılacaktı. İşte doğru seçim buydu ve tiyatro Kreizler'in evine de yakındı. Önümden geçen ilk arabayı durdurdum.

Oraya gittiğimde Mary evde yalnızdı ve tahmin ettiğim gibi kötü görünüyordu. Beraber dışarı çıkma fikrini önce reddetti. Ortalığı göstererek dışarı çıkmayı düşünemeyecek kadar çok işi olduğunu anlatmaya çalıştı. Ama ben onu mutlu etmeyi kafama koymuştum. Koster ve Bial'in ilanını ona gösterip keyifle planımı açıkladım ama o, dışarı çıkma teklifinin, hazırladığı mükemmel kahvaltıya karşılık bir jest olduğunu düşünüyordu. Heyecanlandığı görülüyordu, sonunda kabul etti ve paltosuyla küçük siyah şapkasını aldı.

Evden çıkarken ağzından tek bir ses dahi çıkmadı ama yüzünde minnettar bir gülümseme vardı."

Karmakarışık hislerden ortaya çıkan bir fikir için hiç de fena sayılmazdı. Orta kapasiteli vasat bir tiyatro olan Koster ve Bial'de koltuklarımıza oturduğumuzda bir komedi grubu gösteri yapıyordu. Rus palyaçolarına yetişmiştik. Sessiz soytarlıkları Mary'yi oldukça eğlendirmişti. Komik jimnastikçiler, dikkate değer fiziksel becerilerini sergilerken birbirlerine olta atıp çeşitli şakalar yapıyorlardı. Ama Fransız şarkıcıyla ona eşlik eden tuhaf dansçı olmasa da olurdu. Kalabalık bir izleyici grubu vardı ama taşkınlık yapmıyorlardı ve Mary sahneyi izlediği kadar onları izlemekten de keyif alıyordu.

Sahnenin önüne parlak beyaz bir perde inince tiyatronun tüm ışıkları söndü. Arkamızdan bir ışık yandı ve karşımıza tiyatro salonuna akacakmış gibi görünen masmavi bir deniz resmi çıkınca, ön sıralarda oturanlar paniğe kapıldılar. Doğal olarak, hiçbirimiz yansıtma görüntülere alışık değildik ve bir de orijinali siyah beyaz olan film el boyamasıyla renklendirilince çifte deneyim yaşamıştık. Tiyatroda eski düzen sağlandıktan sonra 'Deniz Dalgaları' görüntüsü sona erdi ve on bir görüntü daha izledik. İçlerinde, bir çift gülünç boksör ve daha az eğlencelisi, askerlerini teftiş eden Alman generalin fotoğrafları vardı. Orada oturanlar, D. W. Griffith gibi modern ustaların elinde sadece New York'u değil, bütün dünyayı değiştirecek yeni bir eğlence ve iletişim biçimiyle karşı karşıya olduklarının farkında değillerdi. Bu yanıp sönen renkli görüntülerin Mary Palmer ve beni bir süreliğine birbirimize yaklaştırdığını düşündüm. Uzaklaştığımız yalnızlık hissi bende geçici, Mary'de ise kalıcıydı.

Sokağa çıkar çıkmaz, gösteri boyunca dinlenen zihnimde yeni sorular oluşmaya başladı. Bunun nedeni son birkaç haftadır aldığım eğitimdi. Bu soğuk öğleden sonrasının tadını çıkararak hoş ve çekici partnerime baktığımda, bu kızın babasını nasıl öldürmüş olabildiğini merak ediyordum. Anlıyorum, kızına öyle şiddet uygulayan babanın suçlanacak çok yanı vardı ama aynı şiddete maruz kalan birçok kız olduğu halde hiçbiri babasını yatağa zincirleyip onu diri diri kızartmamıştır. Mary'yi bunu yapmaya zorlayan şey neydi? Olayın üzerinden yıllar geçmesine rağmen, bunu açıklamaya çalışmanın çok da zor olmadığını anladım. Mary, Madison Square Park'taki köpekleri ve güvercinleri izlerken ya da mavi gözleri Madison Square Garden'ın ortasında yükselen çıplak altın Diana heykelinin görkemine kapıldığında, dudakları sanki duyduğu hisleri ifade edecekmiş gibi kıpırdandı ama sonra çenesi sımsıkı kapandı. Yüzünden nedeni belirsiz bir korku okunuyordu. Konuşmaya çalışsa utanç dolu sesler çıkacaktı sanki. Ailesi Mary'nin geri zekâlı olduğunu düşünmüştü. Ayrıca annesi, onun ev işi dışında başka bir şey yapamayacağına inanıyordu. O sıralarda babasının cinsel istismarı başlamıştı. Mary bunları dışarı vuramadığı için, öfke ve acıyla dolu olmalıydı. Bu olumsuzluklardan ve kötü deneyimlerden birinin olmaması Mary'nin hayatını değiştirebilirdi ama ikisinin bir arada bulunması onun hayatına ölümcül bir yön vermişti.

Mary'yle çay içmek için, Madison Square Garden'ın terasındaki restorana girdik. Belki katilimiz de benzer bir hayat sürmüştü, diye düşündüm. Hoşsohbet bir arkadaşın. Mary'nin kendi sözel yetersizliğini daha yoğun bir biçimde hissetmesine neden olacağını anlayıp mimikler aracılığıyla iletişim kurmaya başladım. Mary çayını yudumlayıp

sağa sola bakınarak Garden'ın terasından görünen bütün manzarayı birleştirmeye çalışıyordu ve o anda aklıma Kreizler'in bir gece önce söyledikleri geldi. O vahşet, katilimizin çocukluğundan ileri geliyordu. Büyükler tarafından uygulanan şiddet, Laszlo'nun teorisinde olduğu gibi, insanda kendini koruma ve intikam içgüdülerini geliştiriyordu. Ama binlerce genç çocuk bu işkenceyi çekmişti. Peki, bu adamı, tıpkı Mary gibi, şiddet yaratmaya iten güç neydi? Onun da fiziksel bir özrü mü vardı ve bu yüzden gençliğinde insanların alayına ve horgörüsüne mi maruz kalmıştı? Ve tüm bu acıları çekerken, cinsel istismara da uğramış mıydı?

Mary Palmer gibi şirin bir kızın beni bu can sıkıcı düşüncelere itmesi saçma görünüyordu ama saçma ya da değil, bir şeyleri çözmek üzereydim ve Mary'yi Kreizler'in evine bırakmalıydım ki Marcus Isaacson ile vaktinde buluşup düşündüklerimi onunla paylaşabileyim. Mary'yi bu kadar neselendiren bir geziyi sonlandırmaktan rahatsızdım. Stuyvesant Park'a vardığımız zaman Mary kesinlikle ışık saçıyordu; ama onun da yapması gereken işler vardı. On Yedinci Caddede'deki evin önünde Kreizler'in arabasını gördüğü zaman yine o kötü ruh haline büründüğünü sezdim.

Kreizler, ikinci kattaki salonun Fransız usulü pencereleri önünde uzayan küçük demir balkonda sigara içerken Stevie de atı Frederick'i fırçalıyordu. Mary'yle küçük ön bahçeye girdiğimizde kendimizi her şeye hazırlamıştık ve Kreizler'in yüzündeki içten gülümsemeyi görünce ikimiz de şaşırdık. Gümüş saatine baktı ve neşeli bir tonda:

"Siz ikiniz bütün öğleni birlikte geçirmişsiniz anlaşılır. Bay Moore'un ev sahipliği seni memnun etti mi, Mary?" diye sordu.

Mary gülümseyip başını salladı ve ön kapıya koştu. Sonra arkasına döndü, küçük siyah şapkasını çıkardıktan sonra koca bir gülümsemeyle, "Teşekkür ederim," dedi. Sonra da içeri girip gözden kayboldu. Kreizler'e döndüm.

"Bence bahar geldi, John," dedi, elindeki sigarayla Stuyvesant Park'ı göstererek, "soğuğa rağmen ağaçlar tomurcuk veriyor."

"Senin hâlâ Long Island'da olduğunu düşünmüştüm," diye yanıtladım.

Omuz silkti. "Orada öğrenebileceğim çok az şey vardı Öte yandan Sara, Bayan Hulse'in çocuklarıyla ilgili tavrından öyle etkilendi ki onu orada bıraktım." Sabah duyduğum teorilerden sonra bu biraz tuhaf görünüyordu ama Kreizler gayet normal davranıyordu. "Bir içki içmeye gelir misin, John?"

"Saat beşte Marcus'la buluşmam gerekiyor, Golden Rule'u araştıracağız. İlgini çeker mi?"

"Hem de nasıl," diye cevapladı. "Ama ben davayla ilgili bölgelerde fazla görünmemem daha iyi olur. Verimli notlar çıkaracağımıza eminim. Unutma, çözüm, ayrıntılarda gizlidir."

"Bundan bahsetmişken," dedim, "faydalı olabileceğini düşündüğüm bazı fikirlerim var."

"Mükemmel. Onları akşam yemeğinde konuşalım. Bitirdiğiniz zaman beni klinikten ara. Orada halledeceğim bazı işler var."

Kafamı salladım ve gitmek üzere arkamı döndüm ama bir konuyu açıklığa kavuşturmadan gidemeyeceğimi anladım.

"Laszlo," dedim tereddüt ederek. "Mary'yi bu öğleden sonra dışarı çıkardığım için bana kızmadın, değil mi ?"

Yine omuz silkti. "Onunla dava hakkında konuşmadın, değil mi?"

"Hayır."

"O halde, aksine, sana minnettarım. Mary insan içine pek çıkmıyor ve yeni deneyimler yaşamıyor. Eminim bugün. onun davranışları üzerinde çok olumlu bir etki yaratacaktır."

Hepsi buydu. Arkadaşlarımda bu sabah oluştuğunu sandığım kuşkuyu aklımdan silerek arkamı döndüm ve kapıya ilerledim. On Sekizinci Cadde'den Üçüncü Bulvar metrosuna daldım ve şehir merkezine gittim. Diğer insanların kişisel meseleleriyle kafamı yormamaya ve davaya yoğunlaşmaya çalışıyordum. Cooper Meydanından geçtiğimiz sırada bunu başarmıştım ve Marcus'la Dördüncü Cadde'de bulduğum zaman katilimizin yöntemleri hakkında anlatacağı tüm teorileri dinlemeye hazırdım. Yürüyerek Golden Rule Keyif Kulübü'ne vardık ve bu sürenin büyük bir kısmında Marcus'un raporunu dinledim.

Bölüm 17

Paresis Hall'daki Sally'nin hikayesini anlatmamdan sonra Marcus, katilimizin deneyimli bir dağcı olabileceği düşüncesinin ilk olarak onun aklına geldiğini açıkladı. Bu düşüncesine kanıt bulabilmek için Williamsburg Köprüsüne ve Hall'a gidip hiçbir şey elde edemeyince, katilin bir dağcı olabileceği düşüncesinden uzaklaşmıştı. Ama bu fikri aklının bir köşesinde tutmaya devam etmişti çünkü katil, merdiven ya da tırmanma araçları olmadan odalara kolayca girebiliyordu. Marcus'a göre bunun başka bir açıklaması olamazdı. Katil kurbanlarının odasına girip çıkarken profesyonel dağcılık tekniklerini kullanıyor olmalıydı. Binayı terk ederken tırmanmayla ilgili hiçbir bilgisi olmayan kurbanını da taşıyordu. Yani, bu adam uzmandı. Isaacsonlar, bu düşüncelere uygun olarak, katilin iriyarı ve güçlü bir adam olduğunu iddia ediyorlardı. Marcus tüm bu hususları göz önüne alıp tırmanma teknikleriyle ilgili daha ayrıntılı araştırmalar yapmış ve köprüyle Paresis Hall'a tekrar gitmişti.

Eğitilmiş gözleri bu sefer, Ellison'ın batakhanesinin dış cephesinde bazı izler bulmuştu. Bu izleri, ancak bir dağcı-

nın giydiği altı çivili botlar bırakabilirdi ve bir de dağcı kazıkları. İzler kesin bir kanıt sayılmayacağından, toplantıda Marcus konuyu açmamıştı. Ama Castle Garden'ın çatısının arka kenarında bulduğu şeyler bariz iplik kalıntılarıydı. Katilin bir dağcı olduğunu destekleyen yeni bir ipucu. İpler, çatının ön tarafındaki sağlam demir parmaklıklara bağlanıyordu ve bu noktadan katil kendini kalenin arka duvarına sarkıtıyordu. Bulduğu izler, Paresis Hall'daki izlerle aynıydı. Daha sonra Marcus, Castle Garden cinayetindeki olayları sıraya dizmeye çalışmıştı.

Katil, sırtında son kurbanıyla, dağcı kazıklarını kullanarak çatıya tırmandı. (Bekçi çekiç seslerini duymamıştı çünkü Marcus'un öğrendiğine göre, zamanının büyük bir kısmını uyuyarak geçiriyordu ve katil bekçinin bu huyunu kesinlikle biliyor olmalıydı.) Adamımız, ilk olarak çatıda cinayeti işledi ve ön taraftaki parmaklıklara halatını bağlayıp yere indi. Dağcı yere indiğinde, halat kollarını çıkarıp malzemesini kolayca topladı ve duvar boyunca inerken de dağcı kazıklarını tek tek çıkardı.

Yürüttüğü bu mantıktan memnun olduğu anlaşılan Marcus, Santorelli cinayetinin üzerinden epey zaman geçmesini ve ortalıkta artık pek polis bulunmamasını fırsat bilerek Paresis Hall için de destekleyici kanıtlar aramaya başlamıştı. Ama sonra, katilin Halfa zeminden tırmanmadığını, çatıdan aşağı indiğini ve bu yüzden de dağcı kazığı kullanmaya gerek duymadığını anlamıştı (Marcus'un kazık izi olarak düşündüğü izler başka bir şeye aitti, hatta belki o izlerin bizim davamızla ilgisi yoktu). Marcus benimle buluşmadan önce Castle Garden'a dönüp bir gece önce başladığı araştırmalarına devam etmişti. Demek ki, bulduğumuzda alelacele orayı terk ederken bir şeyler aradığını düşünmekte

haklıydım. Castle Garden'da bulunan az sayıdaki polis, o gün bütün öğleden sonra kalenin arka kapısına yaklaşmamışlardı ve Marcus da alanı istediği gibi inceleyebilmişti.

Ortağım hikayesini burada keserek paltosunun cebinden. çimenlerde bulduğu metal bir çivi çıkardı. Çivinin bir ucu delikti. Marcus, bu deliğin ipi içinden geçirmek için olduğunu söyledi. Eve götürüp üzerinde parmak izi aramıştı ve bulduğu izler, önceki gece bacadan aldığımız izle uyuyordu. Bu adamı takdir ediyordum çünkü Marcus, polis hizmetinde çalıştığım yıllar boyunca karşıma çıkan tüm dedektifler gibi inatçı olmakla birlikte, onlardan çok daha zeki idi. Dedektifler Birliğindeki eski muhafızlarla anlaşamamış olması da çok şaşırtıcı değildi.

Yolun kalanında Marcus, bu keşfine ilişkin açıklamalarına devam etti. 1896'da Kuzey Amerika'da dağcılık çok moda olmasa da, Avrupa'da bu spor iyiden iyiye yaygınlaşmıştı. Geçen yüzyılda, o kıtanın uzman ekipleri Alpler'in ve Kafkas Dağları'nın zirvesine bayraklarını dikmişlerdi ve hatta korkusuz bir Alman, dağcı, Doğu Afrika'daki Klimanjaro Dağı'na tırmanmayı göze almıştı. Marcus, bu grupların neredeyse tamamının İngiliz, İsviçreli ve Alman olduklarını ve o ülkelerde dağ ya da kaya tırmanışının popüler bir eğlence biçimi olduğunu söylemişti. Katilimizin uzmanlık alanı olduğunu düşündüğümüz bu sporla tanışması uzun bir süre öncesine dayanıyor olmalıydı, belki gençliğine ve bu nedenle ailesinin bu üç ülkeden birinden çok da uzun olmayan bir süre önce Amerika'ya göç etmiş olabileceği yüksek bir ihtimaldi. Bu varsayım şu anda bir anlam ifade edemeyebilirdi ama diğer önemli hususlara eklendiğinde aydınlatıcı olacağını görmek kolaydı. Böylesi bir bilgi, umutlu olmak için geçerli bir nedendi.

Golden Rule Keyif Kulübü ne doğru ilerlerken bu» hissi güçlendirecek sağlam bir kaynağa ihtiyaç duyuyorduk. Bu küçük pislik çukuru için Golden Rule Keyif Kulübü'nden daha ironik başka bir ad düşünülemezdi. Paresis Hail, yerin üzerinde ve ferah olması açısından avantajlıydı. Oysa, Golden Rule, incecik duvarlarla küçük odalara bölünmüş dar ve soğuk bir bodrum katındaydı ve buraya gelen müşterilerin yaptıkları, görülme bile herkes tarafından duyulurdu. İskoç Ann denen şişman ve mide bulandıran bir kadının işlettiği Golden Rule, birbirlerine kadın ismiyle hitap eden makyajlı efemine gençleri pazarlıyordu. Diğer çeşit homoseksüelleri pazarlamayı Ellison'a ve benzeri batakanelere bırakmıştı. Golden Rule, kötü şöhretini 1892 yılında kazanmıştı. O yıl, Presbiteryan Kilisesi papazı ve Suç Önleme Topluluğu Başkanı olan Aziz Charles Parkhurst, başlattığı kampanya gereği, New York'un yeraltı suç dünyasıyla, hükümetin bazı kurumlarının, yani özellikle Polis Teşkilatı'nın ilişkilerini açığa çıkarıyordu ve kampanya sırasında Parkhurst bu mekânı ziyaret etmişti.

Parkhurst'un New York'taki yaşamın nasıl yozlaştığını ortaya çıkaran bu kampanyası, New York Şehir Senatosu'ndaki komitenin, resmi kurumlardaki yozlaşmayı araştırmasına da öncülük etti. Clarence Lexow başkanlığındaki komitenin araştırması, New York Şehri Polis Teşkilatı'nın tamamına ithamda bulununca sona erdirildi ve teşkilattaki eski polislerin çoğu, reformun iğnesini böylece hissetmiş oldu. Daha önce de söylediğim gibi yozlaşma, New York yaşamının kalıcı bir öğesiydi ve Golden Rule gibi bir mekâna girmek, onların gücüne ve yeni batakaneler açma arzusuna karşı olan kimselerin peydah olmasına asla engel olamazdı ama onların gücü. Birleşik Devletlerin herhangi bir

İbölgesinde kovuşturma başlatılmasına bile neden olur çünkü yeterli sayıda müritleri ve 'saygın topluluklara ait koruyucuları vardır.

Elbette bu yoldan çıkmış müritler ve saygın toplulukları oluşturan koruyucular çoğunlukla aynı kimselerdi. Cumartesi gecesi Golden Rule'un tuhaf ön kapısından içeri girdiğimizde Marcus da bunu anladı. Girer girmez karşımıza koca göbekli, orta yaşlı ve iyi giyimli bir adam çıktı ve mekânı terk ederken eliyle yüzünü örterek kapıda bekleyen lüks arabasına koşar adım ilerledi. Onun arkasından on beş, on altı yaşlarında süslü bir çocuk görüldü, büyük bir memnuniyetle parasını sayıyordu. Zengin adamın ardından, inceltiği sesiyle (bu ses, alışmamış biri için oldukça tuhaf ve rahatsız ediciydi) bağıarak teşekkür eden çocuk yanımıza geldi ve neşe içinde, eğer onu seçersek bizi bütün gece eğlendireceğine söz verdi. Marcus hemen başını çevirip yere baktı ama ben çocuğa müşteri olmadığımızı ve İskoç Ann ile görüşmek istediğimizi söyledim.

Çocuk normal ses tonuyla, bıkkınca, "Ah, galiba yine polisler. Ann!" diye vızıldadı ve boğuk kahkahaların geldiği geniş bir odaya doğru ilerledi.

Geniş odanın girişine kadar çocuğu takip ettik. İçeride, bir zamanlar gösterişli olan ama artık epey eskimiş birkaç parça mobilya vardı ve soğuk, küflü döşemenin üstüne yine çok eski bir İran halısı serilmişti. Halının üzerinde altmış yaşlarında yarı çıplak bir adam çömelmiş sürünüyor ve üzerinden atlayan çocuklara kahkahalarla gülüyordu.

Marcus "Birdirbir," diye mırıldandı, sinirli bir ifadeyle izleyerek, "Parkhurst buraya geldiğinde ona da böyle bir şey ayarlamışlar mıydı?"

"O dediğin, Tenderloin'deki Hattie Addams'ın yerinde olmuştun," diye yanıtladım. "Parkhurst, Golden Rule'da fazla kalmadı. Burada neler olduğunu anlayınca kaçıp gitti." Arka odaların bulunduğu bölümden salına salına gelen İskoç Ann'in suratında ağır bir makyaj vardı ve sarhoştun. İnce, pembe bir elbise, pudralanmış vücudundan aşağı sarkıyordu ve yüzünde, beklenmeyen kanun adamlarıyla karşılaşan genelev sahiplerine özgü bezgin ve tehditkar bir ifade vardı.

Alkol ve sigara yüzünden bozulmuş, hırçın bir ses tonuyla, "Ne istediğinizi bilmiyorum, çocuklar," dedi, "ama iki bölge amirine beni rahat bıraksınlar diye her ay beş yüz dolar ödüyorum. Yani, size bir şey kalmadı. Ve şu cinayetle ilgili bildiklerimi de bir dedektife anlattım."

Marcus, "Şanslıyız," dedi ve rozetini gösterip Ann'i koldan tutarak ön kapıya ilerledi. "Demek ki bilgilerin hâlâ taze. Ama endişelenme, bizim tek istediğimiz bilgi."

İskoç Ann, bilginin ona maddi bir zarar vermeyeceği düşüncesiyle rahatladı ve Fatima'nın ya da gerçek adıyla Ali İbn Ghazi'nin hikayesini anlatmaya başladı. On dört yaşındaki Suriyeli çocuk Amerika'ya geleli bir yıl olmuştu. Annesi, Washington Market'in yakınındaki Suriye gettosunda ölümcül bir hastalığa yakalanarak ailenin New York'a geldiği hafta içinde ölmüştü. Babası ise beceriksiz bir işçiydi ve hiçbir iş bulamayınca dilenmeye başlamıştı. Önünden gelip geçenler merhamet edip para bıraksınlar diye oğlunu eline önüne oturtuyordu. Golden Rule'a yakın bir köşede dilenen Ali, İskoç Ann'in dikkatini çekmişti. Çocuğun yüzündeki Yakın Doğulu' görüntüsü, İskoç Ann'in deyimiyle "tam onun mekânına göre"ydi. Hemen babayla anlaşmaya çalışmıştı. Yaptıkları sözleşme ya da kölelik anlaşması sonrasın-

da 'Fatima' doğmuş oldu. Erkek çocukların yeniden adlandırılması konusunda sabrımı yitirmeye başlıyordum. İsim koyarak vicdansız yetişkinlerin kime saldırdıklarını ya da kimler tarafından baştan çıkarıldıklarını gizlemiş oluyorlardı. İskoç Ann, "O gerçek bir para makinesiydi," dedi. Kadının acele etmesini istiyordum ama Marcus, soruşturmasını sakın ve profesyonel bir biçimde sürdürdü. Ann, bize Ali hakkında daha fazla bilgi sağlayabilirdi ve biz Ali'nin çalıştığı odayı görmek ve onun arkadaşlarıyla Ali hakkında konuşmak istediğimizi kendisine belirtince kaygılandı.

Marcus "Fazla arkadaşı olduğunu sanmıyorum," dedi, "muhtemelen sorunlu bir gençti."

Ann, "Fatima mı?" dedi, "Eğer öyle olsaydı, onunla hiç tanışmazdım. Müşterilerine zor kadını oynardı, onların bu tür şeylerden ne kadar hoşlandıklarını görseniz şok olursunuz ama asla şikâyet etmezdi ve diğer kızlar da onu seviyordu."

İkimizin de kafası karışmıştı. Çizdiğimiz kurban profiline uymayan bir açıklamaydı bu. Ann'i takip ederek kirli ve dar bir koridordan geçtik ve arka taraftaki bölmelere ulaştık. Marcus bu görüntüler karşısında şaşkına dönmüş, kafasını sallayıp mırıldanıyordu, "Köle olarak birine satılsan, nasıl bir hayatın içine girdiğini umursar mıydın? Bekleyelim, diğer kızları da dinleyelim. *Oğlanları*, demek istedim." Kafasını salladı. "Kahretsin, ben de onlar gibi konuşmaya başladım."

Golden Rule'daki diğer çocuklar, patroniçelerinin aksine bizi bilgilendiremediler. Dar koridordaki her bölmeden çıkan bir düzineden fazla makyajlı gençle (diğer bölmelerdeki hırıltıları, iniltileri, şehvet dolu konuşmaları duymak zorunda kalarak) görüştüğümüzden sonra Marcus ve ben, Ali ibn

Ghazi'nin ayrıntılı kişilik özelliklerini çıkartmış olduk. Kim-seden onun öfkesine ya da haşarılığına dair bir söz duymamıştık ve bu düşündürücüydü ama şimdi bunlarla uğraşacak zamanımız yoktu. Günışığından faydalanmak için bir an önce çıkıp binanın dışını incelemeliydik. Ali'nin kullandığı oda, kulübün arkasındaki dar bir geçide bakıyordu. Odada şüphe uyandıran iki adam ve yorgun görünen bir çocuk vardı. İçeri girdik, Marcus'un katilin hareket yöntemi teorisini kanıtlayabilmesi için, odanın sıcak ve rutubetli havasıyla ter kokusuna katlandık.

Burada, en azından aradığımızı bulduk. İnce, tuğla duvarlardan binanın çatısına doğru açılan kirlili bir pencere. Güneş tümüyle batmadan çatıya da bakmalıydık ama ben odadan çıkarken bir an duraklayıp yan odadaki aylak çocuğa, o gece Ali'nin Golden Rule'u saat kaçta terk ettiğini sordum. Genç çocuk, eski püskü aynasına bakarken kaşlarını çattı. Soru hoşuna gitmemiştir.

Genç yaşına rağmen oldukça bıkkın bir ses tonuyla, "Kahretsin, bu çok saçma, değil mi?" dedi, "Şimdi siz bahsedince, aslında onu giderken hiç görmediğimi fark ettim." Elini sallayıp işine devam etti. "Ama muhtemelen o sırada meşguldüm. Sonuçta, hafta sonuydu. Kızlardan biri mutlaka onu görmüş olmalı."

Ama kulüpten çıkarken rastladığımız diğer makyajlı yüzlerden de, bu soruya hep aynı yanıtı aldık. Ali'nin buradan ayrılışının tek mantıklı açıklaması, odasındaki pencereden çıkıp binanın arka duvarından aşağıya inmiş olmasıydı. Marcus'la dışarı koştuk, birinci katın girişine geldik ve sonra pislik içindeki merdivenleri kullanarak Kuruma bulanmış kapıyı açarak çatıya çıktık. Hızlı hareket etmemizin tek nedeni azalan günışığı değildi. Şimdiye dek hiç olmadığı ka-

dar kesin bir biçimde katilimizin izini sürüyorduk ve bunun hem korkunç hem de heyecan veren bir etkisi vardı.

Çatının New York'taki herhangi başka bir çatıdan farkı yoktu. Bacalarla, kuş pisliğiyle, köhnemiş alet hangarıyla ve ara sıra birilerinin uğradığına işaret eden boş şişeler ya da sigara izmaritleriyle doluydu. (Ara sıra dedim, çünkü bahar mevsiminin basındaydık ve hava hâlâ soğuktu, düzenli ikamet izlerine -masalar, sandalyeler, yatak gibi- rastlanmazdı.) Marcus hafif eğimli çatıyı bir av köpeği gibi adımlıyordu ve aşağıdaki dar geçidi izliyordu. Daha sonra paltosunu çıkarıp yanına serdi ve üzerine yüzüstü uzandı, böylece kafasını binanın ucundan aşağıya doğru uzattı.

Kafasını çevirmese de gülümsediğini hissediyordum. "Aynı izler," dedi, "hepsi uygun. Ve burada..." Katran lekelerinden görmekte zorlandığım bir şey tutuyordu. "Halat kalmıntıları," dedi, "şu bacaya bağlamış olmalı." Marcus'un parmağını takip ettim ve çatının ön tarafındaki küçük tuğlalı yapıya baktım. "Bir sürü ip kullanmış olmalı. Ve diğer aletler de var. Bunları taşımak için bir çantası olmalı. Etrafa sorerarak bu noktayı unutmayalım."

"Muhtemelen bu binaya bir daha gelmeyecektir. O böyle bir şey yapmayacak kadar zeki," dedi bloktaki diğer çatıları incelerken.

"Ve çatılara çıkma konusunda da deneyimli," dedi Marcus ve eğilip ip parçalarını paltosunun cebine koydu. "Galiba artık çatıların üzerinde epey vakit geçirdiğinden emin olabiliriz. Büyük ihtimalle de bunu profesyonelce yapıyor."

Kafamı salladım. "Bloktaki binaları gözden geçirmek onu zorlamamıştır. En az kullanılanını bul ve merdivenlerini kullan."

"Ya da merdivenleri tümüyle görmezden gel," dedi Marcus. "Unutma, kimseye görünmeden duvara tırmandığında gece yarısıydı."

Batıya doğru bakarken, parlak kırmızıdan hızla siyaha dönen Hudson Nehri'nden yansıyan ışığın büyüleyici bir manzara yarattığını fark ettim. Kendi etrafımda iki kez dönüp bütün alanı farklı bir bakış açısıyla inceledim.

"Kontrol," diye mırıldandım.

Marcus yanımda duruyordu. "Evet," dedi, "burası onun dünyası. Doktor Kreizlerin cesetlerde gördüğü zihinsel karmaşa her neyse, bu ondan çok farklı bir şey. Bu çatılarda inanılmaz bir rahatlıkla hareket ediyor."

Denizden gelen bir rüzgâr bize ulaşınca iç çekerek titredim. "Şeytanın ta kendisi gibi rahat," dedim. Beklenmedik yanıt beni çok şaşırttı.

"Şeytanın değil, efendim," dedi korku dolu, kısık bir ses. Merdivenlere açılan kapının arkasından geliyordu, "azizin..."

Bölüm 18

Kim var orada?" diye seslendi Marcus, sesin geldiği yöne doğru dikkatle ilerleyerek. "Ortaya çık yoksa seni polisin işine karışmaktan tutuklarım!"

"Hayır, lütfen!" diye geldi yanıt ve Golden Rule'un alt katında görmediğim makyajlı çocuklarından biri, kapının arkasından çıktı. Yüzündeki boyalar birbirine karışmıştı, omuzlarında da bir battaniye vardı. "Sadece yardım etmek istiyorum," dedi acınası bir sesle. Gözlerini öfkeyle kırıpıyordu. On yaşından daha büyük olamayacağını anladığımda kendimi berbat hissettim.

Marcus'u kolundan tutup geri çektim ve çocuğa seslendim. "Sorun yok, amacının bu olduğuna eminim," dedim, "bize doğru gel." Artan karanlığa rağmen çocuğun kire ve kuruma bulanmış yüzünü görebiliyordum, sarındığı battaniyeyi de öyle. "Bütün gece burada miydin?" diye bir tahminde bulundum. Kafasını salladı. "Bize söylediklerinden beri." Ağlamaya başlamıştı. "Bunun olmaması gerekiyordu!"

Telaşla sordum. "Ne? Neyin olmaması? Cinayetin mi?"

O sözcüğü telaffuz ettiğim anda çocuk elleriyle kulaklarını tıkadı ve ısrarla kafasını salladı. "Onun iyi bir adam olduğunu sanıyorduk, Fatima öyle söylemişti, her şey yoluna girecekti!"

Çocuğun yanına gidip kolumu omzuna attım ve yandaki binanın çatısıyla, üzerinde bulunduğumuz çatıyı ayıran alçak duvara oturduk. "Tamam," dedim, "her şey yolunda, başka bir şey olmayacak."

Çocuk itiraz etti, "Ama o geri gelebilir!"

"Kim?"

"O...Fatima'nın azizi, onu buradan kurtaracağını sandığımız adam!"

Marcus ve ben hızlıca birbirimize baktık: O. Çocuğa sessizce, "Bak," dedim, "Bana adını söyleyerek başla."

"Tamam," deyip burnunu çekti, "alt katta onlar bana..."

"Alt katta seni nasıl çağırdıklarını bir dakikalığına unut." Omuzlarını tutup hafifçe salladım. "Doğduğunda sana verilen ismi söyle."

Çocuk durakladı, iri gözleriyle bizi tartıyordu. Bu durumun benim için de bütünüyle şaşırtıcı olduğunu belirtmeliyim. Tek düşünebildiğim, cebimden bir mendil çıkarıp çocuğun suratındaki makyajı temizlemektir.

"Joseph," diye mırıldadı.

İçten bir tonla "Pekala Joseph," dedim, "adım, Moore. Ve bu adam da Dedektif Isaacson. Şimdi, senin şu azizi anlat bakalım."

Joseph hemen yanıtladı. "O benim değil, Fatima'nın azizi."

"Ali ibn Ghazi'yi mi kastediyorsun?"

Başını salladı. "O, Fatima, sanırım iki haftadır bir aziz bulunduğu bahsediyordu. Kiliselerdeki patron azizler gi-

bi değildi, iyi biriydi ve Fatima'yı İskoç Ann'den kurtarıp onunla beraber yaşayacaktı."

"Anlıyorum. Herhalde Ali'yle yakın arkadaşınız, değil mi?"

Bir baş sallaması daha. "Kulüpteki en iyi arkadaşımdı. Bütün kızlar onu seviyordu elbette; ama biz dosttuk."

Joseph'in suratını tamamen temizledim ve güzel yüzü ortaya çıkıttı. "Anlaşılan Ali herkesle iyi geçiniyormuş," dedim. "Herhalde müşterilerle de öyledir."

"Bunu nereden duydunuz?" diye hızla yanıtladı Joseph. "Fatima, burada çalışmaktan nefret ediyordu. İskoç Ann'e, burayı seviyormuş gibi yapıyordu çünkü babasının evine dönmek istemiyordu. Ama nefret ediyordu, ne zaman bir müşteriyle yalnız kalsa hemen sinirleniyordu. Ama bazı müşteriler..." Kafasını çevirdi, şaşkındı.

"Devam et, Joseph," dedi Marcus, "her şey yolunda."

"Peki..." Joseph, bir bana bir de Marcus'a bakıyordu. "Bazı müşteriler, siz hoşlanmadığınız zaman hoşlanır." Ayaklarına bakıyordu. "Bazıları bunun için fazla bile öder. İskoç Ann, Fatima'nın daha fazla para alabilmek için sinirleniyormuş gibi yaptığını sanırdı ama Fatima bundan gerçekten nefret ederdi."

İçimde, aynı anda nefret ve derin bir sempati uyandı ve mideme aniden bir sancı girdi. Marcus'un da aynı tepkiyi verdiği yüzünden okunuyordu. Bir önceki sorumuzun yanıtını almıştık.

"İşte buradaymış," diye fısıldadı Marcus, "Gizli, ama gerçek... Kin ve direniş." Joseph'e döndü. "Müşterilerin arasından Fatima'ya öfkelenen oldu mu?"

"Bir ya da iki kez." dedi, "ama çoğunlukla, dediğim gibi. Hoşlarına gittiği için."

Bir sessizlik oldu, sonra Üçüncü Cadde'deki trenin sesi beni kendime getirdi. "Bu Fatima'nın azizi," dedim "Bu çok önemli, Joseph. Onu hiç gördün mü?"

"Hayır, efendim."

"Fatima hiç kimseyle çatıda buluştu mu?" diye sordu Marcus. "Ya da büyük bir çanta taşıyan birini hatırlıyor musun?"

"Hayır, efendim," dedi Joseph, biraz kafası karışmıştı. Aniden aklına geldi: "Fatima onunla buluştuktan sonra, adam birkaç kez daha geldi, bu kadarını biliyorum. Ama kim olduğunu asla söylememesini söylemiş ona."

Marcus gülümsedi. "O halde bir müşteri."

"Hangisi olduğunu tahmin edemedin mi?" diye sordum.

"Hayır, efendim. Fatima bana, eğer bildiklerimi saklarsam belki o adamın bir gün bana da yardım edebileceğini söylemişti."

Elimi omzuna atarak çatıların ötesine doğru baktım tekrar. "Bunun hiçbir zaman gerçekleşmemesini umut etmelisin, Joseph," dedim. Kahverengi gözleri yine yaşlarla doldu.

O gece, Golden Rule'dan ya da sorguladığımız apartman sakinlerinden başka bilgi edinemedik. Oradan ayrılmadan önce Joseph'e, İskoç Ann için çalışmayı bırakmak isteyip istemediğini sormam gerektiğini hissettim. Joseph, baba evindeki rahatsızlıklarına rağmen böyle bir karar almak için çok gençti. Kreizler'i, Joseph'i buradan almaya ikna edebilirim diye düşündüm ama o üç yaşından beri yetimdi ve kliniklere de yetimler yurduna da doymuştu (ara geçitlerde ve otoyol kenarlarındaki terkedilmiş arabalarda kaldığı zamanlardan bahsetmiyorum bile). Kreizler'in kliniğinin farklı olduğunu anlattığımda, bu Joseph'i hiç mi hiç etkilemedi. Golden Rule, Joseph'in iyi beslendiği, dayak yemediği tek

yerdi. İskoç Ann, çocuklarının sağlıklı ve güzel görünümlü olmalarını isterdi. Joseph için kulübün bu niteliği, benim karşı çıkmak için sayabileceğim kötülüklerden ve tehlikelerden daha önemliydi. Ayrıca, ona daha iyi bir yaşam sözü veren adamlar, ancak Ali ibn Ghazi ve onun azizinin destanını yüceltebilirdi.

Ve orada, on yaşındaki bu ürkek çocuğa 'hoşça kal' demekten başka bir şey yapamayacağımı anladım ama giderken aklıma hem Joseph'i koruyacak hem de araştırmamızı destekleyecek bir fikir geldi.

Kulübün girişinde dizlerimin üstüne çöküp çocuğa yaklaşarak "Joseph," dedim, "başka yerlerde çalışan çok arkadaşın da var mı?"

"Çok mu?" Parmağını endişeyle ağzına götürdü, "Düşüneyim. Sanırım *birkaç* tane var. Neden?"

"Sana söyleyeceklerimi onlara da anlatmanı istiyorum. Fatima'yı öldüren adam, bu meslekten başka çocukları da öldürdü. Çoğunlukla erkekleri. Unutmaman gereken bir şey var, henüz anlayamadığımız bir nedenden ötürü, katil, seninki gibi evlerde yetişmiş olanları seçiyor. Bu yüzden, arkadaşlarına şu andan itibaren müşterilerine karşı çok daha dikkatli olmalarını söylemeni istiyorum."

Joseph bu son söylediklerimi duyunca ürküp geri çekildi ve korku dolu bakışlarla sokağı inceledi. Ama kaçmadı. "Neden sadece böyle yerleri seçiyor?" diye sordu.

"Dediğim gibi, bilmiyoruz. Ama muhtemelen geri dönecek, bu yüzden herkese tetikte olmalarını söyle. Öfkelenen adamlara dikkat et, eğer siz bir..." O sözcüğü söylemek zordu.

Joseph "Küstahlık yaparsak mı demek istiyorsun?" diye sordu. "İskoç Ann böyle der, küstahlık."

"Doğru. Fatima'yı da bu yüzden seçmiş olabilir. Bana nedenini sorma çünkü bilmiyorum. Ama bunlara dikkat et. Ve hepsinden önemlisi, kimseyle hiçbir yere gitme. Kulüpten asla ayrılma, adam ne kadar iyi olursa olsun, ne kadar para teklif ederse etsin. Aynı şey arkadaşların için de geçerli. Tamam mı?"

"Peki, tamam, Bay Moore," dedi yavaşça, "ama belki—belki siz de Dedektif Isaacson'la birlikte ara sıra gelip bizi kontrol edersiniz. Diğer polisler, bu sabah gelenler, onların umrunda değil gibiydi. Sadece Fatima konusunda sessiz kalmamızı söylediler."

"Bunu yapmaya çalışacağız," dedim paltomun cebinden bir kâğıt parçası ve kalem çıkartırken. "Eğer birisine herhangi bir şey anlatmak istersen, önemli olduğunu düşündüğün bir şeyi anlatmak istersen, gündüz bu adrese gel ve gece de şuna." Ona yalnızca merkezimizin değil, büyükannemin Washington Meydanı'ndaki evinin adresini de vermiştim. Bu çocuk aniden ortaya çıkarsa, bizim yaşlı kızın nasıl bir tepki vereceğini bir an düşündüm. Sonra Joseph'ten Golden Rule'un telefon numarasını aldım. "Başka polislere gitme. Her şeyi önce bize anlat. Ve diğer polislere burada olduğumuzu söyleme."

"Merak etmeyin," dedi Joseph, "siz tanıştığım ve de konuştuğum ilk polislersiniz."

"Belki de polis olmadığumdandır," dedim gülümseyerek.

Gülümsemesi geri geldi. Joseph'in yüzünde bir başkasının yansımasını gördüğümü fark ettim. "Onlara benzemiyordunuz zaten," dedi, "peki, neden Fatima'nın katilini bulmaya çalışıyorsunuz o zaman?" diye sordu kaşlarını çatarak.

Elimi çocuğun başına koydum. "Çünkü onu durdurmak istiyoruz."

Hemen sonra İskoç Ann'in boğuk sesi Golden Rule'un giriş salonundan çınlarak geldi. Sesin geldiği yöne bakıp kafamı salladım. "Gitsen iyi olur. Dediklerimi unutma."

Joseph hızlı adımlarla kulübe girip gözden kayboldu. Ayağa kalkınca, Marcus'un bana bakarak gülümseyişini gördüm.

"İyi iş çıkardın," dedi, "çocuklarla daha fazla vakit geçirmek ister misin?"

"Bazılarıyla," diye yanıtladım, işi dallandırıp budaklandırmadan. Küçük Joseph'in gözlerinin ve gülümseyişinin bana ölen erkek kardeşimi hatırlattığını söylemek içimden gelmedi.

Geri dönerken, Marcus'la elimizdeki yeni bilgileri konuştuk. Bu adamın Golden Rule ve Paresis Hail gibi mekânları yakından tanıdığına artık emindik. Oralara müşterileri dışında kimlerin girip çıktığını düşünmeye çalıştık. Jake Riis gibi -şehirdeki kötülüklerin peşine düşmüşken, belki de aşırı ahlaksızlık yüzünden delirmiş bir adamdı- bir gazeteci ya da köşe yazarı olabileceğini düşündük ama, insanların, çocuklara fahişelik yaptırana karşı verdikleri savaşın gazete yazılarında kaldığını, homoseksüel fahişeliğe ise hiç değinilmediğini hatırladık ve bu düşünceden aynı hızla vazgeçtik. Elimizde misyonerler ve diğer kilise çalışanları kalmıştı, yani daha umut verici olan grup. Kreizler'in dine aşırı bağlılık gösterenlerle kitle katliamları arasında kurduğu bağlantıyı hatırladım. Uğraştığımız adam, kendini gazap dolu bir Tanrının vekili olarak gören biri miydi? Kreizler bu cinayetlerde dinsel bir itici gücün olmadığını söylemişti ama yanılıyor olabilirdi. Bununla birlikte, misyonerlerin ve kilise çalışanlarının sıklıkla çatılardaki bina işleriyle ilgilendikleri bilinir. Marcus ve ben bu varsayıma kendimizi kaptırmıştık,

tabii Joseph'in söyledikleri sayesinde. Ali ibn Ghazi'yi öldüren adam Golden Rule'a düzenli olarak geliyordu ve ziyaretleri hiç dikkat çekmiyordu. Reform yapan bir savaşçı, bütün dikkatleri üzerine toplamaya çalışırdı.

"Her kimse ya da her neyse..." dedi Marcus, 808 Broadway'e yaklaştığımızda, "Tek bir şey biliyoruz, fark ettirmeden gelip yine fark ettirmeden gidebiliyor. O evleri çok iyi biliyor."

"Doğru," eledim, "bu da bizi müşteri olduğu düşüncesine geri götürüyor. Yani neredeyse herkes olabilir."

"Öfkeli bir müşteriyle ilgili kurduğun teori hâlâ işe yarayabilir. Defalarca kazıklanmış olabilir."

"Emin olamıyorum. Fahişler tarafından gasp edilen adamlar görmüştüm. Adamakıllı pataklananlar da olmuştu ama böyle vahşice saldıranını gördük mü? Bunu yapabilmek için delirmiş olmak gerekir."

"O zaman belki de Karındeşen teorilerinden birine dönmeliyiz," dedi Marcus, "belki beyin fonksiyonları bir hastalıktan dolayı yanlış çalışıyordu ve belki bu hastalığı da Hail ya da Golden Rule gibi bir mekânda kapmıştır."

"Hayır," dedim, ellerimi önümde birleştirerek. Düşünceleri kafamda netleştirmeye çalışıyordum. "Kesin olan tek bir şey var, o da bu adamın deli olmadığı. Bunu da şu anda sorgulayanlarız."

Marcus durakladı ve sonra dikkatle konuştu. "John, tahminimce bunu kendine sormuşsundur. Eğer Kreizler'in temel varsayımlarından bazıları yanlışsa ne olacak?"

Derin bir nefes aldım, "Sormuştum," dedim.

"Yanıtın ne oldu?"

"Eğer yanlışsa, biz de başarısız olacağız."

"Yani bununla yetiniyor musun?"

On Birinci Cadde'nin güneybatı köşesine varmıştık. Burada tramvay ve arabalar hafta sonu alemcilerinin yüklerini şehir içine ve dışına taşırdı. Marcus'un sorusu, bir an bu manzara eşliğinde havada asılı kaldı. Burası beni hayatın normal ritminden uzaklaştırıyor ve yakın geleceğe dair tedirgin hissetmeme neden oluyordu. Tüm bu öğrendiklerimizi yanlış temeller üzerine oturtuyorsak ne olurdu?

"Bu, karanlık bir yol, Marcus," diyebilirdim sessizce. "Ama elimizdeki tek yol."

Bölüm 19

O gece kar atıştırmaya başlamıştı ve Paskalya Yortusu'nun ilk sabahında, şehir beyaz bir örtüyle kaplanmıştı. Saat dokuza geldiğinde hava hâlâ buz gibiydi ve evde kalıp yatağın içinden hiç çıkmamayı düşünüyordum. Ancak Lucias Isaacson telefon ederek, bizi önemli saydığı gelişmelerden haberdar etmişti. Ayine katılmak için gelenler, Grace Kilisesi'nin çanları çalmaya başladığında, kilisenin etrafında ve kapısının önünde toplanmıştı. Yalnızca altı saat önce çıktığım merkez bürosuna, ağır adımlarla geri döndüm.

Lucius, önceki akşamı Ali ibn Ghazi'nin babasıyla konuşarak geçirmesine rağmen, neredeyse hiçbir şey öğrenememişti. Ghazi'nin babası, özellikle Lucius'un polis kimliğini gördükten sonra oldukça ketum bir tavır takınmıştı. Lucius, öncelikle bu davranışı, kentin yoksul semtlerinden gelen bir adamın polisi atlatmak için takındığı sıradan bir tavır olarak algılamıştı. Ama daha sonra, Ghazi'nin ev sahibinin Lucius'a anlattığına göre, içlerinde iki rahibin de bulunduğu küçük bir topluluk, o akşamüstü Ghazi'yi ziyaret etmişti. Anlattığı

ziyaretçilerin genel görünümü, Bayan Santorelli'nin tarifiyle örtüşüyordu. Ancak rahiplerden birinin piskoposlara ait kilisenin mühürlü yüzüğünü taktığı da, ev sahibinin gözünden kaçmamıştı. Bu, her ne kadar olası görünmese de, katoliklerle Protestanların bir amaç uğruna birlikte çalıştıkları anlamına geliyordu. Ev sahibi, iki rahibin Ghazi ile dairesinde neler konuştuğunu bilmediğinden, bu iki mezhep arasındaki iş birliğinin sırrını henüz çözememiştik. Ancak, din adamlarının binadan ayrılışının ardından, Ghazi'nin uzun zamandan beri birikmiş olan yüksek meblağdaki kira borcunu kuruşu kuruşuna ödediğini öğrenmiştik. Bu bilgileri bize önceki akşam ileten Lucius, ağırlıklı olarak Suriyelilerin yaşadığı gettoda çıktuktan sonra morga giderek, cesede bakmaya karar vermişti. Ali'nin cesedinin bir adli tıp yetkilisi tarafından incelenip incelenmediğini ve incelendiyse de, ne gibi bir sonuca varıldığını öğrenmeye çalışan Lucius, neredeyse üç saat boyunca orada beklemişti. Sonunda, Ali'nin cesedinin, defin işlemleri için mezarlığa götürüldüğünü ve morgun gece bekçisinin anlattığına göre, şüphe uyandıracak derecede kısa olan adli tıp raporunun tek kopyasının da Vali Strong'un ofisine gönderildiğini öğrenmişti.

Rahiplerin, adli tıp yetkilisinin, valinin ve bu işe karışan diğer bütün kişilerin ne yapmak istediklerini tam anlamıyla açıklamak imkânsız görünüyordu. Buna rağmen, şüphe uyandıran bir örtbas etme çabasının varlığı açıkça belli oluyordu. Özellikle Giorgio Santorelli cinayetinin ardından ortaya çıkan ve salt katili kovalama eyleminden daha fazlasını yapmamız gerektiğine dair, her birimizi rahatsız eden bir hisse kapılmıştık.

Bu tehditkar duygunun verdiği rahatsızlıktan kurtulmak isteyen ekibimiz, daha sonraki bir hafta on gün boyunca

çalışmalarını hızlandırmaya koyulmuştu. Isaacsonlar, cinayetlerin işlendiği yerleri çevreleyen evlerde yaşayan kişilerle, Önemli sayılabilecek bir ipucu bulabilmek amacıyla, saatler, hatta günler boyunca ikna edici konuşmalar yaparak araştırmalarını sürdürüyorlardı. Ancak, konuştukları insanlar da tıpkı Ali ibn Ghazi'nin babası gibi ser verip sır vermiyorlardı. Örneğin Marcus, Ali'nin öldürüldüğü gece kısaca sorguladığı Castle Garden'daki gece bekçisiyle daha sonra tekrar ve daha uzun bir süreliğine konuşmak istemiş, ancak bu amaçla, bekçinin bulunduğu yere geri döndüğünde, adamın istifa ettiğini ve şehirden ayrıldığını, nereye gittiğini de kimselere söylemediğini öğrenmişti. Ortadan kaybolan bu adamın, gittiği yere kendisiyle birlikte yüklü miktarda para götürdüğü ve bu parayı da cinayetlere tanıklık edenleri susturmak için şehrin dört bir yanında dolaşan kimliği belirsiz iki rahipten aldığı konusunda ekibimizdeki herkes mutabıktı.

Bu arada, Sara ve Kreizler'le birlikte, aradığımız katilin işlediği suçlara benzer nedenlerden ötürü daha önce gözaltına alınmış olan kişilerin üzerinde durarak araştırmamıza devam ediyorduk. Maalesef, araştırmaya başladığımız bu kişilerin sayısı oldukça fazlaydı. Ancak bunların arasında yer alan biri, William Scarlet, dikkatimizi çekmişti ve Kreizler'le beraber, Scarlet'i daha detaylı bir şekilde araştırmaya başlamıştık. Bu adam, sekiz yaşındaki kızını baltayla öldürmeye teşebbüs ettiği sırada, evinde gözaltına alınmıştı. Bu hareketinin tek nedeni olarak, o gece dışarıda patlak veren şiddetli fırtınanın kendisini çılgına çevirmesini göstermişti. Tuhaf bir şekilde, Kreizler bile, bu dava hakkında konuşacak fazla bir şey bulamamıştı ve bu vakayı incelememizin bize herhangi bir fayda sağlamayacağı son derece açıktı.

Ertesi gün, Sarayı da yanına alan Kreizler, Nicolo Garolo davasını araştırmak üzere harekete geçmişti. Park Row'da yaşayan bir göçmen olan Garolo, üç yaşındaki yeğenin, annesine gidip, Nicolo'nun kendisine 'vurmaya' çalıştığını iddia etmesi üzerine, yengesini ve küçük yeğenini vahşi bir biçimde katletmişti. Davada geçen 'vurmak' kelimesi, Laszlo'ya göre, cinsel tacize ithafen kullanılmıştı. Ayrıca, davaya müdahil olan kişilerden her birinin göçmen olması da dikkat çekiciydi. Garolo'nun yengesi, Sara'nın teorisinde yer alan ve aradığımız katilin geçmişinde bir kadının önemli rolü olabileceğini savunan yaklaşımı destekleyecek sözler sarfetse de, olayın içindeki kişilerin arasında kan bağının bulunması, vakayı, bizim için işe yaramaz kılmıştı.

Bütün bu yorucu çalışmaların yanı sıra, gazeteleri her gün iki defa gözden geçirmemiz ve içlerindeki işe yarar bilgileri ayıklamamız gerekiyordu. New York'ta çıkan gazetelerin, özellikle Castle Garden'da meydana gelen hadisenin gerçekleştiği günü takip eden zamandan bu yana, manşetlerinde yer verdikleri çocuk katliamları haberlerine, gün geçtikçe daha da az eğilmeleri neticesinde, basını tarayarak dava adına bir sonuca varma yöntemimiz, oldukça dolambaçlı bir hal almıştı. Bununla birlikte, cinayetlerin aydınlatılmasına yönelik gerekli delillerin bir an önce toplanmasını talep etmek amacıyla, bir araya gelip belediye binasına yürümesi beklenen yurttaş topluluğu da bir türlü somut bir girişimde bulunamamıştı. Uzun lafın kısası, davaya karşı duyulan ilgi, ibn Ghazi cinayetinin ardından, göçmen gettolarının dışına taşmasına rağmen, bilinçli bir şekilde azaltılmaya çalışılıyordu. Gazeteciler artık, işlenen cinayetlerin haberini vermekle yetiniyor, olayların derinliklerine inmekten çekmiyorlardı. Biz ise, dava hakkında yeni teoriler üretmek

için, gazeteleri büyük bir sabırla incelemeye devam ediyorduk.

Şiddete dayalı suçlar konusunda New York, Amerika'nın en önde giden yeri olduğu için, üzerinde çalıştığımız dava, dışarıdan bakıldığında pek ele ilgi çekici görünmüyordu. Ancak, Amerika'nın diğer eyaletlerinde de çocukların şiddete maruz kaldığı birçok olay meydana gelmekteydi. Mesela, yanında uşak olarak çalıştığı kadının çocuklarını öldüren Indiana'daki serseri (akıl hastanesinde bir süre yattıktan sonra iyileştiğine inanılarak taburcu edilmişti), Washington'da yaşayan on üç yaşındaki kızın hiç kimsenin anlam veremediği şekilde, Rock Creek Park'ta boğazının kesilmesi ve Salt Lake'te yedi kızı öldürdükten sonra cesetlerini bir kazanda yakan papaz, örnek olarak gösterilebilirdi. Bunlara benzer birçok vakanın üzerinde çalıştık. Araştırmamız süresince her gün, katilin kimliğine yavaş yavaş yaklaşıırken, onu kıyaslayabileceğimiz yeni suçlular ve onunla bağdaştırabileceğimiz yeni vakalar ortaya çıktı.

Kreizler'in adamları bile, gerek şüphelilerin kimlikleri üzerinden, gerekse doğrudan işbirliği yoluyla, soruşturmanın bir çözüme kavuşması için katkıda bulunuyorlardı. Ben, Mary Palmer'ın davası ile bizim davamız arasındaki paralellığe yoğunlaşmıştım. Laszlo'nun, Mary'nin dava hakkında olabildiğince az bilgilendirilmesi için ısrar etmesi üzerine,

Mary'e bununla ilgili danışılmamıştı. Ancak, buna dair düşünceleri kafamda tartmış, belirgin noktaları aklıma yazmıştım. Öte yandan Cyrus, Kreizler'in bize verdiği yazılı dokümanın çoğunu ele geçirmeyi başarmış ve hepsini bir çırpıda okumuştum. Durum değerlendirme toplantılarında söz kendisine geldiğinde hiçbir

yorum yapmamıştı, ancak yine de olan bitenin farkında olduğu aşıkardı. Örneğin gece ya-

rısına sarkan toplantıların birinde, failin işlediği cinayetlerin hemen ardından içinde bulunduğu zihinsel ve fiziksel durumu tartıştığımız sırada, ansızın aramızdan hiç kimsenin bir cana kıymadığı gerçeğiyle yüzleştik. Odada bulunanlardan birinin daha önce cinayet işlediğini elbette biliyorduk, ancak bu konuda daha deneyimli olan Cyrus'a danışmayı düşünmedik. Soracaklarını basite indirgeyerek, anlaşılır bir dil kullanan Kreizler haricinde hiç kimse bunu yapamamıştı. Cyrus, şiddet uyguladığı zamanların ardından ne ince planlar yapma becerisine, ne de yeterli fiziksel güce sahip olmadığını belirtti. Konuşmasında modern kriminolojinin babası olarak gösterilen Cesare Lombroso'dan ilgi çekici alıntılar yapması hepimizi şaşırtmıştı.

Lombroso, suç işleyen insanların suça eğilimli olarak doğduğuna inanıyordu (ilk çağlarda yaşayan barbar insanlara dayanarak). Ancak Cyrus, bu görüşü inandırıcı bulmuyordu. Önceki deneyimlerine dayanarak, kendisinin de dahil olmak üzere, suç teşkil eden hareketlerin büyük ölçüde güdülere ve davranışlara bağlı olduğunu ifade etti. Bir diğer dikkat çekici nokta ise, Dr. H. H. Holmes'un kendi davası süresince, Lombroso'nun çizdiği suçlu profilinin bir temsilcisi olduğunu iddia etmesiydi. Holmes'a göre hareketlerinin temelinde, zihinsel, ahlaki ve fiziksel bozukluklar yatıyordu. Dolayısıyla, hukuki sorumlulukları da kısıtlanmış olarak değerlendirilmeliydi. Bu savunma, mahkemede kendisine bir yarar sağlamadı. Bu ve buna benzer davaları inceledikten sonra, aradığımız katilin hareketlerini, Holmes'un yaptığı gibi evrimsel gerilemeye dayandırmanın anlamsız olduğunu gördük. Her iki konuda da, akli yeterlilik son derece belirgindi.

Derken, genç Stevie Taggart'la beraber şehre indiğimiz bir gün, bana şu soruyu yöneltti:

"Bay Moore, sizinle, aradığınız katil hakkında konuşmak istiyorum, efendim. Geçen gün, Dr. Kreizler'in cesetlerin hiçbirinin tecavüze uğramamış olduğunu söylediğini işittim. Bu doğru mu?"

"Evet, bu doğru, Stevie. Neden sordun?"

"Yalnızca kafamı kurcaladığı için efendim. Bu, adamın bir eşcinsel olmadığı anlamına mı geliyor?"

Yönelttiği sorunun açıklığı beni şaşırtmıştı. Bazen Stevie'nin henüz on iki yaşında olduğunu kabul etmek güçleşiyordu. "Hayır, bu, onun bir eşcinsel olmadığı anlamına gelmez Stevie. Ancak, seçtiği kurbanların çalıştıkları işler, onun eşcinsel olduğu anlamına da gelmez."

"Belki de eşcinsellerden nefret ediyordur?"

"Olabilir."

"Düşündüm de, Bay Moore, o, belki de diğer eşcinsellerden nefret eden bir eşcinseldir. Tıpkı, Randalls Island'da başıma bela olan o koruma gibi."

"Korkarım ki dediklerini anlayamadım."

"Duymuşsunuzdur. O adamın kafatasını çatlattığım için mahkemeye çıkartıldığımda, onun bir eşi ve çocukları olduğunu, dolayısıyla eşcinsel olamayacağını söyleyerek beni çılına çevirmişlerdi. Ve o adanı, sığınma evinde iki erkek çocuk arasında buna benzer bir yakınlaşma olduğunu gördüğünde, çocukları azarlardı. Ama sonuçta değişen bir şey olmadı. Tecavüze yeltendiği ilk çocuk ben değildim. Bundan eminim efendim. Belki de bunun için böylesine katı bir mizacı olduğunu düşündüm. İçinin derinliklerinde, esasen kim olduğunu asla keşfedemedi. Bilmem anlatabildim mi, Bay Moore?"

Demek istediği şeyi çok iyi anlamıştım. Merkez büromuzda, failin sapkın cinsel eğilimleri olup olmadığına dair

birçok uzun tartışma gerçekleştirmiştik. Çalışmalarımız bir sonuca varana dek, bu konuyla ilgili tartışmalar yapmaya devam edecektik. Stevie'nin anlattıkları, bu konuya ilişkin bütün çıkarımlarımızı daha da belirginiştiriyordu.

Her birimiz, mesai saatleri haricinde dahi, soruşturmanın ilerlemesini sağlayacak yeni fikirler ve teoriler üreterek özveriyle çalışıyorduk. Ancak, genellikle olduğu üzere, aramızda en çok çalışan Kreizler idi. Sara'nın dediğine göre, üzerinde çalıştığımız davayı çözüme kavuşturmak, Kreizler için bir gurur meselesi haline gelmişti. Onun çalışmaları hakkındaki ayrıntıları Sara'ya sormak istesem de, bu arzusunun, aralarındaki ilişkiyi baltalayabileceğinden endişelendim.

Ancak, Kreizlerin çalışarak geçirdiği bir gecenin sabahında, onunla konuşma fırsatı buldum. Çalışmalarına ara vermeden devam eden Kreizler, evinde bulunan sunakta karısının vücudunu parçalayan bir adamın akli dengesinin ne durumda olduğunu tespit etmeyi amaçlıyordu. Sonrasında Laszlo, araştırdığımız cinayetlerin tuhaf ayinleri andırdığı görüşünü destekleyecek deliller topluyordu. Bu yaklaşıma göre, katil -köktendinci bir mürit gibi hareket ederek kurbanları üzerinde ruhsal bir rahatlama sağlayacağı inancıyla yüksek dozda fiziksel şiddet uyguluyordu. Kreizler, bu düşünceyi çeşitli olaylara dayandırıyor. Örneğin, katlettiği bütün erkek çocuklarının vücutlarını parçalamadan önce onları boğmasının, dolayısıyla katliam sırasında kontrolü tamamen ele geçirme arzusunun, ayrıca, vücutları parçalama yönteminin -gözlerin oyulmasından başlayarak, her katliamın suya yakın bir yerde ve suyun içinde ya da üzerinde bulunan bir nesneyle sonuçlanmasına kadar- her ceset için son derece benzeşmesinin üzerinde duruyordu. Diğer canı-

ler, gaddarlıklarını kişisel bir ayin olarak gösterme çabası sarfettikleri için. Kreizler de yeterli sayıda katille konuşarak bu ceset parçalama ayinleri sırasında kopartılan organların hangi anlama geldiğini bulabileceğine inanıyordu.

Söz konusu olan günün sabahında, Sara ve ben, Broadway, 808 numaraya ulaştığımız sırada Laszlo da, yüzündeki solgun ifadeyle, hafif atlı arabasını içeri sokmaya çalışıyordu. Suratındaki durgunluğu amonyak tuzlan ve bir kahkahayla silip atmak istiyordu, ama Cyrus bize onun son iki günden beri hiç uyumadığını söyledi.

"Biraz dinlenmezse sağlığını yitirecek," dedi Sara, arabanın durduğu ve asansöre bindiğimiz sırada. "Delil yetersizliğini ve olayları, çabasıyla ortadan kaldırmak istiyor. Bunlara bir çözüm bulabilmek için kendini zorluyor."

"O her zaman öyleydi," diye karşılık verdim, başımı sallayarak, "biz henüz çocukken bile, uğraşacak bir şeyler bulurdu ve çok ciddi hareket ederdi. O günlerde, az da olsa eğleneliydi."

"Ama artık çocuk değil ve kendisine dikkat etmek zorunda." Sara bir anda ciddileşmişti. "Onun hayatına şu ana kadar hiçbir kadın girmedi mi, John?" diye yüzüme bakmaksızın sorduğunda, sesinde yapmacık bir ilgisizlik belirmişti.

"Kız kardeşi vardı," diye cevap verirken, aslında sorusunun başka bir yanıt gerektirdiğinin farkındaydım, "çok yakınlardı, ancak kız kardeşi evlendi. Şu anda, baron ya da buna benzer bir unvanı olan bir İngilizle birlikte."

Aklımda bu düşünceler varken, Sara oldukça sakin görünüyordu. "Ancak, bir kadınla beraber değil galiba, yani duygusal anlamda?"

"Ah, evet. Aslında Francis Blake'le birliktelerdi. Onunla Harvard'da tanışmıştı, daha sonra geçen birkaç yılın ardın-

dan evlenecekleri düşünülüyordu. Ben şahit olmadım, ancak duyduğum kadarıyla, aralarında maddiyata dayanan bir sorun yaşamışlar. Oysa Laszlo onu büyüleyici buluyordu."

Sara'nın dudaklarında alaycı bir tebessüm belirdi. "Belki de aralarına biri girmiştir."

"Bence Laszlo'nun hatası yoktu. Bak, Sara, Kreizler bu davayı kendi adına gurur meselesi yaptı derken tam olarak ne demek istedin? Açıklar mısın?"

"Tam olarak emin değilim, John," diye karşılık verdi. Bu arada merkez bürosuna girdiğimizde Isaacsonlar, delillerin ayrıntıları hakkında hararetli bir biçimde tartışıyorlardı. "Ama şu kadarını söyleyebilirim ki," diyen Sara, konuştuklarımızı diğerlerinin önünde sürdürmek istemediğini belirtircesine sesini alçaktı, "bu, onun itibarını ya da bilimsel merakını aşan bir durum. Daha çok geçmişiyile ilgili bir derinliğe bağlı. Sevgili dostun Dr. Kreizler, derin duyguları olan karanlık bir adam."

Sara, bunları söyledikten sonra, bir fincan çay almak için mutfığa yöneldiğinde, ben de Isaacsonlar'ın tartışmasına katılmak üzereydim.

Nisan ayının neredeyse sonuna gelmemize rağmen, havaların da ısınmasıyla, az da olsa, yavaş yavaş, ama düzenli bir şekilde, büroya bilgi akmaya başlamıştı ve açıkça hedef göstermeksizin birbirimiz hakkında aklımıza takılan sorular yanıtlarını buluyordu. İçimden, bu konuları daha sonra da gözden geçirirsin, şimdi önemli olan soruşturmanın gidişatı, eliyordum. Davayı çözecek kişinin, insanları diğer soruşturma görevlilerinden daha iyi tanınması gerekiyordu. En önemlisi, odaklanmaktı- odaklanmak ve hazırlanmak, aradığımız adamın aklından geçenleri önceden sezebilmek. Kendimden emin bir şekilde, katilin iki kurbanını görme-

nin verdiği tecrübeyle, onu bir gün yakalayacağımı hissettim.

Ancak ay sonunda meydana gelen bir olay, ekip arkadaşlarımı ve beni yeniden dehşete düşürmüştü. Bu dehşetin kaynağı kan değil, kelimelerdi, o ana dek karşılaştığımız en tüyler ürpertici durumdu.

Bölüm 20

Bir Perşembe akşamı, masamda otururken, birkaç gün önce çiftliğinde çalışan üç çocuğu öldürdükten sonra cesetlerini parçalayıp domuzlarına yediren Illinois'deki Rock Island'dan Henry B. Bastian'ın, *Times* tâ yayınlanan hikayesini okuyordum. (Yöre halkı bu korkunç katliama bir anlam veremiyordu. Yerel emniyet güçleri Bastian'ı yakalamak için olay mahalline yaklaştıkları sırada, katil intihar etmiş ve bu katliamı neden gerçekleştirdiğini diğer insanların anlamasına izin vermemişti.) Sara, Mulberry Caddesine son günlerde daha sık gelir olmuştu ve Marcus Isaacson da genellikle oradaydı. Marcus, antropometri dosyalarını gürültüden uzak bir şekilde dikkatle okumak amacıyla, mesai saatlerinden sonra merkez büroyu sıkça ziyaret ediyordu. Aradığımız katilin sicilinde, geçmişe dair herhangi bir iz bulabilme hevesindeydi. Bu arada Lucius ve Kreizler, akşamın neredeyse tamamını Ward's Island Akıl Hastanesi'nde geçirmişlerdi. Bu hastanede, ikincil kişiliğe ve kısmi beyin işlevsizliğine dair vakalar araştırıldığından, onlar da, failin patoloji sayesinde teşhis edilebileceği umundaydılar.

Kreizler için buradan bir sonuç almak oldukça düşük bir ihtimaldi. Böyle düşünmesinin nedeni, ikincil bilinç (ruhsal ya da fiziksel travmalardan kaynaklanan) teşhisi konulan hastaların genellikle, aradığımız katil gibi kapsamlı planlama yetileri olmaması idi. Ancak Laszlo, her türlü olasılığı göz önünde bulundurmakta kararlıydı. Ayrıca, eşsiz tıbbi bilgisinden küçük parçalar sunarak değersiz suç bilimi dersleri vermeye meraklı olan Lucius'la kısa yürüyüşlere çıkmayı da gerçekten çok seviyordu. Kreizler saat altıya doğru telefon edip dedektifle beraber yürüttükleri araştırmayı bitirdiklerini söylediğinde, son birkaç günden beri Laszlo'nun sesindeki dinginliğin değişmeme nedenini daha iyi anlamıştım. Beraber bir şeyler içerek günün gelişmelerine dair notları paylaşmamız için beni Union Meydanı'ndaki Brübacher's Wine Garden'a çağırdı.

Akşam gazetelerine yarım saat kadar göz attıktan sonra Sara ile Marcus'a, Brübachers'e gelerek bize katılmaları için bir not yazdım. Notu ön kapıya yapıştırdıktan sonra, bastonumu kaptığım gibi, keyifli bir edayla dışardaki sıcak akşam daldım. Bütün gününü kanla, şiddetle ve canilerle uğraşarak geçiren bir adam ne kadar neşeli olabilirse, ben de o kadar neşeliydim.

Broadway sokakları rengarenkti. Perşembe akşamını alışverişe ayıranlar için dükkânlar geç saatlere kadar açık oluyordu. Akşam karanlığı tam anlamıyla henüz çökmemiş olsa da, McCreerys'in ışıklı süslemeleri göz alıcıydı. Caddedeki kalabalığa mutlak müşteri memnuniyeti önerircesine, camları parlak fenerlerle donatılmıştı. Grace Kilisesindeki akşam ayinleri sona ermiş olsa da, kilisenin etrafında hâlâ birkaç kişi görülebiliyordu. Bu insanların üzerindeki açık renkli giysiler, uzun zamandır beklenen baharın gelişini

simgeliyordu. Bastonumu kaldırıma hafifçe vurarak kuzey tarafına yöneldim. Şehirdeki en iyi yerlerden birine giderek, kısa bir süreliğine de olsa canlıların arasında bulunmaya hazırıldım.

Cana yakın bir restoran işletmecisi olan 'Baba' Brübacher, düzenli olarak gelen müşterilerini içtenlikle karşılamasının yanı sıra, New York'un en zengin şarap ve bira mahzenlerinden birine sahipti. Union Meydanı'nın doğu kısmındaki caddenin karşısında yer alan işletmenin terası, on dördüncü caddenin sol tarafında batmakta olan güneşin altında, parklarda yürüyen insanları izlemek için son derece elverişliydi. Ancak, restoranın müdavimi olan benim gibi kişilerin buraya sıklıkla gelmelerinin esas nedeni bu değildi. Broadway'deki tramvay hattı ilk açıldığında, işe yeni başlayan bir kondüktör, Union Meydanı'nda yılan gibi kıvrılan tramvay yolu dönemeçlerinin tam hızla alınmadığı takdirde, aracın, üzerindeki kablolarla temasını yitireceğini iddia etmişti. Tramvay hattında çalışan diğer kondüktörler, henüz kanıtlanmayan bu teoriyi benimsemiş, kısa süre içinde de Broadway ile park arasında yer alan bu dönemeç, 'ölü adamın virajı' diye anılmaya başlanmıştı. Bunun nedeni de, raylardan geçen taşıma araçlarındaki sürücülerin ve yayaların sıklıkla yaşanan kazalar sonucu ölmesi ya da yaralanmasıydı. Restoranının terasından, caddedeki bütün bu hareketlilik izlenebiliyordu. Sıcak akşamüstlerinde ve gecelerde, caddede bir kazanın meydana gelme olasılığı üzerine, restoranın müdavimleri kendi aralarında bahse giriyorlardı. Bu bahislere bazen büyük paralar yatırılıyordu ve herhangi bir kaza meydana geldiğinde, bahsi kazanan kişinin duyduğu suçluluk, iddiaların sona ermesini sağlayamıyordu. Kazaların sayısı ve bahislere yatırılan paralar o denli artmıştı ki,

restorana 'anıt mezar' yakıştırması yapılıyordu. İşletme, New York'a gelen hemen hemen tüm kumarbazların başlıca uğrak yerlerinden biri olmuştu.

On dördüncü caddede, Henry K. Brown'a ait olan, General Washingtonern at üzerindeki görkemli heykelinin bulunduğu, küçük kaldırım taşlarıyla çevrili göbeğin sağından karşıya geçtiğimde, 'Baba' Brübacher'in yerinden her daim duyulan bağrıışmaları... "Yaşlı bayanın karşıdan karşıya geçemeyeceğine yirmi dolar veririm! Adamın zaten tek bacağı yok, ölse ağlayanı olmaz!" işitmeye başladım. Bahisçilerin seslerini duyunca, hızla ilerledim ve restorana girerken sarmaşık kaplı trabzanları geçip, terasa yöneldim. Birkaç eski dostumun bulunduğu masaya oturdum ve üzerinde yumuşak, ezilmiş krema gibi kalın köpüğü olan bir litre siyah Würzburger birası siparişi verdim. Brübacher'le kucaklaştıktan sonra heyecan içinde bahisleri takip etmeye başladım.

Saat yediyi henüz geçmekteyken Kreizler ile Lucius Isaacson geldiklerinde, masadaki arkadaşarımla birlikte, caddeden çocuk arabasıyla ilerleyen iki yaşlı bayan ve pahalı bir körüklü at arabasına hafifçe sürten tramvay için girilen bahislerin nasıl kaybedildiğine tanıklık ettik. Tramvay ile at arabası arasındaki temasın bir kaza sayılıp sayılmayacağı hakkında hararetli bir tartışma başladığında, bahisçilerin nispeten uzağında kalan bir köşede, bir şişe Didesheimer siparişi veren Lucius ve Kreizler'le beraber oturuyorduk. İkisi arasındaki tartışma ise, beynin bölümleri ve fonksiyonları üzerineydi. Gitgide yaklaşmakta olan bir tramvay sesi, yeni bahislerin habercisiydi. Cüzdanımdaki bütün parayı ortaya koyarak, yoldaki seyyar satıcının çevikliğine güvenip bahse girmeyi düşünürken, Marcus ve Sara ile göz göze geldim.

Seyyar satıcının mallarını taşıdığı araba fazla yüklü olmadığı için ve ortaya koyulan paranın iki misli kazanç getirme ihtimali bulunduğundan dolayı, onlara da bu bahse girmelerini önerecektim. Ancak her ikisinin de ayrı ayrı yüz ifadelerini incelemek için bir an durakladığımda, Marcus'un dehşet içindeki telaşlı bakışlarını ve Sara'nın rengi atmış bir vaziyette allak bullak olduğunu farkettim. Olağanüstü bir olayın gerçekleştiğini hissederek, parayı cebime geri koydum.

"Tanrı aşkına nedir bu haliniz?" diye sorduktan sonra büyük bira bardağımı masaya koydum, "Sara, iyi misin?"

Sara hafifçe başını salladı. Marcus ise heyecan içinde terası kolaçan ettiği sırada ellerini koyacak bir yer bulamıyordu. "Telefon etmem lazım," dedi Marcus, "John, telefon ne tarafta?"

"Şu kapıdan girince görürsün. Brübacher'e benim bir arkadaşım olduğunu söylersen..."

Ben lafımı bitirmeden, Marcus kalkıp kapıya doğru yönelmişti. Kendi aralarında konuşmaya devam eden Kreizler ile Lucius, bunun üzerine ayağa kalkıp anlam veremeyen ifadelerle Marcus'u izlediler.

"Dedektif," diye seslendi Kreizler, Marcus onun yanından geçerken, "acaba yeni bir..."

"İzninizle Doktor," diye karşılık verdi Marcus, "Ben, şimdi- Saraçla mutlaka görmeniz gereken bir şey var." Marcus, terasa açılan kapıdan içeri girip telefona yöneldi, ahizeyi kulağına götürüp hızlıca arayacağı numarayı çevirmeye başladı. Açık kalan teras kapısından, şaşkın gözlerle Marcus'u izlediğini görebildiğim Brübacher'e, her şeyin yolunda olduğuna dair bir baş işareti yaptım. "Operatör? Alo, operatör mü?" Marcus, sağ ayağını sertçe yere vurmaya başladı.

"Operatör! Hattı derhal Toronto'ya bağlar mısınız? Evet, doğru, Kanada."

"Kanada mı?" diye tekrarlayan Lucius'un gözleri faltaşı gibi açılmıştı. "Aman Tanrım, Alexander Macleod! Bu demek oluyor ki..." Lucius, olanları anlamışçasına gözlerini Sara'ya çevirdi ve ardından tekrar Marcus'u izlemeye koyuldu. Ben, Sara'ya yardımcı olarak Kreizler'in masasına geçmesini sağladım. Daha sonra Sara, olabildiğince yavaş bir hareketle, çantasından bir zarf çıkardı.

"Bu mektup, Santorelliler'e dün ulaşmış," dedi Sara, acısını belli eden bir sesle. "Bayan Santorelli mektubu bu sabah karakola getirdi. Mektubu okuyamadığını belirterek, birinin kendisine yardımcı olmasını istedi. Orda bulunan hiç kimse kendisiyle ilgilenmese de, karakoldan ayrılmadı. Neden sonra, kendisini karakolun ön basamaklarında otururken gördüm. Mektuptaki yazıyı ona okudum. Daha doğrusu, yazının büyük kısmını okudum." Mektubu Laszlo'nun eline iliştiren Sara, hafifçe başını eğdi. "Bayan Santorelli, mektubu saklamak istemiyordu ve karakolda bulunanların da mektupla ilgili yapabilecekleri herhangi bir şey bulunmadığı için, Theodore, benden yazıyı size iletip, fikrinizi almamı istedi. Doktor."

Lucius geri gelip tekrar aramıza katıldığında, hep beraber heyecan içinde Kreizler'in mektubu açışını izledik. Mektupta yazılanlara bir göz atan Laszlo, derin bir nefes aldıktan sonra başını salladı. "Evet," diyerek sessizliği bozan Laszlo, buna benzer bir şeyin olacağını önceden tahmin etmiş gibi görünüyordu. Ardından herkes sessizliğe gömüldü ve alçak bir sesle mektubu okumaya koyulan Kreizler'i dinlemeye başladık. Mektubun birçok yerinde, bariz yazım hataları vardı.

Kıymetli Bayan Santorelli,

Gastelerde okumakta olduğum aşağılık YALANLARI siz mi uydurdunuz, yoksa polis mi bu işin içinde hatta gazeteciler arkamdan ne dolaplar çevirmekte acaba? Neysede ben muhatap olarak size bakacağım.

Sizin gibi pis göçmenlerinde geldiği dünyanın her yerindeki insan eti, diğer yemekler gibi düzenli olarak yiyilir, çünkü oralarda fazla yiyecek ne var ki? ve yemezlerse ölürlər. Ben bu konuyu zaten fazlasıyla okudum ve bunun doğruluğundan şüphem yok hiç. Elbette, etleri henüz yumuşak ve ne kadar lezzetli olduğu için genellikle çocuklar yenilir, en çokda küçücük çocukların kışları.

Eğer kimse, insan eti yiyen bu insanlar Amerika'ya gelip veletlerinin ortalığa bok saçmasını sağlıyorlar. Hem de Kızıldere'den daha bile fazla iğrenç.

18 Şubat'ta oğlunuzun, yüzünü küllerle ve boyayla süsleyerek kendince yaptığı törene baktım. Bir süre bekleyip, onu O YERDEN alıp götürdüğüm o geceye kadarda birkaç defada tekrardan yine onu gördüm. O sırnaşık çocuk iştahımı kabartmıştı. Onu hemen köprüye götürdüm ve bağladım. Gözlerini oyarak çıkarttım ve kışını keselim. Bir haftaya kadarda bunları soğan ve havuçla kızartarak yadım.

Ona hiç tecavüz etmedim, ama edebildim ancak oda bundan zevk alırdı. Gazetelerde de yazıldığı gibi onu kirletmeden geberttim.

"Herhangi bir sonuç kısmı ya da imza bulunmuyor," diyen Kreisler, fısıldarcasına sözlerini bitirdi. "Ki, böyle olması da gayet, normal." Arkasına yaslanıp masadaki kâğıda bakmaya devam etti.

"İnanılır gibi değil," diye iç geçirdikten sonra oturduğum yere iyice çöktüm.

"Bunun, aradığımız adam olduğu açık," dedi Lucius, kâğıdı eline alıp mektuba göz atarken, "çocukların, popolarının kesildiği, gazetelerde yazılmamıştı." Mektubu bırakıp, halen telefonda Alexander Macleod ismini haykırmakta olan Marcus'a döndü.

Gözlerini kırıştıran Sara, az önce kalktığı sandalyesinden uzaklaşmıştı ve oturacak bir yer ararken, Laszlo ona bir sandalye getirdi. "Zavallı kadıncağıza mektubun tamamını okumaya içim el vermedi," dedi Sara, kendi kendine konuşurcasına. "Yine de işin esasını anlamasını sağlamaya çalıştım."

"Sen üzerine düşeni fazlasıyla yapmışsın, Sara," diye ona moral veren Kreizler, terastaki diğer müşterilerin konuşulanları işitmediğinden emin olmak istercesine, Sara'ya doğru eğildi. "Katil, kadının nerede ve kim olduğundan haberdar ise, kadının da onun hakkında bir şeyler bilmesi gerekir. Ancak bütün detayları bilmesinin de bir anlamı yok." Sandalyesinde doğrulan Laszlo, parmağıyla mektubu göstererek, "Anlaşılan o ki, bu mektup, davanın ilerlemesi adına bir hazine değerinde. Umarım bu fırsatı iyi kullanırız."

"Kullanmak mı?" diye karşılık verdiğimde, mektubun üzerimdeki etkisini hâlâ atlatamamıştım. "Laszlo, nasıl böyle konuşabiliyorsun?"

Beni duymazdan gelen Laszlo, başını Lucius'a doğru çevirdi. "Dedektif, sakıncası yoksa, kardeşinizin telefonda kiminle konuşmak istediğini sorabilir miyim?"

"Alexander Macleod," diye yanıtladı Lucius. "Kuzey Amerikadaki en iyi el yazısı uzmanı. Marcus onunla beraber çalışmıştı."

"Harika." dedi Kreizler "işe başlamak için en uygun nokta. Bu tarz bir analizin ardından katil hakkında daha kapsamlı bilgilere sahip olabiliriz."

"Bir dakika," diye söze girdim. Ayağa kalktım, sesimi alçaltmaya çalıştım. Mektupta yazılanların bana verdiği korku ve dehşeti gizlemek için elimden geleni yapsam da, etrafımdakilerin tutumu karşısında oldukça şaşırılmıştım. "Bu adamın o çocuğu sadece öldürdüğünü değil, aynı zamanda yediğini de öğrenmiş bulunuyoruz. Şimdi Tanrı aşkına söyleyin, kahrolası bir el yazısı uzmanının bize ne gibi bir yardımcı dokunabilir ki?"

Kendine hâkim olmaya çalışan Sara, gözlerini bana çevirdi. "Hayır. Hayır, onlar haklı John. Dehşet verici olduğunun farkındayım, ancak sağlıklı düşünebilmek için biraz soğukkanlı olunması gerekiyor."

"Bunun da ötesinde, Moore," diye ekledi Kreizler, "kâbuslarımıza girebilecek kadar büyüyen bu katliamların, aradığımız adamın içinde yarattığı fırtınaları düşün. Bu mektup, onun içinde bulunduğu karamsarlığın hangi boyutlara ulaştığını yansıtıyor. Hatta, kendine zarar verme eğiliminde bile olabilir."

"Ne? Kusura bakma Kreizler, ama anlayamadım!" Kalbim hızla atmaya devam ederken, titreyen sesimi alçaltmaya çalışıyordum. "O adamın normal olduğu ve bizim onu yakalamamızı istediği hakkında hâlâ ısrarcı mısınız? Tanrı aşkına, bu cani, kurbanlarını yiyor!"

"Bundan emin değiliz," dedi kısa ve net bir ifadeyle, terasın kapısından dışarıya uzanıp hâlâ tutmakta olduğu telefonun ahizesini eliyle örten Marcus.

"Kesinlikle," diye ona katılan Kreizler, Marcus tekrar telefonda konuşmaya başlarken, ayağa kalkıp bana doğru

ilerledi, "kurbanlarının bazı organlarını yemiş de olabilir yememiş de olabilir, John. Onunla ilgili elimizde olan en belirgin şey, bize kurbanlarını yediğini söylemesiyle birlikte bizi dehşete düşürme ve işimizi daha da zorlaştırma amacı güttüğü. Bu, aklı başında bir adamın hareket etme biçimidir. Şimdiye kadar öğrendiklerimize bakarsak, cinayet işlediğini, cesetleri pişirerek yediğini ve Tanrı bilir daha neler yaptığını, üstelik onu en azından emniyet güçlerine şikâyet edecek kadar tanıyan hiç kimseye işlediği suçları aktarmadığı halde biliyoruz." Kreizler kolumu sıkıca kavradı. "Bize verdiği ipuçlarına baksana: Elimizde salt el yazısı değil, aynı zamanda yaptıkları hakkında geniş çaplı bilgi de var."

O anda Marcus tekrar, "Alexander!" diye bağırdı, ancak bu defa olumlu bir ses tonuyla. Sözlerine devam ederken gülümsemeye başlamıştı. "Evet, ben New York'tan Marcus Isaacson. Şu anda çok zorlu bir vakayla ilgileniyorum ve bazı detaylara açıklık getirmem lazım..." Daha sonra sesini alçaltan Marcus, antredeki bir köşeye sırtını yasladı. Kardeşi onun yanına gitti ve söylediklerini dinlemeye koyuldu.

Marcus, telefonun başında bir on beş dakika daha geçirirken, mektup, katilin Manhattan'ın dört bir yanına yaydığı cesetler kadar korkutucu ve soğuk bir biçimde masada duruyordu. Daha da korkutucu olanı, katilin işlediği cinayetlere ve sonrasında yaptıklarına bakıldığında, tahmin ettiğimizden çok daha ciddi bir vakayla karşı karşıya kalmamızdı. Ancak, ondan gerçek ve kişisel bir mesaj almamız, davanın gidişatını tamamen değiştirmişti. O artık dışarda gezen herhangi bir gölge değil, bizzat aradığımız kişiydi. Bu suçları işleyebilecek, bu sözleri sarfedebilecek olan yegâne kişi. Terastaki bahisçilere ve dışarıdaki yoldan geçenlere bir göz attıktan sonra ansızın, o adamla tanıştığında onun ara-

eliğimiz katil olduğunu anlayabileceğimi hissettim. Bu, yeni olmakla birlikte, beynimi kemiren, her ne kadar Kreizlere karşı çıkmış olsam da, onun haklılığını kabullenmekte çektiğim güçlüğü yansıtan bir histi. Katilin zihnini meşgul eden, ona rahatsızlık veren düşünceleri yansıtan bu mektup, gözü dönmüş bir adamın hezeyanları olarak algılanmamalıydı. Ne de olsa, yazdıklarının kendi içindeki tutarlılığı, onun hakkında az da olsa bilgi edinmemi sağlamıştı.

Marcus telefonu kapatır kapatmaz masaya geldi, mektubu aldı ve birkaç dakika boyunca okudukları üzerine yoğunlaştı. Mektubu okuduğu sırada kendi kendine çıkardığı onaylayıcı sesler üzerine hepimiz bir beklenti içinde ona doğru yöneldik. Kreizler bir bloknot ve bir kalem çıkararak kayda değer yorumları yazmak için beklemeye koyuldu. Bahisçilerin bağırışları her beş dakikada bir hararetleniyordu. Onları uyararak biraz sessiz olmalarını istedim. Masada konuştuğumuz konunun hassasiyetini ifşa etmiş olacak ki, normal şartlarda alayla ve kaba sözlerle karşılanacağını beklediğim bu isteğe bahisçiler uydu. Daha sonra havanın gitgide kararmasıyla bahar kokulan içinde devam eden akşamda, Marcus, hızlı ve net kelimelerle olayı yorumlamaya başladı.

"El yazılarını inceleyen iki genel alan bulunuyor" dedi Marcus, heyecanlı bir sesle, "ilki, teamül hukukuna dayanan adli belge inceleme bölümü, yani karşılaştırma ve yazıyı yazan kişinin kimliğinin ortaya çıkarılması çerçevesinde, sıkı bir şekilde gerçekleştirilen bilimsel analizler. İkincisi ise, daha kurgusal yöntemlere bağlı teknikler bütünü. Bu ikinci alan, birçokları tarafından bilimle bağdaştırılmıyor ve bu yaklaşımın, acili sürece herhangi olumlu bir etkisi olacağı düşünülüyor. Ancak geçmişte yürüttüğümüz bazı so-

ruşturmalarda bu yaklaşımın da fazlasıyla işe yaradığını gördük." Marcus, konuşmaksızın başıyla kendisini onaylayan Lucius'a baktı. "Şimdi, elimizdeki temel bilgilerden işe başlayabiliriz."

Marcus duraklayarak, konuşması sırasında ağzının kuruğunda yudumlamak için, bir tane büyük Pilsener siparişi verdi.

"Bu mektubu yazan adamın -daha doğrusu, onun kaleminden çıkan bu saldırganlık dolu kelimelerde yer alan şüphe götürmeyecek derecedeki erkeksiliğin- altyapısı, en azından birkaç yıl boyunca katıldığı yazı sanatı derslerinde şekillenmiş. Bu eğitimi Amerika Birleşik Devletleri sınırları içinde en az on beş yıl önce almış." Marcus'un sözleri karşısında şaşkınlığımı gizleyemiyordum. "Yazı sanatı eğitimi, Palmer Sistemi altında sıkı ve düzenli bir şekilde aldığına dair açık göstergeler var. Palmer Sistemi, 1880'de ortaya çıkmış ve ülke genelindeki birçok okul tarafından benimsenmiştir. Geçen sene, doğuda ve bazı büyük batı şehirlerinde Zaner-Blosser yöntemi kullanılmaya başlanana dek, genellikle Palmer Sistemi geçerliydi. Aradığımız adamın on beş yaşına kadar ilköğretimini tamamladığını varsayarsak, şu anda otuz bir yaşını geçmemiş olması lazım."

Bu yaklaşım, gayet mantıklı görünüyordu. Kreizler de böyle düşünmüş olacak ki. not defterine hızlıca bir şeyler yazmaya başladı.

"Evet," diye devam etti Marcus. "adamın şu anda otuz yaş civarında olduğunu ve okulu on beş yaşında veya daha erken bir yaşta bitirdiğini düşünürsek, hem yazısını, hem de kişiliğini geliştirmek için bir on beş yılı daha olduğunu söyleyebiliriz. Bu on beş yıllık dönemi pek de mutlu geçirmiş gibi görünüyor. Öncelikle, zaten tahmin ettiğimiz tize-

re, tam bir yalancı ve düzenbaz. Dilbilgisi ve cümle yapıları hakkında hiçbir eksiği olmamasına rağmen, bizim, onun cahil biri olduğunu düşünmemizi istiyor. Bakın işte, yazıda *genrellikle*, *muhetap* ve *yadim* gibi kelimeler var. Bizi, cahil olduğuna inandırmak istedi, ama yakayı ele verdi. Mektubun sonlarına doğru, Georgio'yu aldıktan sonra onu hemen köprüye götürdüğünü ve bağladığını belirttiği kısımda, herhangi bir yazım yanlışlığı bulunmuyor."

"Anlaşılan o ki," diye lafa girdi Kreizler, "mektubun sonuna doğru, oyunlar oynamaktan çok, yaptıklarını açıklama derdine düşmüş."

"Kesinlikle, Doktor," dedi Marcus, "bu nedenle de yazısı bir anda düzeliyor. Yazım hatalarını mahsus yaptığı, yazı düzenine bakıldığında açıkça görülüyor- hatalı yerler daha çok tereddüt içermekle beraber daha gayriciddi bir üslupla yazılmış. Mektubun bazı bölümlerinde özellikle "t" harflerinin yanlış yazılması, anlam karmaşasına neden oluyor. Aynı çelişkiye, kurduğu cümlelerin yapılarında da rastlıyoruz. "O geceye kadarda birkaç defada tekrarlan yine onu gördüm" cümlesinde kırsal kökenli ve cahil birinin kelimelerini kullanırken, birkaç satır sonra, "Gazetelerde de yazıldığı gibi onu durup dururken geberttim," gibi gayet düzgün bir cümle kurabiliyor. Tamamen bir tutarsızlık söz konusu. Ancak görünen o ki, mektubu bitirdikten sonra yazdıklarını tekrar gözden geçirmesine rağmen bu tutarsızlığı fark edememiş. Bu da, onun şüphe götürmeyecek kadar kurnazca planlar yapabildiğini, ancak aynı zamanda kendini dev aynasında gördüğünü ortaya koyuyor."

Pilsener'inden bir yudum daha alan Marcus, bir sigara yaktıktan sonra, daha rahat ve tane tane konuşmaya başladı. "Dava açısından su ana dek geldiğimiz noktada ayaklarımız

yere sağlam basıyor. Az önce konuştuğumuz bilimsel konulardı ve mahkemede işimize yarayacaktır. Otuz yaş civarlarında, en azından birkaç yıllık normal bir eğitim sürecinden geçmiş bir adam ve bizi aldatmaya yönelik, kasıtlı bir şekilde yazılmış bir mektup. Hiçbir hâkim bunları görmezden gelmeyecektir. Ancak, yine de işler biraz daha karmaşıklaştı. Birçok el yazısı uzmanı, yalnızca suçluların değil, bütün insanların, yazdıkları sırada -hangi kelimeleri kullanırlarsa kullansınlar- kendi temel eğilimlerini ortaya çıkardıklarına inanıyor. Macleod, bu konuda birçok araştırma yaptı. Onun dediklerine kulak vermemizin yararlı olacağı kannatindeyim."

Terasın karşı tarafında oturanlardan biri, ansızın bağır-maya başladı. "Tanrı aşkına, böylesine hareket edebilen bu kadar şişman bir kadını hayatım boyunca görmemiştim!" Onlardan tekrar sessiz olmalarını isteyecektim ki, arkadaşlarımdan benden önce davranmak üzere olduklarını farket-tim. Ve Marcus sözlerine devam etti.

"Öncelikle, zalimce yazılmış cümleler ve seçilen kelime-lerdeki sivrilik, azap içindeki, büyük içsel gerilimlerle boğuşan bir adamın, öfkesini dışavurumu olarak görülebilir. Bakın, işte şu kısımda görebileceğimiz gibi bastırarak yazmış ve elini aniden hareket ettirmiş. Bu, fiziksel şiddet eğilimi-nin, hatta sadizmin bile göstergesi sayılabilir. Ancak her şey bu kadar açık değil, çünkü birbiriyle çelişen bazı başka un-surlar da mevcut. Yazının 'üst alanı' olarak adlandırılan mat-baacılıkta, kalemin kâğıt üzerindeki bu tarz gösterişli hare-ketleri gözlemlenebilir. Bu, yazarın hayal gücünü kullandı-ğını belirtir. Öte yandan alt alanlara geldiğimizde, nispeten daha makul karışıklıklar bulunuyor. Mesela "g" ve "f" gibi harflerin kıvrımlarının ortaya çıkarılması, yazıda daha belir-gin bir hal alıyor. Her zaman olmasa da, bunun salt bir de-

la meydana gelmesi bile dikkat çekici. Çünkü aradığımız adam yazı dersleri almış olan, ihtiyatlı ve kurnaz biri."

"Harika," dedi Kreizler, artık not almayı bırakmıştı, "ancak son değindiğiniz noktaların, mektubun içeriğinden mi, yoksa el yazısı hakkında önceden belirttiğiniz bilimsel analizlerden mi geldiğini merak ediyorum, dedektif."

Marcus gülümseyerek başıyla onayladı. "Muhtemelen her ikisi de. Ve zaten el yazısından kişilik okuma sanatı da bu nedenden ötürü henüz bir bilim dalı olarak kabul edilmiyor. Yine de, mektubun içeriği ve biçimi hakkında belirgin bir tutarsızlık göstermedikleri için bu gözlemleri, yaklaşıma dahil etmenin faydalı olacağını düşünüyorum. Bu gözlemler yanıltıcı olsaydı, eminim ki farkına varırdınız." Kreizler bu sözleri başıyla onayladı, ancak hâlâ not almamaya devam ediyordu. "Evet, yazıyla ilgili söyleyeceklerim bu kadar," diyerek sözlerine devam eden Marcus, karbon tozuyla dolu bir şişe çıkardıktan sonra, "elimizde mektubun bir kopyasının bulunmasını sağlamak ve parmak izlerini belirginleştirip diğerleriyle karşılaştırmak için kâğıdın uçlarına bir miktar toz dökeceğim," diye ekledi.

Marcus işe koyulurken, Lucius da zarfı dikkatle incelemeye başlamıştı. "Zarfın üzerindeki posta damgasıyla ilgili detaylı bir bilgi bulunmuyor. Mektup, belediye binası yakınlarındaki eski postaneden gönderilmiş, ama adamımız oraya muhtemel bir yolculuğun sonunda ulaşmış. Posta damgasının inceleneciğini düşünecek kadar dikkatli biri. Ancak buna rağmen, belediye binası yakınlarında ikamet edebileceği olasılığını göz ardı edemeyiz."

Cebinden resmedilmiş bazı parmak izlerini çıkaran Marcus, bunları tozla kaplı mektuptaki izlerle karşılaştırmaya başladı.

"Evet. İşte," dedi Marcus, "bir tanesiyle uyuyor." Ve bu nu der demez, mektubun işe yaramayacak, sahte bir delil olma ihtimali ortadan kalktı.

"Bu da bizi," diye söze girdi Kreizler, "mektubun içeriğini çok dikkatli bir şekilde deşifre etmemiz gerektiği gerçeğiyle baş başa bırakıyor." Saatine baktı, dokuza geliyordu. "Bütün bu gelişmeler, zihinlerimizin daha açık olduğu bir zamana denk gelseydi daha iyi olabilirdi, ancak..."

"Evet," dedi Sara, nihayet kendine gelmişçesine, "ancak."

Bu 'ancak' kelimesinin ne anlama geldiğini hepimiz çok iyi biliyorduk. Aradığımız katil, kurbanlarını katletmeye, dur durak bilmeden devam ediyordu. Zihnimizi meşgul eden bu düşünceyle Broadway, 808 numaradaki merkeze gidip, kahvelerimizi içerek işe koyulmaya başlamamız gerektiğini hissettik. Her birimiz, o akşamki randevularımız ne kadar önemli olursa olsun, bu görüşmeleri derhal başka bir zamana erteleme niyetindeydik.

Biz terastan çıkarken koluma giren Laszlo, benimle özel bir şeyler konuşmak istediğini söyledi. "Umarım yanıyordur John," dedi Laszlo, diğerleri önümüzde ilerlerken, "ancak aradığımız adamın, başından beri yaptıklarımızı takip ettiğinden şüpheleniyorum. Yanılmıyorsam, bu kişi, Mulberry Caddesi'ne kadar Bayan Santorelli'yi takip ettikten sonra, onun kiminle konuştuğunu dikkatle izledi. Sara, binanın önündeki merdivenlerde zavallı kadına mektubu okuduğunu söylüyor. Eğer katil o anda oradaysa, Sara ile ikisinin aralarında geçen konuşmayı işitmiştir. Sara'yı buraya kadar izlemiş, şu anda bizi takip ediyor olabilir." Union Meydanı na ve etrafımızdaki binalara dikkatle bakmaya çalıştığım sırada Kreizler beni aniden çekti. "Yapma. Kendini

göstermeyecektir ve diğerlerinin de bundan şüphelenmesini istemiyorum. Özellikle de Sara'nın. Bu şüphe, çalışmalarını olumsuz etkileyebilir. Ancak seninle ikimiz, bütün güvenlik önlemlerini artırmalıyız."

"Ama- neden bizi izlesin ki?"

"Belki de kendisiyle gurur duymak için," diye karşılık verdi Laszlo, "ancak, çaresizlikten de olabilir."

Afallamıştım. "Yani başından beri böyle bir şüpheyi taşıyor muydun?"

Biz diğerlerini takip ederken, Kreizler onaylarsacına başını salladı. "Bir bezin içinde sarılı olan kanlı mendili bulduğumuz günden beri. Mendilin içindeki yırtık kâğıtta-

"Senin bir makalen vardı," dedim çabucak "ya da ben öyle tahmin ediyordum."

"Evet," dedi Laszlo, "Ben olay mahalline çağrıldığım sırada, katil muhtemelen köprüyü izliyordu. O kâğıdı da beni *bilgilendirmek* için koyduğundan şüphelenmiştim. Tabii, bunu, benimle alay etmek için de yapmış olabilir."

"Ancak kâğıdı oraya katilin bıraktığından nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?" diye sordum. Katili incelediğimiz sırada yaşadığım rahatsızlığı en azından bir süreliğine de olsa azaltmak istiyordum.

"O bez," diye açıklamaya koyuldu Kreizler. "Kanlı ve kirli de olsa, Santorelli'nin oğlunun giydiği gömleğin bir parçasıymış gibi görünüyordu. Aralarında dikkat çekici bir benzerlik vardı."

Önümüzde ilerleyen Sara, Laszlo'dan daha hızlı yürümelerini istercesine, omzunun üzerinden meraklı gözlerle bize baktı. "Unutma Moore," dedi Kreizler, "diğerlerine tek kelime etmek yok."

Sara'ya doğru ilerleyen Kreizler, beni geride bırakmıştı.
Bense, gergin bakışlarımı dördüncü caddenin karşısındaki
Union Parkı'na çevirmiştim.

Bahisçilerin bağırışları gitgide yükseliyordu.

Bölüm 21

Öncelikle," diye söze başladı Kreizler, o gece merkez büroya geldikten sonra, masalarımıza geçtiğimiz sırada. "Uzun süreden beri mualakta olan bir konuyu açıklığa kavuşturmuş olduğumuzu düşünüyorum." Kara tahtanın sağ üst köşesindeki SUÇLARIN ÖZELLİKLERİ başlığı altında yer alan TEK KİŞİ yazısının yanında bulunan soru işaretini Laszlo çoktan silmişti. Aradığımız katilin herhangi bir suç ortağı olmadığı ya da herhangi bir suç örgütüyle bağlantısı bulunmadığı konusunda hemfikirdik. Bu konuda mutabık olmamızın nedeni de, uzun yıllardan beri, birlikte suç işleyen kişilerin birinden birinin en sonunda işledikleri suçları itiraf etmiş olmasıydı. Soruşturmanın başlangıç aşamasında, bu görüşümüzle çelişen yegâne nokta, katilin, cinayeti işlediği yerlerdeki duvarlardan ve çatılardan, tek başına nasıl bu kadar rahatça geçebildiğinden ibaretti. Daha sonra, Marcus'un sayesinde bu nokta açıklığa kavuşmuştu. Mektupta 'ben' diye hitap edilmesi, hem kendi içinde, hem de dışardan bakıldığında, suçlan işleyen kişinin yalnız olduğu konusunda çok da ikna

edici görünmüyordu. Ancak bu konu, diğer gelişmelerle birlikte ele alındığında, katilin herhangi bir suç ortağının olmadığı kesin bir biçimde anlaşılmıştı.

Her birimiz bu konuda mutabık olduğumuzu belirttikten sonra, Kreizler konuşmasına devam etti. "Pekala, ilk satıra bakarsak, neden "*Kıymetli Bayan Santorelli*?"

"Kalıpları kullanma alışkanlığından olabilir," diye yanıtladı Marcus. "Bu da aldığı eğitimle tutarlı bir görüntü çiziyor."

"*Kıymetli* kelimesi mi?" diye sordu Sara. "Okulda çocuklara, 'Sevgili' diye başlamayı öğretmezler mi?"

"Sara haklı," dedi Lucius, "bu fazlasıyla samimi ve gayriresmi bir hitap şekli. Gönderdiği mektubun kadıncağızı yıkacağı için bunun zevkini çıkarmayı amaçlıyor. Kadınla adeta sadistçe bir oyun oynuyor."

"Katılıyorum," dedi Kreizler, tahtanın sağ tarafında halihazırda yazılı olan SADİZM kelimesinin altına çizerek.

"Ve bir noktaya daha dikkatinizi çekmek istiyorum, Doktor," diye ekledi Lucius, "bu kelime, onun avlanmasındaki özelliği vurguluyor." (Lucius son zamanlarda, aradığımız katilin belirgin bir anatomik bilgiye sahip olmasını, onun usta bir avcı oluşuna bağlıyordu. Bu benzetmesinin temelinde ise, adamın hareketlerindeki soğukkanlılık yatıyordu.) "Katilin kana susamış yapısı üzerinde fazlasıyla durduk. Ancak bu oyun oynama merakı, gözünü kan bürümüş bir avcının başka bir yönünü açığa çıkarıyor. Adam, işlediği kanlı cinayetleri bir çeşit spor olarak görüyor."

Laszlo, onun dediklerini aklında tarttıktan sonra, "Söyledikleriniz mantıklı görünüyor, dedektif," diye karşılık verdi. Ardından, tahtaya SPORCU yazarak, ÇOCUKLUK ve ZAMAN ARALIĞI başlıkları arasında bir bağlantı sağlamış oldu.

"Ancak, bu yargının önkoşullarını ve anlamını kavramak için, biraz daha ikna edici bir konuşmaya ihtiyacım var," diye devam eden Laszlo, SPORCU kelimesinin yanına bir soru işareti koydu.

Katilin sporcu olmasının önkoşulu, gençliğinde zamanının çoğunu boş geçirmesi ihtimaline dayandırıldı. Geçinmek için değil de, zevk olsun diye avcılıkla ilgilenmeye başlaması da bu zaman aralığına denk geliyordu. Bu yaklaşıma göre, onun ya üst sınıftan gelen kentsoylu bir geçmişe sahip olduğu (orta sınıftaki ailelerin bile çocuklarını çalıştırmaya başlatması neticesinde, o günlerde çıkarılan çocuk işçi kanunlarının ardından, gerçek anlamda boş vakti olan tek sosyal kesim, üst sınıftı), ya da kırsal yerleşim alanlarında yetiştirildiği varsayılıyordu. Her iki varsayım da, araştırma alanımızı ciddi biçimde daraltacaktı. Dolayısıyla Laszlo, ikisinden birini kabul etmeden önce, bu varsayımları dayandırdığımız temel düşüncelerin geçerliliğinden emin olmak istiyordu.

"Açılış cümlesini ele alırsak," diye devam etti Kreizler, "belirgin bir biçimde vurguladığı 'yalanlar' kelimesini bir kenara bıraktığımızda-"

"Bu kelimeye birkaç defa daha gönderme yapılmış," diye araya girdi Marcus. "Bunun ardında birçok duygu gizli."

"Öyleyse yalan, katil için keşfedilmemiş bir kavram değil," diye tahmin yürüttü Sara. "Bu adamın, yalancı ve riyakar biri olduğunu hepimiz hissedebiliyoruz."

"Ve bu özellikleri nedeniyle içimizdeki nefreti hâlâ uyanıdırabiliyor," dedi Kreizler. "Başka bir fikri olan var mı?"

"Bu iş dönüp dolaşıp yine oğlanlara geliyor," diye karşılık verdim. "İlk olarak, oğlanlara kız elbiseleri giydirilmesi, tam bir hilekarlık. Ayrıca, onları birer fahişe olarak görme-

si nedeniyle, onlardan itaatkârlık bekliyordu. Ama, anladığımızı göre öldürdüğü çocuklar, katil için idaresi son derece zor kurbanlar olmuşlar."

"Evet," dedi Kreizler, onaylarcasına, "yani, kendini yanlış tanıtmak istemiyor. O zaten bir yalancı; ancak buna bir açılım getirmemiz gerekiyor."

"Bu konuda oldukça deneyimli," dedi Sara, "kendi geçmişinde, sahtekarlıklara maruz kalmış, belki de etrafında sürekli yalan söyleyen insanlar vardı, ama katil bu sahtekarlıkları karakterine yerleştirerek bu sahtekarlıktan kurtulmaya çalıştı."

"Ve böyle deneyimlerin yalnızca bir defa tekerrür etmesi yeterlidir," diye ekledim. "Şiddet uygulamaya da böyle başladı. Gördü, beğenmedi ve eyleme geçti. Profesör James'in dediği gibi, alışkanlık ve ilgi prensibi. Zihnimiz -tıpkı atalarımızın zihinleri gibi- kişisel ilgi alanlarımızı temel alarak çalışır ve bu ilgi alanlarının peşinden koşurma alışkanlığımız, çocukluk ile ergenlik dönemlerinde tanımlanır."

James'in *Prensipler* kitabının ilk cildini eline alan Lucius, kitaptan bir sayfa açtı. "İnsan karakteri, alçı gibidir," dediikten sonra, parmağını kaldırarak, okumaya devam etti. "Katılığından asla ödün vermez."

"Hatta...?" diye sordu, Kreizler, ona doğru eğilerek.

"Hatta," diye karşılık verdi Lucius, bir sayfa daha çevirdi ve parmağıyla sayfayı taradı, "bu alışkanlıklar, yetişkinlik döneminde kişiye zarar vermeye başlasa bile. Ve bir de şöyle yazmış: Alışkanlıklar, yetişimimizi ve hayata dair ilk seçimlerimizi gerçekleştirdiğimiz sırada verdiğimiz yaşam mücadelesinde, her birimizi kendine mahkûm eder. Ayrıca bu alışkanlıklar, yapmakta olduklarımıza sürekli itiraz eden bir iç sese dönüşürler. Zamanla, içinde rahat edebileceğimiz

başka bir kalıp bulamadığımız için ve tekrar baştan başlamak zor geldiği için, alışkanlıkların boyunduruğu altına gireriz."

"Fazlasıyla ilgi çekici cümleler, dedektif," dedi Kreizler, "ancak bizim somut örneklere ihtiyacımız var. Temeli belki de cinselliğe dayanan, olağandışı bir şiddet olayıyla ya da olaylar zinciriyle karşı karşıya olduğumuz açık." Laszlo, kara tahtada, ORIJİNAL ŞİDDET UNSURLARI VE/ VEYA TECAVÜZ başlığının üzerinde yer alan, bir kutu içine yazılmış olan ÇOCUKLUK DÖNEMİ bölümünün altına küçük, boş bir kare çizdi. "Bu konuda hemfikir olmamızın nedeni de katilin zihninin işleyiş biçimi ve davranışlarındaki özellikler. Ancak, sahtekarlığını oluşturan duyguları hakkında da aynı şeyleri söyleyebilir miyiz?"

"Elbette. Hatta bunun için, -belki de sıklıkla- acımasızca kendini suçlamış bile olabilir," dedim.

"Doğru," diye karşılık verdi Kreizler. Ardından, SAHTEKARLIK başlığının altına, tahtanın sol kısmına, tebeşirle YALANCI yazdı.

"Ve aile konusuna geldiğimizde," diye ekledi Sara, "aile fertleri arasında sıklıkla yalan söylenir. Muhtemelen aklımıza gelen ilk şey zinadır, ama-"

"Ama zina, doğrudan şiddetle sonuçlandırılmaz" diye onun cümlesini tamamladı Kreizler. "Ve bununla sonuçlanması gerektiğine dair şüphelerim var. Ailenin içinde ve dışında özellikle gizlenen ve kabul görmeyen şiddet vakalarının ya da şiddet eğiliminin sahtekarlıkla bir ilgisi olabilir mi?"

"Kesinlikle," dedi Lucius "ve daha da kötüsü, bahsettiğimiz aile tablosu, diğer ailelerden oldukça farklı bir görüntüdeyse, bu mümkündür."

Kreizler, tatmin olmuşçasına gülümsedi. "Aynen katılıyorum. Dışarıdan bakıldığında iyi bir baba olduğu düşünülen bir adamın, eşini ve çocuklarını dövebileceğim varsayarsak ..."

Lucius yüzünü buruşturdu, "ben, aslında tam anlamıyla ailenin babasını kastetmemiştim. Ailenin diğer fertlerinden birinde de şiddet eğilimi olabilir."

"Mesela anne?" diye sordu Sara, temkinli bir sesle. Yöneltiği sorunun altında yatan başka bir şey vardı. Sara, o anda Laszlo'nun aklından geçenlere odaklanmıştı.

"Literatürde buna dair hiçbir yaklaşım bulunmuyor," diye karşılık verdi Kreizler. "Prepubertal dönemde meydana gelen cinsel tacizlerden kaynaklanan histeri konusunda, Breuer'in ve Freud'un araştırmalarına göre hemen hemen her vakada babanın sorumlu olduğu görülmüş."

"Saygısızlık etmek istemem, Doktor Kreizler, ama," diye karşı çıktı Sara, "Breuer ile Freud, araştırmalarının ne anlama geldiği hususunda bir karmaşa yaşıyorlar. Freud, bütün histerilerin temelinde cinsel tacizin yattığını varsayarak başladı, ancak kısa bir süre önce, bu görüşünü terk etti ve konunun derinliklerinde tacizle ilgili fantezilerin olduğuna karar verdi."

"Aslında," diye söze girdi Kreizler, "çalışmalarında hâlâ belirsizliğini koruyan birçok nokta var. Cinsellik ve şiddetin dışavurumu konularındaki tek taraflı vurgulamayı ben de kabullenemiyorum. Ancak ampirik bakış açısıyla yaklaştığımızda, kaç tane evin, vahşi, baskın ev hanımları tarafından yönetildiğini söyleyebiliriz ki Sara?"

"Şiddetin birden çok çeşidi vardır Doktor, ayrıca mektubun son kısmına geldiğimizde bu konu hakkında daha detaylı konuşmak istiyorum," diye yanıtladı Sara.

Kreizler, tahtanın sol tarafına, İYİ GÖRÜNÜMLÜ AMA ŞİDDET UYGULAYAN BABA yazdıktan sonra devam etmek için hazır, ama endişeli gözlerle etrafına bakındı. "İlk paragrafın tamamında," diye sözlerini sürdürdü, mektuba bakarak. "Bilerek yaptığı belli olan yazım hatalarına rağmen, yazının genelinde tutarlı bir tavır var."

"Anlaşılan o ki," dedi Marcus, "izini süren bir sürü insan olduğunun farkında."

"Hangi noktaya değinmek istediğinizi anlıyorum Doktor," diyen Lucius, masasının üzerinde bulunan kitaplara ve kâğıtlara tekrar göz atmaya başladı. "Okumamız için bize verdiğiniz, çevirisini sizin yaptığınız bir makale vardı... İşte!" Önündeki kâğıtlardan bazılarını hızla çekti. "Burada, Dr. Krafft-Ebing, Almanların '*birincil delilik*' diye tanımladığı, 'sabit fikirlilik' üzerine bir yazı yazmış. Her iki terimi de paranoyaya dayandırmış."

Kreizler başıyla onaylarken, tahtadaki ZAMAN ARALIĞI bölümüne PARANOİD kelimesini yazdı. "Travmatik duygusal deneyimden ya da deneyimler bütününden meydana gelen, ancak bunamayla sonuçlanmayan hezeyanlara dair duygular, hatta sanrılar. Krafft-Ebing'in kısa ve öz tanımı, kesinlikle takdire şayan. Aradığımız adamın sanrılar içinde olup olmadığı hakkında henüz bir karar veremedim, ama yine de, asosyal davranışlar sergilediği söylenebilir. Buna rağmen, insanlardan kaçan ya da onlardan nefret eden birini aramadığımız ortada."

"Katillerin, bilinçli bir şekilde, kendilerine asosyal bir görüntü vermeleri söz konusu olabilir mi?" diye sordu Sara. "Yani, dışardan bakıldığında, normal ve katılımcı bir kişilik sergiledikleri söylenebilir mi?"

"Hatta, vazifelerini kusursuz bir biçimde yerine getiren kişiler olabilirler," diye ona katıldı Kreizler. "Komşularının gözünde, bu adam, çocukları katlederek onları yemeye teşebbüs edecek biri değil." Kreizler, konuşulanları hızlıca not ederek tekrar başını kaldırdı. "Evet, ikinci ve daha tuhaf görünen paragrafa geçiyoruz."

"Bu paragraftan, derhal şu sonucu çıkarabiliriz," diye söze girdi Marcus, "adam, pek fazla uzun seyahat gerçekleştirmemiş. Onun şimdiye kadar neler okuduğunu bilemem, ama geniş çaplı bir yamyamlık, Avrupa'da uzun zamandan beri söz konusu değil. Buldukları her şeyi yemelerine rağmen, birbirlerini asla yemezler. Her ne kadar, Almanların bazen buna aykırı hareketleri bulunsa da..." Marcus, pataatsızlığının farkına vararak durakladı ve Kreizler'e baktı. "Sizi kastetmemiştim Doktor," dedi özür dilercesine.

Lucius, mahcup bir ifadeyle dudağını ısırırken, Kreizler'in yüzünde acı bir tebessüm belirdi. Isaacsonlar'ın iğneliyici sözlerini artık umursamıyordu. "Beni kastetmediğinizi biliyorum dedektif, ama Almanlardan emin olamayışınız sizi bağlar. Şimdi, katilin Amerika dışına hiç çıkmadığını öngörürsek, onun tırmanma becerisini, Avrupalı genleri taşıdığına dayandıran yaklaşımınızı nasıl kabul edebiliriz?"

"Bunu, ailesinin, Avrupa'dan gelen ilk göçmenlerden olduğunu söyleyerek açıklayabiliriz," diye yanıtladı Marcus.

Sara derin bir nefes aldı. "Peki ya, 'aşağılık göçmenler,' ifadesi?"

Kreizler'in yüzü tekrar aydınlandı. "Bunun yanı sıra," diye söze girerken, tahtanın sol kısmına GÖÇMEN EBEVEYNLER yazdı, "ifadesinde açık bir nefret de mevcut değil mi? Özel bir nedeni olan, gizli bir nefret. Ebeveynlerinden biriyle ya da her ikisiyle de sorunlu ilişkileri olduğunu ve bu-

nun sonucunda onlarla ilgili her şeyden hatta onların genlerinden bile nefret etmeye başladığını söyleyebiliriz."

"Aynı zamanda kendi genlerinden de nefret ediyor," dedim. "Çocuklara böylesine merhametsizce yaklaşmasının nedeni de bu olabilir. Kendisinden nefret ettiği için, ruhunda bulunan pislikten arınmak istiyor."

"İlginç bir yaklaşım John," diye karşılık verdi Kreizler. "Bunun üzerinden daha sonra tekrar geçelim. Ancak burada yanıtlanması gereken bir soru bulunuyor. Avcılığa, neredeyse dağcılığa kadar gidebilecek tırmanma becerisine ve henüz uzun bir seyahat gerçekleştirmemiş olmasına dair elimizde bulunan varsayımlardan yola çıkarak, geçmişte yaşadığı coğrafi yerleri tahmin edebilir miyiz?"

"Daha önce de konuştuğumuz gibi," dedi Lucius, "ya zengin bir kentsoylu, ya da kırsal kökenli bir aileden geliyor."

"Dedektif?" diye Marcus'a seslendi, Laszlo. "Katilin bu yönlerini geliştirebileceği en ideal bölge neresi?"

Marcus başını salladı. "Bu özellikler, dağlık kesimleri bulunan her bölgede edinilebilir ve Amerika'da, bu coğrafi koşullara sahip olan birçok yer var."

"Hmmm," diye onayladı Laszlo, hayal kırıklığına kapılmışçasına, "buradan bir ipucu çıkmadı. Neyse, şimdilik bu konuyu geçelim ve ikinci paragrafa geri dönelim. Kullanılan dil, senin, 'üst alana ait olan gösterişli yazı' teorini destekler biçimde, Marcus. Hayal gücüne dayalı bir masalı andırıyor."

"Tam bir hayal ürünü," dedim.

"Haklısın John," diye karşılık verdi Kreizler. "Son derece abartılı ve hastalıklı cümleler olduğu şüphe götürmez."

"Bir saniye," diye söze girdi Lucius. Önündeki kitapları tekrar karıştırmaya başladı. "Burada, konuyla ilgili bir şeyler olacaktı-"

"Affedersin Lucius," diye onun sözünü kesti Sara, dudaklarındaki hafif tebessümle, "senden önce ben okuyayım." Açık duran bir tıp dergisini aldı. "Buradaki yazı, sahtekarlık konusuyla ilgili, Doktor," diye devam etti, "Çocuklarda Görülen Zihinsel Anormalliklere Dair Bir Çizelge" başlıklı yazısında Dr. Meyer, çocukların ileride kazanabileceği tehlike içeren davranışları önceden belirlemek amacıyla saptadığı uyarıcı hususları listelemiş." 1895 yılının Şubat ayında, *Illinois Çocuk Araştırmaları Merkezi Rehberinde* yayınlanmış olan yazıyı okumaya koyuldu. "Çocukların, istemleri dahilinde, karanlıkta, her çeşit zihinsel resmi hatırlaması, normaldir. Bu durum, söz konusu zihinsel resimler saplantı haline geldiğinde ve bastırılmadığında, anormal bir hal alır. Özellikle, korku ve mutsuzluk verici duygular uyandıran resimler, aşırı bir şekilde etkili olmaya başlar." Sara, okuduğu yazının son kısmında yer alan cümleyi vurgulu bir sesle bize ilettili. "Fazlasıyla gelişmiş bir hayal gücü, yalan söyleme ihtiyacını ve bu yalanları, karşı konulamaz bir biçimde, diğerlerinin üzerinde deneme eğilimini doğurabilir."

"Teşekkürler, Sara," dedi Kreizler. Ardından, beni hayrete düşürürcesine, HASTALIKLI DÜŞLER yazısını, kara tahtadaki ÇOCUKLUK DÖNEMİ ve GÖRÜŞLER bölümlerinin her ikisinin de üzerindeki bir yere yazdı. Benim açıklama talebime Laszlo karşılık verdi. "Bu mektubu yetişkinlik döneminde yazmış olması, hayal gücünün olgunluk yıllarında ortaya çıktığı anlamına gelmez, John. Bu hayal gücüne her zaman sahipti. Meyer'in de yazdığı gibi bu çocuğun hayal dünyası, yaşının ilerlemesiyle, tehlikeli bir yöne kaymış."

Marcus, düşünceli bir ifadeyle, kalemini hafifçe eline vuruyordu. "Bu yamyamlık işinin, katilin çocukluk dönemine ait bir kâbus olma ihtimali var mı? Mektupta, fazlasıyla okuduğunu belirtmiş. Peki, çocukluk dönemini geride bıraktıktan sonra okumadığı ne malum? Bence yetişkinlik döneminde okumuş olması, onu daha çok etkilerdi."

"Konunun temeline inen bir soru sormak daha yararlı olur," diye karşılık verdi Laszlo. "Hayal gücünün arkasında yatan en büyük kuvvet nedir? Yani sıradan, ama aynı zamanda son derece hastalıklı bir hayal gücünün?"

Sara hemen yanıtladı: "Korku."

Laszlo sorularına devam etti. "Gördüğümüz şeyler mi bizi daha çok korkutur, yoksa işittiğimiz şeyler mi?"

"Her ikisi de," diye cevapladı Sara. "Ancak işittiklerimiz daha çok korkutur."

"Mektupta yazılanlar, sanki bir yerlerden duyulup yazılmış gibi gelmiyor mu?"

"Evet, ayrıca, zengin çocukları bile, çocukluk döneminde okumayı geç sökebilir," dedi Kreizler. "Yamyamlık hikayesinin, korkutmaya yönelik bir palavra olduğu da düşünülebilir. Çocukluğunda bu hikayeden korkan adamımız, şu anda korkutan rolüne soyunmuş olabilir. Onun, şimdiye kadar çıkardığımız profiline bakarsak, bundan son derece tatmin olacağını, hatta bundan keyif alacağını söyleyebilirim."

"Peki. ona bu hikayeyi kim anlatmış olabilir?" diye sordu Lucius.

Kreizler, ona bir soruyla karşılık verdi. "Kimler, çocukları genellikle böyle hikayelerle korkutmaya çalışır?"

"İstedikleri şekilde hareket etmelerini isteyen yetişkinler," diye derhal yanıtladım. "Babam da bana böyle korku-

tucu bir hikaye anlatırdı. Hikayede geçen Japon imparatorunun işkence odası, geceleri uykularımı kaçırırdı. Bütün detayları zihnimde canlandırırđım."

"Harikasın Moore! Ben de bunu demek istemiştim."

"Peki," diye duraklayarak söze girdi Lucius. "Peki, özür dilerim ama, bir bayanın yanında ciddi konuları tartışmayı korkarım hâlâ öğrenemedim."

"Öyleyse, burada bir bayanın bulunmadığını farz et," dedi Sara, sabırsızlıkla.

"Tamam," diye tedirgin bir ifadeyle devam etti Lucius, "Kurbanların popolarına odaklanması hakkında ne diyorsunuz?"

"Evet," diye karşılık verdi Kreizler. "Orijinal hikayenin bir parçası olmalı. Ya da adamın kendi içinde hikayeye kattığı bir bölüm."

"Hmmm..." diye seslendim, ancak tıpkı Lucius gibi, düşündüklerimi bir kadının önünde ifade etmeye çekmiyordum, "Peki, ya göndermeler? Yani, sadece pisliklere değil de, dışkıya ilişkin göndermeler?"

"*Bok* kelimesini kullanmış," dedi Sara açık bir şekilde. Sara'nın bu ifadesinin ardından, Kreizler de dahil olmak üzere, odada bulunan herkes, kısa bir süreliğine şaşkınlıkla irkildi, "dürüst olmak gerekirse beyler," diye devam etti Sara, mağrur bir sesle "bu kadar hanım evladı olduğunuzu bilseydim. sekreterlik yapardım."

"Kimmiş hanım evladı olan?" diye karşılık verdim, mümkün olabildiğince yumuşatılmış bir ses tonuyla.

Sara kaşlarını çatarak bana baktı. "Sen, John Schuyler Moore. Senin, cinsel münasebet için, ara sıra, karşı cinslerine para ödediğini biliyorum. Eminim o kadınlar da kaba sözlere pek alışık değillerdir!"

"Hayır" diye karşı çıktım, ancak yüzümün kızardığını hissedebiliyordum, "ama onlar- onlar..."

"Onlar ne?"

"Yani, onlar... Hanımefendi değiller ki!"

Bu sözümün üzerine ayağa kalkan Sara, bir elini beline koydu, bir elini de giysisinin altındaki tabancaya götürdü. "Hepinizi uyarıyorum," diye söze girdi. "Ben buradayken, bir daha 'hanımefendi' kelimesini kullanan ya da bu *boktan* kelimeye gönderme yapan olursa, midesinde kocaman bir delik açarım." Sözlerini bitirdikten sonra, tabancayı bırakan Sara, tekrar oturdu.

Kısa bir süreliğine, odaya ölüm sessizliği çöktü. Ardından, Kreizler yumuşak bir tonla konuşmaya başladı. "Bok kelimesinin yazılı olduğu kısımdan bahsediyordun, değil mi Moore?"

Sara'ya kırgın ve biraz da öfkeli bir bakış attım. O ise, bu bakışımı görmezden geldi. Daha sonra, sözlerime kaldığım yerden devam ettim. "Hepsi, birbirine bağlantılı gibi görünüyor. Dışkı inceleme biliminde ve katilin, mektubun o bölümündeki dalgınlığına dair-" Sara'nın kırgın bakışlarını hissedebiliyordum. "Ve *kıç* kelimesinin geçtiği yere dair bölümlerde," diyerek, olabildiğince cüretkar bir biçimde sözlerimi tamamladım.

"Bence de öyle," dedi Kreizler, "hem mecazen, hem de anatomik olarak birbirleriyle bağlantılılar. Tam bir bulmaca gibi ve literatürde bu konulara ilişkin yazılan pek fazla bir şey de yok. Meyer'in, idrar kaçırma hastalığının muhtemel neden ve sonuçları hakkında görüşleri var. Çocuklarla ilgili araştırmalar yapan kişiler, bazen de, dışkı konusuna anormal derecede odaklanmış çocuklar olabileceğini düşünüyorlar. Birçok akıl hastalıkları uzmanı ve psikolog, bu ko-

nuyu, misofobinin, yani, kirli şeylerle temas etmek fobisinin bir türü olarak değerlendiriyor. Aradığımız adamın, bu fobiye sahip olabileceği son derece açık." MİSOFOBİ kelimesini tahtanın tam ortasına yazan Kreizler, daha sonra bundan memnun kalmamışçasına bir adım geri çekildi. "Aslında görünen o ki, salt bir fobiden daha fazlası mevcut..."

"Dokor," dedi Sara, "bu konuyu değerlendirirken, anne ve baba figürlerinin üzerinde daha fazla durmamız gerektiğine dair ısrarımı sürdürüyorum. Çocuklar hakkında, geçmişteki deneyimlerinizin her birimizden daha kapsamlı olduğunu biliyorum, ancak daha önce, bir bebeğin bakımına fiili olarak hiç katkıda bulunmuş muydunuz?"

"Sadece bir doktor olarak," diye yanıtladı Kreizler. "Sonrasında da, zaman zaman o sürece tanıklık ettim. Neden sordun Sara?"

"Bebeklik dönemi, erkeklerin büyük katkılarının olduğu bir çocukluk dönemi değildir. Etrafınızda, genç yaşta çocuk büyüttüğüne tanıklık ettiğiniz kaç erkek var? Olsa bile, bu kişilerin sayısı üçü ya da dördü geçmez." Hepimiz, onaylarcasına başımızı salladık. Zaten aramızda, böyle bir erkeğin varlığından haberdar olan biri bulunsa bile, Sara'nın tabancasını tekrar görmemek için, bunu ifade edebileceğini sanmıyordum. "Anormal derecede dışkılama takıntısı olan çocukları gördüğünüzde, bu genellikle nasıl bir şekilde meydana geliyor Doktor?"

"Genel olarak, ya fazla zorlamayla ya da hastalıklı bir ağırdan alma sonucunda gerçekleşiyor."

"Neyi zorlamak ya da ağırdan almak?"

"Tuvalete gitme işini."

"Peki, tuvalete gitme alışkanlığını nasıl kazanıyorlar?" diye sordu Sara.

"Bu, onlara öğretiliyor."

"Genellikle babaları tarafından mı?"

Bu sorunun üzerine, Kreizler durakladı. Soruların hangi amaçla sorulduğu önceden meçhul görünmüş olsa da, artık Sara'nın gelmek istediği noktayı anlamıştık. Sara, katilin, dışkılar, kıçlar ve daha genel anlamda 'pislik' (en azından, mektupta daha fazlası yazılmamıştı) hakkındaki fazlasıyla saplantılı tavrının, çocukluğuna dayandığını varsayarak, bunun ardında yatan temel unsurun -anne, hemşire, öğretmen, veya başka biri gibi- bir kadın ya da kadınlar olduğu düşüncesini desteklemekteydi.

"Evet," dedi en sonunda Kreizler, "anladığım kadarıyla, senin buna benzer bir durumu gözleme fırsatın olmuş, değil mi Sara?"

"Zaman zaman," diye karşılık verdi Sara. "Ve buna dair bazı hikayeler de işitmiştim. Bir kız, böyle bilgilere ihtiyaç duyabileceğini varsayabilir. Bu vaka, bir bütün olarak, şaşırtıcı derecede zorlayıcı, utanç verici, tüyler ürpertici hatta şiddet içerikli olabilir. Katil, böylesine kararlı göndermeler yapmasaydı, konuyu bu noktaya getirmezdin. Davanın gi-dişatına ters düşen bir şeyler bulunduğu hissine kapılmıyormusunuz?"

Laszlo başını kaldırdı. "Belki. Ancak korkarım ki böyle gözlemleri pek ikna edici bulamıyorum."

"Peki, en azından bir kadının, -kesin olmamakla birlikte, belki de annesinin- katilin geçmişinde, senin tasarladığından daha karanlık bir rolü olabileceğini hiç düşünmedin mi?"

"Hiçbir olasılığı es geçme lüksümüz yok," diyen Kreizler, tahtaya dönse de. bir şey yazmadı, "ama. akla yatkınlığı tartışılacak derecede olan ihtimaller üzerinde, gereğinden fazla zaman harcadık."

Katille ilgili olasılıklara dair, Kreizler'e başka bir bakış açısı sunmayı hedefleyen ve tekrar hayal kırıklığı yaşayan Sara, sandalyesine oturdu. Ve itiraf etmek gerekirse, Sara'dan buna benzer teoriler üretmesini isteyen kişi, Kreizler'in ta kendisi olduğu için benim de aklım karışmıştı. Özellikle Sara'nın fikirleri mantıklı bir hal aldığı ve en az kendi görüşleri kadar geçerli temellere dayandığında (en azından bana göre), onun düşüncelerini böylesine keyfi görünen bir tavırla desteksiz bırakması, şaşkınlık vericiydi.

"Göçmenlere karşı duyduğu öfkeyi üçüncü paragrafta tekrarlamış," diye devam etti Kreizler, "ve ardından, 'Kızıl-derililer'e bir gönderme yapmış. Kendisini bir kara cahil olarak gösterme çabasının haricinde, bundan başka bir sonuç çıkartan var mı?"

"Kullandığı sözcük öbeğinin tamamı oldukça önemli," diye karşılık verdi Lucius, "*hem de Kızıl-derililerden daha bile fazla...*" Uç noktalara tekabül eden bir örnek vermek istiyormuş ve bunu bulmuş."

"Göçmenlere karşı beslediği kinin temelinde ailesi yatıyorsa, bu, onun bir 'Kızıl-derili' olmadığı anlamına gelir. Ancak yine de, Kızıl-derililer ile bir bağlantısının olma ihtimali var," dedi Marcus.

"Neden?" diye sordu Kreizler, "İrkçilikle, nefret edilen ırka aşinalık pek bağdaşmaz."

"Katılıyorum, ama yine de bu iki kavram birbirleriyle ilişkilidir," diye ısrar etti Marcus. "Ve kullandığı kelimelerin aleladeliliğine bakıldığında, pislik sözcüğünü Kızıl-derililer ile bağdaştırdığını ve herkesin de genel olarak böyle düşündüğüne vurgu yaptığını görüyoruz."

Marcus'un söylemek istediklerini onaylarcasına başımı salladım. "Bu yaklaşım, tam bir Batılıya özgü. Böyle bir yar-

gıy, doğuda işitmek pek olağan değildir -her ne kadar bu, biz doğuluların aydın kişiler olduğunu pek ifade etmese de Amerika'nın doğu tarafında yaşayan insanların çok azı bu göndermeyi yapar. Demek istediğim, eğer, "Bir zenciden hile daha pislik..." şeklinde bir şey yazsaydı, güneyli olabileceğini tahmin ederdik, değil mi?"

"Mulberry Caddesi'nde yaşadığını da düşünebilirdik," diye ekledi Lucius.

"Doğru," diye onu onayladım, "zaten ben de, adamın üslubunu sınırlandırılmış bulduğumu kastetmemiştim. Bunun da ötesinde, katil, vahşi batı hikayelerine çok düşkün birisi de olabilir."

"Ya da geniş bir hayal gücüne sahip de olabilir," diyen Sara, sözlerimi tamamladı.

"Ancak," diye devam ettim, "bu, genel bir ipucu olarak kalabilir."

"Yine de, açık bir kinaye bulunuyor," dedi Kreizler, bana biraz surat asarak. "Aramızdan biri, açıkça belli olan ipuçlarını asla es geçmememiz gerektiğini belirtmişti. Bunun, katilin yetiştirildiği bölge hakkında bize bir ipucu verebileceğini düşünüyor musun, Marcus?"

Marcus biraz düşündü. "Bazı dikkat çekici noktalar var. Evvela, bıçak konusunu açıklığa kavuşturabiliriz, çünkü bıçak, bölgesel bir silahtır. Avlanma güdüsünün de zengin bir aileden gelme olasılığından tamamen bağımsız olarak, eğlence amaçlı deneyimlerin ardından ortaya çıktığı kanısına varabiliriz. Ayrıca, batıda dağcılık yapılabilecek birçok yer bulunsa da, bu yerlerin belirli bölgelerde yoğunlaştığını da dikkate alabiliriz. O bölgelerde, İsviçreli ve Alman göçmenlerden meydana gelen topluluklar yaşıyor."

"Öyleyse bu olasılığı, işe yarar ihtimaller arasına koymamız gerekecek," diyen Kreizler, tahtaya döndü. "Evet, artık tekrar ilerleyebiliriz. Adamımız, sonraki paragrafta, eylemlerinin detaylarına iniyor." Mektubu yeniden eline alan Kreizler, hafifçe boynunu kaşdı. "Santorelliler'in oğlunu, Şubat ayının on sekizinde gördüğünü belirtmiş. Takvimlere ve almanaklara bakmaksızın, on sekiz Şubat'ın, bu yılki paskalya yortusundan önceki yedinci Çarşamba'ya denk geldiğini tahmin edebiliyorum."

"Yani insanların, alınlarına kutsal kabul ettikleri külü sü-rüp bir süreliğine oruç tuttıkları '*Küllü Çarşamba*'yı kastediyor," diye ekledi Lucius, "bu da, çocuğun o gün, kiliseye gittiği anlamına gelir."

"Santorelliler Katolik," diye söze girdi Marcus. 'Paresis Salonu'nun etrafında Katolıklere ya da diğer mezheplere ait olan fazla kilise yok, ancak yine de o alanda daha geniş çaplı bir kontrol gerçekleştirebiliriz. Oralarda, Georgio'yu gören birilerinin olma ihtimali var. Küçük bir çocuğun, kilisenin ağır atmosferinde dikkat çekme olasılığı hayli yüksek."

"Ve katilin, çocuğu gözüne kestirdiği ilk yerin, kilisenin yakınlarında bulunması ihtimali daima mevcut," dedim, "hatta onu, kilisede bile görmüş olabilir. Şansımız yaver giderse, katille çocuğu beraber görmüş olan birisini bulabiliriz."

"Siz ikiniz, haftasonunu nasıl geçireceğinizi şimdiden planlamış gibi görünüyorsunuz," dedi Kreizler. Bu sözün üzerine Marcus'la, günlerce sürecektir olan bir iz sürme önerisinde bulunduğumuzu hatırlayarak, kaşlarımızı çatarak birbirimize baktık. "Ancak," diye araya girdi Laszlo, "mektuptaki 'tören' kelimesi, özellikle, Georgio'nun düzenli ola-

rak gittiği bir kilisenin çok yakınlarında bir yerde karşılaş-
tıklarına dair beni şüphelendiriyor."

"Kilise yararına satılan mallar için çocuğun çalıştığı sıra-
da karşılaşmış da olabilirler," dedim.

"Birçok olasılık söz konusu edilebilir," diye karşılık ver-
di Laszlo. Bir süre düşündükten sonra konuşmasına devam
elti. "Tören... Bu kelime, adamın hastalıklı ya da biçimsiz
olduğuna dair yürüttüğün fikri destekleyebilir, Moore. Söz-
cüğün altında, sanki kendisinin gerçekleştiremediği bazı
şeyleri yapabilen insanları kıskandığına ilişkin bir iz yatı-
yor."

"Ben pek öyle algılamadım," dedi Sara. "Daha çok, kü-
çümseyici bir üslubu var gibi geldi bana. Bunun, Geor-
gio'nun o andaki durumuyla ilgisi olduğu düşünülse de,
ben daha farklı görüyorum. Üslubunda, şefkat veya yakın-
lık yerine salt acımasızlık var. Bunun altında yatan ise ke-
sin bir aşinalık."

"Haklısın," dedim, "bu tıpkı, bir zamanlar çocuk olduğu
için karşısındakinin ne yapacağını kestirebilen otoriter bir
öğretmenin yaklaşımını andırıyor."

"Yani, bu tür etkinliklere katılmadığı için değil de, ke-
sinlikle bunların bir parçası olduğu için, cinselliğe dayalı tu-
lumunu açıkça ortaya koyduğunu mu söylemek istiyorsun?"
Laszlo, bu görüşe bir anlam verememişçesine başını salladı.
"Belki de öyledir. Ancak yine de, katilin hayatında yer edi-
nen yetişkinler, onun bu garip hareketlerini bastırmış ola-
maz mı? Ve bu da, herhangi bir fiziksel kusuru bulunmasa
bile, adamın kiskanç biri olduğu görüşüne geri dönmemizi
sağlamaz mı?"

"Ama bu bastırılmışlık sorunu, katilin hayatında en azın-
dan bir defa da olsa bir hadiseye neden olmuştur," dedi Sa-

ra. "Böyle kısıtlamaların ortaya konulmasının temelinde yatan neden de bu bastırılmışlık sorunudur."

İlkin duraklayan Laszlo, daha sonra başıyla onayladı. "Evet. Doğru bir tespit yaptın Sara." Aldığı bu karşılık, Sara'nın yüzünde hafif ve tatminkar bir tebessüme neden oldu. "Ve daha sonra," diye sözün devamını getirdi Kreizler, "bu yasaklamalara karşı çıkmasından ya da bunlara boyun eğmesinden bağımsız olarak, gelecekte yaşayacağı zorlukların tohumları atılmış oldu, Güzel." Kreizler, olumlu bir ifadeyle, tahtanın sol tarafına alelacele bir şeyler yazdı. "Peki, o zaman küllerle ve boyamayla ilgili kısım ile devam edelim."

"Boyamayla külleri kolayca bir araya getirmiş," dedi Lucius, "halbuki, ortalama bir gözlemci için, bu iki kavram arasında bir ilgisizlik bulunabilir. Kilisedeki papazlar hariçinde boyama ile küller arasında kimsenin bir bağlantı kuramayacağına eminim."

"Ancak, bu ikisi arasından herhangi birini ön plana çıkarmamış," diye karşılık verdi Marcus, "üslubundaki küçümseyici tavır hâlâ mevcut."

"Bu da bir problemle karşı karşıya olduğumuz anlamına geliyor," dedi Kreizler. Ardından, masasına giderek, ciltli bir kapağı olan ve üzerinde haç işareti bulunan bir ajanda getirdi. "Georgio Santorelli'yi, ilk defa, Şubat'ın on sekizinde gördü ve bu karşılaşmanın tesadüfi olup olmadığından emin değilim. Ancak, o gün, Georgio gibi herhangi bir çocuğu özellikle aramakta olduğu son derece belirgin. Böylelikle, olay tarihinin 'Paskalya Yortusu'ndan önceki yedinci çarşamba gününde meydana geldiği gerçeğini kabul etmiş bulunuyoruz. Ayrıca, çocuğun küllerle yüzünü boyaması da, katilin içindeki öfke duygusunu kabartmış gibi görünür."

yor. Bu geldiğimiz noktadan, aradığımız adamın, bir fahişe-
 çocuğun, kutsal bir Hıristiyan ayinine katılma cüretini gös-
 termesi karşısında, kızgınlığını gizleyemediği sonucuna ula-
 şabiliriz. Dedektiflerin de belirttiği üzere, mektupta, bu kut-
 sal törene dair herhangi bir saygı ifadesi bulunmuyor. Yani,
 son derece çelişkili bir durum söz konusu. Ben, geldiğimiz
 bu noktaya kadar, katı dindarlığı olan bir kişiyi aradığımızı
 hiç düşünmedim. Bu tür patolojilerin ortaya çıkmasını sağ-
 layan, İsa'nın öğretileriyle ilgili ya ela mesihe ait nitelikler,
 bu mektupta dahi sergilenmemiş. Ve bu görüşüme olan
 inancımı, cinayetlerin kronolojik sıralamasına baktığımda,
 herkesin kabul edeceği gibi, biraz yitirsem de, ipuçlarının
 içindeki çelişki halen mevcut." Kreizler, elindeki ajandayı
 hızlıca incelemeye koyuldu. "Georgio'nun öldürüldüğü gü-
 nün özel bir anlamı olsaydı..."

Kreizler'in ne elemek istediğini anlamıştık. Laszlo'nun,
 cinayetlerin işlendiği zamanlar hakkında önceden gerçek-
 leştirdiği bir araştırma, katliamların biri haricinde tümünün
 Hıristiyan takviminde bulunan önemli günlerde yapıldığını
 açıkça ortaya koymuştu. Cinayetler, 1 Ocak; İsa Mesih'e
 kutsal isminin verildiği günde, 2 Şubat; Kutsal Meryem Ana
 Arınma Günü'nde ve Ali ibn Ghazi'nin öldüğü, Paskalya
 Yortusu'ndan önceki cuma, yani İsa'nın çarmıha gerildiği
 günün yıldönümünde işlenmişti. Ancak, cinayetlerin işlen-
 mediği kutsal günler de bulunuyordu. Mesela, Epiphany ci-
 nayeti. önceki cinayetlerin yapıldığı kutsal günlerden he-
 men sonra gelen ilk kutsal bayram olan İsa'nın beş acısının
 anıklığı 20 Şubat gününde gerçekleşmemişti. Buna rağmen,
 Santorelli'nin öldürüldüğü 3 Mart gününün de, elini bir an-
 lam taşıdığını öğrenmemiz söz konusu olduğunda, katilin
 zamanlamasında dinsel bir etkenin bulunduğunu kısmen ele

olsa varsayacaktık. Ancak, an itibariyle, böyle bir durum söz konusu değildi.

"O zaman, belki de, ay çevrimi teorisine geri dönebiliriz," diyen Marcus, üzerinde uzun bir süreliğine tartıştığımız ve halk arasında çok eskilere dayanan bir söylentiye yeniden gündeme getirmişti. Bu yaklaşıma göre, dolunayın çıkması ile ayın batması arasındaki sürede, aradığımız kişinin 'cinnet' geçirmesi neticesinde cinayetler meydana geliyordu.

"Ben bu fikri hâlâ çok saçma buluyorum," diye karşılık veren Kreizler, bu yaklaşımı beğenmediğini belli edercesine elini salladıktan sonra, gözlerini tekrar, elindeki ajandaya çevirdi.

"Ay, diğer fiziksel ve davranışsal değişikliklerle ilişkilendirilebilir. Örneğin birçok kadın, aydaki değişimlerin, adet dönemlerini etkilediğine inanır."

"Ve görünen o ki, katilin dürtüleri de buna benzer dönemsel değişikliklerde harekete geçiyor," diye ekledi Lucius.

"Olabilir," dedi Kreizler. Ancak, bunun gibi ispatlanamayan astrolojik bir etkinin, psikobiyoloji üzerinden tartışılması, bizi cinayetlerin ayinlere dayanan kökeninden uzaklaştırır. Mektupta iddia edilen yamyamlığı, bu ayinlerin, yeni ve fazlasıyla" belirgin bir parçası olarak görüyorum. Ama, katilin uyguladığı şiddet gitgide artıyor. Bu vahşetin doruk noktasıyla karşılaşacağımızı önceden tahmin etmemiz mümkündü. İbn Ghazi cinayetindeki aydınlatılmayan noktanın kaynağında yatan husus, katilin, mektupta da hoşuna gitmediğini ifade ettiği alanlara girmiş olma ihtimalinden ibaretti.

Odada, bir süreliğine hiç ses çıkmadı. Bu sırada aklıma bir fikir gelmişti. "Kreizler," dedim, kullanacağım kelimele-

ri dikkatle düşünmeye başlayarak, "cinayetlerin dini bir temele dayanma olasılığını kuvvetlendirecek unsurları takip etmemiz gerektiğini söyleyen sendin."

Yorgunluğu gözlerinden okunan Kreizler, bana doğru döndü. "Evet."

"Peki, öyleyse, neden o iki papazın üzerinde hiç durmuyoruz? Onların hareketlerinin birini korumaya yönelik olduğunu zaten ortaya çıkarmıştık. Bu korumaya çalıştıkları kişinin içlerinden biri olmadığı ne malum?"

"Ama John," diye karşılık verdi Lucius, "senin aklın hâlâ Salt Lake'teki papazda kalmış."

"Kesinlikle!" dedim. "İkinci, gizli bir yaşamı olan yoldan çıkmış bir din adamı. Belki de, onun üzerindeki kademelerde bulunan diğer din adamlarının, rahibin işlediği cinayetlerden haberleri vardır, ancak, rahip bir yerde saklandığı için, henüz onun konumunu tespit edememişlerdir. Zaten, böyle bir şeyin ortaya çıkması dev bir skandal yaratırdı. Katoliklere ve piskoposlara ait kiliselerin bu kentteki konumunu göz önünde bulundurduğumuzda, bu iki kiliseye liderlik edenlerden her ikisinin de, cinayetleri gizlemek için hem valiyi, hem de şehirdeki en zengin adamı etkileyecek güce sahip olduğunu görürüz. Bu işi kendi aralarında, kapalı kapılar ardında konuşabilirler." Düşüncelerimi açıklamamın verdiği rahatlıkla yerime oturdum ve Kreizler'in bana bir karşılık vermesini bekledim. Kreizler'in sessizliğini olumlu algılamadığımdan, endişeli bir ifadeyle, "Sadece bir fikir yürüttüm," diye ekledim.

"Bence bu muhteşem bir fikir." dedi Marcus ve kalemini heyecanla masasına vurmaya başladı.

"Bu görüş, davayla ilgili birçok parçayı bir araya getirebilir." diye onayladı Sara.

Kreizler, en sonunda, kabul edercesine başını salladı. "Bence de," dedikten sonra, tahtanın ortasına, KİMLİĞİNİ GİZLEYEN RAHİP? yazdı. "Araştırdığımız katilin geçmişi ve karakteri, Moore'un görüşünü destekleyebilir. Ayrıca, rahip olması da, dini saplantı konusunu daha ilgi çekici bir hale getirmekte. Adamın bu içsel çelişkileri, kendisi için doğal, hatta kullanışlı bir görünümü olan Hıristiyan takvimine dayanabilir. Diğer iki rahip hakkında yapacağımız daha kapsamlı bir araştırma, konuya açıklık getirecektir." Kreizler, döndü. "Ve bu araştırmayı yapmak da..."

"Biliyorum, biliyorum," dedim, elimi kaldırarak. "Dedektifler ile bizim görevimiz."

"Söyleyeceklerimi önceden tahmin eden birilerinin olması ne güzel," diye gülümseyerek karşılık verdi Kreizler.

Marcus'la beraber, önümüzdeki birkaç gün içinde, soruşturmaya dair ikimizin yapması gereken küçük işler hakkında konuşurken, Lucius tekrar mektuba göz atmaya koyuldu. "Bir sonraki satırda," diye söze girdi Lucius. "Sadizm konusuna tekrar geri dönmüş. Katil, bekleyerek, cinayetten önce çocuğu birkaç defa daha görmeyi istemiş. Yapacaklarını önceden tasarlamış olmasına rağmen, bir çeşit oyunu sürdürmekte herhangi bir sakınca görmemiş. Burada, onun sporcu, yani avcı kimliğini tekrar görüyoruz."

"Evet, korkarım ki, bu cümlenin son kısmına kadar, onun hakkında pek yeni bir şey yok," diyen Kreizler, kara tahtaya geri döndü. "O yer, ibaresi, *yalanlar* kelimesinden sonra, büyük harflerle yazılan tek ifade."

"Yine nefret kusuyor," dedi Sara, "özellikle, Paresis Salonu'na ya da orada yapılan ayinlere dair bir nefreti var."

"Belki de, her ikisinden de nefret ediyor," diye ekledi Marcus, "sonuçta. Paresis Salonu, özellikle erkek çocukları-

n m kızlar gibi giyinmesini isteyen adamların gitmekte olduğu bir yer."

Kreizler, tahtadaki ORIJİNAL ŞİDDET UNSURLARI VE/VEYA TECAVÜZ yazılı kutuya tebeşirle hafifçe vurmaya başladı. "Olayın özüne geri döndük. Aradığımız katil, ne bütün çocuklardan nefret eden, ne tüm eşcinsellere kin besleyen, ne de kaçın elbiseleri giyen fahişe-oğlanlara öfkelenen bir adam değil. Bu, son derece farklı zevkleri olan bir adam."

"Ancak, yine de onu bir eşcinsel olarak değerlendiriyorsunuz, değil mi Doktor?" diye sordu Sara.

"Karındaşen Jack'in heteroseksüel olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, sana katılabiliyim, Sara," diye karşılık verdi Kreizler, "çünkü Karındaşen, kurbanlarını hep kadınlardan seçiyordu. Davamızın, bununla bir ilgisinin olmadığına dair en büyük delil, işte bu mektup. Katil, eşcinsel de olabilir, sübyancı da. Ancak, en göze çarpan sapkınlığı sadizm olarak görülüyor. Ayrıca, şiddete olan eğilimi, cinsel hassasiyetlerinden çok daha ön planda. Şiddetle, cinsellik arasındaki ayrımın farkında bile olmayabilir. Esasında, tahrik edici herhangi bir duygu, anında şiddete dönüşebilir. Ve bu özelliğini, kişisel geçmişindeki deneyimlerinden kazandığına eminim. Böylesine vahşi eylemleri gerçekleştiren Kişilerin hedeflerinde, erkeklerin olduğu şüphe götürmez. Katilin, kurbanlarını seçtiği sırada, gerçek bir eşcinsel deneyimden çok daha ötesine davalı bir dürtü temelinde hareket ettiği görüşünü savunanlar var."

"Peki, bu kişi, geçmişe dayalı bu tarz deneyimleri olan bir adam mıdır, yoksa başka bir çocuk mudur?"

Kreizler. kaşlarını çattı. "Zor bir soru. Ama bildiğimiz kadarıyla. bazı çocuklar, katilin içinde, eskiden beri biriktirdi-

ği derin öfkeyi harekete geçiriyor. Mesela, Moore'un da belirttiği gibi, katilin gözünde ya da gerçek hayatta, yaramaz ve hareketli olan çocukları örnek gösterebiliriz."

Sara, başıyla mektubu işaret etti. "Mektupta da belirttiği gibi, 'sırnaşık' olan çocuklar mı?"

"Evet," diye yanıtladı Kreizler, "doğru yoldayız. Şu ana dek vardığımız noktada, katilin, kişisel geçmişinde, muhtemelen babası tarafından maruz bırakıldığı, tasvip edilmeyecek ve karşılıksız kalmış fiziksel temastan kaynaklanan öfkesini, dışavurduğu sırada, şiddet kullandığını görüyoruz. Peki, onun maruz kaldığı bu şiddetin ilk nedeni- en azından katilin neden olarak gördüğü şey neydi? Bu konuyu da bir süreliğine değerlendirmiştik."

"Bir saniye," dedi Sara, aniden aklına bir şey gelmişçesine. Kreizler'e baktı. "Bu konuda bir sonuca vardık, değil mi Doktor?"

"Aslında, evet," dedi Kreizler. Ardından, tahtanın bir ucunda bulunan, katilin özellikleri başlığından, tahtanın diğer ucundaki, kurbanların özellikleri başlığına kadar bir çizgi çekti, "aradığımız adamın, gençliğinde bir yalancı olduğunu, cinsel travmalar geçirdiğini ya da maruz kaldığı fiziksel şiddet nedeniyle dehşete kapıldığını varsayabiliriz. Ancak, bütün bunların temelinde yatan bir gerçek var. Bu adam, özünde, öldürdüğü çocuklara çok fazla benziyor."

Bu, yeni bir yaklaşımdı. Katil, işlediği cinayetlerle, dış dünyaya olan tepkisini göstermekle kalmıyor, kendi içinde tahammül edemediği temel özelliklerine de karşı çıkıyordu. Kreizler, katilin kendine zarar verme eğilimine değinerek işaret ettiği bu noktada, son derece isabetli bir tespit yapmış gibi görünüyordu. Aslında katilin, bu kendine zarar verme eğilimini, sonradan kazandığını belirtiyordu. Ama, yine

de, katilin kendi özelliklerinden neden bu kadar nefret ettiğini ve nefret ediyorsa da, neden bu özelliklerini değiştirmeye çalışmadığını Kreizler'e sordum.

"Bunun cevabını sen kendin vermiştin Moore," dedi Laszlo. "Bu tarz bir deneyim, yalnızca bir defalığına yaşanır. Ya da başka bir deyişle, aradığımız katil, içinde rahat ettiği kalıbı bulduğundan ve başka bir kalıp bulmak için de, kendi adına artık çok geç olduğundan, bu yapıyı benimsemiş. Dördüncü paragrafın geri kalan kısmında, yapılması zorunluymuşçasına bir yaklaşım sergileyerek, çocuğu iğfal etmekten bahsediyor. Arzularını belli etmektense, 'yapması gerekenleri' açıklıyor. Bunların yapılması gerek, çünkü, katilin kendi dünyasında geçerli olan kurallar bu şekilde işliyor. Profesör James'in dediği gibi, katil, 'yürüyen bir alışkanlıklar demetinden ibaret.' Bu alışkanlıklarından, dolayısıyla kendi özünden kurtulmaktan son derece korkuyor. Georgio Santorelli hakkında konuştuklarımızı hatırlayın. Bu çocuk, babasının uyguladığı fiziksel şiddet sonrasında, ruh sağlığını iyileştirmek amacıyla kiliseye daha fazla uğrar olmuştu. Katilin de, ondan pek bir farkı yok. Georgio, kilise için yaptığı çalışmalardan ne kadar haz duyuyorsa, katil de cinayetlerini işlerken en az onun kadar mutlu oluyor. Moore'un da mektuptan çıkarttığı noktaya, yani içlerindeki, kendilerinden nefret etme eğilimlerine rağmen, hem katil, hem de çocuk için, bu gerçekleştirdikleri eylemler, son derece hayati bir önem taşıyor."

Açık konuşmak gerekirse, o akşam yaptığım kesin tespitlerin sayısını ben de hatırlamıyordum. Ancak, Laszlo'nun, benim görüşlerim üzerinden konuya devam etmesini dikkatle takip ediyordum. "Katil, mektubun sonlarına doğru bu konuya geri dönüyor," dedim. "Georgio'yu 'kirletmeden' öl-

dürdüğünü belirtirken, nefret ettiği o pislik, aslında katilin içinde bulunuyor, hatta, onun bir parçası."

"Ve bu parça, cinsellik eylemine kolayca aktarılabilir," diye ekledi Marcus. "Yani haklısınız, Doktor. Cinsellik, onun beğenmediği, değersiz bulduğu bir konu. Katilin esas amacı, şiddet uygulamak."

"Özellikle kişisel geçmişi ele alındığında, katilin, cinsellik hakkında pek fazla bilgisi olmadığı söylenebilir mi?" diye sordu Sara. "Bize okuduğunuz bir yazıda, cinsel uyarım ve bunaltı tepkileri hakkında bazı değerlendirmeler vardı Doktor."

"Zürih Üniversitesi'nden Dr. Preyer," diye karşılık verdi Kreizler, "geri çekme (ilişki sırasında erkeğin boşalmadan hemen önce penisini vajinadan çıkarıp dışarıya boşalması) hakkında yaptığı geniş kapsamlı çalışmalardan meydana gelen gözlemler."

"Evet," diye sözlerine devam etti Sara, "buna dair belirtiler, geçmişlerinde kötü bir aile hayatı yaşamış olan erkeklerde daha fazla gözlemlenmişti. Sonu gelmeyen endişeler, libidonun suni ve şiddetli bir biçimde bastırılması sonucunda, iktidarsızlığa neden olur."

"Adamımız bu konuda gayet hassas," diyen Marcus, mektuba dönerek okumaya koyuldu. "*Onu hiç tecavüz etmemim, ama edebilirdim.*"

"Kesinlikle," dedi Kreizler. Daha sonra duraklamaksızın, tahtaya dönüp, orta kısma İKTİDARSIZLIK yazdı, "bu kelime, daha fazla şiddet hissi uyandırmakla birlikte, onun çaresizliğini ve öfkesini yansıtıyor. Bu katliam, şu ana dek karşılaştığımız en zor bulmacayı andırıyor. Çocukların organlarının kesilmesi, kişisel bir ayine tekabül ediyorsa ve tarihler haricinde herhangi dini bir konuyla bağlantılı değilse, adamın bir rahip ya da bir tesisatçı olma ihtimalinden ba-

şimsiz olarak, işin en can alıcı kısmı, katile özgü ayrıntıları anlamakta yatıyor." Kreizler, gözlerini mektuba çevirdi. "Bu mektupta, ayrıntılara dair ne yazık ki pek fazla ipucu bulunmuyor." Laszlo gözlerini ovuşturduktan sonra saatine baktı. "Saat çok geç oldu. Bir sonuca varsak iyi olacak."

"Bir sonuca varmadan önce, Doktor," diye söze girdi Sara, sessiz ama net bir biçimde. "Bu adamın geçmişindeki yetişkinlere ilişkin bir şeyler söylemek istiyorum."

Kreizler, sakın bir ifadeyle, başıyla onayladı. "Adamın geçmişindeki kadınlara ilişkin, galiba."

"Evet," dedi Sara ve ayağa kalkıp, tahtaya doğru ilerleyerek, yazılı olan çeşitli bölümleri işaret etmeye başladı, "ardığımız adamın, çocukluğunda taciz edilmiş, suçlanmış ve sonunda dövülmüş biri olduğunu öngördük. Bir erkek tarafından dövülüp dövülmediğini tartışmayacağım. Ancak, diğer birçok belirtinin temelinde yatan mahremiyet, bu işin derinliklerinde, bir kadının tehditkar varlığının bulunmasından şüphelenmeme neden oluyor. Mektupta, özellikle Bayan Santorelli'yi hedef alan usluba dikkat edin. Katilin, dışkılara ve anatomik detaylara karşı saplantılı, kapalı, taciz edici, hatta yer yer şikâyetlerde bulunan bir yaklaşımı var. Bu, sürekli kontrol altında tutulan, aşağılanan, muhtemelen diğer hiçbir göçmenle tanışmamış ya da diğer hiçbir göçmen mahallesine gitmemiş olan ve kendisi de dahil olmak üzere tüm göçmenlerin pislik olduğu yönünde beyni yıkanmış bir çocuğun sesi. Adamın karakter gelişimi, çocukluğunda tamamlanmış olsaydı, annesinin katilden daha kaba hatlı olduğunu söylemem gerekirdi, Dr. Kreizler."

Kreizler'in yüzünde bir kızgınlık belirdi. "Senin dediğin gibi olsaydı, tıpkı karındaşen Jack'in seçtiği gibi, katilimiz, kurbanlarını kadınlar arasından seçmez miydi, Sara?"

"Kurbanların kimliklerinedair yaklaşımınızı tartışmıyorum" diye karşılık verdi Sara, "sadece, başka bir perspektiften, daha derin bir yorum arıyorum"

"Demek ki," dedi Laszlo, "benim at gözlüğüyle baktığımı düşünüyorsun. Benim de bu konularda belli bir deneyim sahibi olduğumu sana hatırlatırım."

Bir anlığına ona bakan Sara, "Adamın bu hale gelmesinde, bir kadının etkili olabileceği yaklaşımına neden bu kadar karşı çıkıyorsun?" diye sordu.

Laszlo aniden ayağa kalktı, masaya yumruğunu vurdu ve bağırmaya başladı. "Çünkü o kadının, katilin hayatında aktif bir rolü olması söz konusu değil, kahrolasıcı!"

Marcus ve Lucius'la beraber donup kalmıştık. Daha sonra huzursuzca gülümsemeye çalıştık. Bu beklenmedik çıkış, nedensiz yere gerçekleşmiş olmamasına rağmen, Laszlo'nun profesyonel yaklaşımıyla pek bağdaşmamıştı. Ve Laszlo konuşmaya devam ediyordu. "Bu adamın hayatındaki herhangi bir anda, herhangi bir noktada bir kadının etkinliği söz konusu olsaydı, ne bu cinayetler işlenirdi, ne de biz şu anda böyle bir soruşturmayı yürütüyor olurduk." Kreizler, devam eden konuşmanın hâkimiyetini tekrar ele geçirmek istese de, pek başarılı olamadı. "Senin yaklaşımın tamamen anlamsız, ayrıca literatürde buna dair hiçbir şey yok! Dolayısıyla Sara, istersen, yarından itibaren adamın geçmişinde kadınsı bir iz bulmaya başlayabiliriz! Özellikle de cesetleri parçalanmasıyla, bunun yakın bir ilgisi olabilir!"

Şu ana dek tanıdığım Sara Howard, hiçbir erkekten, hatta hayranlık duyduğu ve belki de (bana göre, kesinlikle) daha derin duygular beslediği bir adamdan bile bu lafları işittikten sonra, sessizce yerinde oturacak bir kadın değildi.

Sara'nın gözleri öfkeyle kısıldı ve Laszlo'nun bağırılarına Duz gibi soğuk bir sesle karşılık vermeye başladı.

"Bu mevzuyu çoktan bir sonuca bağladığınız için Doktor, konu hakkında başka bir görüş belirtmem anlamsız görünüyor." Ben, tekrar tabancasına uzanacağından endişelenirken, Sara paltosunu almayı tercih etti. "Yalnızca soruşturmaya dahil olmakla avunacağımı düşündünüz belki de," diye bağırdı Sara, "ama şunu iyi bilin ki, hiçbiriniz tarafından ne avutulmaya, ne ikna edilmeye, ne de şımartılmaya ihtiyacım yok!"

Bunları söylemesiyle, kapıdan çıkması bir oldu. Isaacsonlar'la birlikte, perişan tebessümlerimizi bir süre daha belli etmeye çalışsak da, söylenecek fazla bir şey kalmamıştı. Sara'nın haklı, Kreizler'in ise inatçı ve anlaşılamaz olduğunu hepimiz biliyorduk. İç geçirerek sandalyesine çöken Laszlo, bağırısmalar başladığında, belki de hepimizin odayı terketmesini istemekten daha fazlasını yapması gerektiğini düşünüyor, olanların önüne geçemediği için çaresiz görünüyordu. Daha sonra, gözlerini önünde duran mektuba çevirdi. Ben de dahil olmak üzere, diğer herkes çantasını topladı, Kreizler'e iyi geceler dileklerini ilettiler, ama karşılık alamadılar.

Kendi içimizde yaşanan bu tartışma daha fazla büyümedi. Bu tartışmanın, Broadway 808 numaradaki ilk anlaşmazlığımız olduğu doğrudu, ancak sonucusu olacağı kesin değildi. Yine de, buna benzer fikir ayrılıklarını, kısa süre içinde tatlılıkla bağlayacağımızı düşünüyordum. Ancak, Sara ile Kreizler arasında yaşanan olay, sıcaklığını koruyordu. Bu kavgadan meydana gelen kıvılcımlar, sadece Kreizler'in bilinmeyen geçmişiyle ilgili karanlık yerleri değil, Amerika tarihinin gelmiş geçmiş en belalı katillerinden biriyle yüze yüze karşılaşmamıza doğru giden yolu da aydınlatacaktı

Bölüm 22

Kreizler, sonraki bir hafta on gün içinde, ortalıkta pek görünmedi. O süre boyunca, yerel hudutlar içinde tanıdığı birçok kadına ve çocuğa ıstırap çektirmekten daha önce yargılanan bir sabıkalıyla temasta olduğunu daha sonra öğrenecektim. Aynı zaman içinde, merkez büroya sadece bir ya da iki defa gelen Kreizler, neredeyse hiçbir şey söylemeksizin, biriktirdiği sayfalar dolusu notu göstererek, hemen hemen umutsuz bir çaba içinde olduğu hissini uyandırmıştı. Sara'dan özür dilemeye hiç yeltenmemişti. Aralarında geçen kısacık diyaloglar fazlasıyla resmi ve yakışık almayan bir yapıdaydı. Ancak her şeye rağmen, Kreizler'in duygusal anlamda davayı fazlasıyla benimsemesi sonucunda, kendisine kaba sözler savurduğunu düşünen Sara, soruşturma sürecinde bir ayın daha geride kalmasıyla ve dolayısıyla hepimizin daha da gerilmesiyle birlikte, affedici bir ruh haline girmişti. Katile gelince, o adam hangi takvime itaat ederse etsin, yakın bir zaman içinde tekrar harekete geçeceğini hissediyordum.- O sıralar, Kreizlerin beklenmedik davranışına açıklama getirmek adına, Sara ile arala-

rında geçen tartişmanın nedenlerini değerlendirmek, davanın ilerlemesi için daha olumlu bir hareketmiş gibi geliyordu. Ancak, davaya dair böyle bir girişimin, arkadaşlarımda daha da sıkı çalışmasına neden olacak fikirlerden birine denk geldiğine şahit olacaktım.

Marcus'la ikimiz, üzerimize düşen görev için, katilin mektubunun elimize ulaştığı günden itibaren mayıs ayının ilk günlerine kadar, aramızda iş paylaşımı yapmaya çalışıyorduk. Ben, iki rahip hakkında daha fazla bilgi edinmeye çalışırken, Marcus da Doğu Yaka'nın güneye yakın taraflarındaki bütün kiliseleri inceleyerek, Georgio Santorelli'yi gören herhangi birinin olup olmadığını araştırıyordu. Ali ibn Ghazi'nin babasının eskiden ikamet ettiği binayı satın alan adamdan ve (Sara'nın çalışmaları neticesinde) Bayan Santorelli'nin kiracılarından edinilmeye çalışılan taze ayrıntılarla geçen bir haftasonunun daha ardından, tahmin edilenden daha fazla sayıda kişinin susması için, tahmin edilenden daha fazla miktarda paranın etrafa saçıldığını ğrendik. Dolayısıyla çalışmalarımı, mevzubahis iki kilise etkinliğinin etrafında yoğunlaştırmaya yöneldim. *Times* dergisinin muhabiri olarak gsterilmemin bize kolaylık ve zaman açısından kazanç sağlayacağını anladık. Araştırmama en st kısımdan başlamıştım. Öncelikle, Roma Katolik Kilisesi'nin New York Başpiskoposu Michael Corrigan'ı ve New York'taki piskoposlara ait kilisenin sorumlusu Henry Coldman Potter'ı ziyaret ettim. Her iki din adamı da ellili yaşlarında ve Madison Bulvarı yakınlarındaki huzurlu ve lüks evlerde yaşamaktaydı. Dolayısıyla, her ikisini de aynı gün içinde grebileceğime karar verdim.

Öncelikle Potter'ı ziyaret ettim. O günlerde, New York'taki piskoposlara ait kilisenin on binlerle sınırlı bir ce-

maati olsa da, bu az sayıdaki kişinin arasında, şehrin en varlıklı insanları da bulunuyordu. Kilise mensubu cemaat, bu zenginliği, zarif kilise ve diğer ibadet binalarıyla, çok sayıdaki gayrimenkulleriyle ve kentteki önemli bağlantılarıyla gözler önüne seriyordu. Genellikle, ilk New Yorklu olarak anılan piskopos Potter, New York'taki koşuşturma, gürültü ve kirliliğin yerine, şehir merkezinin dışındaki cemaatin yaşadığı eski kasabaları tercih ediyordu. Ancak, kilisenin gelişimini nasıl elde ettiğinin de farkında olduğu için, şehir merkezindeki cemaatin kapasitesini genişletmeye çalışıyordu. Potter, zihninde büyük düşünceleri bulunan bir din adamıydı. Kendisi işlerini bitirene dek, son derece gösterişli bir oturma odasında onu bekledim. Neden sonra odaya gelen Potter, bana yalnızca on dakikasını ayırabileceğini belirtti.

Ona, rahip kılığına bürünmüş, parmağındaki mühürlü yüzükte piskopos kilisesinin kırmızı ve beyaz haçlarının bulunduğu birinin, etrafta gezinip, yakın zaman içinde gerçekleşen çocuk cinayetleri hakkında bilgisi olan kişileri susturmak için, bu kişilere büyük miktarlarda para verip vermediğinden haberdar olup olmadığını sordum. Yöneltiğim soru Potter'ı irkiltmiş olsa da, bu şaşkınlığını pek dışavurmamaya çalıştı. Adamın sahtekar, kaçık ya da her ikisi birden olabileceğini, piskopos kilisesinin illegal işlerle, özellikle de bir cinayet vakasıyla hiçbir ilgisinin olamayacağını söyledi. Ardından, buna benzer bir mühürlü yüzüğü ele geçirmenin kolay bir şey olup olmadığını sordum. Omzunu silken Potter, rahatça arkasına yaslandı, fazlasıyla tumbul olan boynu, dik yakalı siyah beyaz giysisinin üstüne düştü ve böyle bir yüzüğü ele geçirmenin kolay olup olmadığı hakkında herhangi bir fikir yürütemeyeceğini söyledi. Maharetli bir kuyumcunun, bu mühürlü yüzükten bir tane yapabileceğini

belirtti. Bu konuşmadan yararlı bir sonuç çıkmayacağını anlamıştım. Yine de, sırf laf olsun diye, ona, Paul Kelly'nin, cinayetlerle ilgili konuşmasının göçmen topluluklar arasında kısmen de olsa bir huzursuzluk yaratıp yaratmadığını sordum. Bay Kelly'nin sözlerini işittiğini ifade eden Potter, onun herhangi bir tehdit oluşturmadığını, bu tarz konuşmaların, gerek kendisi, gerekse altındaki mevkilerde bulunan cemaat mensupları tarafından çok dikkate alınmadığını söyledi. Yakın çevredeki buna benzer topluluklarla daha fazla temasta olan Başpiskopos Corrigan'ı ziyaret etmemi önererek sözlerini tamamladı. Ben de ona, halihazırda, kendisinden sonra Corrigan'ı görmeyi planlamış olduğumu belirttim.

Potter'la görüşmeden önce içimde bulunan şüpheler, onun olaya din adamlarına hiç de benzemeyen bir tavırla yaklaşması ve son derece ilgisiz görünmesi neticesinde, daha da büyümüştü. Cinayetlerde kurban giden çocuklar için, yüzünde üzgün bir ifade bile belirmemişti. Kendisinin yardımcı olup olamayacağına dair hiçbir soru yöneltmemişti. Zalimce cinayetler işleyen katilin bir an önce yakalanmasına ve hakettiği cezayı almasına yönelik hiçbir dilekte bulunmamıştı.

Aklıma takılan bütün bu detayları, Ellinci Cadde'yle Elli Birinci Cadde arasındaki beşinci bulvarda bulunan, inşaatı neredeyse tamamlanmış olan Aziz Patrick Katedralinin muazzam binasının arkasında ikamet eden Başpiskopos Corrigan sayesinde açıklığa kavuşturacaktım. Yapımı devam etmekte olan katedralin mimarı James Renwick, bu yeni eseriyle, bizim bulunduğumuz merkez tarafındaki Grace Kilisesi'ni inşa ederken henüz ustalık çağına adım atmadığını kanıtlıyordu. Aziz Patrick Katedrali'nin sivri tepeleri olan dev kuleleri, revakları, renkli camları, pirinç kaplamalı kapıları

son derece orantılıydı. Binanın inşaatı, New York'ta bile henüz şahit olunmamış bir hızla tamamlanmak üzereydi.

Başpiskopos Corrigan'ın, Potter'a göre daha canlı ve samimi bir havası vardı. Bana katedrali kısaca gezdirdi ve eksik kalan kısımları gösterdi. "İkonaların monte edilmesi, bayanların ibadet edeceği yerin yapılması, çanların parasının ödenmesi, kulelerin tamamlanması gerekiyor," dedi. Benden bağış yapmamı isteyeceğini düşünmeye başlamıştım ki, daha Katolik Yetimhanesini göreceğimi ve kilisenin başka bir tarafıyla karşılaşacağımı anladım. Yetimhane, Elli Birinci Cadde'nin karşısındaki dört katlı binadan ibaretti. Binanın önünde güzel bir bahçe, bahçede oynayan güzel yüzlü çocuklar vardı. Corrigan, kilisesinin, New York'taki kayıp ve terkedilmiş çocuklara gösterdiği derin hassasiyeti anlatabilmek amacıyla beni buraya getirdiğini belirtti. Anladım ki, başpiskopos için bu çocukların her biri, en az yapımı devam eden büyük katedral kadar önemliydi.

Her şey yolunda gidiyor gibi görünse de, ona henüz hiçbir şey sormadığımı farkettim. Bu sıcakkanlı, tatlı dilli adam, Potter'a yönelttiğim soruları kendisine sormaya başladığım anda, orada bulunma nedenimi derhal anlamıştı. Corrigan, soracağım soruları sanki önceden biliyormuşçasına cevaplar veriyordu. "Ah, evet, öldürülenlerin çocuk olması ne büyük utanç! Korkunç bir olay!" Katolik bir rahibin böyle bir olayla ilişkilendirilmesine bir anlam verememişti (aslında, katilin bir rahip olabileceği şüphesini duyduğunda pek şaşırmamıştı). Etrafında bulunan insanlara, bu olayla ilgili sorular soracağına dair bana defalarca söz verdi. Sonunda, şehir merkezinde acele bir randevuya yetişmem gerektiğini belirterek oradan çıkmayı basardım.

Dr. Krafft-Ebing'in 'paranoya' adını verdiği kavramın yerince üstüne gitmediğimi artık anlamıştım. Bir çeşit entrikayla karşı karşıya kalmıştık. Cinayetlerin gizlenmesi adına büyük bir çaba harcanmaktaydı. Ve bu seçkin beyefendilerin, böylesine büyük bir çaba içinde olayı örtbas etmeyi islemelerinin asıl nedenini, heyecanlı bir biçimde düşünmeye başlamıştım. Acaba katilin, cemaatten biri olduğu ortaya çıktığında, patlak verecek büyük skandaldan mı korkuyorlar, diye merak ediyordum.

Benim gibi düşünen Marcus ile, önümüzdeki birkaç gün boyunca, şeytanın avukatını oynayarak, hain rahibin noksanlarını bulmaya çalıştık. Ancak, temel hipoteze ters düşen herhangi bir ipucuna ulaşamadık. Belki de, bu hipotezin tersine, -ki bu da olasılıklar arasındaydı- rahip, başarılı bir dağcı olabilirdi. Mektuptaki "Kızılderili" göndermesine gelince, rahip, batı yakasında, misyonerlerin fazla ayak basmadığı bir bölgede yetişmiş olabilirdi. Lucius'un henüz ortaya çıkardığı üzere, katil, hayatı boyunca avcılıkla ilgilenmişti. Bizim katil profilimizi oluşturan rahip de, avcılık konusunda, tahminimizce henüz çocukluğu sırasında uzmanlaşmıştı. Sonuçta rahipler, göründükleri kadar yalnız değildirler. Onların da diğer insanlar gibi ebeveynleri, aileleri ve geçmişleri vardır. Bütün bunlar ele alındığında, Marcus'la beraber çizdiğimiz tablo, Kreizler'in psikolojiye dayalı yaklaşımlarıyla büyük bir uyum içindeydi.

Marcus'la ikimiz, haftanın geri kalan günlerinde, çalışmamızı destekleyecek delilleri aramaya koyulduk. Katilin, çatıların üzerindeki dengede kalma yeteneğine, ancak, önceden misyonerlik yapmış olan bir rahip sahip olabilirdi. Dolayısıyla, yoksul insanlarla ilgilenen bazı Katolik ve Piskopos kiliselerini araştırdık. Bu araştırmamız süresince, olduk-

ça ketum bir tavırla karşılaştık ve çok az miktarda bilgi edinebildik. Ama bu bizi yıldırmadı. Hatta, cuma gününe doğru. teorimizden o kadar emin olmaya başlamıştık ki, düşüncelerimizi Sara ile Lucius'a anlatmaya karar vermiştik. Sara ile Lucius, çabamızı takdir ettilerse de, Marcus'la ikimizin tutarsız olduğu bazı noktaların altını çizmeyi ihmal etmediler. Lucius, katilin daha önce orduda bulunmuş olabileceğini öne sürdü. Bir rahibin, tehlike anında bu kadar soğukkanlı davranabileceğini düşünmediğini belirtti. Biz de, onun, batı tarafındaki bölüğün din görevlisi olarak çalışmış olabileceğini söyledik. Bu yaklaşımla, ordu geçmişinin yanı sıra, katilin yaşadığı bölge ve yerliler hakkındaki görüşleri gibi hususlarla da bağlantı kurmuş olduk. Sara, adamın cep hede uzun yıllar boyunca görev yapmasıyla, New York'u bu kadar iyi bilmesinin bir çelişki oluşturduğuna eleğindi. Biz de, çocukluk döneminde New York'u keşfetmiş olabileceğini ifade ettik. Bunun doğru olduğunu varsayarak devam eden Sara, o halde adamın zengin bir aileden gelmesi gerektiğini söyledi ve bunun nedeni olarak da tırmanma yetisini ve spordaki becerisini gösterdi. Biz de Sarayı, yani adamın zengin bir aileden geldiğini onayladık. Ardından, Katoliklerle Protestanların işbirliği yapması hakkında konuşmaya başladık. İki mezhebin de diğer mezhepten katil bir rahip çıkmasına sevineceğini düşünen Sara, buna bir anlam verememişti. Bu noktaya açıklık getiremedik ve Sara ile Lucius'un çalışmamızdaki başarıyı kıskanmasıyla avunduk.

Saat beşe doğru merkeze gelen ve konuşmaya katılmayan Kreizler, çabucak beni bir köşeye çekti ve kendisiyle birlikte derhal Büyük Merkez İstasyonu'na gitmem gerektiğini belirtti. Birkaç günden beri pek göremediğim Laszlo için endişelendiğim sırada, Kreizler'in gizlice ve derhal tren

istasyonuna gitmemiz gerektiğini söylemesi, kaygılarımı gidermeye yardımcı olmamıştı. Ona, bavul hazırlamamın gerekli olup olmadığını sorduğumda, bunun, şehir merkezinin çok da dışında bulunmayan bir cezaevinde gerçekleştirilecek bir görüşme amacıyla, Hudson Nehri tarafına yapılacak kısa bir yolculuk olacağını ve bavulsuz da gidilebileceğini belirtti. Binaya giriş çıkışlarımızın fazla dikkat çekmemesi amacıyla, bu cezaevindeki üst düzey yöneticilerden çoğunun orada bulunmadığı bir zamana denk gelecek olan görüşmenin, akşam gerçekleşeceğini ifade etti. Kreizler'in görüşmeye ilişkin bana verdiği bilgi bundan ibaretti. Daha sonra bu anı düşündüğümde, onun tam olarak nerede ve kimlerle görüşmeye gideceğimizi söylediğinde, onunla gelmeyi reddedeceğimi, Kreizler'in önceden tahmin ettiğini ve bu nedenle böylesine az detaya girdiğini anlayacaktım.

Manhattan'dan Hudson Nehri civarındaki, adını Hollandalı eski bir tüccardan alan Tsing-sing isimli Çin mahallesine irenle ulaşmamız, yarım saatten daha az sürdü. Ancak mahkûmlar ve ziyaretçiler için bu yolculuğun, gerçek zamandan bağımsız olarak, mümkün olan en uzun ya da en kısa sürede sona erdiğini düşündüm. Suyun yanında, Tappan Zee kayalıklarını cepheden gören bir konumda bulunan Sing Sing Cezaevi, penoloji dalında en gelişmiş yöntemlerin kullanılacağı iddiasıyla, 1827 yılında kurulmuştu.

O yıllarda, hapisaneler, mahkûmların, eşya üretiminden taş işçiliğine kadar birçok çalışma alanında faaliyet gösterdiği ve küçük atölyeleri andıran yerler olarak görülse de, mahkûmların o zaman içinde buldukları cezaevi ortamı, yetmiş yıl sonraki ortama nazaran daha olumlu bir izlenim bırakıyordu. İşçilerin örgütlenmeleriyle ve vasıfsız mahkûm işçiler tarafından maaşların aşağı çekilmesine tepki göster-

meleriyle, cezaevlerinde üretim sona erdi. Bunun üzerine, Sing Sing'deki yapı gitgide bozulmaya başladı. 1896 yılına gelindiğinde, bu cezaevi, hâlâ çizgili giysilerini giymekle, sessizlik kuralına uymakla, birbiri arkasından aralık bırakmaksızın yürümekle ve üretkenlikten yoksun bırakılmakla, ehlileştirilmeye çalışılan mahkûmlarıyla, son derece anlamsız bir yapıya bürünmüştü.

Böylesine soğuk, cansız bir yeri ziyaret etmenin bende yarattığı ürkütücü his, Kreizler kiminle görüşeceğimizi en sonunda söylediğinde, içimdeki etkisini daha da arttırmıştı.

Kara gözlerini donuk bir ifadeyle bana çeviren Kreizler, "Jesse Pomeroy," demişti.

Bu ismin anılmasıyla, neredeyse boş olan vagonumuzda korku ve kargaşaya neden olmamak istercesine, endişe içinde, sessizce oturduk. Davanın tekrar üzerinden geçmek için konuşmaya başladığımızda, seslerimizi olabildiğince alçaltmaya özen gösteriyorduk. Şimdiye dek Jesse Pomeroy'dan daha fazla suç işleyen katiller görmüş olsak da, bunların hiçbirinin onun kadar tedirgin edici olmadığını biliyorduk. Pomeroy, 1872'de, ayartarak ve dikkatlerini çekerek, ikamet ettiği banliyö kasabasının yakınlarına getirdiği birkaç küçük çocuğu soyduktan sonra bağlamış, ardından bıçak ve kırbaçla onlara işkence etmişti. Derhal yakalanıp hapse atılmasına rağmen, uzun zaman önce eşi tarafından terkedilmiş olan Pomeroy'un annesinin, mahkemeye şartlı tahliye için yaptığı temyiz başvurusu, mahkûmun cezasının on altıncı ayını doldurduğu güne kadar gösterdiği örnek teşkil eden hareketleri de göz önünde bulundurularak, kabul edilmişti. Ancak mahkûm, salıverildikten hemen sonra, Pomeroylar'ın evlerinin yakınlarında daha da tüyler ürpertici bir olay gerçekleşmişti. Dört yaşında bir çocuğun cesedi

sahilde bulunmuştu. Çocuğun boğazı kesilmiş, vücudunun geri kalan kısmı feci şekilde parçalanmıştı. Jesse, elbette şüpheliler arasındaydı, ama delil yetersizliği nedeniyle bir şey yapamadı. Birkaç hafta sonra, Pomeroylar'ın bodrumunda on yaşındaki kayıp bir kız çocuğunun cesedi bulundu. Bu kız çocuğuna da işkence yapılmış ve onun da vücudundaki bazı organlar kesilmişti. Jesse tekrar gözaltına alındı ve sonraki haftalarda, kayıp çocuklarla ilgili bütün davalar yeniden açılmaya başlandı. Bu davaların hiçbirinin doğrudan Pomeroy'la bağlantısı olduğu bulunamadı, ancak küçük kızı öldürdüğü iddiasıyla aleyhine açılan dava devam etmekteydi. Jesse'nin avukatları doğal olarak, onun akli dengesinin yerinde olmadığını iddia ettiler. Ancak bu girişimleri sonuçsuz kaldı. Pomeroy'a verilen idam cezası, hücrede geçirilmesine karar verilen ağırlaştırılmış müebbetle çevrildi. Bunun nedeni de katilin henüz küçük bir yaşta olmasıydı.

Jesse Pomeroy, ilk suçunu işlediğinde henüz on iki yaşındaydı. Sonsuza dek yalnız başına kalacağı hücre sine atıldığında ise, sadece on dört yaşındaydı.

Pomeroy'un avukatları, 1874 yazında, akli dengesinin yerinde olmadığına dayanarak savunmayı gerçekleştirmeye karar verdiklerinde, basının 'şeytan çocuk' lakabını taktığı Jesse'nin yolu, Kreizlerle kesişmişti. O zamanlarda, buna benzer savunmalar, tıpkı günümüzdeki gibi, 'MacNaghten Yasasına' bağlı olarak, mahkemeler tarafından dikkate alınmaktaydı. Bu yasa, adını, 1843'te Başkan Robert Peel'in kendisini öldürmeye teşebbüs ettiği sanrısına kapılan talihsiz bir İngiliz'den almıştı. MacNaghten, içinde bulunduğu bu sanrıyı, Peel'i öldürerek bertaraf etmeye çalışmış, başkanı öldürmekte başarılı olamasa da, onun sekreterini öldürmüş-

tü. Daha sonra, avukatları tarafından başarılı bir şekilde ortaya atılan, sanığın, gerçekleştirdiği eylemin amacı ve yanlışlığı hakkında anlayışının kıt olduğuna dair iddia neticesinde, beraat etmişti. Böylelikle, mahkeme salonlarının kapıları, deliliğe açılır olmuştu. Otuz yıl sonra, Jesse Pomeroy'un avukatları, akıl hastalıkları konusunda uzman olan bazı kişileri, müvekkillerinin durumunu değerlendirmesi için görevlendirmiş ve Pomeroy'un da en az MacNaghten kadar deli çıkmasını ümit etmişlerdi. Bu uzmanlar ve ruh doktorları arasında, Laszlo Kreizler adında oldukça genç bir adam da bulunuyordu. Pomeroy'un akli dengesinin gayet yerinde olduğu sonucuna varılmıştı. Davaya bakan hâkim, bu doktor heyetinin görüşünü kabul etmiş, ayrıca Dr. Kreizler'in, şeytan çocuk hakkındaki özel açıklamasını da oldukça kapalı ve edebe aykırı bulduğunu itinayla belirtmişti.

Pomeroy'un ailesiyle ilgili detaylara son derece önem veren Laszlo'nun çalışması için yapılan bu yorumu öğrendiğimde, çok da şaşırmamıştım. Ancak, Sing Sing'e yaklaştığımız sırada, Kreizler'in yirmi yıl önce ilgilenmeye başladığı bu vakayla ilgili çalışmalarının, şu anda elimizde olan davayla alakalı bir kısmı olabileceğini düşünmüştüm. Pomeroy, anormal bir dudak yapısıyla dünyaya gelmişti. Bebeklik dönemi sırasında ateşli bir hastalığa tutulduktan sonra, yüzünde çopurluklar meydana gelmiş, gözlerinden birinde kalıcı bir iz oluşmuş ve bu gözü cansız, hastalıklı bir görünüme bürünmüştü. O kadar zaman önce dahi, Pomeroy'un, kurbanlarına uyguladığı vahşet sırasında, özellikle onların gözlerini oymuş olması dikkatlerden kaçmamıştı. Buna rağmen, davanın devam ettiği dönemde, hareketlerinin bu yönü hakkında konuşmayı daima reddeden Pomeroy, bu konuyu örtbas etmeye kalkışmıştı.

Anlamıyorum Kreizler," dedim, trenimizin sarsılarak, Mı P, Sing tren istasyonunda durduğu sırada, "neden buraya geldik?"

Adolf Meyer'e müteşekkir olman lazım," diye karşılık verdi Kreizler. Daha sonra trenden indik. İstasyona doğru ikilediğimiz sırada, sürdüğü at arabasıyla, başında eskimiş, 1 lı kasket olan yaşlı bir arabacı bize yaklaştı. "Onunla, bugün, birkaç saat boyunca telefonda konuştuk."

"Dr. Meyer'le mi?" diye sordum. "Davayla ilgili bilgilerin ne kadarını ona aktardın?"

"Tamamını," diye kısaca yanıtladı Kreizler. "Bazı ciddi konular üzerindeki ilerleme biçimimi bazen beğenmemesine rağmen, Meyer'e güvenim sonsuz. Örneğin, Meyer de tıpkı Sara gibi, katilin çocukluk dönemini derinden etkileyen bir kadının olabileceğini düşünüyor. Aslında, Pome-loy'u ve onun gözlerle ilgili saplantısını anımsamamda en büyük neden buydu."

"Bir kadın mı?" İhtiyar adamın arabasına bindik ve istasyondan uzaklaşarak, cezaevine doğru ilerlemeye başladık. "Kreizler, ne demek istiyorsun?"

"Boşver John," diye karşılık veren Kreizler, hava yavaş yavaş kararmaya başlarken, hapisanenin duvarlarına bakıyordu. "Kısa bir süre içinde merak ettiğin her şeyi fazlasıyla öğreneceksin. İçeri girmemizden önce bilmen gereken bazı şeyler var. Öncelikle, hapishane müdürüne teklif ettiğim yeterli miktardaki rüşvet karşılığında bu ziyareti gerçekleştirdiğimizi ve bu yetkilinin içeri girdiğimizde bizi özel olarak karşılamayacağını belirteyim. Onun haricinde, kim olduğumuzu ve neden burada bulunduğumuzu bilen tek kişi. Lasky adında bir gardiyan. Parayı alacak ve fazla dikkat çekmeyeceğini umduğum giriş çıkışlarımız sırasında bi-

ze eşlik edecek. Ayrıca, Pomeroy'a hiçbir şeyden söz etmezsın sevinirim."

"Neden? O bir cezaevi görevlisi değil ki."

"Haklısın," diye cevapladı Laszlo, Sing Sing'in bin hücreli ana binası, bütün soğukluğuyla karşımızda belirmediği sırada, "ama, organ kesme konusuna dair Jesse'nin bize yardım edebileceğini düşünmememe rağmen, burada bulunma nedenimizi öğrendiği anda, terslikle karşılık vereceğini biliyorum. Uzun lafın kıyası, çeşitli nedenlerden dolayı, kimliğinden ve üzerinde olduğumuz işten ona hiç bahsetme. Umarım şunu aklından çıkarmazsın," dedi Kreizler, sesini yavaşça alçaltarak, cezaevinin ön kapısına ulaştığımız sırada sözlerini tamamladı, "bu binada, görüp görebileceğin en tehlikeli kişiler kalıyor."

Bölüm 23

Sing Sing'ın ana bloğu, Hudson'a paralel uzanıyordu. Birkaç ek bina, dükkânlar ve iki yüz hücrelik kadınlar hapishanesi burayı dik kesip nehir yatağına doğru devam ediyordu. Çeşitli binalardan göğe yükselen bir dizi bacanın görüntüsü, o zamanlar ancak sefalet üreten kasvetli fabrikanın yarattığı manzarayı tamamlıyordu. Mahkûmlar, tek kişilik hücreleri paylaşıyorlardı. Yapılan ufak bakım işleri, çürümenin güçlü etkilerine karşı koyamıyordu. Eski mişliğin kokusundan kaçılmıyordu. Kreizler ve ben, daha ana kapıya gelmeden bile, uygun adım yürüyen ayakların avludan yankılanan monoton seslerini duyabiliyorduk; bu gönülsüz yürüyüş, artık kamçı sesleriyle bölünmese de - kamçı 1847'de yasaklanmıştı- gardiyanların taşıdığı uğursuz tahta sopalar, burada disiplinin nasıl sağlandığına dair hiçbir Kuşku bırakmıyordu.

Nihayet ortaya çıkan özensiz tıraşlı, dev gardiyan Lasky, görüntüsünü tamamlarcasına kötü huylu bir adamdı; dar taş yollarda ve avlunun bozuk çimenliklerinde onu takip ederek ana bloğa girdik. Kapının yanındaki bir köşede, kolları-

nı yukarıda, vücutlarından uzakta tutan demir ve tahta boyunduruklar taşıyan birkaç mahkûm, gardiyanlar tarafından itilip kakılıyorlardı; gardiyanların ne koyu üniformaları bizim Lasky'ninkinden daha özenliydi ne de mizaçları daha iyiydi. Asıl hücre bloğuna girerken, acı bir çığlıkla sarsıldık. Bir metreye iki metre bölmelerden birinde, çok sayıda gardiyan bir mahkûmun üzerine çullanmış, Vızıldayan kuş' dedikleri, elektrik şoku yaratan cihazla ona işkence ediyorlardı. Kreizler ve ben bunları daha önce de görmüştük ama aşinalık, kabullenmeyi doğurmuyordu. Yürümeye devam ederken, bir an için Laszlo'ya baktım ve yüzünde kendi ifademini yansımını gördüm; böyle bir cezalandırma sistemi varken, toplumdaki sabıkalıların yeniden suç işleme eğilimlerinin bu kadar yüksek olması hiç de sır değildi.

Jesse Pomeroy bloğun diğer ucunda tutulduğu için, en derin ıstırap ve kederden en karanlık öfkeye kadar çok geniş bir yelpazede değişen duyguları yansıtan yüzlerle dolu düzinelerce hücrenin daha yanından geçmemiz gerekiyordu. Ara sıra gelen fısıltılar dışında belirgin bir insan sesi duymadığımız her an, sessizlik kuralı kendini mecburi kılıyordu ve ayak seslerimizin yankıları, mahkûmların bitmek bilmeyen bakışlarıyla birleşerek çıldırtıcı bir hale geliyordu. Binanın sonuna gelince, tavana yakın duran taş duvarlardaki çatlaklar dışında penceresi olmayan küçük bir odaya giden nemli ve soğuk bir koridordan geçtik. Jesse Pomeroy, odada tuhaf, tahta bir bölmede oturuyordu. Bölmenin üzerinden çıkan su boruları vardı ama iç kısmı, görebildiğim kadarıyla kupkuruydu. Birkaç saniye çözmeye çalıştıktan sonra ne olduğunu anladım. Eskiden, özellikle uyumsuz mahkûmların üzerine basınçlı dondurucu su sıkmaya yarayan meşhur 'buzlu su banyosu'. Bu kötü muamele, şok ne-

deniyle çok sayıda ölüme neden olduğu için onlarca yıl önce yasaklanmıştı. Görünüşe bakılırsa kimse aleti sökmeye zahmet etmemişti; şüphe yok ki gardiyanlar böylesi bir işkence tehdidinin hâla işe yarayacağını düşünüyorlardı.

Pomeroy'un bileklerinde ağır kelepçeler, omuzlarından başlayıp başını saran demirden bir 'maske' vardı. Özellikle boyun eğmeyen mahkûmlar için grotesk bir ceza olan bu ikincisi, altmış santimetre uzunluğunda demir bir kafesti.

Ağırlığı mahkûmun başının ağırlığına eşitti. Birçok kurbanını deliliğe götüren bir eziyet yaratıyordu. Kelepçelere ve tasmaya rağmen Jesse'in elinde bir kitap vardı ve sessizce

okumaktaydı. Başını kaldırıp bize bakınca, yüzünün bozuk

teni, bozuk biçimli çirkin üst dudağı (seyrek, tel gibi bir büyük zorlukla çevrelemekteydi) ve son olarak tiksinti uyandıran akmuş sol gözü beynime kazındı.

"Evet!" dedi sessizce ayağa kalkarken. Jesse otuzlarında olmasına ve kafasındaki uzun kafese rağmen, eski bölmenin içinde doğrulabilecek kadar kısaydı. Çirkin ağzına şüphe, şaşkınlık ve tatminin tuhaf bir karışımını yansıtan, beklenmedik ziyaretçilerin geldiği hükümlülere has bir gülümseme yerleşti. "Eğer büyük bir yanılğı içinde değilsem, Dr. Kreizler'siniz."

Kreizler oldukça gerçek görünecek şekilde gülümsemeyi başardı. "Jesse. Uzun zaman oldu, beni hatırladığına şaşkırdım."

"Seni gayet iyi hatırlıyorum." diye yanıtladı Pomeroy. çocuksu ama yine de tehditkar bir ses tonuyla, "hepinizi hatırlıyorum." Laszlo'ya bir kez daha baktı ve aniden bana döndü. "Ama *seni* daha önce görmedim."

"Evet." dedi ben yanıtlayamadan önce Kreizler. "görmedin." Laszlo rahatsız görünen rehberimize döndü. "Tamam

Lasky. Dışarıda bekleyebilirsin." Kreizler ona koca bir deste para verdi.

Ağzından çıkan tek söz "Tabii efendim," olsa da, Pomeroy'a dönmeden önce Lasky'nin yüzünde memnunmuş gibi bir ifade canlandı. "Dikkatli ol Jesse. Bugünkü gibi olursa, çok daha kötüsünü görürsün."

Pomeroy farkında değilmiş gibi bir halde olsa da, Lasky giderken Kreizler'e bakmayı sürdürüyordu. "Burada bir şey öğrenmek çok zor," dedi Jesse kapı kapandıktan sonra. "Ama deniyorum. Fark ettim ki belki de hatam buydu. Eğitimsiz olmak. İspanyolcayı kendi kendime öğrendim, biliyorsunuz." Sesi yirmi yıl önceki genç adam gibi geliyordu.

Laszlo başıyla onayladı. "Övgüye değer. Sana demir maske takmışlar."

Jesse güldü. "Ah. Uyuyan bir adamın yüzünü sigarayla yaktığımı *iddia* ediyorlar. Diyorlar ki bütün gece oturmuşum ve izmarit parmaklıklardan ona erişebilsin diye tellerden bir kol yapmışım. Ama sorarım size-" Bana doğru döndü. Akmiş gözü dengesizce salınıyordu. "Bu hiç benim yapacağım bir şey gibi geliyor mu?" Küçük bir kahkaha kaçtı ağzından. Memnun ve haylazca, yine tıpkı genç bir çocuğunki gibi.

"Öyleyse farelerin derilerini canlı canlı yüzmekten sıkılmış olmalısın," dedi Kreizler. "Birkaç yıl önce buraya geldiğimde, diğer mahkûmlardan sana fare yakalamalarını istediğini duymuştum."

Bir kıkırdama daha geldi. Bu seferki neredeyse utangaçtı. "Fareler. Kıvranıp ayaklıyorlar. Çok fena da ısırırlar dikkatli olmazsan." Ellerindeki küçük ama derin yara izlerini gösterdi.

Kreizler başını salladı. "Hala yirmi yıl önceki kadar öfkeli misin değil mi Jesse?"

"Yirmi yıl önce öfkeli filan değildim," diye sırtmayı kesim ilen yanıtladı Pomeroy, "*deliydim*.. Siz bunu fark edemeyecek kadar salaktınız, hepsi bu. Burada ne işin var Doktor?"

"Yeniden değerlendirme diyebiliriz," diye ihtiyatlı bir sesle yanıtladı Kreizler. Kaydettikleri ilerlemeye bakmak için ara sıra eski vakalara uğramayı severim. Ve hazır bu hâşhanede işim varken, dedim ki-

İlk kez Pomeroy'un sesinde ölümcül bir ciddiyet vardı, benimle oyun oynama Doktor. Bu kelepçelere rağmen daha Lasky o kapıdan girmeden gözlerini oyabilirim."

Kreizler'in yüzü bir an değişse de sesine hâkim olmayı başardı. "Herhalde bunu da aklını yitirmiş olmanın bir kanıtı olarak görürdün."

Jesse güldü. "Sen öyle görmez miydin?"

"Yirmi yıl önce görmezdim," dedi Kreizler omuz silkererek. "Öldürdüğün iki çocuğun da gözlerini oymuşsun. İşkence ettiğin diğerlerinin de öyle. Ama bunda bir delilik görmedim. Aslında gayet anlaşılabilir."

"Öyle mi?" Pomeroy yine oyunbaz olmuştu. "Nasıl oluyormuş o?"

Kreizler bir an öylece durdu, sonra öne doğru eğildi, "bir adamın basit bir kıskançlık yüzünden gerçekten delirdiğini henüz göremedim, Jesse."

Pomeroy'un yüzü ifadesizleşti. Sonra elini yüzüne o kadar hızlı götürdü ki, eli başlığın parmaklıklarına acıyla çarptı. Yumruklarını sıktı, yerinden fırlayacakmış gibiydi ve hâşırıklı olmaya çalıştı. Ama sonra sadece gülüp geçti. "Sana bir şey diyeyim Doktor. Eğer bu eğitim için para verdiysen seni kandırılmışlar. Sırf bir gözüm sakat diye ortalıkta gezip iki gözü de sağlam olan insanlara bulaşacağımı mı sanı-

yorsun? Mümkün değil. Bak bana, doğa ananın hatalar kataloğuyum ben. Birilerinin ağızlarını paramparça etmemem ya da yüzlerindeki deriyi yzmemem nasıl beklenebilir?" ne doğru eğilme sırası Jesse'teydi. "Ve iş kiskançlıksa Doktor, nasıl oluyor da sen milletin kollarını doğramıyorsun?"

Hemen Kreizler'e döndüm ve böyle bir saldırıya hazır olmadığını fark edebildim. Yine de vakanın söyleyebileceği Şeylere kontrollü tepkiler vermeyi öğreneli çok olmuştu ve bir ya da iki kez kırpmak dışında gözlerini Pomeroy'dan ayırmadı. Ama Jesse o göz kırpmaları gördü ve sırtarak arkasına yaslandı.

"Evet, akıllısın, peki," diyerek gülümsemesini bastırdı.

"O zaman göz oymanın bir anlamı yoktu," dedi Kreizler ve ardına bakınca dikkatle manevra yapmaya çalıştığını anlayabiliyordum. "Sadece rastgele yapılmış Şiddet eylemleriydi."

"Bunları ben söylemişim gibi yapma Doktor." Pomeroy'un sesi yine ihtar edici bir tondaydı. "Bunu uzun zaman önce halletmiştik. Bunları yapmak için akla uygun bir nedenim yoktu diyorum sadece."

Kreizler başını tedbirli bir Şekilde kaldırdı. "Belki de. Ama sen bu nedeni belirtmek konusunda isteksiz olduğun sürece bu tartışma anlamsızlaşıyor." Laszlo ayağa kalktı. "Ve New York'a dönmek için kaırmamam gereken bir trenim olduğu için-"

"*Otur yerine*" Buyruğa Şekil veren Şiddet neredeyse dokunulabilecek gibiydi. Her Şeye rağmen Kreizler etkilenmemiş olduğunu belli etmek için uğraştı. Pomeroy tedirgin oldu. "Bunu sadece bir kez söyleyeceğim." dedi Jesse aceleyle. "eskiden deliydim ama değilim artık. Bu da Şu demek.

şimdi bunları düşündüğüm zaman, her şeyi açıkça görebiliyorum. O çocuklara yaptıklarımı açıklayacak akla uygun bir nedenim yoktu. Ben sadece- sadece dayanabileceğimden fazlaydı, hepsi bu, ve buna son vermek zorundaydım."

Laszlo yakın olduğunu biliyordu. Konuşmaya teşvik etmek için arkasına yaslandı ve sonra yumuşak bir sesle sordu. "Neye son vermek zorundaydın Jesse?"

Pomeroy başını kaldırarak bomboş taş duvarın üst tarafındaki delikten, 'artık görülebilen birkaç yıldız dikti gözlerini. "Bakışlar," diye mırıldandı tamamen yeni ve dalgın bir tonla, "gözlenmek. Sürekli, gözlenmek, son bulmalıydı." Yine bize döndü ve sağlıklı olan gözünde yaşlar varmış gibi geldi bana. Buna rağmen, dudakları yine bir gülümsemeyi yansıtacak şekilde kıvrıldı.

"Bilirsiniz, eskiden hayvanat bahçesine giderdim."

"Kasabadaki mi?"

Gerçekten çok küçüktüm o zamanlar. Bana öyle geliyordu ki, o hayvanların yaptığı her şeyi insanlar izliyorlardı. O aptal, ifadesiz yüzleri, patlak gözleri ve sarkmış çeneleriyle bakıp duruyorlardı, özellikle de çocuklar, çünkü hiçbir şey düşünemeyecek kadar aptaldılar. Ve o Allahın belası hayvanlar da onlara bakardı, ve onların öfkeden çıldırdıklarını görebilirdiniz, yemin ederim ki kudurmuş gibi olurlardı. Sırf bakmayı kessinler diye o insanları parçalamak istiyorlardı. Bir ileri bir geri dolanıp dururken sadece bir dakika için bile olsa dışarı çıkabilseler, birini bir türlü rahat bırakmamanın nelere mal olacağını göstereceklerini düşünüyorlardı.

Evet, belki ben kafeste değildim Doktor, ama o lanet aptal gözler her yanımdaydı. Kendimi bildim bileli hep böyleydi, her yerde. Her yerde, sürekli bakarlardı, incelerlerdi. Sen söyle Doktor, bu bir insanı delirtmeye yetmez de... Ve ye-

terince büyüdüğümde ve o aptal, küçük piç kurularından birinin bir şekeri yalayarak patlak gözleriyle orada dikilip durduğunu gördüğümde -işte Doktor, gerçek şu ki- o an bir kafeste değildim. Yapılması gerekeni yapmamı engelleyecek hiçbir şey yoktu."

Pomeroy konuşmasını bitirdikten sonra hiç kıpırdamadı. Taş gibi hareketsiz durarak Kreizler'den gelecek tepkiyi bekledi.

"Bunun hep böyle olduğunu söylüyorsun Jesse," dedi Laszlo. "Kendini bildin bileli, tanıdığın herkes için geçerli miydi?"

"Babam hariç herkes," diye yanıtladı Pomeroy kederli, neredeyse merhamet uyandıran bir gülüşle. "Bana bakmaktan çok yorulmuş olacak ki, kaçtı gitti. Bildiğimden değil, onu pek hatırlamıyorum. Ama annemin de nasıl davrandığına bakılacak olursa, bence olan buydu."

Kreizlerin yüzü yine kısacık bir an için beklentiyle parladı. "Peki nasıldı?"

"Aynen- böyleydi? Bir anda Jesse doğruldu ve kafesin içindeki kafasını Laszlo'nun yüzüne yaklaştırarak durdu. Ayağa kalktım, ama Jesse daha fazla yaklaşmıyordu. "Korumana sakın olmasını söyleyebilirsin Doktor," dedi sağlam gözü Kreziler'e kilitlenmiş dururken, "sadece gösteriyorum. Hep böyleydi işte, bana görünen buydu. Her an bakıyorlardı, nedenini söyleyemeyeceğim. Benim iyiliğim içinmiş, öyle diyordu annem ama öyle davranmıyordu." Kafesli tasma Jesse'in gerilmiş boynunu zorluyordu. Sonunda başka tarafa döndü. "Evet evet, bu ihtiyar yüzümle kesinlikle ilgileniyordu." Ölü kahkaha geri geldi. "Yine de öpmeyi hiç istemedi, buna emin olabilirsiniz!" Bir şey onu dürtmüş gibi sessizliğe kapıldı, sonra yine duvardaki deliğe baktı. "Peşi-

ne düştüğüm o ilk çocuğu yüzümü öpmeye zorladım. Pek istemedi, ama ben şey yaptıktan sonra- neyse, öptü."

Laszlo birkaç saniye bekledikten sonra sordu. "Ya bugün yüzünü yaktığın adam?"

Jesse kafesli tasmanın parmaklıklarının arasından yere tükürdü. "O gerizekâlı... Yine aynı şey işte! Gözlerini kendine saklamayı beceremedi. Ona en aşağı yirmi kere dedim ki..." Pomeroy kendine hakim olarak birden Kreizlere döndüğünde, yüzünde gerçek bir korku vardı. Sonra korku hızla kayboldu ve o ölümcül gülümseme yine kendini gösterdi. "Galiba faka bastım, değil mi? İyi iş çıkardın Doktor."

Laszlo ayağa kalktı. "Ben bir şey yapmadım Jesse."

"Tabii," diyerek güldü Pomeroy, "herhalde haklısındır.

Hayatım boyunca beni nasıl konuşturduğunu anlayamayacağım. Bir şapkam olsaydı inan ki çıkarırdım. Ama olmadığına göre?"

Pomeroy hızlı bir hareketle eğildi, ayakkabılarının içinden parlak bir şey çıkardı ve tehditkar bir şekilde bize doğrulttu. Kaslarını gererek, aniden harekete geçmeye hazır bir hale gelerek durdu. İçgüdüsel olarak arkamdaki duvara yaslandım. Daha yavaş olsa da, Kreizler aynı şeyi yaptı. Pomeroy ağzından sular saçarak kıkırdadı. Daha dikkatli bakınca silahının, bir ucu kanlı bir bez parçasıyla sarılı, kalın ve uzun bir cam parçası olduğunu gördüm.

Bölüm 24

Coğu insanın kelepçesiz bile erişemeyeceği bir çeviklikle, Pomeroy taburesini odanın diğer yanına doğru tekmeledi ve dışarıdaki koridordan içeri girilmesine engel olacak şekilde kapı kolunun altına sıkıştırdı.

"Merak etmeyin," dedi sırtmaya devam ederek, "sizi ikiye bölmek gibi bir niyetim yok. Sadece dışarıdaki şu koca aptalla biraz eğlenmek istiyorum!" Bizden uzaklaştı, bir kahkaha daha attı ve seslendi: "Hey Lasky! İşini kaybetmeye hazır mısın? Buradaki çocuklara neler yaptığımı görünce, müdür seni bu bok yuvasında barındırmayacak!"

Lasky küfür ederek yanıtladı ve kapıyı yumruklamaya başladı. Pomeroy cam parçasını boğazımızın hizasında tutmaya devam etse de daha ileri gitmiyor, gardiyanın gittikçe artan öfkesine artan kahkahalarıyla eşlik etmekle yetiniyordu. Kapı menteşelerinin yerlerinden oynaması uzun sürmemişti ki tabure kapı kolunun altındaki yerinden kurtuldu. Bir parçalanma sesiyle Lasky odaya girerken kapı yerle bir oldu. Dengesini sağlamaya çalışırken ilk gördüğü şey Kreizlerle ikimizin iyi olduğuydu. İkincisi ise Pomeroy'un si-

lahlı olduğu. Tahta sopayı düştüğu yerden alarak, kendini korumak için pek de çabalamayan Pomeroy'un üzerine yürüdü.

İki arbede esnasında Kreizler güvenliğimiz için bir endişe göstermedi ama sanki neler olup bittiğini tam olarak anlıyormuş gibi, başını ağır ağır sallayıp durdu. Lasky Pomeroy'un yüzüne koca yumruklarıyla durmadan acımasızca vurduktan sonra, cam parçasını mahkûmun elinden aldı. Jesse'in yüzünde kendisini sadece daha da delirten bir ifade olması, mahkûma indirdiği yumrukların giderek daha vahşi olmasına neden oldu. Acıyla bağırarak bir yana, Pomeroy gülmeye devam ediyordu, coşku ve hatta korkunç lü .şekilde haz dolu, vahşi bir kahkaha. Şaşkınlıktan tam anlamıyla donakalmıştım, ama Kreizler bu gösterinin birkaç dakikasından sonra oraya doğru yürüdü ve Lasky'yi omuzlarından sarsmaya başladı.

"Kes şunu!" diye bağırdı gardiyana. "Lasky, Tanrı aşkına dur, aptal herif!" Bütün gücüyle çekiştirip duruyordu ama dev Lasky bu çabaların farkında değilmiş gibiydi. "Lasky! I kır be adam, görmüyor musun, onun istediği şey zaten bu *bu hoşuna gidiyor!*"

Gardiyan vurmaya devam etti. Kreizler sonunda çaresizlikten tükendi ve Lasky'yi Pomeroy'un üzerinden almak için bütün gücünü kullandı. Şaşırmış ve öfkeden deliye dönmüş haldeki Lasky doğruldu ve yumruğunu Kreizler'in yüzüne savurdu. Laszlo kendini kolaylıkla korudu. Gardiyanın ona saldırmaya niyetlendiğini anlayınca Kreizler sağ yumruğunu sıktı ve Lasky'ye aynen yirmi yıl önce Roosevelt'in karşısındaki kayda değer duruşunu hatırlatan birkaç hızlı yumruk attı. Lasky sendeleyerek gerileyince Kreizler nefesini tuttu ve dikkatle Lasky'ye baktı.

"Yeter artık Lasky!" derken sesinde öyle bir hiddet vardı ki, arkadaşımın saldırmaya devam etmesine engel olmak için atılıp onunla bitkin haldeki gardiyanın arasında durdum. Pomeroy ıstırap içinde kıvrılırken kelepçeli elleriyle kaburgalarını tutmaya çalışarak yerde yatıyor ve hâlâ tuhaf tuhaf gülüyordu. Kreizler nefes almakta güçlük çekerek ona döndü ve yumuşak bir sesle tekrarladı:

"Yeter artık."

Lasky kendine geldiğinde gözlerini Kreizler'e çevirdi. "Seni aşağılık herif!" Ayağa kalkmaya çalıştı ama bu onun için çok zordu. Yere kan tükürerek "Yardım edin," diye inledi. "Yardım edin! Gardiyan zor durumda!" Sesi koridorda yankılandı. "Eski duş odası! Bana yardım edin, lanet olsun!"

Binanın uzak ucundan bize doğru koşan ayak seslerini duyabiliyordum. "Laszlo, gitmeliyiz," dedim çabucak.

Hücrelerin dizildiği koridorda yanlarından geçtiğimiz dört gardiyana çabucak Lasky ve Pomeroy arasında kavga çıktığını ve gardiyanın yaralandığını söyledim. Kreizler'le bizim yaralanmadığımızı gören gardiyanlar yollarına hızla devam ederken ben de Laszlo'yu ön kapıdaki şaşkın üniformalı grubun arasından geçmeye zorluyordum. İçerideki gardiyanların işin aslını öğrenmesi uzun sürmedi ve az sonra peşimizden gelirken tehditler savuruyorlardı. Neyse ki, tuttuğumuz ihtiyar, at arabasıyla hapisane kapısının önünde hâlâ bekliyordu ve peşimizden gelen gardiyanlar görüldüğünde oradan birkaç yüz metre uzaklaşmış, oraya vardığımızda çok beklemek zorunda kalmamız için dua ederek -en azından kendi adıma- tren istasyonuna doğru gidiyorduk.

Gördüğümüz ilk tren, küçük bir şehir içi hattına aitti ve Büyük Merkez'e varmadan bir düzine durakta duracaktı;

lılimiz ortadaydı, yine de seyahatimizin epey uzamasını kabullenerek trene atladık. Kreizler le ben trenin en arka vagonuna gittik ve arka kapının dışında, izleme platformunda durduk. Sing Sing'in hızlandıkça Hudson Vadisi'nin kara ormanlarına karışan duvarlarını ve bacalarını seyrederken, çıkardığım küçük viski şişesinden ağız dolusu yudumlar aldık. Nihayet hapishanenin hiçbir yerini göremediğimi/de tekrar rahat nefes almaya başladık.

Tren motorundan çıkan ılık havanın ortasında dikilirken Laszlo'ya, "Yapman gereken bir yığın açıklama var," dedim. Rahatladığım öyle belliydi ki gülümseyemedim. Yine de cevap beklemek konusunda ciddiydim. "Buraya neden geldiğimizle başlayabilirsin."

Kreizler içki şişemden bir yudum daha aldıktan sonra onu incelemeye koyuldu. Kreizler sorumu umursamadan "Bu çok ilkel bir karışım Moore," dedi, "biraz şaşkınım."

Kendime çeki düzen verdim. "*Kreizler...*"

"Tamam tamam, biliyorum John," diye yanıtladı beni sessizliğe iterek, "bazı cevapları hak ediyorsun. Ama nereden başlamalı?" Laszlo derin bir nefes vererek bir yudum daha aldı. "Sana daha önce de söylediğim gibi, bugün ve önceden Meyer'le konuştum. Bugüne kadar yaptıklarımızın lam bir dökümünü çıkardım ona. Sonra da... Sonra da Sara'yla konuştuklarımızdan bahsettim." Laszlo mahcup bir yüzle homurdanarak trabzanı tekmeledi. "Bunun için ondan gerçekten özür dilemeliyim."

"Evet," diye yineledim, "dilemelisin. Meyer ne dedi?"

"Sara'nın, bir kadının bu düzen içindeki rolüyle ilgili düşüncelerini oldukça mantıklı bulduğunu söyledi," diye yanıtladı Kreizler pişmanlık dolu bir sesle. "Birden kendimi onunla sanki Sara'yla tartışıyormuşum gibi tartışırken bul-

dum." Kreizler şişeden bir yudum daha alarak yine homurdandı ve "lanet olası yanılısama..."

"Lanet olası ne?" diye sordum şaşkınlıkla.

"Hiçbir şey," diye yanıtladı Kreizler başını sallayarak. "Şu an önemi yok. Önemli olansa şu: Bu öğleden sonra bütün meseleyi şöyle bir düşündüğümde, Meyer'in de Sara'nın da haklı olduğunu anladım. Katilimizin ortaya çıkışında bir kadının uğursuz bir rol oynadığına dair sağlam kanıtlar vardı. Saplantılı sinsiliği, yansıttığı sadizm türü, bütün bu etkenler bizi Sara'nın vardığı sonuca götürüyordu. Dediğim gibi, Sara'yla tartışır gibi tartışmaya çalıştım Meyer'le ama o Jesse Pomeroy konusunu açtı ve orada söylediklerimi çürütmek için benim yirmi yıllık kelimelerimi kullandı. Sonuçta Pomeroy ne kendi babasını tanımıştı ve şu kadarını da söyleyebilirim ki, ne de çocukken aşırı bir fiziksel eziyete maruz kalmıştı. Nihayetinde onun kişiliği, birçok bakımdan, aradığımız adamlarla benzer özellikler taşıyordu; hâlâ da taşıyor. Sen de biliyorsun ki Pomeroy yakalandığında, zarar verici davranışlarından bahsetmemek konusunda kararlıydı. O zamanlar umut etmekle yetiniyordum; hücre hapsi onun di-rencini kırdı. Bu kez şanslıydık."

Pomeroy'un söylediklerini hatırlayarak kafamı salladım. "Annesiyle ve diğer çocuklarla ilgili söyledikleri, bir de şu sürekli üzerinde olan gözler; sence bu kadar önemli mi?"

"Öyle, şüphesiz," diye yanıtladı Laszlo. Kelimeler ağzından kesik kesik çıkmaya başlamıştı. "Ona dokunmak için dünyasına giren insanların isteksizliğine yaptığı vurgu da öyle. Büyük ihtimalle diğer insanlarla kurmayı bildiği tek fiziksel temas sataşmak ve eziyet etmektir. Ve buradan yola çıkarak doğrudan ondaki şiddete varabiliriz."

"Nasıl yani?"

"Peki Moore, şimdi sana Profesör James'in bir düşünce-
•inden bahsedeyim. Eskiden derslerinde sık sık değindiği
bir konu bu; *Principles*'ta ilk kez okuduğumda yıldırım
çarpmışa dönmüştüm." Laszlo başını gökyüzüne çevirdi ve
kelimeleri tam olarak hatırlamaya çalıştı. "Bütün soğuk şey-
ler ıslak ve bütün ıslak şeyler soğuk olsa, bütün sert şeyler
tenimize batsa ve diğer şeyler batmasa; soğukluk ve ıslak-
lık ve buna karşı sertlik ve keskinlik arasındaki farkı ayırt
edebilir miyiz?" Her zamanki gibi James bu fikrin mantıksal
sonucuna, davranışın değişken alanına varamayacaktı. Sa-
dece tat ve temas gibi işlevlerden bahsediyordu; ancak gör-
düğüm her şey değişken olarak da hareket ettiğini gösteri-
yordu. Bir düşün Moore. Görünüşün kusurlu olduğundan,
eziyet gördüğünden ya da bunlara benzer bir talihsizlik ya-
şadığın için, vahşi ve kaba olmayan bir dokunuşun ne de-
mek olduğunu bilmediğini düşün. Nasıl hissederdin?"

Omuz silktim ve bir sigara yaktım. "Berbat herhalde."

"Belki de. Ama büyük olasılıkla bunun çok da olağandışı
olduğunu düşünmezdim. Bir de şöyle düşün; sana 'anne' söz-
cüğünü söylersem, zihnin deneyimlerine dayanarak hızla bi-
linçdışı ama tamamen tanıdık bir dizi çağrışım kuracaktır. Be-
nimki de öyle. İkimizin çağrışım dizileri de, hiç şüphe yok ki
iyinin ve kötünün bir karışımı olacaktır; tıpkı herhangi bir in-
sanda da olacağı gibi. Ama kaç insanın çağrışım dizisi Jesse
Pomeroy'da olduğu gibi tamamen negatif olabilir? Aslında
Jesse'in durumunda, sınırlı anne düşüncesini aşp genel ola-
rak insanlık kavramını ele alabiliriz. Ona 'insanlar' dersin,
zihninde sadece aşağılanma ve acı şekillenecektir:-sana 'tren'
dendiğinde 'hareket' diye yanıtlaman kadar normal."

"Lasky'ye, Pomeroy'un o dayaktan zevk aldığını söyledi-
ğinde bunu mu kast ediyordun?"

"Evet. Sen de fark etmişindir; Jesse tüm olayı kasten yarattı. Nedenini görmek zor değil. Çocukluğu boyunca etrafında hep eziyet eden insanlar vardı ve son yirmi yılda irtibat kurduğu insanlar hep Lasky gibi adamlardı. Deneyimleri onu, hapishanede de dışarıda da kendi türüyle etkileşime girmesinin sadece düşmanca ve can yakıcı olabileceğine inandırıyor. Kendini hayvanat bahçesindeki bir hayvanla bile özdeşleştirebiliyor. Onun gerçeği böyle. Elinden gelen tek şey, insanları bir şeylere yönlendirmeye çalışmak; tıpkı işkence ettiği o çocukları yönlendirdiği gibi. Onun bildiği tek güç ve tatmin yolu bu; varlığını garanti altına almanın tek yolu. Ve bu yüzden bunu devreye sokuyor."

Sigara içip bu fikri kafamda tartarken zemini adımlamaya başladım. "Ama bir şey olmalı, bütün insanların içinde olan, bu duruma karşı çıkmalarını sağlayan bir şey; bu, onun içinde yok mudur? Diyorum ki, bari *annesiyile* ilgili bir üzüntü ya da keder dev mi yoktur? Peki en azından, sevilmek için duyulan *istek*, insanlar bu duyguyla doğmazlar mı?"

"Dikkatli ol Moore," diye uyardı Kreizler sigarasını yakarken, "hepimizin belirli, *apriori* ihtiyaç ve isteklerle doğduğumuzu öne sürmek üzeresin; anlaşılabilir bir düşünce, yeterli kanıtımız olsaydı tabii. Bir organizma, başlangıçtan itibaren tek bir yol benimser; hayatta kalmak. Ve evet, çoğumuz için bu yol, anne kavramıyla bir şekilde yakından bağlantılıdır. Ama eğer deneyimlerimiz tamamen farklı olsaydı; yani anne kavramımız geçim ve bakım yerine hüsrana ve nihayet tehlikeyi çağırırsaydı, hayatta kalma içgüdümüz farklı bir anlayış oluşturmamıza yol açardı. Jesse Pomeroy bunun bir örneği. İnanıyorum ki katilimiz de öyle." Laszlo sigarasından derin bir nefes çekti. "Şimdi bunun için

Pomeroy'a teşekkür borçluyum. Meyer'e de. Ama hepsinde -n önemlisi, Sara'ya teşekkür etmeliyim. Ve bunu yapmaya da niyetliyim."

Kreizler sözüne sadık kaldı. Büyük Merkez'e giderken geçtiğimiz küçük kasabalardan birinde, istasyon görevlisine New York'a acil bir telgraf çekmesinin mümkün olup olmayacağını sordu. Görevli kabul etti ve Kreizler mesajı yazdı; Sara'dan saat 11'de Delmonico'nun yerinde bizimle buluşmasını istiyordu. Şehre vardığımızda akşam yemeği için üzerimizi değiştirecek vaktimiz kalmamıştı ama Charlie Delmonico bizim çok daha kötü hallerimizi görmüştü ve Madison Square'e geldiğimizde bizi her zamankinden hoş karşıladı.

Sara ana yemek salonundaki bir masada bekliyordu; salon Beşinci Cadde'nin karşısındaki parka bakıyordu ve restorandaki diğer kısımlardan olabildiğince uzaktaydı. Güvenliğimiz konusunda endişelenmişti -telgraf onu kaygılandırmıştı- ama iyi olduğumuzu görünce yolculuğumuz konusundaki merakı ağır bastı. Kreizler söz verdiği özürleri dilemeden önce bile, Kreizler'e yaklaşımı sevecendi, bu da tuhaftı; Sara'nın kin besleyecek yapıda biri olduğunu söyleyemezdim, burası kesin, ama bir kez canı yandı mı suçlu tarafa karşı gözünü dört açardı. Yine de, aralarındaki garip elektriği? görmezden gelip asıl işimize odaklanmaya çalıştım.

Sara, Pomeroy ziyaretinden öğrendiklerimizin ışığında, adamımızın tıpkı Jesse gibi dış görünüşü konusunda aşırı hassas olduğunu rahatlıkla öne sürebileceğimizi söyledi. Ona göre böyle bir hassasiyet, çocuklara duyulan öfkenin derinliğini açıklamaya yeter de artardı. Kreizler adamımızda şekil bozukluğu olduğu teorisine de yakındı. Haftalar önce

bu teoriyi ilk ortaya atan kişi olmama rağmen, bu yargıya varırken çok dikkatli olmaları için onları uyardıktan edemedim. Peşinde olduğumuz adamın 1.80'den uzun olduğunu ve ergen bir çocuğu taşırken basit bir ip yardımıyla binalara tırmanıp inemediğim biliyorduk; eğer şekil bozukluğu varsa, kollarında ya da bacaklarında olamazdı; yüzü dışında hiçbir yerde olamazdı ve bu da, araştırmamızı oldukça daraltacaktı. Bu açıdan bakıldığında, Kreizler şekil bozukluğunun katilin gözünde olduğunu öne sürerek araştırmayı daha da daraltmaya hazır olduğunu söyledi. Adam Pomeroy'dan daha dikkatli ve ısrarcı bir şekilde kurbanlarının görmeyle ilgili organlarını hedef alıyordu; Kreizler bu gerçeği çok önemli buluyordu; ona göre kesindi bu.

Yemek boyunca Kreizler Sara'nın geçen hafta öne sürdüğu gibi, ne çeşit bir kadının katilimizin hayatında bu sinsi rolü oynayabileceğini en sonunda uzun uzadıya açıklaması için Sara'yı cesaretlendirdi. Sara atılarak, ancak bir annenin bu davadaki gibi derin bir etki yaratabileceğine inandığını söyledi. Kötü muamele eden bir bakıcı ya da bir kadın akrabasına bir çocuğa eziyet edebilirdi, ama o çocuk korunmak ve teselli bulmak için öz annesine sığınır, etkileri büyük ölçüde azalır. Sara'ya göre, peşinde olduğumuz adamın hiçbir zaman böyle bir sığınağı olmadığını anlamak kolaydı; bu birçok şekilde açıklanabilir bir durumdu, ama Sara'nın tercih ettiği teoriye göre, kadın ilkin çocuğu doğurmak istememişti. Bunu yaptı, çünkü ya hamile kalacaktı, ya da yaşadığı dünyada kabul edilebilir bir sosyal role sahip olamayacaktı. Bütün bunların sonucunda kadın doğurduğu çocuğa içten içe kin besliyordu ve bu nedenle. Sara'ya göre katilin tek çocuk olması ya da çok az kardeşi olması ihtimali çok yüksekti. Çocuklardan birinde varolan bir fiziksel

bozukluk, annenin o çocuğa karşı zaten olumsuz olan hislerini arttırabilirdi; ama Sara yalnızca bu şekil bozukluğunun böyle bir ilişkiyi açıklamaya yeteceğine inanmıyordu. Kreizler bu noktada Sara'ya katılıyordu; Jesse Pomeroy'un, annesiyle yaşadığı tüm sıkıntıları kendi görünüşüne dayandırsa da, kesinlikle başka ve daha derin etkenlerin de olması gerektiğini söyledi.

Tüm bunlardan sonra bir fikir giderek gerçeklik kazanmaktaydı; uğraştığımız insanların varlık içinde yüzdüğünü söylemek akla yatkın değildi. Her şeyden önce varlıklı ana babalar, başa bela olan ve istenmeyen çocuklarıyla nadiren uğraşmak zorunda kalırlardı. Sonra, 1860'larda varlıklı bir genç kadın kendini anneliğin yerine başka uğraşlara adayabilirdi; tabii bu seçim, otuz sene sonraya göre daha çok eleştiri ve tepki yarattı. Elbette istenmeyen bir gebelik, zenginya da yoksul herkesin başına gelebilirdi; ama katilimizin gösterdiği aşırı cinsel ve müstehcen bağımlılıklar, Sara'ya göre yakından gözlemlenme ve sıklıkla aşağılanmadan kaynaklanıyordu ve bunlar da sıkış tıkış bir yaşam biçimini işaret ediyordu; yoksulluğun neden olacağı türden bir yaşam.

Kreizler küçük not defterini çıkardı ve Hristiyan takvimindeki ilk önemli tarih olan Yükseliş Günü'ne sadece beş kısa gün kaldığını hatırlattı bize. Şimdi soruşturmamızı tam bir davranış araştırması ve analizi haline getirip harekete geçmemiz gerektiğini söyledi. Katilimizin görüntüsüne dair iyi bir fikir edinmiştik; nasıl, nerede ve ne zaman harekete geçtiği konularında da öyle. En sonunda, artık bir sonraki adımı tahmin etmeye hazırдық; buna engel olmaya çalışabilirdik. Karın boşluğumda aniden yükselen bir heyecan hissettim; Sara da aynısını yaşıyor gibi görünüyordu. Ama so-

nuçta ikimiz de gelişmenin kaçınılmaz olduğunu biliyorduk; zaten başlangıçtan beri varmaya çalıştığımız noktaydı bu. Bu yüzden, restorandan çıkarken kararımız kesinleşmişti ve tedirginlik yansıtacak hiçbir şey söylemedik.

Tam dışarı çıkmıştık ki kolumda Sara'nın anlamlı dokunuşunu hissettim. Ona döndüğümde başka bir tarafa bakıyordu ama konuşmak istediği açıkça anlaşılıyordu. Kreziler ona Gramercy Park'a kadar aynı at arabasıyla gitmeyi teklif ettiğinde reddetti ve o gider gitmez beni Madison Square Park'taki bir gaz lambasının altına götürdü.

"Ee?" dedim telaşlı halini görünce, "önemli bir şey çıksa iyi olur Sara. Tuhaf bir akşam geçiriyorum ve ben-"

"Önemli," diye hemen yanıtladı Sara, çantasından katlanmış bir kâğıt çıkararak. "Bu, *bence* o." Kaşları çatıldı; kâğıtları bana göstermeden önce bir şeyleri kafasında tartıyor gibi görünüyordu. "John, Dr. Kreizler'in geçmişi hakkında aslında ne biliyorsun? Ailesini kastediyorum."

Konu beni şaşırtmıştı. "Ailesi mi? Galiba herkes kadar biliyorum. Gençken onları sıkça ziyarete giderdim."

"Peki sence, mutlular mıydı?"

Omuz silktim. "Hep öyle görünüyordular. Nedenleri de vardı. Anne babası şehirdeki neredeyse en çok rağbet gören çiftti. Onları şimdi görersen bunu tahmin edemezsin elbette. Laszlo'nun babası birkaç yıl önce felç geçirdi ve içlerine kapandılar. On Dördüncü Sokak, Beşinci Cadde'de bir evleri var."

"Evet," dedi Sara hemen, beni yeniden şaşırtarak, "biliyorum."

"Peki," diye devam ettim, "eskiden hep büyük partiler düzenleyerek Avrupa'nın önde gelenlerini New York sosyetesıyla tanıştırdılar. Ne manzaraydı; hepimiz oraya git-

meyi severdik. Ama niçin soruyorsun Sara? Bunların amacı ne?"

Duraksadı, iç çekti, sonra kâğıdı bana uzattı. "Katilimizi gaddar bir baba ve pasif bir annenin yetiştirdiği fikrine sapanıp böyle inatçılık etmesinin nedenini bütün hafta düşündüm. Bir teori geliştirdim ve bunu sınamak için On Beşinci Karakol'un kayıtlarına baktım. İşte bunu buldum."

Doküman, O'Bannion adındaki bir teftiş polisi tarafından yazılmış bir rapordur. 1862'nin bir Eylül gecesi -Laszlo altı yaşında bir çocukken- aile içi bir kargaşayı soruşturmak için Kreizlerler'in evine gitmişti. Sararmış raporda sadece birkaç ayrıntı vardı. Buna göre Laszlo'nun sarhoş olduğu anlaşılan babası, saldırı suçlamasıyla geceyi karakolda geçirmişti (suçlama sonradan düşmüştü) ve sonra Kreizlerler'in evine yerel bir cerrah götürülerek sol kolu paramparça olmuş genç bir çocuk tedavi ettirilmiş.

Sonuçlara varmak hiç de zor değildi; ama yine de, Laszlo'yla hayatım boyu olan münasebetim göz önüne alınırsa, ailesinin zihnime kazınan tasvirinin bir anda değişmesi kolay değildi. "Ama," dedim dokümanı düşünmeden katlayarak, "ama bize düştüğü..."

Sara elerin bir nefes verdi. "Demek ki düşmemiş."

Sonraki uzun sessizlik süresince sersemlemiş bir halde parkta etrafıma baktım. Alışıldık anlayışların yok olması zordu ve bunu kabul etmek insanın dünyasını sarsabiliyordu; birkaç dakika boyunca Madison Square'eleki ağaçlar ve binalar garip bir şekilde değişik gölündüler. Sonra Laszlo'nun çocukluk görüntüsü birden kafamda parladı; inanılmaz derecede arkadaş canlısı olan iriyarı babası ve şen şakrak annesi bu görüntüyü takip etti. Bu yüzleri ve suretleri görürken aynı anda aklıma, Sing Sing'i ziyaretimiz sırasında

Jesse Pomeroy'un insanların kollarını doğramakla ilgili yaptığı yorum geldi ve oradan da Kreizler'in trenle eve dönerken söylediği anlamsız görünen sözlere gittim:

"Lanet olası yanılısama," diye fısıldadım.

"Ne dedin John?" diye sessizce soru Sara.

Başımı anlamak ister gibi hızla salladım. "Bu gece Kreizler'in bahsettiği bir şey. Son günlerde ne kadar vaktin boşa gittiğine dair. 'Yanılsama,' dedi ama neyi kast ettiğini anlamamıştım. Ama şimdi..."

Sonucu görürken Sara'nın nefesi hızlandı. "Psikoloğun yanılısaması," dedi, "James'in *Principles*'ında."

Başımınla onayladım. "Psikoloğun kendi bakış açısını oluştururken düşüncelerinin hastaninkilerle karışması. Et-kisinde olduğu şey buydu." Birkaç dakika daha sessiz geçti, sonra rapora tekrar bakınca gelen ani bir zorunluluk hissiyle dokümanın başka ne anlamlara gelebileceğini düşünmeyi erteledim. "Sara," dedim, "bunu başka biriyle daha konuştun mu?" Başını yavaşça salladı. "Peki genel merkezde bu raporu aldığın biliniyor mu?" Başını yine salladı. "Ama bunun ne anlama geldiğini anladın değil mi?" Bu sefer başıyla onayladı ve aynı şekilde karşılık verdim; sonra yavaşça kâğıdı parçalara ayırdım ve çimlerin üzerine koydum.

Cebimden bir kutu kibrit çıkarıp birini yaktım; kâğıtları tutuşturdum ve sert bir tonla konuştum, "Kimsenin bunu bilmesi gerekmiyor. Kendi merakın tatmin oldu ve olur da davranışları yine düzensiz bir hal alırsa, nedenini bileceğiz. Ama bunun ötesinde, yayılmasının bir faydası olamaz. Aynı fikirde miyiz?"

Sara yanıma çömeldi ve bir kez daha başıyla onayladı. "Zaten aynı kararı vermiştim."

Yanan kâğıtların küle dönüşmesini seyrettik; ikimiz de sessizce, bu meseleyi bir daha konuşmamıza gerek kalmayacağını, Laszlo'nun yapacaklarının bir daha asla geçmişinin araştırılmasına yol açmayacağını umuyorduk. Ama daha sonra, küle dönmüş raporda bahsi geçen bu üzücü hikayenin araştırmamızın ileriki bir aşamasında tekrar su yüzüne çıkmasına şahit olacaktık; hem de neredeyse ölümcül bir kriz yaratarak.

Bölüm 25

Katilimizin o günlerde harekete geçebileceğini düşündüğümüz New York'un oğlan satıcılığı yapılan belli başlı mekânlarını gözlem* altına alma fikri Lucius Isaacson'dan geldi. Bunun çok hassas bir iş olduğuna kimsenin şüphesi yoktu. İzlendikleri anlaşılırsa, o barlardaki ve genelevlerdeki, müdavimlerinin çoğunu kaybedeceklerini düşünürlerdi. Mal sahipleriyle işbirliği yapmak da aynı nedenle mümkün değildi; işimizi yaparken hem onların hem de katilimizin dikkatini çekmemek zorundaydık. Lucius böyle bir operasyonda yeterli bir yol gösterebilecek deneyime sahip olmadığını itiraf etmeye dünden razıydı; biz de ekibimizden uzman tavsiyelerine güvenebileceğimiz birini çağırdık: Stevie Taggert. Stevie suçluluk kariyerinin önemli bir kısmını evleri ve apartman dairelerini soyarak geçirmişti ve gizlice gözetleme işine yabancı değildi. Genç adamın o akşamüstü bizim merkeze gelip bizi yarım daire şeklinde oturmuş sabırsızlıkla ona bakarken bulduğunda, başının bir tür belada olduğundan şüphelendiğini sanıyorum. Ve Kreizler Stevie'yi' nasıl suç işlediğini unutmaması için

sık sık uyardığından, kuşku içindeki çocuğu bu konularda konuşmaya ikna etmek iki kat zordu. Gerçekten ona ihtiyacımız olduğunu anlayınca, Stevie konuşmaya gerçekten zevkle devam etti.

Aslında aklımızdaki düşünce, gidilme ihtimali en yüksek evlere ekipten birer adam yerleştirmektir; Paresis Hail, Golden Rule, Tenderloin'deki Shang Draper's, Bleecker Caddesi'ndeki Slide ve Franck Stephenson'un Black ve Tan'i, yine

Bleeckerdaki zenci ve doğululara beyaz kadın ve çocuk satılan bir meyhane. Ama Stevie ağzındaki koca meyan kökünü gürültüyle çiğneyerek bu planın berbat olduğu konusunda bizi temin etti. Öncelikle, katilin çatıların üzerinde dolaştığını biliyorduk. Onu o yüksek yerlerin birinde kısıtırmayı denersek hem başarı şansımız artacak hem de daha az şüphe çekecektik. Uğraşlarımız sırasında ev yöneticilerinin bize çıkarabileceği zorlukları hesaba katmasaydık bile, yakalamayı umduğumuz adamın iriyarı ve güçlü olduğu gerçeği vardı; çatılarda gezmeye alışkın olduğu düşünülürse, durumu kolaylıkla lehine çevirebilir ve bizi kendi kazdığımız kuyuya düşürebilirdi. Stevie her bölgeye iki sorumlu yerleştirmeyi önerdi; böylelikle listeye üç kişi daha eklemek zorunda kalacaktık (Cyrus, Roosevelt ve Stevie'nin kendisi listeyi tamamladılar) ama bir bölgeyi de eleyecektik. Stevie'ye göre bu son sorun kolaylıkla çözülebilirdi; katilimizin Tenderloin gibi gürültülü, kalabalık ve fazla ışıklı olduğu için fark edilme veya yakalanma ihtimalinin yüksek olduğu bir yere gitme riskini göze alacağını hiç sanmıyordu. Masanın üzerindeki kutudan umursamaz bir tavırla bir sigara alıp yakarak Shang Draper's üzerine yoğunlaşabileceğimizi söyledi; dumandan küçük halkalar yaparken, çeşitli bahanelerle bitişik binalardan birine girersek diğer çatılara da

kolayca ulaşmanın mümkün olacağı tavsiyesini verdi. Bu şekilde, katil ortaya çıktığında her şey doğal görünecekti; tabii çıkarsa. Kreizler başıyla onaylayarak katıldığını ifade etti ve sonra Stevie'nin ağzından sigarayı alarak yere attı. Çocuk, hayal kırıklığıyla meyhan köküne döndü.

Belirlenecek diğer konu, araştırmamızın ne zaman başlayıp biteceğiydi. Katilimiz seçilen geneleve Yükseliş Günü arifesinde gidip, birkaç saat süren kutlama sırasında mı kurbanını öldürecek yoksa bir sonraki geceyi bekleyecek miydi? Tarzı ikinci seçeneği gösteriyordu ve bu yüzden yerlerimizi perşembe gecesi almayı kararlaştırdık. Plan tamamlandığında ceketimi alıp kapıya yöneldim. Marcus nereye gittiğimi sorunca Golden Rule'a gidip Joseph'e katilin görünüşü ve yöntemiyle ilgili ayrıntıları vereceğimi söyledim.

"Bu akıllıca mı?" diye sordu Lucius endişeli bir sesle, masasındaki kâğıtları destelerken. "Planı uygulamamıza beş gün kaldı John. Bu yerlerin normal işleyişini değiştirerek işlerin karışmasını istemeyiz."

Sara şaşkın görünüyordu. "Çocuklara tehlikeden sakınmalarını sağlayacak şans vermeye elbette yanlış değil."

"Elbette," diye yanıtladı Lucius hemen. "Kimseyi önlemeyi alamayacağımız bir tehlikeye atmak istemem. Ama sadece... Bu tuzağı düzgün kurmalıyız."

"Her zamanki gibi dedektif haklı,"eledi Kreizler koluma girip benimle kapıya yürürken. "Genç dostuna ne kadarını anlatacağına dikkat et Moore."

Golden Rule'a vardıktan sonra Joseph'le köşedeki bir birlardo salonunda buluşma ayarladım. Geldiğinde, normalde varolan boyalar ovalanarak çıkarıldığı için yüzünde bir kırmızılık vardı; bunu fark etmek bana dokundu. İlk karşılaştığımızda Joseph'in yüzü yine bu şekilde temizdi ve bu se-

KT de onu makyajlı görmemi istememesi beni etkiledi. Benimle konuşurken tavırları bir erkek fahişeden çok, kendisinden büyük bir arkadaşının yardımına çaresizce ihtiyaç duyan genç bir adam gibiydi. Ya da Profesör James'in meşhur yanılmasına düşmüştüm ve Joseph'in davranışlarını yorumlarken erkek kardeşime olan benzerliğinin beni yalıtmasına izin veriyordum.

Joseph daha önce sayısız kere yapmış gibi bir tavırla (ve ona alkolün zararları hakkında vereceğim nasihatları engelleyecek bir tavırdı bu) kendine küçük bir bira söyledi. Fildişinden toplara rastgele vurmaya başlamışken Joseph e Ali ibn Ghazi'yi öldüren adam hakkında bazı yeni bilgilerim olduğunu söyledim ve beni çok dikkatli dinlemesini istedim ki bu haberleri arkadaşlarına iletebilsin. Sonra fiziksel bir tarife başladım.

Adam uzun boyluydu, yaklaşık 1.85 metre ve çok güçlüydü. Joseph gibi, hatta ondan daha ağır birini zorlanmadan kaldırabilirdi. Yalnız yapısına ve gücüne rağmen adamda, çok hassas olduğu bir sorun vardı. Muhtemelen yüzünde bir şey; belki de gözleri. Zedelenmiş, yaralı ya da bir tür şekil bozukluğuna sahip olabilirdi. Sorun her neyse, insanların ondan bahsetmesi ya da ona bakması hoşuna gitmiyordu. Joseph böyle bir adamı hiç görmediğini ama Golden Rule'a gelen birçok müşterinin yüzlerini gizlediğini söyledi. Bu konuya bundan sonra dikkat etmesini söyledim ve adamın nasıl giyinebileceği konusunda devam ettim. Şık bir şey değil dedim, çünkü insanların dikkatini çekmek istemezdi. Ayrıca muhtemelen çok parası yoktu ve pahalı kıyafetler alamazdı. Geçen ziyaretimizde Marcus'un söylediği gibi adam, büyük ihtimalle, içinde duvarlara tırmanmak ve peşinde olduğu çocukların odalarına yakalanmadan ulaşmak

için kullandığı aletlerin olduğu büyük bir çanta taşıyor olacaktı.

Sonra sıra işin zor kısmına geldi. Joseph'e adamın görülmemeye özellikle dikkat ettiğini söyledim, çünkü Golden Rule gibi bütün evlerde daha önceden bulunmuştu ve çocuklardan bazılarının (belki de hemen hepsinin) onu teşhis etmesi çok kolay olurdu. Hatta bildikleri ve güvendikleri, onlara yardım eden, kendileri için nasıl yeni hayatlar kurabileceklerini gösteren biri olabilirdi. Bir hayır kurumu veya vakıf çalışanı belki de- hatta belki bir rahip. Esas olan, böyle şeyleri yapacak biri gibi görünmemesiydi.

Joseph parmaklarıyla bu detayların hepsini sayıyordu ve bitirdiğimde başını sallayarak, "Tamam tamam, anladım," dedi, "ama bir şey sorabilir miyim Bay Moore?"

"Sor bakalım," diye yanıtladım.

"Tamam o zaman, peki adam hakkında bu kadar şeyi nasıl bilebiliyorsunuz?"

"Bazen," dedim küçük bir kahkahayla, "Benim de bu konuda kafam biraz karışıyor. Neden?"

Joseph gülümsedi ama bacaklarını da huzursuz bir şekilde sallamaya başladı. "Çünkü birçok arkadaşım, nasıl desem, geçen sefer söylediklerinizi onlara anlattığımda bana inanmadı. Birinin bunları bilebileceği kafalarına yatmadı. Belki de benim uydurduğumu düşündüler. Hem sonra, birçok insan bunları yapanın bir insan bile olmadığını söylüyor. Bir tür hayalet ya da bir şey." İnsanların söylediği bu."

"Evet duydum. Ama bu tür konuşmaları duymazdan gelersen kendine bir iyilik yapmış olursun. Bunların arkasında bir adam var, tamam mı. Bunu garanti ederim Joseph." Ellerimi ovuşturdum. "Peki şimdi bir oyuna ne elersin?"

Yıllarca insanlardan bilardo oyununun (üç bant, delik ya da ne diyorsanız) genç bir adamın şeytana ulaşmasının hızlı bir yolundan başka bir şey olmadığını duydum. Ama bana göre, profesyonel kumarbazlık, bu şehirdeki birçok ane ve babanın korkulu rüyası, bu çocuk için bir adım ileri almak demektir. Ve sonraki bir saat boyunca ona bildiğim numaraların çoğunu öğrettim. İyi vakit geçirdik; işimiz bittiğinde Joseph'in nereye gideceğini düşündüğüm zamanları saymazsak. Ama bu konuda benim yapabileceğim bir şey yoktu: Bu çocuklar kendi kendilerinin patronuydu.

Merkeze döndüğümde neredeyse karanlık bastırmıştı; merkez hâlâ hareketliydi. Sara telefonda Roosevelt'le konuşuyordu; sekizinci gözlem noktası için güvenebileceğimiz başka kimse olmadığını, bu yüzden gelmek zorunda olduğunu anlatarak onu ikna etmeye uğraşıyordu. Normalde Theodore ısrar beklemezdi; ama Mulberry Sokağı'ndaki sorunları kat kat artmıştı. Danışma Kurulu'nda birlikte yer aldığı iki kişi, polis şefini de yanlarına alarak Boss Platt'la ve reform karşıtı güçlerle işbirliği yapmaya karar vermişti. Düşmanları Roosevelt'i hiç bu kadar yakın takibe almamışlardı; işten uzaklaştırılmasını mazur gösterecek bir hata yapacağını umut ediyorlardı. Gözlemde yer almayı kabul etti ama endişeleri vardı.

Bu esnada Kreizler ve Isaacsonlar kendilerini katilimizin zamanlaması konusunda hararetle bir tartışmaya kaptırmışlardı. Lucius'un varsayımına göre adamın çizelgesindeki tek tutarsızlık -Georgio Santorelli'nin 3 Mart'ta öldürülmesi olayı- Bayan Santorelli'ye yazılan nottaki yanlıcı derecede sıradan "Beklemeye karar verdim," ifadesiyle oluşmuştu. Daha genç olan Isaacson'a göre kurban görülüp seçilirken, öldürme eyleminin kendisi kadar, katilin fiziksel tatmininin

de çok önemli olması kuvvetle muhtemeldi. Kreizler bu teoriyi onayladı ve adamın amacı -çocuğu öldürmek- ile ilgili uzun süredir bir girişimde bulunmamışken, bu gecikmeden sadistik bir tatmin duyabileceğini ekledi. Bundan çıkan sonuç, Santorelli cinayetinin de genel zamanlama çizelgesine uygun olduğuydu, çünkü işin kritik zihinsel kısmı, Büyük Perhiz'in ilk gününde olmuştu.

Laszlo ve Isaacson, adamın bazı tatillerde saldırıp bazılarında saldırmamasının nedeni olarak, sadece belirli bazı dini hikayelerin onu kızdırdığı açıklamasında ters düştüler. Marcus ve Lucius'a göre belirli tatillerin seçilmesinin *bazı* nedenleri olmalıydı; Kreizler bunu kabul etti; ama bilmece nin o parçasına giden anahtarı henüz bulamayacağımızı söyledi.

Yükseliş Günü planımızın bir sonuç vereceğinin garantisi yoktu, hepimiz o gün gelene kadar farklı araştırma yollarının peşine düştük. Marcus ve ben rahip teorimizle uğraşırken Kreizler, Lucius ve Sara yeni ve ümit verici bir işe giriştiler: Ülkenin her tarafındaki akıl hastanelerini kapı kapı dolaşmak ya da telgraf çekmek yoluyla yoklayarak, bir hastaya son on beş yıl içinde bizim aradığımız tabloya uyacak bir muamele yapılıp yapılmadığını ortaya çıkarmak. Katilimizin akıl sağlığının yerinde olduğuna dair değişmez kanaatine rağmen, Kreizler adamın kişisel huyları yüzünden hayatının daha önceki bir döneminde tutuklanmış olabileceğini umut ediyordu ve akıl hastanelerini kontrol etmek, zaman ve enerji için akılcı bir yatırım gibi görünüyordu.

'Yükseliş' arifesinde, ertesi geceki görevlerimizi belirledik. Marcus ve Sara Golden Rule'un çatısında gözcülük yapacaklardı; Sara silahlarını yanına alacaktı. Kreizler ve Roosevelt Paresis Hall'u alacaklardı; Theodore'un otoritesi, bir

1 .um çıkacak olursa Biff Ellison'ı kontrol etmeye yeterliydi, Lucius ve Cyrus Black ve Tan'i kollayacaklardı; Cyrus'un rengi, oradaki varlıkları için yeterli bir açıklama sunuyordu. Stevie ve ben Bleecker Sokağı'nın aşağısında, Slide'ın tepesinde olacaktık. Bu binaların her birinin etrafına Stevie'nin tanıdığı olan sokak çocukları yerleştirilecekti. Hiçbirine operasyonla ilgili ayrıntılar verilmemişti. Evlerden birinde bu şey olacak olursa, diğer mevkilerden yardım getirmek için gerekliydim. Roosevelt bu işi polislerin yapmasının daha iyi olabileceğini düşünüyordu ama Kreizler şiddetle karşı çıktı. Laszlo gizlice bana polislerle katil arasında herhangi bir temas, olursa, Theodore'un emirlerine rağmen katilin anında öleceğinden-şüphelendiğini söyledi. Karşılaştığımız gizemli müdahaleler, işin içinde Roosevelt'ten çok daha etkili güçlerin olduğunu bilmemize yetiyordu ve bu güçler olayı kesinlikle gizli tutmayı hedefliyordu. Şu açıktı ki bu sonuca ulaşmanın en iyi yolu, tutuklanan şüpheliyi hemen ortadan kaldırmaktı.

Yükseliş Günü'nde olabileceklerle ilgili tedirgin bekleyişimizin boşuna olduğu ortaya çıktı; gece olaysız geçti gitti. Belirli gözetleme pozisyonlarımızı aldık ve sabahın altısına kadar geçmek bilmeyen saatlerde sıkıntıdan daha büyük bir düşmanla uğraşmadık. Bunun sonucu olarak, ondan sonraki günler katilin saldırmak için neden Yükseliş Gününü değil de Kutsal Cuma'yı seçmesi gerektiği konusunda faydasız tartışmalarla geçti. İlk olarak Sara'nın dile getirdiği bir düşünce hâkim oluyordu; tatiller ve cinayet günleri arasındaki ilişki tesadüften başka bir şey değildi. Ancak Marcus ve ben katilimizin takvimiyle Hıristiyan inancının bir şekilde bağlantılı olduğu fikrine sadık kaldık çünkü sadece bu teori bir kafirin ya da kiliseden uzaklaştırılmış bir rahibin katil olabi-

leceği hipotezimizi destekliyordu. Öngörülerimizi bir sonraki önemli tatile -Yükseliş Günü'nden on bir gün sonraya denk gelen Hamsin Yortusu- yoğunlaştırmaya ve arada geçen zamanı mümkün olduğunca verimli kullanmaya çalıştık. Ama maalesef Marcus ve ben rahip araştırmamızda sert bir kayaya çarptık ve bütün teorimizin mantıkla temellendirilmiş bir vakit kaybından öte bir şey değilmiş gibi görünmeye başladı.

Diğer yandan ekip arkadaşlarımız Hamsin Yortusu'ndan önceki hafta boyunca bazı ilerlemeler kaydetti. Sara, Lucius ve Kreizler'in ülkedeki neredeyse tanınmış her akıl hastanesine gönderdikleri telgraflara ve mektuplara yanıtlar gelmeye başladı. Bunların çoğu kesinlikle olumsuzdu, ancak birkaçı umut vaat ediyordu; Kreizler'in tespit ettiği ruhsal belirtilerden en az birkaçını kullanarak, tarif ettiği ve tanımladığı genel fiziksel yapıya sahip bir adamın veya adamların geçmiş on beş yıl içerisinde kendi hastaneleri içinde tutuklandığını bildirmişlerdi. Hatta birkaç kurum dava dosyalarının kopyalarını göndermişti; bunların hiçbiri bir şey kanıtlamasa da, Washington D.C. yazılı küçük bir not, bir öğleden sonra oldukça heyecan yarattı.

O gün elinde akıl hastanelerinden gelen bir deste mektup ve dava dosyalarıyla odada dolanan Lucius'u izliyordum. Bir şey fark etti, aniden topuklarının üzerinde dönerek kâğıt destesini düşürdü ve Kreizler'in masasına baktı. Gözleri bir an için büyüdü ve alını neredeyse anında terlemeye başladı; bir mendil çıkararak terini sildi, ama sesinde bir değişiklik yoktu.

"Doktor," dedi kapıda Sara'yla konuşan Laszlo'ya, "St. Elizabeth'in yöneticisinden gelen bu not, buna baktınız mı?"

"Sadece bir kere," diye yanıtladı Kreizler, Lucius'un yanına giderek. "Çok işe yarayacak gibi gelmedi."

"Evet, ben de öyle düşündüm," dedi Lucius mektubu alarak. "Tanımlamalar çok belirsiz. Örneğin 'bir tür yüz tiki' tanımı bir çok anlama gelebilir."

Kreizler Lucius'u inceledi, "ama, Dedektif..."

"Ama-" Lucius düşünceleriyle mücadele ediyordu. "Ama postane damgası. Doktor: Washington. St. Elizabeth devletin ana akıl hastanesi değil miydi?"

Kreizler bir an durdu sonra siyah gözleri heyecanla ışıladı. "Doğru," dedi sessiz ama aceleci bir tonla, "ama adamın geçmişinden bahsetmediklerine göre ben-" Yumruğunu alınına vurdu. "Ahmak!"

Laszlo telefona koştı ve Lucius da arkasından. "Başkentteki yasal durumu düşünecek olursak," dedi Lucius, "Alışılmadık bir vakayla karşı karşıya sayılmayız."

"Hafife alma konusunda üstünüze yok dedektif," dedi Kreizler. "Başkentte her yıl böyle birkaç dava olur."

Sara heyecan içinde onlara doğru yürüdü. "Lucius, ne oldu, senin dikkatini çeken ne?"

"Posta damgası," dedi Lucius yine, mektuba vurarak, "Washington yasalarında akıl hastalığı ve hastaların akıl hastanelerine istekleri dışında yatırılmalarıyla ilgili baş belası bir ek kanun var. Hastanın deliliği konusunda hüküm verilen yer Columbia bölgesi değilse ve Washington'daki bir kuruma yatırılmışsa, *habeas corpus* talebinde bulunabilir ve salıverilme şansı neredeyse yüzde yüz olur."

"Bu neden sorun yaratıyor?" diye sordum.

"Çünkü bu şehirdeki birçok akıl hastası, özellikle de St. Elizabeth'dekiler, ülkenin başka yerlerinden buraya gönde-

riliyorlar," eledi Lucius, Kreizler telefonla Washington'a bağlanmaya çalışırken.

"Öyle mi?" Soru sorma sırası Marcus'taydı. "Niye ki?"

Lucius derin bir nefes aldı, heyecanı artıyordu. "Çünkü St. Elizabeth, askerlik görevi için uygunsuz olduğuna karar verilen askerlerin ve denizcilerin gönderildiği bir hastane. Akıl hastalığı nedeniyle *uygunsuz*."

Sara, Marcus ve benim, Lucius ve Kreizler'e karşı önceden temkinli olan tutumumuz bir heyecan dalgasına dönüştü. "İlk başta anlamamıştık," dedi Lucius heyecanımızdan utanarak, "çünkü mektupta adamın geçmişinden bahsedilmiyordu. Sadece görünüşü ve belirtiler -işkence kaynaklı sanrılar ve sürekli şiddet eğilimi. Ama aslında askerliği hizmet yapmışsa ve St. Elizabeth'e gönderilmişse- evet, küçük ama gerçek bir ihtimal var ki, belki de bu-" Lucius durdu, devamını getirmeye korkuyor gibiydi: "O'dur."

Fikir kulağa mantıklı geliyordu; Kreizler'in telefon görüşmesi bu umutlu halimize indirilen bir darbe oldu. Uzunca bir süre bekletildikten sonra en nihayet St. Elizabeth'in müdürünü telefona alabilmeyi başardı; ama adam Laszlo'nun daha fazla bilgi talebine aşağılamayla karşılık verdi. Anlaşılan adam, adı çıkmış Dr. Kreizler'le ilgili her şeyi biliyordu ve arkadaşım hakkındaki hisleri, diğer birçok akıl hastanesi müdüründen farksızdı. Kreizler hastane personelinden bu meseleyle ilgilenebilecek başka biri olup olmadığını sorunca müdür, personelinin normalden fazla çalışmış olduğunu ve bu mesele için zaten 'olağanüstü', yardımda bulunduğunu söyledi. Kreizler hastane kayıtlarını altüst etmek istiyorsa, Washington'a kadar gelme zahmetini göstererek bu işi kendisi yapabilirdi.

Sorun şuydu ki, Kreizler her şeyi bırakıp başkente gidemezdi- hiçbirimiz gidemezdik; Hamsin Yortusu'na iki gün kalmıştı. Washington yolculuğunu, gece nöbetimizden sonra yapılacak şeyler listesinin en tepesine almak dışında yapabileceğimiz bir şey yoktu; heyecanımızı içimize attık ve sabrederek kendimizi acilen yapılması gereken işe vermeye çabaladık. Yükseliş Günü'nde karşılaştığımız sonuçlar göz önüne alınırsa, bu çabanın sonucunu almanın hiç de kolay olmayacağını hissediyordum.

Her şeye rağmen, Hamsin Yortusu geldiğinde gece kuşları gibi gökteki yuvalarımıza döndük ve katilimizin ortaya çıkmasını bekledik. Diğer üç çatıdaki havayı bilemiyorum ama Slide'ın tepesinde Stevie ve benim açımdan sıkıntı erkenden baş gösterdi. Pazar gecesi olduğu için, Bleecker Sokakı'ndan pek ses gelmiyordu. Altıncı Cadde İstasyonu'nun her zamanki gürültüsü monoton olmaktan çıkarak bir ninni etkisi yapmaya başladı. Çok geçmeden, uyanık kalmaya çalışmaktan başka bir şey yapamaz hale geldim.

Saat yarım gibi Stevie'ye baktığımda bir deste oyun kâğıdını on üçe bölerek ziftlenmiş zemine yaydığını gördüm. "İskambil falı mı?" diye fısıldadım.

"Yahudi farosu," diye cevapladı; aptalları dolandırmanın benim hiç anlamadığım gizli ve karmaşık bir yöntemi olan 'stuss' oyununun suçlular arasında kullanılan adıydı bu. Kumar eğitimimdeki bu boşluğu doldurmak için bir şans yakaladığımı anlayınca sürünerek Stevie'nin yanına sokuldum ve o bir saat boyunca bana oyunu sessizce açıklamaya çalıştı. Hiçbir şey anlamadım ve sonunda sıkıntının yanına öfkeyi de katmış olarak ayağa kalktım ve etrafıma baktım.

"Bunun bir faydası yok," dedim sessizce, kararımı vererek, "asla ortaya çıkmayacak." Cornelia Caddesi'ne bakmak için döndüm. "Diğerleri ne yapıyor acaba?"

Black ve Tan'ın bulunduğu bina -Cyrus ve Lucius'un buldukları yerdi burası- yolun tam karşısındaydı ve binanın pervazından baktığımda, kelleşmiş başının arkasından ay ışığının yansıdığını görebiliyordum. Sessizce güldüm ve Stevie'ye gösterdim.

"Şapka giyse iyi olur," diyerek güldü. "Biz görebiliyorsak başkaları da görebilir."

"Doğru," diye yanıtladım. Ve sonra kelleşmiş baş çatının başka bir noktasına doğru gidip ortadan kaybolduğunda, hayretle kalakaldım. "Bu soruşturmaya başladığımızdan beri Lucius'un *boyu mu uzadı?*"

"Bölme duvarının üzerinde durmuş olmalı," diye yanıtladı Stevie, oyun kâğıtlarına dönerken.

Tüm bu sıradan olaylar yaklaşan felaketin habercisi gibiydi. Lucius'tan geldiğini anladığım telaşlı haykırımlar Cornelia Caddesi'nde yankılanmaya başladığında on beş dakika daha geçmişti. O tarafa bakınca dedektifin yüzünde gördüğüm telaş ve korku, Stevie'yi hızla yakasından kaldırıp merdivenlere yönelmeme yeterliydi. Benim yorgun, sıkıntıdan körelmiş zihnim bile katille ilk temasımızın gerçekleştiğini anlayabilmişti.

Bölüm 26

Kaldırıma vardığımızda, Stevie ve ben beklemekte olan sokak çocuklarını Kreizler, Roosevelt, Sara ve Marcus'u getirmeleri için yolladık, sonra da Cornelia Caddesi'nden hızla Black ve Tan'e geçtik. Apar topar koşarken Frank Stephenson'ı gördük; Lucius'un yardım isteyen haykırırları onu uğursuz genelevinden çıkarmıştı. Aynı işi yapan pek çokları gibi Stephenson'ın da kas yığını bir sürü adamı vardı ve kendisiyle birlikte eşikte dikilmiş yolumuzu kapatıyorlardı. Her zamanki gibi karşılıklı tehditler savurma oyununa girişecek havada değildim, sadece bunun biz polisleri ilgilendiren bir iş olduğunu, çatıda bir polis memuru olduğunu ve polis müdürünün gelmek üzere olduğunu söyledim. Bu hikaye Stephenson ve oğlanlarının yolumuzdan çekilmesine yetmişti ve saniyeler içinde Stevie'yle Çatıdaydık.

Lucius'u gördüğümüzde, kafasına kötü bir darbe almış olan Cyrus'un üzerine eğilmişti. Cyrus'un kafasından akan kan, ziftin üzerinde küçük bir göl olmuştu; yarı açık gözleri yuvalarında korkuyla büyümüşü ve ağzından hırıltılar çı-

kıyordu. Her zaman tedbirli olan Lucius yanında gazlı bez getirmişti ve bezleri dikkatle Cyrus'un kafasına sararken, sarsılmakta olan başı hareketsiz tutmaya çalışıyordu. Stevie'yle benim soru sormamıza fırsat bırakmadan, "Benim hatam," dedi Lucius. Yaptığı işe tamamen yoğunlaşmış olmasına rağmen sesinde derin bir pişmanlık vardı. "Uyanık kalmakta güçlük çekiyordum ve kahve almaya gittim. Pazar olduğunu unutmuştum. Aradığımı bulmak tahmin ettiğimden uzun sürdü. On beş dakikadan fazla kalmış olmalıyım."

"On beş dakika mı?" dedim çatının arka tarafına koşarken. "Bu süre yeterli olmuş olabilir mi?" Geçitin arkasına baktığımda bir hareket belirtisi yoktu.

"Bilmiyorum," diye yanıtladı Lucius. "Marcus'un ne düşündüğünü öğrenmeliyiz."

Birkaç dakika sonra Marcus ve Sara, ardından da Kreizler ve Theodore geldi. Marcus, Cyrus'un durumunu anlamak için yeterli süre baktıktan sonra bir büyüteç ve küçük bir fener çıkararak hızla çatının değişik yerlerini incelemeye koyuldu. Marcus on beş dakikanın aslında becerikli bir tırmanıcı için binanın yanından yukarı çıkıp aşağı inmeye yetecek bir süre olduğunu açıkladı ve katilimizin varlığına dair bir kanıt olabilecek birkaç tel halât bulana kadar araştırmasını sürdürdü. Emin olmanın tek yolu Frank Stephenson'a 'çalışanlarından' birinin kaybolup kaybolmadığını sormaktı. Marcus arkasında Theodore'la alt kata yönelirken geri kalanlarımız Cyrus'la ilgilenen Lucius ve Kreizler'in etrafına toplandı. Cyrus'un durumundaki bir adamı hareket ettirmenin doğru olup olmadığını bilmememize rağmen Kreizler sokak çocuklarına yakındaki St. Vincent hastanesinden bir ambulans getirmelerini söylemesi için Stevie'yi gönderdi. Kreizler, amonyak tuzuyla Cyrus'u kendine getirdikten

••mıra onun tüm uzuvlarını hissedebildiğini ve hareket ettirebildiğini gördü ve bu yüzden Laszlo, rahatsız da olsa, Yessinci Cadde'den hastaneye giden engebeli bir yolculuğun tehlikeli olmadığına emin oldu.

Cyrus'un durumu için Kreizler'in' endişelendiği açıktı; ama yine de, onu az evvelki yarı bilinçli halinde bırakmadan önce ona biraz daha amonyak tuzu koklattı ve aceleyle ona vurunu görüp görmediğini sordu. Cyrus sadece kafasını sallayarak acıyla inleyince Lucius Kreizler'in daha fazla uğraşmasının yararsız olacağını, Cyrus'un kafasındaki yarıdan ona arkadan vurulduğunun anlaşıldığını ve muhtemelen bu yüzden olan bitenden hiç haberdar olmadığını söyledi.

Ambulansın St. Vincent'tan gelmesi için bir yarım saat daha gerekti. Bu süre, on dört yaşında bir çocuğun yollandığı odada olmadığını öğrenmemize yeterli oldu. Ayrıntılar acı bir şekilde alışıldıktı: Kayıp çocuk, Ernst Lohmann adında yeni gelmiş bir Alman göçmeniydi; binadan ayrıldığını kimse görmemişti ve çalıştığı odada arka geçide açılan bir pencere vardı. Stephenson'a göre çocuk bu odayı o gün özellikle istemişti; büyük ihtimalle katil durumdan habersiz kurbanıyla çıkışı önceden planlamıştı ama ne kadar önceden -saatler ya da günler- olduğunu bilmek imkânsızdı. Merdivenlerden inmesinden önce Marcus'a Black ve Tan'in kadın gibi giyinen erkek fahişeleriyle ünlü olmadığını ve bu konuda Stephenson'ı sorgulamasını söyledim. Şurası kesindi ki binada bu tarz talepleri karşılayacak tek çocuk Ernst Lohmann'dı.

Nihayet, St. Vincent'tan iki üniformalı ambulans görevlisi, bir sedyeyle çatıya geldi. Cyrus'u dikkatle merdivenlerden indirerek siyah, resmi ambulansa bindirdiler; ambulans-

si kendisi gibi ürkütücü, kan kırmızı gözlü bir at çekiyordu. Korkunç bir ölüm nöbetinin başlamakta olduğunu fark ettim; Cyrus için değil, kötü yaralanmış olsa da muhtemelen tamamen iyileşecekti; genç Ernst Lohmann için. Cyrus'la birlikte hastaneye giden Kreziler ve Sara'yı da taşıyan ambulans gittikten sonra Roosevelt bana döndü ve onun da aynı sonuca vardığını anladım.

"Kreizler'in ne dediği umurumda değil John," dedi Theodore, çenesini ve yumruğunu sıkarak "bu artık hem zamana hem de vahşete karşı bir yarış ve emrimdeki gücü kullanacağım." Bir araba bulmak için Altıncı Cadde'ye fırlayınca onun peşinden gittim. "En yakını Dokuzuncu Bölge. Bütün düzenlemeleri oradan yapacağım." Boş bir at arabası gördü ve ona doğru gitti. "Temel planı biliyoruz; rıhtıma gidecek. Her metrekaresine adamlarımı."

"Roosevelt, bekle." Kolunu yakalayabildim ve tam arabaya binerken çektim. "Ne hissettiğini anlıyorum ama lütfen, adamlarına hiçbir ayrıntıyı anlatma."

"Anlatma mı, Tanrı aşkına John!" Dişlerinin takırtısı arttı ve gözleri gözlüklerinin ardında hınçla dans ediyordu. "Neler olduğunu anlıyor musun sen? Niçin, tam da şu anda."

"Biliyorum Roosevelt. Ama bütün kuvvetleri işin içine katmanın bir faydası olmayacak. Diyelim ki ortada bir kaçırılma olayı var ve suçluların şehri bir gemiyle ya da köprüden terk edeceklerinden şüphelenmeni gerektirecek nedenlerin var. Bu işi halletmenin en iyi yolu bu, lütfen inan bana."

Theodore geniş göğsünü uzun, güçlü bir nefesle doldurdu ve başını bir kere sallayarak onayladı. "Belki haklısındır." Bir yumruğunu diğer eline vurdu. Bu lanet müdahale yerin dibine batsın! Ama dediğini yapacağım John, ama kenara çekilip işi bana bırakacaksın!"

Keskin bir kamçı sesiyle Roosevelt'in arabası Altıncı Cade'ye doğru hızlı yolculuğuna başladı ve ben Black ve Tan'in ön tarafına döndüm. Küçük ve huzursuz bir grup şimdiden toplanmıştı bile; Frank Stephenson onlara akşamın detaylarını anlatıyordu. Teknik bilgi verecek olursam, Black ve Tan Hudson Dusters bölgesindeydi ve Stephenson Paul Kelly'ye boyun eğmemişti; ama iki adam da birbirlerini tanırlardı ve Stephenson'un o gece binanın önündeki küçük kalabalığı galeyana getirmesi beni şüphelendirdi; Kelly Stephenson'un oğlanlarından birinin kaçırabileceği ya da öldürülebileceği ihtimalini öngörmüş ve böyle bir olaydan azami yararlanabilmek için ona hayli cömert bir ödeme yapmış olabilirdi. Stephenson öfke saçıyordu; polis olay sırasında oradaydı ve ne tedbirli ne ele özenli davranmıştı. Kurban zavallının biriydi ve polisin olayla ilgilenmesini temin edemeyecek bir yabancıydı; kendilerinininki gibi mahallelerdeki insanlar böyle olayları önlemek istiyorlarsa, sorunları kendi elleriyle çözmeliydiler. Marcus Stephenson'a kendisinin polis olduğunu çoktan açıklamıştı elbette ve kalabalıktan yükselen hava gittikçe kötüleşince, bize doğru atılan tehditkar bakışlar giderek artınca, Isaacsonlar, Stevie ve ben merkeze çekilmeye karar verdik; gecenin kalanında olayları buradan telefon yardımıyla takip edecektik.

Bu işin görüldüğünden daha zor olduğu anlaşıldı. Bize telefon edecek kimse yoktu; Theodore sıradan polislerle birlikteyken bizden gelecek bir telefonu asla kabul etmezdi: ve kimse bizimle temasa geçecek gibi değildi. Saat dört gibi Kreizler'den haber geldi o ve Sara, Cyrus'u, St. Vincent'ta rahat bir özel odaya yerleştirmişlerdi ve çok geçmeden merkeze döneceklerdi. Bunun dışında, sadece derin bir sessizlik oldu. Kreizler'in aramasıyla hayli rahatlamış olma-

sına rağmen, Lucius olanlardan dolayı hissettiği suçluluğun önüne geçemiyordu ve çılgın gibi volta atmaya başladı. Gerçekten de eğer Marcus'u düşünmeseydik, hiçbir şey yapmadan otururken hepimiz yavaş yavaş çıldırmuş olabilirdik bence. Ama uzun olan Isaacson, araştırma için vücudumuzu kullanamıyorsak, en azından aklımızı kullanmamız gerektiğine karar verdi ve büyük Manhattan haritasını göstererek katilin korkunç ritüelini gerçekleştirmek için bu kez nereye gidebileceğini tahmin etmeye çalışmamızı önerdi.

Olayların biz onlara müdahale edemeden sürüp gittiği düşüncesi bizi rahatsız etse bile, haddimizi aştığımızı ihtimal vermiyordum. Ama bu sanılardan yola çıkarak hangi bölgeyi seçeceğine dair tatminkar bir tahmini nasıl yürütebilirdik? İddialardan biri, başka bir köprüye döneceği yolundaydı; ve eğer bu konuda kendini tekrar etmeyeceğini varsayarsak, elimizde ya Manhattan'ın kuzey ucundaki East River da bulunan eski High Bridge (Croton Sarnıcı'nın suyunu şehre taşıyan bir kemerdi bu) ya da birkaç yıl önce açılan yakınlardaki Washington Bridge vardı. Marcus, katilin kendisini takip edenlerin ilerlediğinden muhtemelen haberdar olduğunu belirtti. Örneğin Cyrus'a saldırısının zamanlamasına bakacak olursak, o akşam tersi olması gerekirken daha önceden *bizi* gözlem altında tutan *oydu*. Karşı tarafın hareketlerine bu kadar dikkat eden bir adam, hoşuna giden bir bölgeye gideceğini tahmin edeceğimizi anlayabilir ve başka bir yere giderdi. Marcus'un iddiasına göre, sıradaki cinayet mahallini tahmin etmenin yolu, katilin göçmenlere duyduğu nefrette yatıyordu ve bu mantıkla hareket edecek olursak, adam vapur hatlarına ait olan bir rıhtıma gitmeliydi; bu hatlarda çok sayıda çaresiz yabancı gemilerin alı güvertelerine dolduruluyor ve Amerika'ya getiriliyordu.

Mu ölümcül muammanın cevabını en sonunda öğrenebildiğimizde, bu o kadar açık seçikti ki hepimiz utanmaksın kendimizi alamadık. Saat dört buçuk gibi, tam Kreizler merkeze doğru yürürken Sara Mulberry Caddesinden aradı. oraya neler olup bittiğini öğrenmek için gitmişti.

"Bedloe's Island'dan bir mesaj almışlar," dedi ben ahizeyi kaldırır kaldırmaz. "Özgürlük Heykeli'ndeki gece bekçilerinden biri, bir ceset bulmuş." Kalbim yerinden oynadı ve hiçbir şey diyemedim. "Alo?" dedi Sara. "Orada mısın John?"

"Evet Sara, buradayım."

"O zaman kulaklarını dört aç, uzun konuşamayacağım. < >raya gitmeye hazırlanan şimdiden bir sürü kıdemli memur var. Polisler de onlarla birlikte olacak, ama bana ortaya çıkmamamızı söyledi. Söylediğine göre elinden gelecek tek şey, ceset morga gönderilmeden önce bir adli tabibin onu incelemesine engel olmaya çalışmış. Onu orada görebilmemiz için bize imkân yaratmayı deneyecek."

"Ama Sara, olay mahali-"

"John, mankafalılık etme. Kimsenin yapabileceği bir şey yok. Bu akşam elimize bir şans geçti ama yüzümüze gözümüze bulaştırdık. Şimdi ne yapabiliyorsak yapmalıyız; yapmamız gereken yerde, morgda. Bu süre içerisinde-" Aniden hattın öbür ucundan sesler yükseldi; bir tanesi Theodore'du, diğeri kesinlikle Link Steffens'ın sesiydi, diğeri sesleri çıkaramadım. "Kapatmalıyım John. Adadan haber gelir gelmez orada olacağım." Bir tıkırtı sesiyle gitti.

Haftalarca süren araştırmalarımıza ve günler boyu hazırlanmamıza rağmen cinayeti engelleyemediğimiz gerçeğini kabullenmeleri için geçen dakikalardan sonra diğerlerine ayrıntıları anlattım. Lucius için kabullenmesi zordu elbette, şimdi arkadaşının kırık kafatasının yanında bir çocuğun

ölümünden de kendini sorunlu tutuyordu. Marcus ve ben onu avutmaya çalıştık ama söylediğimiz hiçbir şey onuteselli etmiyordu. Diğer yandan Kreizler duygusuz yaklaşıyordu. Katil çalışmalarımızı izlediğinden, o gece değilse di başka bir gece, başarılı bir saldırıda bulunmanın eninde sı 1 nunda bir yolunu bulabileceğini söyledi Lucius'a. Laszlo tek kaybımız Cyrus olduğu için şanslı olduğumuzu söyledi. O çatıda Lucius da kafasına sadece kötü bir darbe almakla kalmayan bir kurban olarak yerde uzanıyor olabilirdi. Kreizler kendimizi suçlamanın sırası olmadığını söyledi; Lucius'un keskin zekâsına ve ustalığına ihtiyacımız vardı; ama suçlulukla bulanmamışken. Anlaşılan hem konuşmayı yapandan, hem içeriğinden dolayı bu küçük konuşmanın Lucius için anlamı büyüktü ve kısa süre sonra, o geceden bir şey öğrenip öğrenmediğimizi tespit etmek için gösterdiğimiz uğraşlara katılacak kadar kendini toparlamıştı.

Katilin her hareketi onun tabiatı ve yöntemlerine ilişkin teorilerimizi doğruluyordu; ama Kreizler'a göre katilin davranışlarındaki en önemli özellik çalışmalarımıza gösterdiği dikkat ve Cyrus'a saldırışydı. İzlediğimizi biliyorken neden Ernst Lohmann'ı kaçırmayı seçmişti? Ve bir kere böylesine tehlikeli bir işe kalkışmışken neden Cyrus'u öldürmek yerine bayıltmakla yetindi? Yakalanırsa adamın sonuçta darağacını boylayacağı kesindi ve sadece bir kez asılabilirdi. Neden Cyrus'un direnebileceği ve kavga sırasında saldırıyı görüp bize anlatabilecek kadar yaşayabileceği riskini göze almıştı? Kreizler bu soruların hepsini kesin olarak cevaplayabileceğimizden emin değildi; ama en azından şurası açıktı ki adam o geceki riskin yüksekliğinden hoşlanmıştı. Ona yaklaştığımızı bildiği için belki de Cyrus'u sağ bırakmak, bizi hem cüretkar bir meydan oku-

maya hem ele çaresiz bir yalvarışa mahkûm kılmanın bir yoluydu onun için.

Bütün bunların önemli olduğundan şüphe duymasam da, kreizler konuşurken kendimi o gece Bedloe's Island'da neler olduğunu düşünmekten alamıyordum. Barhoidi'nin dev heykelinin altında -heykel birçokları için özgürlüğü simgeliyordu ama şimdi, benim zihnimde katilimizin kanlı saplantısına mahkûm oluşunun ironik bir amblemiydi- bir başka çocuk korkunç ve hak edilmemiş bir sonla karşı karşıya kalmıştı. Bunları kafamdan atmaya çalıştım ama hiç görmediğim bir çocuğun Bayan Özgürlük'ün altında bağlanmış ve dizlerinin üzerinde dururken, boynunu kırmak üzere olan adama tamamen güvenmesi ve sonra birden kısa, korkunç bir an için güvenini akılsızca harcadığını ve bu hatasını mümkün olan en kötü cezayla ödeyeceğini fark etmesinin korkunç hayalleri gitmiyordu. Sonra, başka görüntüler şimşek gibi beynimde çakmaya başladı; önce bıçak, New York'a hiç benzemeyen bir dünyanın tehlikeleriyle baş edebilmek için yaratılmış o korkunç alet; sonra bıçağın ete doğru uzun, yavaş, özenli bir şekilde gidişi ve uzuvlardaki keskin, güçlü kesikler; artık kalbin kontrolünde olmayan kanın kalın dalgalar halinde çimlere ve taşlara doğru salınması ve keskin çeliğin kafatasının göz çukurlarına dayanmasıyla gelen iğrenç ezilme ve gıcırdama sesleri... Bunların adaletle ya da insanlıkla hiçbir alakası yoktu. Ernst Lohmann'ın geçim kaynağı ne olursa olsun, bir yabancıya güvenmekle nasıl bir hata yapmış olursa olsun, ceza çok şiddetliydi. bedeli tiksindirici derecede yüksekti.

Dikkatim yeniden sürmekte olan konuşmaya döndüğünde, Kreizler'in sinir içinde telaşla tıslar gibi konuştuğunu fark ettim.

"Bir şey olmalı... Bu gecedен öğreneceğimiz yeni bir şey olmalı."

Marcus, Lucius ve benden ses çıkmadı ama her birimize kararsızca bakan, söyleyecek bir şeyi varmış gibi görünen Stevie birden konuşmaya başladı: "Aslında bir şey var Doktor," Kreizler ümitle ona döndü, "saçları dökülüyor."

Ve birden Lucius'a ait olduğunu düşündüğümüz ama ona dedektifinkinden çok daha uzun bir bedene ait olan kafayı hatırladım. "Doğru," dedim, "onu gördük, yüce Tanrım, Stevie, o an biz ona bakıyorduk!"

"Sonra? *Sonra?*" diye bastırdı Kreizler. "Başka şeyler de görmüş olmalısınız!"

Omuz silkmekle yetinen Stevie'ye baktım. O ana dair unuttuğum bir ayrıntı bulabilmek için hafızamı çılgınlar gibi kurcaladım, o an net olarak gördüğüm... hiçbir şey yoktu. Kelleşmekte olan bir kafanın arkası. Görünebilir olan tek şey buydu.

Kreizler hayal kırıklığıyla iç çekti. "Kelleşmiş, öyle mi?" dedi sözcüğü tahtaya yazarken. "Sonuçta bu dün bilmediğimiz bir şeydi."

"Çok bir şey gibi görünmüyor," dedi Lucius, "bir çocuğun hayatıyla karşılaştırırsak."

Birkaç dakika sonra nihayet Sara yeniden aradı. Ernst Lohmann'ın cesedi Bellevue'deki morga gitmek üzere yoldaydı. Doğal olarak, onu bulan bekçi cinayete tanık olmamıştı ama çocuğun ölüsünü bulmadan hemen önce, buharlı çalışan bir sandala ait olabilecek adadan uzaklaşan bir ses duymuştu. Roosevelt Sara'ya yanındaki polis memurlarından kurtulabilmek için biraz zamana ihtiyaç duyduğunu söylemişti; saat altı buçuk gibi Bellevue'de onunla buluşabilirsek, bir engelle karşılaşmadan cesedi inceleyebilece-

tık. Buna göre bir saatten biraz fazla bir süremiz vardı; eve giderek morgda diğerlerine katılmadan önce banyo yapıp giysilerimi değiştirmeye karar verelim.

Washington Square'e vardığımda neyse ki büyükannem halâ uyuyordu. Harriot toparlanmıştı ve banyomu hazırlamayı teklif etti. Aceleyle merdivenlerden çıkarken ona büyükannemin uyku durumunu sordum.

"Evet efendim," dedi Harriet. "Haberler geldiğinden beri içi çok rahatladı."

"Haberler mi?" dedim yorgun bir merakla.

"Eminim duymuşsunuzdur efendim. O korkunç Dr. Holmes'la ilgili. Dün bütün gazetelerde vardı. *Times* sehpanın üzerinde olacak, getirmemi isterseniz-

"Hayır hayır," diyerek durdurdum o merdivenlerden inerken. "Ben alırım. Sadece banyoyu hazırlayabilirsen Harriet, ölene kadar kölen olurum."

"Buna gerek yok Bay John," diye yanıtlayarak tekrar yukarı yöneldi.

Bir önceki günün *Times*'mi büyükannemin en sevdiği sandalyesinin yanındaki bakır ve cam sehpanın üzerinde buldum. Hikaye ilk sayfayı tamamen kaplıyordu: HOLMES ÖLÜME SAKİN GİTTİ. Meşhur 'kasap doktor' çoğu ilişki yaşadığı ve dolandırdığı kadınlardan oluşan yirmi yedi kişiyi daha öldürdüğünü pişmanlık göstermeden itiraf ettikten sonra Philadelphia'da bir darağacına yollanmıştı. İnfaz sabah 10:12'de gerçekleşmişti ve yirmi dakika sonra ölü olduğu resmen açıklanmıştı. Ek tedbir olarak -gazete neye karşı olduğunu söylemiyordu- o içine yatırıldıktan sonra Holmes'ün tabutuna çimento doldurulmuştu ve tabut isimsiz bir mezarlıkta üç metrelik bir çukura koyulduktan sonra üzerine bir ton çimento daha dökülmüştü.

Ben Bellevue'ye gitmek için evden ayrılırken büyükannem hâlâ uyanmamıştı; hatta daha sonra Harriet'tan öğrendiğime göre saat onu hayli geçene kadar uyumaya devam etmişti.

Bölüm 27

Anlaşıyordu ki, o pazartesi günü erken saatlerde yaşayacağımız morg maceramızda karşılaşacağımız en büyük zorluk kurumun çalışanlarından kaynaklanmayacak^ Hepsi işlerinde yeniydiler (cesetleri tanesi 150 dolardan anatomistlere sattıkları ortaya çıkınca kovulan ekibi yerine yakın zamanda gelmişlerdi) ve Roosevelt'e karşı çıkacak kadar yetkileri olduğundan emin değillerdi. Hayır, sorunumuz binaya girememekten ibaretti, çünkü oraya vardığımızda Aşağı Doğu Yaka'dan gelen bir başka grup, çocukları katledildiği halde neden hâlâ bir şüphelinin bile göz altına alınmadığı konusunda bir açıklama talep etmek için bir araya gelmişti. Bu kalabalık Castle Garden'dakilerden çok daha öfkeliydi ve yatışacak gibi değildi. Ernst Lohmann'ın yaptığı iş ya da yaşam biçiminden (bir ailesi olmadığını tespit ettik) bahseden yoktu; onun nasıl yaşadığını - ya da öldüyse kimin sorumlu olduğunu- umursamayan polis merkezinin, şehir yönetiminin veya üst sınıfın merhamesine terk edilmiş bir çocuktuktu o. Böylesi, düzene çok daha uygundu, politik olduğundan bahsetmeye gerek bile yok.

Lohmann'ın ve genel olarak tüm göçmen toplulukların durumunun bu şekilde yansıtılması, kalabalıkta çok sayıda Alman olmasından kaynaklanıyor olabilirdi; ama onu ya da arabasını morg civarlarında görmemiş olmama rağmen, bu durumun Paul Kelly'nin giderek artan etkisinin ötesinde bir şey olmadığını düşünüyordum.

Kırmızı tuğlalı kasvetli binaya arka tarafındaki siyah, demir bir kapıdan girerken Sara, Isaacsonlar ve ben Laszlo'nun yüzü görülmesin diye etrafını sarmıştık. Roosevelt bizi koridorun hemen başında karşıladı ve ne amaçla geldiğimizi soran iki görevliyi başından savdıktan sonra bizi bir tetkik odasına götürdü. Formaldehit kokusu ve odadaki çürümüşlük o kadar güçlüydü ki, duvarların sararmış boyasını yerinden söküyor gibiydi. Her köşede, üstlerine ölülerin yatırıldığı ve perdelerle ayrılmış masalar vardı; içlerinde çeşitli organlar bulunan eski, yıpranmış ürkütücü numune kavanozları, bir dizi çökmüş rafta sıralanmıştı. Büyük bir elektrik lambası tavanın merkezinde asılıydı ve lambanın tam altında çukurlaşmış ve paslı bir ameliyat masası vardı; masa muhtemelen, uzak geçmişte bir dönem Laszlo'nun kliniğinin bodrumundaki ameliyathanede bulunanlara benziyordu. Masada yatan ölünün üzerine kirli, ıslak bir çarşaf örtülmüştü.

Lucius ve Kreizler hemen masanın yanına gittiler ve Lucius çarşafı yırtıp attı; ölümünden kendini bu kadar sorumlu hissettiği çocukla olabildiğince çabuk yüzleşmek istiyor gibi geleli bana. Marcus onları takip etti ama Sara ve ben kapının yanında kaldık, sakınabiliyorken cesetten uzak durmak istiyorduk. Kreizler küçük not defterini çıkardı ve o bildik resmi konuşmasına başladı. Lucius çocuğun vücudundaki hasarların listesini yapmaya koyuldu; sesi monoton ama buna karşın tutkuluydu da.

"Bütün üreme organları kökünden kesilmiş... Sağ el bilek eklemının hemen üzerinden kesilmiş; hem dirsek kemiği hem de ön kol kemiğindeki kesik düzgün.... Karın boşluğundaki yanal kesikler ince bağırsağa da zarar vermiş... Toraksın içinde, arter sistemin tümünde ağır hasar meydana gelmiş ve kalp sökülmüş... Sol göz çıkarılmış, elmacık kemiğine ve o taraftaki supraorbital yapıya da zarar vermiş... Kafatasının oksipital ve paryetal kemiklerini örten deli yüzülmüş..."

Korkunç bir listeydi ve dinlememeye çalıştım; ancak son maddelerden biri dikkatimi çekti. "Afedersin Lucius," diye sözünü kestim, "ama sol göz çıkarılmış mı dedin?"

"Evet," diye yanıtladı hemen.

"Sadece sol göz mü?"

"Evet," dedi Kreizler, "sağ göze dokunulmamış."

Marcus heyecanlanmış görünüyordu. "İşi yarıda kesilmiş olmalı."

"En mantıklı açıklama bu gibi görünüyor," diye yanıtladı Kreizler. "Muhtemelen bekçinin yaklaştığını fark etti." Laszlo daha sonra vücudun ortasını işaret etti. "Kalbe yapılan bu şey yeni, dedektif."

Marcus kapıya doğru koştu. "Memur Roosevelt, Bize burada bir kırk beş dakika daha verebilir misiniz?" diye sordu. Roosevelt saatine baktı. "Çok yakın olacak. Yeni müdür ve adamları genellikle sekizde geliyor. Neden Isaacson?"

"Bazı malzemelerime ihtiyacım var, bir inceleme için."

"İnceleme mi? Ne tür bir inceleme sorabilir miyim?" Theodore gibi bir natüralist için inceleme kelimesi 'eylem' kadar güçlüydü.

"Bazı uzmanlar ölüm anında insan gözünün gördüğü son görüntüyü kaydettiğini düşünüyorlar. Gözün kendisini

bir tür lens gibi kullanarak bu görüntünün resmedilebileceği düşünülüyor. Bir denemek isterdim," diye açıkladı Marcus.

Theodore teklifi bir süre düşündü. "Çocuğun katile bakarken mi öldüğünü düşünüyorsunuz?"

"Böyle bir ihtimal var."

"Peki sizden sonra inceleyen uzman bir çalışma yapıldığını anlayacak mı?"

"Hayır efendim."

"Hmm. Makul bir fikir. Tamam." Theodore başıyla onayladı. "Malzemelerini getir. Ama seni uyarıyorum dedektif, yedi kırk beşe kadar buradan çıkmış olacağız."

Marcus binanın arka kapısına doğru fırladı. O çıktıktan sonra Lucius ve Kreizler cesedin her yerini kurcalamaya devam ettiler ve ben sonunda yere çöktüm; yorgunluktan bitmişim ve bacaklarım beni taşıyamaz haldeydi. Yüzünde anlayışlı bir ifade görebilmek umuduyla Sara'ya baktım, ama inceleme masasının ayakucuna bakıyordu.

"Doktor," dedi sonunda sessizce, "ayağının nesi var?"

Laszlo dönüp Saraya ve sonra onun baktığı yere, ölü çocuğun masanın ucundan sarkan ayağına baktı. Şişmişti ve bacakla tuhaf bir açı oluşturuyordu; ama diğer hasarların yanında önemsiz kaldığı için Lucius'un bunu atlaması çok şaşılacak bir şey değildi.

Kreizler ayağı eline aldı ve dikkatle inceledi. "*Talipes varus*," dedi sonunda. "Çocuk yumru ayaklıymış."

Bu ilgimi çekti. "Yumru ayaklı mı?"

"Evet," diye yanıtladı Kreizler ayağı bırakırken.

Bana öyle geliyor ki, son haftalarda zihnimizin nasıl ayrıntılı işlemeye alıştığının bir göstergesiydi bu; olabileceğimiz kadar yorgun haldeyken bile, kurbanın taşıdığı çok

ivgin rastlanan bir fiziksel bozukluktan yola çıkarak tahminler yürütebiliyorduk. Tahminlerimiz üzerine konuşmaya başladık, Marcus fotoğraf malzemeleriyle gelip deneysel resimleri için hazırlanırken de konuşmaya devam ettik. Black ve Tan'de Lohmann'ı tanıyan kişilerle sonradan yapılan sorular bu spekülasyonları haklı çıkardı, bu yüzden değinmeye değerler.

Sara'ya göre, katil öncelikle çocuktaki fiziksel kusurla özdeşleştiği için Lohmann'a doğru bir çekime kapılmış olabilir. Ama Lohmann kusurundan bahsedilince öfkelenmiş. Ne yaşı ve yaptığı iş düşünülürse akla yatkın- bu merhametli sözler ters tepmiştir. Bu tepki de, katilin şımarık gençlere karşı duyduğu her zamanki öfkeyi alevlendirmiştir. Kreizler hepsine katılıyordu ve şunları ekledi; Lohmann'ın, katilin kendisiyle kurduğu empatiyi reddedişinde yatan ihanet, yeni ve daha da derin bir öfke uyandırmış olabilir. Bu da, çocuğun kalbinin yerinde olmadığı gerçeğini açıklamaya yeterliydi; anlaşılan katil, kurbanlarına yeni bir aşırılık ekliyordu ki bekçinin gelişi buna engel oldu. Şurasını hepimiz gayet iyi biliyorduk: Uğraştığımız adam, böyle özel anlarının kısa kesilmesinden memnun olacak biri değildi.

Tartışmamızın bu anında Marcus incelemeye başlamak için hazır olduğunu belirtince, getirdiği malzemeleri cesedin yanına taşıyabilmesi için Kreizler masadan birkaç adım uzaklaştı. Elektrikli lambanın kapatılmasını talep ettikten sonra, kardeşinden Ernst Lohmann'ın tek gözünü yuvasından çıkarmasını istedi. Lucius bunu yaptıktan sonra Marcus çok küçük bir ampul çıkarıp fotoğraf makinesini odakladığı gözün arkasına yerleştirdi. Bu görüntünün önüne iki cam plaka koydu. Uçları çıplak iki kabloyu etkinleştirdi. Kablo-ları gözün sınırlarına denk getirdi, sınırları harekete geçire-

rek birçok plakayı daha yerleştirdi. Son olarak ampulu söndürdü ve aydınlatılmamış ama elektriksel olarak etkin durumdaki gözün iki fotoğrafını çekti. Bütün bunlar çok tuhaf görünüyordu (aslında, sonradan öğrendiğime göre Fransız yazar Jules Verne, garip hikayelerinden birinde bütün bu işlemleri anlatmış) ama Marcus gayet umutluydu ve genel ışığı yeniden açarken, karanlık odasına hemen dönmek için duyduğu isteğı ifade etti.

Kreizler'i, Lohmann'ın yüzüne bakarken yakaladığımda Marcus'un malzemelerini toplamıştık ve oradan ayrılmaya hazır gibiydik; bakışı, cesedi incelerken olduğundan çok daha az kayıtsızdı. Parçalanmış cesede bakmadan Laszlo'nun yanında durdum ve sessizce elimi omzuna koydum.

"Aynadaki görüntü," diye mırıldandı Kreizler. Önce, Marcus'un yaptığı işlemlerden birini kastediyor sandım. Ama sonra, onunla haftalar önce yaptığımız konuşmayı hatırladım. Maktullerin bedenlerinin durumunun, katili yiyip bitiren ruhsal yaraların tam bir yansıması olduğundan bahsetmiştik.

Roosevelt yanıma geldi. Onun gözleri de cesede kilitlenmişti. "Bu yerde daha da kötü görünüyor," dedi sessizce. "Kesinlikle. İnsanlığını tamamen yitirmiş..."

"Ama *bu* neden yapılmış?" diye sordu Kreizler. Belirli birine yönelmemiştir bu soru. "Neden özellikle *bu*?" Bir eliyle cesedi işaret ederken, yok edilen organları kast ettiğini biliyordum.

"Sadece şeytanın kendisi biliyor," diye yanıtladı Theodore. "Böylesini ilk defa görüyorum, Kızılderilileri savmazsak."

Laszlo'yla bir an donup kaldık, sonra sessizce ona döndük. Bakışlarımız yeterince dikkat çekmiş olmalı ki. The-

odore bir an için cesaretini yitirmiş göründü. "Size ne oldu şimdi peki?" diye sordu biraz kızgın bir ses tonuyla. "Sormaya cüret edebilir miyim?"

Temkinli bir sesle "Roosevelt," dedi Laszlo bir adım yaklaşarak, "az önce söylediğini bir daha tekrarlar mısın?"

"Söylediklerimden dolayı pek çok şeyle suçlanmışımdır ama asla lafi gevelemem," diye yanıtladı Theodore, "söylediklerim gayet anlaşılırdı."

"Evet, evet öyleydi." Isaacsonlar ve Sara yakına gelmişti.

Laszlo'nun bozuk moralini alıp götüren şeyin ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı. "Ama kast ettiğin şey tam olarak neydi?"

"Basit düşünüyordum," dedi Roosevelt. Henüz savunmayı elden bırakmamıştı, "gördüğüm şiddet olayları içinde buna en çok benzeyenini, Dakota bozkırlarında çiftçilik yaparken yaşamıştım. Kızılderililerin öldürdüğü birkaç beyaz cesedi görmüştüm. Göçmenlere bir uyarıydı bu. Cesetler bunun gibi paramparça edilmişti. Tahminimce orada olanlar da geride kalanları korkutmayı amaçlıyordu."

"Evet," dedi Laszlo. Bu, Theodore'u olduğu kadar kendini de onaylayan bir yanıtı. "Söylediklerinin ilk anlamı bu. Peki, amacı da bu muydu?" Kreizler ağır ağır sol kolunu ovuşturup başını sallayarak ameliyat masasının etrafında dolanmaya başladı. "Örnek, bir örneğe ihtiyacı var... Fazlasıyla tutarlı, fazlasıyla tasarlanmış, fazlasıyla planlanmış. Bir şeyi örnek alıyor..." Laszlo gümüş saatine bir göz atıp Theodore'a döndü. "Bir şekilde, Doğal Tarih Müzesi'nin kaçta açıldığını biliyor olman mümkün mü Roosevelt?"

"Bilmemem mümkün değil," diye gururla yanıtladı Theodore, "ne de olsa babam kurucularından biriydi ve ben de oldukça-"

"*Saat kaçta* Roosevelt?"

"Dokuzda."

I]

Kreizler başıyla onayladı. "Harika. Moore, sen benimle geleceksin. Kalanlarsa- Marcus sen karanlık odayı hallet ki bu deneyinden ne öğrenebileceğimizi görelim. Sara. sen Lucius'la birlikte 808 numaraya geri dön ve Washington'da ki Savaş Bakanlığı'yla temas halinde olun. Bakın bakalım, akıl hastalığı nedeniyle görevden alınan askerlerin kayıtlarını tutuyorlarmıymış. Yalnızca Batı Ordusu'ndaki askerleri araştırdığımızı söyleyin. Telefon bağlantısı kuramazsanız telgraf çekin."

"Savaştan birkaç kişiyi tanıyorum," diye ekledi Roosevelt, "belki yardımı olur."

"Elbette olur," diye yanıtladı Laszlo. "Sara, isimleri not al. Hadi, hadi herkes işinin başına, hepiniz!" Sara ve Isaacsonlar, Marcus'un aletleriyle giderken, Kreizler tekrar Roosevelt'le ikimizin yanına geldi. "Ne aradığımızı anladın mı Moore?"

"Evet," dedim, "ama neden müze?"

"Eski bir arkadaşım. Franz Boas. Eğer organların kesilmesinin Kızılderililer için bir çeşit kültürel anlamı varsa, bize söyleyebilir. Ve bu ispatlanırsa Roosevelt, alkışları kabul etmek zorunda kalacaksın." Kreizler, eskimiş kirli örtüyü yeniden Ernst Lohmann'ın cesedinin üzerine örttü. "Ne yazık ki Stevie'nin arabayı eve götürmesine izin vermiştim. Bu da, taksiye bineceğiz demektir. Seni bir yere bırakabilir miyiz, Roosevelt?"

"Hayır," diye yanıtladı Theodore, "kalıp izlerimizi yok etsem daha iyi olur. O kalabalığı düşünürsek, çok soru sorulacaktır. Ama size iyi avlar dilerim beyler!"

Lohmann'ın cesedini incelerken geçen sürede, morgun önündeki öfkeli kalabalık büyümüştü. Öyle bir belirti gö-

rülmediğinden, Sara ve Isaacsonlar'ın sorun yaşamadan oradan ayrıldığı anlaşılıyordu. Ama Kreizler ve ben o kadar şanslı değildik. Kalabalığın şüpheli bakışları altında, ana kapıya giden yolu yarılamaı başardığımızda, balta sapı taşıyan, tıknaz, köşeli suratlı bir adam önümüzü kesti. \ıııı onu tanıdığını belli eden soğuk gözlerini Kreizler'e ılık inışti. Kreizler'e dönünce, onun da adamı tanıdığını anladım.

"A!" diye haykırdı adam, göze çarpan göbeğinin derinliklerinden gelen bir sesle. "Demek meşhur Herr Doktor Kreizler'i çağırılmışlar!" Aksanından alt tabaka bir Alman olduğu anlaşılıyordu.

"Herr Höpner!" diye yanıtladı Laszlo katı ama ihtiyatlı bir sesle. Sesinden, adamın balta sapını kullanabileceğini bildiği anlaşılıyordu. "İş arkadaşım ve benim acil bir işimiz var. Lütfen kenara çekilin."

"Ya Lohmann denen çocuk Herr Doktor?" Höpner yerinden kıınıldamadı. "Bu olayla bir ilginiz mi var?" Yanında duranlardan birkaçı bu soruyu onaylayarak mırıldandılar.

"Söylediklerinizden hiçbir şey anlamadım Höpner," diye yanıtladı Kreizler sakince, "lütfen çekilin."

"Anlamadınız demek, öyle mi?" Höpner tahta parçasını avcıma vurmaya başladı. "Bundan şüpheliyim. Bu hünerli yetenekli doktoru tanıyor musunuz *incine Freunde?*" dedi kalabalığa. "Kendisi yuva yıkan, çocukları evlerinden çalan meşhur ruh avcısıdır!" Etrafa bir şok dalgası yayıldı. "Bu olaydaki rolünüzü bilmek istiyorum Herr Doktor! Kızımı çaldığınız gibi, Lohmann'ı da ailesinden çaldınız mı?"

"Demin de söylediğim gibi," derken Laszlo dişlerini sıkmaya başlamıştı, "Lohmann'dan falan haberim yok benim. Ve kızına gelince Herr Höpner. Evden alınmayı kendisi is-

tedi çünkü onu, şimdi elinde tuttuğundan hiç farkı olmayan bir sopayla dövmeden duramıyordun."

Kalabalık tek bir insan gibi nefesini tuttu. Höpner'in gözleri fal taşı gibi açıldı. "Bir adamın kendi evinde, kendi ailesiyle ne yaptığı yalnız kendini ilgilendirir!" diye itiraz etti. "Kızının fikri başkaydı," dedi Kreizler, "şimdi, son koy, söylüyorum *raus mit dir!*"

Çekilmesini söyleyen bir emirdi bu. Bir hizmetçiye ya da alt sınıftan birine söylenmiş gibiydi. Höpner sanki üzerine tükürülmüş gibi baktı. Balta sapını kaldırarak Kreizler'e doğru geldi ama arkamızda bir yerlerde çıkan müthiş kargaşa onu durdurdu. Dönüp kalabalığa bakınca bir at kafası ve bir araba tavanının yolumuzu kestiğini gördüm. Ve bunların yanında tanıdık bir yüz olduğunu fark ettim: Ye-Bitir Jack McManus. Aracın bir yanına asılmış, eskiden, Paul Kelly'nin fedailiğini yapmak için ayrılmadan önce neredeyse on yıl boyunca ringlerde onu korkunç bir güç haline getirmiş olan devasa sağ kolunu sallıyordu.

Kelly'nin yanlarında pirinç lambaların ışıldadığı siyah, zarif at arabası, kalabalığı yararak bize doğru geliyordu. Sürücü koltuğunda oturan kısa ve yapılı adam, kamçısıyla etrafa gözdağı veriyordu. Kalabalık, arabanın kimi taşıdığını bildiği için ses etmeden kenara çekildi. Tekerlekler durur durmaz Jack McManus yere atladı, kalabalığa tehditkar bir bakış attı ve kafasındaki madenci başlığını düzeltti. Sonunda arabanın kapısını açtı.

"Binmenizi öneririm Beyler!" dedi arabanın içinden neseşeli bir ses. Hemen ardından Kelly'nin biçimli yüzü kapıda belirdi. "Bu çetecilerin neler yapabileceklerini bilirsiniz."

Bölüm 28

"Hey, şunlara baksanıza!" Bellevue'den uzaklaşırken dönüp kalabalığa bakan Kelly neşe doluydu. Bu köpekler bir kere de gerçekten ayağa kalksa! Şimdi Mansion Mile'dakileri birkaç gece pek uyku tutmayacak, değil mi Moore?" Arabanın ön yarısındaki Kelly'nin karşısında, Kreizler'in yanında oturuyordum. Gangster bize doğru dönerken altın başlı sopasını yere vurdu ve tekrar güldü. "Bitmiş değil elbette. Daha Lohmann tabuta konmadan bunlar haftada bir dolara çocukları sömürmeye başlamış olacaklar. Bir çocuk fahişenin daha ölümü, bunu durdurmaya yetmez. Ama şu anki manzara harika görünüyor!" Kelly, yüzük dolu sağ elini Kreizler'e uzattı. "Nasılsınız Doktor? Gerçekten onur duydum."

Laszlo uzatılan eli öylesine sıktı. "Bay Kelly, neyse ki bir kişi bu durumu eğlenceli buluyor en azından."

"Evet Doktor, evet. Zaten bunu bu yüzden planlamıştım!" Ne Kreizler tepki verebildi ne ele ben. "Hadi ama beyler, bunlar gibi insanların biraz cesaretlendirilmeden ağızlarını açabileceklerini düşünmüyordunuz, değil mi? Doğru

yerlere giden azıcık paradan da zarar gelmez hani. Ve itiraf etmem gerekirse, ünlü Doktor Kreizler'i böyle bir durumda bulmayı hiç beklememiştim!" Şaşkınlığının sahte olduğu çok belliydi. "Sizi nereye bırakabilirim beyler?"

Kreizler'e baktım. "Taksi parasından kurtuluruz," Laszlo başıyla onaylayınca Kelly'ye döndüm: "Doğal Tarih Müzesi. Yetmiş Yedinci Cadde ile-"

"Yerini biliyorum Moore." Kelly bastonuyla tavana vurdu ve sert, buyurgan bir sesle konuştu: "Jack! Harry'ye söyle, bizi Yetmiş Yedinci Cadde'yle Batı Central Parkan oraya götürsün. Acele etsin!" Sonra o sahte kibarlığına yeniden büründü: "Sizi de burada gördüğüme biraz şaşırırım, Moore. Biff'le olan anlaşmazlıktan sonra bu cinayetlere ilgini kaybedersin sanmıştım."

"İlgimi kaybetmem için Ellison'dan fazlası gerekir," dedim, hissettiğimden daha inandırıcı olmasını umarak.

"Ya, size fazlasını gösterebilirim," diye hemen karşılık verdi Kelly ve bakışlarını hızla Jack McManus'a çevirdi. Anladığımda mideme giren sancı yüzüme vurmuş olacak ki, Kelly yüksek sesle güldü. "Sakin olun. İsmimi karıştırmadığınız sürece size zarar gelmeyeceğini söylemiştim ve siz de uslu durdunuz. Keşke arkadaşınız Steffens da sizin gibi olsaydı. Bir düşünün Moore, son zamanlarda pek bir şey yazmadınız, değil mi?" diyerek sinsice güldü Kelly.

"Yayınlanmadan önce bütün gerçekleri biriktiriyorum," dedim.

"Elbette. Ve arkadaşınız Doktor da sadece bacaklarına iyi gelsin diye ortalıkta dolanıyor, öyle mi?"

Laszlo rahatsızlığını belli ederek oturduğu yerde kıpırdandı ama konuşurken sakindi. "Bay Kelly, bizi tam zama-

nında önerdiğiniz bu yolculuğa çıkardığınıza göre, bir soru sormamda da sakınca olmayacağını umuyorum."

"Elbette Doktor. İnanmanız zor olabilir ama size büyük bir saygı duyuyorum. Bir kitabınızı bile okudum," güldü, en azından kitabın yarıdan fazlasını."

"Memnun oldum," diye yanıtladı Kreizler, "ama lütfen anlatın. Bahsettiğiniz cinayetler hakkında benim kadar az bilgi sahibiyken, konuyla hiç alakası olmayan insanları tahrik etmek, hatta belki tehlikeye atmak için ne gibi nedenleriniz olabilir?"

"Onları tehlikeye atan *ben* miyim Doktor?"

"Eminim ki hareketlerinizin yalnızca halkın huzursuzluğunun artmasına ve şiddete yol açacağına farkındasınızdır.

Çok sayıda masum insan tehlike altında, daha da hapse girer."

"Çok doğru," diye ekledim, "böyle bir şehirde, işler bir anda kontrolünüzden çıkabilir."

Kelly kısa bir süre için bunu düşünürken gülümsemesi bile bozulmadı. "Size bir şey sorayım Moore. Her gün at yarışı var ama normal bir adam sadece bahis yatırdıklarıyla ilgilenir. Niçin sizce?"

"Niçin mi?" dedim biraz kafam karışmış halde. "Çünkü eğer tuttuğunuz bir at yoksa..."

"Tamam işte," diye araya girdi Kelly kıkırdayarak, "siz iki beyefendi burada oturmuş bu şehirden ve halkın huzursuzluğundan filan bahsediyorsunuz. Peki benim atım hangisi? New York yerle bir olsa beni ilgilendiren kısmı ne olur? Her şey bittiğinde geriye kalacak her kim olursa olsun, içecek bir şey ve biriyle baş başa bir saat geçirmek isteyecektir. Ve ben de bunları sağlamak için burada olacağım."

"Öyleyse," dedi Kreziler, "bu sorun sizi neden ilgilendiriyor ki?"

"Çünkü canımı sıkıyor." Kelly'nin yüzünde ilk kez dürüst bir ifade vardı. "Evet Doktor, canımı sıkıyor. Oradaki domuzlar, iplerinden kurtulur kurtulmaz, Beşinci Caddede'deki çocukların toplumda yarattığı çamurdan besleniyor ve sonra ne yapıyorlar? Bütün lokmaları yemeye çalışırken kendilerini kaybediyorlar. Haybeden bir bahis bu ya da hileli bir oyun. Ne dersiniz deyin. Ve bir yanım, işlerin biraz da öbür yöne gitmesini istiyor." Birden, yine o cana yakın gülümsemesine büründü. "Veya bu düşüncemin daha derin nedenleri vardır Doktor. Belki hayatımda... Hayatımın bağlamında bunu açıklayan bir şeyler bulabilirsiniz. Tabii eğer bu bilgilere ulaşma izniniz olsaydı." Bu yönlendirme beni oldukça şaşırttı. Kreizler'in de bunu beklemediğini görüyordum. Kelly'nin hızlı işleyen yontulmamış zihninde insanı korkutan bir şey vardı. Karşımızdaki insanın her an her yerde ciddi bir tehlike yaratabileceği hissiydi bu. "Ama nedenler ne olursa olsun, bütün bu olay bana büyük bir haz veriyor."

"Çözümü zorlaştırmanıza yol açacak kadar mı?" diye sordu Kreizler.

"Doktor!" Kelly şok olmuş gibi yaptı. "Alınmam mı gerekiyor?" Gangster bastonunun topuzundaki küçük kapağı kaldırdı ve kristale benzeyen tozla dolu bir bölme belirdi. "Beyler?" dedi bize sunarak. Laszlo da ben de reddettik. "Günün bu imansız saatlerinde yola devam etmeye yarar." Kokainin bir kısmını bileğine yerleştirdi ve hızla burnuna çekti. "İşe yaramaz keşler gibi bir izlenim yaratmak istemem, ama sabahlan sevdiğim pek söylenemez. Herneyse Doktor," kaliteli, ipek bir mendille burnunu sildi ve baston-

daki bölmeyi kapadı, "bu olayı çözmek için ciddi olarak uğraşıldığından haberim yoktu." Kreizler'e baktı. "Bilmediğim bir şey mi biliyorsunuz?"

Ne Kreizler soruyu yanıtladı ne de ben. Bu da, Kelly'yi cinayetleri çözmek için hiçbir ciddi resmi çabanın olmayışının korkunçluğu hakkında uzun uzadıya, alaycı bir konuşma yapmaya itti. Sonunda araba Central Park'ın batısında beklenmedik bir mola verdi. Yetmiş Yedinci Cadde kavşağında Kreizler'le birlikte inerken Kelly'nin artık bu işin peşini bırakacağını umuyorduk. Ama daha kaldırıma varmıştık ki gangsterin yüzü ardımızda belirdi.

"Onur verdiniz Doktor Kreizler," diye seslendi. "Siz de yazar beyefendi. Yine de son bir sorum var. Yukardakilerin bu araştırmayı bitirmenize izin vereceğini düşünmüyorsunuz, değil mi?"

Hazırlıksız yakalanmışım ve karşılık verecek kadar toparlanamadım ama Kreizler şaşırılmamıştı ve hemen yanıtladı, "Bu soruya yanıtlam başka bir soru olur Kelly. Senin bitirmemize izin vermeye niyetin var mı?"

Kelly başını kaldırarak gökyüzüne baktı. "Doğruyu söylemek gerekirse, daha bunu düşünmedim. Düşünmek zorunda kalacağımı sanmıyordum. Söylediğim gibi, bu cinayetler çok işime yaradı. Eğer bunu tehlikeye sokarsanız... Ama bunu kime söylüyorum ben? Karşı karşıya olduğunuz durumda, siz hapse girmemeyi başarırsanız şanslısınız demektir." Bastonunu kaldırdı. "İyi sabahlar beyler. Harry! New Brighton'a dönüyoruz!"

Arabanın uzaklaşmasını izledik. Ye-bitir Jack McManus, fazlasıyla semirmiş, sinsi bir maymun gibi yanından sallanmaya devam ediyordu. Sonra araba Doğal Tarih Müzesi'nin Erken Rönesans bölümünün duvarlarına doğru yemekli.

Otuz yıllık bir geçmişi bile olmamasına rağmen, müze şimdiden birinci sınıf uzmanlara, kemik, taş, doldurulmuş hayvan ve böceklerden oluşan tuhaf ve devasa bir koleksiyona ev sahipliği yapıyordu. Ama kaleye benzetilen bütün o saygın bölümlerden hiçbiri, antropoloji kadar ünlü ve sıradışı değildi. Ve sonradan öğrendiğim ki, bunu sağlayan kişi, o gün daha sonra buluşacağımız Franz Boas'tı.

Kreizler'in yaşlarındaydı. Almanya doğumluydu. Deneysel psikoloji dalındaki eğitimini de burada almış, sonra etnolojiye yönelmişti. Kreizler'le tanışmalarını gerektirecek çok açık nedenler vardı. Ama bunların hiçbiri, arkadaşlıkları için profesyonel düşüncelerinin benzerliği kadar önemli olamazdı. Kreizler, ününü bağlam teorisiyle kazanmıştı. Buna göre, bir yetişkinin kişiliği, bireysel deneyimlerini incelemeyi kavranamazdı. Boas'ın antropolojik çalışmaları, bu teorinin daha geniş bir alana -bütün kültürlere- uygulanmasıydı. Kuzeybatı Amerika'daki yerli kabilelerle ilgili çığır açan araştırmasını yürütürken, tıpkı daha önce ileri sürdüğü gibi, kültürleri belirleyen temel gücün ırk ya da coğrafik etkenler değil, tarih olduğu sonucuna varmıştı. Bu açıdan bakıldığında bütün kültürler eşit derecede meşruiydi. Bazı kültürlerin açıkça daha çok gelişme kaydettiğini ve bu nedenle üstün görülebileceklerini söyleyen eleştirileri Boas 'gelişme'nin tamamen görelî bir kavram olduğunu belirterek yanıtlamıştı.

Boas 1895'te Doğal Tarih in Antropoloji bölümünün başına getirilir getirilmez, taze fikirleriyle buraya güç vermişti. Bölümün sergi salonları bizim o sabah yaptığımız gibi gezildiğinde, entelektüel canlılığın ve heyecanın verdiği o his içinize doluyordu. Bu etkinin, duvarlardaki devasa totemlere oyulmuş düzinelerce vahşî yüzün yarattığı manzaradan

ya da ana holdeki hayali akıntıya karşı kürek çeken büyük kanoları dolduran alçıdan Kızılderililerden ya da sayısız silahtan, tören maskesinden, kostümlerden ve geriye kalan boşluğu dolduran diğer tarihi eserlerden kaynaklandığı düşünülebilirdi elbette. Nedeni ne olursa olsun, bu odalara giren biri Manhattan'ın modernliğinden uzaklaşıp yerkürenin bilinmeyen, ve bu nedenle de hemen vahşi diye nitelenecek köşelerine girmiş gibi olurdu.

Boas'ı müzenin Yetmiş Yedinci Caddeye bakan kulelerinden birindeki dağınık bir odada bulduk. Büyük, yuvarlak burunlu, seyrek saçlı, gür bıyıklı, kısa boylu bir adamdı. Kahverengi gözlerinde Kreizler'le aynı savaşçı ruh vardı. Ancak benzer ruhların paylaşabileceği bir içtenlik ve sıcaklıkla el sıkıştılar. Boas, sıkışmış bir haldeydi. Kuzeybatı Pasifik'e büyük bir yolculuk hazırlığındaydı ve masrafları finansörü Morris K. Jesup karşılayacaktı. Bu yüzden durumu hemen anlatmak zorundaydık. Kreizler her şeyi anlatmaya başladığı için şaşkınlığa uğradım. Hikayemiz de Boas'ta büyük bir şaşkınlık yarattı. Ayağa kalkarak ikimize baktı, sonra kararlı bir şekilde ofisinin kapısını kapattı.

"Kreizler," diye lafa girerken aksanı Laszlo'nunki kadar belirgin, ondan biraz daha yumuşaktı, "kendini nasıl bir duruma soktuğunun farkında mısın? Bu iş ortaya çıkarsa mahvolursun. Bu risk göze alınacak gibi değil!" Boas tepkisini kollarını hızla kaldırarak gösterdi, ardından bir puro aldı.

"Tamam, biliyorum Franz," diye yanıtladı Kreizler, "ama ne yapmamı bekliyorsun? Bunlar daha çocuk. Dışlanmış, zavallı çocuklar bunlar. Ve cinayetler devam edecek. Üstelik, başarısız olmama ihtimalimiz de az değil."

"Bir gazetecinin bu işe bulaşmasını anlayabilirim." diye devam etti Boas. Puroyu yakarken bana bakıyordu. "Ama

senin çalışmaların çok önemli Kreizler. Meslektaşlarının çoğu gibi toplum elâ zaten sana şüpheyle bakıyor. Bu iş kötü giderse alay konusu olursun, seni yok ederler."

"Her zamanki gibi yine beni dinlemiyorsun," diye hoşgörüyle yanıtladı Kreizler. "Bunları zaten defalarca düşünmüş olduğumu tahmin etmen gerekirdi. Senin gibi, Bay Moore ve ben de zamana sıkıştık. O yüzden açıkça sormak zorundayım. Bize yardım edebilecek misin yoksa edemeyecek misin?"

Boas kafasını sallarken dikkatle bize baktı. "Plains kabilesi hakkında bilgi istiyorsunuz, değil mi?" Laszlo başını eğerek onayladı. "Tamam. Ama bir şeye kesinlikle izin veremem." Boas parmağını Kreizler'e doğru salladı. "Bu insanların geleneklerinin bu katilin davranışlarından sorumlu olduğunu söylemeyeceksin."

"Franz, lütfen-"

"Senden hiç şüphem yok. Ama çalıştığın insanları hiç tanımıyorum." Boas yine bana bakarken hayli şüpheciydi. "Kızılderililerin bakış açısını değiştirirken yeterince zorluk yaşadık. Bu yüzden bana söz vermelisin Laszlo."

"Hem meslektaşlarım adına hem de kendi adıma söz veriyorum."

Boas küçümser gibi homurdandı. "Meslektaşların. Öyledir tabii." Masasının üzerindeki kâğıtları karıştırırken gergindi. "Kabileler hakkındaki bilgim bu konu için yetersiz kalır. Ama daha yeni işe aldığım genç bir adam bize yardım edebilir." Ayağa kalkarak hızla kapıya gitti ve sekretere seslendi. "Bayan Jenkins! Doktor \Vissler nerede acaba?"

"Aşağıda Doktor Boas," diye geleli yanıt, "Karaayak sergisini kuruyorlar."

"Ah," diyerek masasına döndü Boas, "güzel, sergi için yeterince gecikmiştik zaten. Onunla aşağıda konuşabilirsi-

niz. Gençliğine sakın aldanma Kreizler. Birkaç yılda çok yol kat etti ve çok şey gördü." Laszlo'nun yanına gelip elini uzatırken Boas'ın sesi yumuşadı. "Tıpkı tanıdığım saygıdeğer başka uzmanlar gibi."

Hızla merdivenlerden inerek büyük kanonun bulunduğu salondan geçtikten sonra, bir görevliye yolu sorduk. Başka bir sergi salonunu gösterdi ama salonun kapısı kilitliydi. Kreizler kapıyı birkaç kere çaldı ama yanıt yoktu. İçeriden patlama sesleri ve bağırışmalar geldi, ardında da, batı sınırlarında duyulabilecek bir dizi korkunç, vahşi çığlık.

"Yüce Tanrım," dedim, "gerçek Kızılderilileri getirmemişlerdir, değil mi?"

"Saçmalama Moore." Kreizler kapıya bir daha vurdu ve kapı sonunda açıldı.

Karşımızda kıvrık saçlı, yirmi beş yaşında gibi görünen, kısa bıyıklı, hayat dolu mavi gözleriyle melek yüzlü genç bir adam duruyordu. Üzerinde yelek ve kravat, ağzında da usla işi bir pipo vardı. Başında ise kartal tüylerinden yapıldığını tahmin ettiğim ürkütücü, kocaman bir savaş başlığı vardı.

"Buyrun?" dedi genç adam sabırsız bir gülümsemeyle. "Ne istemiştiniz?"

"Doktor Wissler siz misiniz?" dedi Kreizler.

"Clark Wissler. Evet benim." Birden, hâlâ başlığı giydiğini fark etti. "A, özür dilerim," dedi çıkarırken, "bir sergi hazırlıyoruz ve bu parça beni düşündürüyor. Siz-"

"Adım Laszlo Kreizler, ve yanımdaki de-"

"Doktor Kreizler mi? diye umutla sordu Wissler kapıyı iyice açarken.

"Evet doğru. Ve bu da-"

"Bu mu? Bu inanılmaz bir memnuniyetten başka bir şey değil!" Wissler elini uzattı ve Kreizler'in elini müthiş bir

enerjiyle sığı. "Bu nasıl bir onur! Yazdığınız her şeyi okudum Doktor. Ama daha fazla yazmanız gerek. Psikolojinin sizinki gibi çalışmalara daha fazla ihtiyacı var!"

Altüst haldeki büyük odaya girerken, sadece elimi sıkmak için ara verdiği konuşmasına devam etti. Anlaşılan, o da antropolojiye geçmeden önce psikoloji eğitimi almıştı. Şimdiki çalışmalarında da, değişik kültürlerin mitolojilerinden, sanatlarından, sosyal yapılarından çıkarılan değerler sisteminin psikolojik yanlarına odaklanıyordu. Bu bizim açımızdan çok iyiydi. Bir grup işçinin yolundan çekilerek odanın ıssız bir köşesine geçip Wissler'a çalışmalarımızı anlatırken, katilimizin sergilediği korkunç davranışları herhangi bir Kızılderili kültürüne bağlamanın olası sonuçları, onu Boas'tan daha da büyük bir endişeye sürükledi. Ama Kreizler Boas'a verdiği garantiyi ona da verince, Wissler'ın Laszlo'ya duyduğu hayranlık, güvenini tetikledi. Yakalardaki organların koparılması işlemini tarif ettiğimizde, hızlı ve derin çözümlerle karşılık verdi.

"Evet, neden bize geldiğinizi anlayabiliyorum," dedi. Hala taşıdığı başlığı koyacak bir yer arandı ama molozlardan başka bir şey göremedi. "Üzgünüm beyler ama-" Başlığı yeniden başına yerleştirdi. "Gösteri hazır olana kadar bunu gerçekten temiz tutmalıyım. Bu yüzden... Anlattığınız organ koparma işlemleri, ya da en azından bazıları, Great Plains'deki çeşitli kabilelerin düşman cesetlerine yaptıklarıyla gerçekten de benzerlik gösteriyor. Özellikle Dakota ya da Sioux. Yine de önemli farklılıklar var."

"Oraya da geleceğiz," dedi Kreizler, "ama (ince benzerlikler. Böyle şeyler neden yapılır? Ve sadece ölümlere mi yapılır?"

"Genellikle." diye yanıtladı Wissler, "aksi yönde okumuş olabileceklere rağmen, Siouxlarda işkence eğilimi yok-

ini Yaşayanları da kapsayan bazı organ koparma törenleri vardır. Örneğin karısının sadakatsizliğini ispatlayan bir adam, yaptığıının belgesi olarak kalsın diye onun burnunu Kesebilir. Ama bunlar çok sınırlıdır. Karşılaşabileceğiniz korkunç şeylerin çoğu zaten ölü olan düşmanların başına gelir."

"Peki neden onlara?"

Wissler, kibriti kartal tüylerinden uzak tutmaya çalışarak piposunu yeniden yaktı. "Siouxların, ölümler ve ruhlar dünyasıyla ilgili çok karmaşık inanışları vardır. İnanışlarının genel yapısını kavrayabilmek için hâlâ bilgi toplamaya devam ediyoruz. Ama temelde, bir adamın *nagi*'si ya da ruhu, sadece adamın nasıl öldüğünden değil, öldükten hemen sonra bedenine ne olduğundan da etkilenir. *Nagi*, ruhlar diyarına yapacağı yolculuktan önce bir süre bedeninin yanında kalır, yolculuğa hazırlanır. *Nagi* adam hayatı boyunca yanında bulunan, yolculukta yardımcı olabilecek aletleri yanına alabilir. Ayrıca, *Nagi* bedeninin ölüm anındaki formunu taşır. Bir savaşçı, hayranlık duyduğu bir düşmanını öldürürse bedenine dokunmaz. Çünkü başka mitlere göre, ölü düşman ruhlar diyarında savaşçıya hizmet edecektir ve kim sakat bir hizmetkar işler ki? Ama savaşçı düşmanından nefret ediyorsa ve ruhlar diyarının zevklerinden mahrum kalmasını istiyorsa, bahsettiğiniz şeylerin bazılarını ona yapabilir. Hadım edebilir örneğin. Çünkü Siouxların inanışına göre, eril ruhla dişi ruh. hamilelik ihtimali olmadan cinsel ilişkiye girebilir. Ölü erkeğin cinsel organlarını kesmek, açıktır ki onu ruhlar dünyasının bu tarafından mahrum bırakacaktır. Ayrıca güç (ilçen oyunları ve yarışmalar da vardır. Eli ya da yaşamsal bir organı olmayan *nagi* bunlarda başarılı olamaz. Savaş meydanlarında organ koparmanın çok örneğini gördük."

"Peki gözlerin açıklaması nedir?" diye sordum. "Aynı şekilde düşünürsek?"

"Aslında gözlerin durumu biraz farklı. Nagi'nin ruhlar dünyasına yolculuğunda tehlikeli bir sınav vardır. Çok dar bir kütüğün üzerinde, büyük, efsanevi bir nehri geçmelidir. Eğer *nagi* bu sınavdan korkar ya da sınavda başarısız olursa, bizim dünyamıza dönmek ve sahipsiz ve kayıp bir hayalet olarak amaçsızca dolanmak zorundadır. Göremeyen bir ruh bu yolculuğu yapamaz elbette. Kaderi çoktan belli olmuştur. Siouxlar bunu hafife almazlar. Öldükten sonra bu dünyada kayıp kalmaktan daha fazla korktukları çok az şey vardır."

Kreizler bunların hepsini küçük not defterine not alıyordu. Bu son durumu da anlayınca başını sallamaya başladı. "Peki ya Siouxların organ koparmalarıyla bizim anlattığımız arasındaki fark?"

"Pekala..." Wissler purosundan bir nefes çekerken düşünceliydi. "Bazı ayrıntılar olduğu gibi, sizin örneklerinizi Siouxlardan ayıran daha önemli konular da var. En önemlisi, kalçaya zarar vermek ve yamyamlık. Çoğu Kızılderili kabilesini olduğu gibi, yamyamlık Siouxları da dehşete düşürür. Bu, beyazları küçümsedikleri konulardan biri."

"Beyazları mı?" dedim. "Ama biz- Yani, insafli olalım. Biz yamyam değiliz."

"Genelde değiliz," diye yanıtladı Wissler, "ama Kızılderililerin de haberdar olduğu bazı önemli istisnalar oldu. 1847'deki Donner göçmen grubunu hatırlıyor musunuz? Karla çevrili dağ geçidinde aylarca yemeksiz kalmışlardı ve bazıları birbirini yedi. Bu olay batı kabilelerinde kulaktan kulağa yayılan hikayelere yol açtı."

"Ama..." Karşı çıkmaya devam etme gereksinimi duydum. "Bütün bir kültür, üç beş kişinin yaptıklarıyla yargılanamaz."

"Elbette yargılanabilir Moore," dedi Kreizler, "katil için ortaya koyduğumuz tespiti hatırla. Geçmişteki deneyimleri yüzünden, çok az sayıda insan arasında büyüdüğü için, dünyanın tamamını o kısıtlayıcı bakış açısıyla algılamaya alıştığını öne sürdük. Buna hatalı bir bakış açısı diyebiliriz ama geçmişi düşünülürse, başka türlü de olamazdı. Buradaki de aynı tespit işte."

"Batı kabileleri, beyazların iletişime hevesli bir kesimiyle hiçbir araya gelmedi Bay Moore," dedi Wissler, "bu yüzden, o ilk izlenimi destekleyen yanlış anlaşılmalarda oldu. Örneğin, birkaç yıl önce Oturan Boğa beyazlarla akşam yemeği yediğinde, masada domuz eti vardı. Daha önce hiç domuz eti yemediğinden ve Donner grubunu bildiğinden, bunun beyaz insan eti olduğunu düşündü. Ne yazık ki genelde kültürler birbirlerini böyle tanıyorlar."

"Ya diğer farklılıklar?" diye sordu Kreizler.

"Cinsel organların ağza koyulması var. Bu, Siouxlar için anlamsız. Kişinin ruhu zaten hadım edilmiş durumda. Cinsel organları ağza koymak pratik hiçbir amaca hizmet etmiyor. Ama hepsinden önce, kurbanların hep çocuk olduğu gerçeği var."

"Bir dakika," edelim, "Kızılderili kabileleri çocukları katletti, bunu biliyoruz."

"Doğru," dedi Wissler, "ama onlara böyle ritüeller uygulamadılar. En azından, kendine saygı duyan hiçbir Sioux böyle yapmaz. Bu organ koparmalar, ruhlar diyarına ulaşmaması ya el ora ela zevkten mahrum kalması istenen düşmanlara uygulanır. Bir çocuğa bunları yapmak... Bu, çocu-

ğu bir tehdit olarak gördüğünüzü itiraf etmek olurdu. Onu kendinizle eşit görmüş olurdunuz. Bu ödleklidir ve Siouxlar ödleklik konusunda çok hassastır."

"Şunu sormak istiyorum Doktor Wissler," dedi Kreizler notlarına göz gezdirerek, "size anlattığımız davranış, Kızılderililerin yaptıklarını görmüş ve bunların kültürel anlamlarından habersiz olduğu için sadece vahşet olarak algılamış biriyle ilişkili olabilir mi? Ve onları taklit ederken daha fazla vahşetin, yaptıklarını bir Kızılderiliye aitmiş gibi göstereceğini düşünen biriyle."

Wissler bu düşüncüyü kafasında tartarken piposundaki yanmış tütünleri çıkardı ve başını salladı. "Evet. Evet, ben olsam öyle derdim, Doktor Kreizler."

Ve sonra Laszlo'nun gözlerine o bakış yerleşti. Artık çıkmamız, bir arabaya binmemiz ve merkeze dönmemiz gerektiğini anlatıyordu. Sohbeti devam etmek isteyen Wissler a, yapılması gereken başka işler olduğunu söyledi ve yakında tekrar geleceğine dair söz verdi. Sonra, ani çıkışımızdan dolayı daha uygun bir şekilde özür dileyebilmem için beni geride bırakır gibi hızla kapıya yöneldi. Beklenebileceği gibi, Wissler pek alınmış görünmüyordu. Bilim adamlarının zihni umulmadık yerlere gidip durur, birbirlerini bildikleri için alınmazlar.

Sokakta Kreizler'e yetiştiğimde, bir araba durdurmuş ve binmişti bile. Acele etmezsem beni orada bırakacağı ihtimalini düşünerek kaldırıma koştum ve arabaya atlayarak kapıyı kapadım.

"808 numara, Broadway!" diye bağırdıktan sonra yumruğunu sallamaya başladı. "Görüyor musun Moore? Görüyor musun? Orada bir yerde bu adam. Tanık olmuş! Bu davranışları korkunç ve kalleşçe görüyor. "Bir Kızılderili gibi kal-

leŒe." Ve baŒtan aŒađı pislik içinde olduğunu dıŒunuyor. Öfke ve Œiddetle savaŒıyor bu hislere karŒı. Ama öldürdüğünde, daha dibe batmakla kalıyor. Battıka nefreti daha da artıyor. Hayal edebildiği en hayvanca davranıŒa doğru gidiyor. Bunun örneğini Kızılderililerde buluyor. Ama kendi kafasında o, bir Kızılderiliden daha Kızılderili."

"O zaman sınırda bulunmuŒ olmalı.," dedim, bunların bana gösterdiği tek sonucu dile getirerek.

"Öyle olmalı," diye yanıtladı Laszlo. "ocukken ya da bir asker olarak. Bunu Washington'daki araŒtırmamızda özeeğimizi umalım. İnan bana John, dün gece uvallamıŒ olabiliriz ama bugün çok yaklaŒtık!

Bölüm 29

Belki yaklaşmıştık ama ne yazık ki Laszlo'nun umduğu kadar değil. Merkeze dönerken, Theodore'un bağlantılarına rağmen Sara'yla Lucius'un Savaş Bakanlığı konusunda ilerleme sağlayamadıklarını öğrendik. Ruhsal sorunlar nedeniyle ordudan uzaklaştırılan ya da hastaneye yatırılan askerlerle ilgili bilgiler gizliydi ve telefonda konuşulamıyordu. Washington yolculuğu artık kaçınılmaz olmuştu. Sonuçta bütün ipuçları bizi New York'tan uzağa sürüklüyordu. Katil batı sınırında büyümüş de olsa, o bölgede konumlanmış orduda görev yapmış da olsa, oraya gidip bir iz aramak gerekecekti.

Sabahın kalan kısmını, zaman ve mekân olarak böyle bir izi aramaya uygun noktaları tespit etmeye çalışarak geçirdik. İki ihtimal belirledik. Katil çocukken 1876'da Little Big Horn'da General Custer'ın ölümüyle sonuçlanan, Siouxlara karşı girişilen acımasız seferberliğe tanık olmuştu ya da 1890'da koşullara isyan eden Siouxların yok edildiği Wounded Knee Creek, savaşında asker olarak bulunmuştu, iler iki ihtimalde de, Kreizler birinin bir an önce bu yolculuğu yap-

masını istiyordu. Çünkü artık Zweig cinayetinin katilin ilk işi olmadığından şüpheleniyordu. Gerçekten de batıda cinayet işlemişse, bu olayın bir yerlerde kaydı olmalıydı. Bu doğrudu. Böyle bir cinayet büyük olasılıkla yağmacı Kızılderililerin işi olarak kayda geçmiş olması gerekirdi. Ama yine de Washington'da ya da batıdaki başka bir resmi kurumda bazı belgeler olmalıydı. Hatta böyle bir cinayet işlenmiş de olsa, başkentte ortaya çıkabilecek ipuçlarını takip etmek üzere bir ekip hazır olmalıydı. Gerekli bölgelerde yapılacak incelemelerle katilin yaşadıklarını öğrenebilir ve böylelikle gelecekteki adımlarını öngörebilirdik.

Kreizler, Washington'a kendisinin gitmesini planlamıştı. Ona Washington'dan bir çok iyi gazeteci ve hükümet görevlisi tanıdığını söylememe rağmen -özellikle İçişleri Bakanlığının Kızılderili İşleri Ofisi'ndeki bağlantım önemliydi- o benim gelmemin daha faydalı olacağını söyledi. Geriye, hepsi de gelmeye hevesli olan Sara ve Isaacsonlar kalmıştı ama biri New York'ta kalıp işleri düzenlemeliydi. Tartışmalardan sonra, bu iş için en uygun kişinin Sara olduğu kararlaştırıldı. Çünkü hâlâ Mulberry Sokağı'ndaki Polis Merkezi'ne uğrayabiliyordu. Yolculuğu kaçırdığı için üzgündü ama durumu anlıyordu ve işi olabildiğince nazik bir şekilde kabul etti.

Isaacsonları batı eyaletlerindeki rehberlerle irtibata sokacak kişi hiç şüphe yok ki Roosevelt olacaktı. Onu arayıp projeyi anlattığımızda coşkuya kapıldı ve dedektiflere kendisi eşlik etmek istedi. Ama ona basın her yerde onu takip edeceğini hatırlattık, özellikle de batıya giderse. Onun av maceralarını ve saçaklı güderi kıyafetleriyle çekilmiş fotoğraflarını yayınlayacak gazete ya da derginin yok satacağı kesindi. Kiminle ve ne amaçla seyahat ettiği de mutlaka

sorulacaktı. Bu kaçlar açık olamazdık. Ayrıca Mulberry Sokağındaki güç yarışı son düzlüğe girmişti. Polis Teşkilatı'nın en önde gelen reform taraftan öylece sahneden çekilemezdi.

Yani Isaacsonlar kendi başlarındı. Yola hemen çıkarlarsa, Laszlo'yla Washington'da ortaya çıkarabileceğimiz işe yarar bilgileri telgrafla onlara iletebileceğimiz bir zamanda varmış olacaktı. Marcus göz küresi fotoğraflarıyla (ki anlaşılan sonuç tam bir fiyaskoydu, Monsör Jules Verne'in görüşlerine rağmen) Broadway Numara 808 e gelerek ertesi sabah Güney Dakota'daki Deadwood'a gideceğini öğrendiğinde afalladı. Oradan da kardeşiyle birlikte, son on beş yıldaki çözülmemiş cinayetleri araştırmak üzere güneydeki Pine Ridge Sioux Tehcir Bölgesi ve Temsilciliği'ne geçeceklerdi. Bu sırada ben Kızılderili İşleri Ofisindeki bağlantımı kullanarak Washington'daki araştırmanın bir benzerini yürütecektim. Kreizler de Savaş Bakanlığı'nı ve St. Elizabeth Hastanesi'ni sıkıştırarak ruhsal sorunlar nedeniyle ordudan uzaklaştırılmış askerlerle ilgili bilgi almaya çalışacaktı. St. Elizabeth'ten gelen mektupla ilgili girişimleri de olacaktı.

Bunları kararlaştırmamız akşamüstünü bulmuştu ve uykusuz gecenin ağırlığı üzerimize çökmeye başlamıştı. Daha herkesin kişisel ayarlamalar ve elbette yolculuk hazırlığı yapması gerekiyordu. O yüzden bugünlük bu kadar dedik. Biz çıkarken Sara ertesi gün bizi arabayla alacağını ve istasyona götüreceğini söyledi. Yarı ölü gibi görünüyormuş olmalıydık ki değil kalkıp da trene binmek, yarın sabah ayağa kalabileceğimizden bile şüphe ediyordu.

Kreizler'le 808 numaralı kapıdan tam çıkıyorduk ki Stevie geldi. Birkaç saat uyuyarak gücünü toparlamıştı. Bize Cyrus'un bütün günü hastanede yalnız geçirdiğini hatırlattı.

Arabayı getirmişti ve bizi, yaralı arkadaşımızı ziyarete götürebilirdi. Yorgunluğumuza rağmen ne Laszlo ne ben reddedebildik. New York hastanelerindeki yemeklerin halini düşünerek, Charlie Delmonico'yu aramaya karar verdik. St. Vincent'a götürebilmek için ondan birinci sınıf bir ziyafet hazırlamasını istedik.

Altı buçuk gibi yanına vardığımızda, Cyrus her tarafı sarılar içinde yatıyordu ve uyumak üzereydi. Yemeği görünce çok sevindi. Hastanedeki hemşirelerin siyah bir adamla ilgilenmek istememeleri gerçeğine rağmen hiçbir konuda şikâyeti yoktu. Kreizler birkaç hastane yöneticisini bu konuda fırçaladı. Bunun dışında, Cyrus'un penceresi Yedinci Cadde, Jackson Meydanı ve gün batımı manzaralı odasında güzel bir saat geçirdik.

Onuncu Cadde'ye adımımızı attığımızda neredeyse karanlık çökmüştü. Stevie'ye, Cyrus'u görebilmesi için birkaç dakika arabayla ilgilenmemizde bir sakınca olmadığını söylediğimde hiç vakit kaybetmeden hastaneye koştu. Kreizlerle bir soluk almak için kendimizi arabanın yumuşak deri döşemesine bırakacakken, bir ambulans hızla geldi ve yanımıza yanaştı. Biraz daha az yorgun olsaydım, ambulansı kullananın pek de yabancı olmadığını fark edebilirdim ama verebileceğim tüm dikkat arabanın kapılarındaydı. Hızla açılan kapıdan ikinci bir adam fırladı. Tam bir hastabakıcı gibi görünmesine rağmen onu tanıdığımda, kalbime ani bir sancı saplandı.

"Bu da ne demek oluyor?" diye mırıldandım adam sırtarak beni süzerken.

"Connor!" dedi Laszlo darbe yemiş gibi.

Eski dedektif tehdilkar bir şekilde bize yaklaşırken iğrenç ağızını açtı. "Beni hatırlıyorsun demek. Daha iyi." Eski-

miş ceketinin altından bir revolver çıkardı. "Ambulansa binin. İkiniz de."

"Saçmalama," diye sert bir şekilde yanıtladı Laszlo, silaha rağmen.

Karşımızdakini Kreizler'den çok daha iyi tanıdığım için ben daha farklı bir yol izlemeye karar verdim. "Connor, silahı indir. Bu delilik, öyle birden-

"Delilik mi?" diye kızgınlıkla karşılık verdi. "Pek sayılmaz. Yeni işimi yapıyorum sadece. Eskisini kaybettim, hatırlarsınız belki. Neyse, ikinizi alıp getirmem söylendi. Ama ikinizi de kaldırıma sermeme az kaldı. O yüzden *hadi.*"

Korkunun yorgunluğu silivermesi tuhaf. Ayaklarımda bir enerji dalgasının yükseldiğini hissettim. Ama kaçmaya çalışmak söz konusu bile olamazdı. Connor şaka yapmıyordu. Bizi gerçekten vurmak istediğini biliyordum. Bu yüzden, itiraz edip direnen Kreizler'i tuttum ve ambulansın arkasına geçtik. İçeri girdiğimizde, arabayı kullanan adamı fark ettim. Santorellilerin dairesinde Sara'yla beni pusuya düşürmeye çalışan adamdı. Eksik noktalar kapanmaya başlıyordu.

Connor ambulansın kapısını dışarıdan kilitledi ve yukarıdaki diğer adamın yanına tırmandı. Ambulansın gelişindeki gösterişli hızı aratmayacak şekilde kalktık. Ama ambulansın parmaklıklılı küçük arka penceresinden ne tarafa gittiğimizi anlamak imkansızdı.

"Şehir merkezinden uzağa gidiyoruz sanki," dedim, karanlık bölmede sarsılırken.

"*Kaçırıldık mı?*"- dedi Kreizler, tehlike durumlarında takındığı o rahatsızlık verecek derecede ilgisiz ses tonuyla. "Çok tuhaf bir mizah anlayışına sahip birinin işi mi bu?"

"Şaka değil bu," dedim kapıyı yoklayarak. Ama çok sağlam görünüyordu. "Çoğu polis, suçlu olmaktan üç adım ötededir. Belli ki Connor o adımları atmış."

Laszlo çok şaşkındı. "Böyle bir durumda insan ne diyeceğini bilemiyor. İtiraf etmek istediğin bir şeyler mi var Moore? Pek rahip sayılmam elbette ama-"

"Kreizler, az önce söylediğimi duydun mu? Bu şaka değil!" Tam o anda araba bir köşeyi döndü ve ambulansın bir tarafına yığıldık.

"Hmm," dedi Kreizler toparlanıp görmüş olabileceği hasarı kontrol ederken, "demek istediğini anlamaya başladım."

On beş dakikalık vahşi koşudan sonra nihayet durduk. Her neredeysek, çok sessiz bir yer olduğu kesindi. Bu sessizlik sürücülerin homurtu ve küfürleriyle bozuldu. Sonunda Connor kapıyı açtı ve dışarı çıktığımızda, buranın Murray Hill bölgesindeki Madison Caddesi olduğunu düşündüm. Yakındaki bir direkte '36. Cadde' yazan bir levha vardı ve önümüzde çok büyük ama kaba olmayan, kumtaşı bir bina vardı. Binarın ön kapısının iki yanında birer sütun ve sokağa doğru dışarı uzanan büyük pencereleri vardı.

Yüzlerimizde burayı tanımanın verdiği ani şaşkınlıkla birbirimize baktık. "Şu işe bak," dedi Kreizler. Yüzünden korku, hatta biraz da saygı okunuyordu.

Öte yandan ben donakalmıştım. "Bu da ne demek?" diye fısıldadım, "ama neden-"

"Yürüyün," dedi Connor. Ambulansın yanından ayrılmadan ön kapıyı işaret etti.

Kreizler yine bana baktı, omuz silkti ve ön basamakları çıkmaya başladı. "İçeri girsek iyi olur Moore. Beklemeye alışkın biri değildir."

İngiliz olduğu çok belirgin bir uşak bizi Madison Caddesi'nin 219 numaralı evine aldı. Dışarı gibi, içerisi de aynı nadir bulunan karışımı yansıtıyordu; sonsuz servet ve çok zevkli bir üslup. Mermer zemine adım attık. Sade ve geniş bir merdiven evin üst katlarına uzanıyordu. Biz yola dümdüz devam ettik. Avrupa'dan gelmiş görkemli tabloların, heykellerin, seramiklerin yanından geçtik. Bu eserlerin hepsi zarif ve sade bir biçimde sergileniyordu. Hiçbirinde Vanderbiltler gibi ailelerin düşkün olduğu fazlalıklar yoktu, Evin arka kısmına doğru yürümeye devam ettik. Orada uşak, mağaraya benzeyen, yarı karanlık bir odaya açılan lambriyle kaplanmış bir kapıyı açtı ve içeri girdik.

Odanın yüksek duvarları Santo Domingo maunuyla kaplandığından neredeyse siyahtı. Zaten oda, evin çalışanları tarafından olduğu gibi tüm New York'ta da efsanevi 'Kara Kütüphane' olarak bilinirdi. Yerler lüks halılarla kaplıydı. Duvarda büyük bir şömine vardı. Gösterişli altın kaplama çerçeveleriyle tuvaler devam ediyordu. Atlantik'i aşan yolculuklarda bir araya getirilmiş deri kaplı kitaplarla dolu uzun raflar diziliydi. New York tarihinin -belki Amerika Birleşik Devletleri'nin de- en önemli toplantılarından bazıları bu odada yapılmıştı. Bütün bunlar, burada ne işimizin olduğunu daha çok merak etmemize neden oluyordu ama az sonra gireceğimiz kapının ardında bekleyen isimler, olaylara biraz açıklık getirecekti.

Şöminenin bir yanındaki kanapede Piskopos Henry Potter oturuyordu. Şöminenin diğer tarafında ise Başpiskopos Michael Corrigan vardı. İkisinin de arkasında birer rahip duruyordu. Potter'ınki gözlüklü, uzun ve inceydi. Corrigan'ınki ise uzun beyaz favorileri olan kısa, tıknaz bir adamdı. Şöminenin önünde ayakta duran adam. Birleşik Devletler Pos-

ta Teşkilatı'nın adı çıkmış denetçisi Anthony Comstock'tu. Comstock, kongreye üye olmasını da sağlayan (ve anayasal açıdan şüpheli) güçleriyle, doğum kontrolü, kürtaj, müstehcen edebiyat ve fotoğraf ve kendisinin oldukça geniş sayılabilecek 'ahlaksızlık' tanımına uyan diğer her türlü konuyla ilgilenen herkesle uğraşır. Beklenebileceği gibi yüzü sert ve kabaydı ama yanında duran adamınki kadar sinir bozucu değildi. Eski müfettiş Thomas Byrnes'in insanın içine işleyen gözleri ve kalın kaşları vardı. Devasa, sarkık bıyığı, hislerini yüzünden okumayı zorlaştırıyordu. Odaya girdiğimizde, kaşlarını çatarak bize döndü. Başını eğerek odanın ortasında duran ceviz ağacından yapılmış masayı işaret etti.

Masada oturmuş bir şeyler karalayan adam, yeryüzündeki bütün para babalarından daha fazla güce sahip biriydi. *Aene rosacea* yüzünden deforme olmuş burnu olmasa, yakışıklı sayılabilecek bir yüzü vardı. O burna açık açık bakmamak için dikkat etmeliydiniz. Bedelini hayal edebileceğinizden çok daha kötü bir şekilde ödemeniz an meselesiydi.

"Hah," dedi Bay John Pierpoint Morgan, başını kâğıtlardan kaldırıp ayağa kalkarken, "buyrun Beyler, şu işi halledelim artık."

İRÂDE

*Tüm gerçeklikteki fons et origo, hem mutlak hem pratik bakış açı-
sından sübjektiftir, kendimize özgüdür. Saf mantıkçılar olarak,
duygusal etkileşimlere kanmadan, gerçekten olgu oldukları için
veya başka bir şey değiller ise, en azından aklımızdan geçmekte
olan düşüncemizin nesnelere oldukları için, düşündüğümüz her
nesneye gerçeklik bahşederiz. Ancak, duygusal etkileşimleri olan
düşünürler olarak, seçtiğimiz, vurguladığımız ve bir İRADE İLE
yaklaştığımız herhangi şeylere, daha yüksek bir derecede gerçek-
lik atfederiz.*

William James,
Psikolojinin İlkeleri

*Don Giovanni, beni yemeğe davet etmiştin:
İşte geldim.*

Da Ponte,
Mozart'ın *Don Giovanni* 'sinden.

Bölüm 30

Morgan'ın masasının yanında, şöminenin karşısındaki lüks şezlonglara doğru yürürken endişeliydim. Kreizler ise yerinden kımıldamadı ve finansörün sert bakışlarına aynen karşılık verdi.

"Oturmadan önce bir şey sorayım Bay Morgan," dedi Laszlo, "misafirlerinizi böyle silah zoruyla getirmek adetiniz midir?"

Morgan iri kafasını çevirerek Byrnes'a dönünce, adam umursamazca omuz silkmekle yetindi. Eski polis, gri gözlelerini kırparken, "Körle yatarsanız Bay Morgan..." der gibiydi.

Mogan kafasını bezgince sallamaya başladı. "Ne adetim, ne de talimatımdır Doktor Kreizler," dedi bir eliyle şezlongun kenarlığını tutarak. "Özürlerimi kabul etmenizi dilerim. Anlaşılabilir ilişki, ondan haberdar olanlar için önüne geçilemeyen duygular yaratıyor."

Kreizler çok tatmin olmamış gibi sessizce homurdandı ve ikimiz de oturduk. Morgan da yerine döndü ve herkesi kısaca takdim etti (O iki rahip dışında. Onların ismini hiç öğrenemedim). Morgan, ona belli belirsiz bir işaret yaptınc,

Anthony Comstock odanın ortasına ilerledi. Sesi, en az yüzündeki ifade kadar kabaydı.

"Doktor. Bay Moore. Dürüst olalım. Araştırmalarınızı biliyoruz ve birçok nedenden dolayı bunlara son vermek istiyoruz. Karşı çıkarsanız, bazı konularda baskı göreceksiniz."

"Baskı görmek mi?" eledim. Denetçiye duyduğum olumsuz hisler bana güç veriyordu. "Bu bir ahlak meselesi değil Bay Comstock."

"Saldırı," dedi müfettiş Byrnes sessizce, kitap dolu raflara bakarak, "suç teşkil eder Moore. Sing Sing'de birkaç elişi eksik bir gardiyanımız var. Bazı meşhur çete liderleriyle işbirliği yaptığınızı ela unutmamalı."

"Yapma Byrnes," eledim hemen. Müfettişle *Times*'ta çalıştığım yıllarda birçok kez karşılaşmıştık ve beni sinirlendirmede bunu belli etmek aptallık olurdu, "sen bile, aynı arabaya binmeye 'işbirliği' diyemezsin."

Byrnes itirazımı duymamış gibi yaptı. "Son olarak," diye devam etti, "Polis Teşkilatı'nın kaynaklarını ve elemanlarını kötüye kullanmanız var..."

"Bizim yaptığımız resmi bir soruşturma değil," diye sertçe karşılık verdi Kreizler.

Byrnes'in yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Kurnazca, Doktor. Ama memur Roosevelt'le yaptıklarınızdan habermiz var."

Kreizler tepkisini belli etmedi. "Kanıtınız var mı Müfettiş?"

Byrnes raftan ince bir kitap çıkardı. "Yakında."

"Durun bakalım Beyler," eledi Başpiskopos Corrigan her zamanki alçak gönüllülüğüyle. "Mahkemedeymiş gibi yapmamıza gerek yok."

"Evet," dedi Piskopos Potter sakince, "birbirimizin bakış açısını anladıktan sonra, mantıklı bir çözüm bulacağımıza eminim."

Pierpont Morgan yanıt vermedi.

"Anladığım kadarıyla," dedi Laszlo, özellikle sessiz ev sahibimize hitap ederek, "silah zoruyla kaçırılmamızın ve suç işlemiş olmakla tehdit edilmemizin nedeni, şu ana kadar polisi çaresiz bırakmış, korkunç bir cinayet davasını çözme-ye çalışmamız." Kreizler sigara kutusunu çıkararak içinden bir puro aldı ve puroyu sinirle koltuğunun kenarlığına vurmaya başladı. "Ama belki bu saçmalıkta benim göremediğim bazı derin husular vardır."

"Göremediğiniz doğru Doktor," dedi Anthony Comstock, bağınazlara özgü sinir bozucu anlayışlılığıyla, "ama derin bir husus filan yok. Uzun yıllar, senin gibi adamların yazmasına engel olmaya çalıştım. Kamu görevlilerinin, ifade özgürlüğü yasasını mantığa sığmayacak kadar geniş yorumlamaları, bunu imkânsız hale getirdi. Ama siz şehir meselelerine karışırken, durup sizi izleyeceğime bir an için inanabilerseniz-"

Kısacık bir an, Morgan'ın yüzünden bir öfke dalgası geçti ve Piskopos Potter'ın bunu fark ettiğini gördüm. Görevini yapan bir uşak gibi -Morgan, Episkopal Kilisesi'nin baş destekçilerinden biriydi çünkü- Piskopos, Comstock'un sözünü kesti.

"Bay Comstock, doğruluk adına mücadele etmenin verdiği enerjiye ve sertliğe sahiptir Doktor Kreizler. Ama ne yazık ki çalışmalarınız, şehirdeki insanların çoğunun manevi huzurunu kaçırıyor ve toplumsal yapımızı zayıflatıyor. Her şeyden önce, ailenin kutsiyeti ve namusu ile her insanın Tanrı huzurundaki sorumluluğu, medeniyetimizin iki temel taşıdır."

"İnsanların huzursuz olmasına üzıldüm," diye tersçe yanıtladı Kreizler, purosunu yakarken, "ama yedi çocuğun, belki de daha fazlasının kanı döküldü."

"Ama bu kesinlikle polisi ilgilendirir," dedi Başpiskopos Corrigan. "Neden böyle şüphe götürür bir şekilde buna müdahil olasınız?"

"Çünkü polis bunu çözemez," diye atıldım, Laszlo'dan önce. Bunlar arkadaşşıma hep yapılan alışıldık eleştirilerdi ama hiddetlendiriyordu. "Ve Doktor Kreizler'in fikirleriyle çözülebilir."

Byrnes herkesin duyabileceği bir kahkaha atarken, Comstock'un yüzü öfkeden kızardı. "Asıl amacınızın bu olduğuna inanmıyorum Doktor. Bay Paul Kelly ve ortalıktaki onun gibi ateist ve sosyalistlerin yardımıyla Amerikan ailelerinin ve toplumunun değerlerini kötüleyerek huzursuzluk yaymak istiyorsunuz siz!"

Eğer bu ufak tefek, tuhaf adamın söylediklerine gülmediyse, nedeni, Posta Teşkilatı Denetçisi ünvanı zararsız görünse de, Anthony Comstock'un büyük bir politik güce sahip olmasıydı. Kırk yıllık kariyerinin sonunda, bir düzineden fazla hasmının intihar etmiş olmasıyla ve daha da fazlasının, onun eziyet verici saplantıları yüzünden hayatlarının ve itibarlarının mahvolmuş olmasıyla övünürdü. Şu anki hedef bizdik ama Comstock'un tehlike sınırını henüz geçmediğimizi biliyorduk. Ama o dengesiz öfkesini iyice üzerimize çekersek, uydurma bir suçlamayla tutuklanabilirdik. Bu yüzden, o çıkışına karşılık bir şey söylemedim. Kreizler de purosundan bıkkın bir nefes çekmekle yetindi.

"Peki neden," diye sordu Laszlo sonunda, "böyle bir huzursuzluk yaymak isteyeyim beyler?"

"Kibir yüzünden Bayım!" diye atıldı Comstock. "İğrenç teorilerinizi geliştirmek ve eğitimsiz ve kafası karışmış haldeki toplumun ilgisini sağlayabilmek için!"

"Bana öyle geliyor ki," dedi Morgan kısık ama kesin bir sesle, "Doktor Kreizler şu an zaten toplumun ilgisini istemediği kadar sağlamış durumda Bay Morgan." Diğerleri ne katıldıklarını ne karşı çıktıklarını belirtmek için ağızlarını açtılar. Morgan başını bir eline yaslayıp dinlendirerek Laszlo'ya döndü. "Ama bunlar ciddi iddialar Doktor. Öyle olmasalardı, sizin bu toplantıya getirilmenizi isteyemezdim. Sizin Bay Kelly'yle aynı kategoride olmadığınızı varsayabilir miyim?"

"Bay Kelly'nin geçersiz sayılamayacak bazı fikirleri var," diye yanıtladı Kreizler, bu yorumunun dikkat çekeceğini bildiği halde, "ama sonuç olarak o bir suçlu ve onunla ilgili bir amacım yok."

"Bunu duyduğuma çok sevindim." Morgan yanıtta çok memnun görünüyordu. "Ya diğer konular, „çalışmalarınızın sosyal etkileri? Açıkçası ben bu işlerden pek anlamıyorum. Ama bilebileceğiniz gibi, evinizin, Stuyvesant Parkı'nın karşısında bulunan St. George Kilisesi'nin baş sorumlusuyum." Morgan kömür karası kaşlarından birini çattı. "Ayinlerde sizi hiç görmedim Doktor."

"Dini görüşlerim bana özel bir konudur Bay Morgan," diye karşılık verdi Laszlo.

"Peki Doktor Kreizler," diye araya gireli Başpiskopos Corrigan, "Şehrimizdeki çeşitli kilise örgütlenmelerinin, kamu düzeni açısından hayati olduğunun farkında mısınız?"

Bu sözler Corrigan'ın ağzından dökülürken, kendimi iki rahibi incelerken buldum. Piskoposların arkasında heykel gibi dikilmeye devam ediyorlardı. Ve birden, aslında neden o kütüphanede olduğumuzu ve o adamlarla konuştuğumu-

zu sezdim. Bu farkındalık, beynimde çaktığı an büyümeye başladı ama hiçbir şey söylemedim. Söylemem yalnızca daha çok karışıklığa neden olacaktı. Hayır, sadece oturdum ve düşüncelerin akmasına izin verdim. Artık, düşündüğümüzden daha az tehlikeli bir durumda olduğumuzu bilmenin rahatlığını yaşıyordum.

"Düzen," diye karşılık verdi Kreizler Corrigan'ın sorusuna, "yoruma açık bir sözcüktür Başpiskopos. Sizin merakınızla ilgili olarak da Bay Morgan... Eğer isteğiniz çalışmalarımın içeriğini öğrenmekse, size daha kolay bir yol önerebilirdim."

"Şüphesiz," diye yanıtladı Morgan, "ama madem buradayız Doktor, belki kendiniz anlatarak bana bir iyilik yaparsınız. Bu insanlar, araştırmalarınıza bir son vermemi rica etmek için bana geldiler. Ne yapacağıma karar vermeden önce, konunun iki tarafını da dinlemeyi isterim."

Kreizler iç çekti ama devam etti. "Bireysel psikoloji alanında geliştirdiğim teori..."

"Saf determinizm!" diye atıldı Comstock, kendini tutamıyarak. "Her insanın davranışlarının kesin olarak çocukluğunda ve gençliğinde belirlendiği düşüncesi... Bu özgürlüğe aykırı, sorumluluğa aykırı! Bu Amerika'ya uygun değil!"

Morgan'dan kızgın bir bakış daha gelince, Piskopos Potter, Comstock'un omzuna elini koydu ve denetçi sustu.

"Ben hiçbir zaman," diye devam etti Kreizler, bir gözünü Morgan'dan ayırmadan, "akli sorunlar yaşamadığı takdirde, bir insanın, yaptıklarından dolayı kanun karşısında sorumlu olması gerektiğine karşı çıkmadım. Ve iş arkadaşlarıma danışacak olursanız Bay Morgan, akıl hastalığı anlayışının normalden daha tutucu olduğunu keşfedeceğinize inanıyorum. Bay Comstock'un düşünmeden özgürlük dediği

konuya gelecek olursak, bu konuyla ilgili politik ya da yasal bağlamda bir sorunum yok. Ama psikolojinin *özgür irade* kavramını ele alış biçimi, çok daha karmaşık bir konudur."

"Peki aile kurumu hakkındaki görüşleriniz neler Doktor?" diye sordu Morgan, sert ama hiçbir suçlama belirtisi taşımayan bir sesle. "Buradaki beylerin ve daha başka birçok güvenilir insanın bu konudan büyük endişelerle bahsettiğine tanık oldum."

Kreizler omuz silkerek purosunu söndürdü. "Aile kurumunun sosyal işlevine dair önemli görüşlerim yok Bay Morgan. Çalışmalarım daha çok, aile yapısında saklı kalıp açığa çıkmayan suçları kapsıyor. Bu suçları açığa çıkarmayı ve bunların çocuklar üzerindeki etkisini göz önüne sermeyi amaçlıyorum. Bunun için özür dileyecek halim yok."

"Ama neden bunlar hep *bu* toplumun aileleri oluyor?" diye inledi Comstock. "Mutlaka dünyada çok daha kötü suçların-"

Morgan birden ayağa kalktı. "Teşekkür ederim beyler," dedi posta denetçisine ve din adamlarına. Sesi, itiraza olanak bırakmadığını gösteriyordu. "Müfettiş Byrnes size eşlik edecek."

Comstock afallamış görünüyordu ama Potter ve Corrigan'ın daha önce de böyle uğurlandığı anlaşılıyordu. Kütüphaneden alışılmadık bir hızla ayrıldılar. Morgan'la yalnız kalmak beni oldukça rahatlatmıştı. Anlaşılan Kreizler de bu hissi paylaşıyordu. Bu adamın o gizemli, müthiş gücünün yanında (sonuçta daha bir yıl önce, Amerika Birleşik Devletleri hükümetini ekonomik krizden tek başına kurtarmıştı) entelektüelliği ve geniş görüşlülüğü, insanı güvende hissettiriyordu.

"Bay Comstock," dedi Morgan yerine otururken, "Tanrı korkusu olan bir adam. Ama onunla tartışmak mümkün değil. Öte yandan *siz*, Doktor... Bana anlattıklarınızın çoğunu anlamasam da, birlikte iş yapabileceğim bir adam olduğunuz hissine kapıldım." Frak ceketini ve bıyıklarını düzeltti, arkasına yaslandı. "Bu şehir patlamaya hazır bombadır beyler. Hem de düşündüğünüzden çok daha hazırdır, emin olun."

Zamanı gelmişti. Fark ettiklerimi açıklamaya karar verdim. "Ve piskoposlar bu yüzden buradaydı," dedim, "kenar mahallelerde ve varoşlarda daha çok sorun yaşandı. Çok daha fazla. Ve para yüzünden endişelendiler."

"Para mı?" Kreizler şaşırmişti.

Ona döndüm. "Cinayeti hasır altı etmeye çalışmıyorlardı. Katil umurlarında bile değildi zaten. Onları telaşa düşüren, göçmenlerin tepkisi oldu. Corrigan, onların Kelly ve sosyalist arkadaşlarını dinleyecek kadar kızmalarından korktu. Her pazar gelip ellerindeki azıcık parayı da onlara vermeyecek kadar kızmalarından korktu. Yani lanet katedralini ve planladığı diğer küçük kutsal projeleri tamamlayamamaktan korktu."

"Peki ya Potter?" diye sordu Kreizler. "Episkopalların pek göçmen yandaşı olmadığını sen söylemiştin."

"Doğru," dedim gülümseyerek, "yok ama onlar için daha çok kar getirecek bir şey var ve bunu daha önce hatırlayamadığım için bana gerzek diyebilirsiniz. Belki Bay Morgan bunu kendisi açıklamak ister." Büyük ceviz masaya dönünce, Morgan'ın tedirgin olduğunu gördüm. "New York'ta, varoşlarda en büyük topraklara kim sahip?"

Kreizler derin bir nefes aldı. "Anlıyorum. Episkopal Kilisesi."

"Kilise yasa dışı hiçbir iş yapmıyor," dedi Morgan hemen.

"Doğru," diye yanıtladım, "ama o barakalarda yaşayanlar ayaklanıp daha iyi evler talep etse, düşecekleri durum hiç de hoş olmazdı, değil mi Bay Morgan?" Finansör sessizce bakışlarını kaçırıldı.

"Hala anlamıyorum," dedi Kreizler, "madem Corrigan ve Potter bu suçların sonuçlarından bu kadar korkuyorlardı, neden çözülmesini engellemek istesinler?"

"Bize, çözülmesinin imkânsız olduğu söylendi," diye yanıtladı Morgan.

"Ama bir girişimi bile engellemek neden?" diye bastırıldı Kreizler.

"Çünkü, beyler," dedi arkamızdan alçak bir ses, "davanın çözülemez olduğu düşünüldüğü sürece, kimse davayı çözmediği için suçlanamaz."

Byrnes'tı yine. Geldiğini duymamıştık. Adam tam anlamıyla sinir bozucuydu. Morgan'ın masasından bir puro alarak konuşmaya devam etti. "İşçi sınıfı, böyle şeylerin bazen olabileceğine inandırılacak. Kimsenin suçu değil yani bu. Bu çocuklar suça eğilimlidir. Bu çocuklar ölebilir. Onları kim öldürür? Neden? Anlamak mümkün olamaz. Gerek de yoktur. Bunun yerine, topluma daha önemli bir ders verisin-" Byrnes ayakkabısında çaktığı bir kibritle purosunu yaktı. "Her şeyden önce, yasaya uy ki devamı gelmesin."

"Kahretsin Byrnes," dedim, "biz bunu çözebiliriz, yeter ki yolumuzdan çekilin. Daha dün gece ben-"

Kreizler bileklerimden sıkıca tutarak beni durdurdu. Byrnes oturduğum sandalyeye ağır ağır yaklaşarak geldi ve beni puro dumanına boğarak eğildi. "Evet, dün gece siz Moore..."

Böyle bir anda, uğraştığınız adamın onlarca şüphelinin işini bitirmesini sağlayan, New York'u da aşarak ülkenin geri kalanında da ünlenmiş ve kendi adıyla, Byrnes diye bilinen sorgu yöntemini hatırlamamak mümkün değildi: "Üçüncü derece." Yine de karşı koydum. "Bana o kötü adam numarasını çekme Byrnes. Artık yetkin yok. Arkanı kollayacak serserilerin bile yok."

Bıyığının arkasından dişlerini gördüm. "Connor'ı çağırmanı mı istiyorsun?" Yanıt vermedim, Byrnes güldü. "Çenen hep düşüktü Moore. Siz muhabirler yok musunuz. Ama senin dediğin gibi olsun. Bay Morgan'a davayı nasıl çözeceğinizi anlat hadi. Tespit yöntemlerinizi açıkla bakalım."

Morgan'a döndüm. "Müfettiş Byrnes gibi adamlara mantıksız gelecektir bayım, belki size de öyle gelecek, ama tersen soruşturma yöntemi diyebileceğiniz bir yöntemimiz var."

Byrnes kahkahayla güldü. "Kıçımın kenarı desek de olur!"

Hatamı anlayarak başka bir yol denedim. "Cinayetlerin öne çıkan özelliklerinden ve kurbanların kişiliklerinden yola çıkıyoruz ve bu işi yapanın nasıl bir adam olabileceğini belirliyoruz. Sonra, başka gözle bakınca işe yaramayacak gibi gelen ipuçlarını kullanarak sonuca yaklaştırmaya başlıyoruz."

Riskli bir konuya girdiğimin farkındaydım ve Kreizler'in de söze girmesi beni rahatlatmıştı.

"Bunun bazı örnekleri var Bay Morgan. Çok daha basit haliyle de olsa, sekiz yıl önce Londra'da benzer yöntemler Karindeşen Jack cinayetlerinde uygulanmıştı. Şu an Fransız polisi de kendi Karindeşenler'ini arıyor. Bizimkinden çok da farklı olmayan teknikler kullanıyorlar."

"Londra'daki Karındeşen," dedi Byrnes yüksek sesle, "yakalandı da ben mi duymadım Doktor?"

Kreizler hiddetle baktı. "Hayır."

"Ya Fransa polisi, o antopo-ro-po-lopo tekniklerini kullanarak bir yere varabildiler mi?"

Laszlo'nun hiddeti artıyordu. "Biraz."

Byrnes sonunda bizim onun açısından bakmamızı sağlamıştı. "Çok yerinde örneklermiş beyler."

Amacımızdan gittikçe uzaklaştığımızı hissettiğim, bir anlık bir sessizlik oldu. Sesime biraz daha kararlılık katarak konuştum. "Ama şu da bir gerçek-"

"Asıl gerçek şu," diye kesti Byrnes. Yanımıza geldi ama aslında Morgan'la konuşuyordu, "yaptığınız, davayı çözmeye yaramayacak bir zihin alıştırması. Konuştuğunuz herkeşe, bir çözüm olabileceği düşüncesini yayıyorsunuz. Dediğim gibi, bu işe yaramamakla kalmıyor, aynı zamanda tehlikeli de. Göçmenlerin bilmesi gereken tek şey şu: Onlar ve çocukları bu şehrin kanunlarına uymak zorundalar. Uymazlarsa, olacıklardan onlar dışında kimse sorumlu değildir. Belki bunu sindirmeleri çok kolay olmayacak. Ama Strong salağının ve yanındaki kendini kovboy sanan polis şefinin suları ısınıyor. Yakında eski *dayatma* yöntemini geri getirebileceğiz. Az kaldı."

Morgan başını ağır ağır salladı, sonra bakışlarını Byrnes'tan Kreizler'e çevirdi. "Söyleyeceğinizi söylediniz Müfettiş. Şimdi bize izin vermeniz mümkün mü?"

Comstock ve din adamlarının aksine, Morgan'ın isteği Byrnes'ı şaşkınlığa uğratmıştı. Kütüphaneyi terk ederken alçak sesle ıslık çalmaya başladı. Lambriki kapı yeniden kapanınca, Morgan ayağa kalktı ve pencereden dışarı baktı. San ki Byrnes'in evinden çıktığından emin olmak istiyordu.

"Size içecek bir şeyler ikram edebilir miyim beyler?" dedi Morgan sonunda. İkimiz de reddedince, ev sahibimiz masasındaki kutudan bir puro çıkarıp yakarak kalın bir halıyla kaplı zemini adımlamaya başladı. "Az önce burada olan heyeti kabul ettim," dedi, "çünkü Piskopos Potter'a saygım var ve son zamanlarda artan huzursuzluğun devam etmesini istemiyorum."

"Affedersiniz Bay Morgan," dedim ses tonunun verdiği şaşkınlıkla. "Sizin ya da buraya gelen beylerden birinin aklından, bu sorunu Başkan Strong'la konuşmak geçti mi?"

Morgan bir elini hızla arkasına attı. "Müfettiş Byrnes'in, Albay Strong hakkındaki tespiti doğrudu. Gücü seçimle sınırlanmış bir adamla iş birliği yapmak istemiyorum. Öte yandan, Strong'un aklı, böyle bir sorunla baş etmeye yetmez." Morgan ağır ve ihtiyatlı yürüyüşünü sürdürürken, Kreizler'le ben sessiz kaldık. Kütüphane, yoğun puro dumanıyla dolmaya başlamıştı. Morgan sonunda durup yeniden konuşmaya başladığında, dumandan onu zor görüyordum.

"Bence iki akla yatkın yol var beyler. Sizinki ve Byrnes'in savunduğu. Karar vermemiz gerekiyor. Hem de hemen."

"Neden hemen?" diye sordu Kreizler.

"Muhtemelen bunu fark etme şansınız olmamıştır Doktor," diye dikkatle yanıtladı Morgan. "Bir yol ayırımına geldik. Hem New York hem bütün ülke açısından. Bu şehir değişiyor. Büyük ölçüde. Sadece nüfusu, göçmenlerin akınını kast etmiyorum. Şehrin kendisi değişiyor. Yirmi yıl önce, New York temelde bir liman kentiydi. Rıhtım ekonomiyi besleyen ana kaynaktı. Bugün, diğer limanların varlığı da bizim baskınlığımızı köreltiyorken, gemi taşımacılığı, imalatın ve bankacılığın gölgesinde kaldı. Bildiğiniz gibi, imalat

yapmak için işçi gerekir. Onları da, dünyadaki daha az şanslı olabilmiş diğer milletler sağladı. İşçi sendikası liderleri, burada işçilere haksızlık yapıldığını söylüyor. Haksızlık yapılsın ya da yapılmassın, gelmeye devam ediyorlar. Çünkü arkalarında bıraktıklarından daha daha iyi koşullara geliyorlar. Konuşmanızdan anladığım kadarıyla siz de yabancı kökenlisiniz Doktor. Avrupa'da çok bulundunuz mu?"

"Sizi haklı çıkarmaya yetecek kadar bulundum," diye yanıtladı Kreizler.

"Bu ülkeye gelen herkese iyi bir yaşam sunmaya mecbur değiliz," diye devam etti Morgan, "mecburiyetimiz, onlara o yaşama ulaşma şansı sağlamak. Disiplin ve yoğun çalışma aracılığıyla. İşte bu şans, başka yerde bulamayacakları kadar çok burada. Bu yüzden gelmeye devam ediyorlar."

"Elbette," diye yanıtladı Laszlo. Sesinden, sabırsızlanmaya başladığı anlaşılıyordu.

"Ekonomik gelişimimiz -ki zaten büyük bir krizin içindeyiz- Avrupa varoşlarında doğan bazı saçma politik fikirler yüzünden sekteye uğrarsa, gelecekte böyle bir şans sunamayabiliriz." Morgan purosunu bir kültablasına bıraktı, bir büfeye doğru gitti ve çok kaliteli olduğunu anlayacağımız üç kadeh viski çıkardı. Bu sefer sormaya gerek duymadan iki kadehi bize uzattı. "Bu fikirlere destek olsun diye kötüye kullanılabilir her tür olay bastırılmalıdır. Bay Comstock bu yüzden buradaydı. Sizininki gibi düşüncelerin kötüye kullanılabilirliğine inanıyor Doktor. Soruşturmanız başarıya ulaşırsa, Bay Comstock, fikirlerinize iyice güven duyulacağını düşünüyor. İşte bu yüzden..." Morgan yeniden purosunu aldı ve derin bir nefes çekti. "Birçok güçlü düşmanınız var."

Kreizler yavaşça ayağa kalktı. "Sizi de o düşmanların arasında saymalı mıyız Bay Morgan?"

Sorunun ardından gelen sessizlik hiç bitmeyecek gibiydi. Morgan'ın yanıtı, tüm başarı umudumuzu yok edebilirdi. Eğer Potter, Corrigan, Comstock ve Byrnes gibilerinin haklı olduğuna ve soruşturmamızın şehrin dengesinin kaldıramayacağı tehditlere yol açtığına karar verirse, pilimizi pırtımızı toplayıp eve dönerdik. Morgan, New York'taki herkesin ve her şeyin alım satımını ayarlayabilecek bir adamdı ve şu ana kadar gördüklerimiz, onu karşımıza alırsak başımıza geleceklerin yanında hiçbir şeydi. Tersi olursa da, uğraşlarımıza destek verilmese bile, en azından rahat bırakılırdık ve şu ana kadar yapılanın ötesinde bir müdahale olmayacağını umarak işimize devam edebilirdik.

Morgan sonunda derin bir nefes aldı. "Buna gerek yok baylar," dedi purosunu söndürürken, "dediğim gibi, bana anlattığınız her şeyi anladığımı söyleyemem, ne psikoloji, ne de suçlunun tespiti konularında. Ama insanları tanımak benim işim sayılır, ve sizin, toplumun kötülüğünü düşünecek insanlar olduğunuzu sanmıyorum." İkimiz de başımızı eğip onaylayarak, damarlarımızdan boşalan müthiş rahatlamayı gizledik. "Hala birçok engelle karşılaşacaksınız," diye devam etti Morgan, öncekinden daha yumuşak bir sesle, "bugün burada olan din adamları, yolunuzdan çekilmeye ikna edilebilirler. Ama Byrnes, sizi taciz etmeye devam edecektir. Oluşturmak için yıllarını harcadığı yöntemleri ve örgütü korumaya çalışacaktır. Comstock'un desteğini de alacaktır."

"Şimdiye kadar bunun üstesinden geldik," diye yanıtladı Kreizler. "Bu şekilde de devam edebileceğimize inanıyorum."

"Maalesef size açık destek veremem," diye ekledi Morgan, kütüphanenin kapısını gösterip bize eşlik ederken, "bu

çok... karmaşık olur." Morgan böyle söyleyerek, tüm zekâsına ve bilgeliğine rağmen aslında tam bir Wall Street iki yüzlülüğü sergiliyordu. O da, toplum içinde Tanrıdan ve aileden bahsederken, özel yatına metreslerini dolduran, benzer kurallarla yaşayan herkes gibi, gördüğü itibardan memnun olan adamlardan biriydi. Kreizler'le aynı safta olduğu düşünülürse, o itibarı yitirebilirdi. "Ama," diye devam etti bizi ön kapıya geçirirken, "bu ilişkinin bir an önce kesilmesi herkesin yararına olduğuna göre, eğer bazı kaynaklara ihtiyacınız olursa..."

"Teşekkürler ama gerek yok," dedi Kreizler, dışarı çıkarırken, "aramızda maddi de olsa bir bağlantı olmaması daha iyi olur Bay Morgan. Konumunuzu düşünmelisiniz."

Morgan yanıtın tersliğine bozuldu ve aceleyle "İyi akşamlar," diye mırıldanarak, elimizi de sıkmadan kapıyı kapadı.

"Bu biraz uygunsuz olmadı mı Laszlo?" dedim merdivenlerden inerken. "Sadece yardım etmeye çalışıyordu adam."

"Bu kadar saf olma Moore," dedi Kreizler, "böyle adamlar. yalnızca çıkarlarına en uygun şekilde davranmayı becerirler. Morgan, bizim katili bulma olasılığımızın Byrnes ve yandaşlarının göçmenlerin öfkelerini bastırmasından daha yüksek olduğunu düşünüyor. Haklı da. İnan bana John, sırf böyle adamların başına gelecekleri görebilmek için çuvallanmayı seçebilirdim neredeyse."

Laszlo'nun aralıksız konuşmalarından birini daha dinlemeyecek kadar yorgundum. Maddison Caddesi'ne hızla göz gezdirdim. "Waldorf'tan taksiye binebiliriz," dedim etrafta taksi göremeyince.

Murray Tepesinin eşiklerinde pek hareket olduğu söylemezdi. Laszlo birden, o gün gördüğümüz topluluktakile-

ri kötölemeyi kesti. Yürümeye devam ederken, sessizliğimiz ve yorgunluğumuz derinleşiyordu. Kara Kütüphane'de yaşadıklarımız giderek hayal gibi gelmeye başlamıştı.

"Daha önce bu kadar yorgun olduğumu hatırlamıyorum," dedim Otuz Dördüncü Cadde'ye ulaştığımızda. "Biliyor musun Kreizler, Morgan'ı ilk gördüğümüzde, bir an için katilin o olduğunu düşündüm."

Laszlo kahkahayı patlattı. "Ben de öyle! Yüzündeki bozukluk, Moore... Ve o burun, o burun! Aradığımız bozukluğun olabileceği birkaç bölgeden biri ve bunu hiç düşünmemiştik!"

"O olduğunu düşünsene. İşler şu an bile yeterince tehlikeliydi." Lüks Waldorf Oteli'nin hemen önünde bir arabası bulduk. Binanın bir eşi olan Astoria, o sırada inşa halindeydi. "Ve çok daha tehlikeli bir hal alırdı, Morgan o konuda haklı. Byrnes çok tehlikeli bir düşman ve Comstock'un akılsızlığı beni korkutuyor."

"İstedikleri gibi gözdağı versinler," diye yanıtladı Kreizler. Arabaya binerken çok mutluydu, "artık kim olduklarını biliyoruz, mücadele etmek de daha kolay olacak. Gerçi saldırıları mutlaka artacaktır ama kısa bir süre sonra, bizi aradıklarında, esrarengiz bir şekilde..." Laszlo bir elini havaya doğru kaldırdı. " *Yok olmuş* olacağız."

Bölüm 31

Ertesi sabah Sara büyükannemin evinin önüne geldiğinde saat dokuz buçuktu. On saatten fazla uyuma rağmen, hâlâ bitkin bir haldeydim. Sara'nın kolunun altına sıkıştırdığı *Times*'tan Mayıs'ın yirmi altısı olduğunu öğrendim. Taksiye doğru yürürken beni gafil avlayan parlak güneş, bahardan hızla yaza doğru ilerlediğimizi gösteriyordu. Bense, sanki o süre boyunca marstaydım (gazetenin baş sayfasına şöyle bir bakınca, tecrübeli bir grup astronominin, Mars'ı incelemek için bir ekip oluşturduğunu gördüm. 'Kızıl savaş yıldızı' dedikleri bu gezegende insanların yaşayabileceğini düşünüyorlardı). Kreizler'i almak için araba hareket ederken, halim Sarayı bir güzel güldürdü. Ama sonrasında Laszlo'yla Pierpoint Morgan'ın evine yaptığımız beklenmedik ziyaretin ayrıntılarını dinlerken bütün ciddiyetin takınımıştı.

Kreizler'i On Yedinci Cadde'de at arabasında otururken bulduk Sürücü koltuğunda Stevie vardı. Küçük çantamı taksiden arabaya taşıdım ve Sarayla birlikte arabaya bindim. Nam hareket etmişik ki, o yöne baktığımda Kreizler'in

misafir salonunun küçük balkonunda Mary Palmer'ı gördüm. Endişeyle bizi izliyordu ve o mesafeden görebildiğini kadarıyla, gözyaşlarına boğulmuştu. Laszlo'ya döndüm, o da Mary'ye bakıyordu. Önüne dönerken yüzüne bir gülümseme yerleşti. Kızın üzüntüsüne karşı verilebilecek, en iyi niyetimle ifade edecek olursam, tuhaf bir yanıtı bu. Belki bunun Sara'yla bir ilgisi olabilir diye düşündüm ama ona döndüğümde, caddenin karşısındaki Stuyvesant Parkı'na bakıyordu. Arkadaşlarımın arasındaki bütün bu karmaşanın yeni ipuçlarını görüyor ve olan biteni anlayamıyor olmak beni rahatsız ediyordu. Doğuya doğru takırdayarak ilerlerken, arkama yaslanıp yüzümü bahar güneşinin ellerine teslim etmekten başka yapacak bir şeyim yoktu.

Ama Büyük Merkez İstasyonu'na yolculuğumuz, oturup kafa dinlemeyi pek mümkün kılmıyordu. On Sekizinci Caddede'deki Irving Place'e gelince, Stevie bir hanın önünde durdu ve Kreizler kendisinininkiyle birlikte benim çantamı da alarak inerken, Sara'yla benden içeride kendisine eşlik etmemizi istedi. Ben biraz söylendim ama isteğini kabul ettik. Duman altı olmuş, karanlık binaya girmemizden hemen sonra dışarı baktım ve yüzleri şapkalardan görünmeyen iki adam ve bir kadının bizim arabamıza bindiklerini ve Stevie'yle birlikte hareket ettiklerini gördüm. Gözden kayboldukları an, Kreizler koşarak dışarı çıktı ve bir taksi durdurarak, Sara'yla bana binmemizi işaret etti. Yeniden şehir dışına doğru yöneldiğimizde, Laszlo bu sinir bozucu, küçük egzersizin, Müfettiş Byrnes'in peşimize taktığı ajanlardan kurtulmaya yarayacağını açıkladı. Bunun çok akıllıca bir hile olduğundan şüphem yoktu, ama benim için, yeniden uyuyabileceğim trenimize binmek için duyduğum sabırsızlığı arttırmakla kaldı.

Ama uykuyla aramda bir giz daha vardı. Büyük Merkez'e vi' oradan Washington treninin beklediği perona kadar Sara da eşlik etti. Kreizler son ana kadar ona talimatlar yağdırmayı sürdürdü. Nasıl iletişim kuracağız, biz yokken Stevie'yle nasıl baş etmeli ve Cyrus hastaneden çıkınca ne yapmalı... Sonra trenin keskin düdüğü çınladı ve hemen ardından bir kondüktör, trene binmemiz gerektiğini bildiren küçük düdüğünü öttürmeye başladı. Belki biraz utanmalarına neden olacak hüzünlü bir veda sahnesi beklediğim için, arkadaşlarımdan biraz uzaklaştım ama Kreizler ve Sara'nın tek yaptığı, resmi bir el sıkışmadan ibaretti. Ardından Laszlo hızla yanımdan geçerek trene bindi. Ağzım açık kalmış bir halde orada bir an durdum. Sara kıkırdadı.

"Zavallı John," dedi beni sıcak bir şekilde kucaklarken. "Hala olanlara bir anlam vermeye çalışıyorsun. Merak etme, bir gün her şey anlaşılacak. Ya rahip teorin yanlış çıkarsa diye çok kaygılanma. Yakında yeni bir fikir bulursun."

Sara'nın, treni gürüldeyerek kalkmak üzereyken, beni içeri itmeden önceki son sözleriydi bunlar.

Kreizler birinci sınıf bir kompartıman ayarlamıştı. Yerleştikten sonra ilk iş olarak, küçük pencereyi görebilecek şekilde koltuklardan birine uzandım. Arkadaşlarımla ilgili merakımla uykumu bölmemeye kararlıydım. Kreizler ise, Lucius Isaacson'dan aldığı Wilkie Collins'in *Aytaşı* kitabının sayfalarında kaybolmuştu. Yattığım yerde döndüm, şapkamı yüzüme çektim ve daha gözlerimi kapayamadan horlamaya başlamıştım bile.

İki saatten fazla uyudum. Uyandığımda. New Jersey'nin verimli, yeşil çayrıları pencereden akıp gidiyordu. İyice gerindim. Sabahki kötü halimden eser kalmamıştı. Aç olmanı dışında, hayatımdan gayet memnundum. Kreizler in karşı

koltuğa bıraktığı nattan, öğle yemeğine yer kapmak için yemek vagonuna gittiğini öğrendim. Hemen üstüme başının çeki düzen verdim ve yemeklere yumulmaya hazır, yola koyuldum.

Yolculuğun devamı kusursuzdu. Kuzeydoğu tarlalarının manzarası, hiçbir mevsimde, mayıs sonlarında olduğu kadar etkileyici olamazdı ve şimdi, bir trende yediğim en güzel yemeklerden birine eşlik ediyordu. Kreizler hâlâ dinçti, Onunla dava dışında bir konuda da konuşulabildiğini kanıtladı en sonunda. Yakında yapılacak kongrelerden (Cumhuriyetçiler, haziranda St. Louis'de, Demokratlar da yaz sonunda Chicago'da toplanacaktı) sonra da *Times'ta* haberini okuduğumuz, Harvard beyzbol takımının Princeton'ı yenilmesiyle Harvard Meydanı'nda çıkan arbededen bahsettik. Kreizler, tatlısını yerken okuduğu bir haber yüzünden neredeyse boğuluyordu. Metropolitan Operası'nın yöneticileri Henry Abbey ve Maurice Grau, şirketlerinin 400.000 dolar borçla iflas ettiğini bildirmişlerdi. "Gizli Destekçiler" adlı bir grubun (hiç şüphe yok ki, başlarında önceki akşamki ev sahibimiz vardı) şirketi kurtarmaya çalıştığını okuyunca, Laszlo biraz rahatlardı. Bu çabanın ilk adımı olarak, *Don Giovanni* operası 21 Haziran'da pahalı biletlerle şirket yararına sahnelenecekti. Araştırmamızın o günkü durumu ne olursa olsun, bu gösteriyi kaçıramayacağımıza karar verdik.

Washington'ın Union Station'ına akşam üzeri vardık. Akşam olduğunda da, Pennsylvania Caddesi'yle On Dördüncü Cadde'nin kesiştiği yerdeki etkileyici Viktoryen binada, Willard Oteli'nde iki rahat odaya yerleşmiştik. Dördüncü katta olduğumuz için, sokağın hükümet binalarıyla çevrelendiğini rahatlıkla görebiliyorduk. İstesem, birkaç dakika içinde Beyaz Saray'a gidip, Grover Cleveland'a, oradan iki kere ay-

rılmanın nasıl bir şey olduğunu sorabilirdim. Muhabirlik kariyerimin ve Julia Pratt'la nişanlılığımın art arda sona erdiği dönemden beri başkente gelmemiştim. Ancak, o bahar akşamı Willard'daki odamda dikilmiş, eşsiz Washington manzarasını seyrederken anlayabildim, o eski hayatımdan nasıl da uzak olduğumu. Hüzünlü bir kavrayış oldu benim için, pek bana göre değildi. O yüzden, hemen telefona gidip

Hobard Weaver'i aradım. Eski akşamcı ortağım, şimdi Kızılderili İşleri Ofisi'nde önemli bir görevdeydi. Onu masasında buldum ve akşam otelde yemek yemek için sözleştik.

Kreizler de bize katıldı. Hobart pek zeki biri sayılmazdı. Kilolu ve gözlüklüydü. Bedava yemek ve içkiden daha çok sevdiği şey yoktu. İkisini de önünde bulunca, konuşacaklarımızla ilgili hem ihtiyatlı olmasını, hem de çok meraklı olmamasını garantilemiş olduk. Ofis'in gerçekten de, Kızılderililerin işlediği ya da öyle sanılan cinayetlerin kaydını tuttuğunu açıkladı. Sadece çözülememiş davaların bizi ilgilendirdiğini ona söyledik. Ülkenin hangi bölgeleriyle ilgilendiğimizi sorunca, Kreizler ancak, "Son on beş yıl için, sınır bölgeleri," diye sınırlayabildi ama böyle geniş bir kriterden sonuç alabilmek için çok sayıda kaydı incelemek gerekeceğini, üstelik bunu gizlice yapmak zorunda olduğumuzu belirtti Hobart. Aynı zamanda Hobart'ın patronu olan İç İşleri Bakanı Michael Hoke Smith de, tıpkı Başkan Cleveland gibi, gazetecilerden hoşlanmazmış. Özellikle de meraklı olanlardan. Ama Hobart tavukları ve şarabı mideye indirdikçe, bu işi becerebileceğimizden giderek daha çok emin olmaya başladı (amacımıza dair hiçbir şey bilmemesine rağmen hem de). Niyetinden emin olmak için, onu yemekten sonra, şehrin güneydoğusunda bulunan, çok da nazik sayılamayacak bir eğlence anlayışı olduğunu bildiğim bir bara götürdüm.

Ertesi sabah erkenden Kreizler'le kahvaltı ettik. Isaacsonlar'ın, işin zor kısmını atlatıp, perşembe akşamı Güney Dakota, Deadwood'da olacaklarını umuyorduk. Oraya varır varmaz, bizden gelecek haberler için şehirdeki Western Union Telgraf bürosuna uğramaları söylenmişti ve Kreizler, o çarşamba sabahı kahvaltıdan hemen sonra, ilk telgrafı çekti. Telgrafta onlara, daha sonra açıklanacak bir nedenden dolayı, din adamlarının soruşturma dışı tutulacağını söyledi. Yeni olasılıklar şekillenmeye başladığı an, onlara iletcektik. Sonra Laszlo St. Elizabeth Hastanesi'nin yolunu tutarken, ben de F Caddesi'ne ve İç İşleri Bakanlığının personel ve kayıtlarının çoğuna ev sahipliği yapan Patent Bürosu binasına neşeli bir gezintiye çıktım.

Grek Uyanışı stili devasa Patent Bürosu 1867'de tamamlanmıştı ve başkentteki resmi binalar için hızla kurallaşan genel mimari tarzı sergiliyordu. Dikdörtgen, oyuk ve içi yokmuş gibi monoton. Yedinci ve Dokuzuncu Caddeler arasındaki her iki bloğun tamamını kaplıyordu. İçeri girdim, Hobart'ın bürosunu bulmak kolay iş değildi. Ancak, bu kadar büyük olmasının iyi tarafı da vardı, varlığım dikkat çekmeyecekti. Binanın dört kanadındaki koridorlarda dolaşan yüzlerce federal görevli vardı. Çoğu, bir diğerinin kim olduğundan ve ne iş yaptığından habersizdi. Hobart hiç de akşamdan kalmış gibi değildi. Bodrum katındaki kayıt odalarının birine, benim için bir masa yerleştirmişti bile. Hatta, inceleyeceğim dosyalardan ilkinde el atmıştı. Çeşitli sınır kalelerinden ve idari merkezlerden alınmış, 1881'e kadar giden ve göçmenlerle çeşitli Sioux kabileleri arasındaki şiddet olaylarını içeren raporlar.

Sonraki iki gün boyunca, bu tozlu kayıt odasındaki küçük köşemin dışında, Washington'! gördüğüm söylenemez-

• li. Uzun süreler kapalı kalarak çalışmanın sonucunda, zihnim gerçeklikten giderek uzaklaştı ve içlerinde kaybolduğum katliamlar, cinayetler ve misillemeler gözümün önünde oluyor gibiydi. Bunları, diyelim ki şehirdeki bir parkta okumuş olsaydım, bu kadar gerçek olmazlardı. Kaçınılmaz olarak, bize hiçbir yararı olmayacağını bildiğim hikayeler, dikkatimi dağıtıyordu ama aslında tek başlarına değerlendirildiğinde korkunç derecede etkileyiciydiler. Bu yüzden, nasıl sonuçlandıklarını görmeliydim. Kayıtların çoğu, Siouxların intikam eylemleriydi. Bunlar çok şiddetli olsa da, beyaz askerlerin, yerli ajanların (Kızılderili İşleri Ofisi, kötü ün salmış bakanlığın en yozlaşmış birimiydi) ve silah ve viski tüccarlarının, verdikleri sözlere rağmen kalkıştıkları iğrenç ihanetlerle karşılaştırılınca, en azından anlaşılabilirdi. Bu hikayeleri okumak, Franz Boas ve Clark Wissler'ın incelememizle ilgili söylediklerini aklıma getirdi. Birleşik Devletler'in ortalama bir beyaz vatandaşı, yerli kabilelere derin bir güvensizlik besliyordu ama incelediğim bu kayıtlardan, dolaşısıyla da beyaz-yerli ilişkilerinin gerçek durumundan tamamen habersizlerdi.

Çarşamba gününün sonuna doğru, İç İşlerindeki bodrumda geçirdiğim ilk uzun günün sonunda, notlarımızı karşılaştırmak için Willard'daki odasında Kreizler'le buluştuk. St. Elizabeth'in müdürü, telefonda olduğu gibi, gerçekte de sorun çıkarmaya hevesli biri olduğunu ispat etmişti ve Kreizler Roosevelt'e başvurmak zorunda kalmıştı. Roosevelt de, başsavcılık ofisindeki bir arkadaşından, hastane kayıtlarına erişebilmek için adamı aramasını istemişti. Bu işler Kreizler'in vaktinin çoğunu almıştı. Kreizler. Batı Ordusu'nda hizmet ettikten sonra şüpheli ruhsal durumları yüzünden St. Elizabeth e gönderilen askerlerin isimlerinin bir listesini el-

de etmişti ama karşılaştığımızda gördüğüm halinden, büyük bir hayalkırıklığı yaşadığını anladım. Çünkü St. Eliza beth'ten aldığımız mektubun konusu olan adam gerçekten de asker olmasına ve doğuda doğup büyümüş olmasına rağmen, Chicago'nun batısında hiç görev almamıştı.

"Chicago'da yağmacı yerli çeteleri yok artık değil mi?" diye sordum, Laszlo adamın geçmişi ve yaptığı görevlerle ilgili ayrıntılı dokümanlara bakarken.

"Hayır," diye yanıtladı Kreizler sessizce. "Gerçekten yavaş oldu. Bu adamı gösteren bir sürü başka ipucu var."

"En iyisi bunlara fazla takılmayalım," dedim, "başka bir sürü adayımız var. Hobart'la ben, şimdiye kadar, Dakota ve Wyoming'de bedensel yaralama içeren dört vaka ele aldık. Hepsi de Siouxlarla ordu birimleri yakınlaştığında gerçekleşmiş."

Kreizler büyük bir çabayla elindeki kâğıdı bıraktı ve bana baktı. "İçlerinde çocuk var mı?"

"Dördünden ikisinde," diye yanıtladım. "İlkinde iki kız aileleriyle birlikte öldürülmüş. İkincisinde ise, öksüz bir kız ve oğlan çocuğu, vasileri olan büyükbabalarıyla birlikte ölmüş. Sorun şu ki, iki vakada da sadece yetişkin erkekler bedensel yaralamaya maruz kalmış."

"Herhangi bir teori oluşturuldu mu?"

"İkisi de, savaş halindeki yerlilerin misillemeleri olarak görülmüş. Ama büyükbabanın olduğu vakada ilginç bir ayrıntı var. Olay, 89 sonbaharının sonlarında Keough Kalesi yakınlarında, son büyük Kızılderili tehciri patlak verdiği sırada gerçekleşmiş. Etrafta bir sürü kızgın Sioux varmış. Çoğu Oturan Boğa'nın ve," -parmağımla çabucak notlarımı taradım- "Kızıl Bulut adlı başka bir şefin peşinden gidiyor-muş. Her neyse, küçük bir süvari birliği, katledilen aileye

rastgelmiş ve sorumlu teğmen suçu ilk başta Kızıl Bulut'un fanatik yandaşlarına yüklemiş. Ama gruptaki tecrübeli askerlerden biri. Kızıl Bulut'un adamlarının son zamanlarda herhangi bir baskına kalkışmadığını ve ölmüş büyükbabanın, geçmişinde büro yetkilileri ve askerlerle başka bir kaledede -sanırım Robinson'du- başının derde girdiğini söylemiş. Anlaşılan, adam Robinson'daki bir süvari çavuşunu, torununa cinsel tacizde bulunmaya çalışmakla suçlamış. Aile öldürüldüğünde, çavuşun birliğinin Keough Kalesi'nde olduğu ortaya çıkmış."

Bu noktaya kadar Kreizler dikkatini bana fazla vermemişti, ancak son anlattığım olaylar onu kendine getirdi. "Askerin adını biliyor muyuz?"

"Dosyada geçmiyor. Hobart yarın Savaş Bakanlığı'nda küçük bir araştırmaya girişecek."

"İyi. Ama sabahleyin bu bilgileri dedektiflere geçmeyi unutmayın. Ayrıntılar sonra da yollanabilir."

Ayırdığım diğer davalara da göz attık, ancak birçok nedenden dolayı hepsini eledik. Daha sonra, Kreizlerin, St. Elizabeth'te topladığı isim listesine daldık ve sonraki birkaç saatte, birkaçı hariç hepsini elemeyi başardık. Sonunda, sabah saat biri hayli geçmişken odama çekilebildim ve kendime güzel bir viski soda hazırladım. Daha yarısını içmemişken. kıyafetlerimle uyuyakaldım.

Perşembe sabahı İç İşleri Bakanlığındaki masamın başındaydım. Sınırdaki çözülmemiş başka cinayet vakalarında kaybolmuştum. Öğleye doğru Hobart, Savaş Bakanlığı'na yaptığı küçük gezisinden döndü. Moral bozacak bir gerçeği ortaya çıkarmıştı. Öldürülen büyükbabanın hikayesindeki süvari çavuşu, olay sırasında kırk beş yaşındaydı. Demek oluyor ki, 1896 yılında elli iki yaşında olmalıydı. Katilimiz

için belirlediğimiz portreye göre çok yaşlıydı. Yine de, teorimiz yaş bakımından hatalı olabilir diye, adamın adını ve en son nerelerde görüldüğünü (ordudan emekli olduktan sonra Cincinnati'de bir manifatura dükkânı açmıştı) not etmek faydalı olabilirdi.

"Üzgünüm, daha iyi haberler getiremedim," dedi Hobart, ben ayrıntıları not alırken. "Öğle yemeği ister misin?"

"Hem de nasıl," diye yanıtladım, "beni bir saat içinde al. O zamana kadar 1892 vakalarının üzerinden geçmeliyim."

"Güzel." Masadan uzaklaşmaya başladı, sonra ceketinin cebine dokundu ve bir şey hatırlamış gibi göründü. "A John. Sana bir şey sormalıyım. Sizin bu araştırmanız kesin olarak sınır eyaletleriyle ve bölgeleriyle sınırlı, değil mi?" Cebinden katlanmış bir kâğıt çıkardı.

"Öyle, neden?"

"Hiç. Sadece tuhaf bir hikaye var. Dün gece sen çıktıktan sonra buldum." Kâğıt parçasını masamın üzerine bıraktı. "Ama işe yaramaz. New York eyaletinde olmuş. Pirzola nasıl?"

Kâğıdı aldım ve okumaya başladım. "Ne?"

"Öğle yemeği için diyorum. Pirzola olur mu? Hill'de yeni açılmış, nefis bir yer var. Birası da iyi."

"Güzel."

Hobart masamın yanından geçen genç, güzel bir arşiv görevlisini yakalamak için hızlandı. Yakındaki merdiven tarafından, kadının ciyaklaması geldi. Sonra bir tokat sesi ve Hobart'ın acıyla inleyişini duydum. Adamın zavallılığına sessizce kıkırdarak, bana bıraktığı belge üzerinde çalışmak için arkama yaslandım.

Hikaye, 1880'de New Paltz, New York'un dışındaki mütevazı evlerinde ölü bulunan Victor Dury adındaki bir din

ulamı ve karısının merak uyandıran hikayesine ilişkindi. Belgeye göre, vücutları "en iğrenç şekilde, vahşice parçalanmıştı." Sayın Dury, daha önce Güney Dakota'da bir misyonermiş ve burada yerli kabileleri arasından düşmanlar edinmiş. Aslında, New Paltz polisi, cinayetlerin bu özel amaç için şefleri tarafından doğuya yollanmış bazı gücemiş yerlilerin gerçekleştirdiği bir intikam eylemi olduğuna karar vermiş. Bu 'dedektiflik harikası' iş, katillerin olay yerinde bıraktığı bir nottan kaynaklanıyordu. Bu not cinayetleri açıklıyor ve ölmüş çiftin genç oğullarının Kızılderili gibi yetiştirilmek üzere, onlar tarafından kaçırıldığını söylüyordu. Eğer biraz daha batıda gerçekleşmiş olsaydı, işimize çok yarayacak, oldukça korkunç bir hikayeydi bu. Kâğıdı kenara bıraktım, ancak en azından katilin coğrafi geçmişiyile ilgili yanılma olasılığımız olup olmadığını merak ederek birkaç dakika sonra tekrar aldım. Sonunda, meseleyi Kreizler'la görüşmeye karar vererek kâğıdı katlayıp cebime koydum.

Günün geri kalanı, araştırmamızı ilerletme umudu taşıyan sadece iki olay sundu bize. İlki, terk edilmiş bir okul binasında katledilen bir grup öğrenci ve öğretmenleri hakkındaydı; ikincisi ise, bir anlaşma ihlali sonucunda öldürülen, kırlık bir arazide yaşayan başka bir ailenin hikayesiydi. İki olayın da, bir günlük uzun çalışmanın zayıf ödülleri olduğunu fark ettim ve çalışmasının ikinci günü süresince Kreizler'in şansının daha yaver gittiğini umut ederek umudumu Willard Oteli'ne bıraktım. Ancak, Laszlo, araştırdığımız on beş yıllık zaman diliminde Batı Ordusu'nda görev yapan ve ardından şiddet, dengelessiz davranış nedeniyle başkentte akıl hastanesine yerleştirilen ve son olarak da yüzünde bir bozukluk olan sadece birkaç yeni isim daha bulmuştu. Bu birkaç kişiden sadece biri

aradığımız genel yaş aralığına (otuz civarı) giriyordu. Otelin yemek salonunda akşam yemeğine oturduğumuzda Kreizler bana bu adamın dosyasını verdi, ben de ona Dury cinayetlerinin hikayesini anlatan belgeyi.

Laszlo'nun bulduğu bilgiye ilk yorumum "Ohio'da doğmuş ve büyümüş," oldu, "taburcu olduktan sonra New Yorkla çok zaman geçirmiş olmalı."

"Doğru," dedi Kreizler. Bir kâse koyu yengeç çorbasını is teksizce yemeye başlarken ona verdiğim kâğıdı açtı, "asıl sorun şu ki, 1891 baharına kadar St. Elizabeth'ten ayrılmamış."

"Hızlı bir çalışma," dedim başımı sallayarak, "ancak mümkün..."

"Ayrıca, yüzdeki bozukluk da beni pek heveslendirmediydi, sağ yanak ve dudak boyunca uzanan uzun bir yara."

"Nesi var ki bunun? Kulağa yeterince kötü geliyor."

"Ama bir savaş yarasına benziyor, Moore. Bu da çocukluktan kaynaklanan baskıyı ortadan..."

"Kreizlerin gözleri birden büyüdü ve ona verdiğim belgeyi okumayı bitirdiğinde kaşığını yavaşça bıraktı. Bakışlarını yavaşça belgeden bana çevirdi ve aşırı heyecanlı bir sesle konuştu. "Bunu nereden buldun?"

"Hobart," diye yanıtladım, Ohiolu askerin belgesini bir kenara koyarak, "dün gece bulmuş. Neden sordun?"

Kreizler hızla iç cebinden katlanmış birkaç kâğıt daha çekip çıkardı. Kâğıtları çabucak masaya sererek desteyi bana doğru itti. "Bir şey fark ettin mi?"

Bir veya iki saniyemi aldı ama fark ettim. St. Elizabeth Hastanesinin başka bir formu olan ilk sayfanın üzerinde DOĞUM YERİ yazan bir boşluk vardı.

Bu boşlukta "New Paltz. New York" kelimeleri yazıyordu.

Bölüm 32

"Bu bize önceden yazdıkları adam mı?" diye sordum.

Kreizler hevesle onayladı. "Belgeyi saklamıştım. Genelde önyargıları sevmem, ama bu seferkinden kaçamıyorum. Denk düşen o kadar çok ayrıntı var ki: Katı dindar bir ev ortamında yetişmesi ve tek bir kardeş, bir ağabey. Sara'nın, annesi çocuk bakmaktan hoşlanmadığı için küçük bir aileden geldiğini öne sürdüğünü hatırlıyor musun?"

"Kreizler..." dedim, onu yavaşlatmaya çalışarak.

"Ve boşuna ümitlendiren o 'yüz tiki,' hastane kaydında bile 'göz ve yüz kaslarının aralıklı ve acı veren kasılması' haricinde fazla bir ayrıntı verilmemişti. Nedenine dair en ufak bir açıklama bile yok."

"Kreizler-"

"Ve sonra itiraf eden psikiyatristin raporundaki bu güçlü sadizm vurgusu, tutuklanmasına neden olan olayın ayrıntılarıyla birlikte düşünüldüğünde-"

"Kreizler! Lütfen susup şuna bakmama izin verir misin?"

Birden heyecanla ayağa kalktı. "Evet, evet tabi. Sen baskarken ben de dedektif yardımcılardan gelen bir telgraf var mı diye ofise bakacağım." Ona verdiğim belgeyi geri uzattı. "İçime bir şeyler doğuyor, Moore!"

Kreizler yemek odasından hızla çıkarken ben de hastane dosyasının ilk sayfasını dikkatlice incelemeye başladım:

St. Elizabeth Hastanesine 1886 Mayıs'ında yatan Onbaşı John Beecham, o zaman, Dury cinayetlerinin merkezi olan ve Hudson nehrinin hemen batısında ve New York'un altmış beş mil kuzeyinde bulunan New Paltz adındaki küçük bir kasabada doğduğunu belirtmişti. Belirtilen doğum tarihi 19 Kasım 1865'ti. Anne ve babasının sadece 'ölü' oldukları not düşülmüştü ve kendisinden sekiz yaş küçük bir de erkek kardeşi vardı.

Uzandım ve öldürülen bakan ve karısı hakkındaki belgeyi aldım. Bu suçlar 1880 yılında itiraf edilmişti ve kurbanların yerliler tarafından kaçırılan genç bir erkek çocuğu olduğu yazılmıştı. İkinci ve daha büyük oğulları olan Adam Dury, cinayetlerin işlendiği tarihte Newton dışında, Massachusetts'de kendi evinde görünmekteydi.

Hastane kayıtlarının başka bir sayfasını aldım ve John Beecham'ın ruh doktoru tarafından alınmış notlara göz gezdirdim. Onbaşının hapsedilmesinin asıl nedenini bulmayı umuyordum. Doktorun el yazısının özensizliğine rağmen aradığımı kısa sürede buldum:

"Hasta, İllinois Valisi tarafından, Chicago'da 1 Mayıs'ta başlayan grevlerden doğan karışıklıkları bastırmak için talep edilen gücün bir parçasıydı (Haymarket isyanları gibi). Kuzey Chicago'da grevcilere karşı düzenlenen 5 Mayıs hareketi sırasında, askerlere ateş açmaları emredildi. Hasta, bu olayın hemen ardından ölü bir grevcinin bedenini bıçaklar-

ken bulundu. Teğmen M. hastayı *suçüstü* yakaladı. Hasta, M.'nin 'ona taktığını' ve sürekli onu izlediğini iddia etti. M., hastanın görevden alınmasını emretti, askeri cerrah, hastanın bu hizmete uygun olmadığını beyan etti."

Ardından, Kreizler'in daha önce üzerinde durduğu sadizm ve işkence sanrılarının izlerini aradım. Dosyanın geri kalanında Beecham'ın St. Elizabeth Hastanesi'nde kaldığı dört ay boyunca diğer ruh doktorları tarafından yazılan raporlarla karşılaştım. Adamın ailesine dair bir şey bulma amacıyla bunlara göz gezdirdim. Hiçbir yerde annesinden bahsedilmiyordu ve genel olarak çocukluğundan çok az söz edilmişti. Ama Beecham hastaneden salıverilmeden hemen önceki son değerlendirmelerden birinde şu paragraf vardı

"Hasta mahkeme huzuruna çıkmak için bir dilekçe vermiş ve davranışlarında yanlış ya da kötü bir şey bulunmadığını iddia etmeye devam etmiştir. Toplumun kanunları ve bu kanunları uygulamak için görevlileri olması gerektiğini ve babasının, kuralların ve uymayanlara cezanın önemini açıkça vurgulayan oldukça dindar bir insan olduğunu söylemektedir. Daha yüksek dozajda karbonhidrat önerilmektedir."

Tam o sırada Kreizler kafasını sallayarak masaya doğru hızla geldi. "Sonuç yok. Geç kaldılar herhalde." Elimdeki kağıt yığını gösterdi. "Peki sen neler buldun Moore?"

"Zaman uyuyor," dedim sakince, "mekân da öyle."

Kreizler ellerini çırttı ve oturdu. "Böyle bir olasılığı *hayal* bile edemezdim. Kim edebilirdi ki? Yerliler tarafından kaçırılmak mı? Neredeyse imkânsız."

"İmkânsız *olabilir*," diye cevapladım, "son birkaç günden sonra yerlilerin birçok erkek çocuğu esir alabilecek-

leri aklıma bile gelmezdi, hele de on altı yaşından büyüklerse."

"Bundan emin olabilir misin?"

"Hayır. Ama muhtemelen Clark Wissler olabilir. Yarın sabah onu arayacağım."

"Evet iyi olur," diyerek onayladı Kreizler. İç İşleri Bakanlığı dosyasını geri aldı ve tekrar inceledi. "Daha fazla ayrıntıya ihtiyacımız var."

"Bana da öyle geliyor. Sara'yı arayabilirim. Times'ta çalışan bir arkadaşım onun morga girmesini sağlayabilir."

"Morga mı?"

"Eski gazeteler orada saklanıyor. Hikayeyi bulabilir, New York gazetelerinde çıkmış olmalı."

"Evet evet, olabilir."

"Bu arada, Hobart ve ben bu Teğmen M.'nin kim olduğunu bulup bulamayacağımıza ve hâlâ orduda olup olmadığına bakarız. Daha fazla ayrıntı sağlayabilir."

"Ben de St. Elizabeth Hastanesi'ne dönüp Onbaşı John Beecham'ı tanıyan herkesle konuşurum." Kreizler gülümseyerek şarap bardağını kaldırdı. "İşte Moore, yeni bir umut!"

Bekleyiş ve merak o gece uyumayı zorlaştırıyordu; ama sabah, Isaacsonlar'ın sonunda Deachwood'a ulaştığı haberi geldi. Kreizler onlara telgraf çekerek, öğlen ya da akşam bizden haber alana dek beklemelerini bildirdi. Bu sırada ben de New York'la yapacağım telefon görüşmeleri için lobiye indim. Doğal Tarih Müzesi'ne ulaşmak biraz zaman aldı, Clark Wissler'ı bulmak ise daha da zordu. Sesi en sonunda telefonda duyulduğunda, sadece yardımsever değil aynı zamanda istekliydi de. İç İşleri Bakanlığı dosyasında anlatılan hikayenin neredeyse kesin uydurma olduğuna inandığımı söylemesinden anlaşılıyordu bu. Herhangi bir

yerli kabile şefinin, suikastçıları New Paltz'a yolladığı -ve onların da gidecekleri yere olaysız ulaşmaları- düşüncesi yeterince garipti. Ama, cinayetleri işledikten sonra arkada açıklayıcı bir not bıraktıkları, kurbanın genç oğlunu öldürmek yerine kaçırmaları ve hiç fark edilmeden ülkelerine geri dönmelerine dair iddialar dikkate alınmayacak kadar saçmaydı. Wissler, birisinin, aptallıklarından şüphe olmayan New Paltz yetkililerine hiç de zekice olmayan bir davare düzenlediğine emindi. Ona yardımından ötürü içtenlikle teşekkür ettim, telefonu kapattım ve numara 808 Broadway'i aradım.

Sara oldukça gergin bir ses tonuyla cevap verdi. Anlaşılan, son 48 saat içinde birçok insan, genel merkezle uğraşmıştı. Sara oldukça düzenli takip ediliyordu, bundan kesinlikle emindi. Dışarıya neredeyse hiç silahsız çıkmamasına rağmen bu yakın kontrol sinir bozucuydu. Sıkıntı, işleri kötüleştirmekle kalıyordu. Çünkü Sara, bizim ayrılışımızdan beri fazla yapacak şeyi olmadığı için tüm dikkatini hayali avcularına odaklamıştı. Bu yüzden, sadece *Times*'ta bir araştırma da olsa, eyleme geçme düşüncesi içine su serpmişti ve son teorimizin detaylarını zevkle dinledi. Ona Cyrus'un şehirde ona ne zaman katılabileceğini düşündüğünü sordüğümde, iri arkadaşının hastaneden ayrılmış olmasına rağmen henüz Kreizler'in evindeki yatağından fırlayacak kadar güçlü olmadığını söyledi.

"Beni merak etme John," diyerek üsteledi ama sözleri, beni önceden alıştığım gibi ikna etmiyordu.

"Elbette sana bir şey olmayacak," diye yanıtladım. "New York'taki suçluların yarısının bile silahlı olduğunu sanmam. Hatta polislerin bile. Yine de, söyle Stevie sana eşlik etsin. Ufak tefektir ama kavgada hiç fena değildir."

"Öyle," diye yanıtladı Sara, sıcak bir gülümsemeye, "şimdiden çok yardımcı oldu, her gece beni görmeye geliyor. Birlikte sigara içiyoruz, bunu Dr. Kreizler'e söylemesede olur." Bir an ona neden 'Dr. Kreizler' demekte ısrar ettiğini düşündüm, ama elde daha öncelikli işler vardı.

"Kapatmalıyım Sara. Bir şey bulur bulmaz ara."

"Tamam. Kendinize dikkat edin John."

Telefonu kapattım ve Kreizler'i bulmaya gittim.

Hala telgraf ofisindeydi, Roosevelt'e çekeceği telgrafın son sözlerini yazmaktaydı. Cümlelerini üstü kapalı ifade ederek (ve mesaja imza eklemeden), Laszlo Theodore'dan, önce New Paltz valisiyle bağlantı kurmasını istedi. Son yirmi yılda şehirde Beecham isminde bir kişi ya da ailenin yaşayıp yaşamadığını kesinleştirme amacındaydı. Sonra da, Adam Dur}'- diye birinin hâlâ orada oturup oturmadığını öğrenmek için Newton, Massachusetts'teki yetkilileri aramasını istedi. Bu sorulara yanıt almak için ikimiz de sabırsızlanıyorduk ancak bunun zaman alacağını ve St. Elizabeth'de ve İç İşleri Bakanlığı'nda daha yapacak çok işimiz olduğunu biliyorduk. İsteksizce telgraf ofisinden ayrıldık ve olağanüstü bir bahar sabahıyla karşılaştık.

O gün dikkate alınacak çok fazla detay olmasına rağmen, John Beecham ve Victor Dury'yi kuşatan sırları düşünmekten kendimi alamıyordum. Kreizlerin de aynı şeyi hissettiğinden emindim. Birkaç soru sürekli aklımdaydı. Eğer Yerli suikastçılarla ilgili hikaye gerçekten doğru değilse, bunu kim uydurmuştu? Cinayeti gerçekte kim işlemişti ve Duryler'in küçük oğluna ne olmuştu? Hastane kayıtlarında John Beecham'ın önceki hayatıyla ilgili neden bu kadar az bilgi vardı ve neden annesinden hiç bahsedilmemişti? Ve sorunlu olduğu kesin olan bu adam şimdi neredeydi?

O günkü çalışmamız bu sorulara yanıt getiremedi. Ne İ İşleri ne de Savunma Bakanlığı Dury cinayeti ya da John Beecham'ın St. Elizabeth'den önceki yaşamıyla ilgili yeni bilgi sağladı. Kreizler'in o akşam bana anlattığı gibi, bir hasta mahkeme daveti aldıktan sonra hastanenin o hastanın nereye gittiğini öğrenmeye ne zorunluluğu ne de gücü bulunmaktaydı. Ayrıca, Beecham'ın tutuklanması sırasında orada bulunan birkaç memur da, yüz spazmları dışında adama dair bir Şey hatırlamıyordu. Belli ki adamın davranışlarında dikkat çekecek bir tuhaflık yoktu. Varolan amaçlarımız açısından hayal kırıklığı yaratsa da katilimizin Şiddet eylemleri hariç dikkat çekebilecek bir adam olmadığı düşüncesiyle uyuşuyordu bu.

O cuma elde edilen tek işe yarar bilgiyi, Hobart Willer akşam Willard'a getirdi. Savunma Bakanlığı kayıtlarına göre, John Beecham'ı 1886'da hizmetten salıveren teğmen, yüzbaşılığa yeni terfi eden ve halihazırda Yates Kalesi'nde alışan Frederick Miller'dı. Laszlo da, ben de bu adamla görüşmenin işe yaramama olasılığı olduğunu biliyorduk, yine de Yates'e gitmek, Isaacson kardeşlerin asıl hedefleri olan Pine Ridge Bürosu'ndan başka yöne gitmelerini sağlayabilirdi. Ama bu, elimizdeki en sağlam ipucuydu ve her Şeyi göze alarak o yöne dönmeye değerdi. Bu nedenle, o akşam saat altıda, Kreizler ve ben Deadwood'a bir mesaj yolladık ve dedektif yardımcılarına kuzeye güvenli geçiş gerektiğini haber verdik.

Telgraf ofisine gelen mesajlar, Roosevelt'den, Newton, Massachusetts'de gerçekten de Adam Dury adında bir adamın yaşadığını belirten yeni bir telgraf geldiğini bildiriyordu. Theodore, Beecham isminde bir kişi veya aile olup olmadığına dair sorumuz için New Paltz'dan hâla bir cevap

alamamıştı ama konuyu takip etmeye devam ediyordu. Kreizler ve bana, beklemek ve Roosevelt ya da Sara'dan aksama kadar yeni bir haber geleceğini umut etmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Resepsiyoniste barda bekleyeceğimizi söyledikten sonra, Laszlo'yla bölümlere ayrılmış, karanlık odaya girdik ve uzun pirinç tırazında diğerlerinden uzak bir yer aradık. Ardından birer kadeh kokteyl istedik.

"Hazır bekliyorken, Moore," dedi Kreizler, 'Sherry Bitters' kokteylini yudumlayarak. "John Beecham'ın tutuklanmasına neden olan işçi ayaklanmaları hakkında beni aydınlayabilirsin. Hayal meyal bir şeyler hatırlıyorum o kadar."

Omuzlarımı silktim. "Anlatacak fazla bir şey yok. 86'da 'İşçi Şövalyeler' 1 Mayıs için ülkenin her şehrinde grev düzenlediler. Chicago'da durum hızla kontrolden çıktı -grevciler grev kırıcılarla savaştı, polis grevcilere karşı güç kullandı, grev kırıcılar polisle işbirliği yaptı- tam bir kargaşa. Dördüncü gün büyük bir grev grubu Haymarket meydanında toplandı, polis durumu kontrol altına almak için güç kullanmaya başladı. Birisi -kimse kim olduğunu bilmiyor- polislerin üzerine bomba attı. Bu yüzden birkaç polis öldü. O kişi bir grevci olabilir ya da bela çıkarmak isteyen bir anarşist, hatta belki de grevcileri gözden düşürmek isteyen fabrika sahiplerinin bir ajanı. Asıl nokta, valinin, orduyu ve bazı askeri bölükleri göreve çağırmak için iyi bir neden bulmasıydı. Bomba patladıktan sonraki gün, kuzeydeki banliyölerden birinde grevcilerin mitingi vardı. Bölükler geldi, komutanları, olaydan sonra, grevcilere dağılmalarını söylediklerini iddia etti. Grev liderleri böyle bir emri hiç duymadıklarını belirttiler. Her ne olduysa sonuçta bölükler ateş açtı. Kötü bir manzaraydı."

Kreizler duyduklarını düşünerek başını salladı. "Chicago... Şehir oldukça yüksek bir göçmen nüfusuna sahip, değil mi?"

"Kesinlikle. Almanlar, İskandinavlar, Polonyalılar... sen say."

"Bunlardan greve katılanlar çok olmalı, sence de öyle değil mi?"

Bir elimi kaldırdım. "Buradan nereye varmak istediğini biliyorum Kreizler, ancak bu hiçbir anlama gelmez. Ülkede o zamanlar bütün grevlere katılan birçok göçmen vardı."

Laszlo kaşlarını çattı. "Evet, herhalde öyledir. Yine de-"

Tam o sırada pirinç düğmeli kırmızı bir üniforma giyen genç bir komi bara girerek bana seslendi. Hemen ayağa kalkarak delikanlıya doğru gittim. Resepsiyondan beni çağırdıklarını söyledi. Ben odadan hızla çıkarken Kreizler de beni takip etti. Resepsiyonist telefonu bana uzattı, telefonu alır almaz Sara'nın heyecanlı sesini duydum.

"John? Orada mısın?"

"Evet, Sara. Ne oldu?"

"Otur. Bir şey yakalamış olabiliriz."

"Oturmak istemiyorum. Nasıl bir şey?"

"Times'ta Dury cinayetinin hikayesini buldum. Bir hafta boyunca önemli makaleler ve arkasından ufak haberler çıkmış. Aileyle ilgili bilmek istediğin hemen her şey yazıyor."

"Bekle," dedim, "bunları Kreizlere anlat ki not alsın."

Laszlo, görevliyi kızdırarak küçük not defterini kayıt masasına koydu ve ardından telefonun ahizesini kavradı. Bu, benim karalamalarından takip ettiğim, Kreizler'in dinlediği hikaye:

Saygıdeğer Victor Dury'nin babası, dini zulümden kurtulmak için son yüzyılın başlarında Fransa'yı terk eden bir

Huguenot'tu (*Huguenot*'lar Protestandı, vatandaşlarının çoğu ise Katolikti). İsviçre'ye gitmiş, ama aile serveti orada işe yaramamıştı. Reform Kilisesi papazı olan en büyük oğlu Victor, şansını Amerika'da denemeye karar vermişti. Yüzyılın ortalarında buraya yerleştikten sonra Dury, 18. yüzyılda Hollandalı Protestanlar tarafından kurulan ve daha sonra göçmen Fransız '*Huguenot*'larının yuvası olan New Paltz'a gitti. Dury burada, şehrin vatandaşları tarafından finanse edilen İncil öğretisiyle ilgili küçük bir hareket başlattı. Sioux kabilesi arasında Protestan inancını yaymak amacıyla karısı ve küçük oğluyla birlikte bir yıl içinde Minnesota'ya taşındı (O sırada yerliler henüz Dakota'ya doğru batıya sürülmemişlerdi). Dury misyonunu gerçekleştirmekte pek başarılı değildi. Sert ve zorbaydı. İnanmayanlara ve günahkârlara Tanrının getireceği gazapla ilgili sert uyarıları, Hıristiyanlığın güzellikleri yolunda Siouxları etkilemeye yaramıyordu. Çalışmasını finanse eden New Paltz'daki grup, 1862'de büyük Sioux ayaklanması gerçekleştiğinde -tarihteki en vahşi 'yerli-beyaz' çatışmalarından biriydi bu- onu geri çağırma raddesine gelmişti.

Bu olay esnasında Dury ailesi, Minnesota'daki birçok beyaz arkadaşının başına gelen korkunç yazgıdan kılpayı kurtulmuştu. Bununla birlikte bu deneyim, papazın misyonunu güçlendirebileceğini düşündüğü bir fikir verdi. Eline bir fotoğraf makinesi alarak katledilen beyazların fotoğraflarını çekmeye başladı. 1864'de New Paltz'a dönünce, bu fotoğrafları şehrin iyi halli vatandaşlarına göstererek ünlendi, aslında kötü bir ündü bu. Bu sıkıcı, şişman insanları daha fazla sermaye elde etmek için korkutmaya çalışmak küstahlıktı ancak bu geri tepti. Katledilmiş ve sakatlanmış cesetlerin fotoğrafları o kadar korkutucuydu ve bu sunumlar sırasın-

da Dury o kadar hararetiydi ki, papazın akıl sağlığı sorgulanmaya başlandı. Toplumdan dışlandı ve dini bir görev bulamamaya başladı. Sonuçta Hollandalı bir Reform Kilisesinde odacılığa kadar düştü. 1865'te bir erkek çocuğunun daha olması, sadece işleri maddi açıdan daha da kötüleştirdi ve aile sonunda şehrin dışında küçük bir eve taşınmak zorunda kaldı.

Dury'nin belalı geçmişini ve davranışlarını bilen ve yerli gelenekleri hakkında ortalama bir Doğu Amerikalıdan fazla bilgisi olmayan New Paltz halkının çoğu, Dury'nin 1880'deki ölümünün, Minnesota'da Siouxlar arasında yaklaşık 20 yıl önceki yaşamı sırasında yarattığı şiddet nedeniyle gerçekleştiğini düşünüyorlardı. Yine de, Duryler ve Massachusetts'te çiftçilik yapmak için evden ayrılan en büyük oğulları Adam'ın arasının kötü olduğuna dair rivayetler vardı (tabi ki bunların kaynağı bilinmiyor). Adam'ın batıya, New York'a doğru sıvıştığı ve anne babasını dalavereye getirdiği dedikoduları yayılmaya başladı. Asıl nedenini kimse söyleyemez ama polis bunların dedikodudan başka bir şey olmadığını düşündü. Duryler'in genç oğlu Japheth ise hiç bulunamadı. Bir Kızılderili savaşçısı olması için kaçırıldığı düşüncesi, New Paltz halkının batıda yaşayan vahşilerden bekleyebileceği bir durumdu.

Böylece Dury ailesinin hikayesi bitti ama Sara'nın araştırması bu hikayeye sınırlı kalmamıştı. Gençliğinden kalma birkaç New Paltz'lı tanıdığı olduğunu (onun söylediği gibi, şehir 'nehrenin yanlış tarafında olmasına rağmen) hatırlamıştı ve Times'tan ayrıldıktan sonra, belki cinayetler hakkında bir şeyler bilebilirler diye birkaç telefon açtı. Evde bulduğu tek kişi de bir şey bilmiyordu. Ama Sara New Paltz'da günlük hayatın nasıl olduğunu da sormuş ve böylece dikkat çekici

bir noktayı açığa çıkarmıştı. New Paltz, geniş, sarp kavalayla bilinen Shawagunk Dağları'nın eteklerinde yer alıyordu. Sara, alacağı yanıtı neredeyse korkarak, bazı şehir sakinlerinin eğlenmek için bu kayalara tırmanmaktan hoşlanıp hoşlanmadığını sordu. Ve evet, özellikle Avrupa'dan yeni gelen sakinler arasında bu oldukça popüler bir spordu.

Bu son nokta, Kreizler'in de, benim de çok ilgimizi çekti ve hem bunu hem de hikayenin geri kalanını sindirmek için zamana ihtiyaç duyduk. Laszlo, akşam yine telefon edeceğimizi Sara'ya söyleyerek telefonu kapattı ve olayları gözden geçirmek için otelin barına geri döndük.

"Ee?" dedi heyecanla Kreizler, birer taze buzlu kokteyl daha ısmarlarken. "Bunlara ne diyorsun?"

Derin bir nefes aldım. "Önce gerçeklerle başlayalım. Duryler'in büyük oğlu henüz anlayamayacağı yaşta hayal edilmesi imkânsız, korkunç olaylara tanık olmuş."

"Evet. Ve babası bir rahipmiş ya da en azından bir elin adamıymış. Dini takvim, Moore. Ev bu kurullarla yönetilmiş olmalı."

"Üstelik baba oldukça sert bir adammış. Acayıplıklarına değinmiyorum bile. Yine ele önceleri kendisine saygı duyuyormuş."

Kreizler düşüncelerini parmaklarıyla barın üzerine çizer gibiydi. "Yani... Bir tür 'ev içi' şiddet okluğunu varsayabiliriz, erken başlamış ve yıllarca durmadan devam etmiş. Gittikçe yükselen bir intikam arzusu doğuruyor."

"Evet," diyerek onayladım. "Tespit ettiğimiz cinayet gerekçeleri halen geçerli. Ama, Adam bizim düşündüğümüzden daha yaşlı."

Kreizler başını salladı. "Daha genç olan çocuk, Japbeth, Beecham'la aynı yaşta olabilir. Şimdi, eğer bu cinayetleri o

işlediysen, o halde notu yazdı, ortadan kayboldu ve farklı bir isim aldı—"

"Ama katliamlara ve işkencelere tanıklık eden o değil," eledim, "o daha doğmamıştı bile."

Kreizler yumruğunu bara vurdu. "Doğru. Sınırda bir şeyler yaşamış olamaz."

Bulguları kafamda birleştirmeye çalışırken, farklı bir bakış açısı getirmeyi denedim ama başaramadım. Birkaç dakika sonra tüm söyleyebildiğim, "Hala anneyle ilgili hiçbir şey bilmiyoruz," oldu.

"Evet," Kreizler parmaklarıyla bara vurmaya devam etti, "ama iç içe yaşayan fakir bir aile olduklarını biliyoruz. Özellikle de Minnesota'da yaşarlarken. Bu aynı zamanda, büyük oğulları için en güzel dönem olmalı."

"Doğru. Keşke biraz daha genç olsaydı..."

Laszlo duraksadı ve kafasını salladı. "Bir sürü soru ve bulunması gereken cevaplar. Galiba hepsi Newton'da, Massachusetts'te."

"Yani oraya gidip arayacak mıyız?"

"Kim bilir?" Kreizler sinirle kokteylini dikti. "Şu an kendimi mağlup hissettiğimi itiraf etmeliyim, Moore. Ben profesyonel bir dedektif değilim. Ne yapacağız? Burada kalıp Beecham'la ilgili yeni bilgiler edinmeyi ve ilerlememizi sağlayabilecek yeni ipuçları bulmayı mı denemeli? Yoksa Newton'a mı gitmeli? Olasılıkları düşünmeyi bırakıp bir tanesinin peşine düşme zamanının geldiği nasıl anlaşılır?"

Bir süre bunu düşündüm. "Bunu anlayamayız," dedim sonunda, "bu konuda deneyimli değiliz. Ama-" Ayağa kalktım ve telgraf ofisine doğru yöneldim.

"Moore?" Kreizler arkamdan seslendi. "Ne cehenneme gidiyorsun?"

Sara'nın araştırmasının ana hatlarını telgrafa dökmeni beş dakika sürdü ve telgrafı Kuzey Dakota'daki Yates Kalesi'ne çektim. Mesaj basit bir ricayla bitiyordu: TAVSİYE TALEBİ.

Akşamın geri kalanını Kreizler'le Willard'in yemek odasında geçirdik ve personel eve gideceğini söyleyene kadar da orada kaldık. Uyuyamayacağımızdan kesinlikle emin olduğumuz için, Beyaz Saray çevresinde sigara içerek yürüdük. O gece duyduğumuz hikayeyi evirip çevirerek Onbaşlı John Beecham'la bağlantısını kurmak için bir yol arıyorduk. Durylerin peşine düşmek çok zaman alacaktı, bu açıktı. Bu konuyla ilgili tek kelime etmememize rağmen, böyle bir zamanı boş geçirirsek, katilin bir sonraki hamlesine Hamsin Yortusu'ndaki olaydan daha da hazırlıksız olarak yakalanabilirdik. İki de risklerle dolu iki seçenek kararımızı bekliyordu. O Washington akşamında amaçsızca dolaşırken, ikimiz de kilitlenip kalmıştık.

Willard'a döndüğümüzde görevlinin bizim için bir mesaj geldiğini söylemesi beklenmedik bir sürprizdi. Mesaj Yates Kalesi'nden gelmişti ve Isaacsonlar oraya ulaştıktan hemen sonra gönderilmiş olmalıydı. Kısa olmasına rağmen tereddütsüzdü: İPUCU SAĞLAM. TAKİP EDİN.

Bölüm 33

Safak bizi trende yakaladı ve Newton, Massachusetts'e gitmeden önce numara 808'e uğramak için gitmeyi planladığımız New York'a kadar takip etti. Duryler'le ilgili ipucunu izleyeceğimiz belli olduğu için, Washington'da -uyku dahil- işe yarar bir şey yapmamız imkânsızdı. Kuzeye yapacağımız tren yolculuğu, hem en azından hareket ihtiyacımızı tatmin edecek, hem de birkaç saat dinlenmemize fırsat tanıyacaktı. Bindiğimizde, hiç olmazsa bunu umuyordum. Ancak karanlık kompartımanımızda fazla kestiremeden derin bir huzursuzluk duygusu irkilmeme neden oldu. Korkumun mantıklı bir nedeni olup olmadığını anlamak için bir kibrit yakınca Kreizler'i gördüm. Karşımda oturuyor ve kompartımanın penceresinden hızla geçen karanlık manzarayı izliyordu.

"Laszlo," dedim sessizce, kibritin turuncu ışığında kocaman gözlerini inceleyerek, "sorun ne? Ne oldu?"

Sol işaret, parmağının boğumunu dudağına sürtüyordu. "Hastalıklı hayalgücü," diye mırıldandı. Kibrit sonuna gelip parmağımı yakınca inledim. Ateş yere düşüp sönerken, ko-

yu karanlığa doğru fısıldadım, "Ne hayali? Neden bahsediyorsun?"

"Bunu bizzat ben okudum ve doğru olduğunu biliyorum," dedi, katilin mektubundaki sözleri tekrarlayarak. "Yamyamlık meselesi. Hastalıklı, etkilenmeye açık bir hayalgücünü çözüm olarak kabul ettik."

"Yani?"

"Resimler, John!" diye yanıtladı Laszlo. Yüzünü (ya da kompartımandaki herhangi bir şeyi) görmememe rağmen, sesi gergin geliyordu. "Katledilmiş göçmenlerin fotoğrafları. Adamımızın hayatının bir döneminde sınırda olduğunu ve sadece kişisel deneyimin böyle bir nefret için model olabileceğini varsayıyorduk."

"Victor Dury'nin resimlerinin bu amaca hizmet etmiş olabileceğini mi söylüyorsun?"

"Herhangi biri için değil. Ama bu adam, şiddet ve korkuyla geçmiş bir çocukluktan sonra, her şeyden etkilenmeye hazırды. Yamyamlık hakkında söylediklerimizi hatırla. Çocukken okuduğu ya da muhtemelen duyduğu bir şeydi. Uzun süren bir etki bırakan korkunç bir hikaye. Onunki gibi takıntılı ve hastalıklı bir hayalgücüne sahipken, fotoğraflar çok daha etkili bir sonuç yaratmaz mı?"

"Galiba bu mümkün. Kayıp erkek kardeşi mi düşünüyorsunuz?"

"Evet. Japheth Dury."

"Ama biri neden bir çocuğa böyle resimler gösterir ki?"

Kreizler rahatsız bir sesle yanıtladı. "Bir Kızılderili'den daha bile fazla iğrenç..."

"Afedersin?"

"Emin değilim, John. Belki bunlar onu yanılttı. Ya ela belki disiplin amacıyla kullanıldılar. Newton da daha fazla yanıt bulmayı umuyorum."

Durumu birkaç dakika düşündüm, sonra kafamın yattığım koltuğa düşmekte olduğunu fark ettim. "Eğer," dedim kendimi sarsıntıya bırakarak, "biraz dinlenmezsen kimseyle konuşacak halin kalmaz. Ne Newton'da, ne başka bir yerde."

"Biliyorum," diye yanıtladı Kreizler. Koltuğunda yer değiştirdiğini duyabiliyordum, "ama bu düşünce beni sarstı..."

Sonrasında, kompartıman kapılarının çarpılmasıyla ve kompartımanımızın duvarına vurulan çantaların sesleriyle uyanarak kendimizi Büyük Merkez İstasyonu'nda bulduk. Olaylı gecemizden daha iyi görüldüğümüz söylenemezdi. Trenden inerek gardan dışarı, bulutlu, karanlık bir sabaha doğru yol aldık. Sara'nın henüz genel merkezde olamayacağını bildiğimiz için, kendi evlerimizde durup, kendimizi daha insan gibi hissettiğimizde (ve umarım ki öyle de görüldüğümüzde) numara 808'den randevu almaya karar verdik. Washington Meydanında iki saat daha uykudan ve güzel bir banyodan sonra büyükannemle kahvaltı yaptım. Kahvaltıda anladığım kadarıyla, Dr. H.H. Holmes'un idamından sonra yaşadığı zihinsel rahatlık geçmeye başlamıştı. Akşam saatlerinde onu oyalayacak başka bir ölüm kararını arayarak *Times* m arka sayfalarına telaşla göz gezdirdi. Böyle bir şeyin saçmalığından ona bahsetme cüretinde bulundumsa da, sadece, onun yalnız bir değil, iki şehirde birden 'Dr. Kreizler'la görünerek sosyal intihara kalkışan birden tavsiye almaya niyetli olmadığını işitmekle kaldım.

Harriet, Newton yolculuğum için yeni bir bavul hazırladı ve saat dokuzda 808'in parmaklıklı asansöründeydim. Bir yığın kahveyle kendime geldim ve sonunda her türlü oyu-

nu oynamaya hazırdım. Genel merkezden uzak kaldığım süre, dört günden çok fazlaymış gibi geliyordu. Sara'yı yeniden görmek için duyduğum hevesi kontrol edemiyordum. Altıncı kata ulaştığımda onu Kreizler'la baş başa konuşurken buldum ama aralarında ne geçiyorsa tamamen görmezden gelmeye karar vererek içeri girdim ve onu kucaklayarak havada döndürdüm.

"John, seni pislik!" dedi gülümseyerek. "Mevsimin bahar olması umurumda değil, en son bana karşı böyle küstah olduğunda ne olduğunu biliyorsun!"

"Ah, hayır," dedim, onu hemen yere indirerek. "O nehre bir kez girmek, bir hayat boyu yeter. Ee? Laszlo seni her şeyden haberdar etti mi?"

"Evet," diye cevapladı Sara, kafasının arkasındaki topuzu sıkarak. Yeşil gözlerinde herkese meydan okuyan bir ışıltı vardı, "tüm eğlenceyi siz ikiniz yaşadınız ve demin Dr. Kreizler'e söylediğim gibi siz yeni bir maceraya atılırken benim burada bir dakika daha oturacağımı düşünüyorsanız çok yanılıyorsunuz."

Anlamaya başlamıştım. "Newton'a mı geliyorsun?"

"Macera istediğimi söyledim," diye yanıtladı, burnumu bir kâğıt parçasıyla silerek. "Ve ikinizle bir trende kısılp kalmak, beni tatmin etmeyecek. Dr. Kreizler birisinin New Paltz'a gitmesi gerektiğini söyledi."

"Roosevelt birkaç dakika önce telefon etti," dedi Laszlo bana. "Görünen o ki o şehirde Beecham ismi birçok kayıta görünüyormuş."

"Ya," dedim, "o zaman Japheth Dury'nin John Beecham *olmadığı* ortaya çıkıyor."

Kreizler omuzlarını silkti. "Bu sonra uğraşacağımız bir sorun. Şu an emin olabileceğimiz tek şey bu ve bunu araş-

tırmamız gerekiyor. Ama sen ve ben mümkün olan en kısa sürede Newton'a gitmeliyiz. Ve dedektif yardımcılarını hâlâ ortada yokken, bu iş Sara'ya kalıyor. Bu onun alanı sonuçla. O bu bölgede büyüdü ve yerel memurlarla nasıl uğraşacağını bildiğinden şüphem yok."

"Kesinlikle," dedim, "peki buradaki işlerin düzenlenmesi ne olacak?"

"Fazla büyütülmüş bir iş bu, tabii böyle bir iş eğer varsa," dedi Sara. "Cyrus yataktan kalkana kadar Stevie yapsın. Ayrıca bir günden fazla uzakta kalamam."

Kıza çapkınca baktım. "Benim desteğim bu plan için ne kadar değerli?"

Sara hızla birkaç adım uzaklaştı. "John, domuzluk yapıyorsun. Dr. Kreizler onaylamıştı zaten."

"Anlıyorum," dedim. "Ne diyeyim ki, öyleyse öyledir. Benim düşüncelerim, dile getirirken harcadığım havaya bile değmez zaten."

Stevie Taggert sigara bulmak için genel merkezi keşfe çıktı. O akşamdan sonra, merkezin sorumluluğu bu genç adama bırakılmıştı. Laszlo biz yokken bize nasıl ulaşacağını ona anlatırken, Stevie büyük bir dikkatle dinledi. Ama sonra bu bilgiler nikotin bağımlılığının kötü etkileri hakkında uyarılara ve tembihlere dönüşünce, çocuk birden sağır kesildi. Laszlo, Sara ve ben asansöre ancak binmiştik ki, yukarıdan çekmece ve dolapların açılıp kapanma sesleri duyulmaya başlamıştı. Kreizler iç çekmekle yetindi, o an, yapacak daha önemli işlerimiz olduğunun farkındaydı. Ama ben. oradaki işimiz bittiği anda, On Yedinci Cadde'nin sağlıklı yaşam konusunda daha sürüyle tembih göreceğini biliyordum.

Sara'nın birkaç şey alması için Gramercy parkında durakladık. Washington gezimiz öncesinde Laszlo'nun kullan-

diğı yemlerin aynısını kullanarak başka bir hile yaptık. Sonra Büyük Merkez İstasyonu'na döndük. Sara Hudson Line'a bilet almak için ayrılırken, Laszlo ve ben de New Heaven Line gişelerinden alacağımızı aldık. Aynı pazartesi günkü gibi vedalaşmalar yaşandı. Kısaydı ve Sara ile Kreizler arasındaki olası bir ilişki hakkında ipucu vermiyordu. Cinayetlerden sahtekar bir rahibi sorumlu tutuşum gibi, onların arasındaki ilişki konusunda da yanıldığımı düşünmeye başlamıştım. Boston'a giden trenimiz zamanında kalktı ve kısa sürede Westchester kasabasının doğu kısımlarından Connecticut'a doğru geçtik.

Hafta başındaki Washington gezimizle o cumartesi öğle-
nindeki Boston gezimiz arasındaki fark, sadece bizi çevre-
leyen şehir manzaraları değil, buna ek olarak bu bölgeler-
de yaşayan insanların arasındaki farklılıktı. Cumartesi günü,
New Jersey ve Maryland'in yeşil, inişli çıkışlı tarlalarından
geçiyorduk. Her yerde Connecticut ve Massachusetts'in dü-
zensiz kırlıkları vardı. Long Island Sound'a ve denize doğ-
ru uzanarak, New England'ın çiftçi ve tüccar insanlarını ka-
ba ve kavgacı yapan zor yaşam koşullarını düşündürüyor-
du. (ilkenin o kısmındaki hayatın nasıl olduğunu anlamak
için dolaylı bir açıklama gerekmiyordu, çevremizde örnek-
leri oturuyordu. Kreizler birinci sınıf bilet almamıştı ve tren
son hızına ulaştığında ve yanımızdaki yolcular vagonların
takırtılarından şikâyet etmeye başladığında, bunun büyük
hata olduğu daha iyi anlaşıldı. Kreizler ve ben balıkçılık, ye-
rel politika ve Amerika'nın utanç verici ekonomik durumu
hakkında saatlerce süren konuşmalara katlandık. Ama gü-
rültüye rağmen, Adam Dury'i nasıl ve ne zaman bulacağı-
mızı planlamayı başardık.

Çıkışında bir grup sürücünün atlı araba kiraladığı Boston'un Back Bay Garı'nda trenden indik. Gruptan uzun, ince, kötü bakan bir adam biz çantalarımıza uzanmışken yanımıza yaklaştı.

"Newton sen misin?" dedi Laszlo adama.

Adam kafasını kaldırdı ve alt dudağını ısırıldı. "Tam on mil," diye söylendi, "gece yarısından önce dönemem."

"O zaman fiyatını ikiye katla," diye sertçe yanıtladı Laszlo ve adamın hasarlı, eski at arabasının ön koltuğuna çantasını fırlattı. Adam gezinin ücreti için pazarlık yapma fırsatını kaybettiğinden biraz hayal kırıklığına uğramıştı. Laszlo nun teklifine, at arabasına atlayıp kırbacını alarak yanıt verdi. Arabaya binmek için acele ediyordum. Diğer sürücüler nasıl bir ahmağın Newton'a gitmek için iki katı para vereceğini konuşurlarken ilerlemeye başladık. Sonrası, uzun bir süreliğine sessizlikten ibaretti.

Doğu Massachusetts'e yağmur getirecek gibi görünen çirkin bir günbatımı başladı. Yolları geçtikçe Boston sınırları yerini, kayalık, tekdüze tarlalara bıraktı. Karanlık olmadan Newton'a ulaşamadık. Burada sürücümüz bizi şehrin en iyisi olduğunu söylediği bir hana götürmeyi teklif etti. Kreizler de ben de bunun, hanın muhtemelen adamın ailesinden biri tarafından işletildiği anlamına geldiğini biliyorduk ama yorgunduk, açtık ve bilmediğimiz bir yerdeydik. Kabul etmekten başka seçenek yoktu. New England'da bulunabilecek en eski ve sıkıcı kitlenin görülebileceği Newton'un eski sokaklarından geçerken, kendimi dar sokaklar ve dar kafalar arasında sıkışmış hissederek rahatsız oldum. Harvard'da geçirdiğim süreçte çoğu zaman beni tüketen bir endişe hissiydi bu. 'Newton'un en iyi hanı' bu sıkıntıyı gideremedi. Anlaşılabileceği gibi. bu. boş mobilyalar ve kaynamış

yemeklerle dolu bir mns olan ahşap bir binaydı. Yemek sırasında olan tek iyi ŗey, han sahibinin (srcmzn kuzeninin) bize Adam Dury'nin çiftliğini tarif edebileceğini söylemesiydi. Kreizler ve benim sabah bir araca ihtiyacımız olduğunu duyunca, bizi getiren adam geceyi orda geçirip bizi götürebileceğini söyledi. Buna benzer ayrıntıları hallettikten sonra, dar, basık odalarımıza çekildik. Sert yataklar, yediğimiz kaynamıŗ koyun eti ve patatesleri oğtmesi için midelerimize verilecek en iyi ilatı.

Ertesi gün erkenden kalktık. Laszlo ve ben hancının ka- lın, sert kekler ve kahveden oluŗan kahvaltısını reddetmeye alıŗtık ama baŗaramadık. Hava aydınlanmıŗtı, yağmur ya- ėacak gibi görünmüyordu ve hanın dıŗında eski at arabası duruyordu. Sürücümüz üzerindeydi ve yola çıkmaya hazır- dı. Kuzeye doğru yol alırken, neredeyse yarım saat hiçbir insan izi göremedik. Sonra bir bykbaŗ hayvan sürüsü g- rnd. Ardında, meŗe ağaçlarıyla çevrili birkaç binanın dur- duğu çukur, kayalık bir kırdan otuyorlardı. O tarafa -bir çift- lik ve iki ambara- yaklaŗırken, çiftlik avlusunda dizlerinin üzerinde duran ve ata zorlukla nal takmaya alıŗan bir adam silueti gördüm.

Adamın saçlarının seyreldeğini ve kafa derisinin sabah gneŗinde parlamadığını hemen fark ettim.

Bölüm 34

Yıkılmak üzere olan ahırlar, çitler ve vagonlardan, etrafta pek çalışan ve sağlıklı hayvan olmamasından yola çıkılırsa, Adam Dury'nin çiftliğe pek yatırım yapmadığı anlaşılıyordu. Bu zor şartlarda zavallı çiftçilerden başka çok az kişi yaşayabilirdi ve bu yerlerin atmosferi çok dengeliydi. Kreizler ve benim bulmak için uzun süre yolculuk yaptığımız bu adamı görmek için duyduğumuz heyecan, hayat şartlarının farkına vardığımızda durulmuştu. At arabasından inip sürücüye beklemesini söyledikten sonra adama yavaşça ve dikkatlice yaklaştık.

"Afedersiniz, Bay Dury siz misiniz?" dedim, adam yaşlı atın sol ön ayağını nallamaya devam ederken. Sineklerle dolu kahverengi canavar, daha birçok hayvanın yaşayabileceği bedeniyle efendisinin işini kolaylaştırmak için çaba göstermiyordu.

"Evet," diye sertçe yanıtladı adam, bize kel kafasının arkasından fazlasını göstermeyerek.

"Bay Adam Dury sizsiniz, değil mi?" dedim yine, adamın arkasını dönmesini sağlamak için.

"Eğer beni görmeye geldiyseniz, bunu zaten biliyor ol malısınız," diye yanıtladı Dury, atın ayağını homurdanarak bırakarak. Ayağa kalktı, bir seksenden uzundu ve yarı sinir yarı sevecenlikle atın arkasına vurdu. "Bu at benden önce öleceğini düşünüyor," diye mırıldandı gözünü attan ayırma dan. "Niye bana yardımcı olsun ki? Ama bizim birlikte geçecek daha çok yılımız var, seni yaşlı..." Dury en sonunda arkasını döndü, kafa derisi et rengi bir iskelet gibi görünüyordu. İri sarı dişler ağzını dolduruyordu. Bademe benzeyen gözleri ise ölgün bir mavi tonuydu. Kolları güçlüydü, yıpranmış giysisinininden çıkan parmakları ise oldukça uzun ve kalındı. Bizi gözlerini kısarak süzerken ne arkadaşça, inde düşmanca bakıyordu. "Evet, sizin için ne yapabilirini beyler?"

Laszlo ve benim Boston treninde üzerinde çalıştığımız hileye başladım hemen. "Bu Dr. Laszlo Kreizler," dedim, "ve benim adım da John Schuyler Moore. *New York Times*'tan bir gazeteciyim." Cüzdanımı buldum ve profesyonel kimliğimi gösterdim. "Aslında adli vakalarla ilgilen bir gazeteciyim. Hemen konuya girmek gerekirse, editörlerimden son yıllardaki çözümlenmemiş bazı dosyaları tekrar inceleme görevi aldım."

Dury biraz şüphelenerek başını salladı. "Bana anne ve babam hakkında soru sormak için geldiniz."

"Kesinlikle," diye yanıtladım. "New York Şehri Polis Teşkilatının şu an yürüttüğü soruşturmaları herhalde duymuşsunuzdur, Bay Dury."

Dury'nin kısık gözleri daha da kısıldı. "Olay onları ilgilendirmiyor."

"Doğru. Ama editörlerim New York eyaleti içinde birçok önemli vakanın yasaları uygulamakla yükümlü kurumlarca

hiç takip edilmediğini ya da çözülmediğini düşünüyor. Birkaç tanesini yeniden gözden geçirmeye ve gerçekleştikten sonra nelerin değiştiğine bakmaya karar verdik. Eğer sakıncası yoksa anne babanızın ölümüyle ilgili temel konulardan bahsedebilir miyiz?"

Tekrar konuştuğunda, sesindeki güvensizlik gitmiş, yerine sadece teslimiyet ve üzüntü gelmişti. "Hala kim ilgileniyor olabilir ki? Üzerinden nerdeyse on beş yıl geçti."

Sempatiyle yaklaşmaya çalışırken, bir yandan onu konuşmaya teşvik etmek istiyordum. "Zaman, bu olayın çözümsüz kalmasına iyi geliyor mu Bay Dury? Ve hatırlayın, siz yalnız değilsiniz, başkaları da cinayetlere tanık oldu ve intikamını alamadı. Nedenini bilmek istiyorlar."

Dury bir an durumu tarttı ve kafasını salladı. "O onların sorunu. Ben bu konuda konuşmak istemiyorum."

Dury uzaklaşmaya başladı. 'New England'lıları iyi tanıdığım için, bu tepkiyi bekliyordum. "Tabi ki bunun," diye sakince seslendim, "bir karşılığı olacaktır."

Bu onu etkilemişti. Duraksadı, arkasını döndü ve tekrar bana baktı. "Karşılık mı?"

Ona dostça gülümsedim. "Bir danışmanlık ücreti," dedim, "fazla yüksek değil, sizi uyarayım, yani, yüz dolar desem?"

Onun gibi darlık çeken bir adama bu miktarın oldukça yüksek geleceğini bildiğim için, Dury'nin badem gözlerinin parlamasına şaşırmadım. "Yüz dolar mı?" diye yineledi inanamayarak. "*Konuşmak* için mi?"

"Bu doğru bayım," diye yanıtladım, cüzdanımdan parayı çıkararak.

Biraz daha düşündükten sonra Dury parayı aldı. Sonra atına döndü, kıcına vurdu, ve sonra atı otlaması için ahırın yanındaki çimlere doğru yolladı. "Ambarda konuşalım," dedi, "yapacak işlerim var ve -gübre denizine doğru hızlı adımlar attı- hayalet hikayeleri için işlerimi geciktiremem."

Kreizler ve ben, rüşvetin gözle görülür başarısından rahatlayarak takip ettik. Ama Dury ahır kapısına varıp bize döndüğünde yine telaşlandık.

"Bir dakika," dedi, "bu adamın doktor olduğunu söylediniz. O neden ilgileniyor?"

"Suç davranışları üzerine bir araştırma yapıyorum, Bay Dury," diye sakince yanıtladı Laszlo, "ve aynı zamanda polislin kullandığı yöntemleri de araştırıyorum. Bay Moore makalesi için benden uzman görüşü sağlamam için yardım istedi."

Dury, Kreizler'in aksanından hoşlanmamış görünmesine rağmen bunu kabul etti. "Siz Alınansınız," dedi, "veya belki İsviçreli." •

"Babam Alındı," diye yanıtladı Kreizler, "ama ben bu ülkede büyüdüm."

Dury Kreizler'in açıklamasıyla pek tatmin olmamıştı ve sessizce ahıra girdi.

Bu gıcırdayan yapının içinde, gübre kokusu daha da artmıştı. Yukarıdaki samanlıktan gelen tatlı bir ot aroması, sadece biraz yumuşatabiliyordu bu kokuyu. Binanın uzun tahtalarla dolu duvarları eskiden beyaza boyanmış, ama boyanın çoğu sökülmüştü ve kaba damarlı tahtalar görünmeye başlamıştı. Dörtlü giriş kapısının birinden tavuk kümesi görünüyordu. Tavukların gıdaklamaları ve tüyleri bize kadar ulaşıyordu. Her yer koşumlar, tırpanlar, kürekler, kazmalar, tokmaklar ve kovalarla doluydu. Dury doğrudan,

dingili bir taş yığınıyla desteklenmiş bir gübre makinesine doğru gitti. Bir çekiç alıp bize doğru dönük duran tekerleğe vurarak, onu yerine oturttu. Sonra tiksintiyle inleyerek dingille uğraşmaya başladı.

"Tamam," dedi bize dönmeden, bir kova makine yağı alarak, "soracağınızı sorun."

Kreizler bana doğru başını salladı, soruları ben sormaya başlarsam daha iyi olacağını söylemek istiyordu. "O zamanlar gazetelerde çıkan yazıları okuduk," dedim, "bize anlatabileceğiniz-"

"Gazete haberleri!" diye homurdandı Dury. "Öyleyse herhalde bir süre benden şüphelenen ahmakları da görmüşsünüzdür."

"Dedikodu olduğunu okuduk," diye yanıtladım, "ama polis demiş ki onlar hiçbir zaman-"

"İnandınız mı? Pek değil, öyle yapmadılar. Sadece beni ve karımı üç gün boyunca taciz etsin diye buraya iki adamlarını yolladılar!"

"Evlî misiniz Bay Dury?" diye sakince sordu Kreizler.

Dury bir an Laszlo'ya baktı. "Evlîyim. 19 yıldır ve bu sizi ilgilendirmez."

"Çocuğunuz var mı?" diye aynı dikkatli sesle sordu Kreizler.

"Hayır," diye sertçe geldi yanıt. "Biz -yani karım ve ben-hayır. Çocuğumuz yok."

"Ama anladığım kadarıyla, o korkunç olay gerçekleştiğinde eşiniz sizin burada okluğunuza tanıklık edebilmişti herhalde?" dedim.

"O salaklar için bu pek bir anlam ifade etmiyordu," diye yanıtladı Dury. "Bir mahkemede insanın karısının tanıklığı neredeyse hiçbir anlama gelmez. Bir komşumdan istemem

gerekti. Buradan neredeyse on mil uzakta yaşayan biri, gelip ailemin öldürüldüğü gün burada birlikte bir kütüğü çektiğimizi doğrulamak zorunda kaldı."

"Polisin neden bir türlü ikna olmadığına dair bir fikriniz var mı?" diye sordu Kreizler.

Dury çekicini yere fırlattı. "Bunu da okuduğunuzdan şüphem yok. *Doktor*. Bu bir sır değil. Annem ve babamla pek iyi geçinemezdim."

Kreizler'a yardım etmek için lafa girdim. "Evet, birkaç yerde bundan bahsedildiğine rastladık," dedim, Dury'den daha fazla bilgi alabilmek için, 'ama polis kayıtları çok kapalı ve kafa karıştırıcıydı, onlardan bir sonuca ulaşmak zor. Asıl önemli nokta, bu sorunun araştırma için çok önemli olması. Belki bize biraz daha açıklayabilirsiniz."

Gübre makinesinin tekerleğini tezgaha doğru biraz daha kaldırdıktan sonra Dury tekrar konuşmaya başladı. "Annemle babam zor insanlardı, Bay Moore. Olmak zorundaydılar, bu ülkeye gelebilmek ve kendileri için seçtikleri bu hayatta kalabilmek için. Ama şimdi böyle diyebiliyorken, o zamanki küçük çocuk için bu açıklamalar..." Bu ani iç dökme isteği adamdan uzaklaşmak üzereydi ama o devam etmek için çaba sarf etti. "Duyduğu, sadece soğuk bir ses olan küçük bir çocuk için. Ve tüm hissedebildiği de, sadece kalın bir sopa olan bir çocuk için."

"Yani dövülüyordunuz," dedim, Washington'da Kreizlerle Dury cinayetlerini ilk kez okuduğumuzda aklımıza gelenleri düşürerek.

"Ben kendimi kast etmiyorum Bay Moore," diye yanıtladı Dury. "Tabi: Tanrı biliyor ki kötü davrandığımda ne annem ne de babam beni cezalandırmaktan kaçınmazdı. Ama bizim bozuşmamıza neden olan bu değildi." Küçük, kaba

pencereden bir saniye dışarı baktı ve devam etti. "Bir kardeşim vardı. Japheth."

"Evet, duymuştuk. Trajik. Çok üzüldüğümüzü söylemek isteriz," dedim, Kreizler başıyla onaylarken.

"Üzülme mi? Belki. Ama size şunu söyleyeyim, Bay Moore. o vahşiler ona ne yapmış olurlarsa olsun, bu kendi ane babasının ellerinde katlandığının yanında hiç de trajik sayılmaz."

"İşkence mi görüyordu?"

Dury omuz silkti. "Bazıları buna böyle demez. Ama ben dedim ve hâlâ diyorum. O tuhaf bir çocuktü bazı açılardan. Anne babamın ona olan tepkileri, bir yabancıya doğal görünebilir. Ama öyle değildi. Hayır, bayım, içinde kötülük vardı, bir yerlerde..." Dury'nin dikkati bir an dağıldı, sonra devam etti. "Üzgünüm. Siz olay hakkında bilgi istiyordunuz."

Diğer yarım saati Dury e 1880'deki o gün neler olduğuy-la ilgili yanıtı açık sorular sorarak geçirdim. Asıl amacımızı saklamak için, aslında fazla merak etmediğimiz detaylar hakkında açıklama istiyordum. Sonra, Minnesota sürecinde evinde nasıl bir yaşam olduğu hakkında daha detaylı konuşabilmesi için, ona 'neden yerlilerin ailesini öldürmek isteyebileceğini sormayı başardım. O noktadan sonra, konuyu ailenin özel meselelerinin tarihine çekmek pek yararlı değildi. Dury bu konulara girince, Laszlo hemen küçük not defterini çıkardı ve sessizce bahsedilenleri not etmeye başladı.

New Paltz'da 1856'da doğmuş olmasına rağmen. Adam Dury'nin en erken hatıraları sadece dördüncü yılına aitti. Ailesi o dönem, eyaletin Lower Sioux Temsilciliği'ndeki askeri bir üs olan Ridgely Kalesi'ne, Minnesota'ya yerleşmişti.

Duryler kaleden bir mil uzakta, tek odalı bir kulübede yaşamaya başlamışlardı. Bu ev, genç Adam'a ailesini ve ilişkilerini incelemek için mükemmel bir fırsat sağlamıştı. Babası, Kreizler ve benim zaten bildiğimiz gibi, meraklı Siouxlar onunla konuşmaya geldiğinde onlara verdiği vaazları güzelleştirmek için hiçbir çaba sarf etmeyen, katı bir dindardı. Yine de hem Laszlo hem ele ben biliyorduk ki, işindeki katılığına rağmen, muhterem Victor Dury büyük oğluna karşı özellikle zalim ya da acımasız davranmamıştı. Aksine, Adam babasına dair ilk hatırladığı şeylerin hep mutluluk çağrıştırdığını söylüyordu. Muhteremin gerektiğinde sert cezalar verdiği doğrudu ancak genelde bunları yapan Bayan Dury'di.

Annesinden bahsederken, Adam Dury'nin ifadesi karardı ve sesi donuklaştı. Sanki annesinin hatrası onu tehdit ediyordu. Bayan Dury soğuk ve katıydı, görünüşe bakılırsa oğluna gençliği boyunca rahatlık ve şefkat vermemişti. Aslında, kadının anlatılış biçimini duyunca, Jesse Pomeroy'u düşünmeden edemedim.

"Onun benden uzak durması beni çok yaraladı," dedi Dury, şimdi tamir edilmiş tekerleği gübre makinesine yenisentakarken. "Sanırım onun soğuk ruhu babamı çok daha fazla üzdü, o babam için gerçek bir eş değildi. Ortadaki tatsız duruma rağmen, bütün sıradan ev işlerini yapardı ve evi temiz tutardı. Ama eğer aileniz küçük bir odada yaşıyorsa, beyler, anne ve babanızın evliliğinin -daha duygusal kısmını- izlemekten kendinizi alamazdınız. Ya ela bunun eksikliğini ele diyebiliriz."

"Pek yakın olmadıklarını mı söylüyorsunuz?" diye sordum.

"Aslında babamla neden evlendiğini bilmediğimi söylüyorum." diye huysuzca yanıtladı Dury ve dingille tekerleği

önüne alarak üzüntüsünü ve kızgınlığını saklamaya çalıştı, babamın en küçük dokunuşuna katlanamıyordu, daha doğrusu, onun aile kurma çabalarına katlanamıyordu. Babam, anlarsınız işte, çocuk istiyordu. Onun fikirleri -ya da hayalleri- vardı, oğullarını ve kızlarını işlerini büyütmeleri ve devam ettirmeleri için batıdaki vahşi topraklara yollamak istiyordu. Ama annem... Onların her girişimi onun için bir eziyetti. Bunlardan bazılarını katlandı, bazılarını ise karşı çıktı. Gerçekten neden evlilik yemini ettiğini bilmiyorum. Babamın dua ettiği zamanlar hariç... Babam iyi bir konuşmacıydı, kendince ve annem onun nerdeyse her konuşmasına katılırdı. Çok tuhaf ama babamın hayatının bu kısmından hoşlanıyor gözüküyordu."

"Peki siz Minnesota'dan döndükten sonra ne oldu?"

Dury başını üzüntüyle salladı. "Biz Minnesota'dan döndükten sonra işler iyice kötüleşti. Babam işini kaybettiğinde annemle olan tek insani bağını da kaybetmişti. Bundan sonraki yıllar neredeyse hiç konuşmadılar ve birbirlerine hiç dokunmadılar. Hatırladığım kadarıyla hiç." Pencereden dışarı baktı. "Sadece bir kez hariç..."

Birkaç saniye durunca onu cesaretlendirmek için mırıldandım. "Japbeth mi?"

Dury hüünlü anılarından ağır ağır sıyrılarak onayladı. "Yeterince sıcak olduğunda ben dışarıda uyuyordum. Dağların yakınında, Shawangunklarda. Babam dağcılık sporunu İsviçre'de babasından öğrenmişti ve Shawagunklar bunu devam ettirmek için ve teknikleri bana öğretmek için ideal bir yerdi. O kadar iyi olmasam da hep onunla birlikte gittim çünkü o zamanlar güzel zamanlardı, evden ve o kadından uzak."

Eğer sözler dinamit olsaydı, darbesi Kreizler ve beni bu kadar sert vuramazdı. Laszlo zayıf sol kolunu hızla uzata-

rak, şaşırtıcı bir güçle omzumu tuttu. Dury bunların hiçbirini görmedi ve sözlerinin üzerimizdeki etkisinden habersizce devam etti.

"Ama soğuk aylarda içeriden kaçmanın imkânı yoktu, ölmek istemiyorsan tabii. Bir şubat gecesi hatırlıyorum. Babam... çok içmişti herhalde, çok nadir içmesine rağmen. Ama, acı ya da değil, en sonunda annemin insanlık dışı davranışlarına karşı çıkmaya başladı. Bir kadının görevlerinden, bir kocanın isteklerinden söz etti ve ona dokunmaya başladı. Annem, tabii ki karşı gelerek bağırды ve ona, Minnesota'da geride bıraktığımız vahşiler gibi davrandığını söyledi. Ama babam o gece durmayacaktı. Soğuğa rağmen bir pencereden çıkarak evden fırladım ve o gece yakındaki bir komşumuzun ahırında uyudum. O uzaklıktan bile annemin ağlamalarını ve yakarışlarını duyabiliyordum." Dury gerçeklikten kopmuş gibiydi. Neredeyse cansız bir sesle devam etti. "Ve keşke bu seslerin beni korkuttuğunu söyleyebilseydim. Ama korkutmadılar. Hatta babamı daha da cesaretlendirdiğini söyleyebilirim..." Sonra kendine geldi ve biraz utanarak çekicini aldı ve tekerleğe tekrar vurmaya başladı. "Sizi şaşırttım galiba beyler. Eğer öyleyse özür dilerim."

"Hayır, hayır," diye yanıtladım, "sadece olayın arka planını daha iyi anlamamızı sağlıyorsunuz, bunu anlıyoruz."

Dury, Laszlo'ya tekrar çabuk, şüpheli bir şekilde baktı. "Ya siz Doktor? Siz anlıyor musunuz? Fazla bir şey söylemediniz."

Kreizler, Dury'nin dikkatli bakışları altında oldukça serin kanlı duruyordu. Bu adamın Kreizler gibi, akıl hastalarıyla uğraşmaya alışmış birini bocalatmasının çok zor olduğunu biliyordum. "Yorum yapamayacak kadar düşünceliyim." de-

di Laszlo. "Çok iyi bir konuşmacı olduğunuzu söylememem için verin."

Dury gülerken karşılık verdi. "Bir çiftçi için diyorsunuz.

Evet, bu annem sayesinde oldu. Her gün okuldaki derslerimize saatlerce çalışmamızı sağladı. Beş yaşından önce okuma yazma öğrenmiştim."

Kreizler anlayışla başını kaldırdı. "Etkileyici!"

"Eklemlerim öyle düşünmüyordu," diye yanıtladı Dury. "bolca sopa gördüler. Ama konu ben değilim. Kardeşime ne olduğunu bilmek istiyordunuz."

"Evet," dedim, "ama ondan önce şunu söyleyin. Nasıl bir (.ocuktu? Tuhaf demiştiniz, ne anlamda tuhaf?"

"Japheth mi?" Gübre makinesinin dingiline tekerleği taktıktan sonra Dury ayağa kalktı ve deliğe geniş bir sırık koydu. "Hangi anlamda değildi ki? Herhalde ailesi tarafından öfke ve isteksizlikle büyütülen bir çocuktan daha fazlasını bekleyemezsiniz. Anneme göre o, babamın ilkeliğinin ve şehvetinin simgesiydi, babama göre ise -babama, hep çok çocuk istemesine rağmen, Japheth onun yozlaşmasının bir simgesiydi- isteğinin onu bir hayvana dönüştürdüğü o gecenin simgesiydi." Dury uzun sırığı kullanarak makinenin dingiline takılmış taşları temizlerken makine, ahırın toprak zeminine düşerek yuvarlandı. Dury, yaptığından memnun kalarak eline bir kürek aldı ve konuşmaya devam etti. "Tek başına bırakılan bir çocuk için hayat zorluklarla doludur. Japheth'e elimden geldiğince yardım etmeye çalıştım ama arkadaş olabileceğimiz zamanlarda, çalışmak için yakındaki bir çiftliğe gönderildim ve onu çok az görebildim. O evde çektiklerimi onun ela çektiğini, hatta daha fazlasına katlandığını biliyordum. Keşke daha fazla yardım edebilseydim diye düşünürdüm."

"Neler olduğunu size hiç anlattı mı?" diye sordum.

•"Hayır. Ama bir kısmını gördüm," dedi Dury, çiftlik hayvanlarının gübrelerini kürelemeye başlayarak. "Pazarları onunla zaman geçirmeye ve o evde ne olursa olsun hayatta zevk alabileceği daha çok şey olduğunu göstermeye çalıştım. Ona dağa nasıl tırmanılacağı öğrettim. Orada günler, geceler geçirdik. Ama en sonunda... En sonunda, kimenin annemin etkisini yok edebileceğine inanmıyorum."

"Şiddet mi uyguluyordu?"

Dury kafasını salladı, anlayışlı ve dürüst bir sesle yanıtladı. "Japheth'in benden daha fazla eziyet çektiğini sanmıyorum. Babamdan ara sıra kırbaç yerd, daha fazlası değil. Hayır, o zaman annemin yöntemlerinin çok daha dolaylı olduğunu düşünüyordum, hâlâ da öyle düşünüyorum." Dury küreği kenara koydu, makineye destek olan bir kaya parçasına oturdu ve bir kese tütünle bir pipo çıkardı. "Galiba, nedense ben japheth'den daha şanslıydım çünkü annem bana karşı hep ilgisizdi. Ama Japheth... Onu sadece sevgiden yoksun bırakmak anneme yeterli gelmiyordu. Onun her davranışından, her hareketinden olay çıkarıyordu, ne kadar önemsiz olursa olsun. O daha çok küçükken bile, henüz kendinden haberdar değilken ve kendini kontrol edemezken, onun yaptığı herhangi bir şeyden sonra, annem başının etini yerd."

Kreizler öne doğru eğildi ve Dury'e bir kibrit uzattı, adam isteksizce aldı. "Herhangi bir şey diyerek neyi kastediyorsunuz, Bay Dury?" diye sordu Laszlo.

"Siz bir doktorsunuz," dedi Dury. "Herhalde tahmin edebilirsiniz." Puposundan yoğun bir nefes almak için birkaç saniye duraksadı, sonunda kafasını salladı ve öfkeyle homurdandı. "Zalim fahişe! Biliyorum, bir adamın ölmüş annesi

için böyle söylemesi zor. Ama onu görseydiniz beyler... ()na karşı, hep ona karşı. Ve o ne zaman şikâyet etse ya da ağlasa ya da hırlansa, ondan başka kimsenin aklına bile gelmeyecek o kadar utanç verici şeyler söylerdi ki." Dury ayağa kalktı ve küreklemeye devam etti. "Japheth onun oğ- lu değilmiş. Kızıl yerlilerin çocuğuymuş o. Pis, insan yiyen vahşiler tarafından kundağıyla kapının önüne bırakılmış. Zavallı çocuk da bunlara inanmıştı."

Dakikalar geçerken parçalar ortaya çıkıyordu ve bunlar ortaya çıktıkça ben, etkileyici, gurur veren bu başarı hissini kontrol etmekte zorlanıyordum. Neredeyse Dury'nin konuş- masının sona ermesini ve böylece dışarı koşup tüm karşı çı- kanlara rağmen Kreizler ve benim adamı yakalayacağımızı haykırmak istiyordum. Ama şimdi kendimi kontrol etmenin her zamankinden daha önemli olduğunu biliyordum ve Kreizler'i örnek almaya çalıştım.

"Peki, kardeşiniz biraz daha büyüdüğünde ne oldu? Ye- terince büyük, yani-"

Vahşi, korkunç bir hiddetle Adam Dury haykırdı ve kü- reği ahırın arka duvarına doğru fırlattı. Bitişik kümesteki ta- vuklar ürkünce sesleri ve tüyleri havaya karıştı ve Dury pi- posunu ağzından çıkararak kendine hâkim olmaya çalıştı. Kreizler ve ben kımıldamadık, yine de gözlerimin dehşetle açıldığını hissediyordum.

"Bence," dedi Dury köpürerek, "birbirimize karşı tama- men dürüst olmalıyız beyler." Kreizler yanıtlamayınca sesi- min titremesini bastıramadan sordum, "Dürüst mü, Bay Dury? Ama sizi temin ederim ki-"

"Lanet olsun!" diye bağırды Dury ve ayağını yere vurdu. Daha sakın konuşabilmek için birkaç saniye bekledi. "O za- manlar bunun dedikodusu yapılmadı mı sanıyorsunuz? Bir

çiftçi olduğum İçin aynı zamanda da aptal olduğumu mu düşünüyorsunuz? Burada bulmaya çalıştığının ne olduğunu biliyorum!"

Karşı çıkmak üzereydim ki, Kreizler omzuma dokundu. "Bay Dury bize karşı olabildiğince açık davrandı Moore. Sana biz de ona aynı şekilde davranmalıyız." Dury onayladı ve Kreizler devam ederken nefes alışları düzene girdi. "Evet Bay Dury. Kardeşinizin anne ve babanızı öldürmüş olduğundan neredeyse eminiz."

Ev sahibimiz iç çekmekle nefes almak arası acıklı bir ses çıkardı. "Yaşıyor mu?" dedi, neredeyse tüm öfkesinin yok olduğunu gösteren bir sesle.

Kreizler yavaşça onayladı ve Dury çaresizce kollarını kaldırdı. "Ama şimdi bu neden önemli olsun ki? Çok uzun süre önce bitti. Eğer kardeşim hayattaysa, benimle zaten temas kurmaz. Neden önemli olsun ki?"

"Yani bundan siz de şüphelendiniz?" dedi Kreizler. Bir cep viskisi çıkarıp Dury'e uzatarak soruyu geçiştiriyordu.

Dury yine onayladı ve içkiyi yudumlarken, daha önce Laszlo'ya gösterdiği kızgınlıktan eser kalmamıştı. İlk başta, Bu tavrının Kreizler'in aksanı yüzünden olduğunu düşünmüştüm. Ama şimdi bunun, Dury'nin -çok tuhaf bir doktor tarafından yapıldığını düşünebileceği- bu ziyaretin, böyle bir sonuca varmayı amaçladığından şüphelenmesinden kaynaklandığını anlıyordum.

"Evet," dedi Dury uzun bir duraksamadan sonra, "unutmayın ki Doktor, çocukken Siouxların arasında yaşadım. Köylerinde birkaç arkadaşım vardı. 62'deki başkaldırıya tanık oldum. Anne ve babamın ölümü hakkında polis tarafından açıklanan kesinlikle yalan olduğunu biliyor-

dum. Hatta bunun ötesinde, bu işi yapanın, kardeşim olduğunu biliyordum."

"Onun böyle bir davranışı yapabilecek durumda olduğunu biliyordunuz," dedi Kreizler sakince. Şimdi, aynı Jesse Pomeroy'da olduğu gibi dikkatlice manevra yapmaktaydı. Sesi sakin kaldı, ama soruları gittikçe daha keskinleşiyordu. "Nasıl, Bay Dury? Nasıl biliyordunuz?"

Dury'nin yanağında bir yaş belirdiğinde adama içten bir sempati duydum. "Japheth dokuz ya da on yaşındayken," dedi ağır ağır, içkiden derin bir yudum daha aldıktan sonra. "Shawagunklar'da birkaç gün geçirmiştik. Küçük bir avcılık ve tuzak oyunu sincap, porsuk, rakun filan. Ona ateş etmeyi öğrettim ama fazla iyi değildi. Japheth gerçek bir tuzakçıydı. Bütün gününü bir hayvanın inini ya da yuvasını aramakla geçirirdi ve sonra saatlerce karanlıkta yalnız başına planını uygulamak için beklerdi. Çok yetenekliydi. Ama bir gün biz ayrı ayrı avlanıyorduk -işaretlediğim bazı vaşak tuzaklarını izlemeye gitmişim- ve kampa geri dönerken tuhaf, korkunç bir çılgılık duydum. Çok tiz ve yarı baygın, ama berbat. Kampa döndüğümde Japheth'i gördüm. Bir porsuk yakalamıştı ve onu henüz canlıyken parçalarına ayırmaktaydı. Koştup zavallı yaratığın beynine bir kurşun sıktım ve kardeşimi kenara aldım. Gözlerinde şeytani bir ışıltı vardı ama ona bağırdıktan bir süre sonra ağlamaya başladı, gerçekten üzgün görünüyordu. Bunun tek seferlik olduğunu düşünmüştüm, bir çocuğun bir şey bilmiyorken yapacağı ve uyarıldıktan sonra bir daha yapmayacağı bir şeydi." Dury sönmüş piposunu temizlemeye başladı.

Kreizler yeni bir kibrit uzattı. "Ama öyle değildi,"eledi.

"Evet," diye yanıtladı Dury, "sonraki yıllarda birkaç kez tekrarlandı, benim bildiğim kadarıyla birkaç kez. Çevre çift-

liklerdeki öküzler ya da atlar gibi büyük hayvanlara hiç bu-
laşmadı. Her zaman, her zaman ona bu isteği getiren küçük
hayvanlardı. Bunu durdurmaya çalıştım, ama sonra..."

Sesi yok olurken, Dury oturdu ve yere baktı. Görüşüne
göre devam etmeye istekli değildi. Ancak Kreizler, onu na-
zikçe zorlamaya devam etti. "Ve sonra daha kötü bir şey mi
oldu?"

Dury, piposundan bir duman çekti ve onayladı. "Ama
ben onu sorumlu tutmadım, Doktor. Ve herhalde bana ka-
tılacaksınız, böyle yapmakta haklıydım." Ellerinden birini
yumruk yaptı ve uyluğuna doğru vurdu. "Ama annem, la-
net olsun ki, bunu Japheth'in şeytani davranışlarının bir ör-
neği olarak kabul etti. Onu bu hale kendi kendisinin getir-
diğini iddia etti, sanki herhangi biri bunu yapabilirmiş gibi!"

"Galiba bunu açıklamak zorundasınız Bay Dury," dedim.

Hızla kafasını salladı ve şişeyi Kreizler'e geri vermeden
önce hızla viskiden son bir yudum aldı. "Evet, evet, üzgü-
nüm. Bir bakayım. Bu, bir yaz... Kahretsin, ben taşınmadan
hemen önceydi, 75 yazı olmalı. Japheth 11 yaşındaydı. Ç-
alıştığım çiftlikte yeni bir adamı işe almışlardı, adam benden
sadece birkaç yaş büyüktü. Her açıdan etkileyici bir adam-
dı. Çocuklarla arası da oldukça iyi görünüyordu. Arkadaş
olduk ve onu bir av gezisine davet ettim. Japheth'le çok il-
gilendi, kardeşim ondan çok hoşlanmıştı, öyle ki adam bir-
kaç geziye daha katıldı. Japheth ve o birlikte tuzak kurma-
ya giderlerdi, ben de bu sırada daha büyük avlarla uğraşır-
dım. Bu... Bu şeyi anlattım çünkü Japheth'i yakalayacakla-
rı hayvanlara işkence etmekten vazgeçirebilecek şeyin bir
adam olabileceğini düşünüyordum. Adam durumu iyice an-
lamış görünüyordu. Ona güvendim, kardeşime göz kulak
olması için." Ahırın dış tarafından tok bir ses geldi. "Ve o

hu güvene ihanet etti," dedi Dury ayağa kalkarak. "Bir adamın yapabileceği en kötü şekilde." İkel pencereyi açıp kalasını dışarı çıkardı ve seslendi. "Hey, git buradan, sana söyledim, devam et!" Kafasındaki birkaç tutamı geriye atarak içeri girdi. "Aptal at. Ahırın arkasında yetişen azıcık yoncayı alabilmek için dikenlerin içine dalıyor ve ben de hiç... Üzgünüm beyler. Neyse, Japheth'i bir gece kampta yarı çıplak bulduğumda, şeyi... yani, kanıyordu. Onu birlikte bıraktığım iblis gitmişti. Bir daha onu hiç görmedik."

Ahırın dışından aynı tok vuruş sesi geldi, Dury uzun ince bir çubuk aldı ve kapıya yöneldi. "Bana bir dakika izin verin beyler."

"Bay Dury," diye seslendi Kreizler. Ev sahibimiz durdu ve bize döndü. "Bu adamın, işçinin adını hatırlayabiliyor musunuz?"

"Tabi ki hatırlıyorum Doktor," diye yanıtladı Dury, "suçluluk hissi onu hafızama kazıdı. Beecham- George Beecham. İzninizle."

Bu isim beni, şimdiye kadar açığa çıkan tüm bilgilerden daha fazla sarsmıştı ve hissettiğim neşe yerini bir kafa karışıklığına bırakmıştı. "George Beecham mı?" diye fısıldadım. "Ama Kreizler, eğer Japheth Dury aslında-

Kreizler hemen susmamı işaret etti. "Sorularını sonraya sakla Moore ve tek bir şey hatırla, eğer başarabilirsek, bu adamdan gerçek amacımızı saklamalıyız. Bilmek istediğimiz nerdeyse her şeyi öğrendik. Şimdi bir bahane bulup ayrıalım."

"İhtiyacımız olan her şey derken, sen bilmek istediğin her şeyi öğrenmiş olabilirsin ama benim daha binlerce sorum var! Ve neden bunu ondan saklayalım, onun buna hak-

"Bu onun ne işine yarayacak?" diye sertçe fısıldadı Kreizler. "Adam bu olay üzerine yıllarca acı çekmiş. Kardeşinin sadece ailesinin değil, yarım düzine çocuğun da ölümünden sorumlu olduğunu düşündüğümüzü söylemenin ona ya da bize ne faydası olacak?"

Bu beni duraksattı. Eğer Japheth Dury hâlâ hayattaysa ve kardeşi Adamlarla hiç temas kurmadıysa, bu zavallı çiftçinin araştırmamıza daha fazla fayda getirmeyeceği açıktı. Ona şüphelerimizden bahsetmek, hem de doğrulanmadan önce, gerçekten de gereksiz bir zulüm olacaktı. Bu nedenlerle, Dury atını disiplin etmekten geri döndüğünde, Kreizler'in tavsiyelerine uydum ve New York'a giden trenimiz ve uymak zorunda olduğumuz zamanlama hakkında bir hikaye uydurdum. Gazetecilik kariyerimde bunun gibi zor durumlarda binlerce kez kullandığım tüm alışıldık özürleri dilemiştim.

"Ama gitmeden önce bana şunu dürüstçe söylemelisiniz," dedi Dury, at arabasından dönerken, "bu çözülmemiş vakalar hakkında makale yazma işi, bu doğru mu? Yoksa size anlattıklarımı kullanarak bu olayı tekrar gündeme getirip, kardeşimin olaya karışmış olabileceğiyle ilgili spekülasyon mu yapacaksınız?"

"Sizi temin ederim ki Bay Dury," diye yanıtladım, gerçek ikna edici bir şekilde konuşmamı sağlıyordu. "Kardeşiniz hakkında bir gazete haberi olmayacak. Bize anlattıklarınız, olayı inceleyen polisin nasıl yanlış yöne saptığını görmemizi sağlıyor, daha fazlası değil. Aynı bize anlattığınız gibi en katı gizlilik içinde tutulacak."

Bunun üzerine Dury içtenlikle elimi sıktı. "Teşekkür ederim bayım."

"Kardeşiniz fazlasıyla acı çekmiş," dedi Kreizler, Dury'nin elini sıkarken "ve herhalde bu acı, ailenizin öldü-

rüldüğü günden bu yana devam etmiştir, tabii eğer hâlâ yaşıyorsa. Onu yargılamak ya da acısından faydalanmak bizim hakkımız değil." Dury'nin gergin yüzü güçlü duygularını bastırmaya çalışırken daha da gerildi. "Eğer kabul ederseniz, sadece bir iki sorum daha var," diye devam etti Laszlo.

"Eğer cevapları bendeysen, buyurun Doktor," dedi Dury.

Kreizler anlayışla başını eğdi. "Babanız. Reformcu din adamlarından çoğu, dini tatillere fazla önem vermez, babanız bu düşünceye karşı mıydı?"

"Kesinlikle!" diye yanıtladı Dury. "Tatiller evimizdeki tek hoş zamanlardı. Annem tabii ki karşı çıkardı. İncil'ini çıkarır ve bu tür kutlamaların neden Katolik mezhebine ait olduğunu ve kutlayanların nasıl cezalar alacağını anlatırdı. Ama babam ısrar ederdi. Aslında en iyi vaazlarını tatillerde verdi. Ama konuyla nasıl bir-"

Elini uzatırken, Kreizler'ın kara gözleri parlıyordu. "Küçük bir nokta, biliyorum ama merak ettim." At arabasına tırmanırken, Laszlo bir şey hatırlamış göründü. "Bir şey daha." Kreizler'ın yanına çıktığında Dury merakla bakıyordu. "Kardeşiniz, Japheth," diye devam etti Laszlo, "yüzündeki sıkıntı ne zaman oluştu?"

"Spazmları mı?" diye merakla yanıtladı Dury. "Hatırladığım kadarıyla onlar her zaman vardı. Belki bebekken değil, ama ondan hemen sonra ve hayatının geri kalanında yani, bildiğim kadarıyla, hep vardı."

"Sürekli miydiler?"

"Evet," diye yanıtladı Dury hafızasını zorlayarak. Sonra gülümsedi. "Tabii ki, dağda olduğu zaman hariç. Tuzakları kurarken. O zaman gözleri bir göl gibi sakin olurdu."

Daha ne kadar ipucunu sakin karşılayabileceğini bilmiyordum ama Kreizler sakinliğini koruyarak devam etti. "Hü-

zünlü ama birçok açıdan dikkate değer bir çocuk," dedi, "herhalde sizde bir fotoğrafı yoktur."

"Fotoğrafının çekilmesini hiç istemezdi, Doktor. Bu çok doğal."

"Evet. Evet. Öyle olmalı. O zaman hoşça kalın Bay Dury."

Sonunda küçük çiftlikten ayrıldık. Adam Dury'nin ağır ağır ahıra geri dönüşünü, uzun, güçlü bacakları ve geniş, çizmeli ayaklarıyla, binayı çevreleyen çamuru görmezden gelerek, bata çıka içinden geçişini izlemek için arkamı döndüm. Ve sonra, içeri girmeden önce aniden durdu ve hızla yola doğru döndü.

"Kreizler," dedim, "Sara ailenin gazetedeki haberlerinde Japheth Dury'nin tiklerinden bahsedildiğini söylemiş miydi hiç?"

"Hatırladığım kadarıyla hayır," dedi Kreizler, yüzüme bakmadan. "Neden?"

"Çünkü Adam Dury'nin bugün anlattıklarına göre, bundan hiçbir zaman bahsedilmemiş ve o bunu şimdi fark etti. Bizim bunu nasıl olup da bildiğimizi anlamak için çok kafa yoracak." Heyecanım hızla artıyordu ve kendime hâkim olmak için yoğun çaba sarf ediyordum. "Tanrım! Söyle Kreizler... Onu yakaladığımızı söyle! Adamın söylediklerinin çoğu kafamı karıştırıyor ama *lütfen*, bir çözüm bulduğumuzu söyle!"

Kreizler kendini gülümseyecek kadar bıraktı ve sağ yumruğunu tutkuyla sıkarak havaya kaldırdı. "Bazı parçaları bulduk, John, burası kesin. Belki henüz tüm parçaları değil, belki düzensiz olarak ama evet, çoğunu hallettik! Sürücü! Bizi doğrudan Back Bay Garı'na götürebilirsin! 6.05'te New York'a bir tren var sanırım o treni yakalamalıyız!"

Kilometreler boyunca başarının verdiği huzuru yaşadık. Bu hissin nasıl bir şey olduğunu önceden bilseydim, yaşarken tadını daha fazla çıkarırdım. Back Bay Garı'na yolculuğumuzun yarısına geldiğimizde bir saat kadar geçmişti. Uzakta kısa, keskin bir kırılma sesi duyuldu. Sanki bir ağaç dalı kırılmıştı ve sevinç gösterisinin bittiğini anlatıyordu. Sesin hemen ardından, çok kısa, ıslık gibi bir ses daha geldiğini hatırlıyorum. Sonra arabamızı çeken ata bir şey oldu, yaratığın boyundan kan akmaya başladı ve onu yere taş gibi serdi. Sürücü, Kreizler ya da ben daha müdahale edemeden bir ses daha duyuldu. Laszlo'nun sağ kolundan bir parça gitmişti.

Bölüm 35

Kısa bir haykırış ve uzun bir küfürden sonra, Laszlo at arabasında yere devrildi. Hala çok korunmasız olduğumuzu bildiğimiz için, ona at arabasından aşağı inmesini ve altına sürünmesini söyledim. İkimiz de orada yere yattık. Sürücümüz, aksine ölmüş atına bakmak için açıklığa yürüdü. Adama eğilmesini söyledim ama gelecekteki yatırımını kaybetmek, adamın o an güvenliğini unutmamasına neden olmuştu ve baştan çıkarıcı bir hedef olarak ayakta durmaya devam etti ta ki başka bir patlama sesi gelene ve bir kurşun ayağına yakın bir yere isabet edene kadar. Etrafa bakıp içinde bulunduğu tehlikenin farkına vardıktan sonra, sürücü ayağa kalktı ve yolun diğer tarafına, bizden 50 metre ötedeki, saldırganı barındırdığı olası görünen kalın ağaçlara ulaşmayı başardı.

Kudurmuş gibi küfretmeye devam ederken, Kreizler ceketini çıkarmayı başardı ve sonra bana yarasını nasıl saracağımı gösterdi.

Göründüğü kadar ciddi değildi -kurşun kolunun üzerindeki kasları sıyrıp geçmişti- şimdi önemli olan kanamayı

durdurmaktı. Kemerimi çıkardıktan sonra, kanayan yaranın üzerine bir sargı bezi koydum ve sıkıca bağladım. Laszlo'nun gömlek kolunu yırtarak bandaj yaptım. Biraz sonra kan akışı azaldı. Arabanın tekerine bir kurşun isabet edip kaim parmaklıklarından birini parçaladığında, kısa süre sonra ilgi gerektirecek daha fazla hasar olabileceğini fark etmiştim.

"Nerede o?" dedi Kreizler, önümüzdeki ağaçlara bakarak.

"Tam şu beyaz huş ağacının önünde bir duman gördüm" dedim orayı göstererek. "Benim asıl öğrenmek istediğim, kim olduğu."

"Ne yazık ki çok fazla olasılık var," diye yanıtladı Kreizler. Bandajını sıktı ve homurdandı. "New York'taki düşmanlar en olası seçenek. Comstock'un yetkileri ve etkisi oldukça *ulusal*."

"Ama uzaktan saldıran suikastçılar Comstock'un tarzı değil. Byrnes'in da değil. Dury olabilir mi?"

"Dury mi?"

"Belki spazm konusunu fark edince tavrı değişmiştir, belki onu dolandırdığımızı düşünmüştür."

"Ama gerçekten bir katil olabilir mi?" diye sordu Kreizler, kolunu tutup boynuna doğru kaldırarak. "Şiddetle ilgili söylediklerini düşün. Hem onun iyi bir nişancı olduğu anlaşılıyor ama bu adam ıskaladı."

Bu aklıma bir şey getirdi. "Peki ya... o? Katil yani. New York'tan beri bizi takip etmiş olabilir. Eğer gerçekten Japheth Dury'yse, Adam'ın onun iyi bir nişancı olmadığını söylediğini hatırla."

Kreizler ağaçlara bakarak düşünmeye devam etti, sonra kafasını salladı. "Hayalperestlik yapıyorsun Moore. Neden bizi buraya kadar takip etsin?"

"Çünkü nereye gittiğimizi biliyordu. Kardeşinin nerede yaşadığını biliyor ve Adam'la konuşmamız onun peşine düşmemizi kolaylaştırırdı."

Laszlo kafasını sallamaya devam etti. "Bu çok saçma. Bu Comstock, inan bana..."

Birden, başka bir silah sesi havada yankılandı ve kurşun, arabanın kenarındaki kalın odun parçasını parçaladı.

"Anlaşıldı," dedim kurşuna yanıt olarak. "Bunu daha sonra tartışalım." Arkamızdaki ağaçlara bakmak için döndüm. "Görünüşe göre sürücü şu ağaçların arasına kaçmayı başardı. Kolun bu haldeyken koşabilecek misin?"

Kreizler hiddetle homurdandı. "Burada yatabildiğim kadar kolay koşarım, lanet olsun!"

Laszlo'nun ceketini aldım. "Açıklığa geldiğinde," dedim, "düz bir çizgide koşmamaya çalış." İkimiz de dönerek arabanın diğer tarafına doğru emekledik. "Hareketlerini düzensiz tut. Devam et ve bir şey olursa arkanda olduğumu unutma."

"İyi hissetmiyorum," dedi Kreizler, 50 metrelik açıklığa bakarak, "bu belanın kalıcı olduğu içime doğuyor." Bu düşünce Laszlo'yu etkilemiş görünüyordu. Tam başlamak üzereyken durdu ve gümüş saatini çıkararak bana verdi. "Dinle, John, eğer bir şey olursa bunu ona-"

Gülümsedim ve saatini ona geri ittim. "Ammma duygusal-sın, hep bundan şüpheleniyordum. Hadi, ona bunu kendin verirsin yürü!"

50 metrelik bu koşu, bedeli ölüm olunca düşünülebileceğinden çok daha zordu. At arabasıyla ağaçlık arasındaki her çukur, hendek, su birikintisi, kök ve taş, aşılamaz bir engel gibiydi. Kalbimin hızı, normaldeki çevikliğimi, bacaklarımı ve ayaklarımı götürmüştü. 50 metreyi güvenli bir ye-

re gelene kaçlar kat etmek, sanırım Kreizlerin de benim de bir dakikadan az zamanımızı aldı. Sadece bir suikastçı tarafından tehdit edilmemize rağmen, tam bir savaştaymışız gibi hissettik. Üç ya da dört atışa maruz kalmış olmamıza rağmen sanki kafamın üzerinden yüzlerce kurşun geçiyordu. Koşmayı bıraktığımda, karanlık ağaçlıkta ilerledikçe dalların yüzümü kestiğini hissediyordum ve altına kaçırmaya hiç beklemediğim kadar yakındım.

Kreizler'i büyük bir köknar ağacına dayanmış buldum. Bandajıyla sargı bezi açılmıştı ve kolundan yine kan akıyordu. İkisini de düzelttikten sonra ceketini omuzlarına koydum. Üşümüştü ve yüzü giderek soluyordu.

"Yola paralel kalalım," dedi sessizce, "bir aracın geçtiğini görene kadar. Brookline'dan uzak değiliz ve oradan istasyona gidecek bir araç bulabiliriz."

Laszlo'yu ayağa kaldırdım ve kalın ağaçların arasından geçmesine yardım ettim. Bir gözümle de kaçırılmamak için yolu izliyordum. Brookline binalarını görmeye başladığımızda ağaçlıktan çıkmanın güvenli ve yoldan devam etmenin daha hızlı olacağını anladım. Çıktıktan kısa süre sonra bir buz kamyonu durdu, sürücüsü dışarı fırladı ve bize ne olduğunu sordu. Araba kazasıyla ilgili bir hikaye uydurarak adamın bizi Back Bay Garı'na götürmeyi teklif etmesini sağlamaya çalıştım. Bu bizim için iki kat şans demekti. Kamyon sürücüsünün stoğundaki buzlar Kreizlerin kolundaki acıyı hafifletti.

Back Bay Garı'na ulaştığımızda saat neredeyse beş buçuktu. Öğle güneşi kül rengi, sisli bir hal almaya başlamıştı. Sürücümüzden bizi gardan 200 metre uzaktaki palmiyelerin yanına bırakmasını istedim. Araçtan indikten sonra adama yardımını ve Kreizlerin kolundaki kanamayı neredeyse tamamen

geçiren buzlar için teşekkür ederek Laszlo'yu derin yeşil dalların içindeki gölgeli karanlığa doğru götürdüm.

"Doğayı çok sevdiğim doğru, Moore," dedi Kreizler şaşkınlıkla, "ama zamanlama bana pek doğru gelmedi. Neden doğrudan gara gitmedik?"

"Eğer o Comstock ya da Byrnes'in adamlarından biriye," dedim, palmiyelerin arasından garı görebileceğimiz iyi bir yere geçerek, "Bunun diğer adımımız olduğunu muhtemelen biliyordur. Bizi bekliyor olabilir."

"Ah," dedi Laszlo, "amacımı anladım." Yerdeki palmye iğnelerinin üzerine çömeldi ve bandajını düzeltmeye başladı. "Yani burada bekleyeceğiz ve geldiğinde görünmeden trene bineceğiz."

"Doğru," dedim.

Kreizler gümüş saatine baktı. "Yaklaşık yarım saatimiz var."

Ona iğneli bir şekilde baktım ve gülümsedim. "Tam da, orada saatini vermeye çalışarak yaptığın okul çocuğu hareketini açıklamana yetecek kadar." Kreizler hızla gözlerini kaçırdı. Yorumumun onu ne kadar utandırdığını görünce şaşırıldı. "Acaba," dedi yine de gülümseyerek, "o olayı unutmaya şansın var mıdır?"

"Asla..."

Kafasını salladı. "Ben de öyle düşünmüştüm."

Yanına oturdum. "Ee," dedim, "kızla evlenecek misin, evlenmeyecek misin?"

Laszlo omuz silkti. "Bunu düşündüm."

Bastırmaya çalıştığım kahkayayla başım öne düştü. "Tanrım... evlilik. Peki, yani teklif ettin mi?" Laszlo hayır anlamında kafasını salladı. "Araştırma bitene dek beklemek isteyebilirsin," dedim, "kabul etme olasılığı artacaktır."

Kreizlerin kafası karışmıştı. "Neden?"

"Çünkü," dedim, "iddiasını kanıtlamış olacak, ne demek istediğimi biliyorsun. Evlenmeye daha hazır olacak."

"İddia mı?" dedi Kreizler. "Ne iddiası?"

"Laszlo," dedim ona ders anlatır gibi. "Eğer fark etmemiş olabilirsin ama bu ilişki Sara'ya çok şey ifade ediyor."

"Sara mı?" diye hayretle tekrarladı ve ismi söyleyişinden, en başından beri ne kadar yanlış olduğunu anladım.

"Ah, hayır," diyerek iç çektim, "Sara değil miydi?"

Kreizler bana birkaç saniye daha baktı, sonra arkaya yaslanarak ağzını açtı ve ondan şimdiye dek hiç duymadığım kadar güçlü bir kahkaha attı. Güçlü, ve rahatsız edecek kadar da uzun.

"Kreizler," dedim pişman olarak, bir dakikalık o kahkahanadan sonra, "lütfen, umarım sen-" Durmadı ama sesimden kızmaya başladığını anlıyordu. "Kreizler. Kreizler! Tamam, kendimi rezil ettim. Şimdi çeneni kapar mısınız?"

Ama kapatmadı. Yarım dakika daha güldükten sonra sakinleşmeye başladı ama bunun nedeni, sağ kolundaki acıydı. Laszlo, yaralı kolunu tutarak kıkırdamaya devam edince gözlerinde yaşlar belirdi. "Afedersin, Moore," dedi sonunda. "Ama düşündüğün şey-" Ve sonra kahkaha seansı yeniden başladı.

"Yani Tanrı aşkına, ne düşünmemi bekliyordun?" diye sordum. "Onunla baş başa uzun zaman geçirdin. Ve kendi ağzınla dedin ki-".

"Ama Sara'nın evlenmeye niyeti yok," dedi Kreizler, sonunda kendini kontrol ederek. "Erkeklere karşı ilgisi çok az. Hayatını, bir kadının bağımsız, kendine yeten bir hayat kurabileceği inancıyla yaşıyor. Bunu biliyor Olman gerekirdi."

"Evet, aklımdan geçti," diye yalan söyledim, gururumu yeniden kazanmaya çalışıyordum. "Ama aranızdaki ilişki öyle görünüyordu ki yani, nasıl görüldüğünü bilmiyorum!"

"Onunla ilk konuşmam bununla ilgiliydi," diye anlatmaya devam etti Kreizler. "Hiçbir sorun olmayacaktı, her şey tam anlamıyla profesyonelce olacaktı." Laszlo beni seyrediyordu. "Bu konuda bayağı düşünmüş olmalısın," dedi yeni bir kahkahayla.

"Evet," dedim alınarak.

"*Sorsan* yeterdi."

"Yani, profesyonel olmaya çalışan tek kişi Sara değil!" Ayağımı yere vurarak direndim. "Şimdi hiç böyle şeylerle uğraşmış olmamam gerektiğini görmeme rağmen -" birden durdum ve sesimi alçaktım. "Bir dakika bekle. Sadece bir dakika. Peki o Sara değilse, kim olabilir ki?" Yavaşça Laszlo'ya döndüm, yavaşça başını yere eğdi. Yanıt yüzünden okunuyordu. "Aman Tanrım!" dedim, "Mary, değil mi?"

Kreizler istasyona doğru baktı, sonra da treni görebileceğimiz tarafa. Sanki bu sorgulamadan bir kaçış yolu arıyor gibiydi. Ama bulamadı. "Bu karışık bir durum, John," dedi sonunda "bunu anlamayı ve saygı duymayı bekliyorum."

Bir yorum yapamayacak kadar şaşkın, Laszlo'nun 'bu zor durum' hakkında az önce yaptığı açıklama üzerine sessizce düşünmeye devam ettim. Bu durumun onu derinden rahatsız eden tarafları okluğu anlaşılıyordu. Mary eskiden onun bir hastasıydı ve her zaman, ona yakınlık duymasının bir çeşit minnettarlık ve daha kötüsü saygı olması tehlikesi vardı. Bu nedenle, Laszlo, kadının ilk kez dört yıl önce farkına vardığı hisleri üzerine, onu cesaretlendirmemeye ya da ona karşılık vermemeye çalıştığını dikkatlice anlattı. Aynı zamanda, Mary'yle arasındaki en baştan beri varolan karşı-

lıklı çekimin birçok açıdan doğal olduğunu anlamamı istiyordu.

Kreizler okuma yazma bilmeyen ve anlaşılması zor bir insan olan Mary ile ilk çalışmaya başladığında, bir güven bağı kurmadan onunla iletişim kuramayacağını anlamıştı. Bu bağı, şimdi üstü kapalı olarak 'kişisel geçmişi' olarak tanımladığı şeyi ona anlatarak oluşturmuştu. Onun kişisel geçmişini bana anlattığından çok daha fazlasıyla bildiğimden habersiz olduğu için, Kreizler söylediklerini ne kadar iyi anladığımı farkında değildi. Tahmin edebildiğim kadarıyla Mary, Laszlo'nun babasıyla olan kötü ilişkisini dinleyen ilk kişiydi. Ve böylesine zor bir paylaşım, kesinlikle güven doğurmuş olmalıydı. Belki de daha fazlasını. Laszlo kendi hikayesini anlatarak sadece Mary'i onunkini anlatması için cesaretlendirmek isterken, aslında, bir tür yakınlık inşa etmişti. Bu yakınlık Mary onun için çalışmaya başlayana kadar devam etti ve On Yedinci Cadde'deki hayatı oldukça ilginç ve tabii ki daha önce hiç olmadığı kadar da şaşırtıcı yaptı. Kreizler için Mary'nin ona karşı olan hislerinin minnettarlıktan öte olduğunu söylemek imkânsız hale geldiğinde, uzun bir süre kendini incelemeye başladı. Evine aldığı zavallı, yalnız insana karşı olan hislerinin yürekten bir acıma duygusu olup olmadığını anlamaya çalışıyordu. Bizim araştırmamız hayatına girmeden sadece birkaç gün önce karara varmıştı. Vaka, kişisel sorununu çözmek için harekete geçmesini ertelemesine neden olurken, aynı zamanda da çözümün ne olacağını anlamasına yardım etti. Sadece bizim ekibimizin değil, kendi hizmetçilerinin de tehlikede olduğunu anladığında, Kreizler bir hayırseverin olağan görevlerinin ötesinde Mary'i koruma arzusuyla doldu. O zaman Mary'nin vaka hakkında olabildiğince az bilgilendirilmesi

gerektiğine ve davasında hiçbir rolü olmamasına karar verdi. Düşmanlarının onun değer verdiği insanlara gidebileceğini bilerek, Laszlo Mary'i koruma altına almayı umdu. Bunu sağlamak için, bir yabancı onunla iletişime geçerse ondan alabileceği bir bilgi olmamasını sağladı. Washington'dan ayrıldığımız sabah Kreizler Mary'yle olan ilişkisinin 'gelişme' zamanı geldiğine karar vererek ona bunu açıklamıştı ve Mary onun gidişini yaşlı gözlerle izlemişti. Uzaktayken başına bir şey gelebileceğinden ve böylece ilişkilerinin efendi ve hizmetçi ilişkisinden öteye geçmeden kalacağından korkuyordu.

Kreizler hikayesini bitirdiğinde, doğudan New York treninin ilk düdüğünü duydum. Afallamış bir şekilde, geçmiş haftalardaki olayları kafamdan geçirmeye başladım. Nerede yanılığa düştüğümü bulmaya çalışıyordum.

"Sara yüzündendi," dedim sonunda, "en başından beri öyle davranıyor ki yani, nasıl davrandığını bilmiyorum, ama kesinlikle tuhaf. O biliyor mu?"

"Bundan eminim," dedi Kreizler, "ona hiç anlatmadım ama eminim. Sara etrafındaki her şeyi dedektiflik yeteneğini geliştirebileceği bir test vakası olarak görüyor. Herhalde bu bilmece de onun için en eğlencelisi olmuştur."

"Eğleniyormuş," dedim homurdanarak "ve ben bunu aşk sandım. Bahse girerim ki yanlış yolda olduğumu biliyordur. Bu onun yapabileceği türde bir şey, bir düşüneyim, biz dönene kadar bekle de gör. John Schuyler'le böyle bir oyun oynandığında ne olacağını ona göstereceğim-"

New York treni bir mil kadar uzaktaki raylarda görüldüğünde durdum. Hala hızla istasyona doğru ilerliyordu.

"Binince devam edebiliriz," dedim. Kreizler'in kalkmasına yardım ederek, "ve seni temin ederim ki devam edeceğiz!"

Garın dışında trenin durmasını bekledikten sonra, Kreizler'le başka bir kayanın arkasına, oradan da aracın son vagonunun yakınındaki hendeğe doğru ilerledik. Kumanda köprüsüne tırmandık ve gizlice içeri girdik. Laszlo'yu en arkalarda bir koltuğa oturttum. Kondüktörden iz yoktu. Kalkıştan önceki birkaç dakikayı Kreizler'in bandajını ve genel olarak görünümümüzü düzeltmek için kullandık. Birkaç saniyede bir, istasyon girişine bakıyordum. Şüpheli hareket eden birini görmeye çalışıyordum ama giren kişiler yalnızca yaşlı, iyi halli, bastonlu bir kadın ve onun iri, zavallı hemşiresiydi.

"Bir ara vermişiz gibi görünüyor," dedim ara geçişte dururken. "İleriye hemen bir bakıp geleceğim."

Vagonun arka kapısına bakarken sesim donuklaştı. Kumanda köprüsünde, nereden geldiği belli olmayan iki iri silüet belirmişti. Dikkatleri trenden uzakta olsa da -bir istasyon görevlisiyle tartışıyorlardı- bunların, Sara'yı ve beni Santorelli'nin dairesinde takip eden iki haydut olduklarını anlamama yetecek kadar görebildim.

"Ne o, Moore?" diye sordu Kreizler bana bakarak. "Ne oldu?"

O anki durumunu bildiğimden, Laszlo'nun yeni bir yüzleşmeye hazır olmadığına farkındaydım. Gülümsemeye çalışarak kafamı salladım. "Hiçbir şey," dedim hızlıca, "hiçbir şey yok. Bu kadar gergin olma Kreizler."

İkimiz de vagonun ön kapısından giren yaşlı kadın ve hemşiresine döndük. Ani dehşetimin verdiği mide ağrısına rağmen, kafam hâlâ çalışıyordu. "Hemen geri gelirim," dedim Laszlo'ya ve yeni gelenlere yaklaştım.

"Afetlersiniz," dedim gülümseyerek ve çekici olmak için elimden geleni yaparak, "oturmanıza yardım edebilir miyim hanımefendi?"

"Edebilirsiniz," diye yanıtladı yaşlı kadın. Sesinden, ayakta bekletilmeye alışkın olduğu anlaşılıyordu. "Benim bu beceriksiz hemşirem hiçbir işe yaramaz."

"Eminim öyledir," diye yanıtladım ve kadının dayandığı bastona baktım. Kaliteli gümüşten, kuğuya benzeyen bir sapı vardı. Kadının kolundan tuttum ve koltuğuna kadar eşlik ettim. "Ama bazı sınırlar vardır," dedim. Kadının ağırlığına ve hantallığına şaşırmışım. "En iyi hemşireler için bile geçerlidir bunlar." Hemşire bana gülümserken kadının bastonunun sapını tuttum. "Bunu tutmama izin verirseniz hanımefendi, şimdi biz, evet!" Bir gıcirtıdan ve hava akımından sonra koltuk sahibine kavuşmuştu.

"Oh," diye seslendi kadın, "oh, evet, bu daha iyi. Teşekkür ederim bayım. Siz bir centilmensiniz."

Tekrar gülümsedim. "Benim için zevkti," diyerek uzaklaştım.

Geri geldiğimde Kreizler bana şaşkınlıkla bakıyordu. "Moore, sen ne-"

Ona sessiz olmasını işaret ettim, sonra kafamı dışardan görünmemi engellemek için diğer tarafta tutarak vagonun arka kapısına yaklaştım. Adamlar girişte, istasyon görevlisiyle hâlâ tartışıyorlardı. Nedenini biliyordum ama aşağı baktığımda içlerinden birinin bir tüfek kılıfı taşıdığını gördüm. "İlk o gitmek zorunda," diye mırıldandım kendi kendime ve kıpırdamadan trenin hareket etmesini bekledim.

O an sonunda geldiğinde dışarıdaki iki adamın bağırarak görevliye hakaret ettiğini duydum. Birkaç saniye içinde içeride olacaktı. Derin bir nefes aldım, sonra sessizce ve hızla kapıyı açtım.

New York Giants'ın beyzbol provalarını kaç sezon boşuna izlememiştim. Central Park'ta öğlenleri kendi kendi-

me güzel bir vuruş tekniği geliştirmiştim. Şimdi bunu yaşlı kadının bastonuyla tüfek kılıfını tutan haydutun boğazında ve kemiklerinde kullanıyordum. Adam haykırdı ama o daha darbe aldığı yeri tutamadan kürek kemiklerinin arasına elimi dayadım ve onu kumanda köprüsünden aşağı ittim. Tren hâlâ yavaş hareket etmesine rağmen, adamın trenine geri binmesine olanak yoktu ama hâlâ diğer haydutla işim bitmemişti. Bana doğru eğilirken, "Ne oluyor?" diye bağırdı.

İlk hedefinin boğazım olabileceğini düşünerek yere doğru eğildim ve gümüş kuşu kısığına indirdim. Adam bir an için büküldü ve tekrar doğrulduğunda, yaralanmaktan çok öfkelenmiş görünüyordu. Önce kafama bir yumruk savurdu. Sakınmak için demiryolu raylarına doğru eğildim. Tren kısa, başımı döndüren bir bakışla anladığım kadarıyla hızlanıyordu. Haydut onun boyutunda biri için hantalıdı. Hamlesi boşa gidince sersemledi. Dengesini yeniden sağlamaya çalışırken kuşu yanağına indirdim ama bastonu savuracak boşluk olmadığı için, bu darbe bana tekrar saldırmasını engellemeye yetmedi. Bastonu iki elimle kavrayınca, adam hamlemi anlayarak kafasını elleriyle korudu. Sonra pis pis gülererek ileri atıldı.

"İşin bitti pislik," dedi ve hızla üzerime atıldı. Sadece tek bir hamle beni kurtarabilirdi, bastonu boğazına indirmek. Bastonun sapını tüm gücümle adamın gırtlığına geçirdim. Ani, boğuk bir haykırış geldi ve adam bir an kımıldayamadı. Sopayı hızla bir tarafa fırlatarak köprünün tepesini tuttum ve kendimi yukarı çekerek iki ayağımla adama vurdum. Darbe, adamı rayların üzerine, oradan da rayların yanındaki toprak yığınına yolladı. Sonra, hâlâ boğazını tutarak, durağa doğru yuvarlandı.

Yere inerek hızla birkaç derin nefes aldım, sonra kapıdan Kreizler'in geldiğini gördüm.

"Moore!" dedi çömelerek. "İyi misin?" Onayladım, hala hızla nefes alıyordum. Kreizler arkamızdaki uzaklığa doğru baktı. "Senin durumun şu ikisine göre oldukça iyi. Ama eğer yürüyebiliyorsan içeri girmeni tavsiye ederim, kadın kendini kaybetti. Senin bastonunu çaldığını düşünüyor ve diğer durakta yetkilileri çağırmakla tehdit ediyor."

Nabzım yavaşlamaya başlarken giysilerimi düzeltiltim, bastonu aldım ve vagona girdim. Girişte hafif yalpalayarak kadına doğru yaklaştım.

"İşte buradasınız hanımefendi," dedim samimiyetle ama hâlâ biraz nefes nefese. Korkuyla geriye çekildi. "Sadece buna güneş ışığında bakmak istemiştin."

Kadın bastonu hiçbir şey demeden aldı ama koltuğuma giderken bağırdığını duydum. "Hayır, geri al şunu! Üzerin de *kan* var diyorum!"

Homurdanarak koltuğuma yapıştım. Kreizler hemen yanımdaydı ve bana bir şişe uzattı. "Tek emin olabildiğim, bu adamların kumar borcu peşinde olmadıkları," dedi.

Kafamı salladım ve içkiyi yudumladım. "Hayır," dedim, "Connor'un adamları. Daha fazlasını bilemiyorum."

"Gerçekten amaçlan bizi öldürmek miydi, ne diyorsun?" dedi Laszlo. "Yoksa sadece korkutmaya mı çalışıyorlardı?"

Omuz silktim. "Galiba hiç bilemeyeceğiz. Şu an bunu konuşmak istemiyorum. Hem onlar gelmeden önce çok önemli bir tartışmanın ortasındaydık..."

Kondüktör görüldü, New York'a iki bilet aldık. Laszlo'yu Mary Palmer hadisesiyle ilgili sorgulamaya başladım. İnanmakta zorlandığımdan değil -kızı gören hiç kimse inanmakta zorlanmazdı- ama bir yandan sinirlerimi yatıştırıyor

«li, diğer yandan da Kreizler'e iyi geliyordu. O gün karşıladığımız tüm tehlikeler ve araştırmamızın tüm zorlukları, Laszlo geleceğe dair umutlarını anlattığında uçup gitmişti,

Onun alışık olduğu bir konuşma tarzı değildi ve biręok açıdan zorlanıyordu. Ama onu hiç, bu tren yolculuğunda olduğu kadar insan görmemiştim.

Ve bir daha da öyle görmeyecektim.

Bölüm 36

Trenimiz sinir bozacak kadar yavaş gidiyordu. Sonuçta Büyük Merkez İstasyonu'ndan ayrılırken, göğün doğusunda şafağın ilk belirtileri görünmeye başlamıştı. Adam Dury'den edindiğimiz bilgileri değerlendirmek için öğleye kadar bekleyebileceğimize karar verdikten sonra, Kreizler'le ayrı arabalara binip, biraz uyumak için kendi evlerimize doğru yola çıktık. Washington Meydanı'na ulaştığımda büyükannemin evi sakin görünüyordu. Sabahki koşturmaca başlamadan yatağa girmeyi umuyordum. Neredeyse başarıyordum da, ama merdivenleri sessizce çıkmayı becerdikten sonra tam giysilerimi çıkarırken odamın kapısı yavaşça çaldı. Ben cevap vermeden, Harriet'in kafası kapıda belirdi.

"Bay John," dedi üzüntüsünü belli ederek, "Tanrıya şükür." Sabahlığına iyice sarınarak odaya girdi. "Bayan Howard, efendim dün akşam sürekli aradı ve gece de öyle."

"Sara mı?" eledim Harriet'in genellikle neşeli olan yüzündeki ifadeden endişelenerek. "Neredeymiş?"

"Dr. Kreizler'in evinde. Onu orada bulabileceğinizi söyledi. Bazı şeyler olmuş yani, bilmiyorum efendim, pek bir

şey anlatmadı ama çok kötü bir şey olmuş, sesinden anlaşılıyordu."

Telaşla ayakkabılarımı giydim. "Dr. Kreizler'ın evinde mi?" dedim kalbim hızlanmaya başlarken. "Orada ne yapıyor ki?"

Harriet ellerini sertçe ovuşturdu. "Dediğim gibi efendim, bana anlatmadı ama lütfen acele edin, on kereden fazla aradı!"

Mermi gibi sokağa fırladım. O saatte Altıncı Cadde'den önce taksi bulamayacağımı bildiğimden, yapabildiğim kadar hızla batıya doğru yürümeye başladım. Köprü'nün üzerindeki demiryolunun orada park edilmiş iki tekerlekli bir at arabasına atlamadan önce de bir arabaya rastlamamıştım. Sürücüye Kreizler'in adresini verdim ve durumun acil olduğunu söyledim. Adam hemen kırbacını aldı ve sürmeye başladı. Şehirdışına geldiğimizde -şaşkınlık içinde, aşırı yorgunluk yüzünden Harriet'in anlattıklarından bir anlam çıkaramaz bir haldeydim- yüzümde bir ıslaklık hissetmeye başladım ve gökyüzüne bakmak için at arabasından dışarı sarktım. Şehri kara bulutlar sarmış, gün ışığını kapatıyor ve sağanak bir yağışla sokakları ıslatıyordu.

Stuyvesant Meydanı'na varana kadar sürücü bir an bile durmadı ve kısa süre sonra Kreizler'in evinin önündeki kaldırımdaydım. Sürücüye, üstünü istemeden oldukça yüklü bir para verdim. Bunun üzerine, benim tekrar bir araca ihtiyacım olacağını düşünerek ve sabahın bu kesat saatlerinde böyle eli açık bir müşteriyi kaybetmemek için bekleyeceğini söyledi. Dikkatlice ama hızla evin ön kapısına yanaştım ve Sara birden kapıyı açtı.

Yaralanmamış görünüyordu. Ona sıkıca sarılmama yetecek kadar mutlu etmişti bu beni. "Tanrıya şükür." dedim.

"Harriet'in anlattıklarından sonra..." Sara'nın arkasında bir adamın durduğunu görünce birden durdum. Frak paltolu, Gladstone bir çanta taşıyan, beyaz saçlı, seçkin bir adamdı. Sara'ya tekrar baktım ve yüzünde onu tüketen bir üzüntü olduğunu gördüm.

"Bu Dr. Osborne, John," dedi sessizce, "Dr. Kreizler'in bir arkadaşı. Yakınlarda oturuyor."

"Nasılsınız," dedi Dr. Osborne, yanıt beklemeden. "Şimdi, Bayan Howard, umarım açıkça anlatabilmişimdir. Çocuk hiçbir şekilde hareket ettirilmemeli ve rahatsız edilmemeli. Önümüzdeki yirmi dört saat çok önemli."

Sara üzüntüyle onayladı. "Evet, Doktor. İlginize teşekkür ederim. Eğer burada olmasaydınız-"

"Keşke yapabileceğim başka bir şey olsaydı," diye sessizce yanıtladı Osborne. Sonra büyük şapkasını taktı, beni selamladı ve ayrıldı. Sara beni içeri aldı.

"Tanrı aşkına neler oluyor?" dedim, onu merdivenlerden yukarı takip ederken. "Kreizler nerede? Ve bu çocuk hakkındaki olay ne? Stevie mi yaralandı?"

"Sessiz ol, John," dedi Sara, alçak sesle ama hızla, "bu evde sessiz olmalıyız." Salona doğru çıkmaya devam etti. "Dr. Kreizler gitti."

"Gitti mi?" dedim, "nereye gitti?"

Karanlık salona yürüdük. Sara bir lambaya yaklaştı ve sonra eliyle vazgeçtiğini belirten bir hareket yaptı. Bir koltuğun üzerine yığıldı ve yakındaki bir masanın üzerinde duran tabakadan bir sigara çıkardı.

"Otur, John," dedi. Bu iki kelimenin içindeki duygu yoğunluğu -kabullenme, üzüntü, öfke- hemen sözünü dinlememe neden oldu. Sigarası için bir kibrit çıkardım ve devam etmesini bekledim. "Dr. Kreizler morgda," dedi so-

nunda. Bunu söylerken, ağızındaki duman havaya karışıyordu.

Hızla soluk aldım. "*Morgda* mı? Sara, neden, ne oldu? Stevie iyi mi?"

Onayladı. "Olacak. Yukarıda, Cyrus'la birlikte. Şimdi ilgilenmemiz gereken iki kırık kafatasımız oldu."

"Kırık mı?" diye tekrarladım yine. "Nasıl?" Salona ve yanındaki hole bakınca ani bir şok dalgası mideme oturdu "Bir dakika. Sen neden buradasın? Neden insanları içeri sen alıyorsun? Mary nerede?"

Önce yanıtlamadı, gözlerini ovuşturdu ve sigarasını içti. Tekrar konuştuğunda, sesi bayılacak gibi geliyordu. "Connor buradaymış. Cumartesi gecesi, iki adamıyla birlikte gelmiş." Midemdeki düğüm büyümeye başlamıştı. "Anlaşılan Dr. Kreizler'le senin izini kaybetmişler. Yaptıklarına bakılırsa, üstlerinden çok baskı görüyorlardı herhalde." Yavaşça ayağa kalkarak, Sara Fransız stili pencerelere doğru ve tek hamlede açtı. "Zorla eve girmişler ve Mary'i mutfağa kitlemişler. Cyrus yataktaymış, geriye Stevie kalmış. Ona senin ve Dr. Kreizlerin nerede olduğunu sormuşlar. Stevie-yi bilirsin, cevap vermemiş."

Başımınla onayladım ve yavaşça mırıldanarak, "Gidin kendinizi kovalayın," dedim.

"Evet." dedi Sara, "sonra ona saldırmışlar. Kafatasıyla birlikte birkaç kaburga kemiği de kırılmış ve yüzü berbat durumda. Ama kafası -neyse- yaşayacak ama nasıl bir görüntüyle yaşayacağını daha bilmiyoruz. Yarın işler biraz daha netleşir. Cyrus yardım için yataktan kalkmaya çalışmış ama girişle düşüp yine kafasını çarpmış."

Sormaya korksam da sordum. "Ya Mary?"

Sara kollarını üzüntüyle kaldırdı. "Stevie'nin bağırdığını duymuş herhalde. Onu başka ne bu derece sert davranmaya itmiş olabilir, bilmiyorum. Bir bıçak almış ve mutfaktan çıkmayı başarmış. Ne yapmayı düşündüğünü bilmiyorum ama... Bıçak Connor'un sırtına saplanmış. Mary merdivenlerden aşağı düşmüş. Boynu..." Sara devamını getiremedi.

"Kırılmış," edim onun yerine, dehşete düşerek, "öldümü?"

Sara başıyla onayladı ve sonra konuşmaya devam edebilmek için boğazını temizledi. "Stevie telefonu almış ve Dr. Osborne'u aramış. Ben de New Paltz'dan dün gece dönünce buraya geldim. Her şey halledilmişti. Stevie bir kaza olduğunu söylemiş. Connor bunu bilerek yapmamış. Ama Mary onu bıçakladığında o dönmüş ve..."

Gözlerimin kararı uzun saniyeler boyunca geçmedi, çevremdeki her şey bulanık bir griye dönüştü. Sonra en son Williamsburg Köprüsü'nde, Georgio Santorelli'nin öldürüldüğü gece duyduğum bir ses duydum: Kendi kanımın sesini. Kafam sarsılmaya başladı ve kafamı tutmak için kollarımı kaldırdığımda yanaklarımın ıslak olduğunu hissettim. Bunun gibi trajedi haberlerini içeren hatıralar -hızlı, rastgele ve bazen de saçma- aklımdan hızla geçti ve kendi sesimi tekrar duyduğumda, aslında nereden geldiğini bilmiyordum.

"Bu imkânsız," dedim. "İmkansız. Bu rastlantı, hiçbir... Sara, Laszlo bana..."

"Evet," dedi, "bana da söyledi."

Ayağa kalktım, ayaklarımın üzerinde duramayacağımı hissediyordum. Pencereye, Saranın yanına doğru gittim. Gökyüzündeki kara bulutlar günün şehri aydınlatmasını en-

yellemeye devam ediyordu. "Orospu çocukları," diye fısıldadım "alçaklar... Connor yakalandı mı?"

Sara sigaranın izmaritini camdan dışarı fırlattı ve kafasını hayır anlamında salladı. "Theodore orada şimdi, bazı dedektiflerle birlikte. Hastaneleri arıyorlar, Connor'un tüm uğrak yerlerine bakıyorlar. Yine de onu bulamayacaklarını tahmin ediyorum. Connor'un adamlarının sizin Boston'da olduğunuzu nasıl öğrendikleri de bir muamma. Ama garda bilet satışlarını kontrol ettiklerini söylemek en güvenlisi." Sara camdan dışarı bakarken omzumu tuttu. "Biliyorsun," diye mırıldandı, "bu eve girdiğim ilk günden beri, Mary bir şeyin onu elinden alacağından korkuyordu. Ona, bu şeyin ben olmayacağımı anlatmak için çok uğraştım. Ama bu korkuyu hiçbir zaman üzerinden atamadı." Sara döndü ve oturmak için tekrar odanın içine yürüdü. "Belki de o hepimizden daha zekiydi."

Elimi alnıma koydum. "Bu gerçek olamaz..." Yine nefes aldım. Ama aslında içimde bir yerlerde, kimlerle uğraştığımızı bakılırsa bunun her an olabileceğini biliyordum. Bu kâbusun gerçekliğine alışmam gerekiyordu. "Kreizler," dedim, sesimi güçlendirmeye çalışarak. "Kreizler morgda mı?"

"Evet," dedi Sara bir sigara daha alırken. "Ona, ne olduğunu ben anlatamadım. Dr. Osborne anlattı. Bu konuda deneyimli olduğunu söyledi."

Dışlerim yeni bir vicdan azabı dalgasıyla gıcırdadı, yumruğumu sıktım ve merdivenlere yöneldim. "Oraya gitmem gerek."

Sara kolumdan yakaladı. "John. Dikkatli ol."

Hızla kafamı salladım. "Olacağım."

"Hayır. Yani *gerçeklen* dikkatli ol diyorum. Onunlayken. Eğer haklıysam. bunun etkileri beklediğinden çok daha kötü olabilir. Önünden çekilmeye bak."

Gülümsemeye çalıştım, elimi elinin üstüne koydum ve merdivenlerden çıkışa doğru yürümeye başladım.

Sürücüm hâlâ at arabasında bekliyordu ve beni görünce hızla arabasına atladı. Ona, beni Bellevue'ya hemen götürmesini söyledim ve aynı hızla yola çıktık. Yağmur batıdan esen ılık, güçlü bir rüzgârla birlikte hızlanmaya başlamıştı. Birinci Cadde'ye geldiğimizde şapkamı çıkardım ve at arabasının üzerinden yüzüme düşen yağmur damlalarından korunmak için bir araç olarak kullandım. O yol sırasında fazla bir şey düşündüğümü hatırlamıyorum. Mary Palmer'ın hızla geçen bazı görüntüleri vardı. O çekici mavi gözlü, sessiz, güzel kız, benim için birkaç saatte bir hizmetçiden iyi bir dostumun müstakbel eşi olmaya ve sonra da hiçbir şeye dönüşen kız. Olanların hiçbir anlamı yoktu, hem de hiçbir anlamı. Bir neden yaratmaya çalışsam da olmuyordu. Sadece oturdum ve görüntülerin gözümün önünden akmasına izin verdim.

Morga vardığımda Laszlo'yu, Ernst Lohmann'ın cesedini incelemek için binaya girdiğimiz büyük, demir arka kapının önünde buldum. Binaya yaslanmıştı, gözleri geniş, boş ve katilimizin kurbanlarının kafasında bıraktığı boşluklar kadar siyahtı. Yağmur, üzerindeki çatının köşesindeki bir oluktan çağlayan gibi akıyordu ve onu sırlıklam etmişti. Onu kenara çekmeye çalıştım ama bedeni güçlü ve sağlamdı.

"Laszlo," dedim sessizce, "hadi arabaya bin." Bir işe yaramasa da onu birkaç kez daha şiddetle çektim. Sonunda boğuk, tekdüze bir sesle konuştu.

"Onu bırakmayacağım."

Başımı salladım. "Tamam. Öyleyse bu kapı girişinde bekle, sırlıklam olmuşsun."

Giysilerine bakmak için sadece gözlerini oynattı, sonra bir kez kafasını salladı ve benimle birlikte kapı girişinin küçük siperine geçti. Orada bir süre durduk. Sonra, aynı hissiz ses tonuyla konuştu.

"Biliyor musun, babam-"

Ona baktım, yüzündeki acı, kalbimi parçalıyordu. Sonra kafamı salladım. "Evet, onu tanıyordum Laszlo."

Kreizler başını sertçe salladı. "Hayır. Babamın, ben küçük bir çocukken, bana hep söylediği şey neydi biliyor musun?"

"Hayır. Nedir?"

"O..." Sesi zorlukla çıkıyordu. Sanki sesi bir makineden üretmeye çalışan bir işçi gibiydi. Ama sonra sözcükler ağzından dökülmeye başladı. "Bildiğimi sandığım kadar çok şey bilmediğim. İnsanların nasıl davranması gerektiğini bildiğimi sandığım. Ondan daha iyi bir insan olduğumu sandığım. Ama bir gün... Bir gün, dedi, öyle olmadığını anlayacaktım. O zamana kadar bir sahtekardan fazla bir şey olmayacaktım..."

Yine, özellikle Sara'nın keşfi ışığında Laszlo'ya, anlattıklarını ne kadar iyi anladığımı açıklamanın bir yolunu bulamadım. Sadece, o giysilerini farkında olmadan düzeltmeye başladığında, yaralı olmayan omzuna elimi koydum. "Ben bazı şeyleri ayarladım. Cenazeci yakında burada olacak. Sonra eve gitmek zorundayım. Stevie ve Cyrus..."

"Onlarla Sara ilgileniyor."

Sesi birden güç kazandı. "Onlara ben bakmalıyım John!" yumruğunu sıktı. "Mecburum. Bu insanları evime ben getirdim. Onların güvenliğinden ben sorumluydum. Şimdi şu hale bak! İki neredeyse öldü ve biri..." Güçlkle soluk alarak ön kapıya baktı, sanki yeni bir hayat vaadiyle umutları

nı yeşerttiği kızı şimdi paslanmış metal bir masada yatıyor-ken görebilecekmiş gibi.

Onu daha sıkı tutarak konuştum. "Theodore şimdi orada-"

"Polis şefinin ne yaptığıyla artık ilgilenmiyorum," diye yanıtladı Kreizler hemen, sert bir sesle, "ya da müdürlüğündeki herhangi birinin işleriyle." Duraksadı, elimi omzundan alarak uzağa baktı. "Bitti, John. Bu berbat, kanlı iş, bu... araştırma, bitti."

Söyleyecek kelime bulamıyordum. Çok ciddi görünüyordu. "Kreizler," dedim sonunda, "önce kendine birkaç gün ver-"

"Neden önce?" diye yanıtladı hemen. "İçinizden birini daha kaybetmeden önce mi?"

"Bunun sorumlusu sen değilsin."

"Bana benim sorumlu olmadığımı söyleme!" diye bağırdı. "Ben değilsem kim? Comstock'un dediği gibi, bu benim kendi kibirim. Hiddetimden kör olmuştum. Getirebileceği tehlikelerden habersiz, kendi önemli davamı kanıtlamaya çalışıyordum. Onlar ne istedi? Comstock? Connor? Byrnes, trendeki adamlar? Beni durdurmak istediler. Ama ben, dik-kate almaktansa yaptığımın daha önemli olduğunu düşündüm - onlardan daha iyi bildiğimi düşündüm! Bir katili avlamaya çalışıyorduk John, ama asıl tehlike katil değil... Benim!" İçini çekerek dişlerini sıktı. "Bu kadarı yeter. Eğer tehlike bensem kendimi ortadan kaldıracağım. Adam öldürmeye devam etsin. Onlar bunu istiyor. Katil onların düzeninin bir parçası mükemmel sosyal düzenlerinin bir parçası. Bu yaratıklar olmasa kendi zavallı hayvanlıkları için günah keçisi bulamayacaklar! Ben kimim ki bunu bozmaya kalkışıyorum?"

"Kreizler," dedim, daha endişeli bir şekilde. Şimdi, söylediklerini yapacağından şüphe kalmamıştı. "Ne dediğinin farkında mısın? İnandığım her şeye karşı geliyorsun-"

"Hayır!" dedi. "Gidiyorum! Kliniğime ve bomboş, ölü evime geri döneceğim ve bu davayı *unutacağım*. Stevie ve Cyrus'ın iyileşmelerini sağlayacağım ve bir daha asla benim boş hayallerim yüzünden kim olduğunu bilmedikleri insanlar tarafından zarar görmeyecekler. Ve bu lanet toplum, kendine yarattığı bu yoldan istediği gibi gidebilir, ve *çürüyebiliri*"

Onunla tartışmanın yararsız olduğunu anlayarak birkaç adım geriledim. Ama tavrı beni sarsmıştı. "Tamam o zaman. Eğer çözüm kendine acımaksa-"

Sol koluyla bana hızla vurmaya çalıştı ama ıskaladı. "Lanet olsun, Moore!" Kısa, hızlı nefesler alıyordu. "Sana da, onlara da lanet olsun!" Sonra demir kapıyı açtı ve nefesini kontrol edebilmek için durakladı. Dehşetle açılmış gözleriyle, önündeki karanlık, sefil koridora doğru baktı. "Ve bana da lanet olsun," diye sessizce ekledi. Göğsündeki şişkinlik sonunda geçmeye başlamıştı. "Ben içeride bekleyeceğim. Eğer gidersen memnun olurum. 808 numaralı daireden eşyalarımı alıracacağım. Üzgünüm John." Morga girdi ve demir kapıyı gürültüyle kapadı.

Orada bir süre durdum. Sırlıklam giysilerim bedenime yapışmaya başlamıştı. Meydana baktım, çevremdeki tuğla binalara ve sonra da gökyüzüne. Hızlanan rüzgâr bulutları sürüklemeye başlamıştı. Aniden yere eğildim, yerden çimen ve toprak kopardım ve siyah kapıya doğru fırlattım.

"Hepinize lanet olsun o zaman!" Çamurlu yumruğumu kaldırarak bağırdım ama tepkim beni rahatlatmadı. Elim yavaş yavaş yanıma düştü. Sonra yüzümdeki yağmur sularını sildim ve at arabasına bindim.

Bölüm 37

Morgdan çıktıktan sonra kimseyi görmek ya da kimseyle konuşmak istemediğimden, taksiciye beni 808, Broadway'e götürmesini söyledim. Bina neredeyse terk edilmişti. Merkeze tökezleyerek girdiğimde duyabildiğim tek ses, etrafımdaki gotik pencerelere vuran yağmur fırtınasınınıkiydi. Marchese Carano'nun kanepesine yığıldım. Karşımdaki kocaman, üstü yazıyla dolu kara tahtaya baktıkça moralim iyice bozuldu. Keder ve umutsuzluk sonunda insafa gelip yorgunluğa daha fazla dayanamadığımda, karanlık ve kasvetli günün geri kalanını uyuyarak geçirebildim. Ama saat beşe geldiğinde ön Kapının gürültülü bir şekilde çalındığını duyarak uyandım. Biraz sendeleyerek kapıyı açmaya gittiğim zaman karşımda, elinde yağmurdan sırlıklam olmuş bir zarf tutan, Western Union'dan bir çocuk buldum. Mektubu alıp zarfı açtım ve bir aptal gibi dudaklarımı oynatarak mesajı okumaya koyuldum.

YATES KALESİ'NDEN KAPTAN MİLLER, ONBAŞI JOHN BEECHAM'IN YÜZ SPAZMLARI YAŞADIĞINI DOĞRULUYOR. UYGUN BİR BIÇAĞI VAR. İZİNLİYKEN DAĞLARA TIRMANDIĞI BİLİNİYOR. TAVSİYEDE BULUNUN.

Notu üçüncü defa okuduktan sonra, mesajı bir çocuğun getirmiş olmasının bir anlamı olabileceğini düşünüp çocuğa boş boş baktım.

"Bu da ne?"

"Yanıt, efendim," dedi çocuk sabırsızca, "yanıt göndermek ister misiniz?"

Bir saniyeliğine durup sabahın getirdiği bu gelişmelerden sonra verilebilecek en doğru kararı düşündüm.

"Ah, tabi."

"Yalnız kuru bir şeyin üzerine yazmanız gerek. Benim formlarım sırlıdır."

Masama gidip bir tomar kâğıt çıkardıktan sonra üzerine kısa bir not yazdım.

İLK FIRSATTA EN HIZLI TRENLE DÖNÜNÜZ.

Notu getiren çocuk yazdıklarına bakıp bunları iletmek için bir ücret söyleyince, cebimden bir miktar para çıkartıp saymadan çocuğa uzattım. Çocuğun tavırlarının değiştiğini görünce oldukça epey bir miktar verdiğimi anladım. Çocuk tekrar asansöre binerek gözden kayboldu.

Eğer araştırmamız aniden sona ermek üzereyse, Isaacsonlar'ın Kuzey Dakota'da kalmasının bir anlamı yoktu. Hatta Kreizler kendini oyunun dışında bırakma niyetinde ısrarcıysa, ortaya sürdüğümüz fişleri alıp sıradan hayatlarını-

za geri dönmek dışında herhangi bir şey yapmanın da anlamı kalmıyordu. Benim, Sara'nın ve Isaacsonlar'ın katili mizle ilgili bildiğimiz her şey, Laszlo'dan öğrendiklerimizden ibaretti. Gizli müşterilerin, aceleci arabaların ve nakliye vagonlarının yağmurdan sakınmak için elinden geleni yaptığı Broachway'in ıslak sokaklarına bakarken, onun liderliği olmadan asla başarılı olamayacağımızı görebiliyordum.

Ön kapıdaki anahtar sesini duyduğumda, vardığım bu sonucu sindirmeyi henüz başarabilmişim. Sara elinde şemsiyesi ve marketten aldığı paketlerle telaşlı bir şekilde içeri girdiğinde, sabahki havasından ve hareketlerinden eser kalmamıştı. Sanki hiçbir şey olmamış gibi hızla ama telaşa kapılmadan yürüyor ve konuşuyordu.

"Etrafı sel götürüyor, John," dedi şemsiyesini silkeleyip seramik askılığa asarken. Paltosunu çıkartıp elindeki paketleri küçük mutfağa götürdü. "On Dördüncü Caddeyi yürüyerek geçmek neredeyse imkânsız. Bir taksi bulmaya çalışmaksa, insanın anasını ağlatıyor."

Camdan dışarı baktım. "Yine de caddeler temiz," dedim.

"Bir şeyler yemek ister misin? Biraz kahve yapacağım. Yiyecek bir şeyler de aldım. Galiba sandviçle yetinmek zorunda kalacağız."

"Sandviç mi?" diye sordum isteksizce. "Dışarıda yiyemez miyiz?"

Sara mutfaktan fırlayıp bana doğru yöneldi. "Dışarıda mı? Dışarıya çıkamayız.Yapacak-" Isaacsonlar'ın telgrafını görünce durdu ve dikkatle eline alarak bana döndü.

"Bu nedir?"

"Marcus ve Lucius. John Beecham için onay almışlar."

"Bu harika bir haber, John!" dedi heyecanla. "O zaman hemen-"

"Yanıtı çoktan yolladım." Aceleci tavrı beni rahatsız etmişti. "En kısa zamanda geri dönmelerini söyledim."

"Daha iyi. Zaten orada keşfedecek başka bir şey kaldığından şüpheliyim. Onlara burada ihtiyacımız olacak."

"İhtiyacımız mı olacak?"

"Yapılacak işlerimiz var."

Sara'nın tavrıyla ilgili endişelerimin sağlam temellere dayandığını görmek canımı sıkıyordu. "Sara, Kreizler bu sabah bana-"

"Biliyorum. Bana da söyledi. Ne olmuş yani?"

"Ne mi olmuş? Her şey bitti, olan bu. Onsuz nasıl devam edeceğiz?"

Sara omuzlarını silkti. "Onunla nasıl devam ediyorsak öyle. Beni dinle, John." Sara omuzlarımdan tutarak beni masama doğru götürdü ve oturttu. "Ne düşündüğünü biliyorum ama yanılıyorsun. Onsuz da bu işin altından kalkabiliriz. Bu işi bitirebiliriz."

Sara daha sözünü bitirmeden başımı iki yana sallamaya başlamıştım. "Sara, ciddi düşün. Yeterli eğitimimiz yok, yeterli deneyimimiz yok-"

"Elimizdekinden daha fazlasına ihtiyacımız yok, John," dedi kararlı bir şekilde, "Kreizlerin bize öğrettiklerini hatırlamıyor musun? Önemli olan bağlam. Bu işi bitirmek için psikolojiyi, ruh bilimini ya da benzer vakaların tarihçesini bilmek zorunda değiliz. Tek bilmemiz gereken bu adam. Tek bir vaka. Ve artık biliyoruz da. Aslına bakarsan geçen hafta boyunca topladığımız bilgileri bir araya getirdiğimizde adam hakkında kendisinin bildiğinden bile fazla şey öğrenmiş sayılırız. Hem de ondan çok daha iyi bir şekilde. Dr. Kreizler önemliydi ama şimdi burada değil ve ona ihtiyacımız da yok. Şimdi bırakamazsın, bırakmamalısın."

Söylediklerinin altında inkâr edilemeyecek gerçekler vardı ve tüm bunları sindirebilmek için bir dakikalığına durup düşünmem gerekti ama ardından yine başımı iki yana sallamaya başladım. "Bak, bu fırsatın senin için ne kadar önemli olduğunun farkındayım ve bunun emniyeti ikna etmeye oldukça yardımcı olacağını da biliyorum -"

Sağ yumruğuyla omzuma hızla vurduğu anda çenemi kapattım. "Kahretsin, John. Resmen bana hakaret ediyorsun. Bunu gerçekten de kendim için mi yaptığını düşünüyorsun? Bunu bir gün yine rahatça uyuyabilmek için yapıyorum. Yoksa sahilde bir aşağı bir yukarı dolanırken bunların hepsini unuttun mu?" Marcus'un masasına doğru atılıp fotoğrafları aldı. "Bunları hatırlıyor musun; John?" diye sorduğunda çeşitli suç mahallerini gösterdiğini bildiğim fotoğraflara kısaca baktım. "Şimdi vazgeçersen günlerinin huzur içinde geçmeye başlayacağını mı zannediyorsun? Peki ya bir çocuk daha ölürse? O zaman neler hissedeceksin?"

"Sara," diye çıkıştım, sesimi onun kadar yükseltmeye çalışarak. "Burada tercihimin ne olduğundan bahsetmiyorum, neyin daha mantıklı olduğundan bahsediyorum."

"Bırakıp gitmenin nesi mantıklı?" diye bağırdı. "Kreizler'in bunu yapmasının tek nedeni, yapmak zorunda olması. İncindi, hem de bir insanın incinebileceği son raddede incindi. Gösterebileceği tek tepki de bu. Ama bu onun tercihi, John. Biz devam edebiliriz! Devam etmek zorundayız!"

Sara kollarını serbest bırakarak birkaç derin nefes aldı ve odanın ortasından geçip kara tahtanın sağ tarafını işaret etti. "Bana kalırsa hazırlanmak için üç haftamız var. Bir dakikayı bile boşa harcayamayız."

"Üç hafta mı? Neden?"

Sara Kreizlerin masasına giderek kapağında haç olan ince bir cilt çıkardı. Bana doğru kaldırarak "Hristiyan takvimi" dedi, "neden bu takvimi takip ettiğini anlamışsındır herhalde."

Omuz silktim. "Anlamış olabiliriz. Victor Dury bir papazdı. Yani-" Uygun kelimeyi bulmaya çalışıyordum ve sonunda Kreizler'in ağzından çıkması muhtemel sözü bulabildim. "Duryler'in evinin ritmi, ailenin yaşam döngüsü bir şekilde bu takvimle uyumlu olacaktır."

Sara'nın dudakları kıvrılmıştı. "Gördün mü, John? Papazın olaya karışmış olabileceği konusunda tamamen yanlış sayılmazsın."

"Ayrıca bir şey daha var," dedim, Duryler'in çiftliğinden ayrılırken Kreizler'in Adam Dury'ye sorduğu soruyu hatırlayarak, "papaz kutsal günleri seviyor, gevezelik edebileceği vaazlar verebiliyordu. Ama karısı..." Düşüncelerimi toplamaya çalışırken parmağımı masaya vuruyordum ki bir anda ne kadar önemli olduğunu fark edip başımı kaldırdım. "Abisinin söylediklerine bakılırsa Japheth'in asıl işkencecisi papazın karısıydı ve kutsal günlerde çocuklara cehennem azabını çektiren asıl cadı da kadının ta kendisiydi."

Sara tatmin olmuş görünüyordu. "Katilin ikiyüzlülükten ve yalancılıktan ne kadar nefret ettiğini hatırlıyor musun? Eğer babası vaazlarında bir şeyden bahsederken o sırada evde.

"Evet," diye mırıldadım, "anlıyorum."

Sara kara tahtaya dönerek o anda şok olmama neden olan bir şey yaptı. Bir parça tebeşir alarak hiç tereddüt etmeden verdiğim bilgileri tahtanın sol tarafına yazdı. O açıdan el yazısı Kreizler'inki gibi düzgün ve eğitimli görünüyordu ama tıpkı Kreizler'inki gibi oraya ait duruyordu.

"Tüm hayatı boyunca varolan duygusal kriz döngüsüne tepki veriyor," dedi Sara kendinden emin bir şekilde. "Bazen krizler o kadar şiddetli oluyor ki sonunda öldürüyor. Ve üç hafta içinde ulaşacağı nokta yaşadığı en büyük kriz olabilir."

"Böyle söylüyorsun ama," dedim, "haziran sonlarına denk gelen önemli bir kutsal gün olduğunu hatırlamıyorum."

"Herkes için önemli değil," dedi Sara takvimi açarak, "ama onun için..."

Sayfalardan birini özellikle işaret ederek kitabı bana doğru kaldırdığında 21 Haziran Pazar gününe denk gelen notu gördüm. Vaftizci Aziz John Yortusu. Gözlerim bir anda fal taşı gibi açıldı.

"Çoğu kilise bugünde artık pek özel bir şey yapmıyor ama..."

"Aziz John," dedim sessizce. "Su."

Sara başıyla onayladı. "Su."

"Beecham," dedim fısıltıyla. Uzak olmasına rağmen çok açık bir bağlantıydı. "*John Beecham*."

"Ne demek istiyorsun? New Platz'da bahsedilen Beecham soyadlı tek kişinin adı George'tu."

Tahtaya dönüp tebeşiri eline alma sırası bendeydi. ŞİDDET VE/VEYA TACİZ yazan kısmın üzerine tebeşirle vurarak hızla anlatmaya koyuldum. "Japheth Dury on bir yaşındayken ağabeyinin birlikte çalıştığı bir adam tarafından saldırıya, yani tecavüze uğradı. Ona arkadaşlık eden bir adam tarafından, güvendiği bir adam tarafından. O adamın adı George Beecham'dı." Sara, tiz bir çığlık atacakken elini ağzına götürdü. "Eğer Japheth Dury, yeni bir hayata başlamak için cinayetlerden sonra gerçekten de Beecham adını aldıysa..."

"Tabii ki," dedi Sara, "işkenceci o oldu."

Heyecanla onayladım. "Peki neden John?"

"Vaftizci," diye yanıtladı Sara. "Arındırıcı!"

Bir kahkaha patlatıp bu düşünceleri düzgün notlar halinde tahtaya yazmaya koyuldum. "Bunlar sadece varsayım ama..."

"John,"eledi Sara şakacı tavırlarla nasihat vermeye çalışarak, "bu tahtanın tamamı varsayımlarla dolu. Ama işe yarıyor." Tebeşiri yerine koyup arkamı döndüğümde, Sara'nın heyecanına tanık oldum. "Şimdi anlıyorsun, değil mi?" dedi. "Bunu yapmalıyız, John. Devam etmek zorundayız."

Ve tabii ki devam ettik.

Ardından hayatımın en olağan dışı ve zorlu yirmi günü başlamış oldu. Isaacsonlar'ın New York'a çarşamba gecesinden daha erken gelebileceklerini bildiğimizden, olayı dektiflerin hızla anlayabilecekleri hale getirmek için bir önceki hafta topladığımız tüm bilgileri paylaşmaya, yorumlamaya ve kaydetmeye başladık. Sonraki birkaç geceyi 808'ele, olayların üzerinden bir kez daha geçerek ve çok belli etmeye çalışsak ela Kreizlerin yokluğunu bize engel olmasın diye merkezin ortamını ve ruhunu yeniden düzene sokmaya çalışarak geçirdik. Laszlo'nun varlığıyla ilgili tüm belirgin işaretler sessizce bir kenara konmuş ya ela ortadan kaldırılmıştı. Masasını ela köşeye çekmiş, böylece diğer dört kişinin daha küçük (bana kalırsa daha sıkı) bir çember oluşturmalarını sağlamıştık. Ne ben ne ele Sara bunları yaparken mutlu olmadık ama üzgün ya ela aşırı duygusal ela davranmamaya çalışıyorduk. Her zamanki gibi anahtar üzerine yoğunlaşmıştık. Tüm dikkatimizi bir başka cinayetin daha işlenmesini önlemek ve katilimizi yakalamaktan oluşan ikili hedefe odaklayabilirsek, bu geçişin en zor bölümünü atlatabilirdik.

Kreizler'i tamamen aklımızdan çıkarmış değildik. Aksine Mary'nin ölümünden sonra Kreizler'in neler yaşamış olabileceğini tam olarak anlamaya çalışırken ondan sıkça bahsediyorduk. Doğal olarak bu konuşmalar Laszlo'nun geçmişini de kapsıyordu. Sara'yla Kreizler'in yetiştiği yıllarda yaşadığı talihsizlikleri konuşurken. Laszlo'nun soruşturmadan ayrılmış olduğu gerçeğine karşı duyduğum son öfke kırıntıları öyle dağılmıştı ki, salı sabahı Sara'ya söylemeden kalkıp Kreizler'in evine gittim.

Yaptığım bu yolculuğun nedenlerinden biri Stevie ve Cyrus'u görmek olsa bile, asıl nedenim Laszlo'yla Bellevue'de ayrılmamızdan geriye kalan kırık ve çatlakları onarmaktı. Neyse ki arkadaşım da bu konunun tatlıya bağlanması için aynı endişeyi taşıyor ama yine de araştırmaya geri dönmek konusunda oldukça kararlı görünüyordu. Mary'nin ölümünden kısaca bahsetmiş, böylece olayın ruhunu nasıl da bütünüyle yaraladığını görmemi daha katlanılabilir kılmıştı. Ancak bunun ötesinde ava geri dönmelerini asıl engelleyen şeyin kendine güveninin kırılması olduğunu anlamıştım. Laszlo'nun verdiği karardan hayatı boyunca sadece ikinci kez şüphe duyduğunu gördüm. Birincisi ise Jesse Pomeroy'u ziyaret etmeden önceki haftaydı. Her ne kadar kendisini suçlamasını onaylamıyorsa da onu kesinlikle suçlayamazdım. Her insan böyle büyük bir kayıpla başa çıkarken kendi yöntemlerini kullanmalıdır ve gerçek bir dostun yapması gereken tek şey de arkadaşının seçtiği bu yolu kolaylaştırmaktır. Sonunda Laszlo'nun elini sıktım ve bana ne kadar derinden acı veriyor olursa olsun işi bırakmak konusunda gösterdiği kararlılığı kabul ettim. Vedalaştıktan sonra onsuz tüm bunların altından nasıl kalkacağımızı düşünmeye başlamış

ama daha ön bahçeden bile çıkmadan düşüncelerimi davaya odaklamıştım.

Isaacsonlar dönmeden önceki üç gün boyunca öğrendiklerime göre. Sara'nın New Platz'a yaptığı yolculuk, katilin çocukluk yılları ile ilgili hipotezlerimizin bir çoğunu doğrulamıştı. Sara, Japheth Dury'nin pek çok yaşının yerini belirlemiş, onlar da oldukça pişman bir ifadeyle çocuğun yaşadığı yüz kasılmaları nedeniyle alay konusu olduğunu itiraf etmişler. Okulda geçirdiği yıllar (ki Marcus'un teorisine göre o zamanlar Palmer el yazısı sistemini öğretiyordu) ve bazen de ailesiyle kasabaya indiği zamanlar boyunca Japheth, tiklerinin çocuk çeteleri tarafından taklit edilmesine katlanmak zorunda kalmıştı. New Platz halkının Sara'ya söylediklerine bakılırsa, Japheth'in yüzündeki sorun, sıradan bir seğirme değildi. Japheth'in gözleri ve ağzı yüzünün iki yanına öyle şiddetli çekiliyor, öyle kasılıyordu ki çocuk her an gözyaşlarına boğulacakmış gibi acı çeker bir ifadeyle bakıyordu. Ancak Japheth ilginç bir şekilde, New Platz'taki çocukların kendisine yaptığı bu saldırılara cevap vermiyor, onunla dalga geçen kimseye dil uzatmıyordu. Aksine daima sessiz bir tavır takınıyordu. Bu yüzden, kasabanın çocukları birkaç sene içinde ona işkence etmekten sıkılmıştı. Ancak bu birkaç sene Japheth'in ruhunu kirletmeye yetmiş, tüm bunlar olurken yaşamı boyunca onunla uğraşmaktan asla yorulmayan birinin varlığı olayı son noktaya getirmişti: Annesi.

Sara, çocuğun annesinin karakteri ile ilgili kapsamlı tahminler yürütebilmiş olması konusunda pek övünmüyordu ama bunu yapmamakta da haklı sayılırdı. New Platz'da yaptığı görüşmelerden topladığı bilgiler kadının sadece genel bir tanımından ibaretti ama bu genellemelerin içinden ger-

çekleri çıkarması zor olmamıştı. Japheth'in annesi, kocasının misyonerlik çalışmalarına gösterdiği hararetli destek sayesinde, ama en önemlisi sert ve soğuk tavırları nedeniyle kasabalılar tarafından çok iyi hatırlanıyordu. Hatta New Platzlı kadınların birçoğu çocuğun yüz spazmlarına neden olan şeyin annesinin bitmek tükenmek bilmeyen tacizleri olduğunu düşünüyordu. Tabii bu da halk bilgeliğinin kimi zaman psikolojik görüş statüsüne kadar erişebileceğini gösteriyordu. Bunlar her ne kadar cesaret verici olsa da Sara, Adam Dury konusunda pek tatmin olmuş sayılmazdı. Sara'nın hipotezlerinin neredeyse hepsi Laszlo ve benim Dury çiftliğinde duyduklarımıza dayanıyordu. Hatta Adam, bize annesinin Japheth'e zaman zaman "pis yerli" dediğini bile söylemişti. Gerçekten de, katilimizin hayatında bir kadın 'kötü rol'ü oynuyordu ve Dury malikânesinde fiziksel şiddeti uygulayan kişi papazken, Bayan Dury de bir o kadar etkili şekilde iki oğlunun maruz kaldığı başka tür bir işkenceyi temsil ediyordu. Hatta annesi ve babası arasında katilin bu ölümcül öfkesini göstereceği 'birincil' ya da 'arzulanan' bir kurbanı olacaksa, bu kişinin annesi olacağını söylemekte sakınca görmüyorduk.

Özetle, kadınlardan genel olarak uzak durmasına neden olan baskıcı bir kadın yüzünden büyük bir acı çeken bir adamla karşı karşıya olduğumuz gayet açıktı. Geriye kalan soruysa, katilin gerçek bir kadını öldürmektense kadın gibi davranan ve giyinen çocukları öldürmeyi neden seçtiğiydi. Bu bilmecenin yanıtını ararken. Sarayla yeniden bir önceki teorimize, kurbanların da katilinkinden pek de farklı olmayan karakter özelliklerine sahip olduğu savına geri döndük. Vardığımız sonuca göre, Japheth Dury'yle annesi arasındaki nefret dolu ilişki, katilin kendinden nefret etmesine ne-

den olmuştu. Annesi tarafından sürekli aşağılanan herhangi bir çocuk kendi değerini sorgulamaz olur muydu hiç? Sonuç olarak Japheth'in öfkesi cinsel sınırları aşmış, onu bir tür meleze, kırmaya çevirmiş ve tek çıkış yolunu, kendisiyle aynı çift anlamlılığı taşıyan çocukları yok etmekte bulmuştu.

Yeni topladığımız ipuçlarını bir araya getirirken Sara'yla son geldiğimiz aşama, katilimizin Japheth Dury'den, John Beecham'a dönüşümünün incelenmesiydi. Sara, New Platz'da George Beecham'la ilgili biraz bilgi toplamıştı. Kasabada sadece bir sene kalmış ve 1874 seçimlerinde oy kullandığı için kayıtlara sadece bir kere geçmişti. Ama yine de isim seçimindeki bu kararı anlamış olduğumuzdan oldukça emindik. Araştırmanın başından beri sadist kişiliği olan, her hareketi ile kurban rolünden işkenceci rolüne geçiş yapmak için takıntılı arzularına ihanet eden bir adamla uğraşıyor olduğumuzu anlamıştık. Bu dönüşümü başlatmak ve sembolize etmek için ele, kendisine bir zamanlar ihanet etmiş ve zarar vermiş bir adamın adını alması, oldukça mantıklıydı. Tıpkı onun George Beecham'a güvendiği gibi kendisine güvenen çocukları öldürmeye başladığında bu ismi alması akla yatıyordu. Güven kazanmak için gösterdiği dikkatli uğraşların yanı sıra çocukların kendisine güvenecek kadar aptal olmalarının onun midelerini bulandırıyor olduğu açıktı. Bir zamanlar olduğu çocuğun yansımalarını ortadan kaldırarak kendi karakterinde katlanamadığı özellikleri de ortadan kaldırmayı diliyordu.

St. Elizabeth Hastanesi'ndeki doktorunun değerlendirmelerine göre, kendisine yöneltilmiş bakışlara karşı aşırı duyarlı olan, şiddet karşısında güçlü duygulara (belki de sanrılara) kapılan Japheth Dury. böylece John Beecham ol-

muştı. 1886 yazında St. Elizabeth Hastanesi'nden taburcu edildikten sonra, bu kişilik özelliklerinin düzelmiş olması pek olası görünmüyordu. Çünkü taburcu olması, yasal bürokrasinin kötüye kullanılmasıyla, doktor tavsiyesinin hiçe sayılması sonunda gerçekleşmiş ve katilimiz eğer John Beecham ise şüpheleri, düşmanlığı ve şiddete eğilimi bu yıllarda kötüleşmişti. Beecham'ın New York şehrine olan aşinalığını kazanmış olması için St. Elizabeth Hastanesi'nden ayrıldıktan kısa süre sonra şehre gelmiş ve daha sonra hep burada kalmış olduğu konusunda emindik. Bu teorideki bir nokta, umutlanmamıza neden oluyordu. On sene boyunca birçok insanla temas kurmuş olmalıydı ve çevresinde kendisini tanıyan insanlar olması ihtimali yüksekti. Tabii ki dış görünüşünü tam olarak bilemiyorduk ama daha önce üzerine fikir yürüttüğümüz fiziksel özelliklerle başlayıp, Adam Dury'yi de fiziksel bir model düşünürsek ve John Beecham adını da bunlara eklersek, kimlik tespitinin çok daha kolay olacağını biliyorduk. Tabii ki hâlâ John Beecham ismini kullandığından emin olamazdık, ama ismin ona ifade ettiği anlam düşünülürse, bu isimle devam ettiğine ve bırakmak zorunda kalana kadar da devam edeceğine inanıyorduk.

Isaacsonlar'ın dönüşünü beklerken ortaya koyabildiğimiz düşünceler bundan ibaretti. Çarşamba gecesini gelmiş ama biz hâlâ dedektiflerden tek bir haber bile alamamıştık. Sonunda Sara'yla pek de hoş olmayan başka bir görevi yerine getirmeye karar verdik. Kreizler'in ayrılmasına rağmen soruşturmayı devam ettirmemize izin vermesi için Theodore'u ikna etmeliydik. İkimiz de bunun pek kolay olmayacağını farkındaydık. Haftanın ilk günlerini Connor'ı arayarak ve Polis Merkezi'ndeki reform ve yolsuzluk güçleri arasında devam eden savaşa katılarak geçirdikten sonra Roose-

velt, çarşamba gecesinden beri araştırmamız dahilinde ortaya çıkan gelişmelere pek önem vermedi. Ama sonunda gerçeği Kreizler'den ya da Isaacsonlar'dan öğreneceğini bildiğimizden, ona kendimiz söylemeye karar verdik. Merkezdeki, gazetecilerle dedektifler arasındaki tehlikeli olabilecek yeni spekülasyon çemberinden uzaklaşabilmek için, Theodore'u evinde ziyaret ettik. O ve karısı Edith, Theodore'un kız kardeşi Bamie'ye ait 689 Madison Caddesi'ndeki evini yeni kiralamışlardı. Ev oldukça konforlu ve iyi döşenmişti ama Rooseveltler'in beş çocuğunun birden antikalarını kaldırmaya yeterli sayılmazdı. (Beyaz Saray'ın da yakın zamanda aynı yetersizlikle karşılaşacağını hatırlamak zor olmasa gerek.) Theodore'un akşam yemeğini çoğunlukla evde ailesiyle yemeye özen gösterdiğini bildiğimizden, Sara'yla birlikte saat altı gibi Madison Bulvarı'ndan Altmış Üçüncü Caddeye gitmek üzere arabaya binerek, gün batımında 689 numaranın merdivenlerini çıkmayı başardık.

Daha kapıyı çalmadan, içeriden gelen tehlikenin sesini duymuştum. Sonunda kapıyı açan Theodore'un o sıralarda altı yaşında olan ikinci oğlu Kermit oldu. Klasik beyaz bir tişört ve spor ayakkabı giymişti. Saçlarını o dönemin modasına uygun boydaydı. Sağ elinde Afrika gergedanı boynuzuna benzeyen bir şeyi tutuyordu. Yüzü adeta meydan okur gibiydi.

"Selam Kermit," dedim yüzümde bir gülümsemeyle, "baban evde mi?"

"Kimse geçemez!" diye bağırdı çocuk, suratıma sert bir ifadeyle bakarak.

Gülümsemem yüzümden bir anda silindi. "Efendim?"

"Kimse geçemez!" diye tekrarladı. "Ben, Horatio, bu köprünün muhafızıyım!"

Sara küçük bir kahkaha atıp onaylarcasına başını salladı. "Doğru ya, köprüdeki Horatio. Evet Horatio, eğer senin için de sakıncası yoksa..."

İçeri bir iki adım atmamla beraber, Kermit'in büyük boy-nuzunun ayağıma indiğini hissettim. Ben acıyla bağırırken Sara şiddetle gülmeye başlamıştı ki Kermit sözünü tekrarladı.

"Kimse geçemez!"

Tam o sırada evin arkalarından, Edith Roosevelt'in mutlu ama bir o kadar da kararlı sesi duyuldu. "Kermit! Ne yapıyorsun orada?"

Kermit gözlerini yuvarlayarak arkasını döndükten sonra, "Teslim oluyorum, teslim oluyorum!" diye bağırarak yanındaki merdivene doğru koştu. Ayağımdaki acı geçmeye başlarken oldukça ciddi görünen dört yaşlarında bir kız çocuğunun bana doğru yaklaştığını gördüm. Theodore'un küçük kızı Ethel'di bu. Elinde renkli hayvan resimleri bulunan bir kitapla koridorda yürüyordu ama önce Sara'yı, sonra beni, son olarak da merdivenlerde kaybolan Kermit'i görünce durup ağabeyine doğru parmağını salladı.

"Köprüdeki Horatio," diye söylendi gözlerini devirip başını sallayarak. Ardından kafasını yeniden kitabına gömerek koridordaki yürüyüşüne devam etti.

Bir anda sağımızdaki kapı şiddetle açıldı ve içeriden hafif şişmanca, üniformalı ve dehşete düşmüş olduğu belli bir hizmetçi çıktı. (Rooseveltler'in evinde sadece birkaç hizmetçi vardı çünkü Theodore'un büyük bir hayırsever olan babası, aile servetinin büyük bir kısmını dağıtmış, Theodore ise ailesinin geçimini yazılarından kazandığı para ve küçük maaşı ile sağlamaya çalışmaya başlamıştı.) Hizmetçi, açık ön kapının arkasına sığınmak için atılırken Sara'yla benim varlığımdan habersiz görünüyordu.

Kadın, o anda orada olmayan birine "Hayır!" diye bağırdı. "Hayır, Bay Ted, yapmayacağım."

Hizmetçinin çıktığı kapıda, Theodore'unkine çok benzeyen gri bir takım elbise giymiş, gözlüklü, sekiz yaşında bir çocuk belirdi. Bu, en büyük oğulları Ted'di. Sadece görüntüsüyle değil, omzuna tünemiş baykuşu ve eldivenli eliyle kuyruğundan tuttuğu faresiyle, bu ailenin bir ferdi olduğu çok belli oluyordu.

"Patsy, gerçekten de saçmalıyorsun," dedi hizmetçiye, "avın ne olduğunu ona öğretmezsek, onu bir daha doğaya bırakamayız. Fareyi gagasının üzerine doğru yeter-" Kapıda iki ziyaretçi olduğunu gören Ted, cümlesini yarıda kesti. "Ah," dedi gözlüklerin ardındaki gözleri kamaşırken. "İyi akşamlar Bay Moore."

"İyi akşamlar, Ted," diye yanıtladım baykuştan biraz te-dirgin olarak.

Çocuk Saraya döndü. "Siz de Bayan Howard olmalısınız. Babamın ofisinde tanışmıştık."

"Bravo, Bay Roosevelt," dedi Sara, "hafızanız ayrıntılar konusunda çok iyi. Bir bilim adamınınunki tam da böyle olmalı."

Ted kendinden emin bir şekilde gülümsedikten sonra elinde tuttuğu fareyi hatırladı. "Bay Moore," diye seslendi tazelenen bir hevesle. "Şu fareyi şuradan, kuyruğundan tutup Pompey'in gagasının biraz üzerinde tutabilir misiniz acaba? Avının görüntüsüne daha pek alışamadı da, biraz korkuyor. Biftek yemeye alıştı. Uçmaması için bir elimin serbest olması gerekiyor."

Rooseveltler'in evindeki yaşama pek alışkın olmayan biri bu ricayı geri çevirebilirdi ama ben bu tip manzaraları sıkça gördüğüm gördüğümünden, nefesimi tutup fareyi kuyru-

ğundan yakaladıktan sonra Ted'in istediği pozisyonda tuttum. Baykuş oldukça tuhaf bir biçimde kafasını bir iki kez çevirdikten sonra, ne yapacağını bilemez bir halde, geniş kanatlarını kaldırarak çırpı. Ama Ted eldivenli eliyle hayvanın pençelerini sıkıca tutmuş, kuşu sakinleştirmek için bazı sesler çıkarıyordu. Sonunda Pompey aşırı esnek boynunu, gagası tavana bakacak şekilde çevirdi ve fareyi kafasından yakaladıktan sonra kuyruğu da dahil hayvanın tamamını yuttu.

Ted'in gülümsemesi yüzüne yayıldı. "Aferin Pompey! O sıkıcı bifteklerden daha iyi, değil mi? Şimdi tek yapman gereken onları kendi başına yakalamayı öğrenmek. Sonra da gidip arkadaşlarına katılabilirsin!" Sonra bana döndü. "Onu Central Park'ta bir ağaçta buldum. Annesi vurulmuş, diğer yavrular da çoktan ölmüştü. Ama Pompey gayet iyi iş çıkardı."

Birden merdivenlerin ucundan bir çığlık yükseldi. "Aşağıdakiler, dikkat!" Ted tedirgin oldu ve baykuşuyla birlikte koridora doğru yöneldi. Hizmetçi onu takip etmeye çalıştıysa da, ikinci kattan merdiven korkuluklarına doğru dalış yapan büyük, beyaz bir kütleyi gördüğünde yerine mihlandı. Ne yöne koşacağına karar veremeyen hizmetçi sonunda çöktü ve on iki yaşındaki Bayan Alice Roosevelt ile çarpışmaktan kaçınmak için çığlık atarak elleriyle başını örttü. Merdiven korkuluğundan yerdeki halıya ustaca iniş yapan Alice zıplayarak ayağa kalktı ve beyaz elbisesini düzeltirken, parmağını hizmetçiye doğrulttu.

"Patsy, seni koca ahmak!" diye kahkaha attı, "Sana kaç kere söyledim. Asla olduğun yerde kalma, bir yön seç ve koşmaya basla!" Birkaç sene içinde Washington'ın gözde bekârlarını bir tırpan gibi biçecek olan güzel ve asil yüzü-

nü hana ve Sara ya çeviren Alice, gülümseyerek küçük bir reverans yaptı. "Merhaba, Bay Moore" dedi, daha o yaşta, on iki yaşında bile çekiciliğinin farkında olan bir kızın kendine güveniyle. "Siz gerçekten de Bayan Howard mısınız?" diye sordu samimi ve heyecanlı bir sesle. "Merkezde çalışan bayanlardan biri misiniz?"

"Evet, o," diye yanıtladım, "Sara, Alice Lee Roosevelt'le tanış."

"Nasılsın Alice?" dedi Sara elini uzatarak.

Alice, Sara'nın elini sıkarken kendinden emin görünüyordu. "Bir kadının merkezde çalışmasının skandal olduğunu düşünen pek çok insan olduğunu biliyorum ama bence hepsi saçmalık!" Bileğinden sarkan küçük el çantasını kaldırarak "Yılanımı görmek ister misin?" diye sordu. Şaşkınlık içindeki Sara daha yanıt veremeden Alice, altmış santimetre boyunda, kıvrılıp duran bir yılan çıkardı.

"Alice!" Ses yine Edith'e aitti. Bu sefer koridora çıkmış bize doru geliyordu. Evde kendisinden olmayan tek çocuk için kullandığı dikkatli ama otoriter bir sesle, "Alice." diye yineledi. "Hayatım, eve gelen misafirlerimizi sürüngenlerle tanıştırmadan önce içeri girip üzerlerini çıkartarak oturmalarını beklemeliyiz. Merhaba Bayan Howard. John." Edith. Alice'in alnına kibarca dokundu. "Medeni davranmak konusunda güvendiğim kişi olduğunu biliyorsun."

Alice Edith'e gülümsedikten sonra tekrar Saraya dönerek yılanı çantasına koydu. "Özür dilerim Bayan Howard. Oturma odasına geçmek istemez misiniz? Size sormak istediğim öyle çok soru var ki!"

"Bir ara sorularınızı yanıtlamayı çok isterim," diye yanıtladı Sara tatlı bir dille, "ama korkarım birkaç dakikalığına babanızla konuşmam gerekiyor-"

"Nedenini anlayamıyorum. Sara/¹ diyerek çalışma odasından koridora çıktı Theodore. "Bu evde asıl otoritenin çocuklarda olduğunu göreceksin. Onlarla konuşsan daha iyi."

Babalarının sesini duyan çocuklar yeniden ortaya çıkarak babalarının etrafını sardılar. Vereceği tepkiyi görebilmek için, gün içinde başlarından geçenleri hep bir ağızdan anlatmaya başladılar. Edith gibi, Sarayla ben de bu manzaryı izlemeye koyulduk. Kadın başını iki yana sallayarak iç çekti. Aileyi tanıyan herkes gibi, o da, kocasının çocuklarla olan bu mucizevi ilişkisini çözemiyordu.

"Şey," dedi Edith sonunda sessizce, "bu kulis faaliyetinin önüne geçme niyetindeyseniz gerçekten de acele bir işiniz olsa iyi olur." Parlak gözleriyle anlayışla bakarak devam etti. "Gerçi son günlerde *tüm* işlerinizin acil olduğu anlaşılıyor." Ben başımı sallayınca Edith, ellerini yüksek sesle çırpıtı. "Peki, korkunç kabilem! Gürültünüzle Archie'yi uykusundan uyandırdığınıza göre, akşam yemeği için ellerimizi yıkamaya ne dersiniz?" (İki yaşındaki Archie ailenin en küçüğüydü. 1918 yılındaki ölümüyle Theodore'un duygusal ve fiziksel sağlığı üzerinde korkunç etkiler bırakan küçük Quentin, 1896 yılında henüz doğmamıştı.) "Ayrıca bu gece insan olmayan misafir getirmek yasak. Çok ciddiym, Ted. Pompey, mutfakta gayet mutlu olacaktır."

Ted sırttı. "Ama Patsy olmayacak."

Çocuklar isteksizce ama fazla gürültü çıkarmadan odadan çıkarken Sara ve ben Theodore'un arkasından çalışma odasına girdik. Üzerinde çalışmakta olduğu işler, koca odadaki birkaç masa üzerine yığılmış, açık duran ciltler ve büyük haritalarla iyiden iyiye kabarmıştı. Theodore, pencerenin yanındaki üstü kitap yığınları ile dolu masaya en yakın iki sandalyenin üzerini boşalttıktan sonra üçümüz de otur-

duk. Çocuklar gidince, Roosevelt'in kendini baskı altındaymış gibi hissettiğini gördüm. Son günlerde merkezde olanlar düşünülünce bu bana tuhaf geldi. Belediye Başkanı Strong, Theodore'un kuruldaki düşmanlarından birini istifaya zorlamıştı. Adam mücadele etmeden gitmeyi reddetse de, genel kanı, Roosevelt'in elinin giderek kuvvetlendiği yönündeydi. Onu kutladım ama o sadece elini sallayarak geçiştirdi.

"Sonunda elimizde ne kalacağından pek de emin değilim, John," dedi kederli bir ifadeyle. "Üstlendiğimiz bu işi tek başımıza götüremeyeceğimizi düşündüğüm zamanlar oluyor. Bu şehirde yolsuzluk, mitolojik bir canavar gibi. Sadece yedi kafa yerine, kesilen her birinin yerine binlercesi fırlıyor. Bu yönetimin gerçek değişimler sağlayabilecek güçte olduğundan emin değilim." Yine de bu, Roosevelt'in uzun süre sürdürebileceği bir tavır değildi. Bir kitabı kaldırıp masanın üzerine çarptı ve gözlüklerinin ardından bize baktı. "Ama bunlar sizin konunuz değil. Anlatın bakalım. Haberler nasıl?"

Bu soru, vereceğimiz haberi iletmemizi pek de kolaylaştırmış sayılmazdı. Ama Sara'yla en sonunda olanları anlattığımızda, Theodore sandalyesine gömülerek arkasına yaslanmış, melankolik ruh hali birden geri gelmişti.

"Kreizler'in bu vahşetten sonra nasıl tepki vereceği konusunda bazı endişelerim vardı, ama tüm bu çabaları terk edeceğini düşünmediğimi itiraf etmeliyim."

O anda Mary'nin ölümünün Laszlo üzerinde ne kadar büyük bir etkiye neden olduğunu anlaması için, Theodore a Kreizler ile Mary Palmer arasındaki ilişkinin bütün hikayesini anlatmaya karar verdim. Theodore'un da kendisi için çok önemli birini (ilk karısını) trajik bir biçimde erkenden

kaybetmiş olduğunu bildiğimden, konuya anlayışla yaklaşacağına ummuştum. O da aynen böyle yaptı ama yine de kafasında biraz şüphe kırıntısı kalmıştı.

"Siz de onsuz devam etmek istediğinizi söylüyorsunuz, öyle mi? Olaya tamamen hâkim olabileceğinize inanıyor musunuz?"

"Yeterince biliyoruz," diye yanıtladı Sara "hatta katil ye niden ortaya çıktığında çok daha fazlasını biliyor olacağız."

Theodore şaşırmış görünüyordu. "Ne zamanmış bu?"

"On sekiz gün sonra. Haziran'ın yirmi birinde."

Ellerini başının arkasında kavuşturan Roosevelt, Sara'yı dinlerken bir ileri bir geri sallanıyordu. Sonra bana döndü. "Vazgeçmesinin tek nedeni üzüntüsü değil, öyle değil mi?"

Başımı iki yana salladım. "Hayır. Kendi yargıları ve yetenekleri hakkında şüpheyeye düşmüş durumda. Kendinden şüphe duymasının ona ne kadar acı verdiğini bana önce tam olarak anlamamıştım. Genelde bunu saklamayı iyi beceriyor ama bazen geri geliyor ve..."

"Evet," dedi Roosevelt hem başını hem de sandalyesini sallayarak, "babası." Sara ile kısa süreliğine birbirimize baktık ve bu konu hakkında bilgimiz olmadığını gösterircesine başımızı salladık. Theodore kibarca gülümsedi. Kreizler'le Hemenway Spor Salonu'nda yaptığımız çekişmeyi hatırlıyor musun Moore? Ve sonraki geceyi? Özgür irade konusunu tartışıyorduk. O sırada bana boks yapmayı ne zaman öğrendiğimi sormuştu. Ben de ona. ben çocukken sevgili babamın benim için küçük bir spor salonu yaptığını ve hastalıklardan, astımdan kurtulmamın tek yolu gibi görünen o egzersizi öğrettiğini anlattım. Kreizler de bana, kendimi sakın bir hayat yaşamaya zorlayıp zorlayamayacağımı sormuştu. Ben, o güne kadar öğrendiğim ve bana yakın bulduğum

her şeyin, hareketli bir adam olmamı gerektirdiğini söylemişim. Hemen fark etmemiştim ama bu söylediklerimle onun iddialarını kanıtlamış oluyordum. Daha sonra meraklan New York'ta adını sıkça duyduğum babasını sormuştum. Yüzü hemen değişti. Bunu hiçbir zaman unutmayacağım. Bakışlarını kaçırdı. Hayatımda ilk defa onun yüzüme bakamayacak kaçar korktuğunu fark ettim. Sakat kolunu tutmuştu. Babasının sadece adından bahsedilmesi bile, bu içgüdüsel hareketi yapmasına yetmiş, gerçeği sezmemi sağlamıştı. Nasıl bir hayat geçirmiş olduğunu düşünmenin bile beni ne kadar şaşırttığını bilmem söylememe gerek var mı? Ama yine de büyülenmişim. Benimkinden ne denli farklı bir hayat sürmüş olduğunu düşünmek beni büyülemişti. Düşmanı kendi babası olan bir adamın dünyaya bakışı nasıl olabilirdi?"

Ne Sara yanıtlayabildi soruyu ne de ben. Üçümüz de birkaç dakika boyunca sessizce oturduk ve daha sonra dışarıdan Alice'in sesini duyduk.

'*Strix varia varia* olması filan beni ilgilendirmiyor Theodore Roosevelt, Junior! O şey benim yılanımı yiyemez!"

Gülmek bizi kendimize getirdi ve işe döndük.

"Evet," dedi Theodore bir başka kitabı masaya çarparken, "şu araştırma. Madem adamın ismini ve yaklaşık olarak nasıl görüldüğünü biliyoruz, neden standart bir insan avı başlatıp adamlarımın şehri araştırmasına izin vermiyoruz?"

"Peki bulduğumuzda ne yapacağız?" diye yanıtladı Sara. "Tutuklayacak mıyız? Hangi delillerle?"

"Buna kanmayacak kadar zeki," diye onayladım, "mahkemede geçerli sayılabilecek tanığımız ve delilimiz yok. Teoriler, parmak izleri, imzalanmamış bir not..."

"Ki bu da aldatıcı bir senaryonun söz konusu olduğunu gösteriyor," diye atıldı Sara.

"Üstelik yakalanıp serbest bırakıldıktan sonra ne yapacağını Tanrı bilir. Olmaz. Isaacsonlar bunun en başından beri bir *flagrante delicto* vakası olması gerektiğini söylemişti. Onu iş üzerine yakalamamız gerekecek."

Theodore konuştuklarımızı yavaşça başını sallayarak kabul etti. "Peki," dedi en sonunda. "Bu durumda karşımızda yeni zorluklar varmış gibi görünüyor. Bunu duymak sizi şaşırtsa da Kreizler'in davadan ayrılması işlerimi hiç de kolaylaştırmayacak. Belediye Başkanı Strong, Connor'ı ararken gösterdiğim gayreti ve nedenini öğrendi. Aramayı Kreizler'in bu müdürlükle olan başka bir bağlantısı olarak görüyor. Ayrıca doktorla olan kişisel ilişkimin beni aşırı saldırgan yaparak pozisyonumu tehlikeye atacağı konusunda da uyardı. Isaacson kardeşlerin de çocuk fahişelerle ilgili bağımsız bir araştırma peşinde olduğu konusunda dedikodular duymuş. Bana sadece onları durdurmamı söylemekle kalmadı, eğer bu dedikodular gerçekse, bu vakayı büyük bir dikkatle yürütmem gerektiğimi söyledi. Sanırım dün gece olanları henüz duymadınız."

"Dün gece mi?" diye sordum.

Roosevelt başını salladı. "On Birinci Bölge'de bir tür toplu gösteri vardı. Güya cinayetler konusunda yapılanları protesto etmek içinmiş. Toplantıyı düzenleyenler bir grup Almanmış ve bunun politik bir gösteri olduğunu iddia etmişler. Ama olay yerinde küçük bir gemiyi yüzdürecek kadar çok viski varmış."

"Kelly mi?" diye sordu Sara.

"Belki de. Ama kesin olan bir şey var, işlerin kontrolden çıkması an meselesi. Bu vakanın ortaya koyduğu politik

bağlantılar gün geçtikçe derinleşiyor. Başkan Strong'un da, harekete geçmenin getireceği sonuçları düşünerek yerinde saymayı seçeceğinden korkuyorum. Bu konuda hızlı adım atılmasını kesinlikle istemiyorum." Theodore kaşlarını hafifçe çatarak Sara'ya döndü. "Ayrıca Sara, senin Isaacsonlar'la birlikte çalıştığın konusunda da dedikodular duymuş. Bildiğin gibi, bir kadının cinayet soruşturmasında aktif olarak yer aldığı öğrenilirse, pek çok insan bu konuda sorun çıkaracaktır."

"O zaman çalışmalarımı gizlemek için gösterdiğim çabayı ikiye katlayacağım," dedi Sara utangaç bir gülümsemeyle.

Theodore bize birkaç saniye daha baktıktan sonra başını salladı. "İşte size teklifim. Önümüzdeki on sekiz gün sizin olsun. Bulabildiğiniz kadar bilgi toplayın. Ama aynı yirmi biri geldiğinde, bana bildiğiniz her şeyi anlatmanızı istiyorum. Böylece güvendiğim bazı memurları potansiyel cinayet yerlerine ve kaçış noktalarına gönderebilirim." Roosevelt yumruğunu diğer eline sertçe vurarak ekledi. "Bu vahşetin bir daha olmasına izin vermeyeceğim."

Sara kısa bir an düşündükten sonra onaylayarak başını salladı.

"Dedektiflerle çalışmaya devam edebilir miyiz?" diye sordum.

"Elbette," diye yanıtladı Roosevelt.

"Tamamdır," elimi uzatınca, Theodore gözlüğünü çıkarıp sıktı.

"Umarım yeterli bilgiyi toplamışsınızdır," dedi, Sara'nın elini sıkmak için döndüğünde. "Bu davayı çözmeden ayrılma düşüncesi pek de hoşuma gitmiyor."

"Bırakmayı mı düşünüyorsun, Roosevelt?" diye atıldım. Platt ayağını kaydırmayı başardı mı yoksa?"

"Alakası yok," diye yanıtladı ters bir tavırla. Utangaç bir halde dişlerini gösterme sırası ondaydı. "Kongre yaklaşıyor Moore. Ardından da seçimler. Eğer yanılmıyorsam bizim partinin adamı McKinley. Demokratlar da gerçekten Bryan'ı aday gösterecek kadar aptal çıkarlarsa, bu sonbaharda zafer bizim olacak gibi gözüküyor."

"Demek kampanyaya katılacaksınız."

Theodore alçakgönüllü bir tavırla omuz silkti. "Hem New York'ta hem de batı eyaletlerinde faydalı olabileceğimi söylediler."

"Tabii McKinley de yardımlarına minnettar kalırsa..."

"John," diye araya girdi Sara alaycı bir sesle, "parti üyemizin böyle spekülasyonlar hakkında ne düşündüğünü bilirsin."

Roosevelt gözlerini devirdi. "Siz, küçük hanım! Merkezden fazla uzak kaldınız. Bu ne küstahlık!" Ardından rahatlayıp bizi kapıya kadar geçirdi. "Hadi şimdi defolun. Bu gece uğraşmam gereken bir yığın resmi belge var. Sanki biri sekreterimi çalmış gibiyim."

Madison Caddesi'ne vardığımızda saat neredeyse sekiz olmuştu ama araştırmaya devam edebileceğimizi öğrenmenin ve tertemiz bahar akşamının sıcaklığının coşkusu, ikimizin de eve gitmesini engelliyordu. Ayrıca her ne kadar döner dönmez konuşmak istesek de, kendimizi merkeze kapatarak Isaacsonlar'ın gelmesini beklemek de istemiyorduk. Şehir merkezine doğru yürürken aklıma parlak bir fikir geldi. 808 numaralı binanın olduğu caddenin karşısındaki St. Denis Oteli'nin önünde, dışarı dizilmiş masalarda akşam yemeği yiyebilirdik. Hem oraya oturursak dedektifleri döndükleri anda görebilirdik. Fikir, Sara'nın da hoşuna gitmişti. Caddeye doğru ilerlerken onu daha önce hiç görmediğim

kadar halinden memnun görmüştüm. Tavırlarında her zamanki huzursuz gerginliği vardı, kafası oldukça karışmıştı, düşünceleri ise keskin ve uyumluydu. Yemek sırasında fark ettim ki tüm bunların oldukça kolay bir açıklaması vardı. Theodore'un, araştırmadaki payı yüzünden gelebilecek muhtemel resmi ve toplumsal tepkilerden bahsetmesine rağmen, Sara o anda gerçekten profesyonel bir kadın dekti. Önümüzdeki günlerde pek çok engelleme ve itirazla karşı karşıya gelecekti. Tabii ben de Sara'nın bu giderek artan moraline minnettar kalacaktım. Çünkü çalışmalarımızın devam etmesinin ardındaki itici güç olmaktan daha da fazlasını yapmıştı.

Yemek bitene kadar öyle çok şarap içmişim ki, St. Denis'in dışındaki masamızla kaldırımı ayıran yükseltinin, masum masum McCreery vitrinlerine bakan kadınlara olan ilgimi engellemek için yetersiz olduğunu fark etmişim. Sara bu davranışından biraz rahatsız olmuş, sokağın karşısında gördüğü şeyle karşılaştığı sırada neredeyse masayı terk edecek noktaya gelmişti. Sara'nın odaklandığı yere bakınca, Marcus ve Lucius Isaacson'un yorgun bir halde indiği taksinin 808'in önünde durduğunu gördüm. Muhtemelen şarap yüzünden, belki son günlerde yaşadıklarımız, hatta belki de hava yüzünden, o anda gördüklerime aşırı sevinmişim. Onları selamlamak için yerimden kalktığım gibi sokağın diğer tarafına fırladım. Sara ise beni daha düzgün adımlarla takip ediyordu. Hem Lucius hem de Marcus gittikleri yerde fazlasıyla güneş ışığı görmüşlerdi. Ciltleri bronzlaşarak onlara daha sıcak, daha sağlıklı bir görüntü vermişti. Döndüklerine sevinmişlerdi ama Kreizler'in ayrıldığını duyduklarında, kalmaktan vazgeçip geçmeyecekleri konusunda pek de emin sayılmazdım.

"Muhteşem bir ülkeydi," dedi Marcus, çantasını arabadan çıkarmaya çalışırken. "Bu şehirdeki hayata yepyeni bir perspektif kattığını söylemeliyim." Havayı koklayarak ekledi; "Ayrıca buradan iyi kokuyor."

"Trende bize ateş ettiler," diye ekledi Lucius, "kurşunlardan biri şapkamı deldi!" Parmağını delikten geçirerek şapkasını gösterdi. "Marcus yerliler olmadığını söylüyor ama..."

"Yerliler değildi."

"O yerliler olmadığını söylüyor ama ben pek emin değilim. Yates Kalesi'ndeki Kaptan Miller dedi ki-"

"Kaptan Miller sadece kibar olmaya çalışıyordu."

"Olabilir. Ama dedi ki-"

"Beecham hakkında ne dedi?" diye sordu Sara.

"...Dedi ki çoğu yerli kabilesi bozguna uğratılmış olmasına rağmen..."

Sara Lucius'ı yakaladı. "Lucius. Beecham hakkında ne dedi?"

"Beecham hakkında mı? Şey, bir sürü şey söyledi aslında."

"Tüm söyledikleri tek bir yere varıyor," dedi Marcus Sara'ya bakarak. Durakladı. Büyük, kahverengi gözlerindeki bakışlar, anlamlı ve kararlıydı. "Aradığımız adam o. Öyle olmalı."

Bölüm 38

Önceleri biraz çakırkeyftim ama Isaacsonlar'la St. Denis'te otururken bize verdikleri haberler ayılmamı sağlamıştı.

Öğrendiğimize göre, kırklı yaşlarının başında olan Kaptan Frederick Miller, 1870'lerin sonunda gelecek vadeden genç bir teğmen olarak Batı Chicago Ordusu'nun merkezine atanmıştı. Oradaki hayatın sıkıcılığı altında biraz ezilmiş ama sonra aktif hizmette bulunabileceği batıya gönderilmeyi istemişti. Bu isteği kabul edilmiş ve iki kez yaralanıp ikincisinde bir kolunu kaybettiği Dakotalara yollanmıştı. Chicago'ya dönmüş ama memuriyet görevi yapmayı reddederek, acil sivil meseleleri için yedekte tutulan güçlerin başına geçmeyi tercih etmiş. John Beecham adındaki askerle ilk tanışması da bu görevi sırasında, 1881'de olmuş.

Beecham orduya alındığı sırada, New York'taki asker toplama memuruna on sekiz yaşında olduğunu söylemiş ama Millerin bu konuda şüpheleri varmış. Altı ay sonra Chicago'ya geldiği zaman bile on sekizinden daha genç görünüyormuş. Ancak, orduya girmek için adayların yaşları

hakkında yalan söylemeleri sık karşılaşılan bir durummuş ve Miller da bu konunun üzerinde fazla durmamış. Beecham disiplinli, ayrıntılara önem veren, iki sene içinde onbaşılığa kadar yükselecek yeterliliğe sahip biri olarak iyi bir asker olduğunu kanıtlamış. Sürekli daha da batıya gönderilerek yerlilerle yapılan mücadeleye dahil olmak konusunda ısrar etmesi, Beecham'ın Chicago'da bulunan ve diğerlerine göre daha iyi durumda olan onbaşılarını uç sınırlarda kaybetmek konusunda isteksiz olan üstlerini biraz rahatsız etmiş. Ama genel olarak, 1885'e kadar Teğmen Miller, genç onbaşının performansından hayli memnunmuş.

Ama o yıl Chicago'nun fakir bölgelerinde gerçekleşen birkaç olay, Beecham'ın kişiliğindeki bazı rahatsız edici yönleri ortaya çıkarmış. Hiçbir zaman öyle pek fazla arkadaş olmayan Beecham, çalışmadığı saatlerde göçmen mahallerine giderek yardım organizasyonlarında çalışmak için gönüllü olmuş ve çocuklarla, özellikle de yetimlerle ilgilenmeyi istemiş. İlk zamanlarda, bir askerin zamanını geçirmek için böyle bir yol seçmesi hayranlık uyandırmış. Hele de içki içip yerel bölgelerde kavga çıkarmakla kıyaslandığında. Teğmen Miller da bu konuda bir sakınca görmemiş. Ama birkaç ay sonra Beecham'ın ruh halinde değişiklikler göze çarpmaya, adamın yüzü asılmaya başlamış. Miller onbaşıya neler okluğunu sorduğunda tatmin edici bir yanıt alamamış ama kısa bir süre sonra, yardım organizasyonlarının başındaki adam birliğe kadar gelerek bir yetkiliyle görüşmek istediğini söylemiş. Adam Onbaşı Beecham'ın yetimhaneye bir daha yaklaşmaması için ricada bulunmuş. Bu isteğinin nedeni sorulduğunda da, daha fazla açıklamayı reddederek sadece Beecham'ın çocukları 'üzdüğünü' söylemekle yetinmiş. Miller derhal Beecham'ı çağırılmış. Beecham ise büyük

bir öfkeyle, çocukların kendisini o adamdan daha çok sevdiği için yetimhaneden gelen adamın kendisini kıskandığını iddia etmiş. Öte yandan Teğmen Miller konunun bu kadarla sınırlı olmadığını tahmin ederek Beecham'ı daha da zorlamış. Beecham en sonunda dayanamamış ve bütün bunların, Miller ve diğer üstleri yüzünden başına geldiğini söylemiş. (Miller işlerin içyüzünü hiçbir zaman öğrenememiş.) Beecham, eğer daha önce istediği gibi batıya gönderilseydi tüm bu sorunların önüne geçilebileceğini söylemiş. Miller, Beecham'ın bu hareketini ona uzaklaştırma verilmesini gerektirecek kadar tehlikeli bulmuş. Beecham da bu süreyi Tennessee, Kentucky ve Batı Virginia'da dağcılık yaparak geçirmiş.

1886 yılında birliğe geri döndüğünde, eskiye nazaran daha iyi görünüyormuş. Tekrar Miller'ın tanıdığı o itaatkâr ve iyi askere dönüşmüş. Ama bu görüntü sadece bir aldatmacadan ibaretmiş. Mayısın ilk haftası boyunca süren Chicago'daki Haymarket Ayaklanmasından sonraki şiddet olayları sırasında tekrar değişmiş. Sarayla ben, Beecham'ın Miller tarafından, kuzey banliyölerinde gerçekleşen 5 Mayıs çarpışması sırasında ölü bir grevcinin cesedini 'bıçaklarken' (doktorların söylediğine göre) bulunmasından sonra St. Elizabeth Hastanesi'ne gönderildiğini biliyorduk ve şimdi de Isaacsonlar'dan duyduklarımızı da hesaba katarsak, Japheth Dury'nin anne babasına ve New York'taki çocukların cesetlerine yapılanlarla bu bıçaklama olayının korkunç bir benzerliğe sahip olduğunu öğrenmiş olduk. Kana bulanmış Beecham'ı, gözleri kocaman bir bıçakla oyularak yuvalarından çıkarılmış cesedin başında gören Miller, onbaşığı görevinden almakta gecikmemiş. Gerçi Miller yerli kabileleriyle yapılan çarpışmalarda oldukça fazla vahşete ve kana susamış-

lığa tanık olmuş ama Beecham böyle bir geçmişe sahip ılığılmış ve yaptıklarının mantıklı bir açıklaması yokmuş Olaydan sonra Beecham'ı muayene eden doktor onu hizmete devam edecek yeterlilikte bulmamış. Miller da rapora kendi görüşlerini ekleyerek, Beecham'ın derhal Washington'a gönderilmesini istemiş.

Dakotalar'dan dönen Isaacsonlar'ın hikayesi böylece bitti. Hiç ara vermeden olayları anlatan bu iki kardeş, bu sürede yemeklerini yememişlerdi. Biz Sara'yla bulduklarımızı anlatırken oburca yemeklere daldılar. Ardından sıra Kreizler ve Mary'yle ilgili zor haberi vermeye gelmişti. Neyse ki Marcus ve Lucius yemeklerinin çoğunu bitirmişti çünkü an tattıklarımızdan sonra kimsede yemek yiyecek hal kalmadı. İkisi de, Laszlo olmadan davaya devam etme düşüncesine temkinli yaklaştı ama Sara, beni ikna etmeye çalışırken kullandığı satış politikasından çok daha başarılı bir konuşma yaparak, yirmi dakika içinde dedektifleri acele etmekten başka çaremiz olmadığı konusunda ikna etti. Anlattıkları hikaye, Sara'ya cesaret kampanyasını yürütmek için daha fazla malzeme vermişti çünkü artık katilin kimliği ve geçmişi hakkında neredeyse hiç şüphe kalmamıştı. Asıl soru, onu bulacak bir yöntem geliştirip bunu gerçekleştirebilecek miydik?

Sabaha karşı saat üçte restoranı terk ettiğimiz sırada bunu yapabileceğimize ikna olmuştuk. Ama görevimiz yine de oldukça zorluydu ve biraz uyumadığımız sürece altından kalkamayacaktık. Biraz dinlenecek olmanın verdiği sevinçle evlerimize gittik ama perşembe sabahı saat onda çoktan 808'de toplanmış ve stratejimizi belirlemeye başlamıştık bile.

"Eğer nereden başlayacağımıza dair fikri olan yoksa," dedi Lucius, "benim bir fikrim var." Geri kalanımız onayla-

ılıklarını belirterek mırıldandıktan sonra, kara tahtanın sağ tarafındaki ÇATILAR başlığını işaret ederek devam etti. "Marcus'la Golden Rule'a ilk gidişinizden sonra katil hakkında ne söylediğini hatırlıyor musun John?"

Ziyaretle ilgili bilgilerimi şöyle bir yokladım. "Kontrol."

"Evet. Yaşamını şu anda nasıl sürdüğünü ortaya çıkarmak için, kâbuslarının izini sürmektense, kendini nasıl güvende hissettiğini düşünmeliyiz. Çatılarda avlanıyor ve cinayet işliyor. Kurbanları da çocuklar. Bütün bunlar da, hayatındaki en önemli şeyin, her şeyi kontrol altında tutmak olduğunu gösteriyor. Artık çocuklarla ilgili takıntısının nereden geldiğini biliyoruz. 1886'dan beri büyük şehirlerden uzak kaldı ama büyük şehirleri avcunun içi gibi biliyor. Hatta o kadar iyi biliyor ki, bizi bile tuzağa düşürebiliyor. Böyle bir hâkimiyete sahip olmak çok uzun zaman gerektirir."

"Bir saniye," dedi Sara, "söylediğini anlamaya başladım sanırım, Lucius. St. Elizabeth'ten ayrılıyor ve kimsenin onu tanımadığı bir yerlere gitmek istiyor. New York da bunun için iyi bir seçim. Ama buraya ilk geldiğinde, sokaklarda gördüğü yaşam ona çok yabancı geliyor. Gürültü, kalabalık, baskı. Hepsi gayet tuhaf ve belki de tedirgin edici. Ardından çatıları keşfediyor. Orası bambaşka bir dünya. Daha sessiz, daha yavaş, daha تنها. Aıştığı şeylere daha yakın. O sırada da zamanının tamamını buralarda geçirmesine neden olacak kadar çok iş olduğunu fark ediyor. Sokaklara inmesine neredeyse hiç gerek kalmıyor."

"Gece dışında," diye ekledi Marcus. "O saatlerde şehir daha تنها oluyor ve şehri kendi yöntemleriyle tanıma şansı buluyor. Unutmayın, henüz gündüz saatlerinde cinayet işlemiş değil. Gece saatlerinin ritmine alışkın ama gün boyunca tüm vaktini tepelerde geçirdiğine bahse girmeye ha-

zırım." Lucius masasına dönerek birkaç parça not çıkarırken alını terlemeye devam etti. "Ali ibn Ghazi cinayetinden sonra, gündüzleri çatılarda kalmasını sağlayacak bir iş yapıyor olabileceğini konuşmuştuk ama üzerinde fazla durmadık. Ben her şeyin üzerinden bir kere daha geçtim ve en doğrusunun, onu bu aşamada yakalayabilmemiz için en doğru iz bu gibi geliyor bana."

"Aman Tanrım, Lucius," diye homurdandım, "ne önerdiğinin farkında mısın? Yanında adam çalıştıran tüm dernekleri, satıcı çalıştıran tüm şirketleri, bütün gazete ya da hastaneleri araştırmamızı söylüyorsun. Bunları daraltmanın bir yolu olmalı."

"Var zaten," derken, Marcus'un sesi benimkinden daha hevesli geliyordu. "Ama yine de çok fazla ayak işi yapmamızı gerektirecek." Kalkarak Manhattan Adası haritasının karşısında durdu ve cinayet bölgelerini gösteren iğneleri işaret etti. "Bu olayların hiçbirisi On Dördüncü Cadde'nin ötesinde gerçekleşmedi. Bu da bize, adamın Aşağı Doğu Yaka'ya ve Greenwich Village civarına aşına olduğunu gösteriyor. Bu iki bölgeden birinde çalışıyor, hatta belki orada yaşıyor. Ama bu civarda oturabilecek kadar parası olmadığını hesaba katarsak, bu bölgelerde çalışan insanları araştırmaktan başlayabiliriz."

"Doğru," dedi Lucius yeniden tahtayı işaret ederek, "ayrıca bugüne kadar yaptıklarımızı da unutmamalım. Eğer yanılmıyorsak, eğer bu adam hayatına Japheth Dury olarak başladıktan sonra John Beecham'a dönüştüyse, herhangi bir işe başvurmayacağını göz önünde bulunduralım. Karakteri ve geçmişi göz önünde bulundurulursa, bazı şeylerin ona daha çekici geleceğini görebiliriz. Mesela sen satıcı çalıştıran şirketlerden bahsettin John. Bu adamın gerçekten de bir

satıcı olabileceğine, hatta böyle bir işe başvurabileceğine inanıyor musun?"

Her şeyin mümkün olabileceğini söylemek için atılacaktım ama içimden bir ses Lucius'un haklı olduğunu söyledi. Katilin kişiliği ve davranışlarıyla ilgili ayrıntıları toplamak aylarımızı almıştı ve 'her şey' kesinlikle mümkün değildi. Tuhaf bir korku ve heyecanla, bu adamı, kendinden aşağıda gördüğü göçmenler, tüccarlar ve mağaza müdürleriyle çalışmasına neden olacak bir iş aramayacağını bilecek kadar iyi tanıdığımı fark ettim.

"Peki," dedim, "geriye yine de araştırılacak büyük bir alan kalıyor. Kilise çalışanları, demek çalışanları, gazeteler, tıbbi merkezler..."

"Bunları da daraltabilirsin, John," dedi Lucius. "Eğer düşünmeye devam edersen. Gecekondu bölgelerini gezen gazetecileri düşün. Çoğunu tanıyorsun. Beecham'ın bu gruptan olabileceğini düşünebiliyor musun? Ya da tıp merkezleri düşün. Ve tabii Beecham'ın geçmişini. Bu konuda eğitimi var mı?"

Tüm bunları düşündüm ve omuz silktim. "Peki, tamam. Yani bir tür yardım derneği bünyesinde filan çalışıyor olmalı."

"Onun için gayet kolay olacaktır," dedi Sara, "tüm elini altyapıyı ve terminolojiyi ailesinden öğrenmişti. Sonuçta babası güçlü bir vaizdi."

"Peki," dedim, "ama o kadar daraltsak bile, ayın yirmi birine kadar hepsini araştırmamız olanaksız. Sadece bir bölgeyi araştırmak bile Marcus'la bir haftamızı aldı. Pek pratik değil!"

Pratik olmayabilirdi ama başka çare yoktu. Günün geri kalanını Aşağı Batı Yaka ve Greenwich Village'deki yardım

dernekleri ve dini organizasyonların listesini çıkarmakla geçirdik ve ardından listeyi dört bölgeye ayırdık. Her birimiz bir bölgeyi aldık. Kendi bölgemize düşen onlarca derneği araştırmak için ayrı ayrı gezmemizin daha iyi olacağını düşünmüştük. Cuma günü ziyaret ettiğim ilk birkaç yerde pek de sıcak karşılanmadım. Tersini de beklemiyordum ama yine de önümdeki birkaç günün, hatta birkaç haftanın gözü mü korkutmasına yetmişti. Bir dedektifin sık sık ayak işleriyle uğraşması gerektiğini kendime tekrarlayıp duruyordum. Yaptığım bu son araştırmaların bir yönü, beni nasıl olursa bir açıdan umutlandırmıştı. Takip edilmediğim açıktı. Günün sonunda merkeze döndüğümde, diğerlerinin de izlenmedikleri konusunda hemfikir olduklarını gördüm. Tabii kesin olarak emin olamazdık ama düşmanlarımızın Kreizler olmadan işin altında kalkabileceğimize inanmaması oldukça mantıklı geliyordu. Hafta sonu boyunca da ne Connor'ın ne adamlarının ne de Byrnes ya da Comstock için çalışan herhangi birinin izine rastlamıştık. Bu can sıkıcı ama bir o kadar da sinir bozucu işi yaparken, birinin devamlı sizi izliyor olmadığını bilmek kesinlikle daha iyiydi ama hiçbirimizin bu bakışlardan tamamen kurtulabildiğini de sanmıyordum.

Her ne kadar John Beecham'ın listemizde bulunan derneklerden birinde son on senedir çalıştığı konusunda oldukça umutlu olsak da, cinayetlerin işlendiği bölgelerdeki genelevleri ziyaret etmiş olduğunu pek düşünmüyorduk. Söz konusu mekânlara müşteri olarak gitmiş olmasının daha akla yatkın olduğu konusunda hemfikirdik. Houston'la On Dördüncü Cadde arasındaki fakirhanelerle ilgilenen dernekleri araştırma görevi bendeydi ama bu bölgelerdeki çocukların pazarlandığı genelevlere gitmedim. Ancak katil-

le ilgili bulduğumuz yeni bilgileri genç arkadaşım Joseph'le paylaşmak için Golden Rule'a uğradım. Çocuğu daha önce bu işi yaparken hiç görmediğim için, ilk geldiğimde tuhaf bir an yaşadık. Joseph beni görür görmez boş bir odaya daldı. Bir anlığına oradan bir daha çıkmayacağını düşündüm ama en sonunda çıkmış, çıkmadan da yüzündeki boyaları silmişti. Neşeli bir havayla gülümseyip el salladı. Ona bilgileri verip arkadaşlarını da bilgilendirmesini isterken beni ilgiliyle dinledi.

Anlaşılan, New York'ta, varolan her çeşit suç önlemeye kendini adanmış bir grup bulunuyordu. Bazıları da gösterdikleri yaklaşım açısından daha genel bir alana hitap ediyorlardı. Suç Önleme Topluluğu ya da Katolik, Presbiteryan, Baptist toplulukları gibi dini kurumlar buna örnek gösterilebilirdi. All Night Mission gibi, bazıları gecekondu mahallelerinde broşür dağıtıp konuşmalar yaparak, bazıları Bowery Mission gibi, sadece kendi bölgeleri için çalışarak görevlerini yerine getirmeyi seçiyorlardı. Atlara Yardım Derneği ya da Hayvan Hakları Derneği gibi pek azı da insanlarla ilgilenmiyordu bile. Etrafta sürekli terk edilmiş kimse-sizler arayan partizan gezginlerden oluşan yetimhanelerin sayısı oldukça fazlaydı. John Beecham'ın bu tip yerlere olan düşkünlüğü göz önüne alındığında, bu yetimhanelerin her birinin çok dikkatle incelenmesi gerekiyordu.

Saatler süren araştırmalar bir başka cinayeti önlemek için elimizden gelen her şeyi yaptığımız konusunda kendimize güvenmemizi ve bu konuda tatmin olmamızı kesinlikle sağlamıyordu, Aziz John Yortusu yaklaştıkça da böyle bir cinayetin gerçekleşme olasılığı gitgide artıyordu. Kaç sıkıcı saat boyunca, kaç kilise görevlisiyle ve kaç sivil katılımcı ile konuşmuştuk? Bunu söylemek imkânsızdı. Üstelik hiçbir şey

bulamadığımız için işe de yaramamıştı bunlar. Bir sonraki hafta boyunca, kendimizi bu organizasyonların merkezine giderek, John Beecham adında ya da onun eşgaline benzeyen birinin derneklerinde çalışıp çalışmadığını sormak, ardından da derneklerinin ne kadar övgüye değer çalışanları ve hedefleri olduğu hakkında uzun ve sıkıcı yanıtlar dinlemek konusunda zorlamıştık. Ancak bu uzun konuşmalardan sonra dosyalar açılıyor ve takımımızın şanssız üyeleri, verilen olumsuz yanıtlardan sonra kaçabiliyordu.

Eğer işimizin bu safhasını hatırlarken düşmanca hatta aşağılar bir tavır takmıyorsam, bu büyük ihtimalle haziranın ikinci haftası sona ererken fark ettiğim bir şey yüzündendir. Düzeltmesi ya da kurtarılması adına kurulmuş özel derneklere ve son derece soylu hedeflere hizmet veren topluluklara sahip olmayan bir dışlanmışlar grubu varsa, o da şu anda en büyük tehlike içinde olan topluluktu: Çocuk fahişeler. Bu eksiklik her geçen gün daha belirgin bir hal alırken, New York'ta yardımseverlerin kahramanı olan Jake Riis'i ve Georgio Santorelli cinayetinin gerçeklerini kabul etmeyi ya da rapor etmeyi reddettiği zamanı düşünmeden edemiyordum. Riis'in bu şekilde olanları görmezlikten gelmesi, konuştuğum tüm yetkililerde ele baş göstermişti ve her rastlayışımda bu tavırlardan daha da nefret etmeme neden oluyordu. 808'e sendeleyerek geldiğimde, New York'un yardımsever derneklerindeki ikiyüzlü rezillerden midem bulanmış, bildiğim en aşağılık küfürleri sıralamaya başlamıştım. Merkezin boş olduğunu sandığım için, etrafıma bakıp Sara'yı masasında otururken görünce büyük şaşkınlık içinde kaldım.

"Ne kibar sözler bunlar, John. Gerçi şu anda içimden geçenleri gayet iyi özetlediğini söyleyebilirim." Sigara içiyor,

bir Manhattan haritasına, bir kara tahtaya bakıyordu. "Yanlış yoldayız," deyip sigarasını camdan aşağı fırlattı.

İnleyerek kanepeye çöktüm. "Dedektif olmak isteyen sendin. Aradığımızı bulana kadar aylar geçer."

"Aylarımız yok. Pazar gününe kadar vaktimiz var." Haritaya ve tahtaya bakarak başını iki yana sallamaya devam etti. "Böyle hissetmemin tek nedeni sıkıcı olması değil. Konuştuğumuz derneklerdeki adamların yardım ettikleri insanlar hakkında ne kadar az şey bildiklerini fark ettin mi John?"

Dirseğimden destek alarak kalkmaya çalıştım. "Ne demek istiyorsun?"

"Emin değilim," dedi Sara, "pek de... Bilgi sahibi gibi görünmüyorlar. Hiç uygun değil."

"Neye uygun değil?"

"Ona. Beecham'a. Neler yaptığına baksana. Bu çocukların hayatına sızıp güvenlerini kazanıyor. Söz konusu çocuklar ela her şeyden şüphelenen tipte çocuklar."

Bir an Joseph'i düşündüm. "Dışarıdan bakınca öyleler belki," dedim, "ama aslında gerçek bir arkadaşları olsun diye dua ediyorlar."

"Tamam," dedi Sara fikrimi benimseyerek, "Beecham da arkadaşlık kurmak için gereken şeyleri yapıyor. Sanki onların neye ihtiyacı olduğunu biliyor gibi. Araştırdığımız yardımsever tiplerin hiçbiri öyle değil. Yanlış yoldayız."

"Sara, biraz gerçekçi ol," dedim ayağa kalkıp yanına giderek. "Kapı kapı gezen, her gün bir dünya insanla uğraşan derneklerin hangisi oturup da böyle kişisel bil..." O anda donup kaldım. Gerçek anlamda kalakaldım. Tıpkı Sara'nın anlattığı gibi kişisel bilgi toplamaya vakit ayıran tek bir organizasyon vardı. Hiçbir şeyin farkında varmadan haftalar-

dır her gün önünden geçtiğim, çevredeki çatılarda gezen yüzlerce çalışana sahip tek bir yer vardı.

"Kahretsin" diye homurdandım.

"Ne oldu?" diye sordu Sara bir şeyler yakaladığımı fark ederek. "John, ne buldun?"

Gözlerim tahtanın sağındaki BENJAMIN VE SOFIA ZWEIG yazısına mihlandı.

"Tabi ya..." diye mırıldandım. "1892 biraz geç olabilir ama onlarla 90'da tanışmıştır. Belki de revizyonlar sırasında geri dönmüştür, çok kötü düzenlenmişti-".

"John, kahretsin, neden bahsediyorsun sen?"

Saranın elini kaptım. "Saat kaç?"

"Altıya geliyor. Neden?"

"Hala birileri vardır, hadi gel!"

Başka hiçbir şey söylemeden Sara'yı kapıya sürükledim. Somlar sormaya ve itiraz etmeye devam etti ama asansörden inip Sekizinci Cadde'ye gelene kadar yanıt vermeyi reddettim. Sola dönüp Sara'yı 135 numaralı binaya yönlendirdim. İkinci ve üçüncü kata giden merdivenlere geldiğimizde, binanın hâlâ açık olduğunu görerek rahatladım. Sara'ya döndüm ve onu yüzünde küçük bir gülümsemeye, kapının yanındaki pirinç levhaya bakarken yakaladım:

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ NÜFUS MÜDÜRLÜĞÜ

CHARLES H. MURRAY MÜDÜR

Bölüm 39

Dosyalar alemine daldık.

İki kata yayılmış olan nüfus müdürlüğü, bütün pencerelerin önünü kapatan, tavana kadar yükselen dosya dolaplarıyla doluydu. Her katta bulunan dört odayı saran dolapların önünde raylı merdivenler, her birinin ortasında da birer masa vardı. Metal avizeli ampullerin çiğ ışığı ahşap zeminde parlıyordu. Ne duygu ne de kişilik barındıran bir mekândı. İnsanlık dışı istatistikler için çıplak bir yuvaydı.

Birinin oturduğunu gördüğümüz ilk masa üçüncü kattaydı. Bankacıların şapkasından takmış, oldukça genç bir adam, pek pahalı olmayan ama iyi ütülendiği belli bir takım giymiş, ceketini de sandalyesinin arkasına asmıştı. Manşetleri adamın beyaz gömlek kollarının alt kısımlarını kapatmıştı. Adam ince elleriyle form dolu dosyaları karıştırıyordu.

"Affedersiniz," dedim yavaşça masaya yaklaşarak.

Adam ekşi bir suratla başını kaldırdı. "Mesai saati bitti."

"Elbette," diye yanıtladım. İflah olmaz bir bürokratu nerede olsa tanırıdım. "Resmi bir konu olsaydı uygun saatte gelmeye dikkat ederdim."

Adam beni şöyle bir süzdükten sonra Sara'ya döndü. "Ee?"

"Biz basıندانız," dedim, "*The Times*'tan. Adım Moore, bu da Bayan Howard. Bay Murray hâlâ içeride mi acaba?"

"Bay Murray altı buçuktan önce çıkmaz."

"Demek hâlâ burada."

"Sizi görmek istemeyebilir" dedi genç adam, "basın mensupları geçen sefer pek de yardımcı olmamışlardı."

"1890'dakini mi kastediyorsunuz?"

"Elbette," diye yanıtladı adam, sanki dünyadaki her kuruluş, on yıllık çalışmalar yürütüyormuş gibi "*Times* bile akıl almaz suçlamalarda bulunmuştu. Sonuçta her rüşvet ya da sahtecilik olayından biz sorumlu tutulanlarız, öyle değil mi?"

"Tabii ki hayır. Bay Murray."

"Yöneticimiz Bay Porter 1893'te istifa etmek zorunda kalmıştı." Adam bana hâlâ incinmiş ve suçlar gözlerle bakıyordu. "Bunu biliyor muydunuz?"

"Aslına bakarsanız," dedim, "ben bir polis muhabiriyim."

Adam dirsekliklerini çıkardı. "Sadece sorunun kaynağının burada değil Washington'da olduğunu anlamanız için anlatıyorum bunları." Şapkasının gölgesinin altındaki gözleri alev saçıyordu. "Bu dairedeki kimse istifa etmek zorunda kalmadı, Bay Moore."

"Üzgünüm," dedim. Buna katlanmak gittikçe zorlaşıyordu, "biraz acelemiz var, o yüzden bize hemen Bay Murray'nin ofisini gösterebilirseniz..."

"Charles Murray benim," dedi adam pes bir sesle.

Sara'yla birbirimize şöyle bir bakarak, pek de uygun olmayan bir şekilde iç çektik.

"Anlıyorum. Bay Murray, acaba bulmaya çalıştığımız bir adamın çalışma kayıtlarını bulmamıza yardım edebilir misiniz?"

Murray şapkasının altından bakti. "Kimlik görebilir miyim?" Verdiğim belgeleri havaya kaldırarak, sanki sahte olup olmadığını anlamaya çalışıyormuş gibi bakti. "Hımm. Sorun olmaz herhalde. Ama dikkatli olmak lazım. Herkes buraya gelip gazeteci olduğunu iddia edebilir." Ardından belgelerimi geri vererek Saraya döndü. "Bayan Howard?"

Sara bir yanıt bulmaya çalışarak boş boş bakti. "Galiba benim kimliğim yok. Burada sadece sekreterlik görevi ile bulunuyorum."

Murray bu yanıtta tatmin olmuşa pek benzemiyordu ama yine ele onaylarcasına başını sallayarak bana döndü. "Ee?"

"Aradığımız adamın adı John Beecham," İsmi duymak Murray'nin yüzünde hiçbir değişikliğe neden olmadı, "bir seksen boylarında, seyrek saçlı ve yüzünde bir kısım deformasyonlar söz konusu."

"Bir kısım mı? Eğer onun yüzündeki bir kısım deformasyon varsa, tam bir deformasyon görmek istemem, Bay Moore."

O anda. Adam Dury'nin çiftliğinde hissettiğim duygulanı hatırladım. İz üzerinde olduğumuzu ve bu izlerin hâlâ sıcak olduğunu hissettiren olaylardı bunlar. Saraya baktığımda, bu hisle karşılaştığımda bende de olduğu gibi, duygularımı belli etmemeyi beceremediğini gördüm.

"O zaman Beecham'ı tanıyorsunuz."

Murray başını salladı. Tanıyordum diyelim."

Bir anlığına zafer coşkusunun yerini soğuk bir hayal kırıklığı aldı. "Sizin için çalışmıyor mu?"

"Çalışıyordu ama onu kovdum. Geçen aralık ayında."

Umut tekrar dirilmişti. "Ne kadar çalıştı yanınızda?"

"Başı belada mı?"

"Hayır, hayır," diye atıldım sorularına kılıf uydurmaya hevesli bir şekilde, "sorun ağabeyi. Bir arazi skandalına karışmış olabilir. Bay Beecham'ın bize onu bulmada yardım edebileceğini ya da en azından ifade verebileceğini düşünmüştük."

"Ağabeyi mi? Ağabeyinden hiç bahsetmemişti." Tam buna da bir yalan uyduracaktım ki Murray konuşmasına devam etti. "Kesinlikle yoktur demiyorum tabii. John Beecham pek de konuşkan bir adam sayılmazdı. Hakkında pek bir şey bilmiyordum. Hatta özel hayatı hakkında en ufak bir fikrim bile yoktu. Daima çok düzenli ve saygıdeğer bir adam olmuştur. Bu yüzden olanları oldukça şaşırtıcı bulmuştum..." Murray'nin sesi kesildi ve parmağını sandalyesine birkaç kez vurarak Sara'yla beni süzdü. Sonunda ayağa kalkarak, merdivenlerden birini odanın ucundaki dolaba ittirdi. "1890 baharında işe almıştım," derken merdivene çıkmaya başladı. Tavana yakın çekmecelerden birini açarak dosyayı aramaya koyuldu, "onu sayman olarak işe almıştım."

"Anlayamadım?"

"Sayman," diye tekrarladı Murray elinde büyük bir zarf-la geri dönerek. "Sayım işleri ve nüfus sayımı görüşmelerini yapan kişilere denir. 1890 yılının Haziran ve Temmuz aylarında bu iş için dokuz yüz kişiyi işe almıştım. Haftada yirmi beş dolardan iki haftalık bir işti. Herkes bir başvuru formu dolduruyordu." Murray zarfı açıp içinden bir kâğıt çıkararak bana uzattı. "Bu Beecham'ın formu."

Hevesimi gizlemeye çalışarak belgeye göz gezdirirken Murray anlatmaya devam etti.

"Oldukça nitelikliydi. Tam aradığımız türden bir adamdı aslında. Üniversite eğitimi almış, bekâr, iyi referanslara sahip. Hepsi de iyi referanslardı."

Belgeye bakınca bunların gerçekte uzaktan bile alakalı olmadığını gördüm. Gördüklerim bir çuval yalan ve ustaca yapılmış sahteciliklerden ibaretti. Tabii Amerika Birleşik Devletleri'nde yüz spazmı geçirmiş iki John Beecham olmadığını düşünürsek. (Bir anlığına Alphonse Bertillon'ın antropometri sisteminin bu rastlantı ihtimalini ne kadar yüksek göreceğini düşündüm.) Sara, omzumun üzerinden belgeye bakıyordu. Aynı sonuca vardığını belirtmek istercesine başını salladı. 1890 yılında Beecham, ince hesaplanmış hileler için geliştirdiği yeteneği bilemeye başlamıştı.

"Formun başında bir adres göreceksiniz," dedi Murray, "onu kovduğum sırada orada oturuyordu."

Kâğıdın başında, birkaç hafta önce üzerinde çalıştığımız nottan tanıdığım el yazısını gördüm. Greenwich Village merkezine yakın olan "23 Bank Sokağı" yazıyordu. "Evet," dedim sakince, "anlıyorum, teşekkürler."

Sara'yla benim forma hâlâ ilgiyle bakıyor olmamızdan rahatsız olan Murray, kâğıdı elimden çektiği gibi zarfa geri koydu. "Başka bir şey var mıydı?"

"Başka bir şey mi? Hayır sanmıyorum. Çok yardımcı oldunuz Bay Murray."

"O zaman size iyi akşamlar," diyerek arkasına yaslanıp manşetlerini çekti.

Sara'yla kapıya yöneldik. "Bu arada," dedim sanki aklıma sonradan gelmiş gibi yaparak, "Beecham'ı kovduğunu-

zu söylemiştiniz. Söylediğiniz kadar nitelikliyse, neden kovduğunuzu sorabilir miyim?"

"Ben dedikodu yapmam Bay Moore. Ayrıca sizi ilgilen diren ağabeyi, değil mi?"

Bu soğuk yanıtı karşılık başka bir çare denedim. "On Üçüncü Bölge'de çalışırken yanlış bir şey yapmamıştır, öyle değil mi?"

Murray homurdandı. "Eğer öyle bir şey olsaydı onu saymanlıktan memuriyete atayıp beş sene boyunca birlikte çalışmazdım..." Tam o sırada Murray irkilip başını kaldırdı. "Bir dakika. On Üçüncü Bölge'ye atandığını nereden biliyorsunuz?"

Gülümsedim. "Önemi yok. Teşekkürler, Bay Murray ve iyi akşamlar."

Sara'yı kolundan yakaladığım gibi merdivenleri inmeye başladım. "Murray'nin sandalyesinden kalktığını duyabiliyordum."

"Bay Moore!" diye bağırdı öfkeyle. "Durun! Bu bilgiyi nereden aldığınızı öğrenmek istiyorum. Bay Moore, beni duyuyor musunuz..."

Ama Sara'yla birlikte çoktan ön kapıdan çıkmıştık. Sara'nın bileğini daha da sıkı kavrayarak batıya yöneldim. Gerçi kolundan tutup çekmeme gerek yoktu, Sara gayet hızlı ve uyumlu bir şekilde yürüyordu. Beşinci Cadde'ye geldiğimizde koca bir kahkaha patlattı. Sonunda caddedeki trafiği beklemek için durduğumuzda kollarını boynuma sardı.

"John!" dedi nefes nefese, "o, gerçek Hem de burada! Aman Tanrım, nerede yaşadığını biliyoruz!"

Ben de ona sarıldım. "Nerede yaşamış olduğunu biliyoruz. Haziran ayındayız, aralıkta kovulmuş. Altı ay işsiz kal-

miş olması, hayatında pek çok şeyi değiştirmiş olabilir. Mesela düzgün bir çevrede ev kiralama imkânını kaybetmiş olabilir."

"Ama başka bir iş bulmuş da olabilir," dedi Sara, coşkusunu biraz durulurken.

"Öyle olduğunu umalım. Hadi gel."

"Ama nasıl?" eledi Sara caddeye adımını atarken. "Nasıl aklına geleli? Ayrıca On Üçüncü Bölge'yle ilgili şu söylediklerin de nereden çıktı?"

Bank Sokağı'nın batısına doğru ilerlerken Sara'ya her şeyi anlattım. Konu hakkında muhabirlik yapan bir arkadaşımın duyduğum kadarıyla, 1890 yılının sonbahar ve yaz aylarında gerçekleştirilen nüfus sayımı, New York'ta (ve genel olarak tüm ülkede) büyük bir skandala yol açmıştı. Skandalın ana nedenlerinin, sayımların sonuçlarından oldukça fazla etkilenen ve çalışmaların her evresini yönlendirmeye çalışan politik patronlar olduğu söyleniyordu. 1890 Haziran'ında Charles Murray'nin Sekizinci Cadde'deki ofisine gelip saymanlık için başvuran dokuz yüz kişinin çoğu Tammany Hall ya da Boss Platt'ın ajanlarıydı. Bu kişilere kendi politik partilerine sadık bölgelerin, eyaletteki ya da ulusal platformdaki güçlerin kaybedilmesine neden olacak şekilde geri çekilmelerini önlemek için gerekli düzeltmeleri yapmaları emredilmişti. Bu iş, söz konusu bölgenin sayımları ile oynayarak, gerçekte var olmayan vatandaşlar için istatistik yapılmasını ve belirli bir geçmiş uydurulmasını içeriyordu. Saymanlar sadece sayı sayan adamlardan ibaret değillerdi. Kendilerine verilen konularda dikkatli sorular sorarak, sadece ülkede kaç kişi olduğunu göstermekle kalmıyor, aynı zamanda bu insanların nasıl yaşamlar sürdürdükleri hakkında da bilgi topluyorlardı. Bu görüşmeler, *Times'ta* çalışan bir meslektaşımın söyle-

eliği gibi, 'başka şartlar altında münasebetsiz sayılacak türden' sorular içeriyordu.

Saymanların çalışma alanları da, New York şehrinin yasal olarak kategorilere ayrılan bölümlerine göre seçiliyordu. Murray'e Beecham ve On Üçüncü Bölge hakkında sorduğum soru ise, sadece bir tahmindi. Benjamin ve Sofia Zweig'in o bölgede oturduğunu biliyordum ve Beecham'ın da onlarla bu bölgede çalışırken, hatta belki nüfus sayımı yaparken tanıştığını düşünüyordum. Ne mutlu ki teorim doğru çıkmıştı ama Murray'nin adamımızı neden kovduğu konusunda hâlâ hiçbir şey bilmiyorduk.

"Beecham'ın bilgiler üzerinde oynamalar yaptığını sanmıyorum," dedi Sara. "Politik konulara girecek türden bir adam değil, hem ayrıca o sırada sayım çoktan tamamlanmıştı. Ama o nedenle atılmadıysa neden atıldı?"

"Yarın Isaacsonlar'ı gönderip başka ne öğrenebileceklerine bakarız," diye cevap verdim. "Murray, sadece rozetlilere yanıt verecek tipte birine benziyor. Ama bana sorarsan kovulma nedeninin çocuklarla ilgili olduğuna bire on bahse girerim. Belki birileri şikâyetinde bulunmuştur. Belki vahşi bir şey değil de uygunsuz bir durum söz konusudur."

"Olabilir," dedi Sara, "Beecham'ın ne kadar saygıdeğer olduğunu söylediğini hatırlıyor musun? Sonra da onu çok 'şaşırtan' bir şeyden bahsetti hani?"

"Kesinlikle. Orada bir yerde pek de hoş olmayan bir hikaye var."

Bank Caddesi'nden sola döndük. Ardından tipik 'Greenwich Village' yapılarıyla karşılaştık. Hudson Nehri'ne kadar ilerleyen ağaç dizileri vardı. Ardından kamyon durakları ve depolar geliyordu. Epey monoton bir yer resmeden evlerin önünden geçerken, orta sınıf aileler görüyorduk. 23 Numa-

ra Bank Caddesi adresi, Greenwich Caddesi'nden sadece bir buçuk blok ötedeydi ama Sarayla oraya yaklaştıkça umudumuzun artmasını engelleyemiyorduk. Binaya ulaştığımızdaysa, hayal kırıklığı üzerimize çöktü.

Evin pencerelerinden birinde oldukça küçük ve hoş bir yazı asılıydı: KİRALIK ODA. Sarayla göz göze geldik ve binaya yaklaşarak dar ön kapısının önünde durduk. Pervazın sağ tarafındaki küçük pirinç zili çaldım. Sara'yla sessizlik içinde birkaç dakika ayakta dikilerek bekledik. Ardından ayak sesleriyle birlikte yaşlı bir kadının sesini duyduk.

"Hayır, hayır. Uzaklaş, hadi, hemen."

Bizle mi yoksa başka biriyle mi konuştuğunu söylemek zordu ama kapıdaki sürgüyle kilidin açılmaya başladığını duyunca, bizimle konuşmadığını düşünmeye başladım. Kapı en sonunda açıldı ve biz de ufak tefek, beyaz saçlı, yetmişlerden kalmış gibi görünen soluk mavi bir elbise giymiş bir kadınla karşı karşıya kaldık. Birkaç dişi dökülmüş, çenesinden de birkaç tane beyaz kıl çıkmıştı. Gözleri parlaktı ama akli başında görüldüğü pek söylenemezdi. Tam bize dönüp konuşacakken küçük, turuncu bir kedi ayaklarının ucunda bitiverdi. Ayağıyla hayvanı evin içine doğru iteledi.

"Hayır dedim! Bu insanlar seninle konuşmaya gelmedi. Hiçbirinizle konuşmaya gelmediler!" O anda evin içinden şiddetli miyavlamalar geldiğini fark ettim. Yanılmıyorsam içeride en az yarım düzine kedi vardı. Kadın parlak gözlerle bakarak "Evet," dedi, "oda için mi geldiniz?"

Soruyu duyunca bir an zihnimin boşaldığını hissettim ama neyse ki Sara kendini ve beni tanıtarak lata girdi. "Odaya gelince, efendim," diye devam etti, "pek sayılmaz, daha çok, önceden oturan kiracısını merak ediyorduk. Sana nırım Bay Beecham taşınmış, öyle mi?"

Kapıda bir başka kedi belirirken "Evet," diye yanıtladı yaşlı kadın. Bu seferki gri çizgiliydi ve kendini dışarı atmaya başarmıştı. "Gel buraya! Peter! Yakalar mısınız lütfen, Bay Moore?" Eğilerek kediyi yerden aldım ve kadına geri vermeden önce boynunu biraz okşadım.

"Kediler!" dedi kadın. "Kaybolmaktan korkacaklarını sanırsınız!"

Sara boğazını temizledi. "Evet, haklısınız Bayan... Bayan..."

"Piedmont. Aslında sadece sekiz tanesinin içeri girmeğine izin veriyorum. Geri kalan on beş tanesi bahçede kalmak zorunda, yoksa katlanamıyorum."

"Elbette, Bayan Piedmont," dedi Sara, "demek sadece sekiz. Oldukça mantıklı bir rakam." Bayan Piedmont tatmin olmuş bir şekilde başını sallarken Sara, "Peki ya Bay Beecham?" diye sordu.

"Bay Beecham mı? Evet. Oldukça kibardı. Çok da dakikti. Asla içki içmezdi. Kediler onu pek sevmezdi tabii. Pek hayvan düşkününü bir adam değildi ama..."

"Taşındığı adresi bildirdi mi acaba?" diye araya girdi Sara.

"Maalesef. Nereye gideceği hakkında bir fikri yoktu. Belki Meksika ya da Güney Amerika olabilir diye düşünüyordu. Girişimci adamlar için oralar fırsatlarla doluymuş." Kadının bir anda yaptığıının farkına vararak kapıyı tamamen açtı. "Özür dilerim, bağışlayın. Lütfen, içeri girin."

Gözlerimi devirerek Sara'yı takip ederken, sevgili Bayan Piedmont'tan alabileceğimiz her bilgi kııntısı için en az on dakika süren saçmalıklar dinlemek zorunda kalacağımızı biliyordum. Bizi düzgün döşenmiş ama eski ve tozlu mobilyalarla dolu salona davet ettiğinde, hevesim daha da kaç-

mıştı. Odada bulunan sandalyelerden Viktoryen tarzı ıvır zıvıra kadar her şey çok yakında toza dönüşecekmiş gibi görünüyordu. Ayrıca tüm odayı kaplayan kedi idrarının ve dışkısının kokusu katlanılmazdı.

"Kediler," diye söylendi Bayan Piedmont neşeyle sandalyesine otururken, "arkadaşlık etmekte üzerlerine yok ama bir süre sonra kaçıyorlar. Neredeyse ortadan kayboluyorlar!"

"Bayan Piedmont," dedi Sara sabırsızca, "gerçekten de Bay Beecham'ı bulmamız gerekiyor. Biz kendisinin eski arkadaşlarıyız ve..."

"Ama olamazsınız," dedi Bayan Piedmont yüzü asılırken, "bay Beecham'ın hiç arkadaşı yoktu. Bana kendisi söyledi. Hep öyle derdi. Sabahları "Yalnız gezen hızlı gezer, Bayan Piedmont," eleyip, sonra da nakliye bürosuna giderdi.

"Nakliye bürosu mu?" dedim, "ama kesinlikle..."

Sara elime dokunarak beni susturdu ve evin içinde gezinen kedilere bakarak gülümsedi. "Tabii ya," dedi, "nakliye bürosu. Oldukça girişimci bir adamdı."

"Öyleydi," diye yanıtladı Bayan Piedmont, "ah, işte Lysander," diye devam etti kedilerden birini göstererek. "Onu cumartesi gününden beri görmemiştim. Durmadan kayboluyorlar."

"Bayan Piedmont," dedi Sara hâlâ muazzam bir sabır göstererek. "Bay Beecham sizinle ne kadar kaldı?"

"Ne kadar mı?" Yaşlı kadın tırnağını kemirerek düşünüyordu. "Yaklaşık üç sene. Hiç şikâyet etmezdi, kirayı daima zamanında öderdi." Kaşları çatıldı. "Oldukça sıkılgan bir adamdı. Ve asla yemek yemezdi! Hiç yemek yediğini görmedim. Sürekli çalışırdı, gece gündüz. Ama arada bir yemek yiyordur herhalde, değil mi?"

Sara yeniden gülümseyerek başını salladı. "Peki neden ayrıldığını biliyor musunuz?"

"Arıza," dedi kadın kısaca.

"Arıza mı?"

"Nakliye yolunda. Çin sahilindeki büyük fırtına. Zavallı denizciler. Bay Beecham tüm parasını onların ailelerine verdi, biliyor musunuz?" Kadın kemikli elini havaya kaldırdı. "Eğer turuncu benekli dişi bir kedi görürseniz bana haber verin, Bayan Howard. Sabah kahvaltıya gelmedi. Sürekli kayboluyorlar."

Kulağa biraz zalimce gelebilir ama Bayan Piedmont'un boynunu uyuz kedilerininkiyle birlikte kırmak üzereydim. Oysa Sara kibarca sorularına devam ediyordu. "O zaman gitmesini siz istediniz, öyle mi?"

"Öyle denemez. Kendi isteğiyle gitti. Kirayı ödeyecek parası olmadığını ve parasını ödemedi burada kalmak istemediğini söyledi. Birkaç hafta göz yumabileceğimi söyledim ama kabul etmedi. O günü çok iyi hatırlıyorum. Noel'den bir hafta önceydi. Küçük Jib'in kaybolduğu zamandı."

Sara, "Jib, kedi mi?" diye sorarken sessizce homurdandım.

"Evet," diye yanıtladı Bayan Piedmont hayallere dalmış gibi. "Öylece kayboluverdi. Tek kelime bile etmeden. Kendilerine göre bir programları var."

Gözlerim odanın zemininde gezinirken, Bayan Piedmont'un baş belalarından birkaçının daha içeri girdiğini ve içlerinden birinin programını odanın köşesinde yaptığını gördüm. Sara'yı dürterek üst katı işaret ettim.

"Odaya bakmamızda sakınca var mı acaba?" diye sordu Sara.

Bayan Piedmont, rüyasından yüzünde bir gülümsemeye uyandı ve sanki içeri yeni 'girmişiz gibi suratımıza baktı. "Demek odayla ilgileniyorsunuz?"

"Olabilir."

Yeşil duvar kâğıdının yırtılıp dökülmeye başladığı merdivenlerden -çıktık. Beecham'ın kaldığı oda evin üçüncü katındaydı ve Bayan Piedmont'un adımları ile ilerlendiğinde ulaşılması imkânsız gibi görünüyordu. Sonunda odaya vardığımızda evdeki kedilerin hepsi de çoktan kapıya yığılmış ve miyavlamaya başlamıştı. Bayan Piedmont kapıyı açınca içeri girdik. İlk fark ettiğimiz şey, odaya girdiğimizde kedilerin bizi takip etmiyor oluşuydu. Kapı açılır açılmaz miyavlamalar durmuş, kediler eşikte biraz oturduktan sonra kendilerini alt kata atmışlardı. Gitmeleriyle birlikte odaya göz gezdirdim ve havada değişik bir şey olduğunu fark ettim. Odanın havasında çürüme kokusu vardı. Ne evdeki kedilerin dışıklarına, ne de eskimiş antikaların tozlu kokusuna benziyordu. Daha keskindi. Ben ölü bir fare ya da ona benzer başka bir şey olabileceğini düşünürken Sara da odadaki tuhaf kokuyu almış, yüzünü buruşturmuştu. Bu konu üzerinde daha fazla düşünmeden, nihayet tüm dikkatimi odaya yoğunlaştırabilmişim.

Rahatsız olunacak bir şey yoktu. Bank Caddesi'ne bakan penceresiyle, boş duran bir odaydı sadece. Eski bir yatak, aynı yaşlarda bir gardırop ve birkaç etajerden başka mobilya yoktu. Etajerlerden birinin üzerinde küçük bir lavabo teknesi ve bir sürahi duruyor, bunlar dışında oda neredeyse bomboş görünüyordu.

"Aynı bulduğu gibi bıraktı. Bay Beecham öyle biriydi."

Odayı kiralamak isleyip istemediğimizden emin değilmiş gibi yaparak, gardırobun ve çekmecelerin içine baktık ama

hiçbir ipucu bulamadık. Bu bomboş odaya bakınca, içinde herhangi bir insanın, hele de işkence çeken ruhuyla, en az yarım düzine çocuğu vahşice katletmiş bir adamın yaşadığına inanmak zordu. Havadaki çürüme kokusunu solurken varabildiğimiz tek sonuç bu oldu. En sonunda Bayan Piedmont'a dönerek, oda her ne kadar güzel olsa da, bizim için küçük olduğunu söyleyerek yeniden aşağıya indik.

Sara'yla yine kedileri hakkında saçma sapan konuşmaya başlayan ev sahibemiz aşağı kata indiği anda, Beecham'ın odasındaki çizgili duvar kâğıdının üzerinde birkaç küçük leke olduğunu gördüm. Kahverengi lekelerin kaynağı hangi madde olursa olsun -rahatlıkla kan olabilirdi- sıçrayarak duvara bulaştığı kesindi. Leke izlerini takip ederek yatağa kadar ulaştım ve Bayan Piedmont'un ortalarda olmadığını görerek şilteyi kaldırdım.

Birden ağır bir leş kokusu suratıma çarptı. Odaya ilk girdiğimde duyduğum kokuyla aynıydı ama ağızımı ve gözlerimi kapatıp kusmamaya çalışmama neden olacak kadar ağırdı. Gözlerimi hafif aralayarak köşede duran küçük iskeleti gördüğüm anda, elimdeki şilteyi yerine koymak üzereydim. Kemiklerin üzerinde kürk olduğu anlaşılıyor, bazı kısımlar tamamen çürümüştü ama bu uzaklıktan bile iç organlarının bir kısmı görülüyordu. Eski ve çürümekte olan bir ip, iskeletin dört bacağına dolanmış halde duruyor, arka bacakların olduğu yerde, neredeyse küçük bir omurgaya benzeyen eklemli birkaç kemik vardı. Daha sonra, bunun kesilmiş olan kuyruk olduğunu fark ettim. Yaratığın kafatası ise üzerinde sadece birkaç parça deri ve kürk kalmış halde, cesedin geri kalan kısmından yirmi santimetre uzakta duruyordu. Hem yatakta hem de altındaki somyada, duvarın üzerindeki lekelerle aynı renkte izler vardı.

Elimdeki şilteyi bırakarak kendimi koridora attığım gibi yüzümü bir mendille kapattım. Kusmamaya çalışarak birkaç derin nefes aldım ve kusmamı önleyip önleyemeyeceğime karar vermeye çalışarak bir süre durdum.

Aşağıdan Sara'nın "John," diye seslendiğini duydum. "Geliyor musun?"

İlk katı inerken biraz zorlandım ama ikinci katı inip de Bayan Piedmont'un kedilerinin arasında durarak Saranın elini tuttuğu ön kapıya kadar geldiğimde gülümsemeyi bile başardım. Aceleyle Bayan Piedmont'a teşekkür ettikten sonra, içeride kokladığım şeyin aksine gayet temiz kokular saçan bulutsuz gecenin içine doğru yürüdüm.

Sara beni takip ederken hâlâ Bayan Piedmont'la konuşuyordu. O sırada eşige tırmanan gri çizgili bir kedi kendini dışarı attı. "Peter!" diye bağırdı Bayan Piedmont. "Bayan Howard, rica etsem..." Sara çoktan kediyi kollarının arasına almış ve Bayan Piedmont'a uzatmıştı.

"Kediler!" diye söylenen kadın birkaç defa daha veda ettikten sonra kapıyı kapattı.

Sara merdivenleri inerek yanıma geldi ve yüzümdeki ifadeyi gördüğünde gülümsemesi silindi. "John, solgun görünüyorsun. Ne oldu?" Olduğu yerde durup kolumu kavradı.

"Yukarıda bir şey buldun, değil mi? Ne gördün, John?"

"Jib." diye yanıtladım yüzümü mendille silerken.

"Jib mi? Kedi mi? Neden bahsediyorsun?"

"Şöyle söyleyeyim. Bayan Piedmont'un söyledikleri bir yana, kediler öyle kendiliğinde yok olmuyor."

Bölüm 40

Sarayla 808'e Isaacsonlar'dan birkaç dakika önce gelmiştik. Ruh halleri, bizim birkaç saat önceki halimizden biraz daha iyi sayılırdı. Dedektiflere o gece yaşadıklarımızı anlatırken Sara da ayrıntıları tahtaya not düşüyordu. Lucius ve Marcus, Beecham'ın en azından bazı hareketlerinin izini bulabilmiş olmamız sayesinde oldukça cesaretlenmişlerdi ama nüfus müdürlüğüne ve Bayan Piedmont'un evine yaptığımız gezilerin sonunda elimize sabah sahip olduğumuzdan daha fazla bilgi geçmemişti. Hala Beecham'ın nerede yaşadığı ve ne yapmakta olduğu hakkında hiçbir bilgimiz yoktu.

"Doğru, John," dedi Lucius. "Ama ne yapmadığı hakkında kesinlikle daha çok şey biliyoruz. Babasının papaz olması sayesinde öğrendiği dini bilgilerini kullanarak bir iş arayacağını tahmin etmiştik ama görünen o ki yanılmışız. Tabii bunun da bir nedeni olmalı."

"Belki içindeki acı çok güçlüydü," dedi Marcus. "Belki babasının temsil ettiği bir alanda çalışmak istemedi. İş bulmak için bile olsa."

"Ailesindeki ikiyüzlülükten olabilir mi?" diye sordu Sara.

"Doğru," diye yanıtladı Marcus. "Kilise ve dini işler, içgüdüsel olarak daha vahşi davranmaya itebilirdi. Ama bu şekilde normal görünerek çalışmaya devam etmesi mümkün olmazdı."

"Güzel," dedi Lucius başını sallayarak. "Bu şekilde, kimliğinin kazara ya da başka yollarla açığa çıkmasının pek de olası olmadığı bir işte çalışmak üzere nüfus müdürlüğüne gitti. Sonuçta sayman olarak başvuran bir sürü insan, başvuru formlarında yalan söylüyor ama yakalanmıyordu."

"Ayrıca bu iş, onun çok istediği bir şeyi elde etmesini de sağlıyor," dedim, "insanların evlerine girip çocuklarına yaklaşabiliyor, sanki çok ilgiliymiş gibi görünmeden istediği bilgileri rahatlıkla alabiliyordu. Ama bu, en sonunda bir soruna neden oluyordu."

Marcus devam etti. "Bir süre sonra kontrol altına alamadığı arzular içinde kalıyordu. Peki ya çocuklar? Onlarla evlerinde tanışmıyordu. Çocuklar aileleriyle oturmuyordu. Hem zaten Beecham da çoktan kovulmuştu."

"Doğru," dedim, "bu bariz bir sorun. Ama nüfus müdürlüğünden sonra nereye giderse gitsin, insanların özel yaşamlarına girebilme iznine sahip olmaya devam etmek istiyordu. Kurbanlarına ulaşabilmek için, insanları kendi evlerinde ziyaret etmek istiyor, böylece çocuklar genelevlerde kalıyor olsalar bile onların bu özel durumlarına sempati ile yaklaşabiliyordu. Bu da, onların güvenini kazanabilmek için çok etkili bir yoldu."

"Bu, araştırdığımız derneklerde çalışmıyor olmasını da açıklıyor." dedi Sara.

"Kesinlikle," dedim, pencereleri açıp gecenin serin kokuğunu içeri alırken.

"Ben yine de pek emin değilim," dedi Marcus. "Tüm bunlar, onun şu anda nerede olduğunu bulmamıza nasıl yardım edecek? Gerginlik yaratmak istemem ama bir sonraki saldırıya kadar altı günümüz kaldı."

Bu sözler birkaç dakikalık bir sessizliğe neden olmuş, gözlerimiz Marcus'un masasındaki fotoğraf yığına takılmıştı. Eğer başarısız olursa, bu yığın giderek büyüyeceğinin farkındaydık. Nihayet Lucius ciddi ve kararlı bir sesle konuşmaya başladı.

"Bizi buraya getiren her neyse, ona sadık kalmalıyız. Onun kendinden emin ve agresif yanını takip etmeliyiz. Nüfus müdürlüğünde ve Bayan Piedmont'la yaşadıkları sırasında ne panik ne de korku vardı. Kolaylıkla yalan söyleyebiliyor ve kontrolünü kaybetmeden, bu yalanlar çerçevesinde yaşayabiliyordu. Bu süre içinde, aynı şekilde öldürmeye devam edip etmediğini ya da işinden kovulmanın ona yepyeni bir vahşet dalgası getirip getirmediğini bilemiyoruz. İçinde bir parçanın yakalanmak istediğini biliyorum ama hâlâ kendine olan güveninin tükenmediğine bahse girerim. En azından böyle olduğunu varsayalım. Bir anlığına, istediklerini elde edebileceği başka bir iş bulduğunu düşünelim. Çatıları dilediğince kullanabileceği, onlara yardım etmek ya da kendini tanıtmak zorunda kalmadan, oradaki insanların arasında yaşayabileceği türden bir iş. Fikri olan?"

Yaratıcılığın ve şansın yok olup gittiğini görmek kötüydü, ama bunu yaşıyorduk. Belki de birkaç saatliğine kendimizi sorudan uzaklaştırmalıydık. Belki de önümüzde bir haftadan daha az bir süre kalmış olması, gözümüzü iyiden iyiye korkutuyordu. Sorun ne olursa olsun, zihinlerimiz ve dudaklarımız mühürlenmiş gibiydi. Nüfus müdürlüğünde oynayabileceğimiz bir kartımız hâlâ vardı. Marcus ve Luci-

us ertesi sabah Charles Murray'yi ziyaret edecek ve Beecham'ın aralık ayında neden kovulduğunu araştıracaktı. Bunun dışında bir sonraki adımımızın ne olacağını tahmin etmek oldukça zordu. Ruh halimize belirsizlik tamamen hâkim olduğunda da, saat on gibi günü sonlandırmaya karar verdik.

Salı günü Murray ile yaptıkları görüşme sırasında Isaacsonlar Beecham'ın gerçekten de bir çocuğa gösterdiği aşırı ve rahatsız edici ilgi nedeniyle kovulduğunu (akşam 808 e döndüklerinde bana ve Sara'ya anlattıklarına göre) öğrenmişti. Çocuk, kanalın hemen üzerindeki Orchard Caddesi'nde oturan Ellie Leshka adlı bir kızdı. Adres hem On Üçüncü Bölge dahilindeydi hem de Zweig kardeşlerin yaşadığı yere yakındı. Bildiklerimiz ışığında, Beecham'ın fahişe olmayan küçük bir kızı takip ediyor olmasının Sophie Zweig cinayetinden beri gösterdiği davranış tarzıyla uyuşmadığı görülüyordu. Marcus ve Lucius, Ellie ve ailesini ziyaret ederek bu konu üzerindeki sır perdesini aralamak istediysede şansımız yaver gitmemiş, ailenin New York'tan taşınıp, onca yer varken Chicago'ya yerleştiğini öğrenmiştik.

Murray'nin söylediğine göre, Leshka ailesi Beecham hakkında buldukları şikâyetle, şiddetle ilgili hiçbir şevden bahsetmemişlerdi. Ellie'yi hiçbir zaman taciz etmemiş olduğu açıktı. Aksine ona çok kibar davranmıştı. Ama çocuk daha yeni on iki yaşına girmişti ve ailesi de kızlarının o yaşta ki yalnız bir adamla normalden daha fazla zaman geçiriyor olmasını tuhaf karşılamaya başlamıştı. Charles Murray, eğer Beecham randevusu olmadığı halde Leshkalar'ın evine gidip nüfus memuru olarak evlerine girmeye çalışmasaydı, onu kovmayı hiç düşünmeyeceğini söyledi. Murray'nin de-

neyimlerine göre, bu tip skandal kokan en küçük hareketlerden bile kaçınmak gerekiyordu.

Sara, fahişe olmamasının yanı sıra, Ellie Leshka'nın vakayla uyumsuzluk gösteren bir başka özelliğinin daha olduğunu belirtti. Beecham'la temastan sağ kurtulan tek çocuk olmuştu. Bu şartlar altında, Beecham'ın en başından beri, kızı öldürmeme niyetinde olduğu anlaşılıyordu. Belki de, hayatı boyunca gerçek anlamda ilk kez, bir başka insanla dost olmayı denemişti. Eğer öyleyse, yine hayatı boyunca gösterdiği ilk yetişkin davranışıydı. Tabii Leshkalar'ın bu olay nedeniyle Chicago'ya taşınmış olabilecekleri ihtimalinin Beecham'ın öfkesini uyandırmış olması da mümkündü. Son cinayetler, aralık ayındaki olaylardan hemen sonra başlamıştı.

Nüfus müdürlüğüyle olan bağlantısından elde edebildiğimiz bilgi ve teoriler bunlardan ibaretti. Bu konudaki çalışmamız salı günü saat beş buçukta sona erdiğinde, Sara'yla birlikte o gün yaptığımız çalışmadan çıkanları anlattık. Bu, kovulmasından sonra Beecham'ın seçmiş olabileceği mesleklerin bir listesiydi. Beecham'ın göçmenlere olan nefreti, insanlara (ya da en azından yetişkinlere) yaklaşmaması, daima çatılarda olma ihtiyacı, her türlü dini kuruma olan düşmanlığı gibi tüm faktörleri göz önüne alarak, çalışma alanlarını iki ana gruba bölmüştük: Senet tahsilatı ve adli tebligat. İkisi de mantıklı seçeneklerdi. Hem daima çatılarda olmasını sağlıyor (böyle istenmeyen görevliler ön kapılarda pek görünmezdi), hem de ona bir tür güç, bir tür kontrol sağlıyordu. Ayrıca bu tip işler, çok sayıda insanın kişisel bilgilerine rahatlıkla ulaşmasını ve evlerine girme iznine sahip olmasını sağlıyordu. Sonunda Sara'yla öğleden sonra bir şey hatırlamış ve bunu doğrulamak için St. Eliza-

belli Hastanesi'ne gitmiştik. Beecham St. Elizabeth Hastanesi'ne kabul edildiğinde, kanunlara karşı duyulan ihtiyaçtan ve insanların bu kurallara uymaya zorlanmasından bahsetmişti. Borçluları ve yasa dışı işlere karışmış insanları hor görme ve onları taciz edebilme düşüncesi, muhtemelen ona çok çekici gelmişti.

Marcus ve Lucius, bu teorinin bir ayak işi turuna daha neden olacağını bildikleri halde bize katıldılar. Ama umutlanmalarını sağlayacak bir listemiz vardı. Belirlediğimiz tip-te çalışanları işe alan hükümet bürolarını ve tahsilat dairelerini dolaşmak, sayısız yardım derneklerini gezmekten daha kolay görünüyordu. Sara gibi bir polis sekreterinin ve benim gibi bir gazetecinin hükümet bürolarından yanıt alamayacağını bildiğimiz için, bürokrasinin içine dalma işini Isaacsonlar'a bıraktık. Bu arada Sarayla ben de, özellikle On Üçüncü Bölge'de bulunan Aşağı Doğu Yaka ve Greenwich Village'te çalışan büroları paylaşıp araştırmaya koyulduk. Çarşamba sabahı yeniden caddelerdeydik.

Yardım derneklerini dolaşmak bize ruhsal bir çöküntü verdiyse, tahsilat dairelerini gezmek ele bizi fiziksel olarak korkutmuştu. Küçük üst kat dairelerinden yönetilen bu bürolar, polis ve yasalarla başı derde girmiş insanlar tarafından yönetiliyordu. Öyle kolay kolay bilgi veren türden insanlar değillerdi ve sadece karşılığında ödül vaat ederseniz ağızlarını açıyorlardı. Bu tip 'ödülleri' genelde önceden talep ediyor ve yanlış, gereksiz ya da yalnızca bilgiyi verenin kurabileceği bir bağlantıyla işe yarayacağı iddia edilen bilgiler bile ödüllendirilmiş oluyordu.

Bir kere daha bu sıkıcı ayak işleri saatlerimizi almış, günün sonunda elimize hiçbir şey geçmemişti. Perşembe gü-

nü geldiğinde, bu işin günler alabileceğini düşünmeye başlamıştık. Isaacsonlar'ın topladığı bilgilere göre, adli tebligat işlerini yürüten adamların kayıtları epey dikkatle tutuluyordu ama ilk yirmi dört saat içinde taranan dosyalardan Beec-ham'la ilgili bir iz çıkmamıştı. Sara'nın senet tahsilatı büro-larında geçirdiği bir buçuk günün sonunda, eline kaba tek-liflerden başka bir şey geçmemişti. Bana gelince de, per-şembe sabahına kadar listemde gezmediğim büro kalma-mış, kendimi merkeze gelmiş, ne yapacağımı düşünürken bulmuştum. Yalnız başıma 808'den Hudson Nehri'ne bakar-ken, yine hazır olamayacağımızı söyleyen korku üzerime çöktü. Pazar akşamı gelecek ve bizim erkek fahişelerin pe-şinde koştuğunu bildiğimizi fark eden Beecham yepyeni bir bölgede kurbanını avlayacaktı. Onu bilinmeyen bir yere gö-türüp iğrenç ayinini gerçekleştirecekti. Tek düşünebildiğim sadece bir adrese, bir mesleğe, bizi ona götürebilecek her-hangi bir ipucuna ihtiyacımız olduğuydu. Böylece onu yö-neten bu barbarlığa, bu çaresizliğe ve bitmek bilmez işken-celere bir son verebilirdik. Tüm bu gördüklerim ve yaşadık-larımdan, adamın işkencelerine tanık olduktan sonra, ona hâlâ acıma duygusu besliyor olmam tuhaftı. Onu bu hale getiren hayatın nasıl olduğunu anlayabiliyordum. Krezi-ler'in araştırmanın başında gösterdiği hedeflerden en az bi-rine ulaşmıştık.

Telefonun sesiyle işe geri döndüm. Karşımdaki Sara'ydı.

"John, ne yapıyorsun?"

"Hiç. Listem bitti ve hiçbir şey bulamadım."

"O zaman 967 Broadway'e gel. İkinci kata. Çabuk ol."

"967... Yirminci Cadde'nin üzerinde."

"Evet. Aslında Yirmi İkinci ile Yirmi Üçüncü arasında."

"Ama orası bizim alanımızın dışında."

"Evet. Bazen de akşamları dua etmeden yatıyorum." Sara içini çekti. "Aptalca davranmışız, aslında gözümüzün önündeymiş. *Hadisallanma!*"

Ben daha yanıt veremeden Sara telefonu kapatmıştı. Ceketimi alıp bizden erken dönmeleri ihtimaline karşı Isaacsonlar'a bir not yazdım. Telefon tekrar çaldığında çıkmak üzereydim. Açtığımda karşıdan Joseph'in sesi geliyordu.

"Bay Moore. Siz misiniz?"

"Joseph, nasıl gidiyor?"

"Pek bir şey yok. Şey dışında..." Kafası karışmış gibiydi. "Bana söylediğiniz şeyler konusunda emin misiniz? Yani aradığınız şu adam hakkındaki şeyler?"

"Bu meslekte bir şeyden ne kadar emin olunabilirse. Neden?"

"Dün akşam bir arkadaşımı gördüm de. Sokaklarda çalışıyor, çalıştığı bir ev yok. Bana sizin söylediklerinizi hatırlatan bir şeylerden bahsetti."

Acelem vardı ama hemen oturup elime bir kalem alarak dinledim. "Devam et, Joseph."

"Bir adam tıpkı sizin dediğiniz gibi onu kurtaracağını söylemiş. Gidip kocaman bir şatoda yaşayacağını, oradan bütün şehri görebileceğini ve ona yanlış yapan herkese güleceğini söylemiş. Sonra sizin dediklerinizi hatırlayıp adamın yüzünde bir tuhaflik olup olmadığını sordum. O da hayır dedi. Adamın yüzü ile ilgili söylediklerinizde emin misiniz?"

"Evet. Şu anda..."

"Pardon," diye araya girdi Joseph, "İskoç Ann bağılıyor. Galiba müşteri geldi. Gitmem gerek."

"Joseph bekle. Bana sadece..."

"Üzgünüm konuşamam. Buluşalım mı? Gece belki?"

Daha fazla bilgi almak için onu zorlamak istedim ama bulunduğu durumu düşününce vazgeçtim. "Tamam. Aynı yerde. Saat onda."

"Tamam," derken sesi neşeli geliyordu, "o zaman görüşürüz."

Ahizeyi yerine bırakıp merkezden ayrıldım.

808'den çıktıktan sonra bir Broadway arabasının arkasına atlayarak birkaç dakika içinde Yirmi İkinci Cadde'ye vardım. Caddenin kaldırımlarına atladığım gibi, dışçiden gözlük reklamına kadar pek çok büyük afişin asılı olduğu üçgen binanın karşısındaki yola baktım. Bu reklamların arasında 967'nin ikinci katının pencerelerine şık ve belirgin bir şekilde yazılmış altın rengi harfleri gördüm: MITCHELL HARBER, MALİ MÜŞAVİRLİK. Trafiğin durmasını bekleyip karşıya geçerek binaya doğru yöneldim.

Sara'yı küçük ofisin içinde Bay Harper'la konuşurken buldum. Ne adam ne de ofis, penceredeki altın harflere uygun görünüyordu. Eğer Bay Harper temizlik işiyle ilgileniyor olsaydı, toz içindeki birkaç parça mobilyadan ibaret olan bürosu, kıyafetlerinin pejmürdeliği, elindeki koca purosunu, pis sakalı ve acemice kesilmiş saçlarından bunu anlamak pek kolay olmazdı. Sara bizi tanıştırdıysa da adam elini uzatmadı.

"Tıpla ilgili pek çok şey okudum. Bay Moore," diye açıkladı başparmaklarını yeleğine sokarken, "mikroplar, bayım! Hastalıklara mikroplar yol açar ve onlar da dokunmayla buluşurlar!"

Bir anlığına, arada bir banyo yapmanın mikropların hakkından geleceğini söylemek istedim ama sonra sadece ba-

şımı sallayarak Sara'ya dönüp beni neden buraya gelmeye zorladığını sorarcasına baktım.

"En başından anlamalıydık," diye fısıldadı, "bay Harper, şubatta Washington Caddesi'nde Bay Lanford Stern tarafından bazı büyük borçlarla ilgilenmesi için tutulmuş." Söylediklerinin hafızamda hiçbir değişikliğe neden olmadığını görerek ekledi. "Bay Stern. Washington pazar alanında pek çok binanın sahibi. Kiracılarından birinin adı elâ Bay Ghazi."

"Ah," dedim, "tabii ya. Neden öyle söylemedin..."

Sara bana dokunarak, Bay Harper'ın olayın içyüzünü öğrenmemesi için susmamı sağladı. "Bu sabah Bay Stern'ü gördüm," dedi kibarca. Tam o sırada araştırmamızın bu safhasının en başında Bay Stern'e gitmiş olmamız gerektiğini anladım. Bay Ghazi, oğlunun öldüğü sıralarda uzun zamandır kirasını ödeyemez durumdaydı. "Ona senet tahsilatçısı olarak çalışan ve abisinin büyük bir miras bıraktığı birini bulmaya çalıştığımızı söyledim."

Sara'nın yalan söylemedeki başarısını görerek gülümsemdim. "Tabii ya," dedim.

"Bay Stern de, kira işlerini Bay Harper'a havale ettiğini söyledi. Ve..."

Başımı sallayarak adamı iyice bir süzdüm. Bu iş çocuk oyuncağı olacaktı. "Bay Harper," dedim, "eğer bize Bay Beecham'ın yeri hakkında bilgi verebilerseniz büyük bir yüzdenin sizi beklediğini söylemeliyim. Mesela yüzde beş?"

Harper'ın ağzının suları neredeyse purosunu düşürecek kadar akmıştı. "Yüzde beş mi? Bu çok cömertçe, bayım. Gerçekten cömertçe! Yüzde beş!"

"Tüm paranın yüzde beşi. Size söz veriyorum. Ama ondan önce, Bay Beecham'ın nerede olduğunu söyleyebilir misiniz?"

Adam bir anlığına kendinden emin olmayarak düşündü. "Yaklaşık olarak biliyorum diyebilirim, Bay Moore. Yani olma ihtimali olan yerleri biliyorum. En azından susadığımda gideceği yeri..." Adam sertçe baktım. "Sizi oraya kendim götürebilirim, yemin ederim. Mulberry Ben'in aşağısındaki bir bar. Onunla tanıştığım yer. Onu burada beklemenizi de söyleyebilirdim ama yaklaşık iki hafta önce onu gönderdim."

"Gönderdiniz mi? Neden?"

"Ben saygın biriyim," diye yanıtladı Bay Harper. "Bu da saygın bir iş. Ama açıkçası arada bir kaba kuvvete başvurulması gereken işlerden. İkna etmek için. İkna olmadan kim borçlarını öder ki? Aslında Beecham'ı boylu poslu, güçlü bir adam olduğu için işe almıştım. Kavgada idare edebileceğini söylemişti. Ama sonra ne yaptı? Onlarla konuşmaya başladı. Muhabbet etti. Kahretsin, Bayım. Bağışlayın hanımefendi. Ama onlarla konuşursanız paralarını alamazsınız. Özellikle de göçmenlerden. Onlara fırsat verseniz siz ölene kadar susmazlar. Şu Ghazi mesela. Evinden atması için Beecham'ı üç kere oraya gönderdim ama adamdan bir kuruş bile almadı."

Harper'in anlatacağı daha çok şey vardı ama duymaya ihtiyacımız yoktu. Gittiği barın adresini yazmasını istedikten sonra, Beecham'ı aramaya hemen gideceğimizi ve eğer bulursak komisyonunu hemen alacağını söyledik. İşin komik yanı, birkaç gün içinde bize bedava bilgi veren ilk adamın Bay Harper olmasıydı. Üstelik bizi bir yerlere götürebilecek tek bilgi de onunkiydi.

Bölüm 41

Harper'ın apartmanından çıkıp, notumu bulan Isaacsonlar'a doğru hızlıca yürümeye başladık. Aceleyle Brücbaher'in şarap bahçesinden geçerken, muhasebecinin söylediklerini son kez tartıştık. Sonra akşam için bir plan yaptık. Seçeneklerimiz gayet açıktı. Eğer Beecham'ın yerini bulabilirsek, karşısına çıkmayacak, onun yerine Theodore'a bir telefon açıp Beecham'ın yüzlerini daha önce görmediği birkaç dedektif göndermesini isteyip onu takip ettirecektik. Ya da Bechaam'ın yaşadığı yeri öğrenebilirsek ve o sırada kendisi içeride değilse, onu tutuklamamızı sağlayabilecek bir delil için evi hızlıca arayacaktık. Bu konuyu karara bağladıktan sonra içkilerimizi bitirip sekiz buçuk sularında arabaya atladık ve Aşağı Doğu Yaka'ya doğru yola koyulduk.

Bu bölgenin insanda yarattığı etkiyi oraları bilmeyen birisine anlatmak her zaman zor olmuştur. O perşembe gibi güzel bir bahar akşamında bile, insanda ölüm hissi uyandırabiliyordu. Bu tehdit, kendisini şehrin diğer karanlık bölgelerindeki gibi açıkça ve saldırgan bir şekilde göstermiyor-

du. Bana göre Mulberry Bend hakkındaki en garip özellik, insanların dışarı çıkmamasıydı. Bölge sakinleri, zamanlarının büyük bir kısmını sokak boyunca dizilmiş sefil kulübe-lerinde veya yıkılmak üzere olan evlerinde geçiriyorlardı. Çoğu, dikkat çekici bir sayıda olan o döküntü binaların zemin ve birinci katlarına tıkmış bir şekilde yaşamaktaydı, ölüm ve keder hayata hâkimdi ve doğrusu işlerini çok iyi yapıyorlardı. Sadece o yalnız ve yaşlı sokaklarda yürümek, en neşeli kişiyi bile insan hayatının anlamsızlığı hakkında düşündürmeye yeterliydi.

Harper'ın bize verdiği Baxter Sokağı Numara 119 adresine ulaştığımızda, Lucius tam da bu bahsettiğim şeyi yapıyordu. Bina kapısının yanındaki birkaç çamur ve sidik kaplı taş basamak, dışarıdan gelen kahkahalar ve inlemelerden anladığımız üzere Beecham'ın sıklıkla uğradığını bildiğimiz batakhane girişiydi. Lucius a döndüğümde, karanlık sokağa endişeyle baktığını gördüm.

"Lucius, sen ve Sara burada kalın," dedim, "dışarıyı kollamak lazım."

Kafasını öne doğru hafifçe salladı, bir peçete çıkardı ve alnını sildi. "Güzel," dedi, "anlaşıldı."

"Herhangi bir sorun olursa rozetinizi ortaya çıkartmayın," diye ekledim. "Buralarda sadece cinayeti davet etmek olacaktır." Marcus'la basamaklara doğru hareketlenirken Lucius'a bir kez daha bakıp Sara'nın kulağına, "Ona göz kulak ol," diye fısıldadım. Buna güldü. Amacımız ne olursa olsun olay çıkarmamaktı. Onun da endişeli olduğunu görebiliyordum. Marcus'la birlikte içeri girdik.

Tarihöncesi dönemlerdeki insanların yaşadığı mağaraların nasıl gözüktüğünü tam olarak bilmesem de, ortalama bir Aşağı Doğu Yaka meyhanesinin onlardan daha gelişmiş ol-

ması mümkün değildi ve bizim girmekte olduğumuz, diğerlerinden de kötüydü. Tavan iki metreyi anca geçiyordu ve batakhane, üst kattaki dükkânın deposu olarak tasarlandığı için penceresizdi. Aydınlatma görevini dört adet emektar gaz lambası üstlenmişti. Yaş, cinsiyet ve giyim kuşamları, ortak sarhoş bulanıklığında kaybolup giden müşterilerin oturduğu ve de uyuduğu, her biri bir lambanın altına denk gelen dört tane uzun ve alçak masa vardı. O gece orada yaklaşık yirmi kişi vardı, gerçi sadece üçü -bir erkek ve bir kadın, ve de onların saçmalıklarıyla gevezelik eden bir üçüncüsü- hayat belirtisi gösteriyordu. Bizi donuk bir nefretle süzdüler. Marcus kafasını bana doğru eğdi. "Galiba burada anahtar nokta yavaş hareket etmek."

Kafamı sallayarak onayladım ve 'bara' geçtik, odanın öbür tarafında dişbudak ağacı fıçısının üstüne yerleştirilmiş bir kalastı bu. Önümüze, bu gibi yerlerin isimlerini aldıkları şeyle dolu iki bardak kondurdu. Adi bira, az da olsa daha iyi bir nama sahip başka yerlerden alınmış onlarca fıçının tiksindirici bir karışımıydı. Biralara parasını ödedim ama bardağıma dokunmadım, Marcus da birasını kenara itti.

Karşımızda duran barmen, koyu kumral saçlı ve ona uygun bir bıyığı olan, bir yetmiş boylarında bir adamdı. "İçkileri istemiyor musunuz?" diye sordu biraz kızarak.

Kafamı salladım. "Bilgi istiyoruz, bir müşterin hakkında." "Çıkın gidin!" dedi öfkeyle.

Biraz daha para çıkardım. "Sadece bir iki soru soracağız."

Adam etrafa tedirginlikle baktı, biraz daha akli başında olan o üçlünün hâlâ bize doğru bakmadığını görünce parayı cebine indirdi. "Dinliyorum."

Beecham ismi barmenin yüzünde bir ifade değişikliği yaratmadı ancak gözü seğiren uzun boylu bir adam tarif etti-

ğimizde, gözlerinde beliren o hastalıklı parlaklık, arkadaşımız Mitchell Harper'ın bize karşı dürüst olduğu anlamına geliyordu.

"Bir üstteki blokta," dedi, "numara 155, üst kat, arka taraf."

Marcus bana şüpheyile baktı ve bunu yakalayan barmen, "Kendi gözlerimle gördüm," diye ekledi, "siz kızın ailesinden misiniz?"

"Kız mı?"

Barmen kafasını salladı. "Oraya bir kız götürdü. Annesi kızının kaçırıldığını düşünmüştü. Adam kıza zarar vermedi ama bir seferinde burada ondan bahseden birisini neredeyse öldürüyordu."

"Çok içer mi?"

"Eskiden içmezdi. İlk geldiğinde burada ne yaptığını anlamadım hiç. Son zamanlarda daha sık gelmeye başladı."

Marcus'a baktım, başıyla onaylıyordu. Bara biraz daha para koyup tam çıkmak üzereyken barmen kolumu yakaladı. "Benden bir şey duymadınız," dedi sertçe, "o, bulaşılacak biri değildir," derken sarı ve gri dişleri görünüyordu, "tekin biri değil."

Barmen bize koyduğu biraları içerken, Marcus'la tekrar çıkışa yöneldik. Bir kere daha masalardaki neredeyse ölü insanların yanından büyük bir dikkatle yürüdük. Biz geçerken kapının yanındaki adam dönüp bilinçsizce yerlere işemeye başladıysa da bunu kişisel bir şey olarak algılamadık.

"Demek Beecham içiyormuş," dedi Marcus, yerdeki sidik gölüne basarak.

"Evet," diye yanıtladım kapıyı açarken. "Kreizlerin, adamamızın kendisine zarar vermeye başladığı son evreye giriyor olabileceğini söylediğini hatırlıyorum. Böyle bir yerde içen biri, kesinlikle bu evrededir."

Dışarı çıktığımızda Sara ve Lucius'un endişeli bakışlarını koruduklarını gördük. "Haydi," dedim kuzeye doğru yönelip, "bir adres bulduk."

Baxter Sokağı Numara 155, gayet sıradan bir New York apartmanıydı. Gerçi diğerlerinde, pencere ve balkonlardaki kadın ve çocukların gülüşmeleri, şarkılar veya en azından bağrışmalar duyulurdu. Buradaysa başları avuçlarındaydı. En genci, en yaşlısı kadar yorgundu ve kimsenin sokakta olup bitene ilgi gösterdiği yoktu. Otuzlarında görünen bir adam, elindeki polis copunu sallayarak apartmanın girişinde oturuyordu. Bu copu nasıl ele geçirdiğini tahmin etmek, yüzündeki pis sırtışı gördükten sonra zor olmadı. Yanına yaklaştığımızda copun ucuyla göğsümden iterek beni durdurdu.

"İş mi?" diye sordu yamuk suratlı adam, nefesinden leş gibi bir kafur likörü kokusu geliyordu.

"Birini görmeye geldik," diye yanıtladım.

Güldü. "Dalga geçmeyin benimle," dedi aksanlı sesiyle, "İş mi?" diye tekrarladı sözlerini.

Yanıt vermeden önce bir an düşündüm. "Sen de kimsin?"

Gülümsemesi bir anda yerini ciddi bir ifadeye bıraktı. "Ben bu binanın bekçisiyim. Eğer bu copun tadına bakmak istemiyorsanız benimle dalga geçmeyin çocuklar." Şehrin kabadayıları tarafından ölümsüzleştirilen 'Bowery' argosuyla konuşuyordu. Ciddiye almanın hep zor olduğu bir dildi bu. Yine de cop fikri hoşuma gitmiyordu. Bir kere daha cüzdanıma el attım.

"Üst kat," dedim biraz para çıkararak, "arka taraf. Kimse var mı içeride?"

Gene pis pis sırtmaya başladı. "Haa," dedi parayı alırken, "sen yaşlı..." Aniden gözlerini kırpmaya, çenesi ve ya-

naklarıyla komik yüz ifadeleri yapmaya başladı. Bu ufak gösterisinin yarattığı etkiden memnun kalmayınca, ek olarak ellerini kafasına sürterek gürültüyle kahkaha attı. "Yok, evçle değil," dedi sonunda. "Hiç evde olmaz geceleri. Gündüz bazen gelir ama geceleri asla. Çatıya bir göz atın, belki oradadır. Çatıyı seviyor, garip değil mi?"

"Eve çıkabilir miyiz?" dedim. "Orada beklemek daha iyi olur."

"Kilitli olabilir," dedi aynı sırtıyla. Daha çok para uzattım. "Belki de kilitli değildir," deyip apartman kapısına doğru yöneldi. "Polis değilsiniz, değil mi?"

"Sana soru sorman için para vermiyoruz," diye yanıtladım.

Sözün doğruluğunu kabullendiğini gösterir bir şekilde kafasını salladı. "Pekala, benimle gelin, ama sessiz olun tamam mı?"

Onaylayarak adamı takip ettik. Binanın uzun ve karanlık merdiven boşluğu, alışlageldik bir biçimde küf ve dışkı kokmaktaydı. Sara'nın önüme geçmesi için durakladım.

Yanımdan geçerken, "Bayan Piedmont'un kiyle burası arasında dünyalar var," diye fısıldadı.

İlginç bir olay yaşamadan altı katı çıktık. Sonra rehberimiz dar koridordaki dört kapıdan birini çaldı. Yanıt gelmeyince, "Burada biraz bekleyin," dedi ve çatıya çıktı. Birkaç saniye içinde rahatlamış olarak döndü. "Eler yer temiz," dedi, arka cebinden bir sürü anahtar çıkardı ve demin çaldığı kapıyı açtı. "Etrafta olmadığından emin olmam gerekiyordu, sert bir adamdır. Yaşlı.." Adamın ismini söylemek yerine gene yüzünü buruşturmaya ve gülmeye başladı. Sonunda daireye girdik.

Kapının yanındaki rafta duran gaz lambasını yaktım. Yavaşça aydınlanan yer, yaklaşık dokuz metrelik dar bir koridordu. Ortasında ufak bir bölme ve üzerinden giriş geçen bir kapı vardı. Yan duvarlarda, apartman boşluğuna ve diğer dairelerin duvarlarına bakan yeni açılmış iki penceresi yarık, daireyi dış dünyaya bağlayan tek şeydi. Bölmenin üzerinde ufak bir ocak vardı. Giriş kapısından sadece bir iki parça mobilya görülebiliyordu; sade ve eski bir masa, bölmenin kenarında bir sandalye ve arkasında da yatağın ayağı. Duvarlardaki ucuz boya, bir komodinin altında bulabileceğiniz kahverengi lekelere nazire yapar gibi kat kat dökülmekteydi.

Burada, bir zamanlar Japheth Dury diye bilinen, şimdiyse katil John Beecham'a dönüşmüş biri yaşıyordu. Bulunması ne kadar zor olursa olsun, bu delikte işimize yarayacak deliller olmak zorundaydı.

Konuşmadan, Isaacsonlar'a dairenin uzak kenarını işaret ettim. Başlarıyla onayladılar ve bölmeyi geçip oraya doğru yöneldiler. Sara'yla birlikte yaşlı masaya doğru birkaç küçük adım attık. Gözcümüzse ön kapıda dikkatli bir şekilde nöbet tutuyordu.

Ev o kadar küçük ve boştu ki, bütün araştırma beş dakikadan daha fazla süremezdi. Sara, karanlıkta gözünden bir şey kaçırmamak için, eski masanın üç rafını elleriyle teker teker yokladı. Masanın üzerinde, dökülmekte olan duvarda haritaya benzeyen bir şeyler vardı. Haritaya doğru eğildiğimde, elimin altında tuhaf bir şey hissettim. Masanın üzerinde düzenli bir sıra halinde kazınmış derin oyuklar vardı. Ellerimi masaya koyup tekrar haritayla ilgilenmeye başladım. Manhattan'ın kaba hatlarını çıkarabiliyordum ama üye-

rine çizilmiş işaretler tuhaf geliyordu. Farklı yerlerine sayı ve semboller karalanmış bir grup düz ve kesişen çizgi... Kafamı haritaya yaklaştırmak üzereyken, Sara'nın seslendiğini duydum.

"John buraya bak."

Başımı çevirdiğimde, Sara en alt çekmecedeki ufak bir tahta kutu çıkarıyordu. Oyulmuş masanın üstüne çekinerek bıraktı ve geri çekildi.

Sıkıca kapatılmış kutunun kapağında, meşhur fotoğrafçı Mathew Brady'nin bir *Sivil Savaş* karesine stil ve kompozisyon olarak çok benzeyen bir fotoğraf vardı. Yıpranmış hali, Brady'yle aynı dönemlerde çekildiği izlenimi uyanıyordu. Karede kol ve bacaklarından oklanmış ve çürümeye yüz tutmuş, ölmüş bir adam vardı. Gözleri yoktu. Fotoğrafta herhangi bir imza yoktu ama rahip Victory Dury'nin eserlerinden biri olduğu açıktı.

Fotoğrafın sağlamca yapıştırıldığı kutudan tuhaf bir koku yayılıyordu. Beecham'ın Bayan Piedmont'un yerindeki odasında bulunan kokuya benziyordu. Çürüyen bir leş. Kutuyu elime aldığım anda heyecanlıydım. Açmak üzereyken Marcus'un sesini duydum.

"Aman Tanrım, nasıl!"

Marcus koşarak geldi. O loş ışıkta bile yüzünün beyazlığını görebiliyordum. O adamın, birçok kişinin midelerini kaldıran şeyleri gayet sakin bir şekilde fotoğrafladığını gördüğüm için, bu ifade çok şaşırtıcıydı. Birkaç saniye sonra Lucius da kollarında bir şey taşıyarak geldi.

"John!" dedi Lucius heyecanla. "John, bu bir kanıt! Galiba artık açık bir cinayet vakamız var!"

"Kahretsin," dedi kapıdaki gözcümüz, "siz polis misiniz?"

Yanıtlamadan bir kibrit yakıp Lucius'a yaklaştım. İşığı kollarındaki nesneye tuttuğumda Sara keskin bir çığlık atıp uzaklaştı.

Lucius büyük bir cam kavanoz tutuyordu. İçinde, formaldehit olduğunu düşündüğüm bir sıvıyla korunan insan gözleri vardı. Bazıları yusuvarlaktı, bazılarındansa sinirler sarkıyordu. Kimisi tazeydi; diğerleri tazeliklerini çoktan kaybetmişti. Mavi, kahverengi, ela, gri ve yeşil gözler. Ama Marcus'u şok eden, gözlerin keşfi veya durumları değil, sayıydı. Bunlar öldürülen beş çocuğun, veya Zweig çocuklarının gözleri değildi. Burada onlarca -onlarca- göz vardı, hepsi de kavanozlarında sessiz bir sitemle bize bakarak, neden bu kadar geç kaldığımızı bir şekilde öğrenmek istiyorlardı.

Bir an gözlerim Sara'nın bulduğu küçük kutuya kaydı. Yavaşça açtım, içinden çıkan koku beklediğim kadar kötü değildi, en azından çalışmaya devam etmeme engel olmuyordu. Kutudan çıkan şeye bir anlam veremedim, kırmızısiyah kurumuş bir kauçuk parçasına benziyordu.

"Lucius," dedim ve kutuyu yavaşça uzattım.

Büyük kavanozu masaya bırakıp kutuyu aldı ve ön kapıdaki gaz lambasına doğru tuttu. Dedektif kutuyu incelerken gözcümüz de onu inceliyordu.

"Bok mu var?" diye sordu coplu adam. "Kesinlikle bok gibi kokuyor."

"Hayır," diye yanıtladı Lucius gözlerini kutudan ayırmadan, "bu, galiba bir insan kalbinin kurumuş kalıntıları."

Bu, bir Aşağı Doğu Yaka kabadayısını bile korkuttu ve gözcümüz, yüzünde bir dehşet ifadesiyle arkasını döndü. "Siz kimsiniz Tanrı aşkına?"

Lucius'a bakmaya devam ettim. "Bir kalp mi? Lohmann'inki mi?"

Kafasını salladı.. "Çok yaşlı, bu uzun bir süredir buradaymış. Galiba bir şeyle kaplanmış, bir çeşit cila olabilir."

Sara'ya döndüm, elleri karnında derin nefesler alıyordu. Omzuna dokundum. "İyi misin?"

Hızla başını salladı. "Evet, bir şeyim yok."

Tekrar Marcus'a döndüm. "Ya sen?"

"Galiba," dedi.

"Lucius... Birinin o fırını kontrol etmesi gerekiyor, yapabilir misin?"

"İşğe ihtiyacım var," dedi başıyla onaylayarak. Cebimdeki küçük kibrit kutusunu ona verdim.

Bölmenin yanında duran eskimiş siyah demir yığınına doğru yürüdü. Erinin yanındaki sepette birkaç parça odun, üzerinde ise epeydir temizlenmemiş bir kızartma tavası vardı. Bir kibrit yaktı, derin bir nefes alıp fırının kapağını açtı. Kibriti fırının içine doğru tutarken gözlerimi yumdum, yaklaşık on beş saniye sonra kapağın tekrar yuvasına otururken çıkardığı sesi duydum.

"Bir şey yok," dedi Lucius, "yağ, küflenmiş bir patates. Hepsi bu."

Tuttuğum nefesimi rahatlayarak koyverdim ve Lucius'un omzuna dokundum. "Bütün bunlardan ne çıkarıyorsun?" dedim, duvardaki Manhattan haritasını göstererek.

Dikkatle haritaya baktı. "Manhattan?" dedi hızla. "Bir çeşit kadastro haritasına benziyor." Haritayı, duvara tutturulduğu yerlerden dikkatlice çıkardı ve yapışkanları inceledi. "Yapışkanlar henüz solmamış. Sanırım yeni asılmış bu duvara," dedi.

Lucius tekrar bize döndü ve masadaki kavanozla kutudan uzak bir yere oturduk.

"Arkadaki her şey bu mu?" diye sordum Isaacsonlar'a.

"Hepsi hu," dedi Marcus. "Giysi yok. hiçbir şey yok. Bana sorarsanız o gitmiş."

"Gitmiş mi?" diye sordu Sara şaşırarak.

Marcus hayal kırıklığıyla başını salladı. "Belki de bizim burayı bulacağımızı tahmin ediyordu. Ama kesinlikle dönecekmiş gibi görünmüyor."

"İyi ama niye gitsin ki?" dedi Sara. "Hem de kanıtları burada bırakarak..."

Marcus tekrar kafa salladı. "Belki bunların kanıt olacağını düşünmüyordur, belki de aceleyle çıkmıştır. Ya da..."

"Ya da," diye araya girdim, hepimizin aklından geçeni söylemek için. "Bizim bunları bulmamızı istedi."

Bu olasılığı düşünürken nöbetçimizin masadaki kavanozu görebilmek için parmak uçlarında yükseldiğini gördüm. Görüş açısını gövdemle kapatmak için hafifçe sola kaydım. "Bu doğru olabilir, ama yine de burayı tekrar gelme ihtimaline karşı göz altında tutmamız gerek. Savcıya adam göndermesini söylemeliyiz. Dediğim gibi, bu artık bir cinayet vakası," dedi Lucius.

"Sence dava açabilmek için yeterli delilimiz var mı?" diye sordu Sara. "Kulağa korkunç geldiğini biliyorum ama o gözlerin maktullerimizin gözleri olup olmadığını bilmiyoruz."

"Hayır," dedi Lucius, "tabii eğer bunların *kimin* olduğuna dair sağlam bir açıklaması yoksa, bu şehirdeki herhangi bir jüri onu suçlu bulacaktır. Özellikle bildiğimiz hikayeyi anlatırsak."

"Tamam o zaman," dedim, "Sara ve ben, Roosevelt'e bu binayı gece gündüz gözetlemesi için adam göndermesini söylemek için Mulberry Sokağı'na gideceğiz. Lucius, sen ve Marcus da adamlar gelene kadar burayı bekleyin. Silahları-

nız yanınızda mı?" Marcus sadece başını salladı, Lucius da Castle Garden'da gördüğüm o polis tabancasını gösterdi. "Güzel. Beklerken şu haritayı inceleyin, belki işimize yarar bir şeyler bulursunuz. Bir de..." Sesimi alçaktım. "Destek gelene kadar rozetlerinizi meydana çıkarmayın. Eskiden polisler bu bölgeye girdi mi, tek parça çıkma şansları çok düşüktü."

Isaacsonlar onayladıktan sonra, Sara'yla birlikte koridora çıktık. Coplu nöbetçimiz önümüzde durdu. "Herhalde şimdi ne olup bittiğini bana anlatacaksınız. Ne araştırması? Siz polissiniz, değil mi?"

"Bu... özel bir mesele," dedim. "Arkadaşlarım ev sahibini bekleyecekler," cüzdanımdan on dolar daha çıkardım, "sen kimseyi görmedin."

"On dolar mı?" dedi gülerek. "On dolar için annemin yüzünü bile unuturum. Sırttı. "Zaten hatırlamıyorum ya neyse..."

Sara'yla kendimizi çabucak dışarı attık ve bir taksi bulabilme umuduyla önce kuzeye, sonra da batıya yürüdük. Sara farkında olmasa da maceramızın en heyecanlı kısmı buydu. Sadece ikimiz vardık ve birimiz bir kadındı. Altmışlar ve yetmişlerde, namını hak eden herhangi bir Aşağı Doğu Yaka çetesi, Baxter Sokağı'ndan bir blok uzaklaşmadan beni yere serer, sonra da Sara'yla işlerini görürlerdi. Eskilerin o kural tanımazlığının yerini bezginliğe terk etmiş olması, tek kurtuluş yolumuzdu.

Anlaşılaacağı üzere çıkmayı başardık. Dokuz kırk beşte Browadway'e yaklaşmıştık. Birkaç dakika sonra Houston Caddesi'ne geldik ve at arabasından indik. Merkezde beraber görünmekten çekinmeden, ikimiz de binaya girdik. Theodore'un ofisi boştu. Bir dedektif eve yemeğe gittiğini,

ama geri geleceğini söyledi. Yarım saat beklemek can sıkıcı oldu. Bizi görmek Theodore'u şaşırttı ama hikayemizi dinlediğinde kendine geldi ve ikinci kat koridoru boyunca emirler yağdırmaya başladı. Bu sırada aklıma bir fikir gelmişti, Sara'ya merdiveni işaret ettim.

"Not," dedim merdivenlerden inip ön kapıya giderken. "Bayan Santorelli'ye yazılmış mektup... Bu mektubu Beec-ham'ı çözmekte kullanabiliriz."

Sara bu fikri beğenmişti, bir arabaya atlayıp 808'e gittik. O anki ruh halimizi tam bir coşkuyla ifade edemesem de, kat ettiğimiz mesafeyi düşünmenin heyecanı, yolculuğu sonu gelmez kılmaktaydı.

808'e girdiğimizde o kadar hızlı yürüyordum ki antrede bırakılmış kocaman bir çuvalı fark etmedim ve az daha düşünüyordum. Baktığımda üzerindeki etiket gördüm, *No. 808 B'WAY 6. Kat.* Başımı Sara'ya çevirdiğim, o da etiketi ve çuvalı inceliyordu.

"Sebze siparişi vermemiştin, değil mi?" dedi gülerek.

"Saçmalama," eledim, "Marcus ve Lucius için olmalı."

Çuvalı biraz daha inceledikten sonra ağzını açmak için eğildim. Tuhaf bir düğüm atılmış olan ipi açmaya uğraşmak yerine çakımı çıkarıp çuvalın kalın kumaşını baştan sonaardım.

Joseph, bir et yığını gibi yere düştü. Üzerinde belirgin bir işaret yoktu ama derisinin solgun rengi, ölü olduğunu açıkça gösteriyordu.

Bölüm 42

Bellevue morgunda görevli doktorun, birisinin Joseph'in kafatasının altından beynine ince bir bıçak veya şiş sokup öldürdüğünü anlaması tam altı ay aldı. Sonunda bu bilgi geldiğinde, morgun yollarını arşınlayarak ve sigara içip düşünerek geçirdiğim bir gece sonucunda hâlâ bir yere varamamıştım. Biff Ellison'u, onun benzer silahlarla sakince işlediği cinayetleri düşündüm. Ama bu kederli halimle bile, onu Joseph'in katili olarak hayal edemiyordum. Joseph onun ilgi alanına giren bir çocuk değildi, ki olsa bile böyle bir cinayetten önce mutlaka çarpıcı bir uyarıda bulunurdu. Eğer Byrnes ve Connor, Ellison'u kendilerine yardım etmeye zorlamadıysa (gerçekleşme olasılığı çok düşük bir ihtimaldi bu) Beecham haricinde hiçbir açıklama ve şüpheli bulamıyordum. Bütün uyarılarıma karşın bir şekilde çocuğa yaklaşmanın yolunu bulmuştu.

Uyarılarım... Joseph'in ufak ve cansız bedeni, morgdaki otopsi odalarında bir sedyenin tekerlekleri üzerinde dolaşırken, çocuğun bu hazin sonundan dolayı kendimi bininci kez suçlamaktaydım. Onu bütün olası tehlikelere karşı ko-

rumaya çalışmışım, ama en büyük tehlikenin benimle konuşması olduğunu nasıl bilebilirdim ki? Ve şimdi burada morgda, görevli doktora cenazeyi ayarladığımı, her şeyle ilgilendiğini anlatıyordum, sanki çocuğun bedeninin Brooklyn sınırları içinde bir parça toprağın altında olmasıyla gelgit vakitlerinde artan Doğu Nehri'nin, o tatlı akıntısına kapılıp denizle buluşması arasında bir fark yokmuş gibi. Kibir, küstahlık ve umursamazlık. Bütün gece aklımda Kreizler'in May Palmer cinayeti sonrasında söyledikleri vardı. Kötüyle yaptığımız savaşta tek başardığımız şey, ona rezilliklerini sergilemesi için daha fazla alan tanımamız olmuştu.

Gün doğduğu sırada kafamda Kreizler'in düşünceleriyle morgdan çıktım. Başka zaman olsa gördüklerim şaşırtıcı gelirdi herhalde. Eski arkadaşım at arabasında oturuyordu. Süürücü koltuğunda Cyrus Montrose vardı. Gözlerimiz rastlaştığında beni başıyla anlayışla selamladı. Ona doğru yürümeye başladığımda Laszlo güldü ve arabadan aşağıya atladı.

"Joseph..." dedim, sesim sigara yüzünden çatlamıştı.

"Biliyorum," dedi Laszlo, "Sara aradı. Kahvaltıya ihtiyaç duyacağını tahmin ettim."

Güçlkle onayarak arabasına doğru yürüdüm. Frederick, Cyrus'un parmak şıklatmasıyla harekete geçti.

Arabaya bindiğimizde başımı arabanın katlanmış örtüsüne yasladım, derin nefesler alıp aydınlanmakta olan gökyüzüne baktım. "Beecham'dan başkası olamaz," dedim kısık sesimle.

"Evet," diye yanıtladı Laszlo.

Başımı onun olduğu tarafa doğru çevirerek, ona bakmadan konuştum. "Ama hiç iz yok neredeyse. O kadar az kan vardı ki nasıl öldürüldüğünü bile anlayamadım. Sadece ensesinde ufak bir delik varmış."

Laszlo'nun gözleri bir şeye dalmıştı. "Hızlı ve temiz," dedi. "Onun cinayet tarzı değil bu. Pragmatik bir cinayet. Çocuğu, kendisini korumak ve bir mesaj göndermek için öldürdü."

"Bana mı?"

Kreizler başıyla onayladı. "Gözü dönmüş durumda. Yakalamak kolay olmayacak."

Yavaşça kafamı sallamaya başladım. "Ama nasıl, nasıl? Joseph'e bildiğimiz her şeyi *anlattım*. Beecham'ı görse *tanırdı*. Dün öğle vakti beni arayıp detayları tekrar kontrol etmemi istemişti."

Kreizler'ın kaşları çatıldı. "Gerçekten mi? Neden?"

"Bilmiyorum," dedim sinir bozukluğuyla. Bir sigara daha çıkardım. "Onu götürmek isteyen biri, bazı arkadaşlarına sorular sormuş. Şehrin üzerindeki bir kaleye demişti. Buna benzer bir şeyler işte. Beecham olabilir gibi geliyordu kulağa, ama adamın yüzü kasılmıyormuş."

Laszlo döndü ve dikkatle konuşmaya başladı. "Ah, hatırlamadın mı?"

"Hatırlamak mı?"

"Adam Dury. Japheth'in yüzünün avlanırken kasılmadığını söylemişti. Galiba bu çocukları takip ederken de..." Bu sözlerin üzerimdeki etkisini görünce açıklamasını tamamlamadı. "Üzgünüm John."

Elimdeki henüz yakmadığım sigarayı yere fırlatıp başımı avuçlarımın arasına aldım. Tabii ki doğruydu. Avlamak, gözetlemek, takip etmek, kıstırmak, öldürmek... Bunlar Beecham'ın ruhunu sakinleştiriyordu ve yüzü normale dönüyordu. Joseph'in anlattığı çocuk her kimse, Beecham'la konuşmuştu. Joseph de Beecham'la karşılaştı. Hepsi sadece bir detayı unuttuğum için olmuştu...

At arabası ilerlemeye devam ederken, Kreizler bir elini omzuma koydu. Başımı kaldırdığımda Delmonico'nun Yeri'nin yakınlarındaki bir restorana gelmiştik. Bir, hatta iki saatten önce açılmayacağını biliyordum ama bildiğim başka bir şey de Kreizler'in iş saatleri dışında da yemek ayarlayabilme yeteneği idi. Cyrus sürücü koltuğundan indi ve arabadan inmeme yardım etti. "Hadi Bay Moore, midenize biraz yemek girsin" Laszlo'yu takip etmeye başladım, ön kapıya geldiğimizde, Charlie Delmonico içeriden kapıyı açtı. Koca gözlerindeki bakışlar bütün detaylarını bildiği izlenimini uyandırdı bende.

"Günaydın Doktor," dedi, o saatte tahammül edebileceğim tek ses tonuyla. "Bay Moore," içeri girerken devam etti, "umarım kendinizi evinizde hissedersiniz beyler. Yapabileceğim bir şey olursa..."

"Sağol Charles," diye yanıtladı Kreizler.

Girmeden önce adamın omzuna dokunup, "Teşekkürler Charlie," diye fısıldayabildim.

Kreizler hiç yanılmayan öngörülerıyla, bir şeyler yiyip kendimi toparlayabileceğim New York'taki tek yeri seçmişti. Dışarıdan gelen yumuşak ışık eşliğinde, sessiz lokantada biraz biftek, yumurta ve kızarmış güvercinden lokmalar aldım, daha da önemlisi konuşabildiğimi farkettim.

"Biliyor musunuz," dedim oturunca, "düşünüyorum da, dün müydü... O adama bütün yaptıklarına rağmen sempati duyuyorum. Başına gelen şeyler yüzünden. Galiba artık sonunda onu *taniyorum*."

Kreizler başını salladı. "Bunu yapamazsın John, o kadar da değil. Onun neler planladığını sezecek kadar yakın olabilirsin ama ne sen, ne de başkası, bir çocuğa baktığında onun gördüklerini göremez, bıçağı kavradığında hissettiği

duyguyu *tam olarak* anlayamaz. Böyle şeyleri öğrenmenin tek' yolu..." Kreizler camdan dışarıya baktı. "Ona sormak olacaktır."

Güçlkle onayladım. "Dairesini bulduk."

"Sara söylemişti. İyi iş çıkardınız John. Hepiniz," dedi Laszlo.

Buna güldüm. "İyi iş... Marcus, Beecham'ın oraya döneceğini düşünmüyor. Ve katıldığımı belirtmek zorundayım. O gözünü kan bürümüş cani sürekli bizden bir adım önde oldu."

Kreizler omuz silkti. "Belki."

"Sara haritadan bahsetti mi?"

"Evet," dedi Laszlo garson iki bardak taze domates suyu getirirken. "Ve Marcus haritanın ne olduğunu saptadı. Şehrin su sisteminin krokisi. Anlaşılan bütün ağ, son on yıldır sürekli elden geçirilmiş. Muhtemelen Beecham haritayı nüfus müdürlüğünden çalmıştır."

Bardağımdaki suçlan bir yudum aldım. "Su sistemi mi? Ne yapacağız şimdi?"

"Sara ve Marcus'un bazı düşünceleri var," diye yanıtladı Kreizler. Ufak bir tabaktan patates kızartması, enginar ve yer mantarı aldı. "Eminim sana ela anlatırlar."

Gözlerimi o kara gözlere diktim. "Sen geri dönmeyecek misin?"

Gözlerini çabucak kaçırdı. "Bu mümkün değil John. Henüz değil." Yumurtalar geldiğinde canlanmaya çalıştı. "Pazar için planını yaptın... Baptist Yortusu."

"Evet."

"Onun için önemli bir gece olacak."

"Galiba."

"Ödüllerini gözden çıkardığı gerçeği bir çeşit krize işaret ediyor. Bu arada, kutudaki kalp, sanırım annesinin," sadece omuz silktim, Laszlo devam etti, "bu pazar Metropolitan'daki gece Abbey ve Grau'ya yardım için yapılacak."

Ağzım açık kaldı buna. "Ne?"

"Yardım," dedi Kreizler neredeyse mutlu bir şekilde, "iflas, Abbey'nin sağlığını mahvetti, zavallı. En azından bu yüzden gitmeliyiz."

"Biz mi?" dedim şaşkınlıkla, "biz bir katilin peşinde olacağız Kreizler, Allah aşkına."

"Evet, evet," dedi Laszlo, "ama sonra. Beecham şimdiye kadar hiç gece yarısından önce harekete geçmedi. Pazar günü ele böyle yapmayacağını düşünmemiz için bir nedenimiz yok. Neden hem güzelce bekleyip hem de Abbey ve Grau'ya yardım etmeyelim ki?"

Çatalımı düşürdüm. "Biliyorum, *ben* aklımı kaybediyorum. *Sen* aslında duyduklarımın hiçbirini söylemiyorsun. Ciddi olamazsın."

"Maruel, Giovanni söylüyor olacak," dedi davetkâr bir şekilde. Ağzına bir lokma daha koyup, "Eduard de Reszke, Leporello'yu oynuyor ve Zerlina'yı kimin oynayacağını söylemiyorum bile."

öfkeyle surat astını, ama sormadan edemedim. "Frances Saville mi?"

"Ta kendisi," dedi Kreizler, "Anton Seidl yönetiyor ve *Donna Anna'yı* Nordica söyleyecek."

Kesinlikle unutulmayacak bir geceyi tarif etmişti ve kısa süre için kendimi bu hayale kaptırmıştım. Sonra Joseph'in görüntüsü aklıma geldi ve bütün hoş fanteziler bir anda uçup gitti. "Kreizler," dedim soğukça, "senin burada oturup

opera hakkında rahat rahat konuşmanı sağlayanın ne olduğunu bilmiyorum ama ikimizin de tanıdığı insanlar..."

"Dediklerimden olayları ciddiye almadığımı çıkarma Moore." Bakışları uzaklara daldı. "Seninle bir anlaşma yapacağım. Benimle *Giovanni*'ye gel, ben de araştırmaya tekrar katılayım ve bu işi bitirelim," dedi sakın ama kararlı bir sesle.

"Tekrar mı katılacaksın?" dedim şaşkınlıkla. "Ama ne zaman?"

"Operadan önce değil," dedi Laszlo. İtiraz edecektim ama eliyle durdurdu. "Daha açık bir şekilde söylenemezdi John, kabul ediyor musun?"

Tabii ki kabul ettim, başka ne yapacaktım ki? Isaacsonlar ve Sarayla birlikte son haftalarda kaydettiğimiz ilerlemeye karşın, Joseph'in öldürülmesi kendime olan inancımı derinden sarsmıştı. Kreizler'in tekrar bize katılacak olması operaya gitmemi sağlayan büyük bir etkendi. Yemeği bitirince lokantadan çıkıp şehre doğru hareket ettik. Gizemliydi evet, ama sözüne güvenilir biriydi ve içimden bir ses gerçek niyetini saklamasının altında iyi bir neden yattığını söylüyordu. Opera giysilerimi temizletmeye söz verdim ve anlaştık. Diğerlerine 808'e döneceğimden bahsedecektim, ama Kreizler bunu yapmamamı istedi. Roosevelt'e hiçbir şey söylemeyecektim.

Union Meydanı'nın kuzey kenarında arabadan inerken, "Bunu mecburiyetten istediğimi düşünme," diye açıkladı. "Son günlerde Theodore gayet kibardı, Connor'u ararken de çok dikkatliydi."

"Hala o adamdan bir iz yok." dedim Roosevelt'ten duyduğu mu tekrarlayarak.

Laszlo daldı. "Ortaya çıkacağını düşünüyorum. Bu arada," at arabasının kapısını kapattı, "ilgilenmemiz gereken başka şeyler var. Hadi Cyrus."

Araba uzaklaşmaya başladı, ben de şehir merkezine yürüdüm.

Merkeze vardığımda, masamda Sara ve Isaacsonlar'ın bir notunu buldum. Biraz uyumak için eve gitmişlerdi, sonra da Theodore'un Beecham'ın evini izlemek için görevlendirdiği dedektiflere katılacaklardı. Onların yokluğunu fırsat bilip divana uzandım ve pek dinlendirici olduğu söyleyemesem de uyudum. Yine de, öğleden sonra Washington Meydanı'na gidip duş alacak ve üstümü değiştirecek kadar dinlenmişim. Sonra Sara'ya telefon ettim. 155 Baxter Sokak'ındaki buluşmanın günbatımında olacağını, Roosevelt'in nöbeti birkaç saatliğine devralmak istediğini ve son olarak beni arabayla alacağını söyledi. Sonrasında ikimiz de biraz daha uyumaya çalıştık.

Marcus'un, Beecham hakkındaki tahminlerinin doğru olduğu anlaşıldı. Cumartesi sabah üç olmuştu ve hâlâ adamdan iz yoktu, daireye dönmeyeceğinden emin olmaya başlamıştık artık. Diğerlerine Kreizler'in söylediklerini anlattım, Beecham'ın ödülleri ardında bırakması, katillik kariyerinin zirvesinin yaklaştığına işaret ediyordu ve pazar gecesi için sağlam bir plana ihtiyaç duyduğumuz çok açıktı. Birkaç hafta önce yaptığımız anlaşmaya göre, Roosevelt de cumartesi öğleden sonra 808'de yaptığımız toplantılara katılacaktı.

Daha önce hiç merkeze gelmemiş olan Roosevelt'in içindeki tuhaf dekoratif şeyleri incelediğini görmek, buradaki ilk sabahlamamı hatırlattı. Theodore'da her zaman olduğu gibi merak, "şaşkınlığı yendi ve her nesneyle büyük kara

tahtadan ufak mutfak ocağına kadar- ilgili o kadar çok soru sordu ki, gelişinden itibaren neredeyse bir saat iş yapamadık. Toplantı, diğer onlarcasından farksızdı. Düşüncelerimizi paylaştık, değerlendirdik ve (genellikle) reddettik. Zayıf spekülasyonlardan tutarlı bir hipotez kurmaya çalışıyorduk. Ancak bu sefer toplantıyı Roosevelt'in başta şaşkın, sonra da büyülenmiş gözleriyle, yeni bir bakış açısıyla izliyordum. Ne zaman Marchese 'Carcano' yapımı sandalyenin kollarına vurmaya başlayıp heyecanla bizi onaylasa, hikayelendirmemizin sağlam olduğu kısımdan tatmin oluyorduk. Takımımızın çıkardığı işi takdir etmeye başladım.

Hepimiz önemli bir noktada hemfikirdik, New York'un su şebekesinin haritası gerçekleşmiş olanlarla değil, planlanan bir cinayetle ilgiliydi. Beecham'ın dairesini bulduğumuz gece, Theodore'un dedektiflerini beklerken, Marcus yapışkanları inceleyip duvarın farklı yerlerinden sıva örnekleri alarak detaylı karşılaştırmalar ve incelemeler yaptıktan sonra, haritanın duvara yeni asılmasıyla ilgili tezini onaylamıştı. Sıcaklık, nem ve is gibi faktörleri göz önünde bulundurarak Ernst Lohmann cinayetinin gerçekleştiği son günlerde haritanın duvarda olmadığını net bir şekilde belirtti.

Marcus'u selamlayıp, "Fevkalade!" dedi Theodore. "Bu ekibi sizinle kurmamın nedeni de tam olarak bu, modern yöntemler!"

Marcus'un bu tespiti, başka etkenlerce de destekleniyordu. Öncelikle, gerçekleşen cinayetlerin mekânlarının hiçbirinin su şebekesiyle ilgisi yoktu. Buna ek olarak, su şebekesinin temel işlevi olan yıkanmak, Beecham'ın kafasında, kolaylıkla Baptist John'la özdeşleşebilirdi. Beecham'ın haritayı ardında bırakarak bizimle alay etmesi, bunun sıradaki

cinayetle ilgili okluğu yolundaki düşüncemizi kuvvetlendirdi. Lucius bu detayları kara tahtaya dikkatlice yazdı.

"Bravo!" diye bizi kutlamayı sürdürdü Theodore. "Bravo, işte bunu seviyorum: Bilimsel yaklaşım."

Hiçbirimiz, bu olayda kullandığımız yöntemin, aslında görüldüğü kadar bilimsel olmadığını ona söyleme cesaretini gösteremedik. Bunun yerine Manhattan'daki binalar ve su şebekesiyle ilgili elimizdeki bütün kitapları inceledik.

Beecham'ın 1986'da işlediği bütün cinayetler, bir nehir kenarında gerçekleşmişti. Bundan, su kaynaklarının cinayet törenlerinde önemli bir duygusal bileşen olduğunu çıkarmak mümkündü. Dikkatimizi su şebekesinin rıhtımlara yakın olan kısımlarına vermemiz gerekiyordu, bu da bize pek seçenek bırakmadı. Aslında tek bir seçenek vardı, 1840'tan beri üç metrelik boruları Doğu Nehri'nden Manhattan'a su taşıyan Yüksek Köprü Barajı ve Kulesi. Eğer Beecham burayı seçtiyse, Houston Sokağı'nın kuzeyinde işlediği ilk cinayet olacaktı bu. Cinayetlerini şehrin güney kısımlarında işlediği gerçeği, adanın kuzeyini bilmediği anlamına gelmiyordu. Beecham'ın, bizim Yüksek Köprü'yü bariz bir hedef olarak düşünebileceğimizi tahmin ederek haritasındaki daha küçük bir bölgeyi -boru hatlarının kesiştiği bir yer veya benzerleri- seçmesi de mümkündü.

"Peki ama ya çocuğun hikayesi? 'Şehre bakan kale,' ve bu da hipotezinizi doğrulamıyor mu?" diye sordu Theodore. Fikir yürütme sürecinde fazla yer alamadığı için hayal kırıklığına uğramıştı.

Sara, her ne kadar bu hipotezi doğrulasa da (şehrin su depolarındaki basıncı eşitlemek için yapılan Yüksek Köprü Kulesi, gerçekten de bir kaleye benziyordu) bu Beecham'ın kurbanını oraya götüreceği anlamına gelmeyeceğine dikkat

çekti. Aşırı derecede sapkın ve dolambaçlı bir mantıktı kalışımızdaki. Sara, düşüncelerimizi kestirebilen ve bizi **yanlış** bir hedefe yönlendirmekten zevk alacak biriyle uğraştığımızı Theodore'a anlattı. Yine de, Beecham'ın su yakınında **ol**ma ihtiyacını anladığımızın farkında olduğundan emin **ola**mazdık, ki kendisi de bunun farkında olmayabilirdi ve sonuçta Yüksek Köprü Kulesi en umut verici yerdi.

Bütün bunları ilgiyle dinleyen Roosevelt, sonunda ellerini ovuşturdu, çenesini ovdu ve ellerini çırparak, "Çok iyi Sara!" dedi. "Ailen bu dediklerini dinlese ne derdi bilmiyorum ama ben seninle gurur duyuyorum!" Theodore'un sözleri içten gelen bir hayranlıkla doluydu ki, sesindeki hafif ukalalık havasını önemsiz kılıyordu bu. Sara gülümseyerek arkasını döndü.

Sıra, pazar gecesi polis güçlerini yerleştireceğimiz yerlere geldiğinde Roosevelt daha aktif bir rol oynadı toplantıda. Yüksek Köprü Kulesi'ni izleyecek adamları kendisinin seçmek istediğini söyledi, sonuçta bu ince bir işti. Polis varlığına dair bir işaret Beecham'ı elden kaçırmamıza neden olabiliyordu. Roosevelt Yüksek Köprü'ye ek olarak, bütün köprü ve vapur iskelelerini yakından izletmeyi, kentin doğu ve batı kıyılarındaki rıhtımlara ek bekçiler göndermeyi düşünüyordu. Son olarak, her ne kadar Beecham'ın kurbanını başka bir yerden kaçıracağına inansak da, Lohmann'ın öldüğü gece gözetimde tuttuğumuz bütün evleri gözleyecektik.

Sara, Isaacsonlar ve benim rolümün belirlenmesi dışında bütün plan yapılmıştı. Bizim Yüksek Köprü Kulesi'ni izleyen ekibe katılacağımız düşünülürken, artık Kreizler'le operaya gitmeyi planladığımızı ve geç bir saate kadar oraya ulaşamayacağımızı açıklamam gerekiyordu. Bu, takım arkadaşlarımın yüzlerinde ani bir şaşkınlık uyandırdı ama Laszlo'yla

yaptığım anlaşma yüzünden operaya gitme nedenimi söyleyemiyordum ve açıklamasız kalmıştım. Neyse ki, Sara ve Isaacsonlar öfkelerini kelimelere dökmeye başlamadan önce hiç beklemediğim birisi beni kurtardı. Theodore, ki kendisi de o geceki gösteriye katılmayı planlamaktaymış. Belediye Başkanı Strong'un, polis gücünün büyük bir kısmını çocuk fahişe cinayetleri için gece vardiyasına çıkarma isteğini onaylamayacağını düşündüğünü belirtti. Ancak Roosevelt'in, Belediye Başkanı Strong ve şehir meclisinin birkaç üyesinin de katılacağı bu iyi tanıtılmış gösteride görünmesi, o geceki eylemlerimizin gözden kaçmasını sağlayabilirdi. Theodore da, bunun sadece polisin Beecham'ın olası planından habersiz olduğu yolunda algılanacağını belirtti ve Kreizler'in mantığını tekrar ederek Beecham'ın şimdiye kadar gece yarısından önce ortaya hiç çıkmadığını, bu pazar da bunun farklı olacağını düşünmek için bir neden olmadığını söyleyerek operaya gitme fikrimi destekledi. Opera bittiğinde Roosevelt ve ben kolaylıkla ekibe katılabilirdik.

Müdürlerinin bu tavrından sonra Isaacsonlar gönülsüzce razı oldular. Sara'ysa bana şüpheyle baktı ve diğerleri ekip-lerin detaylarını tartışmaya başladığı bir sırada beni bir kenara çekti.

"Bir şeyler mi planlıyor John?" dedi, oyunun bu aşamasında hiçbir saçmalığı kabul etmeyeceğini belittiren bir sesle.

"Kim, Kreizler mi?" dedim hissettiğimden daha iyi bir şekilde tonlayabildiğimi umarak. "Hayır, sanmıyorum. Bu planı çok önceden yapmıştık." Sonra onu küçük bir oyunla kandırmaya çalıştım. "Sara, eğer gerçekten bunun kötü bir fikir olduğunu düşünüyorsan, bunu ona söyleyebilirim..."

"Hayır," dedi çabucak ama tatmin olmuş değildi. "Theodore'un söyledikleri mantıklı, sonuçta biz kulede olacağız

ve .senin ele orada olman gerekmiyor." Buna biraz kızsam da olayların gelişimi bunu gizlememi gerektiriyordu. "Yine de," diye devam etti Sara. "Bir kelime bile söylemeden geçen üç haftadan sonra tekrar ortaya çıkmak için yarın geceyi seçecek olması garip geliyor." Kafasından bütün olasılıkları geçirirken, gözleri de odada dolaşıyordu. "Eğer bir planı varmış gibi görünürse, haber ver yine de."

"Tabi ki," dedim. Beni tekrar şüpheli bir şekilde süzünce gözlerimi kaçırdım. "Sara, neden sana söylemeyeyim ki?"

Buna bir yanıtı yoktu, benim de öyle. Gizliliğimin nedenini sadece bir kişi biliyordu ve onun da açıklamaya niyeti yoktu.

Pazar günü için dinlenmiş olmamız önemliydi ama o cumartesi gecesi bir kez daha sokağa çıkmamızın daha önemli olduğunu hissettim. Joseph'in bahsettiği o çocuğu bulmam iyi olacaktı. Hiçbir bilgi ve isim olmadan öyle bir çocuğu bulma ihtimalim çok düşüktü ve gece ilerledikçe, iyice azalıyordu. Saat gece yarısına geldiğinde çocuğu Beecham olmadan -tercihen canlı- bulmanın bir yolu olmadığını kabul etmekten başka bir yol bulamadım.

Bu düşünce, hepimizin aklını başına getirdi ve dinlenmek için evlerimize dağıldık. Beecham'la bu yüzleşmemizde tuhaf bir şeyler olduğu ortadaydı ve bunun, onun adını ve geçmişi hakkında bir sürü şeyi bilmemizle ilgisi yoktu. Bu randevu, bilinçaltında bile olsa, Beecham tarafından ayarlanmıştı ve beklediğimizden çok daha büyük bir tehlike arz ediyordu. En başından beri Beecham'ın hareketlerinde durdurulma isteği olduğu doğrudu ama bu isteğin bile bir felaketi, hatta kıyameti andıran bir yanı vardı ve bu istek, bu işi gerçekleştirecek kişiler için büyük bir şiddetle yüzleşmek anlamına gelebilirdi. Evet, silahlı olacaktık ve bi-

re karşı onlar, hatta yüzler olacaktık ama bir kâbusu andıran hayatı boyunca bundan daha zor sorunları hayatta kalarak alt etmişti. Bir insanın geleceğini rakamlara bakarak belirleyemezdik, gözle göremeyeceğimiz yetenekler ve deneyim de önemliydi. Birisi mevcut denkleminize bu etkileri de koyarsa, sonucun ciddi bir biçimde değiştiğini görecekti. Bizim sayıca ve silahlarla sahip olduğumuz üstünlüğümüze rağmen avantajın Beecham'da olduğunu hissediyordum.

Bölüm 43

Kendilerine 'New York sosyetesini' diyen zengin, züppe ve kibirli insanların arasındayken bomba yapmakta olan bir anarşistin kafasından geçenleri anlamak mümkün değildir. İyi giyimli, her yanlarından mücevher taşan, parfüme bulanmış, şehirdeki bu dört yüz ailenin, yalakaları ve farklı arkadaşlarıyla birlikte oluşturduğu bu grup, kendi aralarında dedikodu yapabilir, eğlenebilir ve bunlar, onları gören birine bir an için büyüleyici gelebilir ama o grupta olmaktan dolayı da bir eksiklik hissetmeyecektir. Haziran'ın yirmi biri, pazar akşamı tam olarak bu hissi yaşamaktaydım. Kreizler'in onunla On Yedinci Cadde yerine, Metropolitan'daki locasında gösteri başlamadan önce buluşmayı (o zaman da garip gelmişti) istemesi, bir araba bulup o binanın dar basamaklarını tek başıma çıkamamı zorunlu kıldı. Hiçbir şey, New York sosyetesinin en üst kabuğuna yönelen öldürme dürtüsünü bir yardım gecesi kadar iyi ortaya çıkaramaz. Giysi ve dış görünüşleri hareket etmelerine olanak tanımayan '*grande dame*'lardan yol vermelerini isterken, eskiden aile dostum olan birkaç kişiyi

gördüm. Onlara baktığımı fark ettiklerinde, hemen gözlerini kaçırıyorlar veya gözleriyle açıkça, 'Lütfen beni seninle konuşmak zorunda bırakıp etrafa rezil etme,' diyorlardı. Bununla bir sorunum yoktu, ama genellikle kenara çekilip geçmeme müsaade etmiyorlardı. Binanın ikinci katına ulaştığımda, kulağım binlerce gerizekâli sohbetin uğultusuyla doldu ve gerildim. İlacımsa yakınımıdaydı. Masa üzerinde sahibini bekleyen kadeh kadeh şampanyalardan birini hızlıca içtim, ikisini de elime alıp doğrudan Kreizler'in locasına daldım.

Laszlo içeride, arkadaki koltuklardan birinde, akşamın programını inceliyordu. "Aman Tanrım!" dedim. Yanındaki koltuğa şampanyalardan bir damla bile dökmeden attım kendimi. Programını bir kenara kaldırdı ve ellerini ovuşturmaya başladı. Son birkaç karşılaşmamızda gördüğümden daha canlı ve neşeliydi. "Kurtlar sofrasında bir akşam için iyi hazırlanmışsın," dedi, gözlerini şampanyama dikerek.

"Evet, bu gece hepsi dışarıda değil mi?" dedim, locaları incelerken. Öndeki bir koltuğa doğru ilerledim ama Kreizler beni tuttu.

"Eğer senin için bir sorun olmayacaksa, arka sırada oturmayı yeğlerim," dedi, "bu gece göz önünde olmak istemiyorum," dedi tuhaf bakışlarımı fark edince.

Omuz silkerek yanına yerleştim ve kalabalığı incelemeye devam ettim. 35 numaralı locaya bakıp, "Morgan karısını getirmiş. Zavallı bir aktris, bir iki elmas mücevherden mahrum kalmış oldu, herhalde," dedim. Altımızda dalgalanan bir insan seli vardı. "Hala dışarıda olan tonla insanı nereye oturtacaklar? İçerideki koltuklar şimdiden doldu."

"Gösteriyi duymamız bile bir mucize olacak," dedi Kreizler, kafamı karıştıran bir gülümsemeyle. Normalde ilginç

bulacağı bir şey değildi bu. "Astor locası o kadar dolu ki, çökecek gibi duruyor. Rutherfordlar da yedi buçuk olunca ayakta duramayacak kadar sarhoş olmuş şimdiden."

Bardağımdan bir yudum aldım ve salonun diğer tarafını incelemeye başladım. "Clews'in locasında bir sürü kız var," dedim, "*tam olarak* Maurel'i dinlemek için gelmiş gibi görünmüyorlar. Tahminim zengin koca bulmak yönünde."

"Sosyal düzenin bekçileri," dedi Kreizler, elini o tarafa doğru kaldırarak. "Geçit töreni yapacaklar gibi, izlemeye değer."

"Bir tuhafısın sanki. Sarhoş değilsin, değil mi?" dedim şaşkınlıkla Kreizlere bakarak.

"Bir hâkim kadar ayığım," diye yanıtladı Laszlo. "Gerçi buradaki hâkimlerin ayık olduğu yok ya. Ekleyeyim Moore, sezilerim de gayet açık. Ah, Roosevelt orada." Kreizler el sallamak için kolunu kaldırdı ama vazgeçti.

"Sana hâlâ sorun çıkartıyor mu?" diye sordum.

"Ender," dedi, "önemli bir şey yok, icabına bakmak zorunda kalacağım." Kreizler kendini tutuyor gibiydi. "Bir gün. Söylesene John, takımın diğer üyeleri nerede şimdi?"

Bu son soru, o ana kadar yüzümden yansıyan 'endişeli' bakışı dağıttı. "Dedektiflerle Yüksek Köprü'ye gittiler," dedim, "zamanında yerlerini almak istiyorlar."

"Yüksek Köprü mü?" Kreizler heyecanla tekrarladı. "Yüksek Köprü Kulesi'nde mi olmasını bekliyorlar?"

Onayladım. "Bizim yorumumuz o şekilde oldu."

Kreizler'in gözleri heyecanla parladı. "Evet," dedi. "Tabii ya, diğer tek mantıklı olasılık orası."

"Diğer mi?" dedim.

Hızla kafasını salladı. "Önemli bir şey değil. Sizinkilere anlaşmamızdan bahsetmedin değil mi?"

"Buraya geleceğimi söyledim ama nedenini tam olarak söylemedim," dedim savunmaya çekilmiş gibi.

"Mükemmel," Kreizler, yüzünde memnun bir ifadeyle arkasına yaslandı, "o zaman Roosevelt'in bilmesi imkânsız."

"Neyi bilmesi?" dedim. Yavaş yavaş o eski oyunun ortasında idim, yanlış tiyatroya girmiş gibiydim.

"Hımm," Kreizler sanki varlığımın farkında değildi, "daha sonra açıklarım," diyerek orkestrayı gösterdi. "Mükemmel, işte Siedl."

Bir zamanlar Richard Wagner'in özel asistanı ve şimdi de New York'un en iyi orkestra şefi olan uzun saçlı Anton Siedl, asilce sahnedeki yerini aldı. Yönetim tarzını karakterize eden sert hareketlerine rağmen, Romalı burnunu taçlandıran kelebek gözlüğü yerinde kalmayı bir şekilde başarıyordu. Orkestradakilerin dikkatini toplamakla kalmadı, sert bakışlarını seyircilere yönlendirdiğinde, gevezelik etmekte olan bir çok sosyete züppesi de birkaç dakika boyunca korkudan çıtılarını çıkaramadı. Sonunda salonun ışıkları karardı ve Siedl, Don Giovanni'nin güçlü uvertürünü başlatarak locadaki gürültüyü tekrar başlattı. Kısa bir süre sonra rahatsız edici bir hal alan gürültüye rağmen, Kreizler sükunetini bozmadan oturmaya devam etti.

Doğrusu Laszlo, iki buçuk perde boyunca sahnede gerçekleşen müzikal mucizeyi anlayamayacak kadar hödük olan seyirciye, şaşırtıcı bir ağırbaşlılıkla katlandı. Maurel'in performansı her zamanki gibi mükemmeldi ve yardımcı oyuncular -özellikle Leporello rolündeki Eduard de Reszke-muhteşemdi. Buna rağmen izleyiciden aldıkları teşekkür, biraz alkış ve salondaki dikkat dağıtıcı uğultu oldu. Frances Saville'in *Zerlinası* tam bir şölen olsa da, Rutherfordlar, o sanki sıradan bir Bowery dansçısıymış gibi tempo tutuyor-

du. Ara verildiğinde kalabalık gösteri öncesindeki gibi -büyük bir hayvan sürüsü gibi- davranmaya devam etti ve ölü Commendatore'i oynayan Vittorio Arimondi, Don Giovanni'nin kapısını çalmaya başladığında, bulunduğum ortamdan tamamen tiksiniştim ve Kreizler'in beni çağırma nedenini çok merak ediyordum.

Çok geçmeden bir fikir edinmeye başladım. Arimondi sahneyi süpürüp Maurel'e doğru bir heykel gibi parmağını uzattığında, Siedl orkestrasına kreşendoyu Metropolitan'da çok ender rastlanan bir şekilde çaldırıyordu. Laszlo sakince ayağa kalktı, derin ve tatminkar bir nefes aldı ve omzuma dokundu.

"Pekala, Moore," diye fısıldadı, "gidelim mi?"

"Gitmek mi?" dedim, ayağa kalkıp locanın karanlık kısmına doğru yönelerek. "Nereye gideceğiz? Gösteriden sonra Roosevelt'le buluşmalıyım."

Kreizler yanıtlamak yerine locanın kapısını açınca, Stevie Taggart ve Cyrus Montrose'la burun buruna geldik. Bizim gibi giyinmişlerdi. Onları, özellikle Stevie'yi görmek beni çok şaşırtmış ve mutlu etmişti. Connor'un Stevie'ye attığı yumrukların bıraktığı izler iyileşmişti. Yine de, bu kılık kıyafet içinde, hatta operada bulunmaktan rahatsız olduğu belliydi.

"Endişelenme Stevie," dedim omzuna vurarak, "şimdiye kadar kimseyi öldürdüğü duyulmadı."

Yakasını çekiştirip gevşetmeye çalıştı. "Bir sigara için neler vermezdim..." dedi. "Sizde bulunmaz, değil mi Bay Moore?"

"Boşver sigarayı şimdi," dedi Kreizler sertçe, paltosunu alırken, "bunu konuşmuştuk." Cyrus'a döndü. "Ne yapacağını biliyorsun değil mi?"

"Evet efendim," dedi Cyrus, "gösteri bitince Bay Roosevelt sizin nereye gittiğinizi öğrenmek isteyecek. Ona bilmediğimi söyleyeceğim. Sonra da arabayı sizin söylediğiniz yere getireceğiz."

"Nasıl?" diye sordu Kreizler.

"Takip ediyor olabilirler, dolambaçlı bir yoldan geleceğiz."

Laszlo onayladı. "Güzel! Tamamdır Moore."

Kreizler salona girdiği sırada locaya bir kez daha göz attım ve hiçbir seyircinin burada olan biteni fark etmesinin mümkün olmadığını gördüm. Kreizler'in locanın arka tarafında oturmamızı istemesinin amacı buydu belli ki. Rahatsız gece kıyafetlerinin içinde acı çeken Stevie'ye bakınca, bir şeyi daha anladım. Bu ikisinin, Kreizler ve benim hâlâ tiyatrodâ olduğumuz izlenimi yaratmak için benzer bir şekilde giymeleri gerekiyordu. Ama ne amaçla, Kreizler'in acelesi neydi? Sorular kafamda çoğalırken yanıtları bilen adam çoktan binadan çıkmak üzere yola koyulmuştu. Sahnede, Don Giovanni acıyla cehenneme intikal ederken, ben de Kreizler'i Metropolitan'ın Broadway kapısına doğru takip ediyordum.

Ona yetiştiğimde coşkulu ve kararlıydı. Kreizler, "Yürüyeceğiz," deyince, kapıdaki görevli dışarıda bekleyen taksicilere, ihtiyaç olmadığını belirten bir hareket yaptı.

Kreizler'i Broadway'in köşesine kadar takip edip hiddetle, "Kahretsin," dedim. "En azından nereye gittiğimizi söyleyebilirsin!"

"Bunu şimdiye kadar anlayacağını düşünmüştüm," dedi eliyle takip etmemi işaret ederek. "Beecham'ı bulmaya gidiyoruz."

Kelimeler beni öyle etkilemişti ki, Laszlo'nun kolumdan tutup çekmesi gerekti. Trafiğin karşıdan karşıya geçmemize

izin vermesini beklerken, Laszlo birden kıkırdadı. "Merak etme, John," dedi, "gideceğimiz yer sadece birkaç blok uzakta ama bize sorularını yanıtlayacak kadar zaman verecektir."

"Sadece birkaç blok mu?" dedim, gübre ve at arabalarıyla çevrelenmiş olmanın verdiği baş dönmesinden kurtulmaya çalışarak. Sonunda Broadway'den çıkabilmiştik. "Yüksek Köprü Kulesi'ne mi? Orası kilometrelerce uzaklıkta!"

"Beecham bu gece Yüksek Köprü Kulesi'nde olmayacak Moore," dedi Kreizler. "Zavallı arkadaşlarımızı sinir bozucu bir nöbet bekliyor."

Otuz Dokuzuncu Cadde'de ilerledikçe Broadway'in gürültüsü kayboldu ve seslerimiz Altıncı Cadde'ye doğru uzanan karanlık evlerin arasında yankılanmaya başladı. "O zaman hangi cehennemde olacak?"

"Bunu kendin bulabilirsin." dedi adımlarını hızlandırarak. "Dairesinde ne bıraktığını hatırla!"

"Laszlo!" dedim, koluna öfkeyle asılarak. "Buraya oyun oynamaya gelmedim. Beni aylardır birlikte çalıştığım insanları bırakmaya zorladın. Roosevelt'i satışından bahsetmiyorum bile! Yürümeyi bırak ve bana ne olup bittiğini anlat!"

Bir an için coşkusunu merhametle örttü. "Diğerleri için üzgünüm, gerçekten! Eğer başka bir yolu olsaydı... Ama yok! Lütfen anla ki buna polisin bulaşması, Beecham'ın ölümlüyle sonuçlanacaktır. Hiçbir şeyden emin olmadığım kadar eminim bundan. Roosevelt'in bir rolü olacağını kastetmiyorum ama yolda veya hücrelerinde bir şeyler çevirecek ve onu öldürecekler. Emin ol ki, büyük ihtimalle nefsi müdafaa olduğunu iddia ederek, bir dedektif, bir nöbetçi veya başka bir mahkûm, bizim John Beecham diye tanımladığımız soruna son verecektir."

"Ama Sara," diye karşı çıktım, "ve Isaacsonlar. Eminim ki onlar hak..."

"Bu riski göze alamam," dedi Kreizler ısrarlı adımlarını bozmadan. "Onlar Roosevelt için çalışıyorlar ve buldukları konumu ona borçlular. Planladığım şeyi ona anlatmayacaklarından emin olamam, hatta *sana* bile hepsini anlatamam çünkü bildiğin her şeyi Theodore'la paylaşmaya yeminli olduğumu biliyorum ve sözünden dönecek bir adam değilsin."

İtiraf etmeliyim ki bu beni biraz yumuşattı ama aceleyle onun peşinden giderken detayları paylaşması için baskı yapmaktan vazgeçmedim. "Ama ne planlıyorsun ki? Ne kadardır bunu düşünüyordun?"

"Mary'nin öldürüldüğü sabahtan beri," diye yanıt verdi suratında acı bir ifadeyle. Altıncı Cadde'nin köşesinde durakladık ve kara gözleri ışıldayan Kreizler bana döndü.

"Soruşturma sırasında attığım ilk geri adım, zaman içinde büyük ihtimalle bir kez daha gözden geçirecek olduğum tamamen duygusal bir tepkiydi. Muhaliflerimizin ilgi odağı olduğumdan beri ilk defa o gün bir şeyi fark ettim; benim geri adım atışım, sizlere özgürlük veriyordu."

Şöyle bir durup düşündüm. Birkaç saniye sonra, "Ve verdi de!" dedim. "Bir daha hiç Byrnes'ın adamlarını görmedik."

"Ne var ki, ben gördüm" dedi Kreizler, "ve hâlâ da görüyorum. Onları şehirde peşimden sürükleyerek epey bir zaman geçirdim. Çok tuhaftı, gerçekten! Ama sizin, Beec-ham'ın bir sonraki hamlesine dair kesin bir tahmin yapacağına güvenip, öylece devam ettim." Altıncı Cadde'nin trafiğine tekrar karıştığımızda, Laszlo sağ elini kaldırıp düşüncelerini dile getirmeye devam etti. "Senin '21 Haziran'daki

Aziz John Baptist Yortusu'yla ilgili yaptığın varsayımları ben çoktan yapmıştım. Kurbanın kimliğini ve eylemin yerini senin bulacağını umuyordum. Genç arkadaşın Joseph'in bize bu soruların yanıtını bulurken yardım edeceğini umuyordum."

"Neredeyse etti sayılır," dedim, suçluluğun ve acının o tanıdık ızdırabı beni tekrar yakalamıştı. "Bize katilin kim olamayacağı fikrini verdi. Genelevlerden olmayacağını biliyorduk."

"Evet," dedi Laszlo, caddenin doğusuna geldiğimizde, "çocuk büyük fayda sağladı, ölmesi bir trajedi." Bir kez daha hüznle iç çekti. "Öyle anlar var ki, Soruşturma sırasında John Beecham'ın hayatıyla herhangi bir şekilde ilişkisi olan her şey ve herkes trajik bir sona doğru ilerliyor gibi geliyor..." Kararlılığı aniden geri geldi. "Joseph'in, kurbanın bütün şehri görebileceği 'kale' hakkında söyledikleri, Beecham'ın dairesinde bulduklarınızı göz önünde tutarsak niteleksiz bir yardımdı. Bu arada iyi işti. O yeri bulmayı kastediyorum."

Sadece kafa salladım ve gülümsedim. Artık Kreizler'in bu akşam için yaptığı planlar hakkında soru sormaktan vazgeçmiştim. Eğer bu boyun eğişim tuhaf geliyorsa, haftalarca Laszlo'nun eksikliği sıkça hissedilen arkadaşlığı ve rehberliği olmadan çalıştığım unutulmamalı. Tekrar kararlı bir şekilde yanında yürüyor olmak, kendinden emin ve ihtiyatlı bir şekilde olayları incelemesini izlemek ve hepsinden öte, ayrı olduğumuz dönemde soruşturmanın yanında Sara ve Isaacsonlar ve benim de aklının bir köşesinde olduğumuzu bilmek, bana büyük bir mutluluk ve rahatlık veriyordu. Amaçlarımız yer yer ters düşse de, hatta gözlerindeki heyecan parıltısı aynı zamanda tahmin edilemeyen ve belki de

kontrol edilemeyen bir şeyler saklıyor olsa da, bunlar Otuz Dokuzuncu Cadde'de ilerlediğimiz sırada önemsiz geliyordu. Doğru izi takip ediyorduk, bundan emindim. Heyecanım, kafamın içinde, bir sürü insan hesaba katılarak yapılan bir planın peşinden yalnızca iki kişi gittiğimizi söyleyen olumsuz sesi bastırıyordu.

Kreizler'e ölümcül bir bakış attım. "Roosevelt operadan ayrıldığımızı fark edince şehrin altını üstüne getirecek!"

Laszlo omuz silkti. "Aklını kullansa iyi eder. Nerede olduğumuzu tahmin edebilmek için ihtiyacı olan bütün ipuçları elinde."

"İpuçları mı? Beecham'ın dairesindeki şeylerden mi bahsediyorsun?" Yine kafam karışmıştı. "Ama orada bulduklarımız bizi Yüksek Köprü Kulesi'nde karar kılmaya yönlendirmişti. O bulduklarımız ve bir kaleyle ilgili..."

"Hayır John!" dedi Kreizler. Konuşur konuşmaz elleri de hareket etmeye başlamıştı.

"Bu neticeye varmanızı sağlayan, kısmen Beecam'ın dairesinde bulduklarınızdı. Bir daha düşün! Arkasında ne bıraktı?"

Gözümün önünden tekrar geçirdim. "Göz koleksiyonu... Harita... Ve fotoğraflı kutu."

"Doğru! Şimdi bir düşün bakalım hangi bilinçli ve bilinçsiz düşüncelerin sonucunda sadece bu saydıklarımı arkasında bıraktı. Gözler, kesinlikle doğru adamı yakaladığını anlatıyor-. Harita, bir sonraki hamlesinde nereye saldıracağı hakkında genel bir fikir veriyor. Ve kutu..."

"Kutu, bize aynı şeyi söylüyor," diye kestim lafını. "Fotoğraf bize Japheth Dury'yi bulduğumuzu söylüyor."

"Doğru," dedi kendinden emin bir sesle, "ama kutunun içindeki şeye ne demeli?"

Ne demek istediğini tam anlamamıştım. "Kalbe mi?" diye mırıldandım. Kafam çok karışmıştı. "Eski, çürümüş bir kalpti. Annesinin kalbi olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Evet. Şimdi haritayı ve kutunun içeriğini birbiriyle ilişkilendir."

"Şehrin su şebekesi... ve kalp..."

"Şimdi Joseph'in söylediğini de ekle."

"Bir kale ya da hisar," dedim. Hala anlamıyordum, "şehrin tamamını görebileceğin bir yer."

"Ve...?" Kreizler ısrarcıydı.

Yanıt, arkamızı dönüp Beşinci Cadde'yi yürümeye başladığımızda kafamda şimşek gibi çaktı. İki blok kuzeye, sonra da bir blok batıya doğru ilerleyince karşımıza çıkan şey, etrafındaki binalar kadar yüksek duvarları olan ve masalsi Truva'yı anımsatan Croton Su Sarnıcı'ydı. Mısır mozolesi tarzında inşa edilmiş, New Yorkluların burçlarında gezinip şehrin büyüleyici manzarasının (ve yapay gölünün) tadını çıkardığı, şatoya benzer bir kaleydi bu. Aynı zamanda Croton, bütün New York'un ana su rezerviydi. Bir diğer deyişle, şehrin su şebekesinin kalbi, tüm su kemerlerini besleyen, kanalizasyonun ve arterlerin yükünü taşıyan yerdi. Şaşkınlık içinde Kreizler'e döndüm.

"Evet John," dedi gülerek, sarnıca yaklaşırken, "işte burası." Sonra, beni bu geç saatte kimsenin kalmadığı sarnıç duvarlarına doğru çekti. "Eminim geri kalanınız, Beec-ham'ın ilk hamlemizin su haznelerini gözlemlemek olduğunu tahmin edebileceği olasılığı üzerinde durmuşsunuzdur," dedi kısık bir sesle. Laszlo kafasını kaldırdı ve o gece ilk defa yüzündeki kaygıyı gördüm. "Tahminim doğruysa, şu anda oradadır."

"Bu kadar erken mi?" dedim. "Oysa bana göre-"

"Bu gece çok farklı bir gece!" diye kesti Kreizler. "Bu gece misafirlerine hazır olmak için sofrasını erkenden kurdu!" Sonra paltosunun içinden Colt tabancasını çıkardı. "Şunu yanına al Moore, olur mu? Ama zorunda kalmadıkça kullanma. O adama sormak istediğim çok şey var."

Kreizler devasa ana kapıya ve bir Mısır tapmağının girişini andıran merdivenlere yöneldi. O geceki görevimizi düşününce, ortadaki benzerlik beni iliklerime kadar ürperti. Girişe iyice yaklaşırken Laszlo'yu durdurdum.

"Bir şey diyecektim," diye fısıldadım, "Byrnes'in adamlarının seni takip ettiğini söylüyordun. Bizi şu anda izlediklerini nereden biliyorsun?"

Bakışlarında tuhaf bir şey vardı. Kendi ecelini görmüş ve bundan kaçmaya hiç niyeti olmayan biri gibiydi.

"Bizi izleyip izlemediklerini bilmiyorum," dedi sakince, "hatta, izlediklerinden eminim!"

Sonra Laszlo kapıdan içeri girdi ve koridora giden geniş ve karanlık merdivenleri tırmanmaya başladı. Gizemli sözlerine karşılık olarak umutsuzca omuz silktim ve onu takip etmeye koyulurken, Beşinci Cadde'nin öbür tarafından gelen donuk bir pırıltı gözümü alınca durakladım.

Kırk Birinci Cadde'de yapraklarıyla lambaların ışığını kapatan geniş dallı ağacın altında siyah, üstü kapalı, ışıkları belli belirsiz parlayan bir at arabası vardı. At da sürüce de uyukluyor gibi görünüyordu. Sarnıcın duvarlarına tırmanma fikri gözümü bir an için korkuttu ama, kendime New York'ta Paul Kelly'nin dışında siyah bir at arabası olan bir çok insan olabileceğini telkin ederek Kreziler'e yetişmek için hızlandım.

Bölüm 44

Sarnıç duvarlarının tepesine ulaşır ulaşmaz, Kreizler'in beni onunla yalnız başımıza buraya gelmeye ikna etmesine izin vererek yaptığım hatanın farkına vardım. Duvarların tepesindeki iki buçuk metre genişliğinde, iki tarafından da bir buçuk metre uzunluğunda demirlerle çevrilmiş yürüyüş yolu, yerden altı kat yükseklikteydi ve aşağıya bakınca caddeleri gördüğüm açı, bana birdenbire geçtiğimiz aylarda çatılarda olan şeyleri anımsattı. Bu düşünce bile başlı başına bir uyarıydı, ama etrafıma adam gibi bakıp katranlı yüzeylerle sarnıcın etrafını sarmış binaların, o anda çatıda olmamız gerektiğini daha da kesinleştiren silme bacalarını görünce, John Beecham'ın kralı olduğu kudretli ülkeye şöyle ya da böyle adımımızı atmış olduğumuzu anlamıştım. Bir kere daha onun dünyasındaydık ama bu sefer davetsiz misafirdik. Duvarların Kırkıncı Cadde'ye bakan kenarına doğru uzun adımlarla sessizce ilerlerken, sarnıçtaki sular, sağ tarafımızdaki bulutsuz geceye hâkim ay ışığını bize yansıtıyordu. Artık avcılık pozisyonumuzdan son derece şüpheliydim. Av olmanın eşiğindeydik!

Rahatsız edici görüntüler, Koster ve Bial'ın tiyatrosunda Mary Palmer'la izlediğimiz filmler gibi kafamda canlanmaya başladı. İki ölü çocuk, ikisi de bağlanmış ve parçalara bölünmüş, kesime alet olmuş uzun ve korkunç bıçak, Bayan Piedmont'un doğranmış kedisi, Beecham'ın Aşağı Doğu Yaka'daki soğuk dairesi ve içinde Georgio Santorelli'nin 'narın kışının' pişirilmesini istediği fırın, Joseph'in cansız vücudu ve son olarak da katilin bütün ipuçları ve teorilerle oluşturmaya çalıştığımız ama yine de silik bir silueti geçemeyen resmi... Sarnıcın üzerinde yükselen kara gökyüzü ve sayısız yıldızlar, bu korkunç görüntülerden beni uzaklaştıramıyordu ve şehrin sokaklarındaki medeniyetten çok uzaktaydık. Dikkatlice attığımız her adımda, elimi sıkıca kavrayan korkmuş adamın umut dolu mücadelesinin ve haftalardır yanıt aradığımız gizemlerin vahşi bir şekilde sona ereceği 'ölümün kanun tanımaz mekânına' geldiğimizi düşünüyordum. Bütün bu endişe dolu düşüncelere rağmen, geri dönmeyi bir an bile düşünmedim. Belki de Laszlo'nun, o gece bu işi o duvarlarda bitireceğimize olan inancı bulaşıcıydı. Altımızda uzanan caddelere geri dönememe olasılığımızın yüksekliğinden hiç olmadığım kadar emin olmama rağmen, onun yanından ayrılmadım.

Çocuğun hıçkırığa hıçkırığa ağladığını, daha onu görmeden duymuştuk. Bize yol gösteren ayışığı dışında hiçbir şey yoktu. Yolun On Dördüncü Cadde'ye bakan yanına döndüğümüzde, sarnıcın kontrol mekanizmasını barındıran, duvarların üzerine inşa edilmiş tek katlı, taştan bir yapı, bir hayalet gibi önümüze dikildi. Bastrılmaya çalışılmasına rağmen avaz avaz inleyen umutsuz ağlama sesleri, yakından bir yerden geliyor gibiydi. Yapıdan yaklaşık on-on iki metre uzaklaşınca, ay ışığının altında parlayan bir insan silueti gördüm.

Birkaç adım daha atınca, dizleri üzerindeki çıplak çocuk silüeti iyice belirginleşti. Elleri, arkasında bağlandığı için kafası yürüme yolunun taş zeminine dayanmıştı. Ayakları da aynı elleri gibi bağlanmıştı. Ağzına, acı verici olduğunu tahmin ettiğim bir açıyla açık kalması için bir şey tıklıyordu. Göz yaşlarından suratı parlıyordu ama yaşıyordu. Bir o kadar şaşırtıcı bir şekilde de yalnızdı.

Talihsiz gence yardım etme dürtüsüyle ileri atıldım. Kreizler kolumdan tutup beni geri çekti ve hızla kulağıma fısıldadı. "Hayır John! Bu, tam olarak yapmanı istediği şey!"

"Ne?" diye yanıtladım. "Ama ne biliyorsun, bu çocuğun-" Kreizler gözleriyle kontrol kulesini işaret ediyordu.

Çatıdaki, ayın yumuşak ışığını yansıtan saçsız kafa, Cyrus'un saldırıya uğradığı gece Stephenson'un Black ve Tan'inde gördüğüm kafanın aynısıydı. Birden yüreğim ağzıma geldi ama derin nefes alıp sakin kalmaya çalıştım.

"Bizi görüyor mu?" diye fısıldadım Kreizler'e.

Laszlo, gözlerini kısmak dışında duygularını yansıtacak bir ipucu vermiyordu. "Şüphesiz! Ama asıl soru, onu gördüğümüzün farkında mı?"

Yanıt hemen geldi. Kafa, ancak vahşi hayattaki bir hayvanın yapacağı şekilde inanılmaz bir hızla ortadan kayboldu. Küçük çocuk da bizi görmüştü ve ağlaması, bir şekilde yardım isteyen, tarifi zor bir sese dönüşmüştü. Joseph'in görüntüsü gözümün önüne geldi ve zaten içimde olan yardım etme dürtüsünü körükledi. Ama Kreizler kolumu tutmakta ısrar ediyordu.

"Bekle John!" diye fısıldadı. "Bekle!" Yürüme yolunda, kontrol kulesine açılan küçük bir kapı vardı ve Kreizler bana onu işaret ediyordu. "Bu sabah buradaydım. O bina- dan çıkmanın iki yolu var, bu yürüme alanı ya da merdi-

venlerden caddeye doğru bir uçuş. Eğer ortalıkta görünmezse..."

Ne kapı eşiğinde ne de kontrol kulesinin çatısında hayat belirtisi olmadan bir dakika daha geçti. Kreizler kafası karışmış gözüküyordu. "Kaçmış olması mümkün mü?"

"Belki de gerçekten yakalanma riski onun için çok büyüktü," diye yanıtladım.

Kreizler derin düşüncelere dalmıştı. Sonra yalvaran çocuğu inceledi. "Pekala!" dedi. Sonunda karar vermişti. "Yaklaşacağız. Ama çok yavaş. Ve o tabancayı elinin altında bulundur!"

İlk birkaç adımı zar zor attık. Sanki aklımızın kabul etmeye karar verdiği tehlikeyi bedenlerimiz biliyor ve reddediyordu. Üç metre kadar ilerledik, etrafta hâlâ düşmanımıza ait bir iz yoktu. Daha rahat hareket etmeye başladık. Beec-

ham'ın görünme ihtimalinden, tahmin ettiğimizden daha çok korktuğuna ve sokağa karıştığına inanmaya başladım. Bir cinayeti engellemek üzere olduğumuz düşüncesi, beni bir an için neşelendirdi. Ben de yüz kaslarıma, ufak bir gülümsemeye dönüşecekleri kadar izin verdim.

Kibir... Kendimi beğenmişliğim kabzayı kavrayışımı zayıflatmışken, karanlık bir şey yürüyüş yolumun önündeki demir parmaklıkların üzerinden atladı ve ağzıma sersemletici bir darbe indirdi. Bir çıtırtı duydum ve her şey karardı. Sonradan, o sesin boynumdaki omurlardan geldiğini anlayacaktım.

Çok uzun süre baygın kalmış olamam. Çünkü uyandı-ğında ay ışığının oluşturduğu gölgelerde bir değişiklik yoktu. Yine de günlerce uyusam bu kadar sersem hissetmezdim kendimi. Gözümün önünü görebilecek hale gelince, bir yerlerimin acıdığını farkettim. Ağrılar bazı yerlerde şiddetli, bazı yerlerde hafifti ama hepsi berbattı. Özellikle çe-

nemde ve boynumdakiler tabii ki. Bileklerim yanıyordu ve omuzlarımda da müthiş bir ağrı vardı. Ama en dayanılmaz acı, dilimin altındaydı. Oradan bir şey çıkarmaya çalışınca inledim. Sonra köpek dişlerimden akan kan ve salya karışımını yere tükürdüm. Kafam, 'Pittsburgh çeliğinden bir blok gibi ağırdı. Birkaç santimden fazla kaldıramıyordum. Sonunda bunun nedeninin, yediğim darbeden daha fazlası olduğunu anladım. Bileklerim arkadan, yürüyüş yolunun iç tarafındaki demir parmaklığın tepesine ve ayaklarım da benzer bir şekilde korkuluğun alt tarafına bağlanmıştı. Bu pozisyon, kafamın ve üst bedenimin taş yola doğru acıyla sarkmasına neden oluyordu. Bayılmadan önce elimde duran Colt tabanca, hemen önümde yerde duruyordu.

Bir kere daha kafamı kaldırmaya çalıştım inleyerek. Sonunda kafamı, Kreizler'i görece kadar çevirebilmişim. O da benzer bir şekilde bağlıydı ama bilinci açtı ve hırpalanmış görünmüyordu. Bana gülümsedi.

"Ayıldın mı John?" dedi.

'Ah!' Verebileceğim tek yanıt buydu. "Nerede-"

Kreizler zorlanarak, kafasıyla kontrol kulesini gösterdi. Bağlı çocuk, onu ilk gördüğümüz yerdeydi. Bununla birlikte ağlayışı, korku dolu inleyişlere dönüşmüştü. Çocuğun önünde, göze çarpmayan siyah giysilere bürünmüş dev gibi biri, sırtı bize dönük duruyordu. Adam yavaşça giysilerini çıkarıp yürüyüş yolunun yanına bıraktı. Birkaç dakika içinde adam anadan doğma bir hale geldi ve dudak uçuklatan kaslarını sergiledi. Çocuğa doğru bir adım attı (ki çocuğun suratından on iki yaşında olduğunu tahmin ediyordum) ve boyanmış kafasını saçlarından tutarak kaldırdı.

"Ağlıyor musun?" diye sordu adam kısık ve duygusuz bir sesle. "Senin gibi bir çocuğa da ağlamak yaraşır..."

Adam çocuğun kafasını bıraktı ve bize döndü. Göğüs kasları en az sırt kasları kadar gelişmişti. Omuzlarından aşağısı tam bir kas yığınydı. Kendimi zorlayarak suratına bakmak için kafamı kaldırdım. Tam olarak neyle karşılaşmayı beklediğimi bilmiyorum ama karşılaştığım o banal yüz ifadesine kesinlikle hazır değildim. Derisinin kafatasında gerilişinde ve saçlarında, Adam Dury'yi anımsatan bir şeyler vardı. Gözleri de abisinininki gibiydi. Kocaman ve kemikli bir kafaya oturmuş küçücük gözler. Suratının sağ kısmı biraz sarkmıştı. Bu anlık bir ifade değil, onun olağan şekliydi. Ama şöyle genel olarak bir bakınca, her gün rastlanılabilecek cinsten bir yüzü vardı. Kocaman bir kafanın içinde dur durak bilmeden üretilen sapkın düşünceleri maskeleyen donuk bir yüz. Bu korkunç manzaranın, onun gözünde bir 'pazar ayini'nden farkı yokmuş gibi görünüyordu.

Birdenbire bu gerçeğin, John Beecham hakkında o ana kadar bütün bildiklerimden çok daha korkunç olduğunu fark ettim. Herhangi bir iş yapar gibi eğildi ve yerde duran giysilerinin içinden bıçağını çıkardı. Sonra Kreizler ve benim asılı olduğumuz yere doğru geldi. Biçimli vücudu öyle kılsızdı ki, ay ışığı üzerinden yansiyordu. Kendinden emin bir şekilde durdu ve önce Kreizler'e, sonra bana bakmak için eğildi.

"Sadece iki kişi..." dedi başını sallayarak. "Bu çok aptalca.. Çok saçma!" Lucius'un bize Delmonico'da gösterdiğini andıran bıçağın keskin kenarını Laszlo'nun sağ yanağına dayadı ve yavaşça arkadaşımın yüz hatları üzerinde gezdirdi.

Laszlo, Beecham'ın el hareketlerini izledi ve temkinli bir şekilde, "Japheth," dedi. Beecham öfkeyle hırıldadı ve sol elinin tersini Laszlo'nun kafasına dayadı. "O adı ağzına alma!" dedi sinirden köpürerek. Bıçağı yine Laszlo'nun gözü-

nün altına dayadı ve Laszlo'nun yanağından bir damla kan akıtacak kadar bastırdı. "Sakın o adı ağzına alma..." Beec-ham, taşkınlığının kendini küçük düşürdüğünü hissetmiş olacak ki toparlanıp derin bir nefes aldı.

"Beni arıyordunuz," dedi ve ilk defa iri, sararmış dişlerini göstererek gülümsedi, "beni izlemeye çalışıyordunuz ama ben sizi izliyordum." Gülümseme, görüldüğü gibi kayboldu. "İzlemek mi istiyorsunuz?" dedi bıçağıyla çocuğu işaret ederek. "O zaman izleyin. Önce o ölecek. Tertemiz. Ama sizin ölümünüz öyle olmayacak. Siz aptal ve değersizsiniz. Beni durduramadınız bile. Aptallar. Değersiz hayvanlar! Diri diri derinizi yüzeceğim."

"Ne yapacak?" diye fısıldadım Kreizler'e, o çocuğa dönünce.

Laszlo, darbenin etkisiyle hâlâ titriyordu. "Galiba çocuğu öldürmeye niyetlendi ve bizim bunu izlememizi istiyor. Ondan sonra da..."

"İyi misin?" diye sordum Kreizler'in yanağından çenesine doğru süzülen kana bakarak.

"Evet," dedi Kreizler, bizi bekleyen sonu önemsemeden, "bana en çok dokunan, yaptığımız, aptallık! Usta bir dağcıyı takip ediyoruz ve arkamıza geçmek için basit bir taş duvardan tırmandı diye şaşırıyoruz..."

O sırada, Beecham bağlı çocuğa doğru çömelmişti. "Giy-silerini niye çıkardı?" diye sordum.

Laszlo bir süre adamı inceledi. "Kan yüzünden," dedi sonra da "giysilerine bulaşsın istemiyor."

Bıçağını bir süreliğine kenara bırakıp, ellerini çocuğun kıvranan vücudu üzerinde gezdirmeye başladı.

"Ama tek nedeni bu mu gerçekten?" diye devam etti şaşkın bir sesle.

Beecham'ın yüz ifadesinde kızgınlık, hırs ya da başka bir duygu yoktu. Çocuğun gövdesini ve uzuvlarını bir anatomi öğretmeniymiş gibi yokladı, ama sıra cinsel organına gelince duraksadı. Birkaç dakika okşadıktan sonra ayağa kalktı ve çocuğun bir adım arkasına geçti. Bir eliyle çocuğun kaba etini, diğeriyle de kendi organını okşadı.

Az sonra geleceğini tahmin ettiğim sahneden midem bulandı ve kafamı çevirdim. "Ama ben sanıyordum ki..."

Sessiz mırıldanışım bir çeşit protestoydu. "Onlara tecavüz etmiyorum sanıyordum."

Laszlo gözlemlemeye devam etti. "Bu, denemediği anlamına gelmez," diye yanıtladı beni, "bu karmaşık bir an John. Notunda çocukları 'lekelemediğini' iddia etti. Ama denedi mi?"

Başımı Beecham ve çocuğa doğru çevirdim, Beecham erekte olamamıştı. "Pekala," dedim iğrenerek, "madem böyle bir şey yapmak istiyor, neden?"

"Çünkü aslında yapmak istemiyor," diye yanıtladı Kreizler.

Olan biteni tamamen algılamaya başlayınca, zaten gerilmiş olan boynunu, kafasıyla onaylama hareketini yapabilmek için daha da ileri uzattı Kreizler. "Onu bu eylemi gerçekleştirmeye iten saplantılı bir güç hissediyor. Öldürmek için olduğu gibi. Ama bu arzuladığı bir şey değil. Kendini öldürmeye zorlayabilirken tecavüz etmeye zorlayamıyor."

Laszlo'nun durumu yorumlamasına yanıt olarak, Beecham içine işlemiş hayal kırıklığıyla birdenbire inledi. Kalın kollarını sertçe sallayarak göğese doğru kaldırdı. Sonra başını tekrar aşağıya çevirdi, çocuğun etrafına bir göz gezdirdi ve uzun parmaklı ellerini çocuğun minik boynuna doladı.

"Hayır!" diye bağırdı Kreizler aniden. "Hayır Japheth, Tanrı aşkına! Yapmak istediğin şey bu değil."

"O adı ağzına alma!" diye bağırdı Beecham tekrar. "Seni öldüreceğim, seni aşağılık-" Birdenbire solumdan, karanlığın içinde bir yerlerden tanıdık bir ses yükseldi.

"Kimseyi öldüremeyeceksin seni sefil piç!"

Boynumu acıyla sesin geldiği tarafa çevirdim ve Connor'un elinde etkileyici bir 'Webley 445' tabancayla geldiğini gördüm. İki tanıdık siluet arkasından onu takip ediyordu. Santorelliler'in evinde Sara'yla peşimizden gelen, Adam Dury'e yaptığımız ziyaret sırasında Laszlo'yu ve beni adım adım takip eden ve Boston-New York treninde acımadan aşağı attığım iki haydut.

Connor'un tilki gözleri, Beecham'a yaklaşınca kısıldı. "Beni duydun mu? Hemen o çocuktan uzaklaş!"

Beecham sıkı sıkı tuttuğu çocuğu yavaşça bıraktı. Yüzü donuklaştı ve sonra ilk defa gözlerinden taşan bir ifade belirde yüzünde; müthiş bir korku. Tam da gözleri artık daha ela açılmaz diye düşünürken, göz kapaklarını kontrolsüzce, hızla kırpmaya başladı.

"Connor!" diye bağırdım şaşkınlığımdan kurtulunca. Bir açıklama bulabilmek için Laszlo'ya dönünce, onun kurtarıcımıza hem nefret, hem rahatlama yansıyan gözleriyle baktığını gördüm.

"Evet," dedi Laszlo. "Connor..."

Connor, Kreizler'in 'Colt'unu almak için eğilirken, adamlarından birine, "Çözün şu ikisini," dedi. Adamın önce Laszlo'yu, sonra da beni indirmek için gönülsüzce sağına doğru harekete geçtiği sırada, Connor tabancasını Beecham'a doğru tutmaya devam ediyordu. "Sen de üstünü başını giy sadist herif," dedi Connor, korkudan sinmiş katile.

Ama Beecham hareket etmedi. Yüzündeki korku gittikçe artıyordu, duvara yaklaşıp iki büküm oldu ve yüzünde-

ki kasılmalar tekrar başladı. Başlarda yavaştı, sadece anormal bir şekilde gözlerini kırpyordu ve ağzı seyiriyordu ama kısa sürede yüzünün sağ tarafının tümü,, sert bir şekilde gerilip gevşemeye başladı. Bunun yarattığı açması etki, itiraf etmeliyim ki başka şartlar altında zalimce gülünmeye müsa-
itti. .

Beecham'ın geçirdiği değişimi izleyen Connor'un iğrenişi, sakallı suratından açıkça belli oluyordu. "Aman Tanrım," dedi, "seni hasta, sefil piç..." Solundaki adama döndü. "Mike, ört şunu. Tanrı aşkına," adam, Beecham'ın giysilerini aldı ve onları adama doğru fırlattı. Beecham giysilerini eline aldı ama giyinmek istemiyordu.

Laszlo ve ben bağlarımızdan kurtulup tekrar ayağa kalktığımızda. ikimiz de ağrıyan kasılmış kol ve omuzlarımızı gevşetmeye çalıştık. Connor'un haydutları, tekrar şeflerinin arkasındaki yerlerini aldılar.

"Çocuğu çözmeyecek misiniz?" diye sordu Laszlo. Sesinde hâlâ acı vardı.

Connor başını salladı. "Önce birkaç konuda anlaşalım, Doktor," dedi. Elindeki Webley tabancaya rağmen Kreizler'den korkuyor gibiydi. "Bizim işimiz bu adamla," diye devam etti Beecham'ı göstererek "...ve sadece onunla. Siz buradan gideceksiniz ve bu iş bu gece bitecek."

"O konuda bir şüphem yok," dedi Laszlo, "ama sizin planladığınız şekilde olmayacağından korkuyorum."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Connor.

"Demek istiyorum ki, biz hiçbir yere gitmiyoruz," diye yanıtladı Kreizler. "Ölüm saçan varlığıyla evime girdiğin için."

Connor hızlıca başını salladı. "Bir dakika Doktor. Öyle olmasını ben istememiştim! Ben işimi yapıyordum, aldığım

emirleri uyguladım ve o küçük fahişe-" Kreizler bir anda hiddetlendi ve öne doğru bir adım attı. Connor tabancasını daha sıkı kavradı. "Bunu yapma Doktor, bana bir neden verme. Dediğim gibi buraya sadece bir kişi için geldik, ama eğer istersen zevkle sizleri de bu geceki planımıza dahil edebiliriz. Bu patronlarımı memnun etmeyecektir ama beni zorlarsan, seni vurmaktan çekinmem."

İlk defa Beecham dikkatini etrafında olan bitene odaklandı. Yüzü hâlâ kasılıyordu, Connor ve haydutlarına dönüp baktı ve hızla Laszlo'nun yanına gitti.

"Onlar..." dedi ürkekçe, "onlar beni... Beni öldürecek."

Connor kaba bir şekilde güldü. "Evet, seni duvardan kazdıklarında yaşamıyor olacaksın kasap herif. Sen kimsin ki? Ağlayıp zırlayan bir insan müsveddesisin." Connor, adamlarının önünde kasılmaya başlamıştı. "İnanması güç, değil mi? Bütün patirtının nedeni bu şeymiş. O ve onun küçük oğlanları önce becerip sonra da parçalara ayırma isteğiymiş."

"Yalancı!" Beecham yumruğunu sıkıp kükremişti. Aradaki mesafeye dikkat ediyordu. "Seni iğrenç yalancı!"

Connor ve adamları gülerken, Beecham'ın ruhsal dengesizliğini azdırmaya başladılar. Alaylar devam ederken, nedenini bilmeden Beecham'ı desteklemek için yanına yürüdüm ve gülen üç budalaya tehditkar bakışlar attım ama bir etkisi olmadı. Sonra ne yapmam gerektiğini söyleyeceği ümidiyle Kreizlere döndüğümde, Connor ve adamlarına düşünceli bir şekilde baktığını gördüm. Ağzı açıldı ve o an anlayamadığım bir nedenle bağırdı.

"Şimdi!"

Ve kıyamet koptu. Sadece yıllar süren profesyonel antrenmanın insana sağlayabileceği bir hız ve kesinlikle, bir adam iç çitlerin üzerinden zıplayıp Connor'un silah tutan

eline kurşun bir borunun kalın kısmıyla vurdu. Diğer iki eşkiyayı da, onlara hareket etme fırsatı bile vermeden koca yumruklarıyla yere serdi. İnleyen Connor da kısa sürede aynı kaderi paylaştı ve yere serildi. Sonra bu gizemli adam - giydiği madenci bareti yüzünü saklıyordu- eğildi ve sırf zevk için her adamın kafasına kurşun boruyla birkaç kez daha geçirdi. Bu buz gibi şiddeti izlemenin büyük keyfi, adamın sonunda ayağa kalkıp kim olduğunu göstermesiyle büyük ölçüde azaldı.

Baretili adam Paul Kelly'nin New Brighton Dans Salonunda güvenlik elemanı olarak çalışan eski boksör Ye-bitir Jack McManus'tu. Boru parçasını pantolonuna sokuşturup Colt ve Webley'i aldı ve bana doğru geldi. Onun boks sanatını üzerinde icra edeceği kurbanları olacağımızı düşünürken, McManus eski püskü ceketini düzeltti, sarnıçtaki suya balgam fırlattı ve silahları bana verdi. Colt'u Beec-ham'a doğrulttuğum sırada, Jack de yavaşça Kreizler'e doğru yürüdü ve saygıyla şapkasının siperine dokunarak selamladı.

Laszlo'nun, "İyi işti Jack," demesiyle az daha bayılacaktım, "onları bağlar mısın? İkisinin ağızlarını kapat. Ortadakiyle, kendisine gelince konuşacağım." Laszlo, Connor'un vücudunu inceledi. McManus'un çıkardığı işten etkilendiği belli oluyordu. "Galiba, eğer kendine gelirse, demeliyim..."

McManus tekrar şapkasına dokundu. Uzunca bir ip ve iki mendil çıkardı ve Laszlo'nun talimatlarını sakın ve çalışkan bir hayvan gibi yerine getirmeye başladı. Bu sırada Kreizler de bağlı çocuğun ağızını, ellerini ve ayaklarını çözdü.

Laszlo'nun yatıştırıcı bir şekilde, "Hepsi geçti," demesine rağmen, çocuk kontrolsüz bir şekilde hıçkırıp ağlamaya devam etti. "Her şey bitti, şimdi güvendesin."

Çocuk korku içinde Laszlo'ya baktı. "O..."

"Onun yapacaklarının artık bir önemi yok," dedi Laszlo, ağlayan çocuğa bir mendil uzatarak. "Şimdi önemli olan şey senin güvende olman. Al bunu..." Laszlo, yürüyüş yolunda olan bitenler sırasında kısmen parçalanmış olan opera pal-tosunu titreyen genç adamın sırtına koydu.

Her şey kontrol altına alınmıştı, en azından o an için. Merakımı yürüyüş yolunun sokak tarafındaki çitlerinin diğer tarafına bakarak giderdim. Az aşağıda, Marcus'un Castle Garden'da bulunduğu gibi, dağcılıkta kullanılan tırmanış çivileriyle mihlanmış kalın bir halat vardı. Kreziler'in de şüphelendiği gibi, arkamızdan dolaşmak tecrübeli bir dağcı için hiç ele zor olmamıştı. Arkamı dönüp artık yenilmiş olan düşmanımıza baktım ve rüzgârın ne kadar çabuk yön değiştirdiği düşüncesiyle kafamı salladım.

Jack McManus, Connor'un adamlarını bağladı ve Kreziler'e döndü. "Pekala Jack," dedi Laszlo, "her şey kontrol altında mı? Tamam. Artık sana ihtiyacımız kalmadı, tekrar teşekkür ederim."

McManus tekrar şapkasıyla selamladı ve tek bir söz söylemeden dönüp karanlık yolda seri adımlarla uzaklaşmaya başladı.

Kreziler tekrar çocuğa döndü. "Haydi içeriye gidelim, ne elersin? Moore, arkadaşımızı kontrol odasına bırakmaya gidiyorum."

Başımınla onayladım. Laszlo ve çocuk içeri girdiği sırada, Colt'u hâlâ Beecham'ın kafasına doğru tutuyordum. Hala tuhaf hareketler yaparak kasılan Beecham, gırtlaktan gelen kendine has bir sesle inlemeye başlamıştı. Bana sorun çıkarmak gibi görünmüyordu ama işi şansa bırakamazdım. Etrafa göz gezdirdim ve yerele duran bıçağını gördüm. Alıp

pantolonumun arka cebine koydum. Bilinçsiz bir şekilde yatan Connor'a döndüğümde, kemerine asılı bir kelepçesi olduğunu fark ettim. Kelepçeyi alıp Beecham'a fırlattım.

"Al," dedim, "tak şunları."

Yavaşça kelepçeyi bileğine geçirdi, önce bir tarafı kapattı, sonra da zorlanarak diğerini. Connor'un cebini kurcalayarak küçük anahtarı bulduğum sırada, gömleğindeki ufak kan izini farkettim. Silahı Beecham'a doğrultmaya devam edip, kirli giysisinin düğmelerini açtım ve gömleği sıyırdım. Connor'un yan kısmında bulunan tam iyileşmemiş bir yara, Jack McManus tarafından tekrar açılmıştı. Fark ettim ki, bu Mary Palmer'ın, Connor, onu Kreizler'in merdiveninden aşağı atmadan önce açtığı yaraydı.

"Aferin Mary," dedim, Connor'dan sessizce uzaklaşırken.

Kreizler kontrol odasından çıktı, ellerini saçlarında gezdirerek, önündeki sahneyi memnuniyetle inceledi. Sonra da bana, sanki ne olacağını biliyormuş gibi kendinden emin bir şekilde baktı.

"Sen," dedim temkinli ama emin bir sesle, "bana burada ne olup bittiğini anlatacaksın!"

Bölüm 45

Laszlo yanıtlamak için henüz ağzını açmıştı ki bir düdüğün keskin sesi Kırkıncı Cadde'de yankılandı. Kreizler Sokak tarafındaki çitlere doğru yürümeye başladı ve ben de hızla ona katıldım. Cyrus ve Stevie at arabalarıyla geliyordu.

"Korkarım açıklamalar beklemek zorunda, Moore," dedi Kreizler, bir kez daha Beecham'a dönerek. "Cyrus ve Stevie'nin gelişi operanın en azından kırk beş dakika önce bittiği anlamına geliyor. Roosevelt iyice şüphelenmiştir. Yüksek Kopili Kulesi'ndekilerle konuşup ortadan kaybolduğumuzu öğrenince..."

"Ama planın ne?" diye sözünü kestim.

Kreizler kafasını kaşıyıp gülümsedi. "Tam olarak emin değilim. Planım buraya kadardı, McManus'a rağmen yaşayacağımızdan bile emin değildim."

Bu söz hoşuma gitmemiştii ve rahatsızlığımı gizlemedim. "Ah, herhalde ben de ölmüş olacaktım!"

"Lütfen, Moore," dedi Kreizler, elini aceleyle sallayarak, "zamanımız yok."

"Peki Connor ne olacak?" diye sordum, bağlanmış eski dedektifi göstererek.

"Connor'u, Roosevelt'e bırakmalıyız," dedi Laszlo sertçe ve Beecham'ın çömeldiği yere doğru yürüdü. "Çok daha kötüsünü hak ediyor!" Beecham'ın yüzüne bakmak için eğildi ve derin bir nefes aldı. Sonra da bir elini mahkûmumuzun gözleri önünde ileri geri hareket ettirmeye başladı. Beecham tamamen kayıtsızdı.

"Dağlardan gelmiş olmalı," dedi Kreizler, derinlere dalarak. Bana da mantıklı gelmişti bu. Eğer ilk o gece duvarların üzerinde karşılaştığımız adam, bir zamanlar Shawangunklar'da dolaşan kişinin evrim geçirip serinkanlı ve sadist bir çocuk katili haline gelmiş şekliyse, demek ki şimdi önümüzde duran korkmuş yaratık, Japeth Dury'nin hayatı boyunca hissettiği dehşet ve kendinden iğrenmenin mirasıydı. Bu ruh halinde olduğu sürece korkulacak bir yanının olmadığını bilen Laszlo, Beecham'ın ceketini ondan alıp adamın geniş ve çıplak omuzlarına koydu. "Dinle beni, Japeth Dury," dedi, Beecham'ın sallanmasını ve inlemesini kesip odaklanmasını sağlayan bir sesle. "Eline bolca kan bulaştı. Eğer işlediğin suçlar bilinirse, kardeşin Adam -ki kendisi hâlâ hayatta ve ahlaklı, dürüst bir hayat sürmeye çalışıyor- emin ol ki senin yaptıkların yüzünden mahvolacak. Sadece bu nedenle bile hâlâ insan olan parçan beni dinlese iyi olur."

Beecham'ın gözlerindeki sabit bakışlar değişmediyse bile, yavaşça başını salladı. "Güzel," dedi Laszlo, "polis yakında burada olur. Bana karşı ne kadar dürüst olacağına bağlı olarak seni burada bulabilir veya bulamayabilirler. Benimle işbirliği yapma isteğini ve yeteneğini ölçmek için sana birkaç soru soracağım. Bunları dürüstçe yanıtla ve hayatını şe-

hirdekilerin istediğinden daha az acılı bir şekilde geçirmen konusunda yardımcı olayım. Beni anlıyor musun?" Beecham tekrar kafa salladı ve Kreizler sürekli yanında taşıdığı küçük not defterini ve bir kalem çıkardı. "Tamam o zaman. Temel olgulardan başlayalım..."

Laszlo, Beecham'ın hayatını hızlı, yoğun ama sakin bir şekilde kelimelere dökmeye başladı. Japheth Dury olarak geçirdiği çocukluğundan başlayıp ailesinin öldürülmesiyle ilgili detaylara girdi. Beecham bu sorulara yanıt verip soruşturma sırasında vardığımız hipotezleri doğruladıkça, yavaş yavaş o da mutlak teslimiyetten başka bir yol olmadığını kabullendi, ses tonu aciz bir hal aldı. Kreizler, Beecham'ın sorgulama esnasında işbirliğinde bulunma konusunda samimi olduğunu, katilin zihninde gizli bir bölgenin gerçekten bu anı arzuladığına dair pozitif kanıtları gördükçe memnuniyeti arttı.

Galiba bu ilk görüşmenin sonuçları beni de tatmin etmişti, ama Beecham'ın Laszlo'nun sorularını yanıtladığını izledikçe -sesi daha da uysallaşıyor hatta çocuklaşıyordu, onun esiri olduğumuz sırada kullandığı tehditkar ve küstah tondan eser kalmamıştı- ruhumun derinliklerinde şiddetli bir rahatsızlık hissetmeye başladım. Bu rahatsızlık kısa sürede öfkeye dönüştü. Yaptığı onca şeyin sonunda bu adam acınmayı hak etmiyordu. Kestiği çocuklar gibi oturmuş ağlayıp suçunu itiraf eden bu acayip adam da kimdi diye düşündüm... Diğer geceler sergilemekten kaçınmadığı şiddet, acımasızlık ve küstahlığı neredeydi? Buna benzer sorular kafamda dolaştıkça öfkem arttı ve öyle bir an geldi ki kontrolümü kaybettim ve ayağa kalkarak bağırardım.

"Kapa çeneni! Kapa çeneni sefil korkak!"

Beecham ve Laszlo aniden susup şaşkınlık içinde bana döndüler. Beecham'ın yüz kasılmaları, elimdeki Colt'u gö-

rünce yoğunlaştı. Laszlo'nun tutumu çok geçmeden şaşkınlıktan azarlayıcı bir olgunluğa döndü.

"Pekala Moore," dedi bir açıklama istemeden, "içeriye git ve çocukla birlikte orada bekle."

"Seni bununla mı bırakayım?" diye sordum öfke ve hırs-tan titreyen sesimle. "Çıldırдың mı? Baksana ona Kreizler, bu o. Bu gördüğümüz her damla kandan sorumlu olan adam. Ve burada oturmuş seni ikna etmesine-"

' "John!" dedi Kreizler sözümü keserek, "Pekala, git ve içeride beni bekle."

Beecham'a baktım. "Onu neye ikna etmeye çalışıyorsunuz?" diye sordum eğilerek ve tabancayı kafasına tutmaya devam ederek. "Nasıl kurtulabileceğini düşünüyorsun hala, değil mi?"

"Kahretsin Moore!" dedi Kreizler bileğimi tutup ama silahı çekmemi sağlayamadı. "Kes artık!"

Beecham'ın kasılan suratına daha da yaklaştım. "Arkadaşım ölmekten korkmamanı deliliğinin bir kanıtı olduğunu düşünüyor," diye bağırdım. Laszlo silahımı almaya çalışıyor ama başaramıyordu. Tabancayı Beecham'ın boğazına bastırdım. "Ölmekten korkuyor musun? Korkuyor musun? Öldürdüğün çocuklar-"

"Moore!" diye bağırdı Kreizler tekrar.

Kimseyi dinleyecek durumda değildim. Kreizler silahı elimden almaya çalıştı ama sertçe geri çektim. Tabancanın boğazındaki baskısından kurtulan Beecham kısa bir çığlık atıp kapana kısılmış bir hayvan gibi geriledi. "Hayır," diye bağırdım ona "hayır, sen deli değilsin. Sen ölmekten korkuyorsun!"

O an, bir silah sesi hepimizi afallatarak yankılandı. Elimden hemen altında bir yerlerden tokat gibi bir uğultu çarptı hep-

mizi. hemen sonrasında da Beecham sarsılarak düştü ve göğsünün sol kısmında, nefes aldıkça hırıldayan koyu vişne renginde bir delik gözüme çarptı. Ufak gözlerini üzerimde tutmak için zorluyordu kendisini. Sonunda Beecham, omzundan sıyrılan ceket gibi yere yığıldı.

Onu öldürdüm, diye düşündüm. Bu düşüncede ne mutluluk, ne de suçluluk hissi vardı. Sadece gerçeğin yalın bir kabulüydü. Ancak sonra Beecham taş patikaya yığılınca, 'Colt'umun horozunun hâlâ havada olduğunu gördüm. Olan biteni anlamaya çalışırken, Laszlo Beecham'a doğru atıldı ve kurşun yarasını inceledi. Beecham'ın göğsündeki delikten çıkan havanın korkunç sesi ve kan kaybı devam ederken, Laszlo yumruğunu sıktı ve öfkeyle yukarı baktı. Ancak bu sert bakış beni hedeflemiyordu. Onu takip ederek ağır ağır arkamı döndüm.

Connor bir şekilde iplerden kurtulmayı başarmıştı ve yürüyüş yolunun ortasında dikiliyordu. Sırtı acıyla bükülmüştü ve yan tarafındaki yarasını eliyle tutuyordu. Diğer elindeyse küçük, iki yuvalı bir pistol vardı. Kan içindeki ağzına garip bir gülümseme yerleştirdi ve bize doğru bir iki adım attı.

"Bu iş bu gece bitecek." dedi silahla bizi işaret edip, "bırak onu Moore."

Yavaşça ve dikkatle silahı yere bıraktım ama Colt patikaya değer değmez bir silah sesi daha yankılandı -daha uzaktan geliyordu bu- ve Connor sırtından vurulmuş gibi öne doğru sendelemeye başladı. Homurdanarak suratının üzerine düştü ve sırtındaki delikten akan kan toprağa ulaştı. Yeni biri karanlık gezi yolundan çıkıp ay ışığının altında dikilirken. daha Connor un, Beecham'ı vururken çıkarttığı barut dumanı dağılmamıştı bile.

Gelen, inci kaplama tabancasıyla Saraydı. Bir an için hissizce Connor'a baktıktan sonra bize döndü.

"Yüksek Köprü Kulesi'nde yerimizi aldığımızda burası aklıma geldi," dedi ve hemen ardından Isaasonlar ortaya çıktı. "Theodore operayı terk ettiğinizi söylediğinde anladım..."

Rahatlamıştım. "Tanrıya şükürler olsun ki geldiniz," dedim, alnımdaki teri sildim ve yerde duran tabancamı aldım.

Laszlo Beecham'ın yanından ayrılmadan Sara'ya baktı. "Başkan nerede?"

"Dışarıda, aranıyor," dedi Sara, "ona söylemedik."

Laszlo başını salladı. "Sağol Sara. Bu kadar düşünceli olmayabilirdin de."

Sara hissiz ifadesini koruyordu. "Haklısın."

Beecham derin derin öksürürken ağzından kan geliyordu. Kreizler bir kolunu boynunun altından destekleyip kafasını kaldırdı. "Dedektif," dedi Lászlo ve Lucius koşarak ona yardıma geldi.

Lucius, Beecham'ın göğsüne bakınca kafasını salladı ve kesin bir ifadeyle, "iyi değil Doktor," elledi.

"Evet, biliyorum," dedi Kreizler. "Sadece... Ellerini ovar mısın? Moore, şu kelepçeleri çıkar. Sadece birkaç dakikaya ihtiyacım var." Ölmekte olan adamın ellerini serbest bırakınca Lászlo cebinden ufak bir şişe amonyak tuzu çıkardı ve Beecham'ın burnunun altına tuttu. Lucius da Beecham'ın bileklerini ovalamaya, arada hafifçe vurmaya başladı. Lászlo gittikçe endişelenerek telaşa kapılıyordu ve ümitlerini kaybetmeye yaklaştıklarında, "Japheth," diye fısıldamaya başladı yalvarır gibi. "Japheth Dury, beni duyuyor musun?"

Beecham'ın göz kapakları bir an kıpırdarak açıldı. Alnındaki donuk gözbebekleri kontrolsüzce hareket ediyordu.

Sonunda onları, soluğunu hissedebilecek kadar yakın duran Laszlo'ya odaklayabildi. Artık kasılmıyordu ve ifadesi, elde edemeyeceğini bildiği halde bir yabancından yardım bekleyen korkmuş bir çocuğunki gibiydi.

"Ben..." dedi zorlanarak ve biraz daha kan kustu, "ben, öleceğim..."

"Beni elinle, Japheth," dedi Laszlo. Adamın ağzındaki kanı sildi ve başını tutmaya devam etti. "Beni dinlemek zorundasın. O çocuklara baktığında ne gördün? Onları öldürme yol açan şey neydi?"

Beecham'ın başı hızla sallanmaya başladı ve vücudunu bir titreme sardı. Gözlerini göğe dikti ve çenesini açtı. Kanla kaplı büyük dişlerini görebiliyorduk.

"Japheth!" diye tekrarladı Laszlo, adamın yavaşça kayıp gittiğinin farkına vararak. "Ne gördün?"

Başını sallanmaya devam ederken, Beecham gözlerini Laszlo'nun yalvaran yüzüne çevirdi. "Ben, hiç bilmiyordum," diyebilirdi hem özür dileyen hem de yalvaran bir sesle. "Ben, hiç bilmiyordum. Ben... yapmadım... onlar..."

Yüzündeki titreme bir anda vücuduna yayıldı ve Laszlo'nun gömleğine asılıverdi. Yüzündeki ölüm korkusu hâlâ yerli yerindeydi. John Beecham son bir kez daha spazm geçirdi, kanla karışık bir şeyler kustu ve hareketsiz kaldı. Başını Kreizler'den uzak tarafa döndü ve sonunda gözlerindeki dehşet ifadesi kayboldu.

"Japheth!" dedi Kreizler bir kez daha, ama o da artık çok geç olduğunu biliyordu. Lucius eğilip Beecham'ın gözlerini kapattı ve Kreizler de ölmüş adamın başını ellerinden bırakıp soğuk taşın üzerine yavaşça bıraktı.

Bir iki dakika boyunca hiç kimse konuşmadı, sonra bir ısıklık daha duyuldu. Doğruldu ve dış çitlere yürüdü.

Cyrus ve Stevie'ye doğru baktım. Telaşla Batı Yaka'yı işaret ediyorlardı. Anladığımı belirten bir şekilde elimi salladım ve Kreizler'in yanına döndüm.

"Laszlo," dedim dikkatle, "galiba Roosevelt buraya geliyor, açıklamaya hazırlansan iyi olur."

"Hayır," Kreizler kafasını kaldırmamıştı ama sesi kendinden emindi. "Ben burada olmayacağım," Ayağa kalkıp etrafa bakınca gözlerinin kızarmış ve yaşlı olduğunu gördüm. Bana. Sara'ya, Marcus'a ve son olarak da Lucius'a baktı. "Hepiniz bana arkadaşlığınızı verdiniz ve yardımda buldunuz, beklediğimden de fazlasını verdiniz. Ama sizden son bir istekte bulunacağım." Lucius ve Marcus'a döndü. "Beecham'ın cesedini ortadan kaldırmak için yardımınıza ihtiyacım var. Roosevelt Kırkinci Cadde'den geliyor, değil mi?"

"Galiba," diye yanıtladım, "bu ikisine bakılırsa öyle olmalı."

"Tamam o zaman," diye devam etti Kreizler, "varınca, Cyrus onu buraya yönlendirecek. Dedektiflerle ben de, cesedi Beşinci Cadde kapısından çıkaracağız." Laszlo sokak tarafındaki çitlere yürüdü ve elini sallayarak işaret etti. "Stevie de orada bekliyor olacak." Sara'ya doğru yürüdü ve onu omuzlarından tuttu. "Bunun bir parçası olmak istemezsen seni suçlayamam Sara."

Sara bir an öfkesini tutamayıp patlayacakmış gibi göründü ama sonra omuz silkti ve tabancasını yerine taktı. "Bu olay konusunda bize karşı dürüst olmadın, Doktor," dedi, sert bakışları yumuşadı, "ama eğer sen olmasaydın hiç şansımız olmayacaktı. Ödeştik sayıyorum."

Laszlo onu kendisine doğru çekip kucakladı. "Teşekkür ederim," dedi geriye çekilirken. "Şimdi kontrol odasına gi-

der misin? Orada paltoma sarılı korkmuş bir çocuk bulacaksın. Biz şehre ulaşana kadar Roosevelt'in ona hiçbir şey sormaması gerekiyor."

"Şehre mi?" dedim. Sara çoktan hareketlenmişken. "Bir dakika Kreizler..."

"Zamanımız yok, John," dedi Laszlo, Marcus'a doğru yürüyerek. Onunla ve Lucius'la konuştu. "Dedektif beyler, müdür sizin üstünüz ve eğer-"

"Sormana gerek yok Doktor," dedi Lucius cümlemin sonunu beklemeden. "Galiba aklından geçenleri anladım. Olaylar nereye varacak merak ediyorum doğrusu."

"Bekle ve gör," dedi Kreizler, "bana yardım edeceğini umut ediyorum." Marcus'a döndü. "Marcus, eğer kendini muaf tutmak istersen anlarım."

Marcus bir an Kreizler'in sözlerini tarttı. "Çözülecek tek bir bulmaca kaldı, değil mi Doktor?" diye sordu.

Kreizler başıyla onayladı. "Muhtemelen en önemlisi."

Marcus biraz daha düşündü ve başıyla onayladı. "Pekala. Bilimin çıkarı için birazcık asilik nedir ki?"

Laszlo, Marcus'un omuzlarını sıktı hafifçe. "Teşekkür ederim," Beecham'ın cesedine yöneldi ve bir kolunu tuttu. "Pekala, daha fazla oyalanmadan başlasak iyi olur."

Marcus, Beecham'ın ayaklarını tutarken, Lucius da ölmüş adamın giysilerini gövdesine örttü ve hep birlikte onu kaldırıp Beşinci Cadde kapısına doğru yöneldiler.

Karanlık duvarlar arasında iki baygın eşkiya ve Connorun cansız bedeniyle baş başa kalma fikri hiç de hoşuma gitmemişti. "Bir dakika bekleyin," dedim, "sadece lanet bir dakika! Kreizler! Ne yapmak istediğini biliyorum ama beni burada bırakıp benden..."

"Zaman yok John!" diye yanıtladı Kreizler ve Isaacsonlar'la birlikte adımlarını hızlandırdılar. "Altı saate ihtiyacım var, sonra her şey aydınlanacak!"

"Ama ben-"

"Sen cesur bir adamsın, Moore!" dedi.

Durdum ve yürüyüş yolunun karanlık maviliğinde uzaklaşmalarını izledim. "Cesurmuş," diye mırıldandım yeri tekmeleyerek, "cesur insanlar bütün bu karmaşayı açıklasınlar diye arkada bırakılmaz-"

Kontrol odasındaki karışıklığı duyunca bu küçük monologumu sonlandırdım. Sara'nın sesini Theodore'un ki izledi. Birbirlerine bağırdılar, önce Roosevelt ve ardından Sara, peşlerinde üniformalı birkaç adamla kulübeden dışarı çıktı.

"Evet!" dedi Theodore beni görünce. Suçlayarak parmağını sallıyor, üzerime doğru yürüyordu. "Adam sanıp birlikte iş yaptıklarına bakın. E tabii-"

Bağlanmış iki eşkiyayı ve cesedi görünce aniden sustu. Bir bana, bir de yerdekilere baktı. Bir kez daha bana bakıp hayretle parmağını aşağı indirdi. "Bu, *Connor mu?*

Başımı salladım ve Kreizler'e olan sinirimi bir kenara bırakarak endişeliymiş gibi davranmaya çalıştım. "Tam zamanda geldin Roosevelt. Biz de buraya Beecham'ı aramak için-"

Haklı öfkesi geri gelmişti. "Evet biliyorum," dedi, "eğer iki iyi adamım Kreizler'in uşaklarını takip etmeseydi-"

"Ama Beecham'ı bulamadık," diye devam ettim. "Connor'un hazırladığı bir tuzakmış. Aslında Stevie'yi öldürecekti."

"Stevie mi?" diye tekrarladı Roosevelt şüpheyle, "Kreizier'in çocuk mu?"

Bütün sahte dürüstlüğümler gözlerine baktım. "Roosevelt, Connor'un Mary Palmer'ı öldürmesinin tek tanığı Stevie'ydi."

Theodore'un ifadesi, idrakıyla birlikte değışti. "Ah," dedi, parmağını yukarı doğrultarak, "tabii ya!" Kaşları tekrar çatıldı. "İyi de, ne oldu burada?"

"İyi ki, Müdürüm," dedi Sara, yaratıcılığının sınırına ulaştığını algılamıştı. "Dedektifler ve ben zamanında ulaştık buraya," sahip olduğunu bildiğimin üzerinde bir kendine güvenle cesedi işaret etti. "Connor'un sırtında bulacağınız kurşun bana ait."

"Sana mı ait, Sara?" dedi Theodore şüpheyile, "Ama anlamıyorum."

"Biz de pek anlayamamıştık," dedi Sara, "ta ki siz John ve Doktor'un neyin peşinde olduğunu bize söyleyene kadar. Nerede olabileceklerini anladığımızda siz çoktan Yüksek Köprü Kulesi'ni terketmişsiniz. Ama sizin yerinizde olsaydım Müdürüm, oraya geri dönerdim. Diğer dedektifler orada ve katil hâlâ ortaya çıkmadı."

"Evet," dedi Theodore olayların gelişimini düşünerek. "Evet galiba-" Oyunu anlamış olacak ki aniden doğruldu ve "Bir dakika. Eğer bunların hepsi doğruysa lütfen bana oradaki çocuğun kim olduğunu söyleyin," dedi kulübeyi işaret ederek.

"Gerçekten, Roosevelt," diye üsteledim. "Sen-"

"Müdürüm," dedi Sara, "size-"

"Ah, evet," diye yanıtladı bizi susturarak. "Burada ne tür bir oyun döndüğünü görüyorum. Komplo, değil mi? Öyle olsun. Memnuniyetle. Çavuş!" Üniformalı adamlardan biri hızla öne çıktı. "İçerideki çocuğu alın ve sonra bunları tutuklayım Herkesin Mulberry Sokağı'na götürülmesini istiyoy-

rum. Hemen." Sara ve ben yanıt veremedik Theodore bir kez daha parmağını kaldırdı ve suratımıza salladı. "Size bu şehirdeki Polis Teşkilatı'nın patronunun kim olduğunu öğrenmeniz için hiç de hoş olmayan bir ceza vereceğim!"

Bölüm 46

Yutmamıştı elbette. Roosevelt bizi Mulberry Sokağına aldırды ve ofisinde onur, dürüstlük ve sözünü tutmak hakkında saatler süren bir söylev verdi. Kreizler ve Isaacsonlar'ın gittiklere yere ulaşmaları için yeterli vakitleri olduğundan emin olamasam da, sonunda o gece olanları anlattım. Theodore'a, ona yalan söylemediğimi, operadan önce benim de planlardan haberimin olmadığını anlattım. Elbette sarnıç duvarları üzerinde olan biten pek çok şey için hâlâ bir açıklamam olmadığını da söyledim ve Kreizler'in neyin peşinde olduğunu öğrenir öğrenmez, ilk iş olarak Mulberry Sokağı'na gelip bu bilgiyi paylaşacağımın sözünü verdim. Bunun üstüne Sara da Beecham'ın öldüğü gibi önemli bir gerçeğı işaret edince, Roosevelt gözle görülür bir şekilde sakinleşti. Birkaç hafta önce, Theodore bize bu davanın başarılı bir şekilde sonuçlanmasının kendisi için büyük önem taşıdığını söylemişti (ki bu derece karmaşık bir hal almış ve kontrolünden çıkmış bir araştırmanın, kariyeri açısından ne gibi faydaları olacağı konusunda çok şüpheliydim). Sarayla birlikte ofisinden çıktığımızda, saat dört ol-

muştı, Theodore'un kızgın azarlarıyla başlayan toplantımız, takımımızın bütün halinde sergilediği performansa övgüler düzülmesiyle sonlanmıştı.

"Şüphesiz sıradışı," dedi, ikimizin de omzundan tutarak dışarıya kadar eşlik ederken, "ne olursa olsun muhteşem bil iş çıkardınız. Tek kelimeyle harikulade. Düşünsenize, kurbanlarıyla arasında bir bağ olmayan, şehirdeki herhangi birisi olabilecek bir katilin kimliği saptanıyor ve durduruluyor." Başını takdirle salladı. "Kimse buna inanamayacak. Ve Connor meselesini de hallettiniz." Bu son cümle, Sara'nın yüzündeki ifadeyi bozmuş ve hafif bir gülümsemeye yol açmıştı. Roosevelt bunu fark edemedi, Sara tekrar eski haline döndü. "Evet, dostumuz Kreizlerin planının son parçasını da öğrenince çok mutlu olacağım." Theodore boynunu ovdu ve birkaç saniye boyunca yere baktı, sonra tekrar bize döndü. "Pekala, şimdi siz ne yapacaksınız?"

Basit bir soruydu ama bundan hoş olmayan anlamlar çıkarmanın mümkün olduğunu hemen fark ettim. "Biz mi?" dedim. "Pekala, biz... Bunu gerçekten bilmiyorum. Hala halledilmesi gereken detaylar var."

"Tabi ki," diye yanıtladı Roosevelt. "Ama elemek istediğim, araştırma sonuçlandı, biz kazandık!" Bir onay beklermişcesine Sara'ya döndü.

Sara başını ağır ağır salladı, kafasının karıştığını ve rahatsız olduğunu hissedebiliyordum. "Evet," diyebilirdi sonunda, Theodore'un yüzünde varlığını koruyan beklentiye yanıt olarak.

Sonra, soruşturmanın bitmesinden kaynaklanan tuhaf bir belirsizlik hissinin üzerimize yayıldığı, uzun bir sessizlik oldu. Bunun farkına varan Theodore konuyu değiştirdi.

"Ne olursa olsun," elledi ellerini kavuşturarak, "talihli ve ilginç bir son. Zamanlaması da çok iyi. Yarın Saint Louis'e gideceğim."

"Ah, evet," dedim başka bir şey hakkında konuşmaktan mutluluk duyarak, "şu kongre, McKinley seçilecek değil mi?"

"İlk turda," dedi Theodore keyifle, "kongre sadece bir formalite."

Gülüştük. "Washington'da bir ev tutmuş mu?"

Bir entrikaya hoşgörü göstermesi istendiğinde her zaman yaptığı gibi öfkeleni, ama hemen sonra, onun asıl nedenlerini sorgulamayacak eski bir arkadaşı olduğumu hatırladığında sakinleşti.

"Daha değil. Seçeneklere bak! Belki Donanma Bakanlığı..."

Sara, ani kontrolsüz bir kahkaha attı, sonra hemen ağzını kapattı. "Ah," dedi, "özür dilerim Müdür Bey. Sadece, yani, sizi bir denizci olarak hiç düşünmemiştim."

"Evet, Roosevelt," diye ekledim. "Böyle birden işin başına geçtin ama donanmayla ilgili ne biliyorsun ki?"

"Neden?" diye yanıtladı hiddetle. "1812 Donanma Savaşı hakkında bir kitap yazmışım, gayet beğenilmişti!"

"A, evet," diye yanıtladım onaylayarak, "bu her şeyi açıklıyor."

Theodore yine gülümsedi. "Evet. Ben donanmada olmalıyım. Orada, şu kahrolası İspanyollar ile hesaplaşmak için plan yapmaya başlayabiliriz! Neden-"

"Lütfen," dedim elimi kaldırarak. "Bilmek istemiyorum."

Theodore elleri belinde, ofis kapısında dikilmeye devam ederken Sara ve ben merdivenlere doğru yürüdük. Yoğun geçen geceye rağmen, enerjisi hiç de azalmış görünmüyor-

cin. Karanlık holün sonuna vardığımızda hâlâ gtlümsediğini görebiliyorduk.

"Bilmek istemiyor musun?" Theodore biz merdivenlerden inmeye başlarken neşeyle bağırdı. "Ama sen de bana katılabıldin! Sizin yapabildiklerinizi gördükten sonra, İspanyol imparatorluğu bize rakip olamaz! Bir düşün, İspanya kralının psikolojik sorunları var! Evet, kara tahtanızı Washington'a getirin de onu mahvetmenin yolunu bulalım!"

Binadan çıkarken sesini artık duyamıyorduk.

Sara'yla Lafayette'e giden kısa bloğu geçtik. Hala davanın sonlanmasıyla ilgili detayları düşünemeyecek haldeydik. Sarnıçta olanları açıklığa kavuşturmak istemediğimizden değil, sadece ikimiz de bunu yapacak yeterli bilgiye sahip olmadığımızı biliyorduk. Bildiğimiz tek şey, olanları sindirmek için zamana ve bilgeliğe ihtiyaç duyacağımızdı. Hiçbir şey, o gece Sara'nın bir adamın hayatını sona erdirdiğinden daha gerçek değildi.

"Galiba içimizden biri eninde sonunda bunu yapacaktı," dedi güçlkle, Layafatte'i geçip kuzeye doğru yürümeye başladıktan sonra. Gözleri kaldırırma boş boş bakıyordu. "Yine de bunun ben olacağımı hiçbir zaman düşünmemiştim..."

"Eğer bunu düşünen biri varsa, o da Connor'du," dedim, (Sara'ya göre) en büyük günah için onu suçlayan bir yorumdan olabildiğince uzak durmaya çalışarak.

"Biliyorum John," dedi, "gerçekten biliyorum. Yine de..." Sustu, sonra durdu, derin bir nefes aldı ve önündeki sessiz caddeye baktı. Gözleri karanlık binalarda dolanmaya başladı, sonunda beni bularak rahatladı. Birden, beklemediğim bir hareketle kollarını boynuma doladı ve kafasını göğsüme yasladı. "Bitti artık, değil mi John?"

"Üzgün görünüyorsun," dedim saçlarına dokunarak.

"Biraz," diye yanıtladı, "olanlar için değil ama; daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştım. Ve daha kaç tanesini yapmama izin verileceğini merak ediyorum."

Çenesinden tutarak başını kaldırdım ve yeşil gözlerine derin derin baktım. "İnsanların sana *izin* vermesinden bıkmış olduğunu hissediyorum. Bu konuda pek başarılı olduğundan değil ama."

Gülümsedi ve kaldırıma doğru yürüdü. "Belki de haklısın." gelen bir atın sesini duyduğunda arkasına döndü, "şanslıyız, bir at arabası."

Elini yüzüne götürerek, Sara işaret ve baş parmaklarını kaldırdı ve beni hayrete düşürerek ağızına koydu. Sonra nefesini tuttu ve hızla üfledi. Islıği kulaklarımı neredeyse delip geçiyordu. Ellerimle kulaklarımı kapattım ve şaşırarak ona baktım, bana gülümsedi.

"Buna çalışıyordum," dedi araba gelip yanında durduğunda, "bana Stevie öğretti. Hiç fena sayılmaz değil mi?" Gülümsemeye devam ederek at arabasına bindi. "İyi geceler John. Ve teşekkür ederim." Arabanın üstünü tutarak "Gramecary Park'a gidelim," dedi ve uzaklaştı.

O gece ilk kez yalnız kalmıştım ve nereye gideceğimi düşünmek için bir an düşünmem gerekti. Kemiklerim sızlıyordu ama uyuyamayacağım neredeyse kesindi. Sakin sokaklarda dolaşacaktım ama olanlardan bir anlam çıkarmak için değil, sadece gerçekleşeni sindirebilmek için. John Becham ölmüştü. Hayatımın odağı, korkutucu da olsa ortadan kalkmıştı ve birden korkarak önümüzdeki pazartesi sabahı *Times'a* görevimi rapor edip etmeyeceğime karar vermem gerektiğini fark ettim. Düşüncesi bile, kısa ve geçici olmasına rağmen beni korkutmaya yetmişti.

Büyük Jones Sokağı'nın köşesinde bilinçsizce durdum. Binalara baktım ve New Brighton Dans Salonu'nun ışıklarının hâlâ yandığını gördüm. Belki açıklamalar o kadar da uzakta değil diye düşündüm, sonra daha iradem harekete geçmeden, ayaklarım beni salona doğru götürmeye başladı.

New Brighton'dan dışarı yankılanan yüksek sesli müziği duymaya başladığımda hâlâ birkaç blok ötedeydim (Paul Kelly, konser salonlarında görülen üç kişilik orkestralardan çok daha büyük ve profesyonel bir gruba sahipti). Biraz sonra gürültüye sert kahkahalar, birkaç sarhoş bağırması ve kırılan kadeh ve şişelerin yankıları karıştı.

Gerçekten içeri girip girmeyeceğimi bilemeden tam oraya vardığımda, Kelly'nin buzlu cam kapılardan dışarı çıktığını görünce rahatladım. Yanında bir de komiser vardı -üniformalı- gülüyordu ve bir deste parayı sayıyordu. Kelly kafasını kaldırdı, beni gördü ve polisi dirseğiyle dürttükten sonra kafasıyla kaybolmasını işaret etti. Polis söz dinleyerek Mulberry Caddesi yönünde ilerlemeye başladı.

"Evet, Moore," dedi Kelly, ipek yeleşinden küçük bir enfiye kutusu çıkararak ve çekici gülümsemesini sergileyerek, "bu gördüğünü unutabilirsin," dedi kafasını uzaklaşan polise doğru eğerek.

"Merak etme Kelly," diye yanıtladım ona yaklaşarak, "sana bir borcum olduğunu biliyorum."

"Bana mı?" diye kıkırdadı Kelly. "Pek sayılmaz. Yine de tek parça olduğunu görüyorum. Şehirde dolaşan dedikodulara bakılırsa, çok şanslı olduğunu söyleyebilirim."

"Hadi Kelly." dedim, "arabamı bu gece orada gördüm ve adamın McManus kelleimizi kurtardı."

"Jack mi?" Kelly enfiye kutusunu açarak bir miktar kokain çıkardı. "Neden acaba, bana anlatmadı. Etrafta dolanıp

iyilik yapmak, pek Jack'in yapacağı iş gibi görünmüyor." Kelly bir parmağına biraz kokain koyarak sertçe içine çekti, sonra kutuyu bana uzattı. "Biraz ister misin? Ben şahsen istemezdim ama bu uzun gecelerde-"

"Hayır," dedim, "teşekkür ederim. Dinle, tek anlayabildiğim, Kreizlerle bir tür anlaşma yapmış olduğun."

"Anlaşma mı?" dedi Kelly yine söylediğimi tekrarlayarak. Bu kayıtsızlığı beni sinirlendirmeye başlamıştı. Biraz daha kokain aldı, sonra kollarında zevksiz, abartılı kıyafetleriyle iki kadın olan iki iyi giyimli, iriyarı adam New Brighton'a girerken kenara çekildi. Kelly adamlara nazikçe iyi geceler diledi, sonra bana döndü. "Nasıl oluyor da ben bu doktorla anlaşma yapıyorum?"

"İşte bunu bilmiyorum!" dedim öfkeyle. "Aklıma gelen tek açıklama daha önce ona çok saygı duyduğunu söylemiş olman. Senin arabadaki gün... Onun bir makalesini okuduğunu bile söylemiştin."

Kelly yine kıkırdadı. "Bu, beni kendi çıkarlarıma aykırı davranmaya itmez Moore. Ben pratik bir adamım. Tıpkı arkadaşın Bay Morgan gibi." Ona boş gözlerle bakınca gülümsemesi büyüdü. "Ah tabii. Bay burunla görüştüğünü filan biliyorum."

Ona bunu *nasıl* bildiğini sormayı düşündüm ama bu gerçekten yararsızdı, kesinlikle bana yardımcı olmaya hevesli görünmüyordu, ben onu sadece eğlendiriyordum. "Tamam," dedim birkaç adım gerileyerek, "bu gece burada seninle, 'kim ne biliyor' oyunu oynayacak durumda değilim Kelly. Jack'e, ona bir iyilik yapılacağını söyle."

Köşeye giden yolu yarılamaştım ki, Kelly'nin sesini tekrar duydum.

"Söyle Moore." Arkamı döndüm ve onun hâlâ güldüğünü gördüm. "Çok kötü bir dönem geçirmişsiniz gibi görünüyor." Enfiye kutusunu yeleğinin cebine soktu ve kafasını kaldırdı. "Bununla ilgili bir şeyler bildiğimi söylemiyorum tabi. Ama boş bir vaktinde kendine şunu sor, bu gece orada olan tüm o insanların içinde, varoştaki çocuklar için en tehlikeli olan kimdi sence?"

Orada Kelly'e bakarak aptal gibi dikildim, sonra yere baktım ve sorusunu anlamaya çalıştım. Yarım dakika sonra, yorgun beynimde bir yanıt oluşmaya başlamıştı ve ağzım açılmaya başladı. Gülümseyerek ona döndüm ve yanıtı vermek üzereydim ama Kelly ortadan kaybolmuştu. Peşinden içeri girmeyi düşündüm ama hemen vazgeçtim. Anlamı yoktu. Ne demek istediğini biliyordum ve ne yaptığını anlamıştım. Paul Kelly, çete reisi, müptela bir kumarbaz, amatör filozof ve sosyalist bir eleştirmen, bir önsezisine güvenmişti ve hiçbirimiz oyunun sonunu görecektik kadar yaşamayacak olsak da, önsezisinin doğru olduğundan şüpheleniyordum.

Alışılmadık bir cesaretle arkamı döndüm ve Kelly'nin yerinin hemen önünde duran bir at arabasına atladım. Sürücüyü beni hemen batı Broadway'e götürmesini söyledim. Sürücü atını Lafayette'den aşağı, Worth Caddesi'ne doğru sürerken kıkırdamaya ve hatta kendi kendime mırıldanmaya başladım. "Son bilmece," diye şarkı söylemeye başladım, Marcus'un o akşamki sözlerini tekrarlayarak. Onlar çözerken ben de orada olmak istiyordum.

Saat dört buçuğu geçerken arabam Kreizler'in kliniğinin önündeydi. Laszlo'nun atlı arabasının arkasına park ettik. Caddedeki tek ses, ağlayan bir bebeğinkiydi. Kreizler'in iki binasının karşısındaki evlerin birinden geliyordu. Sürücüyü

para ödeyip caddeye adım attığımda Marcus'u gördüm. Kliniğin demir merdivenlerinde oturmuş sigara içiyor ve eliyle saçını düzeltiyordu. Beni gergin bir hareketle selamladı. Arabaya bakmak için gittiğimde, Stevie'nin koltukta yatarak sigara içtiğini gördüm. Beni görünce sigarasıyla selam verdi.

"Bay Moore," dedi sıcak bir sesle, "hiç fena değil, bunları dedektif yardımcılarını içiyor. Siz de bir tane denemelisiniz."

"Teşekkürler," dedim, "galiba deneyeceğim. Cyrus nerede?"

"İçeride," diye yanıtladı çocuk tekrar yatarak, "onlara kahve yapıyor. Saatlerdir oradalar." Derin bir nefes çekerek sigarayı gökyüzüne kaldırdı. "Biliyorsunuz Bay Moore, üzerinde bu kadar çok yıldız olan, bu şehir gibi bir pislik çukuru daha bulamazsınız. Sanki koku onları yok etmeye yeterli olmalıydı gibi geliyor..."

Gülümsedim ve at arabasından uzaklaştım. "Yeterince doğru Stevie," dedim, Marcus'un arkasındaki kliniğin zemin pencerelerinden içeri bakarak. İçerisi oldukça aydınlıktı.

Uzun boylu Isaacson'un yanına oturdum. "Neden içeride değilsin?"

Hızla kafasını salladı, uzun, düzgün burnundan dışarı duman çıkardı. "İçerideydim. Dayanabileceğimi sandım ama-"

"Bana anlatmak zorunda değilsin," dedim, ondan bir sigara aldım ve yaktım, "ben içeri girmiyorum."

Kliniğin ön kapısı açıldı ve Cyrus görüldü. "Bay Moore," dedi, "bir fincan kahve içer miydiniz?"

"Eğer o senin kahvense Cyrus," dedim, "kesinlikle içerim."

Kafasını eğerek omuzlarını silkti. "Hiçbir garanti vermiyorum," dedi, "kafamdan vurduğumdan beri elimi denemedim."

"Şansımı deneyeceğim!" diye yanıtladım, "Nasıl gidiyor?"

"Sonuna yaklaşıyoruz galiba!" diye yanıtladı Cyrus. "Sonuna yaklaşıyoruz..."

Ama Kreizler'in ameliyat odasından işlerin bittiğine dair bir işaret gelmesi için üç çeyrek saat geçmesi gerekti. Bu sürede Marcus'la sigara ve kahve içtik, görevin bittiğine ve ekibimizin dağılacağına kendimizi alıştırılmaya çalıştık. Kreizler ve Lucius ameliyat odasında ne gibi yanıtlar buluyorlarsa da bu, Beecham'ın öldüğü gerçeğini değiştirmiyordu. Akşam karanlığı çökmeye başlarken bu durumun nasıl tüm hayatımızı şekillendiren bir güç olduğunu anlamıştım.

Sonunda, yaklaşık beş buçukta zemin kapısı açıldı ve Lucius görüldü. Ter ve başka bir sürü kokuyla bezeli deri bir ceket giyiyordu ve oldukça yorgun görünüyordu.

"Evet," dedi elini kanlı bir havluya silerek, "bu kadar galiba." Arkamızdaki merdivenlere doğru adım attı ve bir mendil çıkarıp alnını silerken arkasındaki kapıdan Cyrus çıktı.

"Bu kadar mı?" dedi Marcus biraz öfkeli. "Bu kadar da ne demek? Nedir, ne buldunuz?"

"Hiçbir şey," dedi Lucius kafasını sallayıp gözlerini kapatarak. "İler şey, her açıdan tamamen normal. Dr. Kreizler birkaç detayı daha kontrol ediyor, ama..."

Sigaramın izmaritini yere fırlatarak ayağa kalktım. "Demek ki haklıymış," dedim sessizce, başımdan aşağı kaynar sular inerken.

Lucius omuzlarını silkti. "İlaç onun haklı olduğunu ispatlamadan çok önce de o haklıydı," dedi.

Marcus kardeşini süzüyordu. "Bunu mahvetmeye mi çalışıyorsun?" dedi. "Eğer haklıysa haklıdır, buna ilaç filan karıştırma."

Lucius bu sözün altında yatan mantıksızlığı açıklamak üzereyken, içini çekerek vazgeçti ve başıyla onaylamayı tercih etti. "Evet," dedi, "haklıydı." Lucius ayağa kalktı, önlüğünü çıkardı ve Cyrus'a uzattı, "ve ben," diye devam etti, "Eve gidiyorum. Hepimizin bu gece Delmonico'da olmasını istiyor. On bir buçukta. Belki o zaman bir şeyler yiyebilirim." Yürüyerek uzaklaşmaya başladı.

"Bir dakika bekle," dedi Marcus, "beni tek başıma eve yürümeye bırakamazsın. Silah sende biliyorsun. Hoşça kal John. Gece görüşürüz."

"Bu gece," dedim onaylayarak, "iyi iş çıkardın Lucius!"

Kısa olan Isaacson bir elini rastgele sallayarak döndü. "Evet, sağ ol John. Sen de ve tabi Sara da... Sonra görüşürüz."

Sokağın sonuna doğru yürümeye başladılar ve gözden kaybolana dek tartışmaya devam ettiler.

Kliniğin zemin kapısı yine açıldı ve bu kez Kreizler göründü. Lucius'dan çok daha kötü görünüyordu. Yüzü solgundu ve gözlerinin altı çizgilerle doluydu. Beni fark etmesi biraz zaman aldı.

"Ah, Moore," dedi sonunda, "seni beklemiyordum. Yine de memnun oldum tabii." Sonra Cyrus'a döndü. "İşimiz bitti, Cyrus. Ne yapacağını biliyor musun?"

"Evet efendim. Yük arabasının sürücüsü birkaç dakika içinde burada olur."

"Görünmemeye dikkat edecek, değil mi?" diye sordu Kreizler.

"Güvenilir bir adamdır, Doktor," diye yanıtladı Cyrus.

"İyi. O zaman On Yedinci Cadde'ye kadar onunla gidebilirsin. Ben Moore'u Washington Meydanı'nda bırakacağım."

Kreizler'le arabasına bindik ve uyuklayan Stevie'yi uyardırdık. Stevie Frederick'e döndü ve hareket ettik. Bilgi almak için Laszlo'yu sıkıştırmadım, kendini topladıktan sonra anlatacağını biliyordum.

"Lucius sana hiçbir şey bulamadığımızı söyledi mi?" diye sordu, ağır ağır Broadway'e doğru ilerlerken.

"Evet," dedim.

"Doğuştan bir anormallik ya da fiziksel travma belirtisi yok," diye devam etti Laszlo sakince. "Akıl sağlığındaki bir soruna işaret edebilecek başka fiziksel bir belirti de yok. Her açıdan, tamamen normal, sağlıklı bir beyin." Kreizler, kafasını at arabasının kalın döşemesine düşmeye bırakarak arkasına yaslandı.

"Hayal kırıklığına uğramadın, değil mi?" diye sordum, ses tonundan kafam karışmıştı. "En azından, senin haklı olduğunu kanıtlıyor: Deli değilmiş."

"Benim haklı olduğumu *gösteriyor*," dedi Kreizler kesinkes. "Beyin hakkında çok az şey biliyoruz Moore..." İçini çekti, sonra kendini toparladı. "Ancak, evet, tüm psikolojik ve tıp bilgimize dayanarak, John Beecham'ın deli olmadığını söyleyebiliriz."

"Demek ki," dedim, hoşuma gitmese de, Kreizler'in başarısından bir memnuniyet duymasının zor olduğunu fark ederek, "deli ya da değil, artık bir tehlike arz etmiyor. Ve bu her şeyden daha önemli."

Stevie, Houston ve Broadway kavşağından kaçmak için Prince Sokağı'na doğru sola döndüğünde, Laszlo bana döndü. "Ona pek acımadın, değil mi Moore?" diye sordu.

"Ah," eledim rahatsız olarak, "dürüst olmak gerekirse, tahmin ettiğimden daha çok üzüldüm. Ama sen sarsılmış görünüyorsun."

"Öldüğü için değil," diye yanıtladı Kreizler, gümüş sigara tabakasını çıkararak. "Yaşamı için. Onu yaratan kötülüğün ahmaklığı için. Ve biz onu incelemeye fırsat bulamadan öldüğü için. Bütün bu hikaye boşa gitmiş gibi..."

"Eğer onu canlı istediysen," dedim, Laszlo sigarasını yakarken, "o halde neden Connor'un bizi takip etmesini umduğunu söyledin? Onun Beecham'ı öldürmeye çalışacağını bilmeliydin."

"Connor," dedi Laszlo hafifçe öksürerek. "İtiraf etmeliyim ki o, bu geceyle ilgili pişman olmadığım bir şey."

"Yani," makul olmaya çalışıyordum, "sonuçta o öldü ve hayatlarımız kurtuldu."

"Bunu kast etmiyorum," dedi Kreizler. "Beecham bir şeye kalkışmadan, McManus devreye girecekti, başından beri olayları izliyordu."

"Ne? O halde neden bu kadar uzun süre bekledi? Bir dişimi kaybettim, Tanrı aşkına!"

"Evet," diye zorlanarak yanıtladı Kreizler, yüzündeki küçük kesiğe dokunarak, "o sırada müdahale etmeye yakındı. Ama ona tehlikenin ölümcül olduğundan emin olana dek müdahale etmemesini söyledim çünkü Beecham'ın davranışlarını olabildiğince gözlemlemek istiyordum. Connor'dan tek beklentim ise, onu tutuklayacak olmamızdı. Bu ya da..."

Bunu söylerken Laszlo'nun sesinde korkunç bir kararlılık ve yalnızlık vardı. Onun konuşmaya devam etmesini istiyorsam, konuyu değiştirmem gerektiğini biliyordum.

"Bu gece Kelly'i gördüm. Ona gittin çünkü başka seçeneğin yoktu diye düşünüyorum." Kreizler başıyla onaylar-

ken siyah gözleri hâlâ donuktu. "Sana neden yardım etmeyi kabul ettiğini anlattı bana. Daha doğrusu bunun ipucunu verdi. Senin bu toplumun yapısı için tehlikeli olduğunu düşünüyor."

Laszlo homurdandı. "Belki de o ve Bay Comstock notlarını karşılaştırmalılar. Ben toplum için tehlikeysem, onlar toplumun ölümü olacak. Özellikle de Comstock."

MacDougâl Sokağımdan sağa döndük. Küçük karanlık restoranların ve İtalyan kafelerinin önünden geçerek Washington Meydanı'na doğru gidiyorduk. "Laszlo," dedim o yine susunca, "Beecham'a, ona daha kolay bir gelecek sağlayabileceğini söylerken ne demek istiyordun? Sırf araştırma sürsün diye onun deli olduğunu iddia edemezdin ya?"

"Hayır," diye yanıtladı Kreizler, "ama onu olası tehlikelerden korumayı amaçlıyordum ve sonra cezasını elektrikli sandalye ya da giyotin yerine ömür boyu hapse çevirmeye çalışabilirdim. Bir süre önce, bizim çabalarımızı izlemesinin, mektubunun, hatta Joseph'i öldürmesi bile, hep bizimle iletişim kurmaya çalıştığını gösteriyor diye düşündüm. Ve bu gece benim sorularımı yanıtlamaya başlayınca, daha önce hiç karşılaşmadığım bir şey bulduğumu biliyordum, yabancıları öldüren ve suçları hakkında konuşmak isteyen bir adam." Kreizler yine içini çekti ve ellerini güçlkle kaldırdı. "Mükemmel bir fırsatı kaçırdık. Bu tip adamlar bunu çok az yaparlar yani, davranışları hakkında pek konuşmazlar. Yakalandıktan sonra, yaptıklarını itiraf etmeye gönüllü olmazlar ve olsalar bile en önemli detayları anlatmazlar. Nasıl olduğunu bilmiyor gibilerdir. Beecham'ın son sözlerine bak, onu öldürmeye itenin ne olduğunu hiçbir zaman söyleyemedi. Ama ona bunu anlattırmayı zamanla başarabileceğimi düşünüyordum."

Arkadaşımı dikkatle süzdüm. "Sana izin vermezlerdi, biliyorsun." Kreizler inatla omuzlarını silkti, bunu kabul etmek istemiyordu. "Bu olayın politik yönünü düşünsene," diye devam ettim. "Yakın geçmişteki en hızlı davalardan biri olurdu ve birkaç hafta geçmeden asılırdı."

"Belki de," dedi Kreizler. "Hiçbir zaman nasıl olacağını bilemeyeceğiz. Ah Moore... Artık hiçbir zaman bilemeyeceğimiz bir sürü şey var."

"En azından adamı bulduğumuz için övünebilirsin. Her şeyin ötesinde, bu çok önemli bir başarı."

Laszlo yine omuzlarını silkti. "Öyle mi? Ben o kadar emin değilim. Bizden ne kadar süre gizlenebilirdi ki John?"

"Ne kadar? Herhalde oldukça uzun bir süre... Tanrım, yıllardır saklanıyor zaten."

"Evet," diye yanıtladı Kreizler, "ama bu daha ne kadar sürebilirdi ki? Kriz kaçınılmazdı, toplum onu fark etmeden sonsuza dek böyle sürdüremezdi. O bunu istiyordu, çaresizce istiyordu. Eğer ortalama bir insan John Beecham'ın onun cinayetleri ışığında tarif etmek istese, sosyal bir toplumdaki dışlanmış derdi, ama hiçbir şey bundan daha sığ ya da yanlış olamazdı. Beecham topluma asla sırtını dönemedi. Toplum da ona, ama neden? Çünkü o belki ahlaksızca, ama tamamen topluma bağlıydı. Beecham onun bir evladyı. Onun hasta vicdanı, birlikte yaşayabilmek için tüm kapılarımızı kapattığımızda işlediğimiz tüm saklı suçların yaşayan bir göstergesi. Onun topluma ihtiyacı vardı. İnsanlara, toplumlarının ona ne yaptığını gösterme şansına ihtiyacı vardı. Ve asıl garip olansa, toplumun da ona ihtiyacı vardı."

"İhtiyacı mı vardı?" eledim Washington Meydanı Parkı'nın sessiz köşelerinden geçerken. "Bunu nasıl söyleyebilirsin? Ellerinde olsa, elektrik vererek öldürürlerdi onu."

"Evet, ama onu dünyaya göstermeden önce değil," diye yanıtladı Kreizler. "Beecham gibi adamları teşhir ediyoruz, Moore, onlar bu pek *sosyal* dünyamızdaki karanlıkların önemsiz depoları. Ama ya Beecham'ı böyle yapan şeyler? Onları hoş görüyoruz. Hatta zevk alıyoruz onlardan..."

Kreizler'in bakışları yine uzaklara kaydığında, araba büyükannemin evinin önünde durdu. Gök doğuda yeni yeni parıldamaya başlamıştı ama Washington Meydanı'nın 19 Numaralı dairesinin üst katlarında ışık yanıyordu. Kreizler sokağa bakmak için kafasını çevirdiğinde ışığı gördü ve o sabahki ilk gülümsemesi, suratına yerleşti.

"Büyükannen bir cinayet davasına girmeni nasıl karşıladı, Moore?" diye sordu. "Her zaman ölümlerle düşkün olmuştur."

"Ona söylemedim," diye yanıtladım, "benim kumar alışkanlığımın arttığını düşünüyor sadece. Ve tüm olanlara barksak, bırakacağım böyle düşünsün." Hızla atlayarak kaldırımına geçtim. "Anladığım kadarıyla bu gece hepimiz Defin yerinde olacağız."

Kreizler onayladı. "Makul geliyor, değil mi?"

"Kesinlikle," dedim, "Charlie'yi arayacağım, Ranhofer'a söylesin de olağandışı bir şeyler hazırlasın. Bunu hak ettik."

Kreizler'in gülümsemesi büyüdü. "Mutlaka, Moore," dedi, arabanın kapısını kapattı ve elini uzattı. Elini sıktım, Laszlo önüne dönerek homurdandı. "Hadi bakalım, Stevie."

Çocuk bana döndü ve selam verdi, sonra araba Beşinci Sokak'a doğru yol almaya başladı.

Bölüm 47

Nereyseye yirmi dört saat sonra, Deimonico'da, atlarıyla birlikte bir alay süvariye yavaşlatabilecek bir yemek yedikten sonra eve doğru gidiyordum. Beşinci Cadde Oteli'nde salı gününün *Tin* zekinin erken baskısını almak için durdum. Sokakta yürüyerek gazeteye göz gezdirirken, Albay Waring'in miğferli genç temizlikçilerinin bana baktıklarını fark ettim. Gazetenin sayfalarını yere atmamı bekliyorlardı. Onları görmezden gelerek gazeteyi taramayı sürdürdüm. Sonunda, aradığımı baş sayfanın sağ alt köşesinde bulmuştum.

O sabah Bellevue morgundaki görevli korkunç bir şey bulmuştu. Bir çarşafa sarılmış ve binanın arka kapısına yakın bir yere bırakılmış bir seksenden uzun, kaslı, genç bir adamın bedeniydi bu. Ceset çıplak olduğu için hiçbir kimlik bulgusu yapılamamıştı. Göğsündeki tek kurşun, muhtemel ölüm nedeniydi ama vücudunda başka hasarlar da vardı. Kafatasının üstü kaldırılmış ve beyni, morg görevlilerinin söylediğine göre uzman bir kişi tarafından parçalanmıştı. Çarşafa, bu adamın, çocuk fahişe cinayetlerinden sorumlu

ya da, *Times m* yazdığına göre, 'bu gazetede bahsedilemeyecek kadar çirkin evlerde çalışan zavallı genç adamların ölümlerinden sorumlu' kişi olduğuna dair kısa bir not iliştilmişti. Müdür Roosevelt'in yaptığı soruşturmalar, katilin dehşet verici eylemlerini sürdürmek isterken öldürüldüğünü gösteriyordu. Müdür, önemli ama açıklanamayacak birçok nedenden dolayı, katilin adı ya da ölümüyle ilgili detaylı bilgi vermesinin mümkün olmadığını söylemişti ama Dedektiflik birimi üyelerinin olayla ilgilendiğini ve dosyanın kapandığına karar verildiğini halkın bilmesini istediğini belirtti.

Hikayeyi bitirince etrafıma bakındım ve kendimi tutamamarak neşeyle haykırdım.

Neredeyse yirmi üç yıl önceki huzuru şimdi hâlâ hissedebiliyordum. Kreizler ve ben artık yaşlı adamlardık ve New York eskisinden çok farklı bir yerdi, Kara Kütüphane'de J. P. Morgan'ı ziyaret ettiğimizde bize söylediği gibi, "Aynı ülkenin tamamı gibi, şehir de 1896'da kaotik bir değişimin eşiğindedi. Theodore ve onun siyasi dostlarına şükürler olsun ki artık büyük bir güce sahiptik ve New York dünyanın merkezi haline gelmişti. Suç ve yozlaşma, hâlâ şehrin bir parçasıydı ve giderek iş dünyasına karışıp kamufle oluyordu." Paul Kelly örneğin, önemli bir sendika lideri olmuştu. Doğru, çocuklar, deri tüccarlarının ellerinde ölüyordu hâlâ ve garip yerlerde kimliği belirsiz cesetler bulunuyordu. Ama bildiğim kadarıyla John Beecham gibi bir tehdit, bu şehirde bir daha görülmemişti. Bu gibi yaratıkların sık sık ortaya çıkmaması en büyük dileğimdi. Tabii ki Kreizler bu inancın tamamen kendini kandırmak olduğunu düşünüyordu.

Son yirmi üç yılda Lucius ve Marcus Isaacson'u sık sık gördüm, hatta Sarayı daha da fazla. Hepsi, içten bir bağlı-

lıkla ve başarıyla kariyerlerine devam ettiler. Ara sıra, birlikte çalışmamızı gerektiren durumlar oldu. Bunların hepsi de unutulmayacak anılar oldu benim için. Ama galiba hiçbiri Beecham olayı gibi olmazdı. Belki Roosevelt'in ölümüyle birlikte, bu başarı hikayesi, hak ettiği takdiri sonunda görecek. Hiçbir şey olmasa da, tüm o abartılı tiyatral havalarına rağmen Theodore'un böyle benzersiz bir sorumluluk alacak yüreğe ve akla sahip olduğunu gösteren bir anı olarak kalacak.

Ve Cyrus Montrose ve Stevie Taggart'ın kaderlerini merak edenler için not: Cyrus sonunda evlendi ve Kreizlerle çalışması için karısını getirdi. Birkaç çocukları oldu, birisi Harvard Tıp Okulu'nda okuyor. Genç Stevie ise, yetişkinliğe adımını atınca Kreizler elen biraz borç para aldı ve Beşinci Cadde Otel'i'nin karşısında, yeni Flatiron Binası'nda bir tütüncü dükkânı açtı. İşleri iyi gidiyor. Geçtiğimiz on beş yılda onu, ağzında bir sigara olmadan gördüğümü hatırlamıyorum.

Beecham davasından tam üç yıl sonra, Croton Sarnıcı - Patron Platt Büyük New York projesini bitirdikten sonra, yeni bir su sistemi kurulunca tarih olmuştu- hayırsever girişimlerin en mükemmeline sahne olarak, New York Halk Kütüphanesi'ne yer açmak için yıkılmıştı. *Times'tA*. yıkım haberini görünce, öğle yemeğimden feragat ederek çalışmalarını görmek için oraya gittim. Sarnıcı yıkma işine, araştırmamızın son sahnesini yaşadığımız güney duvarından başlanmıştı. Şimdi, bir blok genişliğinde ve iki blok uzunluğunda, insan yapımı, devasa bir krater yaratmak için yıkılıyordu. Bir gün milyonlarca galon suyun basıncına dayanacak kadar güçlü olduğuna inanmak pek kolay değildi.

Teşekkür

Bu kitap için ön araştırma yaparken, şimdi seri cinayet diye adlandırdığımız olgunun, aslında insanlar bir araya gelip topluluklar oluşturmaya ilk başladığından beri varolduğu düşüncesi kafamda canlandı. Bu amatör düşünce onaylandı ve Amerika'nın genel olarak şiddet, spesifik olarak da seri cinayet konusunda en önemli uzmanlarından biri olan Dr. David Abrahamsen'in önemli ve ciddi araştırmalarıyla gösterildi. Projeyi konuşmak için bana zaman ayırdığı için ona teşekkür ederim.

Harvard Arşivi, New York Halk Kütüphanesi, New York Tarih Topluluğu, Amerikan Doğal Tarih Müzesi ve New York Toplum Kütüphanesi çalışanlarının tümü çok değerli yardımlarda bulundular.

John Coston, yola çıkmak için önemli araştırma alanları gösterdi ve düşünce alışverişimiz için zaman ayırdı. Minnettarım.

Birçok yazar, seri cinayet ve katiller hakkındaki kurgusal olmayan yazılarıyla farkında olmadan bu hikayeye katkıda

bulundular. Bunlardan bazılarına özellikle teşekkür etmem gerekiyor. Colin Wilson'a, suçla ilgili ansiklopedik hikayeleri için; Janet Colaizzi'ye, 1800'den beri cinayete yol açan akıl hastası vakalar hakkındaki mükemmel araştırması için; Harold Schecter'a, Albert Fish incelemesi için (Grace Budd'ın annesiyle ilgili yazdıkları, John Be e c h a m' ın benzer hikayesi için ilham kaynağı oldu); Joel Haris'e, seri katillerle ilgili ünlü tezi için; Robert K. Ressler'a, böyle vakaların peşinde geçen hayatını anlattı biyografisi için; Dr. Abrahamson'e, David Berkowitz ve Karındaşen Jack araştırmaları için.

Tim Haldeman, metni sürekli takip ederek deneyimlerinden faydalanmamı sağladı. Acımasız yorumları, neredeyse arkadaşlığı kadar değerliydi benim için.

Her zamanki gibi* Suzanne Gluck ve Ann Godoff, zor bir fikirden bitmiş bir proje çıkana kadar, bana zarafet, sevgi ve başarıyla yol gösterdiler. Her yazarın böyle menejerleri ve editörleri olmalı. Susan Jensen yeteneği, hızı ve eşsiz mizah anlayışının yanı sıra, geçinmeme de yardım etti, ona teşekkür borçluyum.

Irene Webb, büyüleyici bir uzmanlıkla, bu hikayenin akıbetini başka bir yakadan yönlendirdi, ona teşekkür borçluyum.

Daha ilk başlarda içtenlikle ifade ettiği inancı nedeniyle, Scott Rudin'e teşekkür etmek istiyorum.

Kendi psikolojik içgörüsüyle, Tom Pivinski kâbusları düzyazıya dönüştürmeye yardım etti. Kusursuzdu.

James Chace, David Fromkin, ve Rob Cowley böyle bir proje için gerekli arkadaşlığı ve desteği sağladılar. Onlara dost elemekten gurur duyuyorum.

Özel şükranlarımı Core Four at La Tourette'deki meslektaşlarıma sunuyorum. Martin Signore, Debbie Deuble ve Yong Yoon.

Son olarak, aileme teşekkür etmek istiyorum, özellikle kuzenlerim Maria ve William von Hartz'a.

Türünün çağdaş klasikleri arasına girmiş,
müthiş bir seri katil hikâyesi.

RUH AVCI

Yer, New York. Yıllardan 1896. Soğuk bir Mart gecesi, New York Times muhabiri John Schuyler Moore, arkadaşı ve bir dönem Harvard'da aynı sınıfta okuduğu psikolog, ya da 'ruh avcısı' Dr. Laszlo Kreizler tarafından East River'a çağırılıyor. İnşası henüz tamamlanmamış Williamsburg Köprüsü üzerinde, feci biçimde öldürülmüş olan ergenlik çağındaki bir erkek çocuğunun, yani Manhattan'ın hiç de meşhur olmayan genelevlerinden birinde çalışan bir fahişenin cansız bedenine öylece bakakalıyorlar.

Henüz yeni atanmış olan polis müdürü Theodore Roosevelt, hiç de Ortodoks sayılamayacak bir çıkış yapıyor ve New York'un vahşi suçlarla bezenmiş yeraltı dünyasında ilerleme kaydedebilmek için, Kreizler'in zekâsı ve Moore'un bilgisine güvenerek bu iki adamı cinayet soruşturmasına dahil ediyor. Aralarındaki bağı cesur ve sağduyulu bir kadın olan polis sekreteri Sara Howard sağlıyor. Bu alışılmadık ekip, kriminoloji araştırmalarında devrim niteliği taşıyacak bir duruma yoğunlaşıyor ve işlenen cinayetin ayrıntılarını hesap ederek aradıkları adamın psikolojik profilini çıkarıyor. Tehlikeli konukları, onları işkence görmüş bir geçmişe ve daha önce de öldürmüş bir katilin hastalıklı zihnine götürüyor. Ve bu av bitmeden yeniden öldürecek bir zihne...

Katiller katil mi doğar?

"Enfes bir öncül... Karakterleri ve dengesi, raflarda dizili sayısız gerilim romanından çok daha başarılı."

-*The Washington Post*

"Müthiş bir ustalıkla yazılmış, yüksek tempolu, heyecanı hiç dinmeyen bir korku."

-*Los Angeles Times*

ARTEMIS

9 789944 485294